P.IV. n.° 34

R. P.

LVDOVICI DE PONTE,

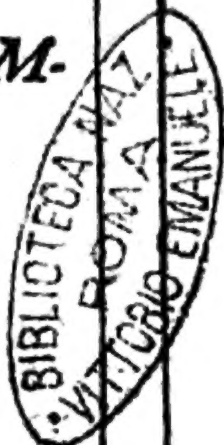
E SOCIETATE IESV,

MEDITATIONVM DE PRAECIPVIS FIDEI NOSTRAE MYSTERIIS; VITAE ac Paſſionis D. N. IESV Chriſti; B. V. MARIAE, & aliquorum Sanctorum,

PARS QVARTA,

QVAE HISTORIAM COMplectitur vniuerſæ Paſſionis Dominicæ.

PERMISSV SVPERIORVM.

COLONIAE,

Apud Ioannem Kinckium, ſub Monocerote.

ANNO M. DC. XIV.

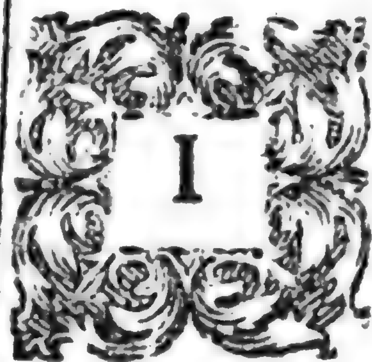
Cum grat. & priuil. Sacræ Cæſ. Maieſt.

INDEX MEDITATIONUM QUARTAE PARTIS.

FINIS INDICIS.

AVTHOR

AVTHOR PIO LECTORI.

INFINITAS mihi linguas optarem easque igneas, quales Apostolis fuerunt datæ: quibus liceret orbi vniuerso manifestare infinitas altissimi & supremi Dei nostri excellentias, & mysteria clarissima, quæ de seipso & suis operibus nobis reuelauit vt omnes infideles magna certitudine agnoscerent, & susciperent veritatem & præstantiam Sanctæ fidei nostræ: omnes verò Christiani exultarent, ob suam felicem sortem, eò quòd agnouerint illam atq; admiserint, & vtriq; inflammarentur amore infinitæ bonitatis magni huius Dei, & ad sanctissimam eius voluntatem perfectissimè amplectendam animarentur. Sed quia hoc mihi concessum non est, operam dedi, vt in reliquis tribus partibus huius operis, tria eius exemplaria siue ideas, quàm possem accuratissimæ & ad viuum exprimerem. Vnum erit ma-

gnitudinum diuinitatis eius, diuini scilicet eius. Esse, in vnitate essentiæ & trinitate personarum: æternitatis, bonitatis, charitatis, misericordiæ liberalitatis, immensitatis, sapientiæ, & omnipotentiæ, & operum gloriosissimorum, quæ ab eo promanarunt; qualis est creatio huius vniuersi, cum toto eius ornatu, conseruatio & gubernatio eiusdem, cum innumeris naturalibus & supernaturalibus beneficiis, quæ à paterna eius prouidentia in commodum omnium hominum proueniunt, præcipuè verò electorum, donec illos in altissimis gloriæ suæ thronis collocet. Quæ omnia, in sexta parte pertractantur.

ALTERVM exemplar, quod contrarium refert extremum, erit abiectionum & vilitatum, quas Dei viui filius suscepit in sanctissima humanitate quam diuinæ suæ personæ coniunxit, dum seipsum vsq; ad mortem crucis humilians, innumeras ignominias, in Passionis suæ decursu sustinuit, de quibus in quarta parte agitur; in quibus adeò est DEVS admirabilis, & incomprehensibilis, propter infinitas bonitatis & charitatis excellentias, quæ his vilitatibus sunt permixtæ, vt ipsi a *Seraphini duabus aliis velent eius pedes, sicut aliis duabus velant faciem eius*; ad significandum, se vi-

a *Isai. 6.2. S. Bernard. serm. in hæc verba.*

ctos

ctos ac ſuperatos, ab incomprehenſibilitate horum duorum extremorum; ſibiq́ue ſatis eſſe, ſi magnis vocibus & affectibus, ſanctitatem illam promulgent, quæ in illis reſplendet.

TERTIVM exemplar (quod veluti medium eſt inter prædicta duo extrema) eſt magnitudinum Sacratiſſimæ IESV CHRISTI Domini noſtri humanitatis, quæ, in præmium ſuæ humiliationis, fuit glorificata immenſis donis, vſque ad ſeſſionem ad dexteram DEI Patris, in præcipuis eius gloriæ bonis, quæ etſi ad propria ipſius diuinitatis bona comparata, exigua ſint: in ſe ipſis tamen ſunt maxima.

QVAE autem ſuis meritis obtinuit, ea diſtribuit hominibus, vt illos in hac vita ſanctificet, cupiens eoſdem ad regnum, quo ipſe fruitur in altera, ſecum deducere: de quibus agit pars quinta; quæ magis adhuc explicantur iis, quæ in ſexta dicentur, vt in eiſdem apparebit. Id tantum à Chriſtiano Lectore peto, vt tria prædicta exemplaria, in tribus his partibus delineata, ita intueatur, vt cum ea leget, meditabitur, aut contemplabitur, perſuadeat ſibi, quicquid dicitur & ſcribitur de Deo, & eius myſteriis; omninò parum & ferè nihil

esse, respectu infinitorum, quæ dicenda & scribenda supersunt: ad perfectè verò intelligenda ipsa pauca, quæ dicuntur, necesse esse amare plurimum: nam vt non intelligit Græcè, qui nunquam didicit, ita (ait Sanctus Bernardus) non assequitur excelsos amoris sensus & affectus, qui non scit, quid sit amare: quando autem amabit, conetur *b* statim, *in eandem viuam* (vt ait Apostolus) perfectionis *imaginem*, quã est meditaturus, *seipsum trãsformare*; vitam suam primum cum CHRISTI humilitate & crucifixi vita conformando; deinde cum eiusdem vita iam exaltati, & in throno collocati: ac demum cum eius diuinitatis imagine, & exemplaribus virtutibus, quæ in ea resplendent, conando simul iuuare, vt alij etiam homines, auxilio diuinæ gratiæ, imaginem propriæ naturæ, ad hanc diuinam reforment, ea ratione, quæ in subsequentibus meditationibus proponetur.

Serm. 29. in Cant

b 2. Cor. 3. 18.

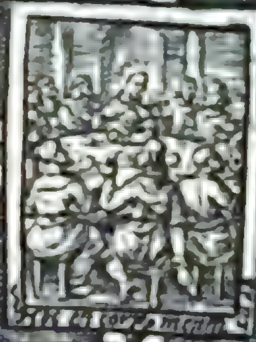

ET PLECTĒTES CORONĀ DE SPĪIS POSVERVT SVPER CAPVT EI

EXIVIT ERGO
FORIAS CORONĀ SPIĒĀ ET PVRPVREV VESTIMĒTV

DICITE FILIÆ SION ECCE REX TVVS VENIT TIBI MANSVETVS. Math. 21

ET BAIVLANS SIBI CRVCĒ EXIVIT I EV QVI DICITVR CALVARIÆ LOCV.

R. P.

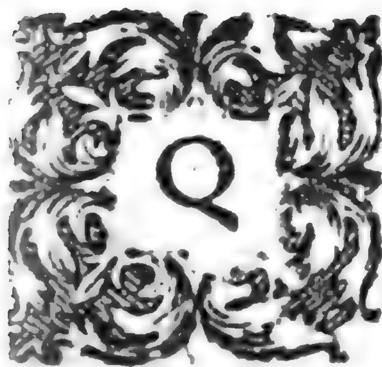
LVDOVICI DE PONTE,

E SOCIETATE IESV

MEDITATIONVM CIRCA MYSTERIA PASSIONIS DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI,

PARS QVARTA.

INTRODVCTIO ORATIONIS Mentalis circa Passionem Domini Nostri IESV *Christi.*

QVAMVIS Meditationes mysteriorum Passionis Domini nostri IESV Christi pertineant (iuxtà ea, quæ in Introductione huius libri diximus) ad viam Illuminatiuam; ac præcipuè ad supremam eius partem, quæ viæ Vnitiuæ contigua est, sunt nihilominus valdè vtiles cuicun

que; hominum generi, & quamcunque il viam ambulent, & in quocunque perfectio nis gradu versentur. Nam peccatores inue nient in eis efficacissima motiua, ad se pur gandum à peccatis; Tyrones, ad suas passio nes mortificandas, Proficientes, ad crescen dum in omni genere virtutum; & Perfecti denique, ad consequendam ardenti amor vnitionem cum Deo. Quamobrem ait San ctus Bernardus, Passionem Christi Domini vsque in hanc diem facere, vt *terra* tremat, la pides confringantur, & aperiantur sepulcra atque velum templi medium, à summo vsque deorsum scindatur: nam qui ea meditantur, a si *terra* sunt, ob culpam & affectionem ad res terrenas, *tremunt*, sancto Dei, & seueræ eius in filium suum iustitiæ timore commoti; & ad inordinatos illos affectus deserendos excitantur; si *petra* sunt ob duritiem cordis, emollescunt & *confringuntur*, ob magnitudinem doloris; quem tum de suis peccatis, tum ob pœnas, quas Christus pro illis suscepit, concipiũt; si sunt *sepulcra* clausa, ob pudorem manifestandi suas culpas, *aperiuntur* confessione, vt mortem à se repellentes, ad nouam vitam resurgant: Omnibus denique *scinditur velum*, quod diuidebat inter Deum & nos, vt possimus iuxta Apostoli sententiam, b *reuelata facie gloriam Domini* & abyssum cœlestium eius secretorum *speculari*. Nec absque causa, diuisum est velum à summo vsque deorsum; sed vt significaretur, per Christum crucifixum

S. Bonauent. in stimulo Diuini amoris c. 1.

Serm. in feria 4. Maij, hebdom.

a *Matt.* 27. 52.

b 2. *Cor.* 3. 18.

licere nobis contemplari altitudinem Diuinitatis, & excelsas eius perfectiones, ac profunditatem humanitatis, & clarissimarum eius virtutum. PECCATORES itaque, qui c *herinaceorum* instar, culpis suis, tanquam spinis, sunt cótecti, ingressum inuenient & *refugium* in Diuinæ huius *petra* foraminibus; & dolenter in eis meditantes, expedientur à suis spinis. PVRIORES verò & simpliciores, sicut d *columba*, altius *volare* poterunt, & nidos suos habitationesque, e *in foraminibus* huius *petra, & in cauerna* huius *maceria*, collocare; vt, puriores adhuc & pulchriores euadant. PERFECTI denique, qui instar f *ceruorum*, *excelsos* conscendunt *montes*, Christum à terra exaltatum meditantes, magnâ vi trahentur, vt g *conuersationem suam* habeant *in cœlis*. Et omnes denique (vt ait Bernard.) h *sugere poterunt mel de petra* hac, *oleumq́; de saxo* hoc *durissimo*, quod etsi ad ferendas iniurias fuit durum, & ad sustinenda flagella durius, ac denique ad tolerandos cruciatus crucis, fuit durissimum; nobis tamen factus est fons olei & mellis, sanãdo vulnera nostra emolliendo duritiem, confortando debilitatem, & animabus nostris indulgendo suauitate Diuinarum suarum consolationum. Hanc ob causam, meritò dicebat Albertus Magnus, simplicem passionis Christi memoriam & Meditationem plus vtilitatis homini adferre, quàm si anno integro in pane & aqua ieiunaret, ac flagellis se quotidie vsque ad sanguinem cæderet, & Psalte-

c *Psal.* 103. 18.
d *Psal.* 54. 7.
e *Can.* 2. 14.
f *Psal.* 103. 18.
g *Phil.* 5. 20.
h *Deut.* 32. 13.
Serm. 2. de Pentecost.

rium totum quotidie recitaret : hæc enim exercitia, etsi bona sint & valdè vtilia, quia tamen sunt opera externa, si ita nudè exerceantur, non habent tantam vim, ad purificandum cor à suis vitijs, illudque veritatibus ac virtutibus illustrandum, & inflammatis Diuini amoris affectibus perficiendum; atque attenta & profunda Christi Domini nostri Passionis Meditatio, quæ omnia hæc efficit, additque etiam spiritum & vitam pœnitentijs ipsis & operibus externis, permouendo efficaciter ad feruentem eorundem exercitationem.

c *Isai. 5,15.*

DE SCOPO IN MEDITATIONE Paßionis præfigendo.

§. I.

X præmisso fundamento clarè constat, quod sicuti sunt diuersi qui passionem Christi meditantur, ita fines particulares, quos in ea meditanda sibi præfigunt, debere esse diuersos: vt vnusquisque eum affectum, & spiritualem fructum procuret, qui animæ ipsius statui & viæ, quam ambulat, sit conformior; ad purgandum videlicet se à culpis, & inordinatis affectionibus; aut ad seipsum heroicis virtutibus exornandum; aut deniq; ad se Deo feruentioribus charitatis affectibus coniungendum : adhibito,

tan-

tanquam medio ad hæc omnia, affectu compassionis, qui viam ad reliqua omnia sternit.

PRAEMITTENDVM est autem Christi Domini nostri passionem (teste S. Laurentio Iustiniano) tum gaudij, tum mœroris incentiuum esse posse, quia potest bifariam considerari. PRIMVM, quatenus summum est Dei beneficium, *in quo diuinæ miserationis reseratur abyssus, cœlorum aperitur ianua, caritatis latitudo ostenditur, & quantus sit homo, apertissimè demonstratur: vile enim esse non potest, quod filij Dei Sanguine comparatur.* Hoc modo passionis Meditatio, ad gaudij & lætitiæ affectus permouet, sicut a *Abraham exultauit & gauisus est*, quando in b *Sacrificio arietis*, quem *offerebat* loco filij sui Isaac *vidit* in figura *diem* & mortem IESV Christi, animo exultans, propter ingentia bona, quæ toti mundo ex ea erant prouentura: & idem ipse CHRISTVS Dominus hac ipsa de causa gaudebat memoriâ suæ passionis, appellans (c vt est in Cantic.) hunc diem, *in quo coronauit eum mater sua*, Synagoga, *diademate*, & corona spinarum: *diem desponsationis suæ & lætitiæ cordis sui*: ideoque ingressus est Hierosolymam magnis exultationis signis, vt hanc coronam acciperet, & desponsationem cum Ecclesia in crucis thalamo celebraret. Modus hic Meditationis, eorum est maximè proprius, qui in via Vnitiua versantur; & passionem ipsam, tanquam vnum, ex diuinis beneficijs consi-

Lib. de Triumphali agone Christi c. 20.

a *Ioan.* 8. 56. *Chrysost. homil.* 84. *in Ioan.*

b *Gen.* 22. 13.

c *Cant.* 3. 11.

derant, de quibus in 6. parte agitur.

ALTERA ratio meditandi paſſionem, de qua nunc præcipuè agimus, eſt; quatenus illa amara fuit; doloreſque & cruciatus Chriſto attulit; & cuius noſtra peccata cauſa fuerunt; ac denique qua fuit exemplar omnium virtutum, earum præcipuè, quæ in mediis laboribus reſplendent: hac enim ratione excitat in nobis mœrorem & compaſſionem Chriſti pro nobis tanta patientis, & ipſe Chriſtus eiuſdem memoria triſtabatur; ideoque par eſt nos etiam cum ipſo contriſtari, ne de nobis dicat illud Pſalmi, d *ſuſtinui* & reſpexi, an eſſet, *qui ſimul contriſtaretur, & non fuit, & qui conſolaretur; & non inueni.*

d Pſal. 68. 21.

VT verò intelligatur, qualis hæc debeat eſſe cōpaſſio, & in quos fines dirigi; moneo, quod Chriſtus Dominus duobus modis biberit amarum ſuæ paſſionis calicem: *alter* fuit in corpore, manibus miniſtrorum & carnificum; cum fuit ab eis comprehenſus, flagellatus, ſpinis coronatus, cruciq́ue affixus: *alter*, fuit in ſpiritu, memoriâ videlicet & imaginaria eorundem laborum, & cauſę illorum apprehenſione, quæ fuerunt noſtra peccata: & vtriuſq; meminit ipſe Chriſtus, cùm loqueretur filiis Zebedæi, vt ſuo loco eſt dictum: nam S. Matthæus refert, dixiſſe illis, e *poteſtis bibere calicem, quem ego bibiturus ſum?* loquitur enim de potu corporalis calicis, quem erat poſtea bibiturus; & S. Marcus addit, Chriſtum dixiſſe, f *poteſtis bibere calicem, quem ego bibo, aut ba-*

e Matt. 20. 22.

f Marc. 10. 38.

ptiſmo,

ptiſmo, quo ego baptizor, baptizaris? vbi etiam ſpiritualem potum declarat, quem quotidie ſumebat: quamuis maiori acerbitate, illum hauſerit, in horto Gethſemani, vbi interno ſenſu fuit ſpiritualiter flagellatus, ſpinis coronatus, & cruci affixus. In vtroque autem modo bibendi calicem, eluxerunt excellentiſſimæ virtutes, vt in decurſu apparebit.

Ex his intelligemus, ad quos fines reſpicere debeamus in his meditationibus; & quos fructus ac vtilitates ex eis elicere: quæ eo tendunt, vt nos coniungant, transforment, & cõformes faciant Chriſto afflicto & cruciato, vtroque prædicto modo: vt & nos modo noſtro etiam bibamus vtroque illo modo calicem paſſionis eius.

Primò, procurando in ipſa Meditatione g *ſentire* (vt ait Apoſtolus) *in nobis, quod Chriſtus* Iesvs ſenſit, affectibus compaſſionis, doloris, & mœroris, vt ita transformemur in ipſum Chriſtum mœrentem & afflictum pro nobis, & ſpiritualiter eidem crucifigamur; ſicut virgo Sanctiſſima, filij ſui dolores ſentiens, eius cruci fuit concrucifixa iuxta illud, quod ei prædixerat Simeon, quod h *eius animam pertranſiret gladius*, nõ corporis, ſed ſpiritus, compaſſionis videlicet ac doloris. Modus hic ſentiendi Chriſti Domini paſſionẽ, eſt ſpeciale donum eiuſdẽ Domini, qui aperit oculos, quibus ipſius dolores & pœnæ perſpiciantur, & defleantur. Id enim per Prophetam, ſe facturum prædixit, i *Effundam*, inquit,

I.

g Phil. 2. 5.

h Luc. 2. 35.

i Zach. 12. 10

i Ioan. 19. 37 *super domum Dauid, & super habitatores Ierusalem, spiritum gratiæ & precum, & aspicient ad me, quem cõfixerunt; & plangent eum planctu, quasi super vnigenitum, & dolebunt super eam, vt doleri solet in morte primogeniti*: quæ Prophetia, quamuis de alia visione & alio plãctu, qui erit Iudæorum (qui credere noluerũt) in die iudicij, soleat interpretari; potest nihilominùs de ijs intelligi, qui accipiunt à Deo spiritum orationis, in cuius virtute, oculis viuæ fidei respiciunt eum k *quem crucifixerunt, &c.* eius mortem amarè flentes. Hinc apparet, quam inordinatè accedant aliqui ad meditandam Christi Passionem, desiderantes lachrymas & teneritates, propriæ præcipuè consolationis & gustus intuitu, qui etsi videatur spiritualis, est tamen (vt ait S. Bonauentura) amoris proprij, & valdè inordinati: insignis enim est inordinatio, suauitatem & dulcedinem in Christi pœnis & doloribus; & consolationes, dum eius desolationes meditantur, quærere: non enim illæ sunt meditandæ, nisi vt sentiantur; & earum participes efficiamur: tanta nihilominus eiusdem Domini bonitas, vt hoc ipsum, quòd eius desolationem sentimus, in nostram nec paruam consolationem cedat.

k Heb. 6. 6.

In stimulo Diuini amoris c. 1. ad finem.

II. SECVNDVS finis, quem oportet in his meditationib⁹ nobis proponere, est, ipsum passionis calicem, corpore etiã bibere, ipsi Christo in ipsa passione nos conformantes; magnum ex ipsa meditatione animum & fortitudinem,

& effi

& efficacissima, ad id præstandum, proposita haurientes; spontè nostra aliqua sumentes, quæ pœnam secum adferunt, qualia sunt ieiunia, disciplinæ, & similes spontaneæ mortificationes; aut patienter & cum gaudio ea sustinentes, quæ Deus nobis miserit, aut euenire permiserit; credentes: (*vt ait Apostolus*) etiam esse l *donum Dei*, hoc modo *pro Christo* l Phil. 1. 29.
pati, sicut eidem compati: ideoq; dum Christi passionem meditamur, conandum est, ad imitationem eiusdem Apostoli, m *semper mor-* m 2. Cor. 4.
tificationem Iesu in corpore nostro circumferre, 10.
& eiusdem n *Christi Domini stigmata*, vulne- n Gal. 6. 17.
ra scilicet & pœnas, quæ carnem nostram affligant, sicut eius carnem afflixerũt: ita vt quisque dicere possit, vtroq; modo o *Christo cru-* o Gal. 2. 19.
cifixus sum cruci, tam scilicet compassione, quam ipsa in patiendo pro ipso imitatione, sicut ipse pro me passus est.

III.

HINC sequitur TERTIVS principalis harum meditationum finis, qui est conformatio cum ipso Christo, in virtutibus heroicis, quas ipse exercuit, bibens suum calicem, tam spiritu quã corpore; amore videlicet Dei & hominum, zelo salutis animarum, puritatè intentionis, affectu obedientiæ, humilitatis, patientiæ, & paupertatis; & externis harum & aliarum virtutum operibus, & nominatim contemptu rerum terrenarum, & mortificatione affectionum, quæ in eis procurandis aut retinendis inesse solent, ita vt iuxta S. Petri sententiam p *Christo passo in carne, & nos eadem* p 1. Pet. 4. 1.

cogitatione armentur, & in omnibus ei similes euadamus, cuius passionis meditatio sit nobis armorum instar fortium, & elegantium, quæ nos totos à capite ad pedes cooperiant & arment, reddantque tremendos ipsis dœmonibus, carni terribiles, mundo admirandos, Angelis gratos, Deo denique amabiles.

DE DISPOSITIONIBVS ad passionem meditandam procurandis. §. 2.

T prædictos fines, quos meditatione passionis quærimus, obtineamus; necesse est, quam possimus optimè ad eam nos præparare. Etsi enim (ipso Spiritu sancto autore) a *ante omnem orationem, præparanda sit anima; ne*, qui orat, *videatur esse, quasi homo, qui tentat Deum*, & portionem suam absque vlla præparatione de cœlo expectare, præcipuè tamen id refert plurimum, ad eam orationem & meditationem, quæ pro argumento habet ipsius Christi dolores & pœnas, ad quas ipse magno amore se præparauit: vultque eas magno feruore cogitari & meditari.

a *Eccl.* 18 23.

POSSVM itaque existimare, ipsum Christum mihi dicere, illud Ierem. b *recordare paupertatis & transgressionis*, siue laboris mei, *& absynthij & fellis*: me verò eidem

b *Thren.* 3. 19.20.

respondere *memoria memor ero, & tabescet in me anima mea, hoc recolens in corde meo: ideò sperabo*; Quasi dicat, omninò in particulari & magno feruore de tuis laboribus & afflictionibus recordabor, adeò eas tenerè in me sentiens, vt præ mærore & dolore tabescat anima mea: nec satis mihi esse existimabo, semel omnes tuos dolores meminisse, sed repetam sæpè magna attentione & affectu, magnam ex eis fiduciam hauriens. *Dispositiones* aptas ad meditandum cum fructu hæc mysteria, aperuit breuiter S. Bonauent. dicens: *debet homo aggredi hoc tam nobile opus humiliter, confidenter, instanter, & cum quanta potest cordis sui munditia:* In qua sententia quatuor præcipuas indicat virtutes, quæ optimè animam disponunt ad ea dona & gratias accipiendas, quas Deus iis communicare consueuit, qui se in his meditationibus exercent. *In stimulo diuini amoris c 4.*

I.

PRIMA virtus est *cordis humilitas*; vt meditationem auspicemur, cum pudore & confusione nostrorum peccatorum, non ob illã generalem causam; quod c *iustus initio suæ orationis accusator sit sui*, sed nominatim, quod suis peccatis causa fuerit tot cruciatuum Christi, quem respicit, & contemplatur. Atq; si parens quispiam vinctus & ferreis onustus in carcere cõpedib. & catenis, inter latrones detineretur graues tolerãs dolores & ignominias, non ob sua, sed filij peccata; si filius ille, vt parentem visitaret, carcerẽ ingrederetur humili proculdubio pudore, & sui cõfusione suffũderetur, vt

c Prou. 18.17 iuxta LXX.

qui

qui sciret, se illorum parentis cruciatuũ caussam extitisse. Ex hac humilitate prouenit, vt quis lugubri se habitu tegat, externa scilicet humilitate, in vestitu & reliquo corporis habitu, tunc præcipuè, cùm memoria passionis celebratur, aut ex instituto, meditationes de ea habentur. Nam qui afflictum velit visitare, non se debet induere vestibus festiuis, sed planctus, ei, qui est in tribulatione, consentaneis, sicut fecerunt amici Iob, cùm *sedentem in sterquilinio & saniem testa radentem visitarunt, vt consolarentur: scissis enim vestibus, sparserunt etiam puluerem super caput suum, & nec verbum loquebantur ei; videntes, dolorem eius esse vehementem.* Ad ipsam humilitatem, cùm est perfectissima pertinet, seipsum indignum iudicare, qui his sanctissimis mysteriis assistat, & aliquo eorum sensu tangatur, sibi persuadens, id ex singulari Dei fauore ad eius amicos & dilectos pertinere. Qualis fuit, tribus illis Apostolis communicasse animæ suæ tristitiam in horto, cùm dixit, e *tristis est anima mea vsque ad mortem*, ac voluisse, f *matrem suam, sanctum Ioannem, & Sanctam Mariam Magdalenam* in monte Caluariæ, cùm ipse in cruce penderet, iuxta eam stare. Huiusmodi enim gratia, nonnisi insigniter humilibus datur: superbi enim, vt est apud Iob, g *timebunt, & non audebunt contemplari omnes, qui sibi videntur esse sapientes*, hoc est, huiusmodi sapientibus non concedi, Deũ contemplari secundnm magnitudinem diuinitatis

d *Iob.2.8.12*

e *Mat.26.38*

f *Ioan.19.25*

g *Iob.37 24*
S.Greg.27.
Moral.c.27

nitatis eius; nec talem eos habere ſpiritum, vt vel ſecundum eius humanitatis vilitatem, eundem contempletur.

SECVNDA virtus ſiue diſpoſitio ad has meditationes, eſt magna fiducia de Chriſti Domini noſtri miſericordia; qui cùm dignatus fuerit, tanta pro nobis pati, dignabitur etiam nobis concedere; vt ipſi ita compatiamur, vt ex meditatione dolorum & cruciatuum ipſius, eum fructum hauriamus, in quem illi dirigebantur. Quare humilitatem huic fiduciæ coniungens, hanc gratiam petam, tres ad id prætextus, ſiue cauſas præcipuas adferens. II.

PRIMA eſt, ipſamet paſsio, quam ipſe ſuſtinet. 1.

SECVNDA ipſiuſmet compaſſio, qua peccatorum vicem grauiſſimè dolens, ſeque eorum faciens aduocatum, pro iiſdem orauit, vt paſſionis ſuæ fructus capaces illi & participes fierent. 2.

TERTIA eſt liberalitas illa, qua tunc vſus eſt erga vnum ex magnis peccatoribus, latronem videlicet, qui humiliter & confidẽter ab ipſo in cruce pendente petiit, dicens, *memento mei, cum veneris in regnum tuum*, & multò plus obtinuit, quam petebat, vt ſuo loco dicetur: Sed ego (ait S. Laurentius Iuſtinianus) poſtquam me peccatorem, ſicut latro ille confeſſus fuero, loquar ad Dominum meum in cruce pendentem, ac humiliter & confidenter dicam, Domine memento mei, 3.

h *Luc. 23. 42.*

Serm. de paßion.

non

non solùm vt perueniam ad regnum tuum, sed vt doloribus compatiar tuis, tuæque commu-
i *ad Ro.8.17* nicem passioni; scio enim quod i *si tibi compatiar*, etiam *conglorificabor*, & k *si sustinuero, etiam corregnabo*. His de causis dilatanda est
k *2. Tim. 2 12.*
Serm. 32. in Cant.
confidentia nostra in Christum, quæ (Sancto Bernardo teste) quò latior est, eò nos reddit capaciores diuinorum donorum, euacuato vase cordis nostri per humilitatem à seipso, quò possit illis repleri.

III. TERTIA dispositio est magnus feruor ac diligentia circa hoc opus orationis; esset enim magnus pudor, tepidè de iis cogitare, quę ipse Christus tanto feruore pertulit. Feruor hic in eo apparebit, si meditatio ipsa, attenta valdè, profunda fuerit, ac deuota; excutiendo ex memoria quidem omnes diuagationes; ex intellectu autem torporem in ratiocinando, vt ad profunditatem horũ mysteriorum perueniat; ex voluntate denique relaxationem, & frigiditatem in affectibus; conando vt illi sint feruentes sicut fuerunt ipsius Christi, & certo quodam ac generoso animi decreto statuendo ipsum comitari, non dormiendo, sicut tres illi Apostoli in horto, sed vigilando, sicut ipse vigilabat, & orando, illa agonia, instantia, & perseuerãtia, qua ipse orabat: & horas aliquot in hoc expendendo sicut ipse expendit.

IV. QVARTA dispositio est cordis munditia, procurando illud ab omni culpa purgare: atq; ita mundum conseruare, vt mundus accedens ad orationem, magnam in ea fiduciam habeam

absque

absque remorsu conscientiæ, apteque sim dispositus, ad recipienda DEI dona, & pretiosi eius sanguinis fructus. Nemo enim prudens, pretiosum aliquem liquorem, in sordidum vas infundet. Quare (vt Sanctus Bernardus hortatur) siquidem benedictio adeò est copiosa, pręparare ad eam recipiendam vasa munda, mentes deuotas, spiritus vigilantes, affectus benè gubernatos, & puras conscientias, in quas effundantur tot gratiæ, atque sunt illæ, quæ hic communicantur.

Serm. feria 4. hebdom. pœnosa.

HAE sunt dispositiones, quas habere oportet, hæc mysteria meditaturum: sed cui tamen illæ desunt, non propterea meditationē negligat; nam ipsamet accendet earum desiderium, sicut etiam alias virtutes excitat, vt mox videbimus.

DE VARIIS MODIS PASsionem CHRISTI *meditandi. §. 3.*

VT tædium vitetur, quò tepiditas nostra facilè afficeretur, si vno semper modo eandem rem meditaremur, expedit scire varios modos Christi passionem meditandi, præter duos illos prædictos, quibus diximus posse nos eam meditari, tanquam nostrum scilicet beneficium, & tanquam ipsi Christo pœnalem: sunt enim alij duo præcipui, ad quos reliqui referuntur, sicut solet in conuiuiis duobus modis mensæ ministrari; primus est, cùm singula fercula ita seorsim apponuntur, vt postquam vnum fuerit expeditum, succedat alterum; secundus est, cùm plura simul fercula apponuntur, vt iuxta palatum aut necessitatem comedentis, ex singulis aliquid delibet; sic inquam in spirituali horum mysteriorum passionis Christi conuiuio, duo sunt modi eadem spiritualiter comedendi.

I. PRIMVS isque ordinariè magis vsurpatus est, singula mysteria seorsim meditari, perpendendo, quod in eis consideratione est dignum, sequendo ipsius historiæ ordinem, & præcipuè oculos coniiciendo in quatuor

illa

illa, quæ indicauimus in 2. partis Introductione, PERSONAS videlicet, quæ in vnoquoque mysterio interueniunt, tam CHRISTI Domini, quam eius sanctissimæ matris ac discipulorum, immò etiam hostium & persecutorum ipsius Christi, attendentes singularum qualitates & conditiones; audientes VERBA earum; ac denique OPERA, quæ fiunt, attendentes: discentes ex his, quæ Christus Dominus loquitur & facit, quod nobis est vtile; fugientes verò mala, quæ hostes eius dicunt & faciunt; ac denique aspicientes quæ Christus Dominus patitur; & attendentes, qua ratione diuinitas se se quodammodo absconderit, nec suos hostes dissipauerit; sed permiserit, vt humanitatem sanctissimam cruciarent: ex quo intelligam, quid par sit me facere ac pati pro eo, qui tanta pro me fecit ac passus est; inserens hoc nomine cum ipso Deo Domino nostro colloquia, ea ratione, quæ mox subiicietur.

P. noster Ignatius in 1. exercit. hebdom. 3.

II. ALTER modus hæc mysteria meditandi est cum omnibus in memoria retentis, pro argumento meditationis, dolor aliquis particularis, aut nominatim aliqua virtus Christi Domini accipitur, vt perpendamus, quid circa illam in omnibus ipsius passionis partibus contineatur: exempli causa, si meditari velim de Christi Domini nostri humilitate, ratiocinabor & perpendam eiusdem virtutis actus, quos in totius passionis decursu edidit: primò cum Apostolorum pedes lauit; deinde cùm

iV. Part. introd. B com-

comprehensus, etiam pedibus suorum hostiũ, ob contemptum calcabatur, sicq; pergam vsq; ad eos actus, quos in cruce ipsa exercuit: &, si velim eandem virtutem etiam ad ea, quæ ante passionem fecit, referre, licebit ab iis actibus humilitatis incipere, quos tempore suæ natiuitatis, infantiæ, & prædicationis edidit, eliciendo ex his omnibus, magna ad eam virtutem plenè exercendam incentiua: nam in singulis mysteriis resplendet aliquid speciale, ꝙ pertinet ad eius perfectionẽ. Eodem verò modo licebit meditari obedientiam, aut charitatem, aut patientiam ipsius Saluatoris. Et eodẽ modo accipi potest pro materia meditationis peculiare aliquod genus doloris, cruciatus, aut ignominiæ eius, ratiocinando per eiusdẽ passionis mysteria; & perpendendo, quod in eis solùm pertinet ad eundem dolorem aut ignominiam: exempli causa, si meditemur, quoties fuerit ignominiosè denudatus: aut quoties suum pretiosum sanguinem effuderit; ad quæ loca, tanquam ad stationes quasdam, fuerit deductus: quas ignominias, ob aliquam virtutem aut manifestatam sapientiam, pertulerit: & in horum singulis, conando compassionem eiusdem saluatoris sentire, meq; ipsum ad aliquid pro ipso, in eo doloris genere perferendum, excitare. Aliàs possum accipere meditationis materiam specialem dolorem, quem sensit Christus in aliquibus suis membris, siue sensibus, v.g. dolorem manuum, cùm ligarentur illi, dum fuit comprehensus: deinde ad Co-

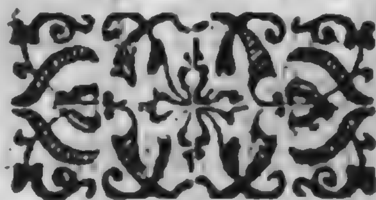
lumnam, & denique cum fuerunt cruci affixæ, & idem erit de similibus.

Ad hos duos modos meditandi passionē accedere potest tertius, qui fit per applicationē sensuum animæ internorū ad singula mysteria ad eam formam, q̃ secundę part. med. 26. posuimus, per modū contēplationis, & absq; multis ratiocinationib⁹. Primvm, oculis animæ aspiciendo externam Christi Domini figuram oēs ad compassionem permouentem: & simul interiorē eius animæ figuram, ex vna parte adeò pulchram, ex altera adeò afflictam, & admirabor dolens, quod qui a *splendor est gloria patris & figura substantia eius*, sit ob mea peccata ita deformatus. Deinde, audiendo internè blāda illa & amore plenissima huius Domini verba, clamores item duros adeò, & furiosos eius inimicorum contra ipsum, strepitum colaphorum, flagellorum ictus, & malleorum: vt sentiam in corde meo, quod Christus senserit in suo. Tertiò, interno odoratu precipiendo tā fœtorem peccatorum, quæ mortem summo huic sacerdoti attulerunt; quàm sacrificij suauitatem, quod ipse pro illis obtulit; & virtutum, quas exercuit ipse, in hac adeô pœnali sua passione: simulq́; perpendā, qua ratione æterni Patris ira fuerit huiusmodi sacrificio placata, qui in huius reconciliationis signum, non iam b *arcum suum in nubibus*, sed propriū filiū, arcus instar in cruce extensum posuit pluentem sanguinē, *in signū fœderis inter se & terrā*, Quarto, gustādo etiā amaritudinē & vel illud

a *Heb.* 1. 3.

b *Gen.* 9. 13

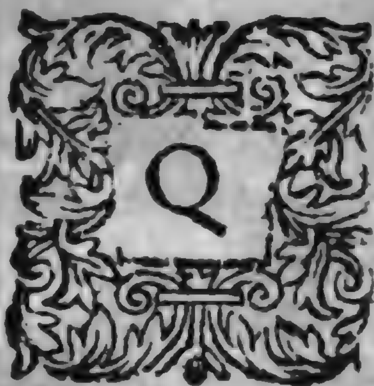
Christi Domini, & acerbitatem & mœrorem ex eis persentiendo, atq; si corpore illa degustarem; gustando item dulcedinem illius amoris, quo omnia illa tolerabat, & quam Deus iis confert, qui aliquid amoris ipsius intuitu perpetiuntur, & vehementer admirabor, in tanta amaritudine, tantam inesse amoris dulcedinem. QVINTÒ demùm, interno animæ tactu contingam horrenda illa passionis Christi instrumenta, rigorem & asperitatem funium, flagellorum, spinarum, crucis & clauorum, sentiens spiritu, quod ipse Dominus in corpore sensit, & affectus eliciens, qui ex huiusmodi sensibus solent prouenire. Praxis huius orandi modi ponetur in mysteriis horti; praxis verò aliorum duorum modorum, apparebit in proxima meditatione, quæ præambulum quoddam & velut fundamentum est cæterarum.

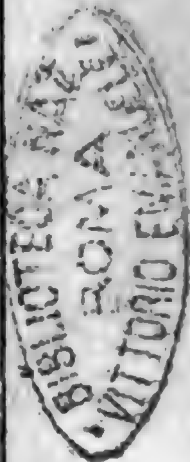
MEDI-

MEDITATIO I.

ET QVASI FVNDAMENtum Paſsionis Chriſti Domini, in qua ponitur ſumma quædam ſiue compendium eorum, quæ in ſingulis Myſteriis meditationi ſubiiciuntur.

VICQVID *in ſingulis paſſionis Chriſti myſteriis eſt perpendendum, ad ſex ſeptemve puncta præcipuè referri poteſt: ad perſonā ſcilicet quæ patitur hos cruciatus: quot illi, & quam graues fuerint: à quibus perſonis illos ſit paſſa; pro quibus; quam ob cauſam: quo amore & affectu; & virtutes, quas, dum illos ſuſtinuit, exercuit; quos etiam dolores beatiſsima eius mater ſimul patiebatur: quæ omnia in hac meditatione generatim tantum attingentur, vt poſsint poſtea, ad ſingula myſteria ſigillatim applicari.*

PVNCTVM I.

De perſona, quæ patitur.

IN ipſa Chriſti Domini noſtri perſona, quæ tot ſuſtinet cruciatus, tria præcipuè conſi

derari possunt; quæ efficacius mouent affectus compassionis, gratitudinis, amoris & imitationis.

I. PRIMVM est innocentia & sanctitas huius Domini: adeò enim fuit innocens, vt nullam prorsus peccati maculam contraxerit; adeò sanctus, vt in omni genere sanctitatis plenus fuerit omnibus gratiis & virtutibus; sapientissimus & prudentissimus, a *in quo sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei absconditi*: & b diuinus eius *spiritus absq; mensura*: ex quo apparet, quicquid perpessus est, id absque vlla ipsius culpa fuisse, quamuis eius inimici, eam illi affingerent; & tanquam reum cruciarent. Quomodo ergò non dolebo, videns talem Dominum adeò innocentem, adeò sapientem & sanctum, talia pati! si centurio ille ac alij plurimi, qui in monte Caluario præsentes fuerunt, percutiebant præ dolore pectora sua, cùm viderent eum pati, quem iustum iudicabant: cur ego non percutio meum, cernens pati, non quemuis iustum, sed iustorum omnium supremum, & nulla ab ipso data occasione, cur tanta illi inferrentur! O cor meum petrarum omniũ durissimnm; cur non præ dolore mediũ cõfringeris, siquidẽ illę scissę sunt & comminutæ, cùm passa est petra hæc viua, fons omnis gratiæ, & omnis sanctitatis exemplar!

a *Col.* 2. 3.
b *Ioan.* 3. 34.

II. DEINDE considerabo omnipotentiam, & liberalitatem huius Domini, in benefaciendo omnibus; & dum omnium est vniuersalis benefactor: totam enim vitam suam expendit,

vt ait S. Petrus,c *benefaciendo & sanãdo omnes* *oppressos à Diabolo*, cœcos illuminabat, mundabat leprosos, ægrotos sanitati restituebat, mortuos suscitabat: & præter hæc ipsis etiam animabus benefaciebat, peccata illis condonãdo, eas liberando ab inferno, cœli portas reserando, admirandæ doctrinæ lumen illis & caritatis ignem, suarum virtutum splendore conferendo: Ex quo apparet, eum non solùm absq; culpa, cruciatus & ignominias pertulisse; sed ob ea, quæ illum summa quiete & honore dignũ faciebant. quamobrem dixit S. Augustinus Christum Dominum nostrum vixisse in mundo, *mira facientẽ & mala patientẽ, donec suspenderetur in ligno*: quomodo ergo anima mea, non deficis præ dolore, dum vides benefactorem hunc tuum, & totius mundi talia pati, qui benefaciens & commodum omnibus afferens, malum recepit, & incommodum ab omnibus! O si mihi tanta contingeret gratia, vt benefaciens, sicut Dominus meus, aliquod etiam malum & incommodum, eius amore paterer! Non quæro ab hominibus præmium bonorũ meorũ operum: siquidem meus redẽptor, grauis ab eis cruciatus sustinuit propter sua.

c *Act.* 10.38.

In Psal. 49.

III. DENIQVE considerabo infinitam huius Domini caritatem, qua se omnibus tradidit, & vnum cum omnibus fecit, expendens: illum esse meum patrem, meum magistrum, medicũ, redemptorem, pastorem, meum creatorem, meã beatitatem, sponsum animæ meæ, Deum meum, & omnia mea. Et paulò ante passionem

vehementer. Nam in *facultatibus* & rebus necessariis, ad tantam peruenit paupertatem & nuditatē, vt nudus publicè moreretur in cruce, militibus eius vestimenta accipientibus & inter se diuidentibus. In *honore*. DEINDE, passus est innumeras irrisiones & subsannationes; ita tractatus, atque si latro aliquis esset, malefactor & blasphemus in Deum; propter quod etiam in ipsum fuerunt blasphemi. TERTIÒ in fama multa passus est falsa testimonia, quò eius opinionem, & nomen bonum conabantur deturpare: in genere itaque *virtutis* & *sanctitatis* fuit contemptus, & habitus peccator, Samaritanus, & dæmonum habens, commotor plebis, vorax, & potator, & blasphemus, & porrò, vt à Deo reprobatus, & condemnatus: quod maximum est dedecus inter omnia; de quo ipsemet Dominus sub persona Dauidis dixit, b *æstimatus sum cum descēdentibus in lacum posuerunt me in lacu inferiori in tenebrosis, & in vmbra mortis* PRAETEREA in genere *sapientiæ* & scientiæ contemptus fuit, & habitus tanquam idiota c *sine literis*, stultus & d *furiosus*, imprudens & ignarus. IN genere *potentiæ* & miraculorum, habitus est impostor & magus, & qui pactum cū d *Beelzebub & Satana haberet*. ITEM in proprio *corpore*, maximos perpessus est dolores, tum quod ex genere suo atrocissimi illi essent tum quod eius corporis constitutio esset delicatissima; vt propterea quemcunque dolorem aut læsionem corporis, præ cæteris omnibus

b *Psal.* 87. 5. 8.
c *Ioan.* 7. 15. 20.
d *Marc.* 3. 21 22.
d *Luc.* 11. 15.

ſentiret. DENIQVE etiam in ſuis *amicis*, & ſibi coniunctis paſſus eſt, tum quòd plurimi eorum ipſum deſeruiſſent; tum quòd eorum, qui præſentes aderant, dolorem & ignominiam vehementer ſentiret, præcipuè verò Sanctiſſimæ matris ſuæ. O Redemptor liberaliſſime, quàm abundè debita noſtra tuis pœnis exſoluis? quia enim omnia, quæcunque ſunt in mundo, noſtræ concupiſcentiæ voluptatis carnis, & ſuperbiæ fuerunt alimentum, tu vis in omnibus paupertatem, cruciatus, & humiliationem ſuſtinere: ſint mihi ex nunc eadem, inſtrumenta, ad tibi ſeruiendum; ſicut fuerunt hactenus ad offendendum. O anima mea, confer diuinæ huius perſonę excellentias, cum ignominijs & doloribus, quos perfert; vt erubeſcas, ob tuam ſuperbiam & ſenſualitatem, & te ipſum excites, ad aliquid patiendum, quò illum imiteris.

II. DEINDE, poſſumus diſcurrere, per quinque ipſius CHRISTI Domini ſenſus; perpendentes, quanta in ſingulis ſit paſſus. PRIMVM enim eius *oculi* affligebantur, videntes inimicorum vultus, motus, quibus ipſum irridebant, & lacrymas & ſingultus ſuorum amicorum: ijdem verò oculi deturpati ſunt, tum ſputis inimicorum, tum guttis ſanguinis defluentis ex proprio capite, imò & feruentibus lacrymis, quas ipſe per eos fundebat. *Aures* paſſæ ſunt, cum audirent multas & graues blaſphemias, iniurias, & falſa teſtimonia, & horrendas ini-

micorum suorum adu rsum se accusationes. *Odoratus* passus est fœtorem grauissimum in monte Caluario, vbi fuit crucifixus. *Gustatus* horrenda siti fuit cruciatus; cuius tamen vim vt sedarent hostes, fel & acetum ei obtulerunt, quibus amplius cruciaretur. *Tactus* grauissimos pertulit dolores ex flagellis, spinis, & clauis, qui eius corpus transfixerunt.

O dulcissimi & amantissimi IESV sensus, dignissimi, qui rebus omnibus vobis gratis, quæ in terra sunt, recrearemini! quomodo contrà amarissimis, & ingentem dolorem adferentibus rebus huius vitæ cruciamini! ô si mei sensus conformarentur sensibus Domini mei, easdem sustinentes pœnas, quandoquidem ab eis tot processerunt culpæ!

TERTIÒ licet per omnia membra, præcipuasque corporis Christi Domini partes discurrere, in quibus exquisitos dolores & cruciatus sustinuit. Nam *caput* spinis fuit punctum, arundine verò percussum; *capelli* ipsaque *barba* euulsa; *genæ* colaphis percussæ; *brachia* ipsa ita luxata, vt ossa dinumerari possent; *agiles* fortissimè funibus ligatæ *manus*, & pedes clauis perforati; *dorsum* & reliquum corpus crudelibus flagellis vulnerata: & quoniam vulnera partibus adeò sensibilibus infligebantur, ingentes adferebant dolores. III.

O corpus delicatissimum, quàm meritò illud potest de te dici, e *à planta pedis vsq; ad* e *Isai.1.6.*

ver-

verticem non est in eo sanitas; vulnus & liuor, & plaga tumens, quæ ingentes adferebant dolores. O quãtò maiori iure fuisset corpus meũ in omnibus suis partibus & sensibus tortum, siquidem per eos omnes, & ab eis innumera peccata fluxerunt! sana, ô bone IESV, corporis tui vulneribus, animæ meæ vulnera; ac tui corporis doloribus, ab spiritus mei malis me libera, Amen.

IV. DENIQVE considerandæ sunt internę Christi Domini afflictiones & dolores, qui ipsos externos comitabantur, qui & plurimi & graues fuerũt, in ijs omnibus, quibus purissima Christi saluatoris anima affici potuit, absque imperfectione tamen; quales fuerunt interna Diuinitatis desertio; sensibilium cordis consolationum suspensio, tristitiæ voluntatis vehementes, propter iniurias in Deum factas, & propter hominum condemnationem; timores, tœdia, & agoniæ horrendæ; quarum testis fuit sanguineus ille sudor, de quo circa mysteria, quæ in horto sunt gesta, dicemus. Denique quamuis corporis dolores fuerint terribiles, grauiores tamen illi erant, quibus spiritus afficiebatur. Nam in parte interna tantam sumebat pœnam, quantam volebat; & quoniam plurimum amabat, volebat, pœnam esse maximam, propter maius eorum bonum, quos tantoperè diligebat. O dulcis Redemptor, nunc deprehendo, quàm meritò te Isaias f *Virum dolorum & scientem infirmitatem* appellauerit; siquidem vndique te video dolori-

f *Isai.* 53. 3.

loribus & afflictionibus circumdatum: g *aquæ siquidem* tribulationum *intrauerunt vsque ad animam tuam; & veniens in altitudinem maris, tempestas demersit te.* Exterius h *te baptismus* sanguinis, ingentes adferens dolores, *coarctauit*; interius i *calix* tristitiæ valdè amarus, te grauissimè affecit. Concede mihi Domine in his omnibus pœnis, me tibi ita conformari, vt & k *corpore & spiritu tibi placeam*, simque in vtroque mundus absque omni macula.

g *Psal.* 68. 1.2.

h *Luc.* 12. 50.

i *Marc.* 10. 38.

k 1.*Cor.*7. 34.

PVNCTVM III.

De persecutoribus & inimicis, qui Christum Dominum nostrum in sua passione cruciarunt.

I.

IN hoc puncto, consideranda imprimis sunt multitudo & circumstantiæ illorum, qui aduersus Christum Dominum coniurarunt, vt illum contemnerent, & in passione cruciarent: Nam concurrerunt Reges, Iudices Gubernatores, Summi Pontifices, Sacerdotes, Scribæ, & Pharisæi, (qui erant illius temporis Religiosi) Aulici, Milites, Gentiles, & Iudæi; nec defuit inter discipulos proprios, qui ipsum persequeretur. Rex Herodes & eius curia illum irrident, Iudex Pilatus condemnat, Annas & Caiphas summi Sacerdotes reprobant, Scribæ & Pharisæi accusant, Milites cōprehendunt & subsannant. Carnifices flagel-

lant,

lant, ſpinis coronant, & crucifigunt; Plebs incondita clamat contra illum, petens, vt moriatur, vnus diſcipulorum illum tradit, alter negat, omnes deſerunt. Quibus illud eſt addendum, quod hos omnes Chriſtus, innumeris beneficijs obſtrinxerat, vt ipſum amarent, honore afficerent atque ſeruirent. Nam præter generalia beneficia, quæ tanquam Deus, & communis redemptor, omnibus contulerat; multis particularibus populum illum nominatim affecerat, doctrinam ſuam illum docendo; plurima miracula in eorum conſpectu edendo; illorum morbos & filiorum, ſeruorum & amicorum ſanando, paſcendo illos in deſerto inſigni edito miraculo: propter quod regem illum facere volebant, eundemque in ſua ciuitate, maiori pompa & apparatu exceperunt, quàm fuerit vnquam terrenus vllus princeps exceptus. Hi igitur omnes ſunt mutati, & conuerſi aduerſus Deum ſuum, & redemptorem, aduerſus infinitum ſuum benefactorem, iniurijs eum afficiendo, torquendo, & deniq; occidendo eum, à quo tanta bona acceperant; & quem paulò antè ſummo honore dignum iudicabant, cuique tanquam vitæ autori acclamabant. O dulcis IESV, rex regum, iudex viuorum & mortuorum, Pontifex ſumme ac ſupreme Sacerdos, fons ſcientiæ & ſanctitatis, lapiſque angularis gentilis & Iudaici populi; quomodo nunc perſecutionem pateris à Regibus & Iudicibus terrenis, à Sacerdotibus & ſapientibus terræ, & ab

omnibus populis & nationibus mundi? Non miror, quod qui te non nouerunt, persequantur; sed quid dicam, cùm videam, eosdem, qui te benè nouerunt, & mille nominibus ad tibi seruiendum tenebantur, tanto te odio prosequi. Vtinam te nunquam fuissem meis peccatis persecutus! ne quæso patiaris Domine, vt te amplius persequar, sed fidelibus meis seruitijs, innumeris tuis beneficiis respondeam.

II. DEINDE perpendenda est crudelitas & feritas istorum inimicorum & persecutorum Christi: quia enim ipsi erant superbi, ambitiosi, cupidi, hypocritæ, & simulatores; erant etiam hostes veritatis & magistri, qui illam docebat; ac medici, qui mortifera eorum vulnera sanare cupiebat. Erant præterea animi perturbatione, odio, rancore, & inuidia aduersus Christum pleni, eò quòd ipsorum vitia ille reprehenderet; vanosque eorum honores, sapientiæ suæ, sanctitatis & miraculorum authoritate obscuraret: ideoque illum è medio sublatum cupiebant, alij ob malitiam propriã, alij vt suas iniurias vlciscerentur, alij ob timorem ne à Cæsaris aut plebis gratia exciderent, alij ex ignorantia, eò quòd, quis ille esset, non satis cognoscerent, alij ob falsum zelum religionis & publici boni; qui zelus, si sit cum inuidia coniunctus, crudelitatem exstimulat, & ipsis feris reddit efferaciorem. O mitissime agne, iure merito clamas, a *circundederunt me vituli multi,* a *Psal.* 21. 13.17.

tauri pingues obsederunt me, circundederunt me canes multi, cõsilium malignantium obsedit me: hostes enim tui leonum instar, & aliarum ferarum more, te circundant, suis rugitibus terrẽt, vnguibus lacerant, dentibus mordent, cornibus huc illuc vertunt, ab vno tribunali ad aliud trahentes, tanta crudelitate te percutientes, atque si non homo, sed statua aut simulacrum hominis esses, vermis & despectio plebis. O si licuisset à diabolicis illis furijs te eripere: sed charitas tua non permisit, sed obstitit omnipotentiæ tuæ, (quæ facilè eripuisset) quò in medio tantæ feritatis, magis resplenderent excelsæ tuæ virtutes.

III. TERTIÒ perpendam, præcipuos Christi
b *Luc.* 22.53. persecutores, fuisse b *potestates tenebrarum* infernalium, hoc est dœmonum, qui summè illum oderant, eò quòd ex corporibus ipsos expelleret; animas verò ex ipsorum potestate eriperet; regnumque ipsorum, hoc est regnum peccati destrueret: ideoq; vt sese vlciscerentur, hominum feritatem vrgebant, vt illũ persequerentur:
c *Ioan.* 13.2. c *Diabolus .n. immisit in cor Iudæ: vt traderet eum*; milites instruxit, vt varias irrisiones & iniurias in illum excogitarent; in Iudæis accendebat ignem iræ, quâ ardebant: & quoniam licentia & facultas illi, ad hæc facta non fuit cum ea limitatione, quâ facta fuit,
d *Iob.* 2.6. cum permissus fuit persequi S. Iob, d *veruntamen animam illius serua*, non hic fuit contentus Christum Dominum in sterquilinium proijcere, vulneribus plenum, sed vitâ ipsa hor-

rendis

rendis tormentis illum priuauit. e *O IESV, sacerdos magne*, quid tibi cum *Satana, cui à dextris tuis stanti* tanta potestas, in sacrum tuum corpus daretur? O amor insatiabilis, cui non satis fuit ab hominibus cruciari, nisi iidem a dœmonibus ad id faciendum vrgerentur, & vt in se cruciatus illos suscipiens, ab illis me liberaret, quos iidem mihi ob mea peccata intulissent. e *Zach.* 3. 1.

IV. DENIQVE perpendam, qua ratione huius Domini dolores & pœnæ creuerint; nam sapientissimæ animæ suæ oculis, inimicorũ suorum rabiem penetrabat, non solum ex operibus & signis externis, sicut cæteri homines; sed quia verè ad ipsorũ corda penetrans aperte videbat diabolica illorum vota ad ipsum cruciandum, & ignominia afficiendum, multò plus quàm exteriùs appareret: quamuis enim multi fuerint, grauesque cruciatus, quos illi attulerunt, multò tamen plures, grauioresq;, si licuisset, intulissent. O IESV sapientissime, ipsa tua f *scientia* tuum *auget laborem & dolorem*, nihil tamen, te de amore tuo remittente, quia plenius est cor tuum amore aduersus tuos inimicos, vt ipsorum commodi intuitu patiaris; quàm illorum corda sint odio plena, in tuum incommodum. Reple me Domine inflammata tua charitate, vt inuictam tuam imiter patientiam. f *Eccl.* 1. 18.

Amen.

PVNCTVM IV.

De ijs, in quorum commodum, & quas ob causas Christus patitur.

I. CONSIDERANDVM primò est, Christum Saluatorem nostrum, omnes illos contemptus & dolores perpessum esse, peccata hominum præteritorum, præsentium & futurorum, debitaque omnium, pretio sanguinis sui, tanto dolore & contemptu effusi, exsoluisse, Ex quo deducere possumus particulares aliquas supremæ huius passionis causas; vt videlicet propugnaret honorem patris sui, qui tot iniuriis hominum fuerat offensus; & vt iustissimam eius contra homines indignationem placaret; eosque patri suo, à culpis pœnisque, quas propter eas erant promeriti, siue temporalibus, siue æternis expiatos reconciliaret; & vt illis promeretur & consequeretur gratiam, & caritatem, ac virtutes omnes, mediaque necessaria & accommodata, quibus iustificationem & perfectionem suã assequerentur; ac denique vt cæli portas, illis reseraret; & ad gloriam & vitam æternam eosdem introduceret, impedimentis omnibus, quę obstare poterant, sublatis. Ex quo fit, quia hominum peccata non solùm erant innumera; sed, quòd contra Deum infinitum admissa essent, etiam grauitate erant infinita, necessarium fuisse; vt qui huiusmodi cruciatus pro illis offerret, ad exsoluendum ex æqualitate iustitiæ

tantum illud debitum, infinitæ esset excellentiæ. Et quamuis hoc nomine, quilibet Christi dolor, & quælibet gutta eius sanguinis ad id suffecisset, ratione offerentis, qui erat persona infinita; voluit ille tamen tantam dolorum multitudinem pati, vt eius a *redemptio* magis esset *copiosa*; & agnoscerent homines infinitam suorum peccatorum grauitatem. Vt enim ait S. Bernardus, *Ex consideratione remedij, periculi mei æstimo magnitudinem. Agnosce, ait, homo, quàm grauia illa sunt vulnera, pro quibus necesse fuit Christum vulnerari. Nisi illa lethalia fuissent vulnera, & quidem æterna morte digna, nunquam Dei filius, pro eorum remedio moreretur.*

a *Psal.* 129. 7.

Serm. 3. *de Natiuit.*

CERNEBAT redemptor noster, totum generis humani corpus mysticum, à planta pedis vsque ad verticem capitis, innumeris culpis sauciatum; cui vt mederetur, voluit etiam suum corpus, à planta pedis vsque ad verticem capitis, vulneribus innumeris vulnerari, spiritum verò grauissimis ignominijs affligi; vt antidotum, quod ipse adferebat, vulneri cui applicandum erat, esset proportionatum. Ob inordinatas diuitiarum cupiditates nostras, manes tu, Domine, in cruce nudatus; ob superbiam hominum eruditorum, stultus iudicaris & ignarus; ob eorum vanitatem, qui sanctos se esse existimant, tu irrideris tanquam peccator; ob tumorem potentium, tu tanquam miser, & ad omnia debilis tractaris, ob sensualium hominum

voluptates, tu cruciatibus oneraris; quinque tuorum sensuum dolores, excessus soluunt sensuum nostrorum; caput tuum coronatur spinis, in pœnam nostrarum ambitionum; lingua tua felle & aceto affligitur, ob nostras voracitates & ebrietates; manus & pedes tui clauis perforantur, in pœnam iniquorum operum nostrorum & gressuum deteriorum; scapulæ tuæ flagellis arantur, propter furta & scelera, quæ nos super nostras collocamus; humeri tui, crucis onere opprimũtur, eò quòd nostri, onus tuæ legis excusserunt. O Redemptor liberalissime, cuius redemptio adeò est copiosa, vt, si mundi essent infiniti, omnes posset redimere: applica Domine, eandem ipsam redemptionem huic vnico mundo, quem condidisti, vt omnes ea fruantur & saluentur: Amen.

II. PERPENDAM deinde, CHRISTVM Dominum, omnes illos cruciatus, pro suis inimicis, à quibus eos accipiebat, sustinuisse; sanguinemque suum pretiosum effudisse, vt etiam peccata illa deleret, quæ ipsi persecutores, dum illum effunderent, committebant: cuius certum testimonium est, quòd pendens in cruce, pro eis orauerit, eosq; excusauerit, dicens: b ***Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt***. Estque eius charitas adeò immensa, vt passionem suã offerat, vt eandem charitatem illis impertiatur, qui illum oderunt; vt honorem habeant illi, qui auferunt ipsi honorem; vt eos donet libertate, qui ipsum comprehen-

hendunt, vt quietem illis adferat, qui ipsum tantoperè affligunt; & vt æternam eis det vitā, qui crudelem ipsi inferunt mortē. Sit benedicta, Saluator mi, immensa ista tua charitas, & gloria sit infinitæ isti tuæ misericordiæ! Vtinam inimici tui illam nouissent! erubuissent procul dubio de tanta sua ingratitudine, & ex inimicis amici facti, non cessassent te laudare, tibiq; maiori amore seruire, quàm antea persequerentur rancore. Aperi, Domini, oculos eorum, qui te nunc persequuntur, vt à tali persecutione abstinentes, seriò de multis tibi exhibendis obsequijs cogitent, & agant.

TERTIÒ exactiore attentione considerandum est, ita Christum Dominum, omnes illos contemptus & dolores, pro omnibus mundi hominibus fuisse perpessum; vt specialiter eosdem pro singulis illorum, & pateretur & offerret: atque si vnus solus fuisset in mundo, quem in memoria & corde suo præsentem haberet, eiusque peccata, miserias & necessitates ita perpenderet, atque si nullæ essent aliæ, quas aspiceret, aut pro quibus remedium illud offerret, ita vt dicere mihi liceat, quod Apostolus de seipso dixit, loquens de ipso Christo Domino, c *qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me*. O anima mea, si te in corde tui dulcis IESV vidisses, cum tales dolores pro te patiebatur; O si intellexisses amorem & solicitudinē, qua illos pro tuis peccatis obtulit; procul dubio præ dolore defecisses, agnoscens te illius dolorum causam III.

c Gal. 2. 20.

extitisse; & exarsisses amore, quo te in mediis tot doloribus, ita videres ab eo amari. Plange ergò nunc tua peccata, pro quibus tanta patitur ille, qui tantoperè te amauit; redama verò omnibus tuis viribus eum, qui pro te tanta passus est, & ita illum lauda & glorifica, atque si pro te sola, omnia illa passus esset, Amen.

PVNCTVM V.

De amore & affectu, quo Christus Dominus patiebatur.

PVNCTVM hoc tenerrimum est, quod & condimenti loco nobis esse debet, ad gustum & saporem spiritualem inueniendum in omnibus, quæ de Christi Passione meditabimur; perpendentes magnitudinem & immensitatem amoris illius, quo Dominus hic noster omnes suos cruciatus tolerabat, siquidem nulla vi aut necessitate, sed (vt Isaias dixit) a *quia ipse voluit*, & sponte sua, quia ipse bonus erat & misericors; &, vt patri suo æterno placeret, omnibusque hominibus benefaceret, propensus; & vt diuitias, infinitosque charitatis, misericordiæ, ac liberalitatis Dei, erga suas creaturas thesauros manifestaret. Hinc prouenìebat, vt, quoniam tantopere æternum suum patrem amabat, eiusque intuitu etiam homines, eodem ipso immenso amore toleraret, quicquid pro illis pateretur; id totū magna sua voluptate, & consolatione

a *Isai. 57. 7. Oblatus est, quia ipse voluit.*

amplectens, propter illorum bonum. O si daretur posse inuestigare & b *comprehendere, quæ sit latitudo & longitudo, & sublimitas & profundum, scire etiam supereminentem scientiæ charitatem Christi* IESV! O si daretur ingredi in cor illud Christi inflammatum, & videre fornacem illam ignis infiniti in eo ardentis, & liquefieri eodem igne, vt inde amore plenus exiens, amare eum possem, vt sum ab ipso amatus; & amore pro eo pati, qui tanto pro me patitur amore. Ex quo interno amore talia signa & indicia exterius procedebant, vt sufficerent, cor ipsa glacie frigidius liquefacere; & etiamsi rupe durius esset, illud emollire.

b Ephe. 3. 19.

I. INPRIMIS enim signum, quod labores amentur, est desiderare vt cito illi adueniant, cum voluptate de eis loqui, eorum memoriam frequẽter renouare, magno gaudio & lætitia, locum illum adire, in quo sunt tolerandi; grauiter ferre, quod illi retardentur, eos denique reprehendere, qui ne labores veniant, impediunt; eosque suos aduersarios & ipsum Satanam compellare. Hæc omnia faciebat dulcis IESVS, vt qui hoc ipsum quod est pati, vehementer arderet, vt in sequentibus apparebit, quam ob causam discipulis suis dixit, c *baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor vsque dum perficiatur!* O dilecte mi, si baptismus hic fuisset aquę non mirarer, grauem tibi esse eius morã & dilationẽ; sed cum sit baptismus sanguinis, & sanguinis quidẽ ex tuis venis, ingẽti

c Luc. 12. 50.

dolore profluentis, quomodo tanta ſolicitudine illum deſideras! ô ſi mihi tanta fames, tantumque deſiderium dolores tolerandi daretur, vt illis potius, quàm ipſa quiete delectarer.

II. SED quoniam multi, antequam in afflictiones incidant, iactant ſe illas optare, quas tamen, cùm accedũt horrent & fugiũt, eſt aliud certius indiciũ amoris & affectus erga huiuſmodi afflictiones, ſi quis eas ipſas aggrediatur & illis obuiet, nec fugiat aut ſe ſubtrahat etiam cum poſſit; ſi non ſe excuſet, nec ſe ipſum tueatur; nec pro ſui defenſione aliquid afferat, quò ſe ab eis expediat, etiam cum ad id ab aliis prouocatur, aut vrgetur: ſi ſeipſum, abſque reſiſtentia vlla, paratum offerat ad ſuſtinendum, quicquid eius tortores inferre voluerint, idq; ità manſuetè, vt tortores animum non abiiciãt aut deſiſtant à torquendo, etiam poſt multos illatos cruciatus. Quæ omnia & multò plura, Chriſtus Dominus oſtendit in ſua paſſione; profectus eſt enim ad hortum, vbi erat comprehendendus, cùm potuiſſet patrem ſuum orare, vt in ſui defenſionẽ mitteret Angelorum Legiones, ſed id non fecit. & cùm hoſtes ad ipſum comprehendendum iam acceſſiſſent, & ad vnicũ ipſius verbũ fuiſſent in terram proſtrati, permiſit tamen ſurgere, & ipſe comprehendere, faciem ſuã alapis, corpus flagellis obtulit, nec faciem auertit, nec corpus vlli dolori ſubtraxit, nullũ corã Herode miraculũ edere voluit, quò ab ipſo protegeretur; nec pro ſua

defen-

defensione, aliquid apud Pilatum adferre, vt liber dimitteretur; quamuis ad id Pilatus eum prouocaret, de eius silentio valdè admirans: ac denique iniustissimam eius sententiam acceptans, crucem suam iucundè amplexatus est, ac postea super eam se se extendens, permisit se durissimis ferreis clauis configi, quia amoris clauis prius erat magis confixus! O d *amorem* infinitum! ô ignem immensum! *quem aquæ multæ* laborum & afflictionum adeò ingentium, *exstinguere non potuerunt*, sed potiùs accenderunt! eodem, quæso, amore, me Domine accende; & eodem me igne inflamma. d *Cant.* 8.7.

III.

SED vlterius adhuc immensus IESV amor progressus est, & ampliora immensitatis suæ indicia edidit; vt qui non satiatus iis, quæ passus est, infinitè plura pati concupiuerit. Nam attendens ingentia inimicorum desideria, nouos inueniendi eum cruciandi modos; ipse charitatem suam dilatans, non solùm, quos inferebant cruciatus, libenter sustinebat, sed paratum etiam se ostendit, ad perferendos quoscunque illi vellent inferre, etiam incomparabiliter maiores; si ad nostram reparationem fuisset necessarium. O ignis infinite, qui semper ardes, e *nec dicis vnquam sufficit*, quid tibi pro tanto hoc patiendi desiderio retribuam? plurimum certè debeo propter plurima, quæ pro me sustinuisti; sed multò plura fateor me debere propter ea, quæ pati desiderasti, si id fuisset ad nostram redemptionem necessarium. Si enim quinque e *Prouer.* 36 10.

millia flagella ſuſtinuiſti, nõ deerat tibi amor ad alia quinquies millia millium etiam crudeliora ſuſtinenda: ſi caput tuum ſeptuaginta duabus ſpinis fuit transfixum, paratus erat amor tuus, vt ſeptuagies millies transfigi ſe pateretur: ſi tres horas in cruce, ingentibus doloribus, pependiſti, paratus eras ad mille horas etiam grauioribus cruciatibus pendere; plus tu cupiebas torqueri, quam tui vellent hoſtes cruciare; plus tu amaſti tolerare dolores, quam omnes huius mundi homines ab eis cupiant liberari, & requieſcere. O ſi quis mihi amorem daret adeò inſatiabilem, vt nunquam pati ſatiaretur pro eo, qui tanta pro me, & inſatiabili amore perpeſſus eſt. Magnum huius amoris teſtimonium fuit illud, quod in horto fuit geſtum, vbi idem hic Dominus, carnificum cruciatus præueniens, ſpontè ſua ſuis doloribus dedit initium, eiuſmodi doloris indiciis, vt ſanguinem ſudaret, ſicut ſuo loco erit perpendendum.

PVNCTVM VI.

De heroicis virtutibus, quas in ſua paſſione Chriſtus exercuit.

I. CONSIDERANDVM imprimis eſt, Chriſtum Dominum in paſsione ſua, omnes præcipuas Chriſtianæ & perfectæ vitæ virtutes exercuiſſe, & quidem ſingulas, quantum ad externos actus, in gradu heroico: multoq; præſtantiori in actibus internis,

qui externos comitabantur. Cuius ea fuit PRIMA causa, quod ipse venisset, vt magister esset, exemplarq; virtutum. Hinc tempore passionis voluit omnium velut epilogum facere, & singulare earum a *exemplum nobis præbere,* sicut ipse dixit, *postquam discipulorũ pedes lauisset.* SECVNDA causa fuit, quia sua passione virtutes omnes nobis promeriturus, & impetraturus, merita nostra actuali earum exercitationi inniti voluit. TERTIA vt ea ratione, virtutũ ipsarũ honorem & præstantiam tueretur, quæ valdè iacebant, & nullam pænè in mũdo habebant opinionẽ, illæ præcipuæ, quæ mũdi contemptum docent. QVARTA, vt testamento, & vltima sua voluntate, ipsa morte cõfirmata: excellentes omnium virtutum actiones, nobis relinqueret: nam vt in vltimo suo sermone dixit, a *mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos,* sic dicere potuit, imò ipso opere dixit, nouum quoddã mãdatum do vobis, vt humilietis vos, sicut ego me humiliaui, & vt obediatis ac sustineatis, sicut ego obediui & sustinui. O dulcis magister doce me has virtutes exercere, & sequi exemplum, quod mihi dedisti, vt & ego pro modulo meo, earundem virtutum honorem & opinionem, ad tuam gloriam propugnem, Amen.

I. 2. 3. 4.

a *Ioh.* 13. 15.

a *Ioan.* 13. 34. & 15. 12

DEINDE perpendã multitudinẽ & præstãtiam harũ virtutũ, discurrendo per 8. heroicos act⁹, quos Christ⁹ Domin⁹ in suo sermone, quẽ in mõte habuit beatitudines appellauit, quasq; ipse in sua passione valdè eminenter exercuit.

II. Octo beatitudines.

Nam

1. Nam primo exercuit *Paupertatem spiritus*, b Matt. 5. 3.
&c. dum rebus omnibus, etiam propriis vestimentis renunciauit, nudus omninò in cruce manens. Cum paupertate verò simul exercuit *Humilitatem*, quæ in ea includitur, dum vanos omnes honores, mundique pompas calcauit, amplexus verò est omne genus opprobriorum, vt supra retulimus. Exercuit
2. etiam heroicam *Mansuetudinem*, in medio tot ferarum, quæ ipsum mordebant & lacerabant; ipse verò tanquam agnus nec loquebatur, nec se defendebat, aut indignabatur; tantam verò simul ostendit *Fortitudinem*, atque si esset adamas, in omnibus, quæ patiebatur.
3. *Fleuit* amarè pro nostris peccatis c *clamore valido & lacrymis, preces & supplicationes offerens*, etiam vsque ad d *sanguinem*,
c Hebr. 5. 7.
d Luc. 22. 44.
quem per omnes delicatissimi sui corporis poros *sudando* effudit.
4. *Esuriuit* insatiabiliter iustitiam, quia nunquam satiatus fuit in faciendis bonis, nec in perferendis malis, vt nos iustificaret, & sanctitatis exempla præberet: & hanc ob causam in cruce pendens dixit, *Sitio*.
5. Fuit etiam singularis in *Misericordia* erga miseros, distribuendo illis, quicquid haberet, facultates omnes, honorem, sanguinem & vitam, vt eorum miseriis occurreret: corpus quoq; suum in cibum dedit, vt eorum famem expleret: & sanguinem suum in potum vt eorum siti satisfaceret.
6. *Cordis munditiam* habuit eminentissimam, conseruans se in grauissimis occasionibus, absque vllo peccato, &

potiùs occasionem ex eis accipiens ad pręstantissimos virtutum actus exercendos. Fuit excellentissimè *Pacificus*, quia nos cum æterno 7.
suo patre pacificauit, veramque pacem nobis obtinuit, quam etiam erga eos retinuit, qui bellum ipsi grauissimum inferebant. *Passus* 8.
denique est propter *iustitiam* maximas persecutiones, quas vllus vnquam sit passus, idq́, maxima patientia, quam vllus vnquam habuerit, vt propterea, iure optimo, omnia ei præmia debeantur, quæ in his omnibus virtutibus correspondent: eademq́; promeritus est illis, qui ipsum in eisdem virtutibus imitarentur. O supreme magister, si te loquentem in primo illo monte audiuissem, cùm de his virtutibus sermonem instituisti, & vidissem postea, dum in Caluario monte patiens, easdem exercebas! idem ipse eras, eundemque finem in vtroque monte habebas, loquens & faciens, docens alios pati, dum ipse patereris. Concede mihi, Domine, gratiam, vt audiam, quę me docuisti, & exerceam, quæ ipse exercuisti, meipsum his, quæ fecisti, & passus fuisti, tecum in omnibus conformando.

TERTIÒ easdem Christi Domini nostri virtutes, licet sigillatim considerare, mente III.
ratiocinando; per singularum proprietates & gradus: & quoniam exempla in singulis ponere prolixum esset, obedientiæ tantum exemplum, quæ cæteras omnes complectitur, adhibebo; de ea enim dixit Apostolus, e *Christum humiliasse semetipsum, factum obe-* e Phil. 2. 8.

dientem

dientem vsque ad mortem, mortem autem cru
f *Heb. 5.8.* *cis &*, f *cùm esset filius Dei, didicit ex iis, quæ*
passus est, obedientiam, quæ fuit heroica. PRIMVM quia non solum in rebus facilibus & prosperis obediuit, sed in difficillimis & asperrimis, qualis erat mors crucis: & quæ illam præcesserunt. DEINDE etiam in rebus huiusmodi præstitit obedientiam integerrimam, nec iota quidem, aut apice relictis eorum omnium, quæ Prophetæ prædixissent, quod ex-
g *Ioa. 19. 28.* pendit S. Ioan. cum dixit, g *sciens* IESVS *quia omnia iam consummata sunt, vt consummaretur scriptura, dixit, Sitio.* Atq; si diceret S. Ioan. Vt impleretur adhuc vna pœna earum, quas Prophetæ prædixerant, & adhuc expleta non erat; quod scilicet porrecturi essent acetum, ad bibendum; cùm IESVS sitiret, dixit, *Sitio.* TERTIÒ hæc obedientia & promptissima fuit & ad punctum, sine mora, sine replica, absque vllis excusationibus, ad omnia, quę illi proponebantur: quamuis grauia & aspera essent, & ex parte iudicium & carnificum valdè iniusta. QVARTO fuit obedientia generalis & humilis, qua omni hominum generi scelestorum & impiorum sese subiecit: quia hanc sciebat esse patris sui voluntatem, iuxta illud, ꝙ ipse a-
h *Isa. 50. 5.* pud Isaiam dixit, h *Dominus Deus aperuit mihi aurem*, hoc est, obedire me iussit, *ego autē non contradico, retrorsum non abij, corpus meum dedi percutientibus, & genas meas vellentibus, faciem meam non auerti ab increpantibus & cōspuentibus.* DENIQVE fuit obediētia cōstans

& ad

& ad mortem vsque perseuerans, prius volens vitam sibi finiri, quàm ab obediendo desistere; & ita mortuus est obediens, & obediendo mortuus est, totaque hæc obedientia ex mero proueniebat amore, iuxta illud, quod ipsemet apud S. Ioan. dixit, i *vt cognoscat mundus, quia diligo patrem, & sicut mandatum dedit mihi pater, sic facio, surgite*, & ad patiendum *eamus hinc*. Gratias tibi, dulcissime Domine, ob exẽplum heroicum obedientiæ, quod nobis dedisti, vtinam ei similem haberem, fortem, integram, prõptam ad punctum, constantem, & ex amore prouenientem: vt meipsum amore tui subiicerem omni humanę creaturæ, vt mundus vniuersus cognosceret, quod te amem, tuaque mandata eo modo exequar, quo tu illa iubes. Propter tuam sanctissimam obedientiam peto hanc obedientiam, iube Deus meus, quod vis, modo hanc virtutem mihi tribuas; vt tibi in omnibus, quæ iusseris paream. i Ioan. 14. 31

Hac ratione licet ratiocinari circa eiusdem Christi Domini humilitatem, paupertatem, silentium, modestiam, & reliquas virtutes.

PVNCTVM VII.

De septem locis, siue stationibus quas Christus Dominus tempore suæ passionis perambulauit.

VIAE siue stationes quas Christ' Domin' à nocte suæ passionis, vsq; ad insequẽtẽ diem perãbulauit, possunt ad 7. reduci,

quò in septem hebdomadæ diebus possint esse meditationis argumentum, quibus totus discursus Dominicæ passionis continetur. PRIMA statio seu via fuit, cùm à cœnaculo ad hortum Gethsemani cum suis discipulis abiit, vbi tristatus est, orauit, & sudauit sanguinem: SECVNDA fuit ex horto, vbi fuit comprehēsus, ad domum Annæ; vbi de doctrina & discipulis suis examinatus, alapam crudelē à quodam ministro accepit. TERTIA fuit ad domum Caiphæ, vbi consputus & colaphisatus fuit, grauissimasque alias iniurias & dolores, tota illa nocte sustinuit. QVARTA fuit ad domum Pilati præsidis, vbi fuit variis falsis testimoniis à Iudæis accusatus. QVINTA ad regis Herodis aulam, vbi fuit cum suo exercitu spretus. SEXTA fuit reditus ad Pilati domum, vbi fuit flagellatus, spinis coronatus, & aliis opprobriis affectus, & morti adiudicatus. SEPTIMA & vltima fuit, inde ad montem Caluarium, baiulans sibi crucem, cui ibi fuit affixus. Ob septem huiusmodi stationes, par esset exemplo Dauidis a *septies in die laudem*, & gratias *eidem Domino dicere super iudicia iustitiæ eius*, & misericordiæ, quæ in eis resplendet; immorando diutius, in consideratione eius, qui eas obit stationes; & finis, quem sibi præfixit: sociorū, quos secū habuit, lociq́;, ex quo exit: modi ambulandi, loci itē, in quo sistit: rerum, quas loquitur, facit, & patitur, eū ex omnibus spiritum & vtilitatem hauriendo, in quam omnia ab ipso Christo dirigebantur.

a *Psal.* 118. 164.

I.

In ipsius Christi Domini *persona*, consideranda est infinita eius dignitas, vt supra diximus; & expendendi ipsius gressus & affectus spiritus, quos externis gressibus adiungebat, eos ad æterni patris gloriam ordinando, & ad pro nostris peccatis satisfaciendum. Et fortè septem fuerunt illæ stationes, in pœnam iniquorum gressuum, quos in septem capitalibus peccatis nos ambulauimus; & ad confringendam b *draconis magni & rufi* superbiam *habentis capita septem*; qui sua tyrannide mundum occupabat; & ad domandam hominum huius seculi superbiam & rebellionem; nobis verò dandum exemplum humilitatis & patientiæ, iuxta illud, quod scriptum est, c *contriti sunt montes seculi, incuruati sunt colles mundi, ab itineribus æternitatis eius.* Quasi diceret, superba & elata corda, rebelles ac proteruæ mentes, sese humiliarunt ac subiecerunt, propter stationes & itinera, quæ æternus hic Dominus ambulauit, ita ab ipso in eum finem ab æterno disposita. O Deus æterne & saluator noster, d *agnus*, qui pro nobis *occisus es ab origine mundi*, clarifica animæ meæ oculos, vt hæc itinera, gressusq; tuos ob nostram redemptionem ita considerem, vt finem, in quem tu eos direxisti, consequi valeam. Propter illos quæso Domine ignosce & e *dirige gressus meos, secundum eloquium tuum, & non dominetur mei omnis iniustitia.* O pater æterne, qui f *gressus hominum dinumeras*, tam iniquorum, vt eos castiges, quàm piorum, vt præmiis afficias,

b *Apoc.* 12.3.
c *Hab.* 3. 6.
d *Apoc.* 13. 3.
e *Psal.* 118. 133.
f *Iob* 14.16.

respice gressus dilecti filij tui, propter quos supplico, vt meos ita dirigas vt sint illis omninò conformes. Amen.

II. QVOD attinet ad *socios & comites* Christi Domini in his stationibus, oportet considerare, interdum fuisse cum suis discipulis, instar pastoris in medio ouium suarum, & ita primã peregit stationem à cænaculo ad hortum, eos consolans, & ad vigilandum & orandum exhortans; & à lupis, qui eos persequi & lacerare conabantur eos defendens. Sed in aliis stationibus fuit sicut ouis inter lupos, & agnus inter leones ac tigrides, ita ipse à suis inimicis circundatus incedebat; qui ingenti crudelitate ac feritate, eum mordebant, & lacerabant iniuriis, opprobriis, doloribus, & cruciatibus eum affligentes, & ligatis manibus, tanquam ouem, quæ ad occisionem ducitur, nec aperit os suum, vt conqueratur, eum ducẽtes. Impleuit hic in seipso, quod suis discipulis euentu-

g *Mat.* 10.16 rum prædixerat g *ecce ego mitto vos, sicut oues*

h *Luc.* 10.3. *in medio luporum.* h *Estote ergo prudentes, sicut serpentes & simplices, sicut columbæ:* nã in huiusmodi itineribus, siue stationibus; etiãsi persecutiones & calumniæ, inimicorumq; astutiç essent horrendæ, semper tamen se tanquam agnum mansuetum habuit, nulla vnquam adhibita resistentia; sed syncerum, purumq;, sicut columbam seipsum seruauit, nunquam illos offendendo: sed prudentem etiam super omnes serpentes se ostendit, quia nunquam ab illis victus fuit aut deceptus, potius admirãda

sua

sua sapientia illos confundebat, nunc tacendo, nunc loquendo, prout magis expediebat.

III. QVOD ad *loca* attinet, vnde exibat, & ad *modum*, quo ambulabat, ac denique ad *terminum* harum stationum, perpendendum est, omnia loca fuisse illi afflictionis & doloris, ab vno ad alterum ita progrediẽdo, vt qui sequebantur, ferè semper essent prioribus atrociores, à minori tribulatione ad maiorem ascendendo; & omnes gressus erant admodum celeres & festini, tum ob suorum inimicorũ feritatem qui illum ad id vrgebant: tum ob amoris magnitudinem, quo ipse festinare cupiebat vt eò citiùs nostram expediret redemptionem ita vt liceat illud hic de eo vsurpare, quod dixit sponsa, g *ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles:* montes enim & colles sunt tribunalia & palatia Pontificum, præsidum & Regum, in quibus non hic Dominus morabatur, vt eas consolationes acciperet, quib' mũdani homines in eis fruuntur: sed magna festinatione, tanquam ceruus, quem canes insequũtur, singula illa loca pertransibat, morsus, vulnera, & cruciatus in singulis sustinens, donec in Caluario monte vltimo eum apprehendentes in cruce luxatum occiderunt.

g *Cant.* 2. 8.

IV. DENIQVE in singulis his locis spiritualia aliqua tabernacula ædificabo, sicut S. Petrus in monte Tabor cupiuit ædificare, vt in eis cũ Christo Domino doloribus transfigurato, liceat commorari; perpendens sigillatim, quæ in singulis loquitur, facit ac patitur

mei cauſa. PRIMVM tabernaculum ædificabo in horto Gethſemani, & in eo commorabor cum ipſo Chriſto contriſtato & afflicto, vigilans & orans cum eo, audiens, quæ cum æterno ſuo patre, & ſuis diſcipulis colloquitur; illud item, quod ipſe dixit Angelus, cùm eum confortaret, & quod ipſe illi reſpondit; & inſpiciens pugnam, quam intra ſeipſum ſentiebat, & ſanguineum ſudorem, quem à ſe dimittebat, & greſſus eius, ſiue diſcedentis à ſuis Apoſtolis, vt ſolus pro ſe & pro eis oraret; ſiue ad eoſdem redeuntis, vt illos ad orandum excitaret. PETAM verò, nunc tanquam diſcipulus à magiſtro, vt me doceat orare ac vigilare, nunc verò eundem, tanquam amicus, aut fidelis ſeruus, conſolabor in eius tribulationibus, compatiens illi tribulato, & comitans illum in ea deſertione. In hoc eodem tabernaculo aſpiciam, qua ratione ſuis inimicis occurrat, quæ illis verba dicat, quæ miracula in eiſdem edat, quos cruciatus ab eis recipiat, dum ab eis comprehenditur, calcatur, & manus eius ligantur. Quæ omnia licet valdè feſtinanter ſint facta, illa tamen ego non feſtinanter pertranſibo, ſed tam diu in hoc tabernaculo & ſtatione hærebo, donec anima mea ſibi ſatisfecerit, & fuerit edocta ac permota ad amorem & imitationem eius, quod in ſuo Domino ibi videt. *Hoc totum deducemus ex iis, quæ in huius myſterij meditatione dicentur, & in hunc modum in reliquis quoque ſtationibus progrediemur.*

PVNCTVM VIII.

De doloribus, quos beatißima Virgo in filÿ sui paßione sustinuit.

IN eisdem passionis Christi mysteriis, perpendēdi etiam sunt dolores & afflictiones SS. Virg. matris eius, & Dominæ nostræ: vt eidem etiam ob multa, quæ passa est, compatiamur; & eius quoque filio ob ea, quæ & ipse passus est, eorum intuitu, quæ gloriosa eius mater patiebatur: & quandoquidem etiam illa est mater nostra, nostraque peccata, ipsius dolorum causa fuerunt, par est, vt & nos illos sentiamus, & ad imitandas excellentes virtutes, quas ipsa in illis manifestauit, nosipsos excitemus. Horum dolorum magnitudo, ex duplici radice præcipuè cognosci potest; prima est ingens ille amor, quo filium suum Dominum nostrum prosequebatur: ad mensuram enim amoris, sequitur vel gaudium de bonis & prosperitate rei dilectæ, vel dolor de malis & aduersitate, quibus eadem res amata afficitur. Amor autē hic & dolor, in beatissima virgine, vehementissimi fuerunt, ob varias causas.

PRIMA causa est, quia Christus Dominus noster, erat naturalis eius filius, quem teneriori ac puriori dilectione amabat, quàm omnes matres & parentes huius mundi, vnquā suos filios dilexerint. nam sola illa fuit mater sine patre, ideoq; totus amor patris, ac matris, I.

in solam ipsam simul se recepit. Et vt huius filij conceptio fuit singularis, opera scilicet Spiritus S. qui est amor: ita amor eius fuit singularis, sic & dolor, quem in eius morte sensit, ita fuit singularis, vt potuerit dicere, a *ô vos omnes qui transitis per viam, attendite & videte si est dolor sicut dolor meus.*

a *Thren.* 1 12

II. Hvc accedebat, quod idem filius, & primogenitus esset & vnicus; cuius vita charior esse solet, & mors plurimũ adfert doloris. Quare cũ scriptura planctum rei alicuius extollere & exaggerare vult, luctũ & planctum vnigeniti appellare consueuit, b *plangent*, inquit apud Zach. *eum planctu quasi super vnigenitum, & dolebunt super eum, vt doleri solet in morte primogeniti.* Quantum itaque planctum par est credere sacratissimam Virginẽ fecisse, in morte sui huius vnigeniti, qui simul etiam erat vnigenitus Dei, cùm illum videret, adeò ignominiosè, & tot cruciatibus cruci affixum.

b *Zach.* 12. 10.
b *Ier.* 6. 26.
b *Amos.* 8. 10.

III. Tertio amplius creuit adhuc amor Virg. in filium suum, ob magnam mutuam inter se similitudinem, c *omne animal*, inquit Sap. *diligit simile sibi, & omnis homo proximũ sibi*, ideoque solent parentes eum præ cæteris filium diligere, qui ipsis est maximè similis. Cùm itaque Virgo sanctissima & filius, valdè sibi inuicem similes essent, in constitutione corporis & condirione, in moribus & virtutibus; erant quasi vnum quid in omnibus: ideoque dolor, quo alter transfigebatur, cor alterius etiam transfigebat.

c *Eccl.* 13. 19.

QVARTA ratio, cur beatissima Virgo, filium suum amaret, fuit sanctitatis & sapientiæ filij magnitudo: charitas enim, cùm est bene ordinata, plus diligit sanctiores, & eos, qui sunt proximiores Deo: quod si huic causæ accedat, quod iidem sint quoque nobis sanguine coniunctiores, crescit plurimum talis amor quia coniungitur gratia cum natura: vt ille perfectior euadat: pari autem passu crescit & dolor, si conspiciatur, qui sanctissimus est, aliquid pati: nam credimus illum absque culpa pati, accrescit nostra pœna. Quod si d *mulieres: & filiæ Ierusalem plangebant & lamentabantur*, cùm viderent Christum patientem, quem innocentem iudicabant, quantò amplius amariusque hæc Virgo fleuisse credenda est, quæ eundem sciebat esse sanctum sanctorum, & fontem totius sanctitatis?

IV.

S. Thom. 2. 2. q 26. a. 7. & 13.

d *Luc. 23. 27*

QVINTA causa fuit, quod eundem filium suum, agnosceret suum benefactorem infinitum, à quo innumera & excellentissima beneficia recepisset, & in illis illud summum, quod ipsam in suam matrem elegisset: & quoniam amor est alias gratus, desiderat infinita bona suo benefactori, vt quod in se est rependat ea, quæ ab illo accepit. Quanta igitur pœna affecta fuerit beatissima Virgo, cùm videret adeò horrenda mala perpeti eum, cui infinita bona euenire cupiebat?

V.

SEXTA huius amoris causa fuit, quòd cùm eius esset filius, simul etiam erat filius

VI.

dientem vsque ad mortem, mortem autem crucis &, f *cùm esset filius Dei, didicit ex iis, quæ passus est, obedientiam*, quæ fuit heroica. PRIMVM quia non solum in rebus facilibus & prosperis obediuit, sed in difficillimis & asperrimis, qualis erat mors crucis: & quæ illam præcesserunt. DEINDE etiam in rebus huiusmodi præstitit obedientiam integerrimam, nec iota quidem, aut apice relictis eorum omnium, quæ Prophetæ prædixissent, quod expendit S. Ioan. cum dixit, g *sciens* IESVS *quia omnia iam consummata sunt, vt consummaretur scriptura, dixit, Sitio.* Atq; si diceret S. Ioan. Vt impleretur adhuc vna pœna earum, quas Prophetæ prædixerant, & adhuc expleta non erat; quod scilicet porrecturi essent acetum, ad bibendum; cùm IESVS sitiret, dixit, *Sitio.* TERTIÒ hæc obedientia & promptissima fuit & ad punctum, sine mora, sine replica, absque vllis excusationibus, ad omnia, quę illi proponebantur: quamuis grauia & aspera essent, & ex parte iudicium & carnificum valdè iniusta. QVARTO fuit obedientia generalis & humilis, qua omni hominum generi scelestorum & impiorum sese subiecit: quia hanc sciebat esse patris sui voluntatem, iuxta illud, quod ipse apud Isaiam dixit, h *Dominus Deus aperuit mihi aurem*, hoc est, obedire me iussit, *ego autē non contradico, retrorsum non abij, corpus meum dedi percutientibus, & genas meas vellentibus, faciem meam non auerti ab increpantibus & cōspuentibus.* DENIQVE fuit obediētia cōstans

Heb. 5. 8.

Ioa. 19. 28.

Isa. 50. 5.

& ad

& ad mortem vſquè perſeuerans, prius volens vitam ſibi finiri, quàm ab obediendo deſiſtere; & ita mortuus eſt obediens, & obediendo mortuus eſt, totaque hæc obedientia ex mero proueniebat amore, iuxta illud, quod ipſemet apud S. Ioan. dixit, i *vt cognoſcat mundus, quia diligo patrem, & ſicut mandatum dedit mihi pater, ſic facio, ſurgite,* & ad patiendum *eamus hinc.* Gratias tibi, dulciſſime Domine, ob exẽplum heroicum obedientiæ, quod nobis dediſti, vtinam ei ſimilem haberem, fortem, integram, prõptam ad punctum, conſtantem, & ex amore prouenientem: vt meipſum amore tui ſubiicerem omni humanę creaturæ, vt mundus vniuerſus cognoſceret, quod te amem, tuaque mandata eo modo exequar, quo tu illa iubes. Propter tuam ſanctiſsimam obedientiam peto hanc obedientiam, iube Deus meus, quod vis, modo hanc virtutem mihi tribuas; vt tibi in omnibus, quæ iuſſeris paream. i Ioan. 14. 31

Hac ratione licet ratiocinari circa eiuſdem Chriſti Domini humilitatem, paupertatem, ſilentium, modeſtiam, & reliquas virtutes.

PVNCTVM VII.

De ſeptem locis, ſiue ſtationibus quas Chriſtus Dominus tempore ſuæ paſſionis perambulauit.

VIAE ſiue ſtationes quas Chriſt' Domin' à nocte ſuæ paſſionis, vſq; ad inſequẽtẽ diem perãbulauit, poſſunt ad 7. reduci,

quò

quò in septem hebdomadæ diebus possint esse meditationis argumentum, quibus totus discursus Dominicæ passionis continetur. PRIMA statio seu via fuit, cùm à cœnaculo ad hortum Gethsemani cum suis discipulis abiit, vbi tristatus est, orauit, & sudauit sanguinem: SECVNDA fuit ex horto, vbi fuit comprehēsus, ad domum Annæ; vbi de doctrina & discipulis suis examinatus, alapam crudelē à quodam ministro accepit. TERTIA fuit ad domum Caiphæ, vbi consputus & colaphisatus fuit, grauissimasque alias iniurias & dolores, tota illa nocte sustinuit. QVARTA fuit ad domum Pilati præsidis, vbi fuit variis falsis testimoniis à Iudæis accusatus. QVINTA ad regis Herodis aulam, vbi fuit cum suo exercitu spretus. SEXTA fuit reditus ad Pilati domum, vbi fuit flagellatus, spinis coronatus, & aliis opprobriis affectus, & morti adiudicatus. SEPTIMA & vltima fuit, inde ad montem Caluarium, baiulans sibi crucem, cui ibi fuit affixus. Ob septem huiusmodi stationes, par esset exemplo Dauidis a *septies in die laudem*, & gratias *eidem Domino dicere super iudicia iustitiæ eius*, & misericordiæ, quæ in eis resplendet; immorando diutius, in consideratione eius, qui eas obit stationes; & finis, quem sibi præfixit: sociorū, quos secū habuit, lociq́;, ex quo exit: modi ambulandi, loci itē, in quo sistit: rerum, quas loquitur, facit, & patitur, eū ex omnibus spiritum & vtilitatem hauriendo, in quam omnia ab ipso Christo dirigebantur.

a *Psal.* 118. 164.

I.

In ipsius Christi Domini *persona*, considerãda est infinita eius dignitas, vt supra diximus; & expendendi ipsius gressus & affectus spiritus, quos externis gressibus adiungebat, eos ad æterni patris gloriam ordinando, & ad pro nostris peccatis satisfaciendum. Et fortè septem fuerunt illæ stationes, in pœnam iniquorum gressuum, quos in septem capitalibus peccatis nos ambulauimus; & ad confringendam b *draconis magni & rufi* superbiam *habentis capita septem*; qui sua tyrannide mundum occupabat; & ad domandam hominum huius seculi superbiam & rebellionem; nobis verò dandum exemplum humilitatis & patientiæ, iuxta illud, quod scriptum est, c *contriti sunt montes seculi, incuruati sunt colles mundi, ab itineribus æternitatis eius*. Quasi diceret, superba & elata corda, rebelles ac proteruæ mentes, sese humiliarunt ac subiecerunt, propter stationes & itinera, quæ æternus hic Dominus ambulauit, ita ab ipso in eum finem ab æterno disposita. O Deus æterne & saluator noster, d *agnus*, qui pro nobis *occisus es ab origine mundi*, clarifica animæ meæ oculos, vt hæc itinera, gressusq; tuos ob nostram redemptionem ita considerem, vt finem, in quem tu eos direxisti, consequi valeam. Propter illos quæso Domine ignosce & e *dirige gressus meos, secundum eloquium tuum, & non dominetur mei omnis iniustitia*. O pater æterne, qui f *gressus hominum dinumeras*, tam iniquorum, vt eos castiges, quàm piorum, vt præmiis afficias,

b *Apol.* 12.3.

c *Hab.* 3. 6.

d *Apoc.* 13. 3.

e *Psal.* 118. 133.

f *Iob* 14.16.

respice gressus dilecti filij tui, propter quos supplico, vt meos ita dirigas vt sint illis omninò conformes. Amen.

II. QVOD attinet ad *socios & comites* Christi Domini in his stationibus, oportet considerare, interdum fuisse cum suis discipulis, instar pastoris in medio ouium suarum, & ita primã peregit stationem à cænaculo ad hortum, eos consolans, & ad vigilandum & orandum exhortans; & à lupis, qui eos persequi & lacerare conabantur eos defendens. Sed in aliis stationibus fuit sicut ouis inter lupos, & agnus inter leones ac tigrides, ita ipse à suis inimicis circundatus incedebat; qui ingenti crudelitate ac feritate, eum mordebant, & lacerabant iniuriis, opprobriis, doloribus, & cruciatibus eum affligentes, & ligatis manibus, tanquam ouem, quæ ad occisionem ducitur, nec aperit os suum, vt conqueratur, eum ducẽtes. Impleuit hic in seipso, quod suis discipulis euenturum prædixerat g *ecce ego mitto vos, sicut oues in medio luporum.* h *Estote ergo prudentes, sicut serpentes & simplices, sicut columbæ:* nã in huiusmodi itineribus, siue stationibus; etiãsi persecutiones & calumniæ, inimicorumq; astutię essent horrendæ, semper tamen se tanquam agnum mansuetum habuit, nulla vnquam adhibita resistentia; sed syncerum, purumq;, sicut columbam seipsum seruauit, nunquam illos offendendo: sed prudentem etiam super omnes serpentes se ostendit, quia nunquam ab illis victus fuit aut deceptus, potius admirãda

g *Mat.* 10.16
h *Luc.* 10.3.

sua

ſua ſapientia illos confundebat, nunc tacendo, nunc loquendo, prout magis expediebat.

QVOD ad *loca* attinet, vnde exibat, & ad *modum*, quo ambulabat, ac denique ad *terminum* harum ſtationum, perpendendum eſt, omnia loca fuiſſe illi afflictionis & doloris, ab vno ad alterum ita progrediẽdo, vt qui ſequebantur, ferè ſemper eſſent prioribus atrociores, à minori tribulatione ad maiorem aſcendendo; & omnes greſſus erant admodum celeres & feſtini, tum ob ſuorum inimicorũ feritatem qui illum ad id vrgebant: tum ob amoris magnitudinem, quo ipſe feſtinare cupiebat vt eò citiùs noſtram expediret redemptionem ita vt liceat illud hic de eo vſurpare, quod dixit ſponſa, g *ecce iſte venit ſaliens in montibus, tranſiliens colles:* montes enim & colles ſunt tribunalia & palatia Pontificum. præſidum & Regum, in quibus non hic Dominus morabatur, vt eas conſolationes acciperet, quib' mũdani homines in eis fruuntur: ſed magna feſtinatione, tanquam ceruus, quem canes inſequũtur, ſingula illa loca pertranſibat, morſus, vulnera, & cruciatus in ſingulis ſuſtinens, donec in Caluario monte vltimo eum apprehendentes in cruce luxatum occiderunt. III.

g *Cant.* 2. 8.

DENIQVE in ſingulis his locis ſpiritualia aliqua tabernacula ædificabo, ſicut S. Petrus in monte Tabor cupiuit ædificare, vt in eis cũ Chriſto Domino doloribus transfigurato, liceat commorari; perpendens ſigillatim, quæ in ſingulis loquitur, facit ac patitur IV.

mei causa. PRIMVM tabernaculum ædificabo in horto Gethsemani, & in eo commorabor cum ipso Christo contristato & afflicto, vigilans & orans cum eo, audiens, quæ cum æterno suo patre, & suis discipulis colloquitur; illud item, quod ipse dixit Angelus, cùm eum confortaret, & quod ipse illi respondit; & inspiciens pugnam, quam intra seipsum sentiebat, & sanguineum sudorem, quem à se dimittebat, & gressus eius, siue discedentis à suis Apostolis, vt solus pro se & pro eis oraret; siue ad eosdem redeuntis, vt illos ad orandum excitaret. PETAM verò, nunc tanquam discipulus à magistro, vt me doceat orare ac vigilare, nunc verò eundem, tanquam amicus, aut fidelis seruus, consolabor in eius tribulationibus, compatiens illi tribulato, & comitans illum in ea desertione. In hoc eodem tabernaculo aspiciam, qua ratione suis inimicis occurrat, quæ illis verba dicat, quæ miracula in eisdem edat, quos cruciatus ab eis recipiat, dum ab eis comprehenditur, calcatur, & manus eius ligantur. Quæ omnia licet valdè festinanter sint facta, illa tamen ego non festinanter pertransibo, sed tam diu in hoc tabernaculo & statione hærebo, donec anima mea sibi satisfecerit, & fuerit edocta ac permota ad amorem & imitationem eius, quod in suo Domino ibi videt. *Hoc totum deducemus ex iis, quæ in huius mysterij meditatione dicentur, & in hunc modum in reliquis quoque stationibus progrediemur.*

PVN-

PVNCTVM VIII.

De doloribus, quos beatißima Virgo in filij sui paßione sustinuit.

IN eisdem paßionis Christi mysteriis, perpendēdi etiam sunt dolores & afflictiones SS. Virg. matris eius, & Dominæ nostræ: vt eidem etiam ob multa, quæ passa est, compatiamur; & eius quoque filio ob ea, quæ & ipse passus est, eorum intuitu, quæ gloriosa eius mater patiebatur: & quandoquidem etiam illa est mater nostra, nostraque peccata, ipsius dolorum causa fuerunt, par est, vt & nos illos sentiamus, & ad imitandas excellentes virtutes, quas ipsa in illis manifestauit, nosipsos excitemus. Horum dolorum magnitudo, ex duplici radice præcipuè cognosci potest; prima est ingens ille amor, quo filium suum Dominum nostrum prosequebatur: ad mensuram enim amoris, sequitur vel gaudium de bonis & prosperitate rei dilectæ, vel dolor de malis & aduersitate, quibus eadem res amata afficitur. Amor autē hic & dolor, in beatissima virgine, vehementissimi fuerunt, ob varias causas.

PRIMA causa est, quia Christus Dominus noster, erat naturalis eius filius, quem teneriori ac puriori dilectione amabat, quàm omnes matres & parentes huius mundi, vnquā suos filios dilexerint. nam sola illa fuit mater sine patre, ideoq; totus amor patris, ac matris, I.

QVARTA ratio, cur beatissima Virgo, filium suum amaret, fuit sanctitatis & sapientiæ filij magnitudo: charitas enim, cùm est bene ordinata, plus diligit sanctiores, & eos, qui sunt proximiores Deo: quod si huic causæ accedat, quod iidem sint quoque nobis sanguine coniunctiores, crescit plurimum talis amor quia coniungitur gratia cum natura: vt ille perfectior euadat: pari autem passu crescit & dolor, si conspiciatur, qui sanctissimus est, aliquid pati: nam credimus illum absque culpa pati, accrescit nostra pœna. Quod si d *mulieres: & filiæ Ierusalem plangebant & lamentabantur*, cùm viderent Christum patientem, quem innocentem iudicabant, quantò ampliùs amariusque hæc Virgo fleuisse credenda est, quæ eundem sciebat esse sanctum sanctorum, & fontem totius sanctitatis? IV.

S. Thom. 2. 2. q. 26. a. 7. & 13.

d *Luc. 23. 27.*

QVINTA causa fuit, quod eundem filium suum, agnosceret suum benefactorem infinitum, à quo innumera & excellentissima beneficia recepisset, & in illis illud summum, quod ipsam in suam matrem elegisset: & quoniam amor est alias gratus, desiderat infinita bona suo benefactori, vt quod in se est rependat ea, quæ ab illo accepit. Quanta igitur pœna affecta fuerit beatissima Virgo, cùm videret adeò horrenda mala perpeti eum, cui infinita bona euenire cupiebat? V.

SEXTA huius amoris causa fuit, quòd cùm eius esset filius, simul etiam erat filius VI.

Dei viui, Deusque ipse infinitus ideoque dignissimus, qui ob suam bonitatem, & pulchritudinem infinitam, amore infinito diligeretur: & quoniam ipsa virgo, magna luce illustrata, agnoscebat infinitam hanc filij sui excellentiam e *ex toto corde suo & ex tota anima sua, & ex omnibus viribus suis illum diligebat*, nihil subtrahens de summo amore, quem illi poterat offerre: & iuxta hanc amoris mensuram, creuit & dolor; vt esset ille etiam ex toto corde, ex tota anima, & ex omnibus viribus suis; quod adeò contemptum & despectum videret eum, qui nominibus infinitis honorari, & amari merebatur.

e *Luc.* 10. 27

VII. DENIQVE, f *Spiritus S. diffuderat in eius corde charitatem Dei*, coniungendo illam sibi eo vnitionis amore, vt g *vnus spiritus esset cū Deo*, & cum filio suo. Ex quo proueniebat, vt & prospera & aduersa eius, vt propria reputaret, multoq; amplius de filij doloribus doleret, q̄ si ipsa eosdem sustineret, quia plus illū, quam seipsam amabat: & quoniam vi tanti huius amoris extra se exiens, transibat ad cor filij sui; q̄ ille patiebatur, patiebatur & ipsa, & sentiebat in se, quod cernebat sentire filium, vt melius multò quàm Apost. dicere posset, h *Christo affixa sum cruci, viuo autem iam non ego, viuit verò in me Christus*, & ego in Christo.

f *Rom.* 5. 5.
g 1. *Cor.* 6. 17
h *Gal.* 2. 19

CVM amoris huius magnitudine, coniungebatur secunda radix doloris, quæ est viua illa apprehensio, quā habebat de dolorib. filij sui, cum circumstantiis omnibus, quas retulimus:

legerat enim diuinas scripturas, quæ illos referebant, quos etiam cælesti luce penetrauerat; cumque præsens adesset, non solum expēdebat quod exterius apparebat; sed ad interiora penetrans, adeò viuam sibi repræsentationē formabat, vt se in imaginem eius, quod filius patiebatur, trāsformaret. Hic fuit i *gladius* ille bis acutus, exacutus cognitione & amore, qui *pertransiuit*, iuxta Simeonis prophetiam, non corpus, sed *animam* huius purissimæ virginis, & hoc modo etiam ipsa k *bibit calicem* passionis, quem Christus Dominus obtulit filijs Zebedæi, fuitque baptizata baptismo pœnarum, & submersa in amaro tribulationum mari, ita vt meritò de ea dici possit illud Ieremi l *magna est velut mare contritio tua*, & afflictionis tuæ amaritudo. O suprema virgo, quis enarrare poterit amaritudinem illam, quam septem prædictis amoris & doloris causis sensisti, quæ instar septem gladiorum cor tuum transuerberarunt! liberum tibi est in hac occasione illud vsurpare, m *Ne vocetis me Noemi, (id est pulchram) sed vocate me Marah, (id est amaram) quia amaritudine valdè repleuit me omnipotens*. Magno fauore te prosecutus est omnipotens, in die suæ in te Incarnationis; sed magnam etiā afflictionem idem omnipotens tibi attulit, in die suę passionis. Siquidem afflictiones, quas ipse mittit, fauores & gratiæ reputantur, ora eundem omnipotentem, suam vt potentiam in me ostendat; sensum communicando eius, quod ipse passus est; & gratiam,

i *Luc.* 2. 35.
k *Matt.* 20. 22.
l *Thre.* 2. 13.
m *Ruth.* 1. 20.

ad eundem in eo ipſo imitandum. Amen.

Ex his conſiderationibus deducere licet, altiſſimam diſpoſitionem, ad intimè ſentiendum dolores & pœnas paſſionis Chriſti Domini noſtri, eſſe amorem, qui (vt ait S. Bonauentura) quo erit magis accenſus, eò dolor & compaſſio erit maior; qua compaſſione & ipſe amor augeſcit. Quare ex prędictis ſeptem cauſis eas ſeligam, quæ magis conferunt, ad conquirendum feruentem hunc amorem; & cum ipſo Chriſto coniunctionem, ob quam participem me faciat dolorum ſuorum, eorumque donorum, quæ ex pretioſa eius imitatione proueniunt.

n Stimulo diuini amoris c. 2.

PVNCTVM IX.

De heroicis virtutibus, quas Virgo ſanctiſſima in filij ſui paſsione exercuit.

VLTIMÒ conſiderandæ ſunt inſignes virtutes, quas beatiſſima Virgo hac occaſione exercuit, vt illã imitemur: præcipuæ autem fuerunt quatuor, in quibus multę aliæ continentur.

I. PRIMA fuit altiſſima propriæ voluntatis, in Diuinam volũtatem RESIGNATIO, qua ſuam naturalem abnegauit, vt cum diuina conformaret, dicens idem quod filius eius dixit, a *non quod ego volo, ſed quod tu* vis *fiat*; quę reſignatio eò magis heroica eſt cenſenda, quò ſunt grauiores labores, ad quos tolerandos illâ nos offerimus.

a *Marc. 14. 36.*

SECVN-

SECVNDA fuit profundissima HVMILITAS, qua non se subtraxit opprobrijs, sed ea potius est aggressa & complexa, gaudens manifestare se matrē eius esse, qui tot opprobriis, ita publicè afficiebatur: & participem se eorum facere, quantum licebat; & hac humilitate adstabat ad crucem filij sui; ad suas quoq; rationes ponens filij sui passionē & mortem: nam etsi illa peccata non habuit, propter quæ Christus moreretur, mortuus tamen est, vt ab eis illam præseruaret. II.

TERTIA fuit insignis FORTITVDO & MAGNANIMITAS, qua ad ipsam Christi crucem appropinquans, stetit iuxta illam, nec persecutorum crudelitate, nec dolorum acerbitate, quos hoc nomine tolerabat, potuit à filij sui præsentia dimoueri, ipsa potius optante, augeri sibi occasionem patiendi, & vitam pro eo exponendi, qui tanta pro ipsa patiebatur. III.

QVARTA fuit inflammatissima CHARITAS, & amor hominum, etiam inimicorum filij sui, quam neque eorum blasphemiæ, nec crudelitates ad indignationem permouebant, sed potius ad compassionem & dolorem, ob peccata quæ faciebant; & pœnam cuius propter ea se reos constituebant: orabat autem Deum pro illis, eos excusans, sicut & ipse eius filius, vt suo loco dicetur. Hac ratione coniunxit Virgo beatissima, cum acerbissimis afflictionibus, admiranda virtutum exercitamenta, vt meritò dicere nunc potuerit illud IV.

Can

Can.1.5. Canticorum, b *nigra sum, sed formosa, filiæ Hierusalem*; nec miremini, quod *fusca sim, quia decolorauit me sol*, Verè nigra es virgo sanctissima, in externis, ob pœnas quas sustines; sed intus pulcherrima, ob virtutes, quas exerces: sol iustitiæ te decolorauit, quia eius mœrores, tuorũ sunt causa, idemq; ipse pulchram te reddit: quia eius exemplo, tuum exemplum, quo eius virtutes imitaris, magis resplendet: supplica ergò illi, mater piissima, vt inflammet; vt ita ipsius pœnas doloresque mediter, vt eiusdem virtutes imitans, dolorum eius fiam particeps, Amen.

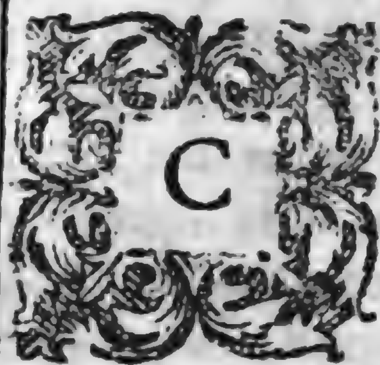
Ex iis, quæ in prædictis nouem punctis dicta sunt, manent in genere res illæ declaratæ, quæ in singulis Passionis mysterijs, magis in particulari sunt perpendendæ, tam in persona ipsius Christi Domini, quàm Sanctissimæ Virginis eius matris, accipiendo vtrumque pro argumento siue materia præcipua Meditationis & Imitationis; matrem verò ipsam in aduocatam, ad obtinendum verum sensum eius, quod filius patitur. *Horum omnium praxis in subsequentibus meditationibus proponetur.*

MEDITATIO II.

DE ASCENSV CHRISTI Domini in Hierusalem, in quo suis Apostolis aperuit, quid esset illic passurus, & quoties apud illos de sua passione mentionem fecerit.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM primò est, quòd Christus Dominus noster, cùm sciret passionis suæ tēpus appropinquare, & Iudæos in Hierusalem de morte illi inferenda iam agere, voluit ex a *ciuitate Ephrem*, quò se cum Apostolis receperat, ascendere in Hierusalem: in quo itinere, extraordinario gressu vtebatur, b *præcedebat*, inquit S. Marcus, *illos* IESVS, *& stupebant; & sequentes timebant.* Circa hoc punctum perpendendæ sunt causæ insolitæ huius properationis Christi Domini in illo ascensu, & effectus, quos in ipsis Apostolis eadem properatio effecit.

a *Ioan* 11 54

b *Marc.* 10. 32.

I. PRIMA causa fuit, vt voluntatis suæ promptitudinem, & spiritus feruorem, quo ad patiendū ascendebat, manifestaret; nihil timens

poenas

pœnas & cruciatus, qui Hierosolymis illum manebant: & addendum, eundem Christum Dominum, ad opera ex seipsis facilia & gloriosa; quale erat, conciones habere, infirmos curare, & alia miracula edere, ordinario suo passu fuisse vsum; ad obedientiam autem pœnalem, & ignominiosam suę Passionis & mortis, vti voluisse gressu extraordinario, vrgente ad id illum vi amoris diuini; qui instar ignis est, & aculei aut calcaris, quod properare facit, & currere feruentius ad eam obedientiā, quæ cum carni sit grauis & ingrata, Deo tamen est gratissima, & placet plurimum; cuius contrarium efficit amor proprius, qui plumbeis pedibus, ad laboriosa virtutum exercitia nos mouet, cum contrà nos properare faciat, & quasi volare ad ea, quæ sunt voluptatis & honoris. Ex quo facilè intelligam, quam sim plenus amore proprio, vacuus verò diuino: O dulcissime IESV qui ad cruciatus perferendos, tanto feruore & festinatione in Hierusalem ascendisti, atque si ad laborum requiem pergeres; imple cor meum amore illo diuino, qui te ibi vrsit, vt properares; vt & ego tardos tepidosq; gressus meos mutans, feruore simili tuo, me offeram ad obediendum & patiendum, quicquid tu volueris.

II. SECVNDA causa, cur in hoc itinere omnes præcederet, fuit, vt ostenderet se, in quacunque occasione laborum, tàm internorum quam externorum, velle præcedere, & omnibus Apostolis, Discipulis, ac Martyribus, &

Sanctis omnibus, qui fuerunt, vel futuri sunt, velle anteire; cùm contrà in miraculis perpetrandis (quæ res est honorifica) cesserit suis Apostolis & aliis Sanctis, iuxta illud, c *Amen amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet*: at in negotio patiendi, nullus illum præcessit, aut assecutus est; plus enim passus est ipse, quàm Iob, quàm mendicus ille Lazarus, quàm Prophetæ omnes & martyres: omnes enim retrò manent, illumq; vt patiendi exemplar, respiciunt: O bone IESV quàm est contrarius tuus spiritus mundi spiritui! nam hic omnibus anteire vult in ijs, quę ad honores ac delicias spectant; tuus verò in ignominijs & tormentis; ille præcedere cupit in operibus maioris gloriæ, tuus verò in ijs, quæ sunt maioris ignominiæ; da mihi Domine hunc spiritum, qui tibi tantopere arrisit; & quem tu adeò coluisti: vt contendam excellere omnes, eosque præire in eo, vt amore tui, præ alijs omnibus contemnar & affligar.

c Ioan. 14. 12
S. Thom. 3. p. q. 46. a. 6.

III. TERTIA causa fuit, vt suos Apostolos, ad admiratione͂ incitaret; & prouocaret ad imitatione͂: Stupebant enim sequentes & properabant etiam ipsi, vt illu͂ assequerentur, singulis contendentibus alios anteire; vt ipsi IESV magis appropinquarent; timorem, quo afficiebantur, vince͂tibus igne amoris, quem erga illum habebant: à quo etiā vrgebantur festinare gressum, ipsius Christi exemplo prouocati: In quo etiā modus nobis oste͂ditur, quo respicere

debeamus ad ipsum Christum in passione sua; & illam meditari; admirantes videlicet de ijs, quæ facit & patitur, & eum in eisdem studentes imitari; vt, cum aspicio Christum Dominum flagellis cæsum, purpura indutum, spinis coronatum, suamque crucem baiulantem, admirer, quòd tantus Dominus tantas pœnas, tanto amore sustineat; & appropinquem, quãtum mihi licebit, eidem; eundem sequens in suscipiendis disciplinis, gestandis cilicijs, & pauperibus vestibus induendis, meaq; cruce quotidie sublata properem, vt alios præcedã, ipsumque sequar, non *à longè*, vt S. Petrus sequatur, nocte qua Christus fuit comprehensus; sed propè: eidem Domino supplicans; vt sua gratia mihi adsit, qua possim difficultates & impedimenta vincere, quæ me ab ipso sequendo auertunt: faciam verò, quod in me est, quicquid potero, vt ea superem.

Matt. 62 58.

PVNCTVM II.

CVM hac ratione Christus Dominus iter faceret, substitit paulisper, donec duodecim Apostoli ad ipsũ peruenirẽt, quos seorsim accipiens secretò, dixit eis. a *ecce ascendimus Hierosolimam, & consumabuntur omnia, quæ scripta sunt per prophetas de filio hominis*, b *tradetur enim principibus Sacertum & Scribis; & condemnabunt eum morte, & tradent eum Gentibus ad illudendum & flagellandum & cruc figendum.* Nunc tertio aperuit Christus Dominus Apostolis suis passio-

a *Luc.* 18. 31.

b *Matt.* 20. 17.

nem suam; bis enim ante hac idem fecerat, licet nō ita distinctè; primùm postquam Petrus ipsum cōfessus fuerat c *esse filium Dei viui*: deinde postquam d *lunaticum dæmoniacum*, magna omnium *admiratione & stupore* curauerat, vt refert S. Lucas.

c Matth. 16. 16. 21. & 17. 22.
c Marc. 8. 31. & 9. 31.
d Luc. 9. 22.

PERPENDENDAE circa hæc sunt causæ, cur toties Christus Dominus, & in huiusmodi occasionibus, aperuerit discipulis labores suæ passionis & mortis; ex quibus eas seligemus, quæ ad vtilitatem nostram spiritualem magis conferunt.

I.

PRIMA causa fuit, vt omnes intelligerent, quàm præsentem in sua memoria haberet passionem suam, continuè gustans eius amaritudinem, & incessanter bibens hunc tot pœnarum calicem, ita vt siue comederet, siue biberet, siue prædicaret, siue alios sermones misceret, cùm miracula & alia admiranda opera faceret, vbique illam præsentem habebat, etiam e in gloriosa *sua transfiguratione, cùm Moysi & Elia loquebatur de excessu, quem completurus erat in Hierusalem*, tanquam de re, in qua multum delectaretur, quamuis reipsa esset amarissima: quod totum eò dirigebat, vt suo exemplo me permoueret, vt & ego eandem passionem semper habeam præsentem, & delecter de ea cogitare, & frequenter de eadem loqui, ita vt sit mihi hæc memoria instar panis, qui cum omnibus reliquis cibis comeditur. O dulcis IESV, cur ego non delecter ea cogitare, quæ tu cogitabas; & loqui de

e Luc. 9. 31. 43.

ijs, quæ tu loquebaris! Hoc meum est desiderium, dilecte mi, vt sit f *fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, & inter vbera mea commoretur*, & tui dolores semper in oculis meis versentur, pectus meum occupent, vt eorum semper memor, tibi compatiar, teque plus amans quàm me, nunquam eos in dorsum proiiciam, sed inter vbera mea, tanquam rem mihi gratissimam, & quam maximè amplecti cupiam, conseruem; nec tuos labores omnes simul & confusè accipiam; sed seorsim singulos commemorabo, quamdiu mortalem hanc vitam, & peregrinationem pertranseo, eorum odore recreatus & confortatus, donec perueniam ad æternam.

f *Cant.* 1. 13.

II. SECVNDA causa fuit, vt discipulos, confirmaret in fide & credulitate harum ignominiarum, vtpotè quæ creditu difficiliores essent, quàm eiusdẽ excellẽtiæ & honores: & vt ad illas magna constantia subeundas, sese præpararent. Quam ob causam, cùm se inter suos discipulos maximè honoratum videret, ob S. Petri confessionem; & inter plebẽ, ob magnitudinem miraculorũ, tunc suã ipse aperit passionem, vt iuxta sententiã sapientis: g *in die bonorum ne immemor esset malorum*, & in altero die, eos ad alterum præpararet. *Ecce*, inquit, *ascendimus Hierosolymam*, vbi tradendus sum in mortẽ, & magnos despectus, & ignominias: & siquidem mecum ascenditis, præparate vos ad aliquid mecum patiendum; ne deficiatis in fide & amore, quem mihi debetis. O supreme

g *Eccl.* 11. 27.

Magi-

Magister, quò tu ascendis, & ego ascendere volo; tecum enim pati, non descendere est, sed ascendere, & proficere; &, si verè in tuo sum comitatu, nihil est quod timeam; quia certum erit auxilium tuum: tecum pati volo in Hierusalem terrestri, vt tecum regnē in Hierusalem cęlesti. Ex his Christi Domini verbis, fructum eliciam in meis laboribus, cogitans, dici mihi, ab ipso: *ecco ascendimus Hierosolymam*, prius ad compatiendum, postmodum ad corregnandum; nec solus ascēdis, sed ego tecum, vt iuuem te: ego primus ascendi, tu me sequere, vt imiteris: h *si enim sustinebis* & compassus fueris, etiam *conregnabis* in secula: Amen. h 2. *Tim.* 2. 12.

PVNCTVM III.

MOX adiecit S. Lucas, a *& ipsi nihil horum intellexerunt; & erat verbū istud absconditum ab eis, & non intelligebant, quæ dicebantur*; b *& timebant eum interrogare de hoc verbo*, c *& contristati sunt vehementer*. a *Luc.* 18. 31. b *& c.* 9. 45. c *Matth.* 17. 23.

I. PRIMVM hic perpendendum, non omnes, qui audiunt cōcionē de passione, aut illā legunt, aut de ea sermonē fieri audiunt, eam intelligere, penetrare, aut verè sentire; sicut nec Apostoli tunc temporis eam intelligebant, aut penetrabant, quia adhuc erant imperfecti: nam eam sentire, eius mysteria, fructus, excellentiasq; quæ in ea latent, penetrare, donū est Dei, quod ille electis suis amicis suo tempore largitur; ideoq; illud ab ipso petā, dicens: Re-

Suprà in Introduct. huius part.

demptor mi benignissime, intellectus meus est obscuratus, & tuæ passionis mysteria, velata mihi sunt & occulta: da mihi, quæso, illa sentire, siquidem iubes per tuum S. Apostolum, d *hoc sentire in vobis, quod & in Christo IESV.*

d *Phil. 2. 5.*

II. DEINDE perpendendæ sunt causæ, ob quas Apostoli non intelligebant ea quæ ipsis de passione dicebãtur; quia videlicet vehemẽter despiciebant & timebant contemptum & ignominiam; honores autem & fastum amabant, & ambiebant; ideoque referente Christo de suis doloribus & ignominiis, vehementer contristabantur, animumque abiiciebant, rem indignam iudicantes, quod ipse illas sibi euenire permitteret. Hinc etiam prouenit, vt cum eandem passionem ego meditor, aridus sim totus, & nullum eius sensum habeam; quia videlicet contrariam ijs mysterijs dispositionem habeo; quæ si sentire volo, oportet me exuere vanum quemcunque contemptuum & dolorum timorem, & proprium simul amorem, ad honores & dignitates, & contendere magnam opinionem, & æstimationem habere eius, quod est afflictiones & contemptus pati, quo Dei exequar voluntatem. Ad eandem veritatem, altius adhuc concipiendam, iuuerit plurimum, expendere, quod in hac occasione, Christo Domino cum S. Petro euenit. Is enim vix dum confessionem illam præclaram absoluerat, qua ex reuelatione patris cœlestis, ipsum e *Christum filium Dei viui* cõfessus erat;

e *Matt. 16. 22.*
e *Marc. 8. 33.*

cum

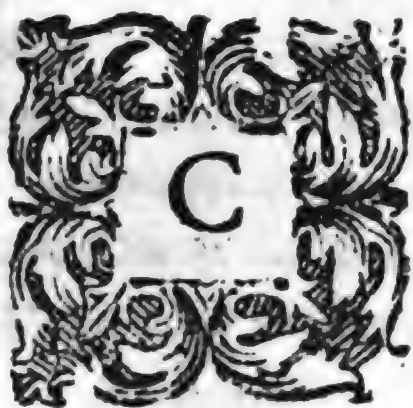
lum propriam suam ruditatem & quam à seipso habebat tarditatem ostendit, cùm audiens Magistrum de passione sua loquentem, adeò abiectè de ea sensit, vt ausus fuerit ipsũ Christum propterea increpare, dicens: *Absit à te Domine, non erit tibi hoc*; cui tamen Christus Dominus reliquos Apostolos aspiciens, Petro est comminatus, valdeque asperè illi respondit, f *vade post me Satana; scandalum es mihi: quia non sapis ea, quæ Dei sunt, sed ea quæ hominum*: atq; si illi clariùs dixisset, tu qui me honorasti, confitendo esse filiũ Dei viui, nunc Satanas es, & meus aduersarius; quandoquidem te opponis meæ passioni, & ita, quod in te est, mihi es scandalo, dum ab ea me auertere contendis, contra voluntatem mei Patris, volentis, vt illam subeam: quod totum in te prouenit ex eo, quod non integram habeas cœlestem sapientiam, ad cognoscendum & amplectendum ea, quæ sunt ordinata à Deo; sed humana tantum ac terrena sapientia, cognoscis, & delectaris ijs rebus, quas homines huius mundi æstimant, & magni faciunt; *vade* itaq; *post me*, & sequere me: neque enim ego secuturus sum tuum errans iudicium, sed tu meum, quod est rectum. Ex hoc intelligam, quantam Christus Dominus de passione & morte sua æstimationem haberet, eò quod à voluntate Patris sui, & in mundi commodum esset destinata; & quantam porrò velit ipse nos habere æstimationem de laboribus & despectibus, hoc nomine ab ipso toleratis; ita vt quemcunque

f *Matth. 16 23.*

MEDITATIO III.

DE HIEROSOLYMITANO Christi cum ramis palmarum ingressu.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM est primùm, Christum Dominum, quinq; dies ante mortem suam, voluisse intrare Hierosolymam, in qua erat crucifigendus, & occidendus, magnis lætitiæ signis, & magna externa pompa, quam Hebræi solebant adhibere, dum a *Paschalem agnum quinque dies antequam esset immolandus*, in suam domum recipiebant. Hunc ingressum statuerat Saluator noster facere ob causas aliquas amore plenas. a *Exo.* 12. 6.

I. PRIMA fuit, vt suam ad patiendum propensionem & lætitiam ostẽderet, qua labores, qui ipsũ Hierosolymis manebant, amplecteretur, ideoq; tanta animi exultatione eam ingrediebatur, quãta solent, qui eunt ad nuptias: Zelus enim gloriæ Dei, & voluntatis æterni sui patris ad hominum redemptionem exequendæ, iucunditatem illi adferebat, quod omnes illos labores & cruciatus esset perpessurus: quos tamen adeò præsentes in memoria habebat,

S. Agatha. S. Laurentius.

atque si tunc illos pateretur. Ex hoc exemplo prouenit, vt ad Martyres ita læti ducerentur ad carceres atque ad nuptias; & in craticula ignita ita iucundè iacerent, atque si esset floridus lectus. O dulcis IESV, erubesco in tuo conspectu, ob repugnantiam, quam experior in me ad labores tui amore tolerandos: adiuua me, exultatio mea, vt exultem ego, aliquid pro te patiens, sicut tu exultabas, cùm pro me patereris.

II.

S. Thom. 3. p. q. 46. a. 7.

SECVNDA causa fuit, vt intelligeremus, quando in horto Gethsemani, & in passionis suæ decursu, timores, tristitias, tædia, & agonias patiebatur, id totũ in inferiori præcipuè animæ parte accidisse; cuius naturali inclinationi corporis dolores repugnabant; sed eosdem tamen sponte & magna superioris spiritus partis exultatione tolerabat: eò quod voluntas Patris æterni, in eis resplenderet; & in hoc ipso ad mortem vsq; perseuerauit; ea ratione nos docens, quòd summa patientia in eo consistat, vt, magna spiritus voluptate nos offeramus, nõ solum ad labores æternos, sed ad internas quoque afflictiones. Ad quod meritò anhelare debeo, & exemplo Apostoli c *libenter gloriari in infirmitatibus meis, & placere mihi in contumeliјs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiјs pro Christo:* libenter itaq; Saluator mi, carnis tristitias & agonias amplectar, vt te cum gaudio spiritus possim imitari; renuncians omnibus carnis & sensuum blanditiis, ne me à tui imitatione retrahant.

c 2. Cor. 12. 9

TER-

TERTIA causa fuit, vt ostenderet, omnes iniurias, calumnias & persecutiones, quas Ierosolymis aliàs sustinuerat, non esse sufficientes ad extinguendam charitatem & amorem, quo illam ipse prosequebatur; nec desiderium & animi voluptatem, qua afficiebatur, dum illam visitaret, doceret, & quicquid posset boni in eam conferret: simulq; securam eam reddebat, quod neque ignominiæ & dolores, in eadem ipsi nunc imminentes, remissuri essent ipsius charitatem; nec impedituri quo minus ipsam in gratiam & amicitiam reciperet, si illa ad eum rediret. O immensa IESV charitas, ô vehementissime amoris ignis, d *quem aquæ multæ non potuerunt extinguere*, *nec flumina* tribulationum *obruent illum!* Eadem hæc charitas in eo huc vsque perdurat; etsi enim lethale aliquod peccatum in anima mea admittens, e *rursum ipsum intra me ipsum crucifigam*, eiusque pretiosum sanguinem eo facto conculcem, ac propterea ipsum ignominiosè à me repellam: ipse nihilominus secundo reuertitur, & magna lætitia, per meas portas ingreditur: vt me visitans, denuo suam gratiam mihi communicet: & si iterum eum crucifigam, proculcem, & à me repellam, reuertetur tertiò eadem iucunditate, qua venerat primò. O benedicta sit talis charitas, & millies Angeli illum laudent, propter eam. Veniat tua maiestas redemptor mi, ad ingratam hanc Hierusalem animæ meæ; si quidem tantopere eius visitatione delectaris: statuo

III.

d *Cant. 8. 7.*

e *Heb. 5. 6.*

enim firmiter, nunquam te amplius à me reiicere, sed ea reuerentia te imposterum tractare, qua tanta tua charitas meretur. Sed quoniā ego sum inconstantissimus, adiuuet me ipsa tua gratia, ad constantiam in ea retinenda.

IV. QVARTA causa fuit, vt intelligamus, quod labores & contemptus, pro diuina voluntate exequenda, & virtute exercitanda pati, sit quiddam gloriosum & honorificum in oculis ipsius Dei, Angelorum, & etiam hominum iustorum; ideoque ita illos aggredi oportet, vt non solùm gaudium & lætitiam præferamus, sed etiam honoris & pompæ insignia ex eis conficientes in iis gloriemur, & honorem ex eis quæramus, non erubescendo, aut pudorem aliquē propterea, quod illa subeamus, ostendendo; auertat hoc à me Deus, vt aliquid

f 1. Pet. 4. 15. f *patiar, vt homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appetitor*, in pœnam huiusmodi criminum; id enim pudorem & ruborem meritò adfert, at *vt Christianus pati propter iustitiam, non erubescam*, quia id honor est meus, sicut fuit Domini mei.

V. VERVM vlterius progressa est ipsius IESV charitas, & propensio ad patiendum. Vult enim intrare Ierosolymam tāto honore & comitatu, vt contemptus & ignominiæ, quæ illi imminebant, hac ratione maiores redderentur: sicut illis contingit, qui ex magna aliqua dignitate & honore decidunt, iuxta illud Dauidis: g *exaltatus autem humiliatus sum & cōturbatus*. Et eius pater apud Isaiam ait, *seruus*

g Psal. 87. 16

meus

meus exaltabitur & eleuabitur, & sublimis erit valde. sicut obstupuerunt super te multi: sic inglorius erit inter viros aspectus eius, & forma eius inter filios hominum. Bonus itaque noster IESVS, semper externum hominum honorem refugit: quod si nunc illum procurauit, aut oblatum acceptauit, id fecit, vt hac ratione maior esset ignominia, quæ honorem hunc erat subsecutura: ad hoc enim honorem hunc direxit, vt maiori afficeretur ignominia. Gratias tibi dulciss. IESV, pro fame adeò insatiabili ignominiarum & contemptuum, quam habuisti, propter quam demissè supplico, talia mihi desideria patiendi pro te ignominias suggeri, vt nihil de eis remittam, etiam cùm honores accepero, Amen. Isai. 25. 13.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDA hic est dispositio, qua Christus Dominus in hoc ingressu est vsus, *misit* enim a *duos discipulos dicẽs eis, ite in castellũ quod contra vos est, & statim inuenietis asinã alligatã & pullum cum ea, soluite & adducite mihi, & si quis vobis aliquid dixerit, dicite, quia Dominus his opus habet, & confestim dimittet eos: euntes autem discipuli fecerũt, sicut præcepit illis* IESVS, *& iactantes vestimẽta sua supra pullum imposuerunt* IESVM a Mat. 21. 2 a Mar. 11. 2 b Luc. 19. 35

PERPENDENDVM hic est, quod cùm Rex iste cœlestis, semper consueuisset pedes iter facere, per totam Galilæam & Iudæam: hac vice tamen, vt sui regni aliquod indicium ostẽderet, nõ pedes Ierosolymã intrare voluit, I.

nec

nec in curribus tamen quatuor equorum, neque equo aut mula insignibus ornamentis phaleratis, sed in vno iumento, pauperibus discipulorum vestimentis ornato, conculcans hac ratione humanam pompam; præferens verò, tanquam regni sui insignia, suam paupertatem, humilitatem & mansuetudinem, quibus in mundo tanquam Messias & saluator erat agnoscendus, iuxta Zach. prophetiam dicētis, c *dicite filia Sion, ecce rex tuus veniet tibi iustus & saluator, ipse pauper & ascendens super asinum* Discam ex hoc exemplo, omnem mundi pompam detestari, paupertatem verò mansuetudinem, & humilitatem Christi amplecti; Si enim hæc sunt regis mei & Domini mei insignia, rationi consentaneum est, eorum quoque ea esse, qui se tanti Regis subditos esse gloriantur; ac propterea eisdem debeo me ornare & præparare, vt illi obuiam eam siquidem & mihi dicitur, *ecce rex tuus venit tibi.* O vtinam intelligerem, quis iste sit rex meus, & quomodo veniat mihi! tu saluator mi, rex meus es, & rex regum, & hominum, & Angelorum, rex cœlorum & terræ, rex natura tua, filius æterni patris, omnium quæ creata sunt Monarcha, d *regnum* enim *tuum, regnum omnium seculorum, & dominatio tua in omni generatione & generatione,* & tu de cœlo venis mihi ad salutem meam, ad consolationem, ad remedium, ad exemplum, ad defensionem & protectionem meam. O rex & dilecte mi, e *tu mihi, & ego tibi*: ecce

c *Zach.* 9. 9.

d *Ps.* 144. 13
d *Apoc.* 19. 16.

e *Cant.* 2. 16.

me

me dicatum tibi, seruitio tuo, honori & glo
riæ tuæ, vt tibi obediam, te adorem & amem,
simque totus tuus, siquidem tu totus es meus;
& siquidem tu venis ad me pauper, mansue
tus, & humilis: & ego volo obuiam tibi ire
in paupertate, mansuetudine, & humilitate,
eisdem me induens insignibus quibus tu v
teris.

DEINDE particularia, quæ in hoc myste- II.
rio latent, perpendam. Duos discipulos mit-
tit, vt iumentum deducant, & non vnum so
lum, vt solitum teneret morem, vt sociati, &
bini, charitateque coniuncti incederent. Iu-
bet solui iumenta, & ad se deduci, vt signifi-
cet, Apostolorum officium esse f *peccatores*, f *Prou.* 5. 22.
qui funibus peccatorum suorum constringuntur,
soluere: & ad Christum deducere, vt illos sub
manibus suis tenens, ita gubernet: sicut gu-
bernat iumentum, qui illi insidet. Iubet vt vo-
lenti prohibere, dicant, *quia Dominus his opus
habet*, quò insinuat, quod sicut non deerunt,
qui officium animas peccatorum soluendi
impedire tentent: sic ea impedimenta cessa-
tura in nomine ipsius Domini, qui illos iubet
adduci, quia his opus habet, pro gloria sua. O
verbum omnipotens, quod & obstruit ora, &
manus ligat eorum, qui Domini mandatum
tentat impedire! O Rex gloriæ, quid tibi o-
pus est tam vili & abiecto iumento vti, vt est
peccator? g *qui cùm in honore esset, non intelli-* g *Ps.* 48. 13.
*gens, comparatus est iumentis, & similis fa-
ctus est illis*, ego miser sum, qui te opus habeo,

ernus, filium ſuum honoret veris ſolidiſque onoribus & laudibus.

VT enim in primo eius in hunc mundum igreſſu, cùm natus eſſet in ſpelunca Bethlemitica, exercitus miſit Angelorum, qui ſtuendum illum Regis ſui in mundum aduenım, ſolemnizantes canerent, e*gloria in altiſmis Deo, & in terra pax hominibus bonæ vointatis*, ita nunc ipſo ingrediente Ieroſolyıam, paupere & miti, iumentoque inſiden, excitat idem æternus Pater exercitum ominum, & puerorum innocentum, vt inreſſum hunc ſolemnizantes, eodem, quo ili Angeli, ſpiritu dicant, *pax cœlo ſit* nobiſum, qui degimus in terra, & *gloria* ipſi Deo *in excelſis*, benedictus qui venit in noıine Domini, Angeli petunt pacem in tera ab hominibus erga Deum; hi verò Heræi, petunt pacem in cœlo à Deo erga hoıines. e Luc.2.14.

O PATER æterne, gratias tibi ago, pro onore, quo filium tuum vnigenitum proſeueris, cùm implendæ voluntatis tuæ cauſa, d cōtemptum & ignominiā ſubeundam perit! O ſpiritus ſanctiſsime, gratias tibi, eò quod urbæ huic eam laudum formam, ad gloriam ıei Redemptoris inſpiraueris: exulto Reemptor mi, cùm video omnes te laudae ac benedicere, & ego cum eis ſimul eoem ſpiritu laudo te, ac benedico, dicens: *Hoſanna filio Dauid, benedictus qui venit ı nomine Domini.* Hæc verba adhibet

Ecclesia in Sacro Missæ, ad finem Præfationis in memoriam aduentus ipsius Christi Domini, in altissimo altaris Sacramento, quæ eadem verba, eodemq; spiritu exclamans, & ego dicam, benedictus qui è cœlo ad hoc Sacramentum venit, nostræ salutis causa: veniat cum eo pax de cœlis, sitque Deo gloria in excelsis.

II. DEINDE perpendam illius turbæ deuotionem; quæ seipsam vestimentis suis spolians, ea, in signum reuerentiæ, sternebat in terra, vt CHRISTVS pertransiens, illa calcaret; felices se existimantes, si res suas ipse contingeret. Quo eodem spiritu, res omnes meas, ad ipsius CHRISTI pedes proiiciam, vt de iis pro suo libitu disponat. En mi Redemptor, ad pedes tuos proiicio non solùm fortunas meas, sed honorem meum, & quicquid mihi iucunditatem adferre potest: cor meũ, & me ipsum totum, calca me, Domine, preme, & statue de me pro tuo libitu: triumphum age de me, qui tuus fui inimicus; palmam ego huius victoriæ tuæ in manibus meis portabo, totique mundo lubens manifestabo: nam quod me tibi dedam, est quidem victoria tua, sed lucrum meum; & victoria etiam mea est, sed in virtutẽ tua.

PVN-

PVNCTVM IV.

INGREDIENTE Christo ciuitatem, a *quidam Pharisaeorum de turbis dixerunt ad illũ, magister increpa discipulos tuos, quibus ipse ait, dico vobis quia si hi tacuerint, lapides clamabunt.* a *Luc.* 19.39

I. PERPENDENDA hic primò est iniquitas inuidi, qui grauiter fert sui proximi gloriam; & condemnat tanquam malum, quod reuera est bonum; & illusionem seu passionem appellat, quod est à Spiritu sancto inspiratum: ideoq́ue agit, vt reprehendatur, quare talis inuidus indignum se reddit, cui Deus inspiret, & ad ea, quæ ipsi sunt placita, permoueat, sicut plebem simplicem ac deuotam permouit, vt in Christi laudibus operam suam poneret.

II. DEINDE perpendenda est diuinæ inspirationis efficacitas, quæ potest hominum corda permutare, & ignaros docere, ac permouere ad Deum feruenter glorificandum, relictis interim superbis Pharisæis, in sua superbia & torpore, quod indicant illa verba: *dico vobis, quia si hi tacuerint, lapides clamabunt*: atq; si dixisset, non isti cessabunt ab incepto, quia Deus vehementi inspiratione eos ad id permouet: quod si tacerent ipsi, excitaret Deus alios etiamsi instar lapidum duri essent, qui clamarent, idemq́; dicerent, quod isti dicunt: est enim potens Deus ad omnia *b* etiam *de la-* b *Mat.* 3.9.

lacrymarum causa & occasio; habet enim maius quoddam mysterium, quod nunc fleat, quã quod aliàs fleuerit: quater autem illum fleuisse, deprehendimus: PRIMVM, cùm esset infans in præsepio, quod mirum non fuit; proprium enim est infantium flere cùm nascuntur. Iuxta illud sap. b *primam vocem similem omnibus emisi plorans.* ITEM fleuit, cùm Lazarum resuscitauit, ait enim S. Ioan. c *& lacrymatus est* IESVS: nec hoc adeò fuit mirum, cùm *videret* IESVS *Mariam Magdalenam plorantem, & Iudæos qui venerant, cum ea plorantes*: proprium verò est iustorum vt d *gaudere cùm gaudentibus, ita flere cum flentibus.* FLEVIT quoq; in cruce, iuxta illud Apostoli, e *Qui preces, supplicationesq; ad eum qui possit illum saluum facere à morte, cum clamore valido & lacrymis offerens, exauditus est pro sua reuerẽtia.* Sed neque hoc adeò mirum fuit, vt labores & dolores, quibus erat plenus, & tot expertus omnium contemptus, ac denique quod à patre suo esset derelictus, copiosas lacrymas ab eo exprimerent; sed quod vehementem adfert admirationem, est, quod FLEAT NVNC, cùm se in tanto honore & gloria videt esse apud omnes; & cùm omnes mille laudum cantica, tanta animi lætitia illi concinant. Sed huius fletus tres fuerunt potissimæ causæ.

b *Sap.* 7. 3.
c *Ioan.* 11 35
d *Rom.* 12. 15
e *Heb.* 5. 7.

I. PRIMA fuit, vt ostenderet, se mundi honorẽ parui facere, nihilque cordi eius honorem illum adhærescere; siquidem in medio tot laudum & gaudiorum, & cum omnes eius laudes

decantant, ipse lacrymas fundit. O quam procul à risu ab inani prosperitatis illius complacentia erat is, qui talem prosperitatem suspiriis & lacrymis diluebat!

II. SECVNDA eaque magis præcipua causa fuit, infinita ipsius charitas, ex qua vt mentis gaudium ex eo procedebat, quod ingrederetur Ierosolymam, ad mortem, ob vtilitatem, quæ suis electis, ex eà erat prouentura: ita ex eadem charitate planctus ille & lachrymæ procedebant, propter detrimenta, quæ ex morte sua reprobis obuentura erant: nec enim dicit S. Lucas fleuisse tantum, sed *fleuisse super ciuitatem*: vt intelligeremus, non fleuisse super se ipsum, ob labores quos erat mox perpessurus: sed eorum oblitus, flebat super ciuitatem infelicem, ob peccata, quæ erat, ipsum occidendo, commissura: & ob pœnas, quas propterea datura erat, quod vtrumque eius menti, cùm eam vidit, occurrit, & lachrymas illas expressit. O dulcis IESV, quis te in his lachrymis comitari potuisset, vt propriorum laborum oblitus ex charitate fleret ob delicta proximorum, & ob iustissimas pœnas, quas illi sunt propterea daturi! O quam graue censendum est illud malum, quod Christum in tantæ prosperitatis & gaudij occasione, ad lachrymas permouet! O anima mea, quomodo non contremiscis ad horrendum adeò malum, quod exprimit DEO lachrymas, præ compassione.

TERTIO fas eſt credere, Chriſtum Dominum, ſicut, dum eam ciuitatem aſpexit, in qua etſi aliqui eſſent boni, plurimi tamen erant impij, fleuit, ob impiorum peccata, & ob deſtructionem, quæ illi toti erat ſuperuentura, ſic eius menti tunc occurriſſe ciuitatem huius mundi, & Hieruſalem terrenam, in qua ſunt permixti iuſti & peccatores, & ob impiorum peccata ac pœnas, quas propter ea eſſent daturi, fleuiſſe ſuper illos: & porrò cogitandum mihi eſt, etiam propter mea peccata fleuiſſe, quæ illi præſentia erant. O Redemptor mi, quam doleo, quod cauſam dederim, cur ita fleres: opto ex corde, quod in me eſt, illas excitare, remouendo cauſam earum, mea videlicet peccata! Ego ſum qui flere meritò debeo: ego ſiquidem ſum, qui peccaui, adiuua igitur me Domine eouſque flere, vt merear conſolari. III.

PVNCTVM II.

PERPENDENDA etiam ſunt verba, quę dum fleret, Chriſtus proferebat, a *ſi cognouiſſes*, inquit, *& tu & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi, nunc autem abſcondita ſunt ab oculis tuis*: atque ſi diſtinctius dixiſſet. O Hieruſalem, ſi tu agnoſceres: quæ ego in te & de te cognoſco, fleres procul dubio, ſicut ego fleo: &, ſi cognoſceres, quæ ego tibi ad pacem & proſperitatem offero, ſicut hæc turba, quæ me comitatur agnoſcit: ſine

a Luc. 19. 42. I.

dubio in laudes meas erumperes, ſicut illa, & acceptares cum ingenti gaudio illud bonum, quod intrat per tuas portas, te nihil tale expectante: & ſi cognoſceres hunc diem tuum, & felicem hunc diem: qui meo aduentu domui tuæ illuceſcit: admitteres illum ſine dubio, b *ne defraudareris à die bono, & particula boni doni, ne te præteriret*: ſed quia, peccatis tuis ita exigentibus, totum hoc tibi eſt abſconditum, ideò nec fles, nec illud quæris, nec ad te veniens admittis. Hinc diſcam remedij mei initium, conſiſtere in viua & profunda duarum rerum cognitione, mearum videlicet miſeriarum; & eius, qui antidotum illis adferre poteſt, qui eſt Chriſtus Dominus, accommodatiſsima mihi offerens media, vt ab eis liberer, credere ſcilicet in eum, amare eundem, & illi obedire. nominatim verò mea refert plurimum, ea media cognoſcere, quæ ipſe mihi offert, ad animæ meæ pacem, in eo gradu & ſtatu, quem in ipſa Eccleſia, aut religione teneo: contra verò ruinæ meæ initium eſt ignorantia, & parua horum æſtimatio; quia cum in ipſis manibus illa verſentur, neque aduerto talia eſſe, neque tanti illa facio. O bone IESV, nunc verè aduerto, quam meritò noſtram defleas cœcitatem, ſiquidem tam parui facimus bonum, quod nobis offers, quod eſt alioqui infinita æſtimatione dignum! aufer, quæſo, Domine à me & ab omnibus hominibus velum hoc ignorantiæ; vt videamus & fleamus: oculis enim qui non vi-

b *Eccleſ.* 14. 14.

det:

det; nec flet: qui tamen mox fleret, si videret.

MOX prædixit Christus mala & pœnas, quæ ciuitati illi erant euentura, *quia venient* inquit, *dies in te, & circundabunt te inimici tui vallo; & circundabunt te, & coangustabunt te vndique, & ad terram prosternent te, & filios tuos, qui in te sunt: & non relinquent in te lapidem super lapidem; eo quod non cognoueris tempus visitationis tuæ*: quia videlicet non cognouisti diem hunc, in quo Deus te visitat, & ad saluandum venit. Ex quo intelligam, si ea, quæ nunc est Hierusalem, ciuitates scilicet & animæ fidelium, hanc DEI visitationem, & plurimas occasiones, quas illis Deus ad salutem & perfectionem suam offert, non agnoscant, horrendis pœnis eas esse afficiendas; & similiter cum vix dies transeat, in qua Deus siue in oratione, siue extra illam me non d *visitet* inspirationibus, ac internis motionibus me ad sibi seruiendum prouocans; si tempus hoc visitationis eius non agnoscam, me quoque iure pœnas daturum. Quamobrem aperi oculos, anima mea, ad fortunatum hoc tempus agnoscendum e *Miluus in cælo*, ait Propheta, *cognouit tempus suum, turtur & hirundo & ciconia custodierunt tempus aduentus sui*: ne tu igitur his volucribus tardior esto, sed attende diligenter, quoties te Deus quotidiè visitet, quandoquidem id facit in tuum commodum: quem nisi admittas, aut si repellas, in tuum cedet detrimentum.

II.

c *Luc. 19. 43.*

d *Iob. 7. 18. Visitas eum diluculo.*

e *Ier. 8. 7.*

III. DENIQVE perpendam, si Christus Dominus adeò fleuit amarè temporalia ciuitatis illius flagella, ob amorem, quo illam prosequebatur; quantò amariùs fleuerit ob cruciatus æternos, quos erat in futura vita perpessura, quando illam visitaturus est in die vltimæ rationis, non visitatione misericordiæ, sed visitatione iustitiæ. O piissime IESV, quanto affectu deflebas infelices peruersæ huius Hierusalem filios, attendens, non qua ratione hostes Romani, eos *vallo circumdarent & vndiq; coangustarent & ad terram prosternerent*: sed

f Isai. 13. 8. quomodo f *torsiones eos doloresq; tenebunt, & quasi parturientes dolebunt, quomodo vnusquisque ad proximum suum stupebit*, à dæmonibus prostrati, non solùm vsque ad terram, sed vsque ad ipsum infernum: vbi in omnibus suis potentiis, torquebuntur conturbatione & confusione sempiterna, nullo lapide relicto super lapidem, nec re alia, quæ non sit confusione & inordinatione plena. Ibi plangent perpetuo planctu, quia noluerunt tecum in hac vita plangere; nec fructum capere ex lacrymis, quas tu pro illis effudisti: nec audire monita, quæ paterno affectu illis dedisti. Aperi Domine oculos omnium peccatorum, vt eã visitationem timentes: quam facies in hora mortis, præueniamus nunc & plangamus peccata nostra: ne in planctus sempiternos incidamus.

PVN-

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM tertiò est, Christum Dominũ, statim atq; in ciuitatem fuit ingressus, a *intrasse in templum*, vt de more patri æterno gratias ageret, & *accedentes ad eum cæcos & claudos in templo sanasse: pueros autem, qui in templo erant*, exẽplo turbæ excitatos, *clamasse, Hosanna filio Dauid, Pharisæos autem indignatos dixisse ei: audis quid isti dicunt? Iesum autem dixisse eis; vtique: nunquam legistis*, b *quia ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem.*

a Matt. 21. 12.

b Psal. 8 3.

I. PERPENDENDA hic ex vna parte, bonitas & liberalitas Christi Domini nostri, qua omnibus ad se accedentibus cœcis & claudis benè faciebat; vt hoc testimonio ostẽderetur, quis ipse esset; efficacia etiam inspirationis diuinæ, quæ puerorum linguas permouit, ad laudes & gloriam Christo dicendam, & suis laudibus, & ipsius excellentias manifestandas; ex altera verò parte, perpendenda est Pharisæorum malitia, qua ex rebus omnibus, venenum eliciebant; nam inuidia tabescentes, nec mansuetudine Christi emolliebantur; nec operum eius excellentiá, nec laudibus infantium; qui cum vix os aperire scirent, in Christi tamen laudes erumpebant. O Deus æterne, erue me ab hac cœcitate, & cordis duritia: ne ex eo detrimentum hauriam, quod tu in meum commodum ordinasti; fac me etiam infantem, in synceritate & puritate; vt os meum dignum

sit laudum tuarum instrumentum, quibus te plurimi glorificent in secula. Amen.

II. DENIQVE perpendam, cùm Christus Dominus totam illam diem in prædicatione, & mirandis aliis operibus consumpsisset, c *circumspectis*, vt ait S. Marcus *omnibus*, vt videret, si fortè aliquis inuitaret aut hospitio exciperet, & cùm nullus esset, qui signum huius aliquod daret propter metum Pharisæorum, *cùm iam vespera esset hora, exiit in Bethaniam cum duodecim.* Vt hinc videre liceat infinitam Dei erga homines liberalitatē & misericordiam; & contrà infinitam propè tenacitatem & ingratitudinem hominum contra Deum, quamque parum sit illis fidendum, qui humano respectu, & timore, tàm facilè deseruerūt eum, quem tanta exultatione eodem die receperāt, quorum pœnam prædixit Christus Dominus proximo die d *mane, cùm reuersus in ciuitatem esuriit, & videns fici arborem vnam secus viam, venit ad eam; & nihil inuenit in ea, nisi folia tantum, & ait illi: nunquam ex te fructus nascatur in sempiternum: & arefacta est continuò ficulnea:* O Iudex iustissime, quàm iustè imprecaberis impiis in nouissimo iudicij die, quòd e *esurienti non dederint manducare, nec peregrinum hospitio recipere* voluerint. O anima mea ne humano timore impediaris inuitare, & hospitio recipere Christum, ne excludat te à regno suo; nec laborare desistas, vt proximis tuis benefacias, quamuis nullum ab eis præmium recipias. Comitare Saluatorem tuum,

c *Marc.* 11. 11.

d *Matt.* 21. 19.

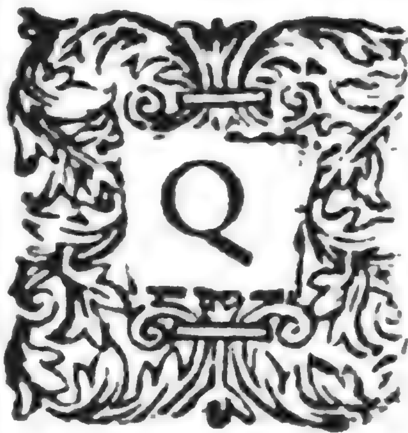
d *Marc.* 11. 20.

e *Matt.* 25. 42.

ſicut Apoſtoli in ingreſſu Hieruſalem, adeò honorifico, & in receſſu adeò ignominioſo; eidē ſeruiens f *per infamiam & bonam famam* vt te ipſe in æterna ſua gloria recipiat. Amen. f 2 Cor. 6. 8.

MEDITATIO V.

DE COENA QVA CHRISTVS Dominus exceptus eſt in Bethania.

VAMVIS *hæc cœna facta fuerit ante ſex dies Paſchæ agni, & pridie quàm Chriſtus Dominus ciuitatem Hieruſalem ingrederetur cum ramis palmarum, vt refert S. Ioannes, ſed quia S. Matthæus & Marcus eandem referunt poſt illum ingreſſum in Hieruſalem, propter occaſionem, quam ex cœna illa Iudas accepit ad ipſum Christum tradendum; eadem de cauſa, eundem ego ordinem ſequar.*

PVNCTVM I.

CVM *eſſet* a IESVS *in Bethania, fecerūt illi cœnā; & cum recumberet, venit mulier* Maria ſoror Lazari, *habens alabaſtrum vnguenti, nardi piſtici pretioſi; & vnxit pedes* a Ioan. 12. 1. &c.

Ieſu,

b Marc. 14. 3. *Iesu, & extersit pedes eius capillis suis,* b *& fracto alabastro*, residuum *effudit super caput eius, & domus impleta est ex odore vnguenti.*

I. 3. Part. Meditat. 25.

PRIMVM est considerandum, Mariam Magdalenam bis vnxisse Christum Dominum nostrum; primùm initio suç conuersionis, vt peccatorum remissionem obtineret, vt suo loco declaratum est; deinde in hac cœna, vt gratitudinem suam ostenderet, ob resuscitatum à Christo fratrem suum Lazarum; cuius gratitudinis hoc dedit indicium, dum se ipsam ad eius pedes proiecit, & lauit lacrymis (vt par est credere) amoris sicut cùm primum illos lauerat, ac tersit optimo linteo, quod apud se habebat, propriis scilicet capillis, quos etiam pretiosissimo vnxit vnguento, nouoque fiduciæ spiritu excitata, ausa est alabastro fracto, quod reliquum erat vnguenti, super eius caput effundere; vt cùm integræ libræ esset vnguentum, nihil omninò superesset, quod non in Christi aut pedes, aut caput esset defusum. O quàm attentè, placidoque vultu, respexerit Christus Dominus, hoc seruæ illius suæ opus & obsequium; multoque magis internum eius affectum ac deuotionem, qua illud præstabat, approbauerit, optans, multos esse in Ecclesia, qui illam in eo imitarentur! Quare ad vtriusque huius vnctionis spiritum imitandum, conabor quo potero feruentissimo affectu, Deo reddere vtrumque debitum, quo teneor obstrictus: alterum ob mea peccata; alterum ob eius in me beneficia: & quidem hoc secun-

dum,

dum, maiori feruore & gratitudinis ſpiritu, in ipſis operibus, aperta eius indicia præbendo, offerẽs, optima & pretioſiſſima quæ habuero.

PRAECIPVE verò offeram alabaſtrum magnum, ſpirituali vnguento plenum, ad ipſum vngendum. Alabaſtrum ipſum cor meum eſt, & corpus meum, quod frangere oportet exercitiis mortificationis & pęnitentiæ, contritione & dolore de peccatis, frangendo voluntatem & inordinatas meas appetitiones. Vnctio fieri debet vnguẽto fideli & puro ſpicæ nardi, plurimis videlicet affectibus, & excellentiſſimis operibus humilitatis, & charitatis, cum fidelitate & puritate intentionis in eis, vt mea c *charitas ſit* (iuxta ſentẽtiam Apoſtoli) *de corde puro, conſcientia bona, & fide non ficta.* Hoc vnguento vngere debeo ſpiritaliter Chriſtum, primum in pedibus, deinde in capite; quia primum oportet meditari abiectiones & ignominias humanitatis eius, quam pedes ſignificant, ſtudendo eas imitari & amplecti, ſuſceptis pœnitentiæ & mortificationis operibus; deinde aſcendendum eſt ad meditandas excellentias eius diuinitatis, quam ſignificat ipſum caput; de vtriſque gaudendo, & gratias pro beneficiis, ab vtriſq; ad nos prouenientibus agendo. O dulciſſime IESV, Deus verè, & homo vere, quãdoquidem quicquid boni in fragili hoc meo alabaſtro habeo, à te accepi; id totum tibi offero, quamuis in tuo obſequio frangatur, quando id opus erit. II.

S. Bernard. ſerm. 42. in Cant.

c 1. Tim. 1. 5.

DENIQVE perpendam, ſicut tota domus III.

impleta

impleta est odore vnguēti, quod S. Maria Magdalena effudit, ita Ecclesiam vniuersam & religiosam quamlibet domum, gloriosis huiusmodi virtutis exercitiis ædificari, & corfortari; quare par est, meipsum ad ea præstanda excitare; vt esse possim (sicut ait Apostolus) bonus odor Christi in omni loco; meoque exemplo conari, vt alij, quibuscum versor, ad idem præstandum excitentur.

Pvnctvm II.

a Ioan. 12. 4. VIdens ergò a *vnus ex discipulis eius Iudas Iscariotes: quare*, ait, *hoc vnguentum non venijt trecentis denarijs, & datum est egenis? dixit autem hoc, non quia de egenis pertinebat ad eum, sed quia fur erat & loculos habens, ea, quæ mittebantur, portabat*; b *& quidam* alij ex discipulis *erant* etiam *indignè ferentes intra semetipsos, & dicentes, vt quid perditio ista vnguenti facta est, & fremebant in eam.*

b Marc. 14. 4.

I. Considerandvm hic primò, nunquam defuturos, qui temerè iudicantes, de bonis iustorum operibus murmurēt, alij quidem intentione peruersa, sicut hic Iudas; alij ignorantiâ aut zelo bono, licet indiscreto; sicut discipuli, qui de hoc Magdalenæ opere murmurarunt, iudicantes illā esse prodigam, quæ vnguentum adeò pretiosum proiiceret in re ipsi Christo ingrata, qualis erat recreatio illa, quæ ex vnctione proueniebat; & indiscretā, vt quæ

valore

valore vnguēti multis pauperibus potuisset opem ferre: quę murmuratio tacitè etiam in ipsum magistrum, qui iacturam illam vnguenti permisisset, redundabat. Veruntamen omnes illi in suo iudicio errabant, non scientes spiritum æstimare, quo S. hæc mulier ad præstandū illud opus mouebatur; nec illū, quo Christus idem acceptabat, ipsiq; exigua sua deuotione & rudi operis apprehensione, cōdemnabant, & contra eam indignabātur & murmurabant. Discam ex hoc, nunquam temerè de aliquo iudicare, nec in deteriorem partem, quæ bona esse possunt opera, interpretari, multoq; minus de eisdem murmurare; sed de his omnibus iudicium Deo relinquere, qui rectus est omnium iudex; alioquin facilè errare, & contra proximos, & ipsum Spiritum sanctum, qui ad huiusmodi opera illos instigat, peccare cōtinget; quam iniuriam ipse sciet vlcisci. Quāobrem ipse Christus Dominus iussit, c *nolite iudicare, & non iudicabimini, nolite cōdemnare, & non condemnabimini*. Neque excusabit me species apparens pietatis, qua iudicia mea temeraria, & murmurationes contego; sæpè enim huiusmodi pallio, pessimæ intentiones operiuntur, sicut Iudas affectum furandi pecuniam, quæ ex vnguento vendito prouenisset, cooperuit pallio eleemosynæ, quæ in pauperes distribui potuisset. c *Luc. 6. 37.*

II. Perpendere etiam licet, facilè credi posse, hāc murmurationem, à Iuda ipso initiū sumpsisse, ipsumq; malo suo exemplo, reliquos

condiscipulos, ad murmurandum induxisse; vt hinc intelligamus, quantum noceat malum exemplum, & vnus peruersus, quot bonos post se tractos peruertat. Nam vt illa domus Bethaniæ impleta est odore bono vnguenti, & operis bonis, quod Maria perfecit; ita eadem fuit repleta fœtore, qui ex pestilente Iudæ ore exhalauit, & reliquos discipulos turbans, vitio murmurationis infecit.

PVNCTVM III.

a Matt. 26. 10. *Sciens* a *autem* IESVS, *ait illis, quid molesti estis huic mulieri; opus enim bonum operata est in me. Nam semper pauperes habebitis vobiscum, me autem non semper habebitis. Mittens enim hoc vnguentum hoc in corpus meum, ad sepeliendum me fecit. Amen dico vobis, vbicunque prædicatum fuerit hoc Euangelium in toto mundo, dicetur, & quod hæc fecit in memoriam eius.*

PERPENDENDAE hic sunt heroicæ virtutes, quas hac occasione Christus manifestauit: I. PRIMA fuit magna fidelitas in defendenda famula sua Magdalena, tacente illa, sicut *Luc. 7. 44. & 10. 42.* iam bis aliâs fecerat: familiare enim est ipsi Domino, honorē tueri illorū, qui ipsius causa murmurationes sustinent, nō adhibentes excusationem, nec seipsos defendētes, propter humilitatem; diuinæ se pòtius prouidentiæ committentes: quare insignis est prudentiæ, in huiusmodi casibus patienter tacere; nouerit

enim ac poterit Deus melius me excuſare, & honorem meum tueri, quam ſciam ipſe, vel poſſim, ſicut hic fecit Chriſtus, Magdalenam multò melius defendendo, quàm ſciuiſſet ipſa: ſi enim ipſa ſe voluiſſet excuſare; aut ſcopum non attigiſſet, aut voti compos non euaſiſſet.

II. SECVNDA virtus fuit magna benignitas & blandities, in diſcipulis & ipſo Iuda corrigendis: etſi enim totam ſuã ſcholam turbatam vidit, ipſe tamen nec turbatus nec indignatus eſt; ſed manſuetè à deceptione, qua laborabãt, deduxit; falſaſque eorum apprehenſiones diſſoluit, opus illud approbans, diuinoque inſtinctui illud tribuens, quo hæc mulier inducta fuit, ad corpus ipſius viuum, eo vnguento vngendum, quo mortuum vngere non poſſet. Quod reipſa ita euenit: nam, cùm illa poſt mortem, eius corpus ad vngendum quæſiuiſſet, iam ille reſurrexerat. O Magiſter ſapientiſſime, doce me a *in ſpiritu lenitatis alios inſtruere*, vt manſuetudine potiùs curem, quàm deſtruam indignatione.

a *Gal.* 6.1.

III. TERTIA virtus fuit inſignis charitas & liberalitas, cum magnis prudentiæ indiciis, quã adhibet in conuertendis rebus omnibus, quæ ipſum amantibus eueniunt, in maius eorum commodum, iuxta illud Apoſtoli, b *ſcimus quoniam diligentibus Deum, omnia cooperantur in bonum*: nam, ſi contra Magdalenam non fuiſſet murmuratũ; nec opus hoc ita promulgatum fuiſſet; nec ipſa tanto honore affecta.

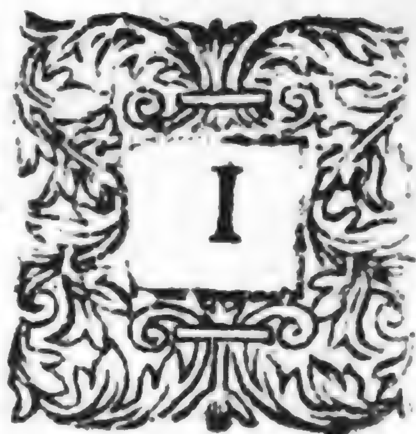
b *Rom.* 8. 28.

Neque benignissimus noster Saluator permitteret, contra iustos murmurationes, nisi posset, ac vellet, maiora ex eis bona illis adferre; & ob eam causam promisit fore, vt in toto mundo, vbicunque hoc Euangelium prædicaretur, diceretur, hoc eam opus fecisse, vt hac ratione honor illi accederet, quæ ipsum honorasset: quod ita re ipsa impleuit: omnes enim Christiani credimus, opus illud fuisse sanctum, & inspiratione diuina perfectum; ideoque eam laudamus, quòd illud effecerit. Et ego redemptor mi, vt promissionem tuam, quod in me est, expleam, gaudeo de huius ancillæ tuæ deuotione, gratiasque illi ego propter obsequium, & honorem tibi præstitum; sed multò amplius tuam liberalitatem laudo, qua modicum nostrum obsequium tibi exhibitum, & paululùm, quod pro te sustinemus, tàm liberaliter remuneres, siquidem cùm quatuor vel sex tantum de hoc opere murmurarint, tu vis vt millia millium hominum illud ipsum opus magnificent. Noli, ô anima mea, alteri Domino nisi Christo seruire, qui se adeò liberalem exhibet in afficiendis honore ijs, qui ipsi honorem exhibent; & in remunerandis, qui ipsi obsequuntur.

MEDITATIO VI.

QVOD IVDAS CHRISTVM Dominum pro triginta tradiderit argenteis, & Principes Sacerdotum decreuerint ipſum occidere.

NTRAVIT *autem* a *Satanas in Iudam, qui cognominabatur Iſcariotes, vnum de duodecim. Et abijt, & locutus eſt cum Principibus Sacerdotum, & Magiſtratibus.* b *& ait illis: quid vultis mihi dare, & ego eum tradam? at illi conſtituerunt ei triginta argenteos: & exinde quærebat opportunitatem, vt eum traderet.*

a Luc. 22. 3.

b Matth. 26. 15. Marc. 14. 11.

PRIMA paſſionis Chriſti Domini noſtri pars, primaque eius iniuria fuit, quòd à Iuda fuerit hoſtibus ſuis venditus; quæ fuit vna ex grauioribus ignominiis, quas ſuſtinuit: quam propterea ipſe, cùm eſſet in cœna cum diſcipulis ſuis, maximè exaggerauit: quare circa eam, ſunt perpendendæ omnes circumſtantiæ huius venditionis; quis videlicet venditus ſit, & cur permittat ſe vendi; quis item venditor, & quam habuerit ad vendendum occaſionē; quis id illi perſuaſerit, quam

ob causam, quo prętextu; quibus item hęc venditio & traditio fiat, qua opportunitate, in quem finem, quo pretio & modo, ac demum huius venditionis exitus, quia ex singulis horum crescit iniuriæ magnitudo.

PVNCTVM I.

PRIMVM est considerandum, eum qui cum tanta iniuria venditur, esse IESVM Christum filium Dei viui, totius creaturæ Dominum, cuius proprietas est esse inæstimabilem: quia eius valor est infinitus, qui immensa sua charitate de cęlo descendit, vt sanguinis sui pretio nos redimeret; & bona gratiæ & gloriæ, quæ amiseramus, nobis compararet: & in hoc vitam suam totam impendit, innumera conferens hominibus beneficia, quò illos liberaret à seruitute Dœmonis, cui se ipsos peccantes, spontè tradiderunt, iuxta illud Isaiæ, a *gratis venundati estis, & sine argento redimemini*. Hic igitur supremus Dominus, & omnium tantus benefactor, proditione venditur, atque si mancipium aliquod esset. Quam adeò ignominiosam venditionem, duabus præcipuè de causis ipse permisit.

a *Isai.* 52. 3.

I. PRIMA fuit, vt eâ satisfaceret ipse pro iniuria, quam ego intuli Deo, dum animã meam Diabolo vendidi, culpâ meâ. O benignissime Redemptor, fateor, me sicut b *Achaz*, me ipsum *vendidisse* ac tradidisse, *vt* innumera *facerem mala in conspectu tuo*, propter quæ me-

b 3. *Reg.* 21. 20.

ritus eram, vt c *iuberes me venundari, & omnia mea, vt redderem debitum decem milliũ talentorum*, sicut seruum illum nequam Euangelicum. Sed quandoquidem tu voluisti vendi, vt mea debita persolueres, ea benignè mihi remitte, nec patiaris me iterum ea contrahere. c Matth. 25.34.

II. SECVNDA causa fuit, vt nobis præberet raræ humilitatis exemplum: vt enim nostri amoris intuitu, formam serui accepit; ita voluit etiam extremam seruorum abiectionem admittere, quæ est pro pecunia vendi. O dulcis IESV, quot tu quæris inuentiones ad te humiliandum, quò tua humilitate medearis meæ superbiæ! Sana illam Domine semel, siquidem id tantoperè desideras, vt possim ego humilitatem tuam imitari, sicut desidero.

PVNCTVM II.

I. DEINDE considerandum, creuisse iniuriam hanc Christi Domini ex eo; quod venditor, non esset hostis aliquis manifestus, sed eius discipulus, & quidem non ex illis, qui communiter ipsum sequerentur, nec ex septuaginta duobus, qui erant magis familiares, sed vnus ex duodecim, quos Apostolos nominauit; cui extraordinaria beneficia, & gratias communicauit, manifestans illi sua secreta, & potestatem tradens pellendi dœmonia, & miracula patrandi.

II. CAVSA siue motiuum principale, quo ad hanc venditionem Iudas fuit permotus, fuit

auaritia; hinc enim eius iniquitas incepit, & eò progressa est, vt ad culmen peruenerit impietatis: in quo locum habuit Apostoli sententia, a *radix omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes, errauerunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis.* Erat Iudas propensus ad habendas pecunias & res alias proprias, qui cũ in paruis, permisit se superari, b *spernẽdo modica, paulatim decidit* in grauissima: curam enim habens accipiendi eleemosynas, quę magistro eius c *mittebantur, quia fur erat, & loculos habens*, cœpit aliquid furari, & pro suo arbitratu, & in suum commodũ illud exponere; & hac ratione cœpit violare votum paupertatis: (si verum est Apostolos eo tempore fuisse eo obstrictos) & ita Dei gratiam amisit; & quando d *Magdalena, Christi pedes vnxit*, eius opus sanctum damnans murmurauit; imò etiam de ipso Christo, quòd illud admisisset: ex qua occasione, ita illum in corde suo odit, vt deuenerit ad proditionis scelus, & ipsum venderet, vt iacturam illam repararet, quam putabat se fecisse, eo quod vnguentum, quo eius pedes vncti fuerant, non fuisset trecentis denarijs venditum. Ex cupiditate ergò ortum est furtum, & voti violatio, murmuratio & scandalum, odium in magistrum, & eius proditoria venditio facta eius inimicis. Ex quo apparet extrema malitia, in quam deuenit homo à Deo desertus, qui se sinit à suis appetitionibus duci. Siquidem hunc videmus, ex dignissimo & altissimo statu, qui in tota est Ec-

a 1. Tim. 6. 10.

b Eccl. 19. 1.

c Ioan. 12. 6.

d Ioan. 12. 3.

clesia, cecidisse in abyssum iniquitatis profundiorem, quàm vnquam fuerit. Quod Christus ipse Dominus noster magno & intimo suo sensu perpendit, cùm suis Apostolis dixit, e *Nonne ego vos duodecim elegi, & ex vobis vnus Diabolus factus est*, atque si diceret, cùm ego ipse vos elegerim ex mera gratia in Apostolos, vnus ex vobis factus est filius Dœmonis, & magnus meus inimicus, culpá suâ. e *Ioan.* 6.71

Ex hac consideratione magnum concipiam timorem & tremorem de iudicijs Dei: nam S. Bernardo teste, in nullo peregrinorum loco est perfecta securitas, nec in ipso cœlo; siquidem ex eo cecidit lucifer, nec in paradiso, ex quo fuit pulsus Adam, & multò minus in hoc mundo, siquidem Iudas in ipsa Saluatoris schola periit. Quod tamen non propterea dicitur, quasi non debeat locus securior eligi, sed ne, postquam talem quis elegerit, curam sui deponat: & securum se falsò existimet, nec cesset Dei misericordiam implorare, vt ipsum protegat atque defendat. O anima mea quamuis nunc f *existimes te stare*, time, & *vide ne cadas*; si enim qui Apostolus erat Christi, & cum eo familiariter versabatur, eius audiens sermones, videns exempla & miracula, cur tu non timeas cadere, qui nihil horum habes? *Serm. de ligno fœno & stipula.* f 1. *Cor.* 10. 12.

O piissime Magister, protege manu tua pauperem hunc discipulum, ne in miserias cadat falsi huius Apostoli.

PVNCTVM III.

a Ioan.13.3. QVI scelus illud Iudæ persuasit, (vt ait S. Ioannes) fuit a *Satanas*, tum vt eius animam raperet, tum vt Christo Domino, quem magno odio prosequebatur, vitam adimeret, illumque discipulum ab eius schola & potestate retraheret. In quo facto perpendere debeo, Iudæ lapsum, etsi ab ipso cæpit, eò quòd propensioni suæ deprauatæ se subiecerit, creuisse tamen dœmonis solicitudine, qui singulis momentis & suggerebat, & fouebat eam propẽsionem, qui etiam ingressus est eius animam: passio enim non mortificata est tanquam domesticus inimicus, qui cordis portam Satanæ aperit, vt ingressus, illum præcipitet in abyssum iniquitatis, qui tàm diu habitationem & possessionem suam securam habet,

I. quàm diu ipsa passio in corde perdurat. Hinc discam, quàm sit perniciosum vel vnicam malam propensionem non mortificare: ex ea enim laqueum conficit Satanas, quo me illaqueet raptetque pro libitu suo, sicut venator, qui vel ex vno vngue aquilam tenet ligatam, facillimè potest alas eius frangere, & amputare caput. O Saluator fortissime, qui venisti, vt b *fortem armatum* qui pacificè animas possidebat, vinceres & expelleres; ostende te esse illo fortiorem, ita ex anima mea illum expellendo, vt amplius nunquam audeat in eam intrare.

S. Dorotheus serm.11.
b Luc.12.22.

DEIN-

DEINDE perpendam plausibilem & apparentem rationem, qua callidus hic serpens, miserum hunc decepit, hoc colore occultans iniquitatem: magister tuus dicit, se hoc paschate moriturum, Iudæi hoc vehementer desiderant, & perficere student. siquidem ergò id futurum est, & tuus magister id vult, parum illi nocebis, si eum vendas; sic enim implebis desiderium, & eadem opera etiam tuum perficies, pecuniam recipiens, quam ex effuso vnguento perdidisti. Hæc inquam ratio Iudam conuicit, quia passio mentem excœcat, efficitque vt facilè credat, quicquid ei Dæmon in ipsius fauorem, etiamsi alioqui sit iniustissimum, suggerit. Ex quo discam non adhibere fidem illis cogitationibus, quæ cordi meo, aliqua affectione perturbato sunt conformes; persuadens mihi, eas ab inferni serpente prouenire, cuius officium est, nos sicut Euam decipere, proponens nobis, quod arridet, obducendo illud, quod malum est, specie alicuius boni. II.

PVNCTVM IV.

CONSIDERANDAE prӕterea sunt personæ, quibus venditur Christus, & quem in finem illum emant. Qui emerunt, fuerunt Principes sacerdotum, cùm Scribis & Pharisæis & senioribus populi; ad quos, cùm ipsi congregati essent, vt de Christo è medio auferendo tractarent, propter in- I.

uidiam & rabiem, qua contra illum ardebant, venit Iudas; & conclusa est venditio. Proditor itaque non illum vendit matri ipsius Christi, quæ secundò illum redemisset, sicut infantem in templo redemit, vt illi tenerè indulgeret, nec vendit alijs discipulis aut amicis, qui illum emissent, vt de hostium manibus liberarent, & suum Dominum retinerent; sed vendit infestissimis ipsius hostibus, qui illum comparant, vt exquisitis tormentis vitam ei adimant. O Diabolica vendentis crudelitas! O infernales emptorum furiæ! Apparet benè, Sathanam esse huius venditionis & emptionis intermedium, quæ in tales fines dirigebatur. O Agnus mansuetissime, quanta iniuria hic afficeris, dum venderis, vt sacrificeris, per manus adeò crudelium carnificum! O mundi Saluator, hodie es venditus sicut Patriarcha Iacob à fratribus suis, quamuis alio fine: ille enim a *venditus* fuit *prætereuntibus Madianitis negotiatoribus*, vt sic à morte liberaretur: Tu verò venderis vt crudeliter occidaris; ille seruata vita, Aegyptum seruauit; tu morte tua saluasti mundum. Salua me Domine misericordâ tuâ, quem cum pretio tui sanguinis comparaueris, ne quæso permittas, vt me ipsum pro vili peccati pretio vendam.

a Gen. 37. 28

II. DEINDE perpendendum est, quanta ignominia Christo Domino nostro, ex hac venditione accesserit, apud ipsos emptores, & quantâ patientiâ illam ipse tulerit; cùm, etsi corpore procul absens, transfigi tamen videbat.

Credi enim facilè poteſt, Iudam ipſum, vt facinus tam fœdum, quale erat proprium magiſtrum vendere, occultaret, multa mala de ipſo dixiſſe in illo concilio. Quod videlicet ipſe ab eius ſchola ſe ſubduceret, quia aduertebat ipſum eſſe legis tranſgreſſorem, antiquarum conſuetudinum inimicum, voratorē & potatorem in conuiuiis, quod nimium ſibi indulgeret, & prodigus eſſet permittens quādam mulierē vngere ſibi caput & pedes preciosiſsimo vnguento, quod trecentis denarijs vendi potuiſſet: quæ omnia à toto concilio magno applauſu & gratulatione audiebantur, nullo quicquam adferente pro ipſo Chriſto. O dulcis magiſter, quod nemo ſit, qui falſi huius murmuratoris obturet os, nec qui pro tua innocentia, vel verbum dicat, ſicut tu dixiſti pro Magdalena, cùm ipſe Iudas contra eam murmuraret! quam meritò per os tui Prophetæ conquerens dixiſti: *quoniam ſi inimicus meus maledixiſſet mihi, ſuſtinuiſſem vtique: & ſi is, qui oderat me, ſuper me magna locutus fuiſſet: abſcondiſſem me forſitan ab eo; tu verò,* ô Iuda *homo vnanimis, & notus meus*, & ita meus, vt *ſimul mecum dulces cibos caperes, & in domo Dei ambularemus cum conſenſu*, quomodo me tradidiſti! Magna fuit Domine iniuria hæc tua: ſed multò maior eſt patientia; nam plus doloris tibi adfert culpa iniuriam inferentis, q̃ damnum tibi ex eadem proueuiens. Ex hoc exemplo ſolatium accipere poſſunt Magiſtri, Prælati & Principes, quando ſine propria

Pſal. 54. 13.

ipſo-

ipsorum culpa, discipuli aut subditi, illis detraxerint.

III. Fvit denique magnum Christi dedecus, apud illos homines & totum populum, quod ex eius schola, prodiret discipulus, adeò pecuniarum cupidus & detestandus, vt propriũ magistrum venderet, externis exhibitis indicijs magni in eum odij: ex quo eius hostes occasionem sumerent dicendi, qualis est discipulus, talis & magister. O cœlestis magister, ne quæso permittas me mala vita mea, te afficere ignominia, nec c *vt* mei causa, *nomen tuum blasphemetur inter gentes.* Simus Domine omnes tui d *discipuli* tales *sicut es tu*, vnicus magister noster, vt omnes simus *gloria tua.*

c *Isa.* 52. 5. c *Rom.* 2. 24 d 2. *Cor.* 8. 23.

Pvnctvm V.

PRetivm, quo fuit Christus Dominus noster venditus, fuit triginta denariorum illius temporis: pretium verè vilissimum, & pro simili a *venditus fuit Ioseph à fratribus suis*: & communiter b *Iudæi*, eodem pretio suos *seruos æstimabant*, quando ab aliquo occidebantur. Quod ipsum grauiorem multò reddit iniuriam Saluatoris: ex hoc siquidem apparet, quàm vili æstimaretur, tàm à vendente, quàm ab emptoribus. Sed multò adhuc maior iniuria censetur illata, ex modo paciscendi. Nam discipulus ille alicuius pecuniæ auidus, pretium remisit emptorum voluntati, dicens: *quid vultis mihi dare, & ego eum vobis*

a *Gen.* 37. 28 b *Exo.* 21. 37

tradam

tradam, atque ſi diceret: date mihi quod libuerit, ego eum manibus veſtris tradam. Illi tum ob auiditatem vendentis, tum ob ſuam vilem æſtimationem & odium, quo Chriſtum proſequebantur, primo ſtatim verbo, triginta argenteos ſe daturos obtulerunt: quod pretium pro ſeruis offerebatur: ſed intereſt tamen; nam pro ſeruis dabatur tantum ab eo, qui illos occidiſſet, & in pœnam homicidij, pro Chriſto verò idem pretium offertur, vt mors illi crudeliſſima inferatur. O mundi Saluator, quàm tu aliam habes de peccatoribus æſtimationem quàm illi de te faciant! illi te vendunt pro triginta denariis, tu eos comparas pretioſo tuo ſanguine! Illi in voluntate carnis ſuæ pretium huius venditionis ſtatuunt: tu in voluntate patris æterni, pretium collocas huius emptionis. O Pater æterne, totius creaturæ conditor, aſpice quo pretio tuus filius apprețietur! O fili Dei viui, quam meritò conquereris apud Prophetam, c *decorum pretium quo appretiatus ſum ab eis* ſed quoniam formam ſerui accepiſti, non magnum eſt ſi & ſerui abiectionem & vilitatem experiaris, vt ſeruorum pretio æſtimeris. Gratias tibi pro prima hac iniuria, quam in tua paſſione ſuſtinuiſti: ego pro eius gratiarum actione meipſum tibi in ſeruum perpetuum offero, cupiens & ſtatuens nunquam à tuo obſequio recedere. c *Zac.* 11.13

HINC etiam magno pudore afficiar, memor, quod Chriſtum ipſum ſæpiùs vendide-

rim viliori pretio, quam triginta denariorum pro voluptate videlicet aliqua carnis, pro aliquo punctulo honoris, aut rei temporalis exiguo lucello; sic eum iterum tradens eius hostibus, peccatis videlicet, vt in ipso corde meo illum crucifigam; quare licebit imaginari Christum ipsum mihi dicere, d *si bonum est in oculis tuis, affer mihi mercedem meam* pro tot beneficiis in te collatis; *& si non, quiesce*, quia nolo te cogere. Cui adeò iustæ petitioni, quod ego respondeo operibus, illud est, vt tam vili eum pretio tradam, vt mihi meritò respondeat. *O decorum* & insigne scilicet *pretium, quo appretior à te!* Quomodo anima mea non magno pudore suffunderis, dum hoc audis verbum tui Redemptoris! O Redemptor mi, quam iustè abstulisses à me virgam gubernationis tuæ & vitæ meæ filum abscidisses, qui eâ tantoperè abutor. Remitte mihi quæso præcedentes iniurias, & adiuua vt te in posterum, prout dignus es, æstimem, vt possis absque ironia aut irrisione dicere, *decorum pretium* est, *quo me appretias.*

d *Zac.* 11. 12

PVNCTVM VI.

CONSIDERANDVM sextò est, quid post hanc venditionem tam Iudæ ipsi quàm sacerdotum principibus euenerit. Nam PRIMVM Iudas, constituto pretio sibi postea dando, spopondit, perfectu-

I.

rum se quod promiserat, ideoque valdè sollicitè opportunitatem quærebat, qua eum traderet, quò promissum sibi pretium recipere posset: ideoque ad Apostolorum collegium Christique societatem rediit, iniquitatem suã dissimulans: nam, quod fidem iam amisisset, existimauit, Christum non esse conscium facti ipsius. Christus verò Dominus noster, eisdem amoris indiciis illum admisit, atque si quod ille fecisset, ipse ignoraret: reipsa exercens hic eminentissimè dilectionem inimicorum: neque enim aut illum reprehendit, aut pudore affecit, aut aperuit eius proditionem, dixerit fortè illi: amice gratus est tuus aduentus, vbi fuisti, quid fecisti? ipse verò falsa & mendacia respondens, non fuit à Christo Domino vel monitus: sed, atque si illi crederet, tacens dissimulauit. O pastor mansuetissime, & pater dulcissime, quid in corde tuo persensisti, cum hunc lupum intrantem vidisti ad oues tuas, ouis pelle contectum, non vt illarum aliquam abstraheret, sed vt te, pastorem etiam suum, raperet, ac traderet ad mortem. Ille dissimulat, ne lupus agnoscatur: tu etsi eum benè noueris, dissimulas tamen; ille venit ex loco, vbi, de te in mortem tradendo, egit: tu autem eum tanto excipis amore, atq; si in hoc ipso de tua vita tuenda egisset. O immensa charitas, ô infinita mansuetudo! fac me, quæso, mitem sicut ouem, vt amoris tui intuitu iniurias patiar, à quouis lupo.

II. PRINCIPES ipsi sacerdotum, etiam manserunt contentissimi sibique gratulabundi: & mox mutarunt mentem, quam ante Iudæ aduentum habebant: decreuerant enim non occidere Christum a *in die festo, ne tumultus* aliquis *fieret in populo*: sed postquam Iudas ita spopondit, non existimarunt occasionem sibi esse negligendam, ideoque statuerunt, illum occidere, quandocunque Iudas eum tradidisset, nihil iam curantes populi tumultum. In quo apparet tum crudelium horum inimicorum rabies, & anxietas Christum destruendi, tum resplendet sapientia & prouidentia Dei in hoc, vt Christus in eo die festo moreretur, vt verus hic Dei agnus tunc sacrificaretur, cùm paschalis ille, qui eius figuram habebat, consueuit sacrificari. O innocentissime agnus IESV, quanto iure possumus te paschalem agnum compellare; siquidem festum tibi reputas & pascha mori, vt nos à morte liberes; & sacrificari, vt vitam nobis dones: & quamuis tui inimici festinent te interficere etiam in festo solemni, tu multò magis properas & acceleras, vt mortem pro illis subeas. Sit benedicta infinita ista tua charitas, propter quam supplex oro, vt cor meum tanto feruore accendas, vt festum & pascha mihi reputem, aliquid amore tui pati.

a *Mat. 26. 5.*

III. Ex prædictis in hac meditatione duas præcipuas causas deducam, ob quas Christus Dominus noster, tanto tempore, Iudam permiserit ac sustinuerit in schola sua, expectans eius

conuersionem & pœnitentiam. PRIMA fuit causa, vt intelligamus in omnibus congregationibus etiam religiosissimis futuros aliquos improbos, sine culpa eas gubernantis, sicut in hac à Christo ipso selecta, inuentus est Iudas, & propterea S. Aug. in genere dixit, *ad quamcunque professionem te conuerteris, para te pati fictos*; nisi enim hoc imprimis deuoraueris, & te ad id sustinendum præparaueris, *inuenies quod non sperabas, &* vel *deficies* ab ea vocatione; aut certè plurimum in ea *perturbaberis*. SECVNDA causa fuit, vt occasionem ab eo acciperet exercendi, nostri exempli causa, heroicos mansuetudinis, patientiæ, charitatis & aliarum virtutum actus, qui non possunt exerceri nisi adsint inimici: & nominatim, vt exēplo esset prælatis, & superioribus ipsis malos subditos tolerandi, eosdemque pro viribus iuuandi, quamuis illi contrà dent ipsis magnas occasiones multa patiendi: nam teste S. Bernardo, mali subditi vt onus gubernationis faciunt grauius, ita meritum faciunt copiosius, & *in quantum grauaris*, inquit, *in tantum lucraris*.

Concio. 1. in Psal. 36. colum. 2.

Epist. 37.

MEDITATIO VII.

DE VLTIMA COENA, IN qua Christus Dominus noster cum suis Apostolis legalem agnum comedit, antequam Sanctissimæ matri suæ valedixit.

PVNCTVM I.

RIMA *die Azymorum* (quæ erat feria 5.) *in qua necesse erat*
a Luc. 22.7. *iuxta legem occidi Pascha* a *misit Christus* statim mane *duos ex discipulis suis Petrum & Ioannem* ex Bethania in Ierusalem
b Mar. 14.13 b *dicens, euntes parate nobis Pascha, vt manducemus: at illi dixerunt, vbi vis paremus? & dixit ad eos, ecce introeuntibus vobis in ciuitatem, occurret vobis homo, amphoram aquæ portans; sequimini eum in domum, in quam intrat, & dicetis patrifamilias*
c Matt. 26.18. *domus;* c *tempus meum prope est, apud te facio pascha cum discipulis meis, & ipse vobis demonstrabit cœnaculum grande stratum, & illic parate nobis.*

I. PERPENDENDVM hic primò, quàm esset Christus Dominus solicitus circa obseruantiam legis, qui voluerit nunc ire in Ierusalem,

lem, vbi necessariò erat agnus comedendus, quamuis non ignoraret, se ibi & capiendum, & crucifigendum, & sic vitam amissurum, seipsum faciens verè obedientem, vsque ad mortem. Illud quoque perpendam, quod sit perfectè obedientibus familiare, vt in tempore, res necessarias præparent, ad suam obedientiam, sine impedimento explendam, sicut hic Christus præparari voluit necessaria ad hoc pascha, præbens nobis exemplum obedientiæ, diligentiæ, & prouidētiæ in eius executione, vt ego pudore afficiar, ob inobedientiam, incuriam, ac negligentiam meam in sanctissimæ eius legis obseruantia, etiam cum sine magno labore, aut meo dispendio satisfacere possum. Memor esto anima mea, sententiæ illius, d *præpara prius foris opus tuum, & diligenter exerce agrum tuum, vt postea ædifices domum tuam.* Neque enim agrum animæ tuæ benè coles, aut exercebis mortificationibus, nec tuæ conscientiæ domum virtutibus ædificabis, nisi præpares, quæ sunt necessaria ad earum exercitationem.

d *Prou.* 24. 27.

II. DEINDE perpendam, Christum Dominum nostrum, elegisse ex Apostolis duos præ cæteris dilectos: & in fide, amore, & obedientia insigniores, Petrum scilicet & Ioannem, vt domum & hospitem præuenientes, dexteritate & diligentia sua, ipsum Dominum iuuarent, in præparandis, quæ necessaria erant ad sacrificium agni. Et præterea, vt nos doceret curā, quam par est nos ponere, in præparādis

nostris animabus, cum iis omnibus, quæ requiruntur ad sacrificium, & esum purissimæ nouæ legis Agni, qui in sanctissimo altaris Sacramento nobis proponitur: Ad quam præparationem pertinet in primis virtus fidei per Petrum significata, & virtus charitatis quam significat Ioannes, & vtraque feruens, ac perfectæ obedientiæ coniuncta. O Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, iustissimum est, vt magna te præparatione sumamus, purgantes & exornantes cœnaculum & salam, in qua sis spiritualiter sacrificandus, & comedendus. Mitte Domine è cœlo, ad hanc pauperem animam, fidei viuacitatem, & charitatis feruorem, cum promptitudine obedientiæ, quibus illa dilatetur, exornetur, & vt par est, præparetur ad cœlestem hunc esum: nisi enim hæc tu miseris auxilia, nunquam me potero, vt oportet præparare.

III. DENIQVE perpendam breuem ac mollem sententiam, quam suo nomine voluit Christus dici patrifamilias, *magister dicit: tempus meum propè est, apud te facio pascha cum discipulis meis*, quæ verba adeò fuerunt efficacia, vt mox ille hospes, diuino spiritu afflatus, optimum domus suæ locum, siue cœnaculum benè stratum obtulerit, in quo Christus Dominus, pascha suum celebraret, cui ipse cum omnibus, quæ habebat, inseruiret. O supreme Magister & Redemptor mi, cuius verba adeò sunt efficacia, vt statim perficiant, quod dicunt, dic animæ meæ; iam tempus meum per-

uenit,

uenit, apud te facio pascha cũ discipulis meis. O tempus felicissimum, in quo Redemptor meus applicare vult mihi fructum passionis suæ, & ingressus animam meam, & in ea celebrare suum phase, quod est transitus à terrenis ad cælestia. Veni ô Magister dulcissime, cum dulcissimo tuarum virtutum comitatu, & simul cum eis, celebra in anima mea hoc pascha, & conuiuium cœleste: ad quod tibi offero non solùm optimum in domo mea locum, sed totam ipsam; quia tota tua est, & vtinam esset melior, vt complaceret tibi semper in ea manere.

PVNCTVM II.

SECVNDO est considerandum, Christum Dominum nostrum, antequam è Bethania exiret, voluisse matri suæ sanctissimæ valedicere, eiq; dicere, perneni sse iam horã suę Passionis ac mortis, quàm è tot annis adesse cupiebat, quo redemptioni mundi finem imponeret, sicut æternus pater ipsi commiserat. Quam vt præueniret, fas est credere, ipsum teneriori animo, sed virili tamen, narrasse illi quæcunq; euentura sibi essent, dicens; ego vado Hierosolymam, ad sacrificandum, & comedendum agnum paschalem, & ad instituendum sacrificium, & sacramentum, cuius figura fuit agnus ipse paschalis; & mox tanquam latro, comprehendar à meis hostibus, in horto Gethsemani; vnde ligatum deducent in do- I.

mum Caiphæ, in qua tota nocte magnis contumelijs, ignominiis, & tormentis toleratis, summo mane deducar ad Tribunal Pilati, cuius iussu crudeliter verberabor, & spinea corona capiti meo ad maiorem irrisionem imponetur, & damnatus ad mortem crucis, ea oneratus, exibo ex illo prætorio ad montem Caluarium; vbi inter duos latrones medius crucifigar, & post tres tandem horas expirabo. Hoc totum à patre meo æterno est ita decretum, & ad mundi redemptionem ita expedit: propter quam causam magna voluptate mea hoc totum amplector: satis enim mihi est quod pater meus ita velit, vt lubens illud acceptem; & quotquot patrem meum diligunt, meritò huic eius decreto & voluntati acquiescent.

II. HAEC & similia verba, quæ filius sanctissimæ suæ matri dixit, transfixerunt eius sanctissimam animam grauissimis doloribus, quia vnumquodque verbum, erat gladius, qui eius cor pertransiret; sed illa oculis in cœlum sublatis, cum æterno patre colloquens, ei dixit: Pater, si possibile est, ne bibat filius tuus & meus, adeò amarum huius Passionis calicem: at non mea voluntas, sed tua fiat: & ad filium conuersa dixit: fili, siquidem hæc tua est voluntas, vt calicem hunc bibas, fac etiam mihi potestatem, vt illum tecum & ego ebibam, assistens omnibus tuis laboribus: verum non quod ego volo fiat, sed quod tu vis. Hac ratione persensit beatissima Virgo summum

dolo-

dolorem, cum summa tamen resignatione in diuina voluntate.

LICET etiam piè meditari, Christum Dominum nostrum, vt cui fides, & inuictum matris suæ pectus erat cognitum, eidem commẽdasse, vt in breui hac sua absentia, dissipatum Apostolorum & discipulorum suorum gregem, ad se reciperet, & eos in fide suæ resurrectionis confirmaret, animaret, & consolaretur: Et in hunc sensum & finem dixerit, eidem matri suæ aliquas sententias & rationes, ex multis, quas postea suis discipulis dixit in sermone, quem ad eos post cœnam habuit. O Virgo suprema, quam hæc dies amara fuit tibi, cùm simul & vno veluti haustu, totius passionis calicem, sicut filius tuus tibi referebat, ebibisti. Iam a *gladius*, quem Simeon prædixit, *pertransire* incipit *animam tuam*, ingenti dolore: qui, si valdè nunc est acutus, præpara Virgo sanctissima cor tuum, quia die crastina multò magis exacuetur! O si mihi contigisset tibi comitem assistere, vt vel vnicam calicis huius guttam delibare licuisset, & me istius gladij mucro saltem tetigisset. Obtineas mihi Domina tantum cœlestem fauorem, vt ita audiam, ac mediter tuos & filij tui labores, vt eorum particeps esse merear, Amen. III.

a Luc. 2. 35

PVNCTVM III.

CIRCA vesperum feriæ quintæ, exiens Christus Dominus noster è Bethania, cum suis Apostolis, & perueniens in
a Luc. 22.15. Ierusalem, a *cùm facta esset hora discubuit: & 12. Apost. cum eo, & ait illis: desiderio desideraui hoc Pascha* (agnum videlicet paschalem) *manducare vobiscum, antequam patiar.*

I. PERPENDENDVM hic primò, varios fuisse vultus eorum, qui illud iter conficiebant à Bethania in Ierusalem. Nam Christus Dominus noster, hilari vultu pergebat, quia sciebat se ad mortem, ex decreto patris ire; Iudas etiam ibat gaudens, quia videbat appropinquare tempus, & occasionem tradendi eum, quem iam vendiderat, & promissum sibi pretium recipiendi; cæteri Apostoli tristes incedebant, metuentes sui magistri mortem, memores illius eius sententiæ, qua pridie illis dixe-
b Mat. 26. 2 rat, b *post biduum pascha fiet, & filius hominis tradetur, vt crucifigatur.* O fili hominis verus Deus & homo, cur in tuo comitatu accipis eum, qui tradit te, vt crucifigaris? attẽde, quod iste lupus, totum gregem tuum sit turbaturus: & quandoquidem in eo colligendo tantum laborasti, expelle eum, qui sit totum dissipaturus. O quam dulces sermones habuit Christus Dominus cum suis discipulis, vt cordis illorum tristitiam moderaretur, & itineris laborem subleuaret: Felix ille, qui graditur

cum

cum IESV, non fictè ſicut Iudas,ſed in verita te & ſimplicitate, ſicut cæteri Apoſtoli ; nam in dulci eius comitatu, leuamen inueniet ſuæ triſtitiæ.

DEINDE perpendam viſcerum Chriſti charitatem & comitatem, quam tenerrimus illis verbis expreſſit, *deſiderio deſideraui hoc paſcha manducare vobiſcum*: atque ſi diceret, diu eſt, quod vehementer deſiderauerim hunc diem,quò ſigna vobis oſtẽderem magni amoris ; quem erga vos gero,comedens vobiſcum non ſolum legalem hunc agnum,ſed alium etiam multò excellentiorem,quem vobis offerre cogito, antequam patiar. O dulciſſime & benigniſſime Magiſter, imminente tibi adeò amara paſſione ais, te vehementer deſideraſſe hoc conuiuium,proximè ante,quàm illam ingrediaris ? quomodo huiuſmodi tuis deſideriis reſpondebo,niſi alia ſimilia deſideria concipiendo tibi ſeruiendi ? vt ſi tu plurimum deſideres hoc paſcha vltimum manducare mecum, ego ſimiliter vehementer deſiderem tecum illud manducare. O Rex cœli, c *qui ſtas ad oſtium* cordis *pulſans*, optans vehementer, *audiri vocem tuam & aperiri tibi ianuam,vt ad nos intrans,nobiſcum cœnes, & nos tecum*, Veni Domine in domum meam: patet enim tibi oſtium, & vehementi deſiderio tuum aduentum deſidero, vt tuæ ſim particeps cœnæ. II.

c *Apoc.3.20*

PVNCTVM IV.

VLTIMÒ considerandum est, Christum Dominum paschalem agnum comedisse, omnibus legis cæremonijs obseruatis, & contemplantem magno cordis sui sensu, quid illæ significarent.

I. a Exod. 12. 9 46. ASPICIENS enim agnum illum super mensam mortuum excoriatum & a *assum igni*, obiiciebatur illi, quod & ipse esset in ara crucis extendendus, occidendus, & verberibus excoriandus, & igni tormentorum assandus; obseruans verò secari illum in partes, *non confringendo eius ossa*, seipsum vidit luxatum quidem, sed nullo suo osse confracto, sicut accidit latronibus; attendens item *festinantes* illos, qui aderant, agnum *comedere*; occurrebat illi, quàm festinanter superuentura esset super ipsum suorum inimicorum furia, vt illum cruciatibus consumerent; delibans etiam *lactucas agrestes* & amaras, meminit fellis & aliarum amaritudinum, quæ illum manebant; attendens denique ad *baculum*, quem manibus tenebat, recordatus est crucis, quam esset amplexurus, & cui clauis esset affigendus. O dulcis IESV, quàm fuit iste cibus amarus ex admixto amaro talis repræsentationis condimento! tali Domine condimento desidero semper comedere, memor laborum, quos pro me sustinuisti, & fellis acetique, quod pro me gustasti.

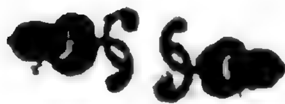
DENI-

DENIQVE finita legali cœna, facilè credi potest, CHRISTVM Dominum nostrum gratias æterno suo patri egisse, quòd finis tandem figuræ huic & repræsentationi impositus esset; & sese obtulisse ad omnia illa sustinenda, quæ in ea cœna adumbrabantur, quò eius diuinæ voluntati plenè satisfieret, & porrò dixisse: Pater mi, noui benè, te b *sacrificium & oblationem noluisse, nec holocaustum* huius legis *pro peccato postulasse*, quòd nihil horum plenè tibi placeret, ac propterea misisse me in mundum, & c *corpus mihi aptasse*, vt ipse sacrificari possem, & quoniam iam hæc hora huius sacrificij peruenit, *ecce venio vt faciam Deus voluntatem tuam*, sicut tu statuisti, ita ego volo. Gratias ti vnigena fili DEI, pro noua hac tui oblatione, quam æterno patri offers, & ego me tibi offero, vt faciam voluntatem tuam, iube Domine quod vis, & gratia tua me adiuua, vt, quæ iusseris, reipsa præstare possim.

II.

b *Psal.* 39. 7.

c *Hebr.* 10. 6. 7.

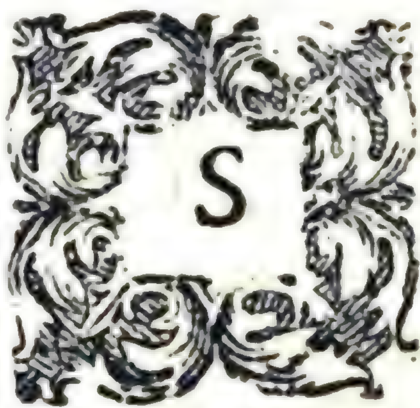

MEDITATIO VIII.

DE LOTIONE pedum.

PVNCTVM I.

a Ioan. 13. 1.

Ciens IESVS, a *quia venit hora eius, vt transeat ex hoc mundo ad Patrem, cùm dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos.*

HOC est procemium & ingressus S. Ioannis, ad mysteria Passionis Christi, quæ sequentur. circa quem perpendendæ sunt proprietates amoris, quem Christus Dominus noster, erga suos discipulos, & omnes suos, qui vel tunc viuebant, vel inposterum erant in hoc mundo victuri, habebat. Prætermittendum est autem, tres tunc familias suorum habuisse CHRISTVM, vnam Angelorum in cœlo, alteram Iustorum in Lymbo, & tertiam discipulorum in hoc mundo. Et quamuis hi vltimi multis aliis essent permixti, qui, quòd mali essent ipsius non erant; imò & ipsi culpas aliquas & imperfectiones adhuc haberent, eos nihilominùs tenero quodam & paterno prosequebatur amore: quia ipsius erant, hoc est filij & amici ipsius, seruique fideles.

HINC colligentur amoris huius proprie-

tates.

tates. PRIMA est, quòd eos tanquã propriam rem suam dilexerit, & consequenter sicut se ipsum, immò quodammodo plus quàm se ipsum; siquidem morti proximus, sui, & imminentium sibi laborum oblitus, totum se, vt illis indulgeret, impendit, pro quorum vita b *tradidit in mortem animam suã, & eorum iniquitates portauit, vt eos iustificaret*, eorumque debita solueret. O dilecte animæ meæ, si tu me amas vt rem tuam, ego dico quod te amo, vt rem meã: nam vt ego sum tuus, ita es tu meus. Ego sum creatura tua, mancipium, & filius tuus; tu verè es Creator meus & Redemptor, Dominus meus, & Pater meus. Ego te volo diligere non tantùm sicut me, sed supra me, & supra omnia, siue quæ sunt creata, siue impo sterum creabuntur: quia dignissimus es, qui super omnia diligaris.

I. Amoris Christi erg suos proprietatos.

b *Isai.* 53. 11 12.

SECVNDA proprietas est, quòd perseueranter vsque ad finem eos dilexerit. Amauit eos, dum vixit in hac vita, & vsque ad finẽ eius, & amauit quamdiu ipsi vixerunt, donec finis etiam illorum peruenit; & amabit omnes suos vsque ad finem mundi. O amor IESV constantissime, cuius ignem c *aqua multa* immensarũ tribulationum, *non potuerunt extinguere*, *nec flumina* innumerabilium tormẽtorum *obruere*. O quoties meis ego peccatis volui, quod in me erat, ignem istum suffocare! sed præualuit tamen ille, semper, benefaciẽs ei, qui malè ipsi seruiebat, d *prunas congregans super caput eius* qui quotidie multiplicauit offensiones. Ne-

II.

c *Cant.* 8. 7.

d *Pro.* 25. 2
d *Rõ.* 12. 2

cesses

cesses me in finem diligere, Saluator mi; vt ego te sine fine diligam. Amen.

III. Tertia proprietas, quòd eos dilexerit maximo amore, & sine limite ad eum vsq; terminum, quò potest amor peruenire, agens & patiens pro illis summum, quod potuit; & quod agere & pati conueniebat; cupiens multo plura sine termino, si ad eorum remedium fuisset necessarium. O dilecte mi, & ego te diligere opto, vt amoris præceptum præscribit, e *ex toto corde, & tota anima, & ex omnibus viribus meis*, sine vllo termino, ad illum perueniens, si possem, ad quem amor creaturæ erga suũ creatorem peruenire potest. Cuperem plus te diligere, quàm Angeli, & Seraphini diligant: &, si possibilis mihi esset infinitus amor, illo te vellem diligere, & sine vlla defatigatione, ac, te mihi auxilium ferente, semper in amore crescere: donec ad finem à te perscriptum, amando peruenirem: quia dignus es amari sine fine.

e *Deut.* 6. 5. *Matt.* 22. 36.

IV. Qvarta proprietas fuit, quod eos dilexerit in finẽ, in quem videlicet illi fuerant destinati, vt scilicet in mortali hac vita, ipsũ diligerent, eique seruirent; in æterna verò ipso fruerentur. Non enim illos dilexit, vt illis diuitias, honores, aut diuitias tẽporales conferret: quia nõ erat hic ipsorũ finis; sed vt omnia illis gratiæ suæ media tribueret, quibus consequerentur finem gloriæ. Amauit illos sibi ipsi, qui principium & finis est omnium rerum, vt eosdem amoris coniunctione sibi cõiungeret.

in quo

in quo tanquam in vltimo fine requiescerent: O dilecte mi, vtinam te in eum finē diligerē: in quem tu me dilexisti! nō te diligo Domine, vt temporalia mihi bona dones, sed te diligo: quia tu me diligis, & vt dones mihi bona spiritualia, quibus in amore tuo crescam, tibique sine fine coniungar, qui meus es vltimus finis, & suprema beatitas. Amen.

Hos amoris affectus exercere contendam in subsequentibus Meditationibus, cum proprietatibus prædictis.

PVNCTVM II.

COENA *facta,*[a] *cùm Diabolus iam misisset in cor, vt traderet eum Iudas Simonis Iscariotes: sciens quia omnia dedit ei Pater in manus, & quia à Deo exiuit, & ad Deum vadit: surgit à cœna, & ponit vestimenta sua; & cùm accepisset linteum, præcinxit se. Deinde mittit aquam in peluim, & cœpit lauare pedes Discipulorum, & extergere linteo, quo erat præcinctus.* [a] Ioan. 13. 2.

CONSIDERANDA hic est excellentia personæ, quæ facit hoc opus, modus etiā quo illud per se ipsum facit, & mysterium Incarnationis & Passionis, quod nobis proponit.

PRIMVM immorandum est in eo, in quo ipse Euangelista Ioannes in facti huius descriptione fuit immoratus: perpendemus, in quam, excellentiam personæ, quæ ad opus tam vile se deiicit, atque est lauare I.

pedes discipulorum suorum. Quò enim altior est is, qui se demittit; eò est maior cẽsenda humiliatio; ipsaque humilitas eò erit magis heroica, quò excellentior est persona in qua illa inuenitur. Ad quod aspiciam in Christo Domino nostro, quod habet in se quà Deus est; & quod hîc habet, quà est homo. Quà Deus, est in Cœlo, in medio innumerabilium Angelorum, qui ad eius pedes prostrati, illum adorant: quà homo, est hic in paupere cœnaculo, in medio vilium piscatorum, prostratus ipse ad eorum pedes, vt eos lauet! qua Deus, *decorem indutus est, & fortitudine se præcinxit*, qui manibus suis omnia creauit: quà verò homo, exuit vestimenta sua, præcinxit se linteo, & manibus suis lauat pedes sordidos suarũ creaturarum! Nominatim verò perpendendum est, quod & ipse perpendit Euangelista; quòd hic ipse Dominus, qui se hic humiliat, sit infinitè sapiens, cui nihil sit occultum, nec propria excellentia, nec vendentis Discipuli nequitia, nec vilitas & timiditas cæterorum, quos habet in suo cõspectu. Est etiam infinitè potens; quia Pater æternus, omnia posuit in eius manu & potestate, communicans illi, qua Deus est, suam omnipotentiam vi generationis æternæ; & quà homo, propter hypostaticam cum verbo æterno vnionem, est etiam Filius Dei naturalis, à quo natus est ab ęterno, venitque in mundum, vt ei remedium adferret: & postquam mortuus fuerit reuertetur ad Deum, vt sedeat in throno, ad dexteram Patris. Et cùm totum

Psal. 92. 1.

hoc

hoc sciret clarissimè, voluit tamen se demittere ad hoc opus. non itaque se humiliauit, quod ignoraret quid ipse esset, nec quòd aliquis ipsum ad id cogeret, nec quod ipse ex abiecto esset genere, aut abiectam haberet intentionem, aut finem aliquem abiectum sibi proponeret: sed propterea solùm, quòd se voluerit humiliare, & nostri causa & amore serui formam accipere, perfectissimè amplectens consilium illud sapientis c *quanto magnus es, humilia te in omnibus*. O humilitas infinita, quæ in persona infinitæ dignitatis, adeo resplendes, ad confundendam superbiam infinitæ meæ vilitatis! Si IESVS infinitè sapiens & potens, adeò se deiecit; quomodo ego summè ignorans ac debilis adeò me extollo? Si Dei filius, qui à Deo exiuit, & ad Deum vadit d *semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens*; quomodo ego filius iræ, & mancipium Diaboli, qui ex puluere conditus sum, & in eundem puluerem reuertar, me erigere præsumo, & velle, vt aliquis mihi tanquam Domino seruiat. O humillime IESV, libera me ab hoc spiritu superbiæ, & constitue in profunda humilitate, qui tot nominibus teneor esse humilis.

c *Eccl.* 3. 20.
d *Phil.* 2. 7.

II. PERPENDAM deinde, quòd altissimi huius Domini humilitas comis fuerit ac diligens, perficiens totum hoc opus ipsemet, absque alterius auxilio, in signum maioris amoris: nam ipsemet ponit vestimenta sua, seipsum præcingit, & aquam mittit in peluim, & por-

tat ad locum vbi ſedent diſcipuli, ſeſe proſternit, ac lauat non manus, ſed puluerulentos & lutoſos pedes; ipſemet eos beneuolè abſtergit linteo, quo erat præcinctus, ſibi ipſi complacens, dum hæc omnia per ſeipſum facit: docens me huiuſmodi humilitatis & charitatis opera, per meipſum præſtare, gaudens potiùs manus ad id apponere, quàm vt alij faciant iubere; & opus quodcunque humile ſine aliqua iactantiæ macula præſtare. O Magiſter amantiſſime,
Matt. 11. 29 qui nihil loquens, clamas tamen: *diſcite à me; quia mitis ſum, & humilis corde*. Concede mihi hanc manſuetudinem, & beneuolam humilitatem; vt gratiam inueniam in oculis tuis
Iudit. 9. 16 cui *humilium & manſueterum placuit ſemper deprecatio*.

III. QVOD ſi huius externi operis magna eſt humilitas, maior multò eſt humilitas & ſolicitudo, quàm illa refert, quam ipſe erga nos omnes exercuit. ſiquidem cum filius Dei eſſet,
Phil. 2. 7. noſtri causâ g *ſemet ipſum exinaniuit, formam ſerui accipiens*; exuit etiam veſtimenta gloriæ magnitudinis ſuæ, præcinxit ſe carne mortali & patibili, magniſq; pœnis ſubiectæ, & monte Caluario, permiſit ſpoliari ſe valde ignominioſè veſtibus ſuis, & ibi pro aqua effudit totum pretioſiſſimum ſanguinem è venis ſuis, deponens illum in ſacramentis, quæ ad nos è noſtris culpis abluendos, conſtituit: & vt nos mundi maneremus, voluit puriſſimum linteum ſacratiſſimæ ſuæ humanitatis, quo ſe præcinxerat, remanere in extrema ſpecie ſor-

didum

didum & eodem sanguine maculatum. O Deus æterne, quid tibi referam pro ijs, quæ mei gratia fecisti! cupio exuere omnem temporalem fastum, & me pœnitentiæ rigore præcingere, sanguinem meum amore tui fundere, eas pœnas subiens, quas tu ob culpas meas subijsti: &, h *postquam fecero hac omnia, dicam me esse inutilem seruum*, qui nec minimam partem eorum faciam, quæ meus Dominus fecit.

h *Luc.* 17. 10.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM præterea, quid euenerit CHRISTO Domino cum Sancto Petro, quando ad eius pedes lauandos accessit, & colloquia, & mutua vtriusque verba.

I. PRIMVM obstupefactus Petrus de sui Magistri humilitate, dixit: DOMINE TV MIHI LAVAS PEDES? qua sententia, patefecit viuam suam fidem de Christi maiestate, & de sua vilitate, & abiectione illius operis, ad quod se Christus abiiciebat. Et interna facti huius consideratione & perpensione, magno admirationis & stuporis affectu, erupit in illa verba; *Domine tu mihi lauas pedes?* TV DEVS infinitus, Cœli terræque Creator, Angelorum & Seraphinorum Dominus, MIHI creaturæ tuæ, mancipio tuo, peccatori vilissimo & sordidissimo,

manibus istis, quæ dant lumen cæcis, sanitatem ægrotis, vitam mortuis, LAVS, non caput meum, aut manus meas, sed sordidos & horridos PEDES meos! ego Domine deberem tibi seruire, & tuos pedes lauare, & neque ad hoc me iudico dignum: & tu vis mihi lauare? Hinc discam altissimè de Christo, de me autem humillimè sentire: & conferens, quæ Deus adeo altus, fecit erga hominem adeo vilem, eliciam affectus admirationis, actionis gratiarum, & imitationis.

II. HIS Sancti Petri verbis, quæ à magno eius feruore procedebant, respondit Christus Dominus noster, eum instruens: & ad id, quod ei expediebat, dirigens: *quod ego facio, tu nescis modò, scies autem postea*: atque si illi diceret, quod ego nunc facio, mysteriũ continet, quod tu necdum assequeris; sed postea illud tibi aperiam: nunc sine te gubernari. cui Petrus, adhuc in suo feruore persistens: *non lauabis mihi*, inquit, *pedes in æternum*. institit verò Christus, *si non lauero te, non habebis partem mecum*. Perpendendum autem hic, quàm grauiter Christum Dominum nostrũ offendat quælibet inobedientia, & mens rebellis, & vel ipsa insinuatio pertinaciæ in proprio iudicio, quã uis humilitatis & reuerentiæ pallio veletur. siquidem hoc solum vitium, sufficiens fuit, vt Christus horrendas illas minas Petro proponeret: *non habebis partem mecum*. quasi diceret, non eris amplius meus Discipulus, non te patiar in schola & societate mea, nec te ad

Regni

Regni mei hæreditatem admittam. Ex quo discam, nunquam resistere voluntati Dei, & superiorũ meorum, vllo pretextu apparentis virtutis; sed iudicium meum, primæ admonitioni subiicere, & primæ correptioni, quæ est amoris; priusquàm accedat secunda, quæ minas cõtinet & timorẽ incutit. Nam etsi essem Christo ita coniunctus, atque S. Petrus, tantumque æterni Patris fauorem expertus, quantum ille fuit, non vltra durabit gratia & fauor, quàm durauerit obedientia: & quamprimum hæc cum pertinacia defecerit, fauor quoq; gratiaque deficiet. O bone IESV, exemplar omnis perfectæ obedientiæ, ne permittas mihi à proprio meo iudicio imponi, vt tuo illud præferam aliquando; neque vllo humilitatis prætextu, propriam sequar voluntatem, tua relicta: ne horrendæ illæ minæ, mihi eueniant; vt non habeam partem tecum.

DENIQVE expendam, quàm sit mihi necessarium, à Christo Domino nostro lauari, & peccatis meis mundari. siquidem nisi ille me lauet, non habebo partem cum illo. Et ob hanc causam, non dixit Christus; *si non lauero* pedes tuos; sed *si non lauero te, non habebis partem mecum.* O mundi Saluator, fateor me sordidũ esse, & innumeris peccatis maculatum, à quibus ego me non possum lauare: quia peccare quidem fuit meum, sed peccatum remittere, tuum est. quare a *amplius laua me ab iniquitate mea, & à pe catomeo munda me.* Et postquam semel laueris me, *amplius* adhuc *laua*, vt ma- III. a Psal. 50.4.

iorem tecum partem habeam, & securior sim, ne ab illa excidam.

PVNCTVM IV.

QVARTÒ considerandum, quem effectum habuerit in corde S. Petri, hæc Christi Domini responsio & admonitio.
I. INPRIMIS enim ad hanc admonitionem Christi respondit Petrus: *Domine non solū pedes, sed & manus & caput*. Quibus verbis, magnum suum erga Christum amorem ostendit, maximique facere, semper cum ipso manere; grauissimè verò se laturum, ab eius societate separari. Ideoque dixit: *Domine*, si ad partem tecum habendam necesse est, vt me laues; laua *non solum pedes, sed & manus & caput*. ex quo discam, me Deo meisq; superioribus dedere, saltem ob timorem ne separer à Deo: nam hic timor non est seruilis & mancipiorum; sed est filialis & iustissimorum; efficit enim, vt quis Deo se dedat, ne ipso careat. Ac propterea Christus Dominus non dixit Petro: *si non lauero te* proiiciam te in infernum; sed, *non habebis partem mecum*; sicut qui cupit sibi obediri ex casto timore, non seruili.

II. HVIC Petri petitioni, respondit Christus
a Ioan. 13. 10 Dominus noster, dicens: a *qui lotus est, non indiget, nisi vt pedes lauet; sed est mundus totus. Et vos mundi estis, sed non omnes. Sciebat enim, quisnam esset, qui traderet eum*. Qua sententia, voluit nos docere, eum, qui per baptismum

& pœ-

& pœnitentiam, à culpis lethalibus est lotus, etsi censeatur esse totus mundus, quia munditiem habet necessariam ad gratiam & amicitiam cum Deo; nihilominus indigere, vt pedes lauet ab affectibus terrenis, & culpis lenioribus, quæ ex conuersatione & commercio rerum terrenarũ facile adhærescunt: quod etiam est necessarium, ad partem cum ipso Christo habendam, in eo sensu, quod non admittemur in cœlum, donec ab his etiam culpis mundemur: quod etiam nobis continget per ipsum Christum Dominum. Ex quo deducam, quàm graue malum sit peccatum veniale, (sicut S. Bernard. benè perpendit) & quantum porrò debeamus illud horrere, ob duas causas. *Prima*, quia non remittitur, nisi expensis sanguinis Christi, cuius virtute, ab huiusmodi maculis emundamur. *Secunda*, quia non est possibile, habere nos partem in cœlo cũ Christo; nisi priùs vel in hac vita, vel in purgatorio igne alterius purgemur. Quoniam verò balneum illud purgatorium est acerbissimum, vt alibi diximus, magnæ prudentiæ erit, siquidem quotidie leuioribus hisce culpis maculor, frequenter vti iucundis lotionibus, quas Christus reliquit in Ecclesia.

Serm. in Cœna Domini.

Medit. vlt. 1. part.

III. DENIQVE causam perpendam, cur dixerit Christus: *vos mundi estis, sed non omnes*. Voluit enim obliquè monere Iudam suæ immunditiei, à qua omnino esset necessarium lauari, sub ea interminatione, quòd nunquam esset alias cum ipso partem habiturus; & obiter

me etiam monere, vt diligenter attendā, num à grauioribus culpis, sim immunis; nam inter multos mundos, aliqui sunt immundi, & fortè ego vnus eorum sum. Et quamuis vel vnicus sit, non potest Christum latere, qui mundos ab immundis scit optimè discernere.

PVNCTVM V.

CONSIDERANDVM præterea Christum Dominum nostrum, progredientem in hoc humilitatis & charitatis opere, etiam ad Iudam peruenisse, & ad pedes eius cum pe[l]hi sua prostratum, pedes eius lauisse, & linteo tersisse, sicut fecerat reliquis: imò aliquibus maioris beneuolentiæ & amoris indicijs adhibitis, ad eum emolliendum: Estque fas credere, ad cor illi locutum dixisse: O Iuda discipule & Apostole mi, quid tibi feci, vt tanto me odio prosequaris, vt me vendere statuas? Siquam aduersum me querelam habes, en me ad pedes tuos prostratum, fac mihi quod libet, modò ne offendendo me tu pereas: Qui corporis pedes tibi lauat, cupit etiam animæ lauare maculas: ne lauari refugias; nullam alioqui mecum partem habiturus: quod si mecum partem non habebis, a *pars tua erit cum hypocritis* & fictis in miserando illo lacu, *vbi erit fletus*, & perpetuus *stridor dentium*. Licet etiam credere, eundem CHRISTVM Dominum, lacrymas ex oculis suis fudisse, ob illius animæ duritiem & miseriam, quas mi-

Matt. 24. a 51.

scuerit

cuerit in pelui cum aqua, vt etiam illis, eius lauaret pedes, ſed nihil tamen profecit: quia erat cor eius obſtinatum, & à Sathana poſſeſſum. Profuerit tamen hoc exemplum, vt diſcam ex eo diligere inimicos meos, & facere quantum potero, & ad veram cum Deo & mecum, propter amorem eius, amicitiam eos reducam. Ex duritie etiam Iudæ accipiam documentum, vt ex alieno periculo exemplum capiens, cautior efficiar, memor eius quod dixit ſapiens: b *impius cum in profundum venerit peccatorum, contemnit*, & illud, c *conſidera opera Dei, quod nemo poßit corrigere, quem ille deſpexerit*, quia ille priùs voluit Deum deſpicere. Contemplare, anima mea, attentiſsimè duo hæc quæ coram habes exemplaria: alterum maioris charitatis, alterum maioris duritiei, quàm vnquam fuerit in mundo! quò enim potuit vlla charitas altius aſcendere, quã vt ipſemet Deus ſeſe demitteret ad lauandos pedes proditoris, qui de eius proditione & venditione tractabat! Item quò potuit duritia alicuius proditoris altiùs pertingere, quàm vt non emolliretur immenſa eius charitate, qui ad eius pedes proſtratus eſſet! O Deus animæ meæ, commuta quæſo cor meum, & d *aufer cor lapideum de carne mea*, & da mihi *cor carneum*, vt ſentiam diuinos tuos pulſus: & amplectar tua beneuola exempla.

b Prou. 18. 3.
c Eccl. 7. 14.
d Ezec. 36. 26.

PVNCTVM VI.

FINITA pedum lotione, Christus Dominus noster soluit linteum, quo fuerat præcinctus, obseruans maculas peccatorum alienorum, quæ in causa erant futura, quod sanctissima eius humanitas, tingeretur proprio suo sanguine, qui vt nos à nostris peccatis liberaret, erat fundendus. a *postquam ergo lauit pedes illorum, & accepit vestimenta sua, cùm recubuisset iterum, dixit eis; scitis quid fecerim vobis? vos vocatis me Magister, & Domine: & bene dicitis: sum etenim. Si ergo ego laui pedes vestros, Dominus & Magister: & vos debetis alter alterius lauare pedes;* Exem*plum enim dedi vobis, vt quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis. Amen, amen dico vobis, non est seruus maior Domino suo, neque Apostolus maior est eo, qui misit illum. Si hæc scitis beati eritis, si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico, ego scio quos elegerim.*

a Ioan. 13. 12

I. PERPENDENDVM hic primum, quid sibi voluerit illa Christi interrogatio: *scitis quid fecerim vobis?* Sensus enim est, num intelligitis mysterium, quod in hoc meo facto latet? & in quem finem illud fecerim? Docet enim nos non omnes, qui externa ipsius opera vident, etiam assequi secretum & spiritum illorum. O cœlestis magister, clarifica superno tuo lumine, oculos meos, vt fide viua credam, intelligam, ac penetrem ea, quæ pro nobis feci-

sti,

sti; vt ex omnibus fructum capiam, ad gloriam tuam, Amen.

II. DEINDE perpendam vim illius rationis, qua dixit Christus: *si ego Dominus & Magister laui pedes vestros*; quantò magis decet, vt *vos alter alterius lauetis pedes*? Hoc est, vt alij in alios, humilitatis & charitatis opera exhibeatis; siquidem toto tempore vitæ meæ, harum virtutum exempla vobis dedi, in quibus, me imitantes, exerceamini.

III. VLTIMO perpendam postremum illud verbum: *si hæc scitis beati eritis, si feceritis ea.* Qua sententia nos docet, non satis esse virtutum exempla nosse, quæ ipse nobis præbuit, nisi etiam opere illa exsequamur: nec beatum aut electum ad cælum eum esse, qui ea nouerit, vt in cognitione hæreat; sed qui nouit & imitatur: siquidem Iudas, qui præsens aderat, ea, quæ coram oculis eius fiebant, ignorare non poterat; sed quia non imitabatur, ideo fuit reprobatus. O salus mea, siquidem hoc me beneficio affecisti, vt sciam quæ fecisti pro me, complaceat tibi, vt totum id exequar, quod mihi iussisti. Fateor Domine, me non facere quod scio, nec exequi quod intelligo: quapropter meritò b *vapulabo multis sicut ille seruus, qui nouit voluntatem Domini sui, & non facit secundùm eam.* Parce Domine præteritis meis erratis, & permoue me ad eorum emendationem: vt sim ex numero tuorum electorum, & tandem beatus, te fruens in æternum, Amen.

b Luc.12.4[illegible]

MEDITATIONES DE SANctißimo Euchariſtiæ Sacramento.

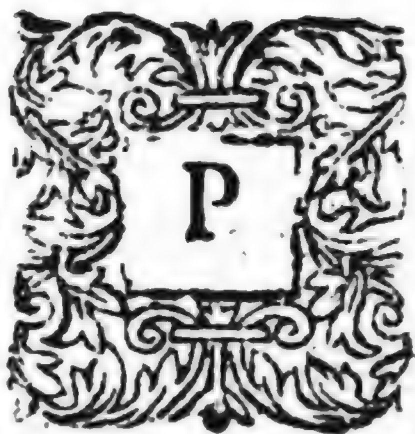
INITA lotione pedum Apoſtolorum, & finito colloquio, & ſermone, quem Chriſtus ad illos habuit, ad myſterium declarandum, quod in ea actione latebat; maiora alia quædam voluit illis oſtendere amoris indicia, quo illos proſequebatur: magis adhuc beneuola ſigna, quod illos in finem dilexerit; nec ſolùm in finem vitæ ipſorum, ſed etiam ad finem vſque mundi: ideoq́ue excellentiſſimum voluit inſtituere ſacramentum, in quo ipſe verè & realiter cum ipſis maneret a *vſque ad conſummationem ſeculi*, exhibens illis ſolenne & iuge conuiuium, in quo proprium ſuum corpus comedendum, & proprium ſanguinem bibendum daret, modo quodam admirando, ſuaui, & deliciarum pleniſsimo, vt in meditationibus ſubſequentibus apparebit.

a Mat. 28. 20.

MEDITATIO IX.

QVAE DIXERIT FECERITque Christus ante quam sanctissimum Sacramentum institueret, vt eorum dispositionem nobis proponeret, qui ad illud sumendum accedunt.

PVNCTVM I.

ERPENDENDAE sunt primò causæ, propter quas pedum ablutio, præcesserit sacratissimi sacramenti institutionem. I.

PRIMA fuit, vt nos doceret, quantam puritatem & cordis munditiem, oporteat habere eos, qui ad suscipiendum hoc sacramentum accedunt, vt huius conuiuij participes fiant. vt non sint contenti, si à grauioribus peccatis sint mundi, sed quoad poterunt, dent operam, vt nec leuioribus sint fœdati: lauātes pedes suos à pulueribus, qui ex terrenis affectionibus illis adhærent. Cum enim Christus sit ipsa puritas, par est summa, qua fieri poterit, puritate illum recipere, lauantes nosipsos sacramento confessionis, & aqua lacrymarum, eidem Do-

mino supplicantes, vt ipse nos lauet, ac purget; vt ipsum dignè recipiamus. Expedit autem ad hoc imaginari Christum Dominum nostrum, idem mihi dicere, quod S. Petro: *si non lauero te, non habebis partem mecum* in hoc conuiuio: quia non accipies eum fructum, & animi gaudium ex eo, quod illi accipiunt & sentiunt, qui mundi purique assistunt. O Deus animæ meæ, si hoc ita est, *non solum pedes, sed & manus & caput laua*, purga inquam cogitationes, opera, & affectus, vt sic purus & mundus conuiuio huic assistens, fructuum eius particeps fiam, Amen.

II. SECVNDA causa fuit, quod vsu receptum esset, cùm quis alium inuitabat, pedes eius lauare, in signum humilitatis & charitatis: & ideò Christus de Simeone il-
a Luc 7. 44 lo Pharisæo conquestus, dixit, *intraui in domum tuam, & aquam pedibus meis non dedisti.* Sub cuius laudabilis consuetudinis significatione, voluit Christus Dominus docere nos, eos, qui conuiuio huic adesse velint, debere ad ipsius imitationem, exercere se in magnis humilitatis & charitatis affectibus, quæ sunt optimæ duæ dispositiones, quas habere possunt humiliantes videlicet se coram Deo & hominibus, & ex totis visceribus Deum diligentes, & omnes homines propter Deum: exhibentes illis opera pietatis, cum reuerentia & charitate. Quare si vis anima mea, conuiuio Christi frui, disce primum lectionem, quam tibi ipse prælegit,

cùm

cùm dixit: *Scitis quid fecerim vobis?* sequere ergo eius exemplum, vt fructum tibi adferat eius Sacramentum.

PVNCTVM II.

DEINDE considerandæ sunt causæ, cur agni paschalis cœna, mysticam cœnam præcesserit, in quâ fuit diuinum hoc sacramentum institutum, quæ fuerunt duæ, in quibus potuit figuratum figuræ respondere.

PRIMA causa fuit, vt intelligeremus, quod sicut agnus ille sacrificabatur, in gratiarum actionē, ob acceptum à Deo beneficium, cū populus ille Hebræus, eductus est ex Aegypto, & captiuitate Pharaonis, & eius sanguine signabantur postes & superliminaria domorum, in quibus Hebræi habitabāt, vt Angelus Dei, qui omnia primogenita Aegypti interficiebat, domos illas non tangeret, in quibus sanguinis illud signum videret; eius verò carnibus vescētes confortabantur, qui iter illud erant confecturi, vt in fortitudine illud inchoarēt & prosequerentur. Sic etiam Agnus iste Dei, cuius caro & sanguis est in hoc SS. Sacramento sacrificatur in Missæ sacrificio, in memoriam & gratiarum actionem ob supernum beneficium quod ipse Christus nobis contulit, eruens nos à captiuitate dæmonis, media passione & morte sua; cuius sanguine & virtute præseruamur à morte culpæ, & ab ipsa æterna morte,

I.

S. Thom. 3. p. q. 75. ar 6.

Christi Domini nostri, & in eiusdem protectione & gubernatione, facientes opera, quæ diuinis eius oculis placeāt. PRAETEREA 4.
festinanter est comedendus, festinatione videlicet feruoris spiritus, omnem tarditatem & laxitatem animi excutiendo, non acedia, tædio, aut fastidio, sed fame, & magno deside rio illum comedendi. QVINTÒ comedendus 5.
simul est *panis azymus cum lactucis agrestibus*, hoc est cum animæ puritate, sine vlla culpæ corruptione, & exercitijs mortificationis, carni ipsi amaræ. DENIQVE *nihil eius comedendum est, crudum, nec coctum aqua, sed tantum assum igni*: Non enim comedendus est nisi priùs consideretur quid sit iste cibus, idque non frigida & rudi consideratione: sed tali d meditatione, in qua *exardescat ignis* amoris in corde. d *Psal.* 38. 4.

6.

His omnibus benè perpensis, reflectar super me ipsum; vt erubescam, ob exiguam meā dispositionem, qua cœlestem hunc Agnum consueui comedere: contendam verò in posterum seriò, exactiorem habere dispositionem iuxta illud Apostoli: e *quia Pascha nostrum immolatus est Christus* pro nobis: itaque *epulemur non in fermento veteri, neq; in fermento malitiæ, sed in azymis synceritatis & veritatis.* e 1. *Cor.* 5. 8.

PVNCTVM III.

TERTIO hoc loco reuocanda sunt in memoriam verba illa beneuolentia plenissima, quæ retulimus dixisse Christum in principio cœnæ, & fortè ea dixit initio huius cœnæ sacramentalis: a *desiderio desiderio desideraui hoc Pascha manducare vobiscum, antequam patiar. Dico enim vobis quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in regno Dei*, quæ verba duo continent, quæ mirum in modum nos iuuant, ad sanctissimum hoc sacramentum suscipiendum.

Luc. 22. 15.

I. PRIMVM est, quod magno & valdè vehementi desiderio sit accedendum, sicut ipse vehementissimè desiderauit illud Pascha mãducare cum suis: nam pretiosum adeò Agnum par est vehementissima fame comedere ac desiderio, orto ex summæ nostræ necessitatis, & infinitæ excellentiæ & dignitatis eius consideratione. Quia neque mea necessitate vlla maior esse potest, neque cibi excellentia præstantior, quam sit ipsius: ideoque nullius rei tanta fames & appetitio esse debet, quàm huius.

II. SECVNDVM est, vt ita Agnum hunc semper comedamus, atq; si tunc vltimò, nec amplius, nisi in ipso cœlo, esset comedendus; nã & propterea viaticum appellatur, quasi sumatur ab eo, qui ad aliam vitam migrare velit: quod si hoc affectu communicem, erit com-

munio

munio pia & fructuosa reuocanti in memoriam, quod ait Sapiens b *quando sederis, vt comedas cum Principe, diligenter attende, quæ apposita sunt ante faciem tuam, & statue cultrum in gutture tuo:* comede in quã cibum hunc à cælesti Principe tibi oblatum, atque si iam cultrum haberes ad guttur, & prope esses vt exspirares. Et comede postquam inordinatas carnis appetitiones mortificaueris, & sicut re ipsa mortificares si certò scires, cibum illũ futurũ tibi postremũ. O Rex cœli, quando me vis tecum supernæ huic mensæ assidere, tantum mihi præbe animi, vt affectiones omnes, quæ indignum me ea reddunt, omninò abscindam, præparans me ad hoc conuiuium, sicut qui est in procinctu, vt properet ad æternnm, in quo te fruar in sæcula, Amen.

b Prou. 23.1.

MEDITATIO X.

DE LOCO, TEMPORE, AC societate quam elegit Christus ad sanctißimi huius Sacramenti institutionem.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDAE inprimis sunt causæ, cur Christus Dominus sanctissimum hoc sacramentum, instituerit in nocte suæ passionis, & pridie quàm pateretur; cùm potuisset eam institutionem differre post suam resurrectionem.
I. Sed PRIMA causa fuit, vt magnitudinem amoris, quo nos prosequebatur, magis patefaceret: siquidem cùm homines in id maximè incumberent, vt horrendis tormentis & ignominiis, vitam illi adimerent, instituit ipse hoc cœleste conuiuium, vt vitam illis admirandis deliciis & fauoribus pararet, quo multi fruituri erant, qui tunc re ipsa de morte illi inferenda agebant. Quo facto simul nos docebat, quod sicut iniuriæ & impiorum persecutiones, non potuerunt eius charitatem extinguere, aut efficere, ne ipse hoc conui-

uio ſuos electos non indulgenter exciperet, ita nullos labores, contemptus, aut tormenta ſufficere debere, vt electi eius ſeruitio abſtineant, & huic conuiuio ſe ſubtrahentes, copioſum eius fructum colligere negligant. Ex quo intelligam, quam rectè dixerit Apoſtolus; a *quis nos ſeparabit à charitate Chriſti?* Tam ſcilicet ab eius in nos, quàm à noſtra in ipſum charitate, quis nos ſeparabit? Num diuortium hoc & ſeparationem, vtriuſque huius charitatis ab inuicem, efficere poterit *tribulatio? an anguſtia? an perſecutio? an gladius? certus ſum, quia neque mors, neque vita, neque creatura vlla poterit nos ſeparare à charitate* DEI, *quæ eſt in* CHRISTO IESV. O dulcis IESV, certus ſum quod nullæ perſecutiones charitatem tuam extinguēt: ſiquidem in medio earum, tantum perpetui amoris tui nobis pignus dediſti, corpus ſcilicet tuum in cibum, & ſanguinem in potum: propter quam charitatem ſupplico, aliam adeò mihi accenſam concedi, vt perſecutio nulla ſufficiat eam remittere. a Rom.8.35.

II. SECVNDA cauſa fuit, vt intimum ſuum deſiderium, nobiſcum ſemper manendi, magis nobis aperiret, non ſolum quà DEVS eſt, ſed etiam quà homo. Ideoque diſceſſurus à nobis, quoad corporalem, ſpectabilem & ordinariam ſuæ humanitatis præſentiam, decreuit, ſingulari alio præſentiæ modo, etiam ordinario ac perpetuo, vſque ad finem mundi, ſub ſpeciebus huius Sacramenti S. Thom.3. p.q.73.ar.5.

nobiſcum manere. Et quamuis ſatis fuiſſet, paulò ante ſuam aſcenſionem in cœlum, illud inſtituere, potiùs tamen voluit, ante ſuam paſſionem id facere; vt in mortali adhuc vita, præclarum hunc modum cum hominibus mortalibus manendi diſponeret, pro quorum amore illum adinuenerat; & vt infinita eius charitas, magis emineret; quæ, dum homines, propter inuidiam & rancorem illum è mundo expellere ſtudebant; ipſa ſtatuebat, cum ipſis manere, alio modo piiſſimo & amoris pleniſſimo. O dilecte cordis mei, ſi adeo mecum manere deſideras, ego ſemper tecum eſſe deſidero, præſentem te cernens in omni loco, quà Deus es; & in hoc SS. Sacramento, quà es homo. O ſi liceret continuò in Eccleſia manere quando hoc diuinum myſterium celebratur! & vbi hoc SS. Sacramentum eſt, vt eius præſentia fruerer! ſed cùm non poſſim præſtare quod cupio, faciam ſaltem quod potero, vt quoties corpore & animo ibi eſſe potero, id faciam; corde verò & affectu ſemper.

III. *Luc. 22. 19.* TERTIA cauſa fuit, ne vnquam deeſſet in mundo ſacratiſsimæ eius paſſionis memoriale, & aliquod ſacrificium, ad placandum & glorificandum Deum. Et quoniam in illa cœna & ipſius paſſione, ceſſabat Paſchalis Agni memoriale, & legis antiquæ ſacrificia, voluit tunc inſtituere diuinum hoc ſacramentum & ſacrificium, vt eſſet repræſentatio, & memoriale paſſionis eius, per quod nobis eiuſdem

fructus

fructus applicaretur. Et quamuis satis fuisset, illud post resurrectionem instituere, maluit tamen ante suam passionem id facere: quia vehemens amor, plus delectatur præueniendo tẽpus benefaciendi, quã post illud, dilecto suo benefaciendo. Ac præterea vt hac ratione, nos magis adstringeret ad recentiorem & teneriorem sui memoriam habendam: nam quod parentes morti vicini, filiis commendant, altiùs solet illorum menti infigi. O Pater amantissime, siquidem tali hora memoriale adeò beneuolum passionis & mortis tuæ mihi reliquisti, b *memoria* tenaci *memor ero tui*, quamdiu vita superstes erit: & c *si oblitus fuero tui, obliuioni detur dextera mea adhæreatq́ lingua mea faucibus meis, si non meminero tui.* b *Thren.* 3. 20. c *Psal.* 136. 5.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDVS hic est locus, quẽ elegit Christus ad huius sacramenti institutionem & mysterium, quod in eo latet. Elegit enim a *cœnaculum grande & stratum*, quod lube[illegible]d id obtulit quidam Paterfamilias, (cu[illegible] nomen non exprimitur) & Christus ipse Dominus id acceptauit, & vt proprio vsus est, ad sua opera mysteriis plena peragenda: nam præter ea, quæ in hac cœna sunt facta, etiam post eius b *passionem*, ad illud se receperunt Apostoli, cum beatissima Virgine; ibi etiam post resurrectionem Christus Dominus illis apparuit; I. a *Mar* 14. 15. *Luc.* 22. 12. b *Ioan.* 20. 19.

c *Act. 1. 13.* ibi c *erant omnes pariter perseuerantes vnanimiter in oratione*, vt Spiritus S. aduentum

d *& ca. 2. 3.* expectarent; qui super eos descendit in d *in dispertitis linguis, tanquam ignis*, & inde exiuerunt ad prædicandam legem Euangelicam. Et quamuis hoc cœnaculum sit præcipuè fi-

e *Exod. 12. 46.* gura Ecclesiæ Catholicæ, & sicut *in vna domo iubebatur comedi Agnus Paschalis*, nec permittebatur *efferri de carnibus eius foras*, ita in sola Ecclesia Agnus hic est comedendus, & gratiæ ac dona, quæ ab illo procedunt, sunt recipienda, & non extra: Refert tamen etiam idem cœnaculum animam, in quam Christus Dominus ingreditur, & in ea manet, medio hoc diuino sacramento: quam propterea decet esse magnam, & cœlestium donorum capacem; latam, latitudine charitatis & amoris Dei ac proximi; longam, longanimitate spei; & stratam ac ornatam omni genere virtutum quæ sunt auleæ domus, in qua Deus habitat: nam vt cœlum stellis, ita anima virtutibus exornata esse debet. O Deus æterne, siquidem ad pauperem meam animam dignaris venire, aspice, quàm ex se ip[illegible]t habitatio angusta, breuis, & sine vllis orn[illegible]mentis: tu eam, Domine donis tuis exalta, charitate & fiducia dila-

f *Psal. 143. 5.* ta, tuísque virtutibus exorna f *inclina Domine* stellatos istos *cœlos tuos* & imprime in anima mea viuam eorum figuram, vt digna fiat habitatio tua, Amen.

MYSTERIVM *duorum discipulorum, qui ad procurandum hoc cœnaculum venerunt.*

ad rem quidem præsentem facit; sed de eo Meditatione septima est dictum.

DEINDE perpendendum est, quanti faciat Christus Dominus, bonam & promptam voluntatem ipsum recipiendi, nihil interim curans huiusmodi excellentias, aut opulentias: & ideò noluit huius hominis exprimi nomen, qui suum Cœnaculum libenter & promptè obtulit: significans se non in hoc hærere, num diues ille sit, an pauper, nobilis aut plebeius, eruditus an ignarus, qui sit ipsum in anima sua recepturus: sed id solùm se quærere, vt bona & pia voluntate, à Deo inspirata, ipso verò homine consentiente, promptè offerat, quod habet. II.

DENIQVE, quando hic Dominus ingreditur animam, quæ dignè illum recipit, illam ipse in propriam suam accipiens, facit eam domum orationis, reuelat illi sua mysteria, Spiritus sancti dona communicat, effecitque, vt ad ipsius magnalia promulganda exeat, & suos etiam proximos iuuet. O felicem illum, qui eò peruenit, vt sit cœnaculum Christi, in quo ille sibi complaceat, in quo resideat, & sua mysteria operetur! Veni Domine in hoc cœnaculum cordis mei, illudque in tuum accipe: quia ex nunc non volo amplius esse meum. III.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM hic, quam hominum societatem Christus elegerit, in quorum

præſentia hoc ſacramentum inſtitueret, quos etiam eius fecit participes, qui fuerunt ipſi Apoſtoli; inter quos certiùs creditur (teſte S. Thoma) fuiſſe Iudam, qui necdum è cœnaculo exiuerat; ac perpendendum, quantum eſſet diſcrimen inter reliquos vndecim, & hunc proditorem: nam illi corpore & ſpiritu aderant, attentè ac reuerenter attendentes ad ea, quæ CHRISTVS Dominus noſter faciebat, illumque cibum maxima deuotione accipientes, diſcernebant à reliquis cibis. at Iudas ſolo corpore præſens erat, nam ſpiritu potiùs erat in ſuis impijs cogitationibus. Quare nec attendebat, nec intelligebat, quæ Chriſtus faceret; ideoque panem illum vitæ, ita accepit de manu Chriſti, vt à communi & vulgari pane non diſcerneret. Quare non modò ex eo fructum non accepit, ſed potius illi attulit magnum detrimentum: nam inde exiuit vt ſuum Magiſtrum traderet, exitumque habuit infelicem. In quo propterea locum habuit quod Apoſtolus dixit: a *Quicunque manducauerit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè reus erit corporis & ſanguinis Domini*, atque ſi ſuis iterum hoſtibus illum traderet. Et addit Apoſtolus, *ideo multi ſunt infirmi, & imbecilles, & dormiunt* infeliciter *multi*. Quare ne tanta iniuria venerando adeò corpori inferatur, conandum mihi eſt huic conuiuio adeſſe ſicut Apoſtoli, corpore ſcilicet & ſpiritu, attentione, reuerentia & deuotione, attentè obſeruando, quæ Chriſtus Dominus

[margin: .Part. q. 81. .2.]

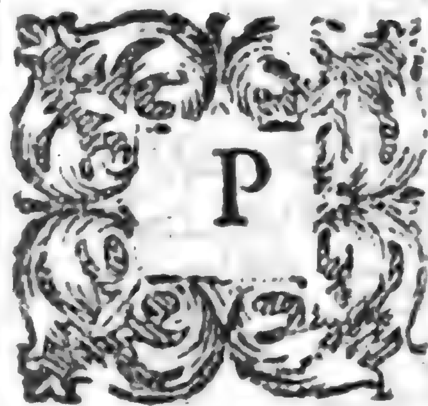
[margin: a 1. Cor. 11. 27.]

minus pro me facit, & quod ego sim facturus, quando illum recipio, retrahendo cor meum non solum à rebus malis, sed etiam diuersis negotijs b *attendens* (vt ait Sapiens) *diligenter, quæ ante faciem meam* in hac mensa *proponantur*.. b Prou.23.1.

MEDITATIO XI.

DE ADMIRANDA PANIS in corpus Christi conuersione, & quomodo ipse & Apostoli communicarint.

PVNCTVM I.

RIMVM considerandum, quòd CHRISTVS Dominus noster ad mensam sedens, & a *cœnantibus illis. accepit panem* vnum ex ijs, qui erant ad mensam, & benedixit, dicens hæc verba: *accipite & comedite* : HOC EST CORPVS MEVM : quorum verborum virtute, ita omnino mutauit panem in Sanctissimum corpus suum, vt quod initio ipsorum verborum verus erat panis, in momento, quo illa sunt finita, fuerit conuersus in verum eius corpus, a Matt.26.26. Marc 14.22 Luc 22 18. 1.Cor.11.24

coope-

coopertum tantum externis ſpeciebus ſiue accidentibus panis.

I. CIRCA hanc fidei noſtræ veritatem, perpendam primùm, infinitam magnitudinem, quam Chriſtus Dominus noſter in hoc opere patefecit, nominatim vero infinitam ſapientiam, omnipotentiam, bonitatem, & charitatem. *Sapientiam* quidem, quòd modum adeo ineffabilem adinuenerit, communicādi ſe hominibus, & vitæ alimentum eis tribuendi; quē modum ſolus Deus, infinita ſua ſapientia aſſequi potuit. Et ſicut in eius incarnatione, reſplenduit etiam ſapientia, qua modum inuenit, coniungendi in vnitate perſonæ res adeo diſtantes, atque ſunt Deus & homo, vt ſubſidium nobis adferret; ſic in Sanctiſſimo hoc Euchariſtiæ myſterio, eadem reſplendet ſapientia in modo inueniendo, quo Deum hominem factum, coniungeret cum panis & vini ſpeciebus, & accidentibus in vno ſacramento, ad noſtrum alimentum. Ex quo affectus deducam admirationis, exultationis & laudis, exultans quòd habeam Deum adeo ſapientem; & laudans eum pro his diuinæ ſuæ ſapientiæ inuentionibus; & ſubiiciens meum iudicium per actus fidei ijs, quæ eadem ſapientia adinuenit: ſiquidem non magnum eſt, quod ipſe infinitè ſapiens facere nouerit, quod ego aſſequi non poſſum. O ſapientiſſime IESV,
Coloſſ 2. 3. b *in quo ſunt omnes theſauri ſapientiæ & ſcientiæ* Dei *abſconditi*, fac me eorum participem, vt tantam gratiam cognoſcere & æſtimare,

mare, ac debitas pro ea gratias tibi agere valeam.

II. DEINDE in eodem facto, resplendet eiusdem Christi Domini omnipotentia, in hoc, quod vnico verbo, & vnico momento innumera edat miracula, tam in pane, quàm in ipsiusmet corpore, cum ea ita in nostrum alimentum pinsit & coniungit, vt in momento, ita substantiam panis, in suum corpus commutet ac conuertat; vt nihil aliud panis, præter sola accidentia, remaneat, quibus ipsum corpus contegatur: quod etiam ita disponit, vt omnino totum, sub parua vnius hostiæ quãtitate contineatur, vt totum quidem sit in tota hostia, & totum quoque in qualibet eius parte, ita vt, quamuis hostia ipsa diuidatur, nulla tamen fiat corporis diuisio. Quod totum viua fide credendum est. Ad credendum enim ipsum potuisse id efficere sufficit, quod ipse sit omnipotens; ad credendum verò quod re ipsa id effecerit, sufficit quòd ipse dixerit. O omnipotentiæ Christi magnitudo! quid hoc est, quod facis, omnipotens Saluator! ad vilissimum vermiculum sustentandum, inuertis totum naturæ ordinem, condiendo nouo modo corporis tui constitutionem, vt paruitati serui tui illud accommodes! sit tua omnipotẽtia benedicta, propter quam oro supplex, vt in alium me virum conuertas, vt eius fructu frui possim.

III. TERTIÒ manifestatur etiam hic infinita bonitas, & charitas eiusdem Christi Domini

nostri

nostri, maximis, quæ dare potuit, eius indicijs. Nam vt Pater æternus bonitatem & charitatem suam manifestauit iuxta illud ipsi' Christi ad Nicodemum: c *sic Deus dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret*, rem videlicet quam habebat charissimam & pretiosissimam, ac porrò d *cum eo omnia nobis donando*, quo redemptio nostra esset copiosa: Sic ipse filius Dei, ostendit suam bonitatem & charitatem, dans nobis in alimentum rem pretiosissimam, quam habebat, seipsum videlicet, & suum pretiosum corpus cum omnibus, quæ in se continebat. Atque si Rex quispiam haberet opulentum scrinium, magnis thesauris auri, argenti, & lapidum inæstimabilis pretij plenum, qui alicui diceret: cape tibi hoc scrinium, cùm scrinium donat, etiam quæcunque continet donare censetur. Sic noster supremus Rex, corpus suum & carnem sanctissimam nobis donans, simul etiam sanguinem suum, animam suam, diuinitatem suam, & omnes meritorum suorum thesauros, satisfactionesque nobis donat, vt eis fruamur: cupiens semper esse nobiscũ, noster esse socius, ipsum conuiuium, & qui nobis perpetuò indulgeat. O dilecte mi, quid reddere potero tantę bonitati & charitati, quam in hoc sacramento mihi ostendis? tu mihi das optimum quod habes, ego tibi reddo optimum quod habeo: tu mihi teipsum & omnia tua donas; en offero tibi meipsum, & omnia mea, corpus meum, & animam meam; sanguinem

c Ioan. 3. 16.

d Rom. 8. 32.

meum, & vitam meã; & quidquid possum tuo obsequio dedico: adiuua me, vt reipsa præstem quod opto, in gratiarum actionem, ob plurimum, quod huius beneficij intuitu, me tibi debere agnosco.

IV.

DENIQVE hic resplendet feruentissimus iste zelus, quem habuit Christus salutis nostræ, dum tale medium adinuenit, quo ipsemet suæ passionis fructum nobis applicaret. ita vt iam dicere possit: ᵉ *zelus domus tua comedit me*. non enim solùm comedit meum honorem, facultates, & vitam meam; sed meipsum quoque fecit comestibilem, & effecit, vt permitterem me comedi, vt salus & vita iis proueniret, qui manent in domo mea. O dulcis IESV, gratias tibi pro hoc tuo adeo inflãmato zelo domus Patris tui, quæ est Ecclesia; & quando etiã anima mea est domus tua, propter quam efficis teipsum cibum & meum nutrimentum, concede mihi adeo feruẽtem gloriæ tuæ zelum, vt sinam me comedi, & esse desinere, pro eius defensione & augmento.

e *Psal.* 68.10

PVNCTVM II.

DEINDE considerandа grandia mysteria, quæ in verbis consecrationis panis latent: S. enim Lucas hæc refert Christum dixisse: *hoc est corpus meum, quod pro vobis datur*; & S. Paulus: *hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur*.

a *S. Luc.* 22. 19.
b 1. *Cor.* 11. 24.
S. Thom. 3. *p.* q 78. a. 2.

PER-

ſed ita id faciam, vt conſilia quoque tua perfe-ctiſſimè expleam.

II. DEINDE perpendam, non dixiſſe Chriſtum Dominum: hæc eſt pars corporis mei aut carnis meæ; ſed *hoc eſt corpus meum* totum, integrum, ac perfectum. eſto enim quælibet carnis eius ſanctiſſimæ particula ad nos ſanctificandos ſuffeciſſet, voluit tamen ibi ponere integrum ſuum corpus, caput, oculos, aures, os, linguam, pectus, cor, manus & pedes, vt ſignificaret, ſe mēbris ſuis ſacratiſſimis ſanctificare velle omnia eius membra, qui ipſum reciperet; & totum ac integrum hominem ſanitati reddere. Suis oculis vult meos ſanctificare, ſuo corde meum, & manibus ſuis manus meas, ſicut Propheta Eliſæus, vt defunctũ puerum vitæ redderet, c *poſuit os ſuum ſuper os eius; & oculos ſuos, ſuper oculos eius; & manus ſuas, ſuper manus eius*, & ſic puer eſt vitæ reſtitutus. Et ita cùm communico, par eſt cum illo colloqui, & per ſingula eius membra diſcurrentem, ei dicere: ô dulciſſime IESV, qui adeò te incuruaſti in hoc ſacramento, vt animæ meæ vitam redderes, auribus tuis & oculis meos ſanctifica, vt ea ſolum videant & audiant, quæ tibi ſunt grata; linguâ tuâ purifica meam, ne quid loquatur, quod te offendat; manibus & pedibus tuis conforta meos, ne ijs deſint, quæ tibi placent. O dilecte mi, aperi oculos tuos miſericordes, & illis me reſpiciens, illumina meos, vt te cognoſcam, viuaque fide credam; aperi aures tuas, & exaudi orationes meas, &

c 4. Reg 4. 34.

gemitus,& meas aperi, vt verbum tuum audiant, & sanctæ tuæ legi obediant; aperi os tuum, linguamque benedictam,& cordi meo aliquid loquere, vt os meum aperiatur ad te benedicendum, & lingua mea à te laudando nunquam desistat; Aperi, Deus, pectus tuum & tuum dilata,meque ad illud introduc, vt totus inflammer, & amoris tui igne totus ardeam. extende manus tuas,meque illis tange, vt meæ sanct ficentur in operibus, quę præstabunt; per gressus illos, quos tui sanctissimi pedes peregerunt, supplico, vt meos dirigas, vt tuis conformes efficiantur; & totum corpus meum, sit viua effigies sanctitatis, quæ resplenduit in tuo.

III. Tertiò perpendendum est verbum illud vltimum: *quod pro vobis*; aut, *quod pro vobis tradetur*: quo nobis significat, ibi esse corpus vendendum, & in mortem pro nobis tradendum; & ipsummet, qui se in mortem tradebat, se nunc tradere in cibum, vt comedatur; & vtrumque ex vno eodemque erga nos amore procedere. Quare in sanctissimo hoc corpore, meritò considerabo quinque illa vulnera, quæ in sua passione accepit: quæ, vt suæ mortis, ita vitæ nostræ sunt signa. Et propter illa petam, vt in ea me introducens, viuificet, ac sanctificet; dicens illi: ô sanctissimum mei, Saluatoris corpus, quod in cruce fuisti clauis & hasta confixum, crudelissima illa quinque vulnera sustinens, & nunc es in cœlo, & in hoc Sacramento eis-

dem-

dem vulneribus, ſed valde ſplendentibus exornatum, adoro te, laudo, & glorifico; ac propter eadem vulnera ſupplico, vt mea velis curare, & fœditatem ac turpitudinem, quam culpâ meâ contraxi, gratiâ tuâ in pulchritudinem & ſplendorem conuertere.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM tertiò, quòd CHRISTVS Dominus noſter, omnes ſuos Apoſtolos communicauerit; & perpendenda altiſſima deuotio & reuerentia, qua illi ſacratiſſimum illum panem acceperunt, & comederunt. Nam in eodem momento, quo ipſe panem illum, inenarrabili prodigio, conuertit in ſuum corpus, illiſque tradidit comedendum, aliud ſuæ omnipotentiæ ingens miraculum edidit, in intellectibus videlicet & cordibus rudium illorum piſcatorum, & imperfectorum Diſcipulorum, illuſtrans illos extraordinario quodam lumine, vt viua fide certiſſimè crederent, quod ſub illo panis velo latebat, eſſe ipſummet ſui Magiſtri corpus: ideoque eâ reuerentiâ & amore, quo illum proſequebantur, & ingenti noui miraculi ſtupore, illud receperunt: hinc quidem præ reuerentia trementes; inde verò præ amoris magnitudine plurimum exultantes, quòd illud in ſua viſcera reciperent. O Apoſtoli ſacri, orate communem veſtrum & I.

meum Magistrum, sanctum vt illum timorem & amorem mihi tribuat, quo vos tunc communicastis, vt fructum quoq; ex eo hauriam, quem vos tunc hausistis.

II. DEINDE, perpendam magnam dulcedinem & admirandos affectus, quos Apostoli in prima illa communione senserunt, qui sine dubio adeo fuerunt excellentes; vt ex eis, cognouerint infinitam Diuini illius cibi excellentiam, & dignitatem; ipsa experientia discentes discrimen inter diuini huius panis saporem & dulcedinem, & eius, quem paulò antè comederant. Solus infelicissimus Iudas nullum in hoc diuino cibo gustum inuenit, quia illum sumpsit sine fide, sine attentione, & reuerentia vlla. Vt autem meliùs hæc sentiam, licet piè discurrere per reliquos vndecim Apostolos, perpēdens, qua ratione singuli communicarint: Sanctus Petrus excitauerit ibi suam fidem, loquens cum eo, quod sub illis panis accidentibus latebat, ac dixerit: a *tu es CHRISTVS filius DEI viui*: cui Christus

Matt. 16. 7.

potuit respondere: *Beatus es Simon Bar-Iona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed Pater meus qui in cœlis est*: & cùm Christus panem hunc consecratum porrigeret, ipse viua fide, reuerentiâ plenissima dixerit intra se: b *exi à me, quia homo peccator sum Domine*: sed

Luc. 5. 8.

obediens tamen acceperit & comederit. In sancto Ioanne perpendam, qua ratione, ipse affectus sui amoris tunc excitauerit; attēdens, Magistrum suum non solum sibi ipsum con

iun-

iungere, sed in ipsius quoque pectus hac ratione ingredi velle; adeoque absorptus & in tantam extasim raptus fuerit excellentissimo illo amore, vt, finita hac mystica, c *recubuerit supra pectus ipsius IESV*, dulcissimum dormiens contemplationis somnum. O si tantam haberem fidem & reuerentiam, sicut Petrus; tantumque amorem & charitatem, sicut Ioannes, vt cùm illis Dominum meum susciperem. O quàm abundè soluit illis CHRISTVS laborem, in legalis Agni cœna præparanda in sumptum! nam tanquam magis dilectis, & præ alijs feruentibus, copiosiorem illis dedit amoris & gratiæ suæ portionem. Impetrate mihi, ô gloriosi Apostoli, spiritum illum, quo vos communicastis; vt eadem qua vos fruar voluptate. Eodem modo discurrere licebit per reliquos Apostolos iuxta deuotionem, quam in singulis, ex aliquo insigni eorum facto, mihi fingere possum.

c *Ioan.* 13. 25.

PVNCTVM IV.

DENIQVE considerandum est, Christum Dominum nostrum (vt communiter Sancti dicunt) accepisse bolum vnum consecrati illius panis, ac seipsum communicasse, quò Apostolis animum adderet ad comedendum, daretque illis exemplum reuerentiæ, modestiæ, ac deuotionis, quâ panem illum sumere deberent. Fuit enim illi hoc

S. Thom. 3. p. q 81. a 1.

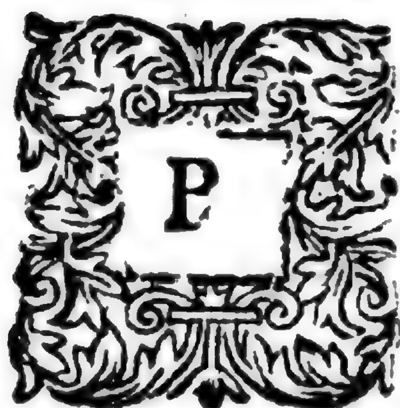
familiare, vt priùs nos exemplo, quàm præcepto; & opere ipso, quàm verbo doceret: &, vt voluit baptizari: ita etiam voluit communicare. O quantam reuerentiam ac deuotionem ostendit exteriùs, cum ille bolus ad os eius perueniebat, attendens ad diuinitatem, quæ coniuncta erat carni suæ, quam in illo sumebat! O quàm recentes lætitiæ iubilos in sanctissima anima sua senserit, cùm seipsum in bolo illo comedit, ob ingens gaudium, quod illi accessit, ex admirandi huius sacramenti institutione peracta! O dulcis IESV, quis eo amore & reuerentia te exciperet, qua tu te ini hac communione sumpsisti, eo modo eam imitando, quo est imitabilis. Illam, DEVS meus, tibi offero pro ea, quæ mihi, de est, & per eandem supplico, vt maximam, quæ mihi est possibilis, eius partem mihi tribuas: tota siquidem tantæ maiestati debetur.

MEDITATIO XII.

DE CONVERSIONE VINI in Sanguinem Christi, & thesauris qui in ea latent.

PVNCTVM I.

OST consecrationem & communionem sacri panis, accepit CHRISTVS Dominus noster calicem vini in manibus suis, dicens: a *Hic est calix* b *sanguinis mei noui Testamenti, qui pro* a *vobis, & pro* b *multis effundetur in remissionem peccatorum.* Quorum verborum virtute, vinum fuit conuersum in pretiosum ipsius Sanguinem.

a Luc. 22. 20. b Matt. 26. 28. b Marc. 14. 24. S. Thom. 3. p. q. 87. a. 3.

I. CIRCA quod, est primùm consideranda infinita Christi Domini nostri charitas, liberalitas, & omnipotentia, quæ in eo resplenduit, quod totum suum sanguinem, nec vnica excepta gutta, in calice pro nutrimento & deliciis nostris posuerit. Satis proculdubio fuisset, ad nostram sanctificationẽ, si tanta sanguinis quantitas, in calice fuisset, quanta erat meri vini, aut certe vnica tantum gutta illius

ſanguinis ſuffecisset: non tamen hoc voluit; ſed vt totus venarum eius ſanguis, quem tunc habebat, & nunc habet in capite, corde, brachijs, & reliquo corpore, in eo calice deponeretur: quem totum, nihil ſibi eius reſeruans, liberaliſſimè tradidit; hoc indicio, amorem ſuum & liberalitatem nobis manifeſtans: eodemque facto me inuitans, vt & ego meum totum, ſi ad ipſius obſequium id neceſſe fuerit, illi offeram.

II. VERVM vlteriùs progreditur eius charitas & liberalitas: quia non ſolum ſanguinem tradit, ſed etiam ipſum calicem pretioſiſſimum, in quo ille continetur: Atque ſi quis Princeps inuitaret alium, ad bibendum excellens vinum ex aureo poculo, pretioſiſſimo, plurimis gemmis ornato, ac diceret bibe vinum, & retine tibi poculum: ita CHRISTVS Dominus noſter, dat nobis ſuum ſanguinem pretioſum, & ſimul vas in quo ille continetur, quæ ſunt eius venæ, caro, & corpus Sanctiſſimum, cum anima & Diuinitate ſua, vt totus ipſe ſit potus & cibus noſter. O charitas immenſa! ô prodigalitas ſanctiſſima! quomodo non tibi dabo Domine quidquid habeo, ſiquidem tu mihi admirando adeo modo das quidquid habes.

III. MAGNVM etiam myſterium habet illud verbum MEI, mei inquã, non alieni, ſed proprij: In quo nobis aperit ſuam charitatẽ, multò aliter, quàm Reges terræ, qui bibunt ſangui-

nem subditorum suorum; & ex eo sunt postea liberales, & illo expenso prouincias suas propugnant, & expugnant alienas: at Christus Dominus noster, pretiosum suum sanguinem suis subditis bibendum propinat: ex illo liberalis est & profusus; eo conquirit ipse thesauros & regna pro ipsis. O Rex supreme, non Tyranne, sed Pater; & Pater amantissime, qui sanguine venarum tuarum vitam & nutrimētum das filiis tuis, & subditis, vt omnes simus de tuo sanguine Regio. *genus electum, regale sacerdotium, gens sancta.* 1 Pet. 2. 9. O si totus populus Christianus agnosceret genus suum, & sanguinem, & de eo gloriaretur, bibens sanctos & generosos tuos mores.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDVM deinde, quomodo Christus Dominus noster, hunc sanguinis sui calicem appellarit *nouum testamentum.* PRIMVM vt declararet excellentiam testamenti noui supra vetus: nam hoc innitebatur sanguini animalium quà Christi sanguinem præsignabat: at nouum innititur sanguini ipsius Christi: in quo est fundatum, stabilitum, & confirmatum. Et ita perpendam Christum Dominum nostrum, hac nocte suæ passionis testamentum condidisse cum plurimis legatis, & promissionibus infiniti valoris. I.
complectebantur enim omnes thesauros gratiæ & gloriæ, quos Deus habet, vt suis electis

II. diſtribuat. In hoc teſtamento promittit nobis veniam peccatorum, etiam pœnarum æternarum, quas illis ſumus promeriti; promittit nobis etiam gratiam & adoptionem filiorum Dei, cum charitate, & virtutibus, ac donis omnibus Spiritus ſancti; & hæreditatem cæleſtem, quæ eſt æterna beatitudo; & exauditurum ſe noſtras orationes, noſtriſque aduerſitatibus adfuturum, & auxilium in noſtris actionibus præbiturum. Omnium harum promiſſionum & legatorũ ſanguis hic eſt firmamentum, pignus, arrha, ſcriptura & inſtrumentum priuilegij, quo aſſecuturi ſumus, ꝙ Chriſtus nobis comparauit, quod promiſit, & quod teſtamento nobis legauit: ideoq́ue quod hoc priuilegium apud nos habeamus magnorum affectuum amoris, fiduciæ, lætitiæ, & ſecuritatis noſtræ ſalutis, occaſionem & motiuum nobis adferre debet. Et quãdo ſacrum facimus, vel audimus, aut communicamus, debemus hunc ſanguinem Patri æterno offerre, maximâ fiduciâ hæc omnia obtinendi, dicentes: ô Pater æterne, pretioſiſſimum huius calicis ſanguinem tibi offero, tanquam inſtrumentum & priuilegium, & ſignum teſtamenti filij tui, quo promiſit mihi, te daturum, quod peterem, & ſiquidem tu es teſtãmentarius, imple in me ipſius teſtamentum, mihi largiens quod peto.

Futuræ gloriæ nobis pignus datur.

III. ETIAM hoc ipſo teſtamento, reliquit nobis Chriſtus Dominus magna monita, & conſilia, nouum illud mandatum amoris inter nos

mu

mutui, obseruantiam præceptorum ipsius, & quidquid pertinet ad humilitatem, patientiam, & perfectionem Christianam. Ad hæc omnia valet sanguis, qui in hoc calice continetur, quo vires obtinemus ad ea implenda; omne studium ad id adhibentes, & strenuos semper nos, in eius seruitio præbentes.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM tertiò, quod Christus Dominus noster de SANGVINE dixit Apostolis: *qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.*

PRIMVM dicit: *qui pro vobis effundetur*, vt eos ad compassionem, & dolorem, ad amorem & gratitudinem permoueret: atque si illis diceret: attendite, quod eundem sanguinem vobis trado, quem grauissimis doloribus sum effusurus, non me causa, sed vestri, & pro vestra salute: compatimini mihi, qui eum effundo; & me redamate, qui adeò vos diligo. Et vt dixit verbum illud; *pro vobis*, quia cum multis loquebatur, potuisset singulis dicere, hic est sanguis; qui pro te effundetur: ideoque possum imaginari, idem mihi dici. O amantissime Redemptor, qui sanguinem tuum tanto dolore pro me effudisti, & illum mihi tanto amore in hoc tribuis sacramento,

da mi-

da mihi gratiam, vt doloribus tuis compatiar & amori tuo magnis obſequiis correſpondeam.

II. Deinde dicit: *qui pro multis effundetur*, hoc eſt pro omnibus hominibus, qui ſunt in mundo quantum ad ſufficientiam; & pro multis, quantum ad efficacitatem, & fructum, quem ex eo percipient. Et in hoc calice ponitur pro omnibus iis, pro quibus fuit effuſus. Facitque huius rei mentionem, vt cognoſcamus eius liberalitatem, ſiquidem nullus eſt homo in mundo, etiam viliſſimus, pro quo hunc ſanguinem non effuderit, & quem ipſe non inuitet ad eius fructum, etiamſi mancipium ſit, & fæx terræ. O Saluator liberaliſſime, ſiquidem vna gutta tui ſanguinis ſufficit pro toto mundo, plurimis quæſo eius valorem applica, vt plurimi eius fructu gaudeant, Amen.

III. Addidit denique: effundetur *in remiſſionem peccatorum* abſque vllo limite, numero, aut grauitate; quia nullus eſt tantus numerus peccatorum, nec peccatum adeò graue & horrendum, quod non poſſit hoc ſanguine deleri, nam etiam peccatum ſatellitum & carnificum, qui diabolica crudelitate illum effuderunt, eodem ſanguine deleri potuit: nam etiam pro illis fuit effuſus, &, ſi voluiſſent, illi facilè veniam obtinuiſſent. *O ſanguis Agni* IESV prætioſiſſime, cuius virtute omnes poſſumus *ſtolas noſtras lauare, & dealbare* ab omnibus peccatorum maculis, laua me & de- Apoc. 7. 14.

alba

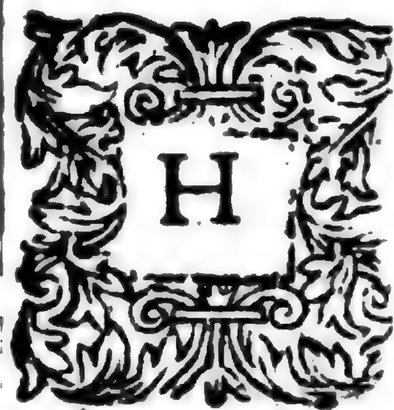
alba, purga & exorna animam meam, omnes ab ea culpæ fœditates lauans, & gratiæ diuinæ virtutibus eam exornans.

ILLVD quoque verbum est perpendendum *effundetur*: quo significatur non guttatim ex corpore suo sanguinem exiturum, nec parcè, sensim per distillationem; sed magna copia eum effusurum totum, & per omnes sui corporis partes, vt apparebit inferius.

QVARTI *puncti materia esse potest, quomodo Christus Dominus, & eius Apostoli ex calice illo biberint: sed eadem hic perpendi possunt, quæ superius diximus de pane.*

MEDITATIO XIII.

DE SACRAMENTALIBVS PAnis & vini speciebus: & quid eisdem nobis proponatur.

Ac meditatione, & proxima sequenti vti licebit, quãdo sacro Missæ sacrificio intersumus accepto aliquo earum puncto, vt aliquos deuotionis actus exerceamus, circa sacrosanctum illud mysterium.

da mihi gratiam, vt doloribus tuis compatiar & amori tuo magnis obsequiis correspondeam.

II. DEINDE dicit: *qui pro multis effundetur*, hoc est pro omnibus hominibus, qui sunt in mundo quantum ad sufficientiam; & pro multis, quantum ad efficacitatem, & fructum, quem ex eo percipient. Et in hoc calice ponitur pro omnibus iis, pro quibus fuit effusus. Facitque huius rei mentionem, vt cognoscamus eius liberalitatem, siquidem nullus est homo in mundo, etiam vilissimus, pro quo hunc sanguinem non effuderit, & quem ipse non inuitet ad eius fructum, etiamsi mancipium sit, & fæx terræ. O Saluator liberalissime, siquidem vna gutta tui sanguinis sufficit pro toto mundo, plurimis quæso eius valorem applica, vt plurimi eius fructu gaudeant, Amen.

III. ADDIDIT denique: effundetur *in remissionem peccatorum* absque vllo limite, numero, aut grauitate; quia nullus est tantus numerus peccatorum, nec peccatum adeò graue & horrendum, quod non possit hoc sanguine deleri, nam etiam peccatum satellitum & carnificum, qui diabolica crudelitate illum effuderunt, eodem sanguine deleri potuit: nam etiam pro illis fuit effusus, &, si voluissent, illi facilè veniam obtinuissent. *O sanguis Agni* IESV prætiosissime, cuius virtute omnes possumus *stolas nostras lauare, & dealbare* ab omnibus peccatorum maculis, laua me & de-

Apoc. 7.14.

alba

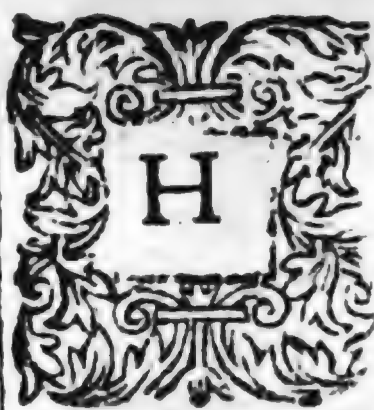
alba, purga & exorna animam meam, omnes ab ea culpæ fœditates lauans, & gratiæ diuinæ virtutibus eam exornans.

ILLVD quoque verbum est perpendendum *effundetur*: quo significatur non guttatim ex corpore suo sanguinem exiturum, nec parcè, sensim per distillationem; sed magna copia eum effusurum totum, & per omnes sui corporis partes, vt apparebit inferius.

QVARTI *puncti materia esse potest, quomodo Christus Dominus, & eius Apostoli ex calice illo biberint: sed eadem hic perpendi possunt, quæ superius diximus de pane.*

MEDITATIO XIII.

DE SACRAMENTALIBVS PANIS & vini speciebus: & quid eisdem nobis proponatur.

Ac meditatione, & proxima sequenti vti licebit, quãdo sacro Missæ sacrificio inter sumus accepto aliquo earum puncto, vt aliquos deuotionis actus exerceamus, circa sacrosanctum illud mysterium.

PVNCTVM I.

PRIMVM exquirendæ sunt causæ, cur Christus Dominus, sub duabus distinctis speciebus panis & vini sacramentũ hoc instituerit: sub vna ponens rectà & principaliter suum corpus, sub altera verò suo sanguineu? siquidem verè & reipsa, cum corpore est etiam sanguis, & cum sanguine etiam corpus, mutuò se comitantes.

I. DVAE præcipuæ fuerunt huius rei causæ. PRIMA vt ostenderet se nobis perfectissimũ parare conuiuium quoniam ergò in omnibus terrenis conuiuiis distinctè proponitur cibus & potus: ita in cælesti hoc vtrumque distinctè proponeretur: quamuis (quæ infinita est eius excellentia) alterum alteri esset coniunctum: & vtrauis eius pars expleret tam famem quam sitim nostram: quam ob causam infinitas illi gratias agam, gaudens quod in omnibus suis operibus adeò sit ipse perfectus.

II. SECVNDA causa magisq; præcipua fuit, vt ita significaret pretiosissimum suum sanguinem, totum fuisse à corpore in passione separatum; quia ingentibus doloribus, & grauissimis tormentis, pro nostris peccatis illum effudit. Quare dum sacro Missę intersum, videoque seorsim hostiam sacram eleuari, & postmodum sanguinem in calice, meminisse debeo separationis illius sanguinis à corpore, attendens in calice illo totũ sanguinem simul

collectum contineri, quem Christus Dominus noster, tam nocte præcedente, quam ipso die passionis, quinquies diuersis in locis effudit, sudore videlicet in horto, flagellis ad columnam, coronâ spineâ, clauis & lancea in cruce, quæ omnia loca percurrenti, licebit in singulis colloquia & petitiones cum amoris affectibus, & gratiarum actione, ac dolore de peccatis instituere, hoc modo. O sanguis IESV pretiosissime, qui in horto Gethsemani, per eius corporis poros, ingenti animæ eius tristitia & anxietate effluxisti, gaudeo te in isto calice contineri, vt à fidelibus omnibus adoreris: & ego quantum possum te adoro, & glorifico, supplicans, vt me à tristitiis, & anxietatibus æternis liberes, quas meis peccatis sum promeritus, pro quibus effusus fuisti. O calix pretiosissime, sanguine illo plene, quem Dominus meus ex dorso suo, crudelibus verberibus vulnerato, effudit: & eo, qui ex eius capite cum fuit spinis acutissimis punctum, effluxit inebria me diuino istius sanguinis liquore, vt totus conuertas in eius amorem, qui pro me illum effudit. O amantissime IESV, qui in isto calice sanguinem tuum reposuisti, quem per clauorum vulnera, sacris tuis pedibus & manibus inflicta, & per vulnus lateris lanceâ aperti effudisti, a *quid tibi retribuam pro omnibus quæ retribuisti mihi?* nisi *calicem salutaris accipiens*, sanguinem tuum in eo contentũ tibi offeram, sanctum tuum nomen in eo glorificans, Amen.

a Ps. 115. 13.

PVNCTVM II.

DEINDE causas considerabo, cur Christus Dominus noster, hanc panis & vini in suum corpus & sanguinem conuersionem, voluerit esse ita inuisibilem, vt visibilibus tantum panis & vini accidentibus obtegeretur; qui si voluisset facilè potuisset talem conuersionem visibilem effecisse; aut certè externum aliquod signum adhibuisse, quo magnitudo rei, quæ sub illis continebatur appareret, sed cur id non fecerit, duplex potissimùm fuit causa.

I. PRIMA ex parte ipsius nostri Seruatoris, quò se humilians, recens & continuum humilitatis, & heroicæ patientiæ nobis exemplum præberet: nam, vt in Incarnatione, qui filius erat Dei, *semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens*: diuinitatis altitudinem humanitatis vilitate cooperiens, quā ob causam plurimi eum, quis esset non agnoscentes, despexerunt; & tanquam purum hominem malè tractarunt: ita in hoc sacramento, qui simul Deus est & homo verus, voluit eò se demittere, vt sacramentalem illam figuram externam panis & vini accipiens, diuinitatis & humanitatis suæ altitudinem occultaret: quæ etiam causa est, vt multi eum, non agnoscentes, contemnant, & malè habeant: & interdum, atque si merus panis esset & vinum, conculcent: quod tamen ipse maxima tolerat patientia,

nullo

nullo vel insinuato vltionis indicio, vt hoc ab illo accipiamus exemplum. O humillime & patientissime IESV, gratias tibi pro hac rara humilitate, & patientia, quam exempli nostri causa hic exerces: adiuua, Domine, vt ad imitationem tui occultum, quidquid vanum apud homines honorem mihi afferre potest, feramque patienter quemuis contemptum, & iniuriam mihi ab eis illatam. Clarifica nostros oculos sanctæ fidei lumine, vt credamus ac veneremur infinitam, quæ sub isto sacramentali velo continetur, magnitudinem, siquidem quò magis te nostri causa humilias, eò est magis rationi consentaneum, vt te nos ampliùs exaltemus, & per omnia sæcula laudemus: Amen.

SECVNDA causa fuit ex parte nostra, vt recens & continuatum heroicæ fidei exercitium haberemus, negantes omnes nostros sensus & ratiocinationes, quas noster intellectus, ex eisdem fabricaret, subiicientes illum & captiuantes *in obsequium Christi*: qui propterea in verbis consecrationis calicis hoc sacramentum appellat *Mysterium fidei*, quasi per excellentiam hoc nomen illi applicetur. Ideoque maximum, quod Christus Dominus hac nocte edidit miraculum, fuit, (vt supra diximus) repente mutare corda & intellectum Apostolorum, vt crederent, id, quod in suis manibus habebat, statim atque verba illa protulit, HOC EST CORPVS MEVM, desiisse omninò esse panem: & in eius, qui illa protu- II.

lerat, corpus fuisse conuersum. Et iuxta hæc, cùm sacrum Missæ audio, aut communico, aut ingredior Ecclesiam, optimum est actuare, & viuificare fidē, per omnes meos sensus, hac ratione discurrendo: credo Domine, quamuis *oculi* mei, panis colorem & figuram videant, non tamen panem verum, sed te filium a Dei viui *splendorem gloriæ, & figuram substantiæ eius*, b *candidum & rubicundum, electum ex millibus*, istic esse. Credo, Deus meus, etsi meus *odoratus*, panis & vini odorem percipiat, sub illis tamen esse te ipsum verum Iacob, c *cuius odor est sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus*. Credo item quamuis *Gustatus* meus saporem percipiat panis; & *Tactus*, mollitiem, & reliquas panis qualitates, isthic nihilominus non esse terrenum panem, sed te d *panem viuū qui de cœlo descendisti*, fontem omnis dulcedinis & suauitatis. O Saluator dulcissime, illustra quæso meum intellectum, sicut illustrasti tuos Apost. vt fide viua agnoscam infinitam pulchritudinem isthic latentem, & suauissimo tuarum virtutum odore conforter, & deliciarum tuarum dulcedine nutriar ac recreer.

a *Heb.* 1. 3.
b *Cant.* 5. 10.
c *Gen.* 27. 27
d *Ioan.* 6. 51.

III. VLTIMA causa perpendi potest, vt nostram fiduciam excitaret, adderetq; animum, vt accedere auderemus, tangere, in nobis recipere, & comedere. Nisi enim ita sese occultaret, quis hæc facere auderet? Ideoque idem amor, qui effecit, vt nobiscum maneret; eum impulit, vt ita se occultaret; quò arctiori vnitione ipso frui liceret, dum intra nosipsos illum

reci

recipimus. O benedictus sit talis amor, qui suæ granditatis oblitus, nostræ se accommodat vilitati, ne aliàs viles vermiculi, à tanta maiestate perterriti, eam fugerent.

PVNCTVM III.

TERTIO exquirendæ sunt causæ, cur sub speciebus panis & vini potiùs quam sub re alia spectabili nobiscum manere decreuerit, quas ad nostram spiritualem vtilitatem applicabimus.

PRIMA causa fuit, vt nobis coniungeretur non modò spiritualiter, quà Deus est: sed corporaliter etiam, quà est homo; idq; maxima, quæ esse potest, coniunctione: nihil est enim, quod magis intimè homini vniatur, atq; cibus & potus: qui non exterius adhæret, sed per os intrans, ad ipsa viscera penetrat, ibique cum illis coniungitur. Et quoniam amor, vniendi vim habet amantem cum re amata, voluit amantissimus IESVS, non solùm manere prope nos, sed ad nosipsos intrare, & hac sacramentali vnitione spiritualem illam efficere, quæ veri est & solidi amoris. O IESV amantissime, quomodo non horres intrare in viscera, adeò sordidi & horridi corporis, atque hoc est meum! quis hoc Domine efficit, si non tui amoris magnitudo? quæ quò possit nostræ vilitati coniungi, proprias suas granditates cóculcat? coniunge me tecum perfecta charitatis vnitione, vt in æternum à te non recedam. I.

SECVNDA causa fuit, vt hac ratione nobis significaret, se omnes eos affectus in ani- II.

ma nostra efficere quos panis & vinum in corpore nostro efficiunt. Nam sua præsentia diuina & gratia, quam nobis in hoc sacramento communicat, nutrit, conseruat, & auget vitam nostram spiritualem, dat robur, cor lætificat, peruerso amoris proprij incendio resistit, & damna reparat, quæ ab ipso nobis proueniunt: ac denique nos facit sibi similes, virtutes suas & proprietates nobis imprimens, ideoque dixit ipse, *qui manducat me, viuet propter me.*

Ioan. 6. 58.

His considerationibus, magnum in me conabor excitare huius sacramenti appetitum, plurimi faciens, quantum mea referat frequenter illud ad animæ meæ sustentationem suscipere; sicut est necesse corporalem cibum suis temporibus sumere, vt corpus sustentetur. O cibum cœlestem! ô panem Angelorum; & verè panem quotidianum! si mihi daretur te quotidie sumere, vt vitam per te ducerem diui-

Zac. 9. 17. nam! b *O vinum germinans Virgines*; & c vi-

Ps. 103. 15. *num latificans cor hominis*; veni, & puritate tua purifica animam meam, & tua lætitia lætifica spiritum meum, & me totum vi tui amoris inebria.

III. Tertia causa fuit, vt nobis significaret, sicut panis efficitur, ex multis frumenti granis contritis, & in massam vnam coeuntibus; vinumque ex multis vuarum granis calcatis & expressis: ita diuinum hunc cibum & potum, corda requirere verâ charitate coniuncta; ad quam multorum fidelium in vno spiritu coniunctionem efficiendam dirigitur: pro-

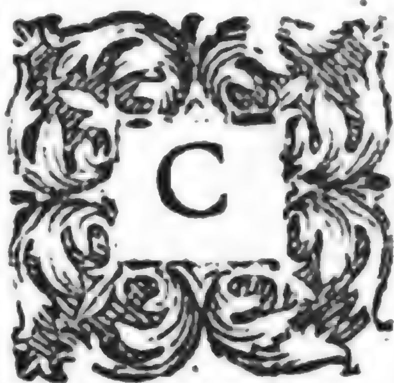
pterea enim communio appellatur. quasi communis multorum inter se, & cum Christo vnio, cuius spiritum omnes participant: Quare, si ad huiusmodi communem vnitionem, necesse est, me permittere moli, calcari, & conculcari, mortificando in me quidquid habeo de veteri homine, debeo meritò ad id me promptum offerre, quò diuini huius cibi gustata dulcedine, ipsi Christo coniungar. O Christe dulcissime, qui tuum corpus coniunxisti speciebus panis, qui prius fuit molitus; & tuum sanguinem vini accidentibus, quod prius fuit calcatum & expressum; en Domine, me offero vt molar, & comminuar, & conculcer; quò tuum conferuem amorem & coniunctionem concordiamque cum meis fratribus, vt tu, Deus meus, digneris te mihi in hac vita, per copiosam gratiam coniungere, vt maneat perpetua hæc vnio in æterna gloria, Amen.

MEDITATIO XIV.

DE SEX MYSTICIS REBVS, quas in panis & vini consecratione Christus Dominus fecit, dixitq́.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM primò, Christum Dominũ nostrum extrema vultus grauitate modesta, ac deuota, quæ posset suis discipulis admirationem & reuerentiam adferre, *accepisse* ex mensa sanctissimis & venerandis *suis manibus panem* vnum; quem, etsi in mensa manentem consecrare potuisset, voluisse tamen ambabus manibus illum accipere, vt ea ratione ostenderet, eiusdem in corpus suum conuersionem, opus esse omnipotentiæ & liberalitatis suæ; vnumq́; ex suis operibus meritoriis, quæ ipsius manibus significantur.

I. PRIMVM enim erat opus omnipotentiæ ipsius, quà DEVS erat; & Potestatis Excellentiæ, quam habebat, quà erat homo, à Patre sibi datam. a *quia omnia dedit ei Pater in manus:* quibus stupendam hanc effecit mutationem, ita, vt idem ipse seipsum in propriis manibus totum & integrum haberet; manensq́; ipse in

a Ioan. 13. 3.

loco suo; totum tamen se & integrum, manus discipulorum traderet, vt ipsum comederent. O diuinæ potentiæ magnitudinem! ô b *mutationem dexteræ excelsi!* gaudeo, saluator mi, quod manus tuæ adeò, sint potentes! muta me, Domine, & transmuta dextera tua, vt superni huius panis virtutem recipiam. b *Psal.* 76.11

II.

DEINDE infinitam quoque manuum suarum liberalitatem hic ostendit: nam, vt teste Dauide, c *omnia à Deo expectant, vt det illis escam in tempore opportuno: eoq; aperiēte manum suam, omnia implentur bonitate & benedictione*, sic etiam liberalissimè cælestem hunc panem nobis dat, ambas manus aperiens, vt nos virtutibus & benedictionib⁹ repleat. Quę maior liberalitas esse potest, quam vt se totum & integrum nobis tradat, nihil sibi reseruans, in pretium, alimentum & socium nostrū, idq; totum omninò gratis, & nullo suo emolumēto, sed solum quod bonus sit ac liberalis! Hac consideratione, petā supplex ab hoc Domino, dari mihi sanctissimas illas man⁹, quas exosculer, ob tot beneficia, quæ in me confert, gloriam ei tribuens, propterea quæ illis operetur. c *Ps.* 103 27. & 144. 15.

III.

FVIT denique hoc opus manuum ipsius, quia suis meritis, & manuum suarum laboribus, sudoreque sui vultus, hunc panem lucratus est, quem dedit nobis ad vescendum; simul volens panem hunc non otiosorum hominum sed laborantium, d *qui labores manuum suarum manducant*, cibum esse, *qui propterea beati sunt, & benè illis est.* Quare ad eum d *Ps.* 127. 2.

edendum disponere nos oportet bonorum operum exercitationibus; &, postquam sumpserimus, prosequi laborem manuum nostrarum, in ipsius obsequio. O Adam cælestis; qui sicut alter ille terrenus laborasti, & sudasti, vt panem lucrareris, quem tuis filiis esses traditurus, laudo te & glorifico, quia mihi das gratis, quod tu tam caro pretio comparasti, ac tanta tui defatigatione fuisti lucratus. Iustum est, Domine vt & ego laborem manibus meis, ne diuini huius panis indignus efficiar: scriptum est enim e *quoniam si quis non vult operari, nec manducet.*

2. Thes. 3.

PVNCTVM II.

I. CONSIDERANDVM deinde, ꝙ Christus Dominus noster *accipiens panem in manus suas*, eleuauerit oculos suos in cælum, vt significaret, panem, quem dare illis disponebat, non terrenum esse, sed cælestem, panem Angelorum, & supersubstantialem, ab æterno suo patre datum, vt impleret, quod promiserat in suo sermone quando dixit, a *non Moyses dedit vobis panem de cœlo, sed pater meus dat vobis panem de cœlo verum. Ego sum panis viuus, qui de cœlo descendi.* Et sic oculos leuat in cœlum, vt suos discipulos, & nos moueat, ad corda nostra, cum magnis affectibus spei, charitatis, & puritatis leuanda, spe a ites cœlestis nostri patris, qui in cœlis est, cibum; eum petentes affectuosa oratione

Ioan. 6. 32. & 51.

& nos

& nos ipſos diſponentes,ad illum cum puritate vitæ cœleſtis accipiendum; facientes quod Eccleſia in Præfatione Miſſæ monet, *Surſum corda*; ad quod reſpondemus, *habemus ad Dominum*. O Pater noſter, qui es in cœlis, eleua corda noſtra, vbi tu es; & da nobis hodie panẽ hunc ſuperſubſtantialem,qui de cœlo deſcendit, vt vitam cœleſtem daret mundo.

STATIM *Gratias egit* æterno patri, pro tam inſigni beneficio, quod ipſius manibus mundo conferebat, dando ei hunc panem in cibum & nutrimentum: hac via nos docens, panem hunc magnis gratitudinis affectibus, ante & poſt ſumptionem elicitis eſſe comedendum: ideo enim appellatur Euchariſtia, quod ſignificat gratiarum actionem. O quàm feruentem gratiarum actionem fecerit Chriſtus in illa hora! nam ſi pro pane hordeaceo, quem dedit quinque millibus hominum in deſerto gratias egit; quanto maiores, & maiori affectu plenas egiſſe credendus eſt, pro pane hoc cœleſti, quem dabat omnibus hominibus, in deſerto huius mundi! nam ad beneficij menſurâ creſcit eius gratitudiuis affectus. Et ſiquidem ego quantas debeo, agere nõ poſſum; offeram,tamen quas ille patri ſuo egit, & ſacramentum recipiam, quod ipſe in hunc finem inſtituit. II.

HOC facto, *panem benedixit* ita, vt non ſolùm patrem ſuum benedixerit benedictione laudum, & gratiarum actionis; ſed ipſum panem benedictione orationis, effectricis eius III.

quod benedicebat. Nos benedicimus alicui rei desiderio & oratione optantes ei bonum aliquod; & petentes à Deo vt illud donet: At Christus Dominus noster benedicit panem, nō solum à Patre petens conuersionē & transmutationem, quam ex eo facere cogitabat; sed communicans ei virtutem diuinam, bonumq; adeo grande imprimens, quale erat, illum in proprium suum corpus permutare, & facere principium & causam benedictionū spiritualium, quæ per ipsum de cœlo descēdunt ad nostram salutem. O efficacitatem benedictionis Christi! benedic mihi Saluator mi, si quidem tuum benedicere, est etiam benefacere; vt per te benedictus, perueniam ad Sacratissimum hunc panem edendum; & particeps fiam benedictionum, quas per illum nobis tribuis.

IV. FREGIT præterea *panem*: quia non sine magno mysterio integrum ex mensa accepit; quem frangens, *dedit suis Apostolis*: vt significaret primùm, omnes *eandem escam manducare, & omnes eundem potum bibere*, ideoq; omnes vno eodemque amore coniunctos esse debere: quò omnes inter se vnum essent: Item vt intelligeremus, panem illum posse diuidi, eo manente integro, quod intus latebat: nam in quauis parte totum corpus erat, & in singulis bolis, quos singulis Apostolis dabat, tantum erat, atque in ipso toto pane. Et denique, vt significaret, diuinum hunc panem, non esse integrum, & ita in confuso comedendum; sed fractum & cōminutum meditatione, attentè

consi-

considerando, quidquid in eo latet, carnem videlicet ipsius Christi, sanctissimam eius animam, sanguinem pretiosum, eius diuinitatem, & omnia eius merita; & singula horum seorsim perpendere, idem est, atque panem hunc spiritualiter diuidere ad comedendum. O Redemptor mi, ego, vt paruulus, non scio panem hunc diuidere; nec non diuisum debeo comedere: tu ergo illum mihi tua manu diuide; vt cum fructu illum comedam, præsentiens minutim, quod in eo continetur.

PVNCTVM III.

VLTIMÒ considerabo, Christum Dominum, postquam panem fregisset suis discipulis dedisse, dicentem: *Accipite & comedite*: HOC EST CORPVS MEVM. In quo perpendendum est illud verbum: *deditq; discipulis suis*. O pretiosissimum donū! in quo illis dedit, quidquid erat, & habebat; idque ex mera gratia, quia propensissimus est ad dandū! O Charitatem infinitam! O bonitatem immensam: quæ hic non se sibi, vult; sed se vult vt nobis se donet! O dator liberalissime, da temetipsum mihi: siquidem & ego tuus sum discipulus, & quamuis tale donum non promereor; sed benè noui, te non hoc propterea nobis dare, quia illud promeremur; sed quia tu bonus es, ac delectaris, tantum nobis bonum tribuens, quod omne meritum excedit.

MOX perpendam, tantā fuisse reuerentiam

lerat, corpus fuisse conuersum. Et iuxta hæc, cùm sacrum Missæ audio, aut communico, aut ingredior Ecclesiam, optimum est actuare, & viuificare fidē, per omnes meos sensus, hac ratione discurrendo: credo Domine, quamuis *oculi* mei, panis colorem & figuram videant, non tamen panem verum, sed te filium a Dei viui *splendorem gloriæ, & figuram substantiæ eius*, b *candidum & rubicundum, electum ex millibus*, istic esse. Credo, Deus meus, etsi meus *odoratus*, panis & vini odorem percipiat, sub illis tamen esse te ipsum verum Iacob, c *cuius odor est sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus*. Credo item quamuis *Gustatus* meus saporem percipiat panis; & *Tactus*, mollitiem, & reliquas panis qualitates, isthic nihilominus non esse terrenum panem, sed te d *panem viuū qui de cœlo descendisti*, fontem omnis dulcedinis & suauitatis. O Saluator dulcissime, illustra quæso meum intellectum, sicut illustrasti tuos Apost. vt fide viua agnoscam infinitam pulchritudinem isthic latentem, & suauissimo tuarum virtutum odore conforter, & deliciarum tuarum dulcedine nutriar ac recreer.

a *Heb.* 1. 3.
b *Cant.* 5. 10.
c *Gen.* 27. 27
d *Ioan.* 6. 51.

III. VLTIMA causa perpendi potest, vt nostram fiduciam excitaret, adderetq; animum, vt accedere auderemus, tangere, in nobis recipere, & comedere. Nisi enim ita sese occultaret, quis hæc facere auderet? Ideoque idem amor, qui effecit, vt nobiscum maneret; eum impulit, vt ita se occultaret; quò arctiori vnitione ipso frui liceret, dum intra nosipsos illum

reci

recipimus. O benedictus sit talis amor, qui suæ granditatis oblitus, nostræ se accommodat vilitati, ne aliàs viles vermiculi, à tanta maiestate perterriti, eam fugerent.

PVNCTVM III.

TERTIO exquirendæ sunt causæ, cur sub speciebus panis & vini potiùs quam sub re alia spectabili nobiscum manere decreuerit, quas ad nostram spiritualem vtilitatem applicabimus.

PRIMA causa fuit, vt nobis coniungeretur non modò spiritualiter, quà Deus est: sed corporaliter etiam, quà est homo; idq; maxima, quæ esse potest, coniunctione: nihil est enim, quod magis intimè homini vniatur, atq; cibus & potus: qui non exterius adhæret, sed per os intrans, ad ipsa viscera penetrat, ibique cum illis coniungitur. Et quoniam amor, vniendi vim habet amantem cum re amata, voluit amantissimus IESVS, non solùm manere prope nos, sed ad nosipsos intrare, & hac sacramentali vnitione spiritualem illam efficere, quæ veri est & solidi amoris. O IESV amantissime, quomodo non horres intrare in viscera, adeò sordidi & horridi corporis, atque hoc est meum! quis hoc Domine efficit, si non tui amoris magnitudo? quæ quò possit nostræ vilitati coniungi, proprias suas granditates cóculcat? coniunge me tecum perfecta charitatis vnitione, vt in æternum à te non recedam. I.

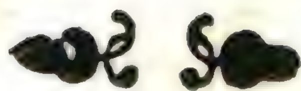
SECVNDA causa fuit, vt hac ratione nobis significaret, se omnes eos affectus in ani- II.

ma nostra efficere quos panis & vinum in corpore nostro efficiunt. Nam sua præsentia diuina & gratia, quam nobis in hoc sacramento communicat, nutrit, conseruat, & auget vitam nostram spiritualem, dat robur, cor lætificat, peruerso amoris proprij incendio resistit, & damna reparat, quæ ab ipso nobis proueniunt: ac denique nos facit sibi similes, virtutes suas & proprietates nobis imprimens, ideoque dixit ipse, *qui manducat me, viuet propter me.* Ioan. 6.58. His considerationibus, magnum in me conabor excitare huius sacramenti appetitum, plurimi faciens, quantum mea referat frequenter illud ad animæ meæ sustentationem suscipere; sicut est necesse corporalem cibum suis temporibus sumere, vt corpus sustentetur. O cibum cœlestem! ô panem Angelorum; & verè panem quotidianum! si mihi daretur te quotidie sumere, vt vitam per te ducerem diuinam! ô *O vinum germinans Virgines*; & ô *vinum lætificans cor hominis*; veni, & puritate tua purifica animam meam, & tua lætitia lætifica spiritum meum, & me totum vi tui amoris inebria.

Zac. 9.17. Ps. 103. 15.

III. TERTIA causa fuit, vt nobis significaret, sicut panis efficitur, ex multis frumenti granis contritis, & in massam vnam coeuntibus; vinumque ex multis vuarum granis calcatis & expressis: ita diuinum hunc cibum & potum, corda requirere verâ charitate coniuncta; ad quam multorum fidelium in vno spiritu coniunctionem efficiendam dirigitur: propterea

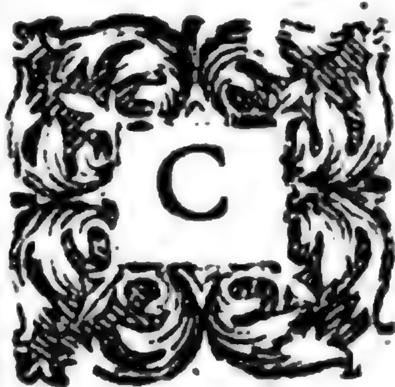
pterea enim communio appellatur. quasi comunis multorum inter se, & cum Christo vnio, cuius spiritum omnes participant: Quare, si ad huiusmodi communem vnitionem, necesse est, me permittere moli, calcari, & conculcari, mortificando in me quidquid habeo de veteri homine, debeo meritò ad id me promptum offerre, quò diuini huius cibi gustata dulcedine, ipsi Christo coniungar. O Christe dulcissime, qui tuum corpus coniunxisti speciebus panis, qui prius fuit molitus; & tuum sanguinem vini accidentibus, quod prius fuit calcatum & expressum; en Domine, me offero vt molar, & comminuar, & conculcer; quò tuum conseruem amorem & coniunctionem concordiamque cum meis fratribus, vt tu, Deus meus, digneris te mihi in hac vita, per copiosam gratiam coniungere, vt maneat perpetua hæc vnio in æterna gloria, Amen.

MEDITATIO XIV.

DE SEX MYSTICIS REBVS, quas in panis & vini consecratione Christus Dominus fecit, dixitq́;.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM primò, Christum Dominũ nostrum extrema vultus grauitate modesta, ac deuota, quæ posset suis discipulis admirationem & reuerentiam adferre, *accepisse* ex mensa sanctissimis & venerandis *suis manibus panem* vnum; quem, etsi in mensa manentem consecrare potuisset, voluisse tamen ambabus manibus illum accipere, vt ea ratione ostenderet, eiusdem in corpus suum conuersionem, opus esse omnipotentiæ & liberalitatis suæ; vnumq́; ex suis operibus meritoriis, quæ ipsius manibus significantur.

I. PRIMVM enim erat opus omnipotentiæ ipsius, quà DEVS erat; & Potestatis Excellentiæ, quam habebat, quà erat homo, à Patre sibi
a Ioan. 13. 3. datam. a *quia omnia dedit ei Pater in manus:* quibus stupendam hanc effecit mutationem, ita, vt idem ipse seipsum in propriis manibus totum & integrum haberet; manensq́; ipse in

loco suo; totum tamen se & integrum, manus discipulorum traderet, vt ipsum comederent. O diuinæ potentiæ magnitudinem! ô b *mutationem dexteræ excelsi!* gaudeo, saluator mi, quod manus tuæ adeò, sint potentes! muta me, Domine, & transmuta dextera tua, vt superni huius panis virtutem recipiam. b *Psal.* 76.11

II.

DEINDE infinitam quoque manuum suarum liberalitatem hic ostendit: nam, vt teste Dauide, c *omnia à Deo expectant, vt det illis escam in tempore opportuno: eoq; aperiēte manum suam, omnia implentur bonitate & benedictione*, sic etiam liberalissimè cælestem hunc panem nobis dat, ambas manus aperiens, vt nos virtutibus & benedictionib⁹ repleat. Quę maior liberalitas esse potest, quam vt se totum & integrum nobis tradat, nihil sibi reseruans, in pretium, alimentum & socium nostrū, idq; totum omninò gratis, & nullo suo emolumēto, sed solum quod bonus sit ac liberalis! Hac consideratione, petā supplex ab hoc Domino, dari mihi sanctissimas illas man⁹, quas exosculer, ob tot beneficia, quæ in me confert, gloriam ei tribuens, propterea quæ illis operetur. c *Ps.* 103 27. & 144. 15.

III.

FVIT denique hoc opus manuum ipsius, quia suis meritis, & manuum suarum laboribus, sudoreque sui vultus, hunc panem lucratus est, quem dedit nobis ad vescendum; simul volens panem hunc non otiosorum hominum sed laborantium, d *qui labores manuum suarum manducant*, cibum esse, *qui propterea beati sunt, & benè illis est.* Quare ad eum d *Ps.* 127. 2.

edendum disponere nos oportet bonorum operum exercitationibus; &, postquam sumpserimus, prosequi laborem manuum nostrarum, in ipsius obsequio. O Adam cælestis; qui sicut alter ille terrenus laborasti, & sudasti, vt panem lucrareris, quem tuis filiis esses traditurus, laudo te & glorifico, quia mihi das gratis, quod tu tam caro pretio comparasti, ac tanta tui defatigatione fuisti lucratus. Iustum est, Domine vt & ego laborem manibus meis, ne diuini huius panis indignus efficiar: scriptum est enim e *quoniam si quis non vult operari, nec manducet.*

e 2. Thes. 3. 10.

PVNCTVM II.

I. CONSIDERANDVM deinde, quod Christus Dominus noster *accipiens panem in manus suas*, eleuauerit oculos suos in cælum, vt significaret, panem, quem dare illis disponebat, non terrenum esse, sed cælestem, panem Angelorum, & supersubstantialem, ab æterno suo patre datum, vt impleret, quod promiserat in suo sermone quando dixit, a *non Moyses dedit vobis panem de cœlo, sed pater meus dat vobis panem de cœlo verum. Ego sum panis viuus, qui de cœlo descendi.* Et sic oculos leuat in cœlum, vt suos discipulos, & nos moueat, ad corda nostra, cum magnis affectibus spei, charitatis, & puritatis leuanda, spe petentes cœlestis nostri patris, qui in cœlis est, cibum; eum petentes affectuosa oratione

a Ioan. 6. 32. & 51.

& nos

& nos ipsos disponentes, ad illum cum puritate vitæ cœlestis accipiendum; facientes quod Ecclesia in Præfatione Missæ monet, *Sursum corda*; ad quod respondemus, *habemus ad Dominum*. O Pater noster, qui es in cœlis, eleua corda nostra, vbi tu es; & da nobis hodie panē hunc supersubstantialem, qui de cœlo descendit, vt vitam cœlestem daret mundo.

SIATIM *Gratias egit* æterno patri, pro tam insigni beneficio, quod ipsius manibus mundo conferebat, dando ei hunc panem in cibum & nutrimentum: hac via nos docens, panem hunc magnis gratitudinis affectibus, ante & post sumptionem elicitis esse comedendum: ideo enim appellatur Eucharistia, quod significat gratiarum actionem. O quàm feruentem gratiarum actionem fecerit Christus in illa hora! nam si pro pane hordeaceo, quem dedit quinque millibus hominum in deserto, gratias egit; quanto maiores, & maiori affectu plenas egisse credendus est, pro pane hoc cœlesti, quem dabat omnibus hominibus, in deserto huius mundi! nam ad beneficij mensurā crescit eius gratitudiuis affectus. Et siquidem ego quantas debeo, agere nō possum; offeram, tamen quas ille patri suo egit, & sacramentum recipiam, quod ipse in hunc finem instituit. II.

HOC facto, *panem benedixit* ita, vt non solùm patrem suum benedixerit benedictione laudum, & gratiarum actionis; sed ipsum panem benedictione orationis, effectricis eius III.

considerando, quidquid in eo latet, carnem videlicet ipsius Christi, sanctissimam eius animam, sanguinem pretiosum, eius diuinitatem, & omnia eius merita; & singula horum seorsim perpendere, idem est, atque panem hunc spiritualiter diuidere ad comedendum. O Redemptor mi, ego, vt paruulus, non scio panem hunc diuidere; nec non diuisum debeo comedere: tu ergo illum mihi tua manu diuide; vt cum fructu illum comedam, præsentiens minutim, quod in eo continetur.

PVNCTVM III.

VLTIMÒ considerabo, Christum Dominum, postquam panem fregisset suis discipulis dedisse, dicentem: *Accipite & comedite*: HOC EST CORPVS MEVM. In quo perpendendum est illud verbum: *deditq́, discipulis suis*. O pretiosissimum donū! in quo illis dedit, quidquid erat, & habebat; idq́ue ex mera gratia, quia propensissimus est ad dandū! O Charitatem infinitam! O bonitatem immensam: quæ hic non se sibi vult; sed se vult vt nobis se donet! O dator liberalissime, da temetipsum mihi: siquidem & ego tuus sum discipulus, & quamuis tale donum non promereor; sed benè noui, te non hoc propterea nobis dare, quia illud promeremur; sed quia tu bonus es, ac delectaris, tantum nobis bonum tribuens, quod omne meritum excedit.

MOX perpendam, tantā fuisse reuerentiam

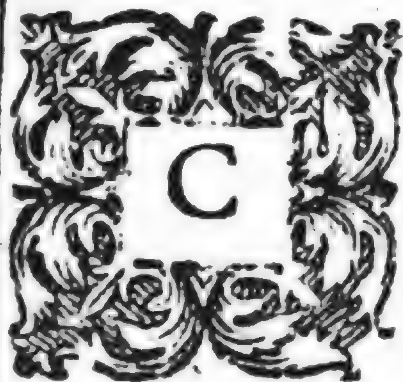
& æstimationem Apostolorum, erga hunc diuinum panem, propter internum veræ fidei lumen, quod illis Christus tribuerat: vt nisi illis dixisset: *Accipite & comedite omnes*, non fuissent illi ausi, vel in manibus accipere: multò minùs comedere, ideoque necesse fuit illis hoc iuberi, ac dici: *Accipite* hunc panem: & attendite, non dari vobis solum, vt exosculemini, & adoretis, & super capita vestra illum ponatis, aut instar reliquiarum custodiatis, ad vestram cōsolationem: sed vt illum comedatis, & eo nutriamini. *Comedite omnes*, nemo se prætextu humilitatis excuset: trado enim illum pro vobis omnibus, qui verè estis mei discipuli: nec solùm præsentibus, sed etiam vsque ad finem mundi futuris. O dilecte mi, siquidem iubes me, diuinum hunc cibum comedere; ego accipiam & adorabo; & postmodum ex obedientia comedam, vt dulci tua præsentia fruar sperans te misericordiæ & liberalitatis tuæ abundantia, süppleturum indignitatem meam.

MEDITATIO XV.

DE POTESTATE, QVAM Christus Dominus dedit Apostolis, vt facerent idem, quod ipse fecerat, & quam nunc etiam habent Sacerdotes, ad consecrandum & offerendum corporis & sanguinis Christi sacrificium.

PVNCTVM I.

CONSIDERANDVM est primo, Christũ Dominum nostrum, postquam hoc Sacramentum instituisset, dixisse Apostolis suis; a *hoc facite in meam commemorationem.* Ex quibus verbis satis constat, dedisse illis potestatem idem faciendi, quod ipse fecerat, conuertendi videlicet panem in corpus ipsius, & vinum in sanguinem eius, præcipiens tam ipsis, quàm Sacerdotibus, eis in dignitate sacerdotali successuris, vt hoc ipsum facerent eo modo, quo ipse fecit.

S Thom 3. p. q. 81. a. 1. & in Additio. 4.

a *Luc.* 22 19. a 1. *Cor.* 11. 24.

I. CIRCA hoc adeo beneuolum mandatum, in primis considerabo infinitam Christi Do-

mini Charitatem, qua non Angelis cœli, ſed hominibus in terra degentibus dederit poteſtatem, ſupra verum ipſius Corpus & Sanguinem; vt illi, inquam, ipſius nomine & eius perſonam gerentes, veriſſimè dicere poſſint, ſuper panem: HOC EST CORPVS MEVM; & virtute horum verborum, conuertere panem in corpus ipſius Chriſti, ſicut ipſemet Chriſtus conuertit, tanta miraculorum multitudine, vt excedant illa, quibus cæcis viſus, ægrotãtibus ſanitas, ac mortuis vita fuit data. O amantiſſime IESV, quid amplius facere potuiſti, quam feceris pro hominibus, talem illis tribuens poteſtatem, quæ omnem Angelorum dignitatem, excedat? b *minuiſti eos paulò minus ab Angelis, quos tamen cõſtituiſti ſuper opera manuũ tuarum.* Et nunc amplius eos exaltas, poteſtatem illis concedens, vt Corpus & Sanguinem tuum è cœlo ad manus ſuas proprias deducãt. Omnes tuæ creaturæ, te Domine, ob tantum beneficium benedicãt; & anima mea, cum ſuis omnibus potentijs, vt tuis laudibus nunquam deſiſtat. Amen.

b *Pſal. 8.6.*

II. SED eſt quod vltra in liberalitate infinita diuini huius Domini perpendatur: vt qui noluerit hanc poteſtatem, ad certum numerum perſonarum, locum, aut tempora certa, limitare; quò omnibus liceret, ſanctiſſimi huius Sacramenti fructu copioſè frui. Potuiſſet ſtatuere, ne in toto mundo, niſi vnus eſſet Sacerdos, aut vnus in ſingulis prouincijs, aut in ſingulis ciuitatibus; aut ne Sacerdotes, corpus

eius

eius & ſanguinem conſecrare poſſent, niſi ipſi valde eſſent Sancti; aut quod hoc Sacramentum, ſicut c *Agnus ille Paſchalis*, non niſi in deſignato aliquo loco, & ſemel tantum in anno conſecraretur. Sed eius liberalitas, his terminis & limitibus noluit contineri; ſed plenam dedit facultatem, vt plurimi eſſent Sacerdotes, qui, etſi improbi, omni tamen tempore, & loco, quotidie in ſingulis templis, & cuiuſuis etiam pagi Oratorijs, hoc ſacrameutum conficerent. O Saluatoris noſtri immenſam liberalitatem! nunquid Domine noſtram conditionẽ ignoras? qua, niſi quod pretioſum eſt, ſit etiam rarum, ſtatim illud parui facimus? cur igitur tot vis eſſe Sacerdotes, cum plena poteſtate, adeo frequenter, venerandum hoc Sacramentum celebrãdi? Sed amor tuus ſine modo eſt, & menſura; qui, vt bonis beneque tuis donis vtentibus benefaciat, diſſimulat, ac ſuſtinet, quod multi mali, eadem dona parui faciant. Vtinam oẽs ſine modo & mẽſura, in tuis obſequiis liberales & prodigi eſſemus; ſiquidem ſine modo & menſura, tua nobis dona adeo indulgenter communicas.

c Exod. 12. 46.

III. SED multo adhuc plus eſt perpendendum, in hac infinita humilitate & obedientia, quam oſtendit IESVS Chriſtus Dominus noſter, ad vocem cuiuſuis Sacerdotis: nam ex hoc nunc obſtrinxit ſe, vſque ad mundi finem, deſcẽſurum ad vocem Sacerdotis ſine nulla mora, quando ille conſecraret, in quocunque loco, & tempore id faceret: &

quam-

quamuis impius ille esset, & peruersa intentione, ad illum verbi gratia conculcandum, aut in ignem proiiciendum, consecraret: omnia hæc tolerans in gratiam & in bonum electorum. O immensum charitatis Christi pelagus! fieri ne potest, vt ipse d DEVS *voci hominis obediat*, & non sancti alicuius, vt erat Iosue, sed etiam peruersi sicut Iudas? & se tractari sinat à manibus sanguinariis, seque tot ac tantis abiectionibus subiic.a:? O Domine, quàm geris addictum animum humilitati & obedientiæ, qui adeo illustre vtriusque exemplum nobis quotidie exhibes. Ex quo discam obedire Prælatis, in omnibus licitis, quæ iniunxerint: etiamsi improbi illi sint, & peruersam habeât intentionem: eorum, inquam, iussis obtempe rabo ad nutum, promptè, & constanter vsque ad mortem; non desistens ab obedientia: sicut non desistit Christus implere, quod semel se facturum promisit.

Iosu. 10. 14.

PVNCTVM II.

CONSIDERABO deinde, Christum Dominum, eisdem illis verbis mandasse Apostolis, & Ecclesiæ suæ sanctæ Sacerdotibus, offerre hoc sacrificium corporis & sanguinis sui, quod ipse sub accidêtibus panis & vini instituit, loco sacrificiorum antiquæ legis. perpendenda etiam est, sacrificij huius excellentia, & bona, quæ ex eo nobis proueniunt.

I. PRIMVM, Sacrificium est oblatio, quam

homo facit Deo, rei alicuius ipsi gratæ, vt illum reuereatur & colat, in signum infinitæ eius excellentiæ & maiestatis. Quid autem æterno Patri offerri potest, quod magis sit pretiosum, magisq́; illi placeat, quàm ipsiusmet filius, qui verus est Deus & homo, de quo ipse dixit, a *hic est filius meus dilectus, in quo mihi cõplacui.* O quantum tibi debemus, Saluator mũdi, quòd nobis in Sacramento & Sacrificio, dederis rem pretiosissimam, quam poteras nobis dare, temetipsum videlicet; & ne oblatio, etiamsi pretiosa, reiiceretur, eò quòd esset improbus, qui illam offerret; tu ipse principalis esse voluisti, qui illam offerres, sicut b *Sacerdos æternus secundùm ordinem Melchisedec:* offerens panem hunc, & vinum cœleste, manibus sacerdotum terrenorum.

a Matt. 3. 17

b Psal. 109 4 Hebr. 7. 17.

II.

DEINDE perpendam, Sacrificiũ hoc eminenter esse causam trium effectuũ, in quos diriguntur Sacrificia, in satisfactionẽ videlicet nostrorum peccatorum; in gratiarum actionẽ, ob accepta beneficia; & ad impetrandũ ab eo bona, quæ cupimus, temporalia vel æterna. Propter hos fines interesse debeo Sacro; aut illud celebrare: extendendo, quãtum fieri poterit, fiduciæ vela: Sufficiens enim ad hæc omnia est in eo fundamentum, vt confidam, per ipsum placari iram æterni Patris; & meorum peccatorum debita eidem reddi; ac virtutes & dona, quæ petiuero, impetrari: Charitate verò, hoc totũ extendam ad bonũ proximorum, siue viuentium, siue vita functorum, qui sunt

in Purgatorio: quia omnibus prodesse potest: Quò verò magis fiduciam meam excitem, mihi ipsi dicã: quæ adeo grauia sunt peccata, quorum remissio non impetretur, diuino hoc corporis & sanguinis Sacrificio, quod ipse in ara crucis pro omnibus peccatoribus obtulit? Quę item pœnæ, grauioribus nostris culpis debitæ, non hac solutione soluentur, si quas Christus Dominus ad earum satisfactionẽ obtulit, offerantur? Et quæ deniq; bona à Deo peti possunt, quæ non impetrentur hac media oblatione, in qua sibi summe complacuit? O Pater æterne, si adeo tibi grata fuit innocentis Abèlis oblatio, quem inuidia fratris eius Cain occidit; multò magis placebit oblatio innocentissimi filij tui IESV, quem fratris sui populi, scil. Hebręi, occidit inuidia; qui vitam suam obtulit, vt morte sua vitam nobis adferret! Accepta, ô Pater benignissime, hoc sacrificium in remissionẽ meorum peccatorum; accepta item in gratiarum actionem, propter innumera beneficia, quæ à munificentissima tua manu accepi; & propter illud supplico dari mihi hic copiosam gratiam, & postea æternam vitam. Amen.

PVNCTVM III.

I. CONSIDERANDVM hic etiam, in eisdem verbis commisisse Christum Dominum nostrum hæc fieri *in memoriam* sui, præcipuè aũt suæ passionis & mortis: perpendam autem, Christum duplex sacrificium nostri causâ obtulisse: Alterum cruentum in

cruce

cruce, alterum incruentum in ipsa cœna: & hoc voluit esse in alterum memoriam: vt hinc discamus, quanti ipse faciat, sui, passionisque suæ sacratissimæ memoriam, recentem apud nos esse, ob cō nodum, quod ex ea nobis proueniet: siquidem hanc ob causam hoc sacrificium & sacramentum instituit, vt ipse in eo apud nos manens, hāc memoriam in nobis excitaret, & permoueret ad exercendos tres actus gratitudinis, recognoscere videlicet & magnifacere ipsum beneficiū; laudare ipsum bene factorem; & aliquod ei obsequium exhibere.

II. AD hæc est perpendendum, quoties DEVS Dominus noster insigne aliquod beneficium, suo populo cōferebat, statuisse aliquid faciendum in gratiarum actionem, eò quòd plurimùm nostrâ referat, gratos nos illi pro acceptis exhibere, quò nos, ad noua alia recipienda disponamus. Et quoniam pro hoc Passionis eius beneficio, ac cæteris donis, quæ ab eo nobis proueniunt, non poterant homines se satis gratos exhibere; voluit ipse hunc nostrum defectum supplere, seipsum faciens nostram oblationem, vt eam ipsimet pro collatis in nos donis offerremus. Et quoniam ipsamet oblatio est nouum quoddam beneficium, non est aliud medium, quo pro eo nos gratos exhibeamus, nisi eâdem memoriâ munificè & liberaliter illud frequentare, procurando assistere quotidie venerando huic sacrificio; & spiritualiter diuinum hoc sacramentum accipere; & suis etiam tēporibus sacramentaliter, *1. Part. Meditat. 33 & 34.*

ſicut alibi diximus. O dulciſſime Saluator, ſi-quidem ad hoc nobiſcum manere voluiſti, vt noſtram memoriam excitares, concede mihi tui ſemper eſſe memorem, ſicut tu mei memor fuiſti: vt ſemper te laudem ob innumera, quæ mihi contuliſti beneficia. Amen.

III. VLTIMÒ perpendam, Chriſtum Dominum noſtrum, etiam velle, vt celebremus hoc myſterium, in memoriam heroicarum virtutum, quas tum in vita ſua, tum in morte ipſe exercuit, quarum venerandũ hoc Sacramentum eſt viuum quoddam exemplar: nam, vt ipſe venit in mundum non ſolùm vt nos redimeret, ſed etiam vt virtutum exempla, quæ ſequeremur, præberet; ita deſcendit ad hoc ſacramentum, non ſolùm, vt nos ſanctificet; ſed etiam vt eadem exempla renouet, quæ, quòd ſint præſentia & continuata, efficaciùs nos mouent ad ſui imitationem. Licet itaque imaginari, eum in

a *Ioan.* 13. 15 de nobis hæc dicere: a *Exemplum dedi vobis, vt quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis*: b *diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis*

b *Matt.* 11. 29. *corde*. Hæ virtutes ſunt Charitas, Miſericordia, Liberalitas, Humilitas, Patientia, Manſuetudo, & Obedientia prompta ad nutum, & cum perſeuerantia, in his omnibus vſque ad

Meditat. 11. & 13. finem mundi, ſicut in hac ipſa Meditatione & præteritis diximus; in ſexta verò Parte fuſius etiam hæc dicentur, ad explicandum quidquid pertinet ad ſupremum hoc beneficium. Imitatio harum virtutum debet eſſe potiſſimus fructus, quem ex his meditationibus eli-

ciamus,

ciamus, supplicantes Domino nostro, vt sit nobis auxilio, ad eas reipsa exequendas. O Deus virtutum, qui memoriam fecisti mirabilium tuorum, dans te ipsum escam timentibus te, concede mihi ita hæc mysteria meditari & recipere, vt clarissima tua imiter exempla. Amen.

MEDITATIO XVI.

CHRISTVS IN COENA dixit Apostolis, quia vnus vestrum me traditurus est; & Iudas, ad id scelus perpetrandum, exiuit ab eis.

PVNCTVM I.

ISCVMBENTE IESV a cũ duodecim discipulis suis, & edentibus illis, b turbatus est spiritu, & magno sensu protestatus est, & dixit: Amẽ, amen dico vobis, quia vnus ex vobis c qui manducat mecum & a intingit mecum manum in paropside, tradet me. Et d a filius quidem hominis vadit, vt moriatur; sicut scriptum est de illo: va autem homini illi, per quem filius hominis traditur: bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille.

a Matt. 26. 21.
b Ioan. 13. 21.
c Luc. 22. 21
d Marc. 14. 18.

I. PRIMVM considrandum hic causam turbationis & interni Christi sensus fuisse, quod Iudam videret inter suos hominem peruersum, impœnitentem, & reprobatum: qui, etsi solus esset, sufficiebat tamen ipsum turbare, contristare, ac eius diluere gaudium, quod cum tot bonis & electis habebat: non quòd ipse hominem, propter seipsum odisset; sed quòd summè detestaretur eiusdem iniquitatem; & nominatim ingratitudinem, ad tanta accepta beneficia, quam voluit ipse Dominus grauissimè aperire, cùm dixit: *vnus ex vobis*, quem ego in Apostolum meum elegi, cui mea secreta patefecit, & potestatem dedi patrandi miracula, cuius pedes nunc laui, & corpus meum ad edendum, sanguinem verò ad bibendum dedi, & *mecum intingit manum in paropside*, & ex eodē calice bibit: *hic me traditurus est* in mortem. O bone IESV, non mirum, te spiritu turbari; & sponte accipere hanc turbationem & & tristitiam, cuius horrendum adeo crimen est motiuum & causa! pœnitet me, Domine, causæ, quam ego, ingratitudine mea, tuæ tristitiæ præbui, sed auxilio tuo statuo certò, me velle emendare.

II. DEINDE perpendendæ sunt causæ, ob quas Christus Dominus noster, hæc verba coram Apostolis omnibus dixerit. PRIMA enim fuit, vt omnes intelligerent, ipsum esse Deum, & omnium corda cognoscere, & quid aduersum se machinarentur: quæ notitia, circūstantia quædam erat, eius labores aggrauans, iuxta

illud

illud Sapientis : *qui addit scientiam, addit & laborem.* Qua tamen notitia non ad vltionem suorum inimicorum vtebatur ; sed vt plus in suis laboribus pro illis pateretur. SECVNDA causa eaq; valde singularis, fuit eius de Iuda commiseratio : Cupiebat enim eum reducere ad meliorem mentẽ, tribus ad id rationibus adductis, efficacissimis ad quemuis peccatorem conuertendum. PRIMA ratio 1.
fuit, qua illum monuit, se conscium esse occultarum eius cogitationum & operum iniquorum : ac propterea, se Deum esse, & iudicem ipsius, cui nihil esset occultum, SECVN- 2.
DA qua eius dissolui, deceptionem, cui peccatum illius innitebatur, vt enim suprà insinuauimus, Iudas scelus suum sic excusabat: quòd siquidem CHRISTVS Dominus, tunc temporis erat moriturus per manus persequentium Iudæorum, non multum illi noceret ipse eisdem illum tradens ; vt posset quoque aliquod inde emolumentum accipere. huic inquam Iudæ cogitationi & excusationi respondit CHRISTVS : *filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de illo, veruntamen væ homini illi per quem tradetur* : atque si clarius diceret ; decretum patris mei, de morte mea, non te cogit, vt me in mortem tradas ; liberum enim tibi manet, id non facere : quare quòd facere velis, id tu tuæ culpæ tribuas. TERTIA ratio fuit, horrendas il- 3.
li minas proposuisse: *bonum erat ei, si natus nõ fuisset homo ille*; quàm tali se culpa maculare,

propter quam ad æternum ignem damnatus, optabit se non esse, ne talibus tormentis crucietur: quod tamen illi non concedetur. His tribus rationibus permotus, ego contremiseam ad quoduis lethale peccatum; siquidem nec occultari illud Deo potest; nec alteri causæ, quàm peruersæ meæ voluntati tribuit: estque adeo grande malum, vt præstaret non esse, quam, propter illud admissum, æternùm damnari.

PVNCTVM II.

DEINDE considerandum, quid cæteris Apostolis, ex hac Christi sententia euenerit, quidque ipse Christus circa hoc effecerit.
I. Primum enim a *contristati valde cœperunt singuli dicere, nunquid ego sum Domine?*
a Matth. 26. 22.
In quo apparet, bonarum esse mentium, culpam timere, etiam vbi non est: nam ob amorē, quo Deum diligunt, adeo peccatum auersantur, vt nec eius vmbram videre, nec vestigium eium eius vllum in se inueniri, audire vellent. Vtinam adeo cordi meo Christi amor esset infixus, vt vel ea cogitatione tremerem, quòd possem illum aliquando offendere.

II. DEINDE Christus Dominus noster, consueta sua charitate & prouidentia, voluit proditorem, qui adhuc erat occultus, nominatim promulgare; ne etiam occasionem Apostolis daret, turbationis & iræ cōtra eum: hoc exemplo nos docens: tum, quòd in nobis est, occul-

tare proximorum peccata; quamuis mox alia via sint manifestanda; tum etiam omnem discordiarum & turbationis occasionem in cōmunitate, in qua sumus, remouere. Solum autem hominem patefecit duabus personis, quarum VNA fuit ipsemet Iudas, qui, vt suum delictum occultaret, impudentissimè vt alios interrogantes audiuit: interrogauit & ipse: b *nunquid ego sum Rabbi?* At Christus Dominus absq; vlla in impudentem hominem indignatione, aut iniuria vlla prolata, mansuetissimè voceque ita submissa, vt alij non audirent, c *ait illi, tu dixisti.* Atque si diceret, tu es qui me trades; & propter te hæc omnia dixi: adhuc est tibi tempus pœnitendi, si vis; & ego tibi remittam. ALTERA fuit persona, dilectus Ioannes, qui super eius pectus recumbebat, vt esset testis charitatis, qua erga Iudam vtebatur: dixitque illi: c *ille est, cui ego intinctum panem porrexero: & cùm intinxisset panem, dedit Iudæ Simonis Iscariotæ.* Est autem credendum, dedisse illi panem comiter valdè magnisque amoris signis, sicut mater solet filio, aut amicus amico sibi familiari & dilecto: vt hinc appareat, quousque peruenerit charitas Christi, qui etsi turbatus, & contristatus fuisset, ob huius hominis scelus & proditionem, non propterea destitit indicia illi amoris ostendere; vt à malo proposito reuocaret. Gratias tibi Saluator benignissime, qui non cessas nec defatigaris d *prunas congregare super caput eius*, qui adeò te odit, adeò bene-

III.

b *Matt.* 26. 25.

c *Ioan.* 13 26

d *Prou.* 25. 26.

uolè bolum intinctum ei porrigens, quo eius cor emolliretur, & ad mentem rediret.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM tertiò, infelicem Iudam accepiſſe quidem bolum de manu Chriſti Domini, ſed cum magna in propoſito ſuo malo pertinacia, & obſtinatione: atque ſi diceret intra ſeipſum, etiamſi amplius mihi indulgeas, ego tamen te tradam & pecuniam recipiam, quam propter te perdidi. In pœnam autem huius obſtinationis duæ horrendæ pœnæ illum ſunt ſubſecutæ.

I. PRIMA pœna fuit, quod permiſſus fuerit Satanas poſt bolum in illum intrare. Bis autem Satanas ingreſſus eſt in Iudam, *primum*, vt ipſum induceret ad vendendum Chriſtum Dominum, cuius ſuggeſtioni acquieſcens *abÿt* a vt ſuperius eſt dictum, *&* b *locutus eſt cum Principibus ſacerdotum, dicens: quid vultis mihi dare: & ego eum vobis tradam? Deinde*, vt proditionem ſuam diligenter exſequeretur, vrgens eum, vt è cœnaculo egrederetur, & pergeret exſecutioni mandare traditionem, quam fuerat machinatus. Hoc autem accidit illi, poſtquam intinctum bolum acceperat: vt hinc diſcamus, quàm ſit periculoſum, deliciis Dei, & ſignis amoris eius erga nos, abuti; ac porrò periculoſiſſimum, malè diſpoſitum, & cum aliquo peccato lethali, panem hunc vitæ accipere, intinctum in ſangui-

a *Luc.* 22. 3
b *Matt.* 26. 14.

ne

ne pretiosissimo, qui in ipso continetur, nobisq;, in signũ perfecti amoris Christi erga nos datur. Nã in pœnã huius temeritatis & ingratitudinis, post ipsum bolum, ingreditur Satanas, & cordis capit possessionem, qꝫ postea ad innumera & horrẽda peccata instigat & vrget

SECVNDA pœna fuit, quod ei dixit Christus: *quod c facis fac citiùs*, quod perinde fuit, atq; illum deserere, & in sua manu illum relinquere, permittendo peruersam suam voluntatem implere. Atq; si diceret: hactenus te in comitatu meo, & in hoc cœnaculo te retinui sæpè tibi indulgendo, & gratiis ac fauoribus te prosequendo, quò te peccati tui pœniteret: sed quandoquidem tu id non vis, manum egò meam à te subtraho, & exire permitto, vt quod tu desideras, exsequaris: ac propterea *quod facis fac citius*; nam ego magis appeto mori, quam tu me tradere ad mortem. O charitatem IESV immensam! ô duritiem Iudæ diabolicam! quantumuis desideret Iudas IESVM vendere, multò amplius IESVS vendi desiderat, tradiq; ad mortem, vt ipsum etiam Iudam saluet, at cum iniquitas eò peruenit, vt resistat caritati, accedit soror eius iustitia, vt iniuriam vlciscatur, iudicatq; deserendũ esse eum, qui obstinatè curari voluit, iuxta illud Prophetæ, *curauimus* d *Babylonem, & non est sanata: derelinquamus eam.* Tu igitur anima mea, *misericordiam* e *& iudicium Deo tuo canta*: vt, si misericordia te non inclinauerit ad bonum, iudiciũ retrahat à malo, & extorqueat

II. c *Ioan.* 13.27 d *Ier.* 51.9. e *Psal.* 100.1

timor

timor iusti iudicis, quod non obtinet amor patris misericordis.

PVNCTVM IV.

Ioan. 13. 30 PERPENDENDVM quartò, hac permissione Christi Domini, *continuò exiuisse Iudam* ex cœnaculo, *& Christus Dominus dixit: nunc clarificatus est filius hominis: & Deus clarificatus est in eo si Deus clarificatus est in eo, & Deus clarificabit eum in semetipso & continuò clarificabit eum.*

I. HIS verbis duo, quæ magnam consolationem nobis afferre possunt, nos Christus docere voluit. PRIMVM est, quod exeunte Iuda, ipse maneret glorificatus, eò quòd eius schola & grex, purus remaneret & sanctus; sicut fiet in die Iudicij, cùm ipse valdè glorificatus, ad iudicandum veniens, malos separabit de medio iustorum & electorum. Sicut ergo ipse Christus turbatus, & contristatus fuit, quod Iudam inter suos electos videret; ita nunc exultauit, & glorificatus est, videns illum discessisse. O si talis essem, vt Christus glorificaretur, me in sancta sua societate permanente. Ne Domine, patiaris eò vsq; peccata mea peruenire, vt honor tibi sit & gloria me ab schola & societate tua expellere.

II. ALTERVM fuit, quòd illo Iudæ exitu, initium iam dabatur passioni, propter quam ipse Christus erat glorificatus: gloriam enim suam ipse reputabat, mori pro gloria Patris sui;

& Deus

& Deus glorificabatur in ipso; & ipsum erat glorificaturus: tum miraculis multis in passione, tum gloria resurrectionis. Ex quo intelligimus, quibus oculis Christus Dominus noster suas ignominias aspiceret; quas gloriã suam appellat; quibus etiam oculis aspiciat suorum electorum contẽptus, in quibus ipse glorificatur, & propter quos, illos ipse glorificat, summoque honore afficit: vt ex hoc ego discam b *gloriari in contumelijs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustijs* pro Christo, qui glorificatur dum ego patior, & propterea ipse me glorificabit. Quare c *gloriare*, anima mea, cum Apostolo, in tribulationibus, & *in cruce Domini nostri* IESV *Christi*: in eis siquidem & per eas Christus glorificatur: cui sit honor & gloria in sæcula, Amen.

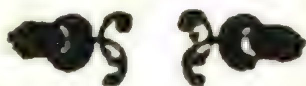
b 2. *Cor.* 12. 10.

c *Gal.* 6. 14.

aliam esse rationem agendi in sua schola, quàm agatur in mundo, & inter Reges gentium; nã *qui maior est*, inquit, *in vobis fieri debet sicut minor; & qui praecessor est, sicut ministrator, nam & ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat*, omnibus in humilitate seruiens; sicuti alibi perpendimus. Quos tamen vt animaret, adiecit: *vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis*: relictæ igitur præcedendi contentione, constantes potiùs estote, vt pergatis mecum permanere, *nam ego* testamẽto *dispono vobis sicut disposuit mihi Pater meus, regnum*. Vt scilicet per humiliationes & tribulationes, ad regnũ meum perueniatis, sicut & ego per easdem, eò sum peruenturus. O dulcis IESV, ego accepto legatum regni tui, etiam cum pacto perseuerandi in tribulationibus & laboribus, obsequij tui causa. Adiuua me, Domine, vt tecum perseuerem, ne coronam amittam. Hinc discam, si quando contentionem aliquam essem cum aliis habiturus, eam non de excellentia, sed de abiectione esse debere: eò quòd optem ego infimum locum; & omnibus subiici: nam hæc via est perueniendi ad excelsiorem locum in regno CHRISTI.

Medita. 23. 3. parte.

PVN-

PVNCTVM II.

DEINDE considerandum: Christum Dominum nostrum tristia alia; & ingrata noua suis Apostolis dixisse: a *Omnes*, inquit, *vos scandalum patiemini in me, in ista nocte Scriptum est enim*, b *percutiam pastorem, & dispergentur oues gregis*, a *postquam autem resurrexero præcedam vos in Galilæam*: Atque si dixisset; vos, quos ego hactenus fauoribus & indulgentia adeo sum prosecutus, scandalizabimini in me hac nocte; cum videbitis quæ mihi euenient; & me deserentes, fidei iacturam aut omninò facietis, aut hærebitis dubitantes de ea: ne tamen propterea animum abiiciatis; ego enim resurgens, & præcedens vos in Galilæam, iterum recolligam. Hæc dixit illis Christus, partim vt illos humiliaret, & ambitionis fumos faceret euanescere, proposita illis propria ipsorum imbecillitate, ac timiditate, in quam essent deuenturi; partim verò, vt hac admonitione eos præueniret, ne desperarent, aut animo essent deiecto, propter illum lapsum: promittens illis, se illos visitaturum. Ex vtroque capite documentum accipiam, ita in timore viuendi, ne scandalizatus Christum relinquam; nec tamen desperem, si quando reliquisse contigerit: quandoquidem adeò se benignum, ad me recipiendum, ostendit.

a Matt. 26. 31.
a Marc. 14. 27.
a b Zach. 13. 7.

RESPONDENS *autem* a *Petrus ait illi: et si*

a Matt. 26. 19.

omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquam scandalizabor, b *quia tecum paratus sum, & in* b *Luc.* 27 33.
carcerem, & in mortem ire; c *qui animam me-* c *Ioan.* 13. 37
am pro te ponam. In his verbis ostenditur feruorem, qui non sit cum humilitate coniunctus causam esse multorum errorum. Tres autem hic admisit Petrus.

1. PRIMVS fuit, quod Christo Domino contradixit quo visus est aliquo modo non adhibere fidem iis, quæ Christus dixit.

2. SECVNDVS fuit, quod se aliis prætulerit, plus sibi virtutis & constantiæ tribuens, quam aliis.

3. TERTIVS fuit, quod nimium de suis viribus præsumpserit, seseque iactarit; ex quo euenit, vt cæteri quoque Apostoli, ne Petro inferiores viderentur, & timiditatis notarentur; d o- d *Mat.* 26.35
mnes similiter responderint: *etiamsi oportuerit nos mori tecum, non te negabimus.* Quod si hæc humiliter dixissent, petentes à suo Magistro ad id auxilium, non impegissent; sed quia ex nimia præsumptione responsio illa procedebat, non fuit ipsi Christo grata, qui propterea meritò illis repondere potuisset, e e *Ier.* 48.29
audiuimus superbiam Moab; superbus est valdè: ego scio iactantiam eius, & quod non sit iuxta eam virtus eius: nec, iuxta quod poterat conata sit facere: quod re ipsa in his discipulis impletum est: sed Christus Dominus noster, reliquis discipulis prætermissis, conuersus ad Petrum dixit illi, animam tuam pro me pones! *amen amen* f *dico tibi, non cantabit gallus* f *Ioan.* 13 38.

donec ter me neges & g abneges nosse me. Quod idem fuit atq; si diceret: tu, qui præ aliis præsumis & iactas, præ aliis quoq; scandalizaberis hac ipsa nocte, in qua ter negatus es me. Videturque Christus ternam illam negationem in Petro permisisse, in pœnam trium errorum, quos in suis verbis admisisse diximus, & fusiùs postea videbimus. Hinc accipiam documentum, ne mihi nimium fidens, aliis me præferam: sed demissè, imbecillitati meæ timens, supplicem ipsi Domino nostro, ne manum suã à me sebtrahat, quia is ego sum, vt etiam nullo alio scandalizato, ipse scandalicer; nisi suo ille auxilio me sustentet. Aspice Deus meus, magnam hanc meam imbecillitatem, & eius miserere: si enim tu non eam iuueris, in quacunq; scandali occasione, erit certa mea ruina.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM tertiò aliud documentum, quod Christus Dominus noster S. Petro quidem nominatim, sed eadem tamen opera cæteris etiam Apostolos
a Luc. 22. 31. dedit; ait enim: a *Simon ecce Satanas expetiuit vos, vt cribraret sicut triticum. Ego autem rogaui pro te, vt non deficiat fides tua: & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos.*

I. IN his verbis tria magni momenti documẽta continentur. PRIMVM quod Satanas eorum aduersarius potestatem sibi fieri petierit ad eos tendandos; sine qua non potuisset, sicut

nec

nec potuit *S.* b *Iob*, aggredi, *nec* c *quidem in porcos intrare*, aut vllum illis damnum inferre: sed facta illi est potestas, quia ita expediebat. Quamuis enim dæmon quæreret eos turbare, & dispergere, sicut qui temerè cribrat triticum; voluit tamen Deus eam tentationem in illorum commodum conuertere, quò humiliores illi, purioresque in posterum manerent, sicut benè cribratum triticum, remanet, purum à lolio & paleis. Quod ipsum consolationis mihi motiuum esse debet, cùm adest aliqua tentatio: existimandum est enim, tentationem esse instar cribri, & quamuis dæmon furiosè me cribret, non vt perpurget, sed vt deiiciat; diuina tamen protectio, ita cribrum circumdare solet, vt eum, qui cribatur, protegat, manumque dæmonis ita contineat, vt reipsa non solum non deiiciat, sed purget ac perficiat; nec mihi defutura est hæc protectio si demissè & confidenter ad misericordiam Dei recurrero.

b *Iob*. 1. 12.
c *Matt*. 8. 31.

II. SECVNDVM documentũ fuit, quod ipse Christus rogauerit pro Petro, ne fides eius deficeret; ei significans: ipsum proculdubio periturũ, Satanamque contra eum ita præualiturum fuisse, vt omninò ipsũ prosterneret; nisi oratione sua & protectione ipse eum eripuisset. O amantissime IESV, diuiuam tuam maiest. supplex oro, vt, si facultatem Satanæ dederis, ad me cribrandum sicut triticum, tu mihi patronus sis & protector, ne deficiat fides mea, aut charitatis aliquod detrimentum faciam.

Conuerte Domine ipſam tentationem in meũ
1. Cor. 10. commodum, *faciens & cum ipſa tentatione prouentum*, & afflictio, quam ſuſtinuero, ſit mihi conflatorii inſtar, in quo ita purificer, vt quidquid in me erit mali, ſecernatur.

III. TERTIUM documentum fuit, cùm dixit: & *tu aliquando conuerſus, confirma fratres tuos*; quibus verbis oſtenditur miſericordia huius Domini, qua ſuperius poſitam ſeueritaté temperauit. vt enim ei reuelauit, quod eſſet ter ipſum negaturus, ſic reuelat his verbis, quòd eſſet conuertendus; ne, cùm videret ſe leproſum, deſperaret. Item eundem monet vt, ob accipiendum conuerſionis beneficium, gratum ſe oſtendat, erga fratres ſuos eos adiuuans, vt & illi conuertantur. Vbi adhuc magis elucet Chriſti charitas in ſuos, cùm non dixerit, tu conuerſus gratias mihi ages, quod pro te orauerim; ſed confirma, inquit, fratres tuos in fide & fiducia, curam illorum gere, & in eo eos adiuua, in quo tu fuiſti adiutus; & ſic referes aliquid pro multis, quæ tui cauſa ego feci.

MEDITATIO XVIII.

DE SERMONE CHRISTI, ad suos discipulos post cœnam habito.

INITA *cœna, habuit Christus Dominus noster, ad suos Apostolos, piissimum & altissimum sermonem, in quo mirè exercuit tria sua præcipua munia, Magistri scilicet, Consolatoris & Patroni, siue Aduocati. Vt Magister, exhortatus est illos ad heroicos virtutis actus; vt Consolator, multa illis magnæ consolationis promisit; vt Patronus, orauit æternum Patrem pro illis, sicut in hac & sequenti meditationibus distinctè considerabitur.*

PVNCTVM I.

INCIPIENS ab amore Dei, quod est primũ & supremum mandatum, exhortatus est Christus Apostolos suos, vt ipsum amarẽt, aliquot efficacibus rationibus ad persuadendum allatis dicens, *sicut a dilexit me Pater, & ego dilexi vos, manete in dilectione mea*, atque si diceret: amor meus erga vos, non qualiscunque est & vulgaris; sed sicut amor Patris mei erga me; quo plurima dona, quæ mihi Pater

I. De amore Dei.

a Ioan. 15. 9.

contulit, vobis ego communicaui, ideoq; vos hortor, vt *maneatis in dilectione mea*, studẽtes, quod in vobis est, hunc meũ amorem in vobis conseruare; ne culpa vestra, vos amore desinã: studẽtes quoq; amare me, sicut ego vos amo: amor enim, non nisi amore simili compensatur; ipse enim amor permouet, vt ametnr. O amor dulcissi me, quib⁹ verbis declarare, & exaggerare magis potuisti amoris tui erga nos magnitudinẽ q̃ illis: *sicut dilexit me Pater, ita dilexi vos?* quib⁹ itẽ efficaciorib⁹ rationib⁹ ad te diligendũ permouere nos poteras q̃ allata magnitudine tui in nos amoris! Vtinam simili amore te diligerem, si quidem tali diligi cupis.

II. De obediẽtia diuinorum mandatorum. b Ioan. 14. 15. 21. 23.

DIXIT deinde, amorẽ hunc præcipue ostendi in obedientia & obseruantia mandatorum ipsius, adductis ad id etiam magnis rationibus dixit itaq; *si b diligitis me, mandata mea seruate, qui habet mandata mea & seruat ea, ille est qui diligit me: qui autem diligit me, diligetur à Patre meo, & ego diligam eum, & manifestabo ei me ipsum si quis diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater meus diliget eum & ad eum veniemus, & mansionem apud eũ faciemus.* His verbis nos docet, verum Dei amorem, nec ociosum esse, nec pro libitu suo, quæ velit, facere; sed contendere vt voluntatem Dei exsequatur in quo tria magna bona continentur. *Primum* quod diligentur ab æterno Patre, singularibus amoris indiciis. Quòd si tanti sit, diligi & charum esse Regibus terrenis, quanti par est æstimare à cælesti Rege diligi, charumque illi

esse?

esse? nihil enim deesse illi potest, qui tali Regi placet & charus est. *Secundum*, quod Pater & Filius & (quod est consequens) Spiritus S. *ad eum venient, mansionemq́*, in anima eius *faciẽt*, eam dirigentes, ei indulgentes, & adiuuantes, singularemque eius curam gerentes. *Tertium* est, quod Christus Dominus manifestabit ei seipsum, tum in hac vita clarissimo fidei lumine, & gratia contemplationis; tum in futura, beatifica visione qua Deus clarè videtur. O fælices eos, qui amant Christum, eius implentes mandata ex quo adeò ingentia bona illis proueniunt. Dilige, anima mea, obediẽdo; & obedias diligendo; vt hac charitatis obedientia, te ipsam ita purifices, vt videas quem diligis, eiusq́; aspectu fruaris per sæcula, Amen.

TERTIÒ seipsum posuit eorum, quæ dixerat exemplar, dicens; *si c præcepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut & ego Patris mei præcepta seruaui, & maneo in eius dilectione*. Tam in amore eius ad me, quàm mei ad ipsum: Custodia itaq; mandatorum Dei conseruat nos tam in dilectione, qua nos illum diligimus, quam qua ille nos diligit; idq́; ad imitationem Christi Domini, aspicientes, quoniam is hæc patris mandata seruauit, vita sua, vt ea exsequeretur, impensa. O dilecte mi, ita ego Patris tui voluntatem cupio exsequi, sicut tu fuisti exsecutus, eum diligendo, sicut tu dilexisti; vt ab eo diligar, sicut tu fuisti dilect⁹: *diligã te, sicut diligor à te*. Et siquidẽ iubes vt te diligã: da mihi ꝙ iubes; vt te diligã, sicut vis.

III.
c *Ioa.15.10.*

PVNCTVM II.

De amore inter nos mutuo.

PRAECEPTO amoris Dei coniunctum est præceptum amoris proximi, ad quem etiam exhortatus est Christus suos Apostolos, ter in hoc sermone: & quidem verbis grauissimis & efficacissimis.

I. d Ioa.13.34.

PRIMVM dixit: *mandatum* d *nouum do vobis vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos vt & vos diligatis inuicē. In hoc cognoscent omnes, quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad inuicem.* Nouum appellat hoc mandatū; quia ipse illud renouauit, & collapsum ad perfectionem erexit, & posuit tanquam fundamentum legis nouæ, quæ tota est lex amoris, per quem similes efficimur Adamo nouo, & renouamur spiritu, & obtinemus nouam dignitatem filiorum Dei, per adoptionem Christi, & quia nouum amoris exemplar, seipsum nobis exhibuit. Præceptum antiquum ita habebat: *diliges proximum, sicut teipsum:* nouum autem hoc mandatū dicit, vt diligamus, *sicut Christus dilexit nos*, ea videlicet puritate, eo feruore, eaq; intentione, qua ipse nos dilexit, optantes & procurantes nostris proximis bona, præcipuè spiritualia, etiam cū iactura commoditatum nostrarum temporalium. Quò verò dilectionem hac magnifaciamus, ait, in ea sita esse insignia discipulorum eius, quibus omnes cognoscantur ipsius esse discipuli: quasi illis diceret: Mosi discipulos cognosci ex obseruātia

cæremoniarum legis; Sancti Ioannis Baptistæ discipulos, ex ieiunijs & asperitatibus corporis; Pharisæorum discipulos, ex habitu & cæremoniis externis; discipulos Philosophorum ex acutis sententiis: at scholæ meæ discipulos, ex dilectione ad inuicē cognosci. Licèt enim, hæc dilectionis insignia certissima sunt, quæ alia quoque sint insignia, vtpotè Fides, Prophetia, Miracula, & similia opera gloriosa, sed in omnibus meis discipulis esse possunt, & sine quibus reliqua essent imperfecta. Et propterea dixit Sapiens: b *Filij sapientiæ, Ecclesia iustorum, & natio illorum obedientia, & dilectio*. Nam vt nationes mundi cognoscuntur ex idiomate, aut habitu, aut legibus, aut aliis similibus signis externis, ita natio filiorum sapientiæ incarnatæ, qui est Christus Dominus, agnoscitur ex obedientia & dilectione. tam Dei quam inuicem. O Magister dulcissime appone mihi signum eorum, qui scholam tuam frequentant, quo non solùm ego discipulus tuus esse agnoscar; sed tu quoque glorificeris: siquidem virtus discipuli, cedit in Magistri gloriam.

b *Eccl. 3. 1.*

II.

SECVNDÒ dixit: c *hoc est præceptum meũ, vt diligatis inuicem, si ut dilexi vos: maiorem hac dilectionem nemo habet, vt animam suam ponat quis pro amicis suis*. Quibus verbis, quod *nouum* amoris *mandatum* aliàs appellauerat, nunc *suum* appellat: nam, etsi reliqua etiam sint ipsius, hoc tamen est tale eminenter: nam ipsius est eò quòd legem suam super illud fun-

c *Ioan. 15. 12.*

det, ipsius est, quia in eius perfectissima obseruantia exultat; & quia præ aliis illud æstimat, & per illud homines facit suos, filios suos, amicos suos, & seruos fideles, eodem rex suas proprias illis tradit, gratiam videlicet, hæreditatem glorię, & seipsum ita dat, vt se faciat ipsorum proprium: ac denique est præceptum ipsius, quia ipsemet facit se huius amoris exemplar, cuius summa perfectio est, vitam suam, vbi fuerit opus, pro amicis suis ponere. O amator infinitè, qui tuam vitam pro omnibus dedisti, quia dilexisti omnes; & quamuis tui
d Rom. 5. 10. erant d *inimici*, eam tamen pro illis tradidisti, vt tuos faceres amicos; da mihi quæso, adeo perfectum amorem, atque iste est; neque enim par est, me vitam meã vilem adeò & miseram pluris facere, quàm tu feceris tuam, adeo pretiosam & admirandam.

III. TERTIÒ illis dixit: e *hæc mando vobis, vt di-*
e Ioan. 15. 17 *ligatis inuicem.* Quibus verbis apertè significat omnia, quæ in lege sua ipse mandauit, & reliqua omnia præcepta, hoc vno *Amoris* contineri, & propterea dixit: *hæc mando vobis, vt diligatis inuicem*; si enim vos dilexeritis, reli-
f Rom. 13. 10 qua omnia impleueritis. Nam f *plenitudo legis est dilectio*. Ter repetiit hoc præceptum, vt altiùs cordi illorum infigeretur: semper autem illud vocauit præceptum; qua tamen voce non est vsus, cùm commendaret, vt ipsum diligerent; atq; si illis diceret, vt me diligatis, non est necesse dicere, hoc esse præceptum meum, aut hoc vobis mandare; amor enim meus erga vos,

& be

& beneficia à me accepta satis hoc vrgent, vt me diligatis; vt verò vos inuicem diligatis, hoc expreßè vobis mando, semel, iterum, & tertiò, ne in hoc amore, incurij & negligentes sitis.

PVNCTVM III.

TER quoque exhortatus est Christus Dominus noster Apostolos suos, in hoc sermone, ad exercitium orationis, aperiēs illis fiduciam, & reliquas conditiones, quæ meritò debent illam comitari.

DIXIT ergo illis primùm, a*Amen amen dico vobis: qui credit in me, opera quæ ego facio. & ipse faciet, & maiora horum faciet, quia ego ad Patrem vado. Et quodcunq; petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam; vt glorificetur Pater in Filio: si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam.* I. a Ioan. 14. 12. De oratione & in ea confidentia.

HIS verbis nos docet, orationem cum viua fide, & certa spe in eius verbo, potentem esse ad obtinendum ab æterno Patre, & ab ipsomet Christo vires & potestatem, ad miranda opera facienda, ijs similia, quæ ipse in hoc mundo fecit, siue sint opera virtutis & sanctitatis, siue miracula maiora & magis stupenda quàm fuerint ipsius, si opus erit: quò autem certos nos reddat, id ita futurum, idem secundo repetit, additque, *vt glorificetur Pater in filio*, pertinere videlicet ad gloriam Patris id concedere, propter filium suum; vt intelligamus, quàm libenter id vterque sit præstiturus.

DEIN-

II. Obedientia cum amore facit orationem exaudiri.

DEINDE dixit illis: b *si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint, quodcunque volueritis, petetis, & fiet vobis*. His verbis docet nos miram efficacitatem, & connexionem orationis, cum vnitione ad Christum, per dilectionem, & obedientiam verborum ipsius. Nam in potestate volũtatis hac ratione Christo Domino coniunctæ ponitur, & velle & petere; Christus verò ipse recipit, & se obligat concedere, quod petetur. quod tamen locum habere intelligitur, cùm ea vult & petit instinctu diuinæ huius vnitionis, & quod ei est consentaneum: quæ propterea nunquam plus vult, quàm velit Deus; nec petit, nisi quod eidem placet: quia non habet propriam voluntatem; sed accipit ipsam diuinam pro sua, & hanc ob causam, ait S. Thomas, semper exaudiri orationem eorum, qui hoc modo orant. O DEVS animæ meæ, concede mihi semper tecum esse coniunctum, tuaque verba & præcepta semper mihi esse coniuncta amanti illa, & ex toto corde exsequenti: certũ est enim mihi, si te diligam, & tibi obediam, measque voluntates amoris legi accommodem, posse me velle quidquid libuerit; & te daturum quidquid petiuero, complacet enim tibi gratum ei facere, qui, quod tibi gratum est, facit, iuxta illud: c *voluntatem timentium se faciet, & deprecationem eorum exaudiet*, d & illud: quicquid petierimus, accipiemus ab eo: quoniam mandata eius custodimus, & ea, quæ sunt placita coram eo facimus: Tales

3. p. q. 21. a. 4.

c Psal. 144. 19

d 1. Ioan. 3. 22.

enim

enim sunt, qui eius voluntatem faciunt.

TERTIÒ dixit eis c *Amen amen dico vobis: si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis. Vsque modo non petistis quicquam in nomine meo: petite & accipietis, vt gaudium vestrum sit plenum*. Quid verbis magna asseueratione & solennitate promittit, quidquid eius nomine à Patre petiuerint, obtēturos; & mox illos exhortatur, vt hac promissione vtantur, vt ipsa experientia deprehendant, promissionis veritatem, & soliditatem: & plenum habeant gaudium, cùm viderint, eam reipsa expletam. Ad huius promissionis præstantiam cognoscendam, perpendendum est, quisnam illam faciat, & quibus; quis illam sit completurus, & à quo id petendum; quæ petenda sint, quibus nominibus, & quo modo, & forma. III. c *Ioan.* 16. 23.

QVI promittit, est filius Dei viui, f *qui vocatur fidelis & verax*, & ipsa veritas ac sapientia infinita, qui nec decipi potest, nec vult nos decipere, nouitque optimè quid promittat, quidque implere possit, & velit, & expediat; quare omni ex parte eius promissio est certissima. 1. f *Apoc.* 19. 11 De promissione quæ nostris orationibus fit.

QVIBVS promissio fit sunt ipsi Christi discipuli, qui cum ipso, in cænaculo illo, Iuda exeunte, remanserant; quæ propterea iis tantùm facta censetur, qui in Christum credunt, & sperant, cupiuntque eidem seruire, & vt discipuli obedire, non verò rebellibus & obstinatis peccatoribus, qui eius scholam dese- 2.

rentes,

rentes, ab ipsius obedientia se subtrahunt. Et in hoc sensu cœcus ille dixit, g *scimus quia peccatores Deus non audit*. Et Sapiens dixit, h *qui declinat aures suas ne audiat legem, oratio eius erit execrabilis*: hoc est non exaudietur. Quamuis tamen sint peccatores, si cupiant non esse tales, sed fieri discipuli Christi, etiam sunt promissionis huius participes, quando admitti petunt ad eius scholam. i *Pater* enim *vester de cœlo*, ait ipse Christus, *dabit spiritum bonum petentibus se*, vt desinat esse malus: sed præcipuè ea promissione vtuntur, qui *permanent in Christo, & eius verba in illis permanent*.

g Ioan. 9. 31.
h Prou. 28. 9
i Luc. 11. 13.

3. QVI promissionem illam implebit, & à quo, vt id faciat, petendum est, ille est Pater, hoc est Dominus ille, qui eminenter hoc nomen meretur, & verè est Pater beneuolus, sollicitus, & potens dare filiis suis, quidquid ab eo petiuerint, idque multo præstantiùs cæteris omnibus patribus terrenis: quia quidquid dederit, nihil amittit, & oblectatur plurimùm, cùm dat omnibus. Et propterea Christus ipse de eo dixit: k *si vos, cùm sitis mali, nostis bona data dare filijs vestris, quanto magis Pater vester*, qui natura sua bonus est, *de cœlo dabit spiritum bonum petentibus se*. Eandem promissionem adimplebit etiam idem qui promisit, filius Dei, qui nos adeò dilexit, vt animam suam pro nobis posuerit; estque adeo liberalis, & in dando profusus, vt seipsum etiam det; adeoq; desiderat plurima nobis dare, vt man-

k Luc. 11. 13.

det nobis, ab ipso petere, quæ volumus. Ac denique ipse etiam Spiritus sanctus, qui vnus est cum Patre & Filio Deus, eandem promissionem implebit, l *qui* (vt ait Apostolus) *cùm nos, quid oremus, sic oportet, nesciamus, ipse spiritus postulat pro nobis*, nobis inspirans ea, quæ postulemus; adeò propendet, ad dandum. l Rom. 8. 26

4. NOMINA siue tituli, quibus petamus quæ volumus, est nomen ipsum Christi, hoc est Christi bonitas, omnes eius virtutes & merita, laboresque vitæ ac mortis ipsius, seruitia & obsequia, quę Patri exhibuit, honor deniq; ac gloria eius, & vt eius nomen glorificetur. Non itaque in nomine meo petam, nec meæ confidens virtuti, aut meritis meis, nec ad gloriam nominis mei; sed his omnibus prætermissis, mihique diffidens, Christo ipsi Domino innitar, & ad eius gloriam dirigam, quidquid petiuero.

5. EA, quæ promissio hæc complectitur, sunt omnia quæ decent, & conueniunt bonitati Patris, qui ea est largiturus; nominique & virtuti Filij, per quem illa petuntur, necessitati denique petentis, in bonum scilicet eius animæ, aut aliorum, pro quibus petitur: nullo tamen hic præfixo limite, quem ipse Christus, in sua promissione non præfigit. Ex quo efficitur, quoniam DEVS profusus esse vult ad dandum, me non debere esse parcum aut timidum in petendo; sed petere, sicut qui à liberalissimo Deo petit, & vt ipse *S. Basil. de constit. Monast. c. 2.*

Chri

Christus monet, *petere, vt gaudium nostrum sit plenum*. Non inquam petendæ sunt res terrenæ, quæ plenum gaudium non adferunt; sed cœlestes, eæque, non parcè, sed in tanta copia, vt impleāt nostrum gaudium, & expleant desiderium; Primùm, in temporali hac vita; & postea in æterna.

6. MODVS denique & forma petitionis, esse debet cum magna fide, & fiducia de bonitate, & liberalitate promittentis, qui & daturus est quæ petuntur; & de mediatoris meritis, per quem illa petuntur. Hæc fides illa est, de qua Christus Dominus noster, dixit apud Sanctum Marcum, m *habet fidem Dei*, fidem videlicet maximam, fidem dignam Deo, fidem altissimam, quæ, rebus omnibus terrenis reiectis, anchoras suas iaciat in cœlum, expectans à Deo, quidquid ille promisit, innitens verbo eius, vt eius est. Hæc fides est, quam alibi ipse comparat n *grano sinapis*, de quo alibi est dictum. Huic fidei coniungi debet insignis perseuerantia, donec nostrum gaudium sit plenum: donec scilicet ipsa experientia aduertamus, exauditos nos esse, & propterea exultemus, tanquam plenum gaudium consecuti; quod nobis contingit, cum petita dona obtinemus.

m *Marc.* 11. 22. *Iacob.* 1. 6. Postulet in fide, nihil hæsitans.

n *Matth.* 17. 19 *Luc.* 17. 6. *In* 3 *part Medit.* 46.

O mundi Redemptor, liberalissime in promittendo, & in reddendis promissis fidelissime, magnas tibi gratias pro liberalitate & fidelitate, quam in omnb. manifestas: Oro, Domine, supplex, graitam mihi dari, ad peten-

dum,

dum, quod me petere iubes; & eo modo, quo vis à te peti, vt gaudium meum sit plenum, eo accepto, quod petam: gaudens quidem donis tuis; sed multò ampliùs tecum, illorum largitore: nunquam enim gaudium meum plenum erit, nisi te ipsum habeam, qui summum es gaudium meum in sæcula. *Quod huius promissionis est reliquum, in quinta parte ponetur.*

PVNCTVM IV.

MAGNAM partem sermonis sui, posuit CHRISTVS Dominus noster, in consolandis & animandis Apostolis, ad labores & aduersitates præsentes, & quas postea perpessuri erant in mundo, multis ad id adductis rationibus, quarum aliquas insinuabo, (licet non seruato eodem ordine) vt sint nobis instar punctorum ad meditandum, & causarum ad consolationem, & nos ipsos excitandos, ad tolerandum patienter persecutiones, & aduersitates occurrentes. *Rationes consolationis in aduersis.*

PRIMA ratio est, propter exemplum eius, quod ipse Christus est passus. a *Mementote*, inquit, *sermonis mei, quem ego dixi vobis, non est seruus maior Domino suo*, vt exemptiones & priuilegia seru⁹ habeat, plus quàm eius Dominus: *si me persecuti sunt, & vos persequentur.* b *Absque synogogis facient vos: sed venit hora, vt omnis, qui interficit vos, arbitretur se obsequium præstare DEO.* a *Sed* I. a *Ioan.* 15. 20. 21. b *Ioan* 16. 2.

hac omnia facient vobis, propter nomen meum. O felices aduersitates, quarũ Christus est causa, & propter quas illi assimilamur. Nolo, mi Domine, priuilegium aut exemptionem à laboribus, quia enim seruus tuus sum, magno honori mihi duco, eandem subire legem, quam meus Dominus subiit.

II. SECVNDA ratio fuit, nam pati persecutionem, signum & pignus quoddam est, quòd illi non sint ex reprobata mundi factione, & quod consequens est, quòd sint ex parte Christi, & electorum eius. c *Si mundus*, inquit, *vos odit: scitote, quia me priorem vobis odio habuit; si de mundo fuissetis; mundus quod suum erat, diligeret: quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus.*

c Ioan. 15.16

O bone IESV, ad partes tuas ego transeo, non ad factionem mundi: &, si mundus me oderit & persequetur, indignè ego exultabo; nam tu me proteges; siquidem ille, propter te, me persequitur.

III. TERTIA ratio fuit, quia huiusmodi labores & tristitiæ breui cõuertentur in gaudium. d *Amen amen dico vobis, quia plorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudebit, vos autem contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier, cùm parit, tristitiam habet, quia venit hora eius; cùm autem pepererit puerum, iam non meminit pressuræ propter gaudiũ, quia* filius ei *est natus in mundo.* Idem

d Ioan. 16. 20.

verò

veiò filius, qui fuit ei causa doloris, est postea causa gaudij; dolor breui tempore durauit, gaudium longo: adeóque hoc excellit, vt dolorum partus faciat obliuisci. Ita & vos tristitiam habebitis, propter meam absentiam & mortem; sed ego resurgam, & sicut qui recens in mundo nascitur, planctum vestrum conuertam in gaudium. Graues dolores sicut parturiẽtis sustinebitis, legem meam prædicantes, & quod iussi, exsequentes; quia exsurgent graues aduersum vos tempestates; sed id ipsum quod vobis tristitiam adferet, occasioni erit magnæ lætitiæ; quæ tristitiæ vos faciat obliuisci, propter fructum ex ea tristitia collectum: dolor breui euanescet, *gaudium* erit perpetuum, *quod nemo tollet à vobis*.

O anima mea, ne concupiscas gaudium mundi, e *cuius extrema luctus occupat*; elige potius tristitiam & dolorem pro Christo: e *omne gaudium existimans in tentationes & tribulationes incidere*, quas qui amat, mox in illis magnam reperit lætitiam. e *Prou.* 14. 13. e *Iacob.* 1. 2.

QVARTA ratio est, quia in cœlo sunt mansiones æternæ, vbi excipientur à Christo, qui hic pro eius amore patiuntur. f *Non turbetur*, inquit, *cor vestrum: creditis in Deum, & in me credite: In domo Patris mei, mansiones multæ sunt; & ego vado parare vobis locum*, quem ibi estis habituri: *& si abiero, & præparauero vobis locum, iterum venio, & accipiam vos ad meipsum, vt vbi sum ego,* IV. f *Ioan.* 14. 1.

& vos sitis, mea fruentes societate & gloria. O anima mea, ne conturberis aut affligaris tuis laboribus: *præterit enim* habitatio & *figura huius mundi*; veniet autem Christus ad te in hora mortis, vt præmium reddat laborum, quos in hac vita pertulisti, collocans te summo & pleno gaudio in æternis suis mansionibus.

V. QVINTA ratio, nam in medio aduersitatum huius vitæ, accedit CHRISTVS Dominus, vt nobis subueniat: ideoque illis

g *Ioan.* 14. 18. 28. dicit: g *non relinquam vos orphanos, sed veniam ad vos. Non turbetur cor vestrum, neque formidet: audistis, quia ego dixi vobis: vado & venio ad vos. modicum enim & iam non videbitis me, & iterum modicum & vi-*

h *c.* 16. 16. *debitis me*; h *& ego videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis.*

O Pater amantissime, qui tuos filios nunquam orphanos deseris, etiam cùm ipsi te absentem existimant; quia reipsa nunquam ita abes, quin illorum bonum spectes. Cupio non turbari propter meos labores, siquidem ita breui venturus es, vt me visites, & in eis consoleris: Da mihi, Domine, gaudium internum, quod nec Dæmon, nec mundus, nec vlla creatura tollere à me possit: nam si illud gaudium verè possideo, iucundus mihi erit omnis labor.

VI. SEXTA ratio fuit, quia quamuis aduersitati-

tatibus premantur, diliguntur tamen ab æterno Patre, i *quamuis*, inquit, *ego non rogarem Patrem de vobis*, scitote quod *ipse Pater amat vos quia vos me amastis & credidistis, quia ego à Deo exiui*. Atque si diceret: ne turbemini, aut timeatis: nec fiduciam animumque etiam in ipsis laboribus deiiciatis, quos mei causa sustinere contigerit, nam signum quoddam & pignus sunt, quòd pater vos amet, propter amorem, quem ostenditis, dum causa mei patimini: quod si pater vos amat; etiam proteget, & consolabitur: nam Pater adeo beneuolus & potens, non potest deesse consolationi filiorum. O Pater amantissime, nullam aliam in terra consolationem volo, nisi scire quòd me ames: te enim amante, nihil mihi deesse potest; qui non nouisti, aliquem amare, & deserere. i Ioan. 16. 26

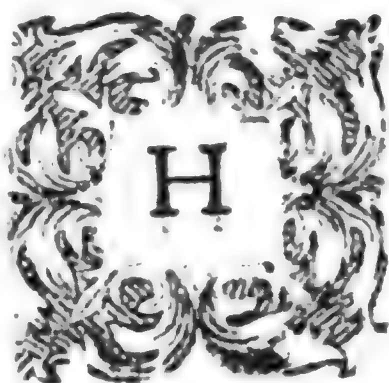
SEPTIMA ratio consolationis, deducitur ex certis confidentiæ pignoribus, quæ habemus, euadendi victores de omnibus hostibus, qui nos persequũtur. ait enim: k *in mundo pressuram habebitis; sed confidite, ego vici mundum*: Quasi diceret: ego vici Dæmonem, huius mundi principem; vici laborum ac persecutionum feritatem: vici peccatum & mortem, & in huius meæ victoriæ virtute, securè potestis & vos sperare victoriam; siquidem ego ea vobis vici, & in vobis sum etiam, pugnans ad vinceodum. l *Gratias tibi, æterne Pater, qui dedisti nobis victoriam per filiũ tuum* IESVM Christum. Cùm igitur victoria, & VII. k Ioan. 16. 33 l 1. Cor. 15. 57

eius gloria sit tua, nec dubitare volo, nec diffidere quin illam sim obtenturus.

[M]edit. 17. [&] 22. *Alias rationes consolatorias adhibet* CHRISTVS *Dominus noster, quæ innituntur aduentui Spiritus sancti, quas reijcimus in quintam partem, vbi de eius aduentu agetur.*

MEDITATIO XIX.

DE ORATIONE CHRISTI Domini nostri ad Patrem suum, in fine sermonis post cœnam facta.

HAEC *oratio Christi Domini nostri, est viuum quoddam & perfectissimum exemplar omnium rerum, quæ in feruenti & alta oratione inueniri debent, quo ad eos, pro quibus orandum est, & quo ad ea, quæ petenda sunt, & nomina siue titulos, qui ad ea obtinenda adduci possunt; ac denique, quo ad ordinem in his seruandum. Eam reuocabimus ad tria puncta, iuxta tres eius partes: nam* PRIMVM *orauit ipse Christus, qua homo pro se & suis rebus;* DEINDE *orauit pro suis Apostolis, quos præsentes habebat, suæ curæ com-*

[S]. Thom. 3. p. [q]. 21. a. 3. [O]rdo seruãdus in petẽdo pro nobis, & pro aliis.

missos; ac denique pro omnibus Electis & Fidelibus, qui ad finem vsq; mundi erant futuri. & hunc ordinem exigit charitas bene ordinata, quem par est, nos ea forma & ratione seruare, qua seruauit ipse Christus.

PVNCTVM I.

STANS CHRISTVS Dominus noster, præsentibus suis Apostplis, a *subleuatis oculis in cœlum*, clara voce orans Patrem suum pro seipso, dixit: *Pater venit hora, clarifica Filium tuum, vt Filius tuus clarificet te.* a Ioan.17.1.

PERPENDENDA hic Primùm est interna & externa Christi Domini in orando Patre reuerentia; deuotio item, quam subleuando oculos in cœlum ostendit; ipsa denique vocis teneritas, & blandities verborum, quę proferebat; vt hoc exemplo doceret Apostolos, quam rationem in orando tenerent, & vt hanc de ipsis curam ostendens, eos consolaretur. I.

DEINDE perpendendum, quid hac oratione à Patre petiuerit; videlicet, vt clarificaretur miraculis editis tempore suæ passionis; quibus manifestum fieret; quamuis tot ignominijs afficeretur, esse tamen filium Dei: Præterea, vt etiam clarificaretur claritate & gloria Resurrectionis, & Ascensionis in cœlum; item, vt in mundo clarificaretur, credentibus hominibus ipsum esse filium DEI. Quò II.

verò intelligeretur, ipſum hæc non petere, ob honorem ſuum proprium, adiecit: hoc peto Pater, *vt filius tuus clarificet te*; vt videlicet per meam gloriam, & in ea, tu glorificeris; & vt ego à te clarificatus, iterum te clarificem & patefaciens tuam gloriam meis diſcipulis, & per eos toti mundo.

HAC Chriſti Domini noſtri oratione, variis modis mihi eſt vtendum; nunc, petendo à Patre æterno, vt Filium ſuum in toto mundo clarificet apud infideles, dando illis lumen fidei, qua credant & glorificent eum, tanquam filium eius; vt ſic idem ipſe Pater, magis clarificetur: hoc itaque ſpiritu ſæpius repetam: ***Pater clarifica Filium tuum, vt Filius tuus clarificet te***; vt in eo videlicet, & per eum tu, in vniuerſo mundo clarificeris. Aliàs eandem orationem mihi ipſi applicans à Patre æterno petam, vt me, etſi miſerum & indignum filium ſuum clarificet, gratiæ ſuæ claritate, & virtutis operibus eximijs, non ad honorem meum, ſed ad ipſius gloriam; vt ego ipſum glorificem, eiuſque magnalia prædicem. Hoc itaque ſpiritu, licebit mihi pro me ipſo petere: Pater clarifica filium tuum; vt Filius tuus clarificet te. Nec temeritas cenſenda eſt, ſimili oratione pro me vti: poſito enim quod ipſe velit ſe patrem appellari, licet mihi, appellare me filiũ: quod ſi non tantus ſit mihi animus, licebit mutare verbum Filij in verbum ſerui, aut mancipij; ac dicere: DEVS meus, clarifica ſeruum tuum, vt ſeruus tuus clarificet te; Pater dilige

manci-

mancipium hoc tuum, vt mancipium tuum diligat te.

III. TERTIO orationi huic adiecit Christus Dominus causas, & titulos ad obtinendum, quod petebat. *Ego* b *te*, inquit, *clarificaui super terram: opus consummaui, quod dedisti mihi, vt faciam; & nunc clarifica me Pater apud temetipsum, claritate, quam habui prius, quàm mundus esset apud te.* Quasi diceret: ad hoc petendum, iustus est hic titulus; quod ego tuam gloriam sollicitè procurauerim in terra, & obediuerim tuæ voluntati, implens quæcunque mihi mandasti; iustum itaque est, vt tu me clarifices claritate, & præmio, quod in æterna tua prædestinatione mihi constituisti. Ex quo duo deducam.

b *Ioan.* 17. 4

I. PRIMVM, quod quando viri perfecti, aliquid à Domino petunt, possint (vt alias diximus) demissè adferre obsequia ipsi Deo, exhibita, quærentes ipsius gloriam, & eius voluntati obedientes: nam cum conscientia hoc illis reddit testimonium, valdè confidenter à Deo petunt. O Pater amantissime, si possem verè tibi dicere, quod semper te clarificauerim in terra, & consummauerim opus, quod mihi commisisti! sed heu, multò aliter vixi, quærens videlicet gloriam meam, cum tuæ imminutione; & voluntatem tuam conculcans, quò meæ obtemperarẽ. Quare supplico, Domine, non vt fidelis seruus, sed vt pauper magna necessitate pressus, vt me tua gratia clarifices, quo ex nunc clarificem te super

In Introdu. part. 1. §. 1.

terram, & consummem quidquid mihi commisisti.

2. ALTERVM est, quod oratio medium sit
S. Thom. 2. aptissimum ad impetranda ea, quæ Deus in æ-
2. q. 83. a. 2. terna sua prædestinatione statuit futura, qua-
ex S. Greg. rè non decet nos deficere in continuata ora-
1. Dial. c. 2. tione; nam fortè per eam daturus est nobis Deus, quod decreuit in sua prædestinatione ad nostram salutem: ideoque instanter petere ab eo oportet, non gloriam mundi apud homines, sed gloriam apud ipsum, ad quam nos destinauit.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDA deinde est oratio Christi Domini pro suis Apostolis, in qua priùs aperuit, pro quibus rogaret,
a Ioan. 17. 2. dicens Patri suo: a *non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi: quia tui sunt.*

1. MVNDVM appellat multitudinem reproborum, & rebellium Deo & legi eius: qui culpa sua indignos se reddunt, pro quibus Christus oret, quoad orationis suæ efficacitatem, quæ nullum in eis habet effectum. Ideoque dicit, se orare pro Apost. electis à Patre; *quia tui*, inquit, *sunt*, amici tui, serui fideles, & electi: quos sub tua habes protectione. Hic titulus aptissimus est, qui in nostris orationibus apud DEVM allegetur, dicendo: cœlestis Pater, faueas iis, quos mihi commisisti, & omnibus Christianis auxilium præbe: quia tui

ſunt. Deus meus, reſpice animam meam & corpus meũ, omnes ſenſus & facultates, quas mihi dediſti; quia & tua ſunt: conſerua deſideria, & propoſita omnia bona, quæ mihi dediſti; quia & illa tua ſunt. Quis eſt, qui non gerat curam eorum quæ ſua ſunt? b *tuus ſum ego, ſaluum me fac:* tua eſt anima mea, ſalua eam, tuus eſt meus intellectus, illuſtra illum; tua eſt mea voluntas, dirige illam; &c. Ne permittas, Domine, me partem eſſe mundi, pro quo non rogas: ſi enim à tua oratione me excludas, ero etiam excluſus à tuo regno. b *Pſal.* 118. 94.

II. PETIIT deinde Chriſtus Dominus, tria excellentiſſima dona, pro ſuis Apoſtolis. PRIMVM fuit, cùm dixit, c *Pater ſancte, ſerua eos, in nomine tuo*, & pro gloria tua, *quos dediſti mihi, vt ſint vnum, ſicut & nos.* Quibus verbis petit ab æterno Patre, vt curam illorum gerat, ac ſeruet, dans illis coniunctionem charitatis inter ſeipſos & cum Deo: nec petit quancunq; vnitionem, ſed perfectiſſimam, illi ſimilem; q̃ habent Pater & filius in vnitate eſſentiæ, vt quemadmodum vterque, quia vnus eſt Deus, vnum habent ſentire, velle & operari, ſic illi in omnibus conformes ſint cum ipſo Dei ſenſu, & cum diuina eius voluntate; id ſolum facientes quod Deus vult illos facere: conuenientibus enim omnibus in hac vnitione cum Deo, manebant & inter ſe vniti. c *Ioa.* 17. 11. Vnio Charitatis.

2. SECVNDVM donum, quod petiit eſt, vt eos liberet ab omnibus, quæ diuinæ huic vnitioni aduerſantur. d *Nõ* inquit, *rogo, vt tollas illos de* d *Ioa.* 17. 15.

mundo

mundo, sed vt serues eos à malo. Quasi diceret: perpetientur ipsi in mundo grandes persecutiones, & labores; non tamen peto vt eos è mundo tollas: quia expedit eos adhuc in illo manere, sed id rogo, vt in mundo manentes, serues à malo, hoc est à peccato dissensionis & discordiæ à dæmone, & ab omni æterno malo, ita, vt in mundo manentibus, nihil adhærescat mali eiusdem mundi.

3. TERTIVM quod petit est, vt illis omnibus virtutibus repleat, dum dicit: e *sanctifica eos in veritate,* siquidem *ego pro eis sanctifico meipsum, vt sint & ipsi sanctificati in veritate:* quod est dicere, non solùm serua eos à malo, sed etiam illos verarum virtutum copia sanctifica, ab omni hypocrisi & fictione expeditos, conformes verò veritati, quam ego illis prædicaui: siquidem ego me consecraui, & in sacrificium & hostiam sanctam obtuli, vt sanctos illos facerem. Ex his omnibus apparet, Christum Dominum nostrum velle, vt petamus in oratione res verè grandes, dignas Deo, duplici ad impetrandum allato titulo, altero gloriæ & maiestatis sanctissimi sui nominis; altero sanctitatis sacrificij, quod ipsemet pro nobis obtulit in cruce. O Pater supreme, exaudiens vnigeniti filij tui orationem, libera me ab eo malo, quod inficit mundum; & sanctifica vera sanctitate: vt vnione quam habes cum illo, fruar, vnitus tecum charitate perfecta, Amen.

e Ioa. 17. 17.

PVN.

PVNCTVM III.

VLTIMÒ conſideranda eſt oratio, quam fecit pro reliquis fidelibus, petens pro illis bona gratiæ, & vitam æternam: nã primum dixit: a *non pro eis autem rogo tantum, ſed & pro eis, qui credituri ſunt per verbum eorum in me, vt omnes vnum ſint, ſicut tu Pater in me, & ego in te; vt & ipſi in nobis vnum ſint, vt credat mundus, quia tu me miſiſti.* a Ioa.17.20

I. Ex quibus conſtat, ipſum oraſſe pro omnibus, qui nunc in eius Eccleſia viuimus, &, quod eſt conſequens, etiam pro me ipſo: nam omnes & ſingulos, & me ipſum, æquè ſibi præſentes habebat atque eos, qui in illo erant cœnaculo: & pro omnibus, petiit perfectiſſimam hanc charitatis vnitionem cum Deo & inter ſeipſos, modo prædicto: quam adeò excellentem & mirabilem eſſe voluit, vt ſufficeret conuertere totum vniuerſum: & infideles crederent, Chriſtum eſſe Deum, qui diſcipulos haberet, adeò charitate vnitos. O dulciſſime IESV, quantam geris curam ac zelum boni tuorum electorum; ſiquidem antequam illi naſcantur, iam tu pro illis oras, ac petis ingentia adeò dona! O Pater amantiſſime, exaudi hanc vnigeniti filij tui orationem, quam ipſe pro me offert; & fac me ſupremæ iſtius vnionis, quam cum illo habes, participem.

Et eandem vnionem concede religiosis; vt ex ea, intelligant sæculi huius homines, vnigenitum Filium tuum, in illis habitare: eandem etiam omnibus fidelibus tribue, vt stupefacti infideles, de adeò prodigiosa vnitione sanctam tuam legem recipiant. Et siquidem filius tuus offert nobis claritatem suæ gratiæ, vt omnes simus *consummati in vnum*, hoc est perfecti & absoluti in hoc, quod est esse vnum quid: concede omnibus iustis, qui huius claritatis effecti sunt particeps, vt ad eius excellentiæ culmen perueniant, vt claritas eius gloriæ, per mundum vniuersum dilatetur, Amen.

II. DEINDE dixit b *Pater, quos dedisti mihi, volo; vt vbi sum ego, & illi sint mecum, vt videāt claritatem meam, quam dedisti mihi*, quod est dicere non solum pro meis fidelibus vnionem peto charitatis, & perfectionem in hac vita: sed etiam, vt post eam, mecum sint in cœlo, vbi ego sum: fruentes mea societate: vt videāt claritatem, quam dedisti mihi, qua Deus sum, & qua homo: & ita sint hac visione beati. O Amator dulcissime, quam efficaciter orabas, cùm hæc diceres: siquidem cum Patre tuo colloquens, adhibes supremam tuam auctoritatem, & æqualitatem, quam cum illo habes, dicens; *Pater* VOLO, *vt vbi ego sum, & illi sint mecum*. Quis poterit aduersus hoc tuum VOLO, siquidem quidquid tu vis efficaciter, c *Et omnis voluntas tua, fiet*. O vtinam esse vbi tu es! scio te esse in omni loco, vbi sunt boni & mali; sed non omnes tecum sunt, gaudentes

b *Ioa. 17. 24*

c *Isa. 46. 10*

D Dionys. cap. 3 de diuin. nomin.

tua

tua dulci societate. Concede mihi, semper esse, vbi tu es, videns te in hac vita fide valdè clarificata; & post eam, clara visione in tua gloria, Amen.

MEDITATIO XX.

DE CHRISTI EXITV EX cœnaculo ad hortum Gethsemani, & interna eius tristitia & afflictione.

PVNCTVM I.

INITO sermone a *& hymno dicto,* b *egressus est* IESVS *cum discipulis suis trans Torrentem Cedron,* a *in montem Oliueti,* b *ibi erat hortus* in campo Gethsemani, *in quem introiuit ipse & Discipuli eius,* c *secundum consuetudinem, sciebat autem & Iudas locum, quia frequenter* IESVS *conuenerat illuc cum discipulis suis.* a Matt. 26 30. b Ioan. 18.1. c Luc. 22. 39.

PERPENDENDAE sunt in primis causę cur Christus ex cœnaculo exiuerit ad hortum Gethsemani? PRIMA enim fuit, vt bonā consuetudinem seruaret, recipiendi se orationis causa, ad separata & solitaria loca. post- I.

quam concionandi officio satisfecisset. Estq; magnoperè attendenda magnanimitas, & integritas huius Domini, qui nullis laboribus aut periculis deterrebatur, quò minus bonas suas consuetudines seruaret: & ita hic habuit sermonem: & consuetum, post cænam hymnum dixit, ac sese recepit in solitudinem: atque si nullam ibi aduersitatem expectaret. Ex quo exemplo, pudorem concipiam de meo torpore, vt qui, quauis occasione occurrente, bonas & probatas meas consuetudines facilè omitto, præcipuè verò orationis: cùm contrà meritò esset faciendum, vt tempore videlicet maioris necessitatis, auidius ad eam accederetur.

II. SECVNDA caussa fuit, ne comprehensio eius in cœnaculo, & aliena domo fieret, sed in solitudine, & in horto illo, vbi facilius perficeretur, & absque hospitis incommodo. Ne verò fugere videretur, ad eum locum se contulit, *quem ipse Iudas sciebat*, qui illum erat traditurus: sicut qui spontè se in carcerem & mortem offert, non catenis ferreis, sed amoris & obedientiæ deductus: ideoque in sermone illo post cœnam dixit suis discipulis: d *vt cognoscat mundus, quia diligo Patrem; & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio: surgite eamus hinc*. O dulcis IESV, da mihi hosce affectus amoris & obedientiæ ne labores fugiam: sed ad illos subeundos me potiùs offeram, te amanter sequens, & comitans obedienter.

d *Ioa. 14. 31.*

TERTIA causa fuit, ad significandum: quod sicut mundi ruina incepit, ob malam libertatem Adami, in horto; ita mundi salutem incipere debere à comprehensione Christi in alio horto, in valle oliuarum sito. Quidquid enim in eo accidit, nobis fuit fluuius immensus misericordiarum; quamuis ipsi Christo fuerit præceps torrens tristitiarum & afflictionum. Et quamuis, dũ pertransiret ipsum Torrentem Cedron, occurrerint illi inundationes dolorum, qui essent ipsius animam penetraturi; nihilominus pergens tum suis Apostolis, magna illis beneuolentiæ signa ostendebat. Concede mihi, Saluator mi, licentiam te comitandi, & laborum ac pœnarum torrentem tecum transeundi, omnes siquidem tanquam vallem oliuarum & misericordiarum mihi esse reputabo. III.

PVNCTVM II.

CVM peruenisset a *in villam, quæ dicitur Gethsemani, dixit discipulis suis: sedete hic, donec vadam illuc & orem. & assumpto Petro, & duobus filijs Zebedæi cœpit contristari & mæstus esse* b *pauere, & tædere.* a Matt. 26. 37. b Marc. 14. 33.

CONSIDERANDVM PRIMÒ: Christũ Dominum nostrũ, inchoare voluisse dolores suæ passionis præmissis duabus rebus horrendis, quæ illam atrocissimam reddiderunt. PRIMA fuit, quòd spontè voluerit omni lætitiæ I.

ſenſuum, aditum prohibere; adeò, vt cùm à liàs in tolerandis aduerſis, oblectationem quandam cum lætitiæ indiciis ſentiret; nunc etiam illam oblectationem & lætitiam inferioris partis animæ, à ſe reiecerit; & omni ſenſuum conſolationi, quæ ex ſuperiori animæ parte poterat venire, oſtium obſerarit. SECVNDA fuit, aſſumpſiſſe ſponte affectus contrarios, timoris videlicet ac triſtitiæ, poteſtatem faciens ſenſuum appetitionibus, vt hoſce affectus pœnales magna vehementia producerent: nam cùm liberum ipſi eſſet, huiuſmodi affectibus locum dare, aut negare; eoſq́; vel remiſſos vel intenſos admittere; reipſa intenſiſſimos ſentire voluit: quò eius paſſio, magis eſſet amara. Nam cùm aduerſitates & labores, cùm ſenſuum aliqua lætitia ſentiuntur, parum hominem afficiunt, vt multi Martyres ſunt experti; at cùm ſenſuum triſtitia adeſt, multò grauius tolerantur: ideoq́ue patientia in illis tolerandis, multo eſt glorioſior: eò quod abſq; ſenſuum ſubſidio tolerentur, & inſipidus, amaruſq́ue tribulationis cibus abſq; vllo condimento, & purè intuitu amoris Dei comedatur. O dulcis IESV, gratias tibi ob hoc initiũ, quod tuis laboribus feciſti; ita illos accipiens, vt grauiores ad ſuſtinẽdum efficerentur: concede mihi vt amore tui, omni ſenſuum oblectationi mihi interdicam; meq́ue ad calicem paſſionis tuæ purum ebibendum, ſicut bibiſti, offeram.

II. DEINDE perpendenda eſt multitudo & gra

uitas, internarum harum Christi Domini afflictionum; quas Euangelistæ, *timorem* seu *pauorem, tædium, tristitiam* & *mærorem* seu agoniam appellant. TIMOR fuit tormentorum, & terribilis mortis, quæ illi imminebant; qui solet interdum grauiùs torquere, quam ipsa mors, inferens tremorem & stuporem quendam, qui *Pauor* dicitur; & anxietatem quandã interiorem, quæ dicitur *Agonia*, de quibus dicemus postea. Hic timor inuasit Christum Dominum nostrum, tanquam innumerabilium militum exercitus, tot sibi timores fabricans, quot fuerunt postea tormenta. Habuit enim timorem comprehensionis, iniuriarum illius noctis, flagellorum, coronæ spineæ, & crucis & clauorum; imò ictum etiam lanceæ, quem post mortem suam, corpus erat accepturum, horruit. Omnes hos timores sua spontè suscepit, vt se illis affligens, fortitudinem suam in resistendo manifestaret, non retrocedens propter illos, ab incepto. O bellator fortissime, quam potiori iure dicere posses, quam dixerit Dauid: c *cor meum conturbatum est in me, & formido mortis cecidit super me: timor & tremor venerunt super me, & contexerunt me tenebræ* qui tamen non propterea optas *pennas columbæ*, vt *volans* fugias: nam ipsum timorem sumis, vt eũ superes. TAEDIVM fuit fastidiũ quoddam & inappetentia rerum omnium huius mundi, nihil in terra cernens, quod illi cõsolationem aut leuamen afferret: vt sicut alter Iob, dicere posset: d *tædet animã meã vitæ meæ*

c *Psal.* 54. 5.

d *Iob.* 10. 1.

quam tot malis & periculis obsessam videbar. Hac enim ratione, luebat ipse tædium meum, circa virtutis opera; & inappetentiam, ad tolerandum, quod in ea amarum est & difficile. TRISTITIA fuit grauitas quædam & afflictio interna, ob aduersa, quæ tanquam præsentia intuebatur, naturali carnis suæ propensioni repugnantia. Et quoniam labores & multi erant, & horrendi, eorum verò apprehensio valdè viua, quia tanquam diuino decreto statutos, vt ineuitabiles apprehendebat, maiori affectus est tristitia, quàm fuerit vnquam vlla aut futura sit in hac vita. Quæ tristitia etiam est illum aggressa, tanquam truculentorum militum exercitus, contristatum, quasi reipsa videret se ignominia affectum, contemptum, sputis fœdatum, desertum & persecutum. O lætitia Angelorum, cur te tot tristitiis subiecisti! Quid hoc, quòd lætitiam & gaudium tuum in pœnam tibi conuertas; vt pœnas & tristitias meas mihi conuertas in gaudium! laudent te omnes Angeli, pro immensa hac charitate, qua tibi tristitiam elegisti, vt me repleres lætitia. Concede mihi, Domine, tantum animi robur in tuo obsequio; vt nec timor me deijciat, nec tædium opprimat, nec tristitia consumat, Amen.

IN his omnibus perpendendum est, sicut infinita Christi Domini charitas resplenduit in eo, quod mori desideraret, & pro nostro bono pati gauderet; sic nunc eandem resplen-

dere, cum pœnales hosce affectus sumit volũtariè: vt internos labores & afflictiones patiatur, quas patiuntur eius electi: & seipsum suis fratribus similem facit in iis, quæ sunt eis connaturalia, excepta culpa: vt nobis exemplo esset patientiæ, & inuicem toleraremus, cùm continget, in eo nos statu esse, in quo erat Iob, cùm dixit: *factus sum mihi metipsi grauis*. *Iob. 7. 20.*

PVNCTVM III.

TERTIÒ considerandæ sunt reliquæ causæ, quas adiunxit Christus, vt se ad hanc tristitiam & afflictionem internam permoueret, in quibus illæ rationes, & motiua proponuntur, quæ mihi iustam tristitiam afferre possunt, quam Apostolus a *Tristitiam secundum Deum appellat*. PRIMA causa *2. Cor. 1. 10. 1.* fuit memoria, viuaque apprehensio peccatorum omnium hominum, tam præteritorum, quam præsentium & futurorum, quæ sibi præsentissima habebat: & magna euidentia cognoscebat: cogitans tria valdè horrenda, quæ in illis sunt: multitudinem scilicet eorum innumeram: grauitatem penè infinitam, ob iniuriam, quam inferunt Deo: & maxima damna, quæ adferunt hominibus, quos ad intoleranda inferni tormenta condemnant. Hoc totum maximam illi attulit tristitiam, quam ipse admisit sponte: tum vt tristitiæ defectum, quam homines de suis culpis non

ſentiunt, hoc interno ſuo dolore ſupplens illas lueret; tum vt eos ab æterna triſtitia eriperet, quam ſuis culpis promeriti erant.

Hoc perpendens imaginabor meipſum, in memoria & corde ipſius Christi; & attendam, quòd ipſe peccata mea & teporem aſpiciens, magnam concipiat triſtitiam & terribilem animi mœrorem; ideoque meritò & ipſe contriſtabor, tria prædicta perpendens, multitudinem ſcilicet & grauitatem peccatorum, & æternam pœnam, quam illis ſum promeritus: & contendam peccatum horreſcere, quod adeò grande eſt malum, vt eius ſola conſideratio ſufficiat, tantam Chriſto adferre triſtitiam.

O Pater æterne, hanc Filij tui vnigeniti triſtitiam & dolorem, offero in ſatisfactionem plurimorum & grauiſſimorum peccatorum meorum; pœnitet me ea admiſiſſe, ſed quoniam pœnitendo hæc & triſtitia, exigua valdè eſt; eam ego cum illius triſtitia coniungo, per eam tibi ſupplicans; vt meam augeas, vt hac pœna culpas meas luam. O Saluator mi, gratias tibi ob triſtitiam, quam propter mea peccata accepiſti. O ſi nunquam illa admiſiſſem, ne tantam illis pœnam tibi attuliſſem! deleas illa quæſo ex anima mea, vt nihil in ea ſit, quod tibi triſtitiam adferre poſſit, aut pœnam.

II. Secunda cauſa huius triſtitiæ fuit conſideratio exigui fructus, quem in multis hominibus productura erant media, quæ

ipse ad vberrimos producendos adhibebat: Incarnatio videlicet sua, Passio & Mors, Sacramenta, & sacrificia, doctrina, & exempla vitæ suæ, in quibus omnibus perpendebat ipse insignem hominum ingratitudinem, cœcitatem, duritiem, & obstinationem in salutis suæ mediis reiiciendis, quæ ipse tantis suis expensis & laboribus illis offerebat: propter quod plurimi reipsa essent condemnandi. POENAM quoque illi adferebat tepor, & ignauia multorum aliorum, in percipiendo fructu ex his mediis, ad salutem & perfectionem eorum adeò efficacibus. In qua etiam consideratione imaginabor me vnum esse eorum, qui meum saluatorem affligebant, meis tepiditatibus: eò quòd eius passionem & mortem, non tanti facerem atque debebam. Quamobrem contristari cum illo debeo, supplicans, vt auferat à me, quidquid talem ei tristitiam afferebat.

TERTIA huius tristitiæ causa fuit, consideratio afflictionum omnium & tristitiarum, quas eius electi, & omnes iusti, ipsius causa erant perpessuri: quas omnes etiam præsentissimas habens, ita tunc sentiebat, atq; si ipse tunc illas pateretur, eò quod illos, interno amore & charitate, sibi coniunctos haberet; b *& qui eos tangeret, tangeret pupillam oculi eius*, quia magis illi ipsius cordi coniuncti erant, quam oculo sit pupilla. Ibi persentiebat afflictiones Apostolorũ & Martyrum; persecutiones III. b *Zac. 2.8.*

ſentiunt, hoc interno ſuo dolore ſupplens illas lueret; tum vt eos ab æterna triſtitia eriperet, quam ſuis culpis promeriti erant.

Hoc perpendens imaginabor meipſum, in memoria & corde ipſius Chriſti; & attendam, quòd ipſe peccata mea & teporem aſpiciens, magnam concipiat triſtitiam & terribilem animi mœrorem; ideoque meritò & ipſe contriſtabor, tria prædicta perpendens, multitudinem ſcilicet & grauitatem peccatorum, & æternam pœnam, quam illis ſum promeritus: & contendam peccatum horreſcere, quod adeò grande eſt malum, vt eius ſola conſideratio ſufficiat, tantam Chriſto adferre triſtitiam.

O Pater æterne, hanc Filij tui vnigeniti triſtitiam & dolorem, offero in ſatisfactionem plurimorum & grauiſſimorum peccatorum meorum; pœnitet me ea admiſiſſe, ſed quoniam pœnitendo hæc & triſtitia, exigua valdè eſt; eam ego cum illius triſtitia coniungo, per eam tibi ſupplicans; vt meam augeas, vt hac pœna culpas meas luam. O Saluator mi, gratias tibi ob triſtitiam, quam propter mea peccata accepiſti. O ſi nunquam illa admiſiſſem, ne tantam illis pœnam tibi attuliſſem! deleas illa quæſo ex anima mea, vt nihil in ea ſit, quod tibi triſtitiam adferre poſſit, aut pœnam.

II. SECVNDA cauſa huius triſtitiæ fuit conſideratio exigui fructus, quem in multis hominibus productura erant media, quæ

ipse ad vberrimos producendos adhibebat: Incarnatio videlicet sua, Passio & Mors, Sacramenta, & sacrificia, doctrina, & exempla vitæ suæ, in quibus omnibus perpendebat ipse insignem hominum ingratitudinem, cœcitatem, duritiem, & obstinationem in salutis suæ mediis reiiciendis, quæ ipse tantis suis expensis & laboribus illis offerebat: propter quod plurimi reipsa essent condemnandi. POENAM quoque illi adferebat tepor, & ignauia multorum aliorum, in percipiendo fructu ex his mediis, ad salutem & perfectionem eorum adeò efficacibus. In qua etiam consideratione imaginabor me vnum esse eorum, qui meum saluatorem affligebant, meis tepiditatibus: eò quòd eius passionem & mortem, non tanti facerem atque debebam. Quamobrem contristari cum illo debeo, supplicans, vt auferat à me, quidquid talem ei tristitiam afferebat.

TERTIA huius tristitiæ causa fuit, consideratio afflictionum omnium & tristitiarum, quas eius electi, & omnes iusti, ipsius causa erant perpessuri: quas omnes etiam præsentissimas habens, ita tunc sentiebat, atq; si ipse tunc illas pateretur, eò quod illos, interno amore & charitate, sibi coniunctos haberet; b *& qui eos tangeret, tangeret pupillam oculi eius*, quia magis illi ipsius cordi coniuncti erant, quam oculo sit pupilla. Ibi persentiebat afflictiones Apostolorũ & Martyrum; persecutiones III.

b Zac. 2.8.

Chriſtianitatis Regnorum, quæ negatura e-rant & amiſſura fidem. Iudæ quoque condemnationem ſentiebat, videns Dœmonem, illum ex ſchola ſua rapientem. Et imaginabor; ſicut homo grauiſſimos ſentit dolores, cùm aliquod membrum ipſi abſcinditur, quod reliquo corpori adeo eſt vnitum; ita Chriſtum Dominum, ſenſiſſe in corde ſuo impulſus & violentias Dœmonis, quibus aliquod membrum viuum corporis eius myſtici præcidebat, aut auellebat; atque ſi ipſa eius viſcera transfigeret; &, quem in ipſis infixum habebat, extraheret. O bone IESV, quàm innumera huiuſmodi tormenta ſimul patiebaris! præſentes habens lapſus tot iuſtorum, quos Dœmon ad ſe rapit: compatere mihi, Domine, nec me patiaris nunquam à te diuelli. V.

TRISTABATVR etiam ob ſcandalum diſcipulorum, & afflictionem mœſtiſſimæ Matris ſuæ, quam etiam ibi præſentem habebat, ac denique, cùm verè dixerit Sapiens; c *qui addit ſcientiam addit & laborem*, ingentes Chriſto Domino noſtro attulit labores magna ſcientia, viuaque apprehenſio, quam habuit de rebus omnibus, quæ illorum erant cauſæ. O Deus & ſcientiarum Domine, da mihi dolorum tuorum iſtam ſcientiam, vt magnam in illis partem habeam. VI.

(∴)

PVNCTVM IV.

QVARTÒ considerandum, Christum Dominum nostrũ, cùm à cæteris Apostolis secessisset, Petro, Iacobo, & Ioanni, quos secum acceperat, afflictionem suam aperuisse, vultuque valde mutato, dixisse: *Tristis est anima mea vsque ad mortem; sustinete hic, & vigilate mecum.*

a Matt. 26. 38.

I. PERPENDENDA itaque sunt ipsa Christi Domini verba; & magnum quid, quod illis significat. Dicere enim; anima mea est tristis vsque ad mortem, idem est, atque si dicat; tanta mea est tristitia, quanta in ipsa morte haberi solet: & quę sufficeret sola, ad ipsam mortem mihi adferendam, nisi vitam ego, ad crudeliorem mortem subeundam reseruarem: Eritque tam prolixa vt continuò sit me vsque ad ipsam mortem afflictura: neque enim in toto reliquo vitæ meæ, vlla lætitia, locum in me habere poterit. O Saluator mi, quomodo hæc verba cor meum non transfigunt, & lethali vulnere feriunt, cùm te videam tristitia mortis, mei causa contristari! O Virgo sacratissima, si hæc verba audiuisses! an non illa gladius fuissent doloris, qui animam tuam purissimam, ab vna parte ad alteram pertransiret, vt quæ coniunctissima esset animæ filij tui, vsque ad mortem contristatæ! O lethale peccatum, quantum pondus habes, siquidem in Christo efficis tristitiam vsq; ad mortem.

DEIN-

DEINDE causæ & motiua sunt perpendenda, ob quæ CHRISTVS hæc verba dixerit Apostolis: quæ fuerunt duo. PRIMVM quia, cùm hæc tristitia esset interna; necesse fuit eius magnitudinem, externis signis nobis manifestari; vt intelligeremus, quàm multa & grauia, nostri causa ipse sustineret; & gratos nos exhiberemus, & ad imitandum excitaremur: sicut in cruce dixit: *sitio*, vt cognosceremus etiam illum cruciatum, quem nostri causa sustinebat; sed nobis fuisset occultus, nisi verbo ipso illum aperuisset. SECVNDVM motiuum fuit, vt ostenderet se hominem, & subiectum tristitiis & timoribus: & qui quà talis aliquod solatium inueniebat, dum suis charissimis discipulis afflictionem suam communicabat, vt ipsi compaterentur, & aliquo modo consolarentur: & ideo dixit illis: *vigilate mecum*, & me comitamini. O desolatorum consolator, quis te adeo deiecit, vt consolationem à tuis creaturis petas? Peccata mea, Domine, ad hoc te deduxerunt; & desiderium, quo teneris meæ consolationis, quam tuarum desolationum pretio mihi comparas. Hinc discere etiam possum, non detrahi quidquam perfectioni patientiæ; quòd quis Confessariis, aut Magistris spiritus & fidelibus amicis, suarum desolationum & aduersitatum rationem reddat; quia possunt illi veram consolationem in Christo, nobis adferre. II.

TERTIÒ perpendam causam, propter quam Christus Dominus noster, hanc suam tristi- III.

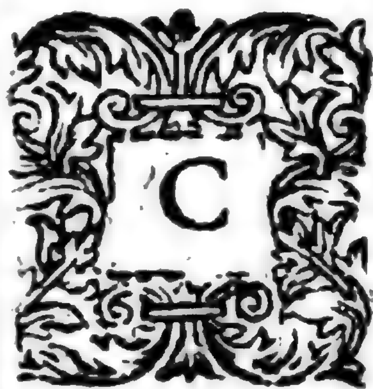
tiam,

tiam, his tantum Apostolis, potiùs, quàm aliis aperuerit: vt nimirum, qui gloriæ suæ transfigurationis testes fuerunt; ijdem quoque, huius tristitiæ & agoniæ, quam in sua passione assumebat, testes essent: vt illam cum hac conferentes; agnoscerent, aliisque testificarentur, quantum ei debeamus, qui nostri amoris intuitu, corpus suum tanta gloria priuaret; & nunc terribili adeo tristitia affligeret. Item vt intelligamus, si Deus in hac vita suos electos consolatur, id facere, vt eos præueniat, & ad magnos labores tolerandos excitet: Et, si fauor & gratia reputatur, cum Christo esse, in monte Thabor, eiusque gloriam speculari, & gaudiorum eius participes esse; etiam fauorem esse censendum, cum eodem Christo in horto manere, eumque in tanta tristitia & mœrore constitutum videre, & afflictionum ac tristitiarum eius participem esse; neque huiusmodi fauorem omnibus concedi, sed dilectis ac intrinsecis magis. Ita ego credo, Saluator mi, & ita desidero, supplex orans, vt hoc me fauore prosequaris, vt sim vnus illorum paucorum, quibus tuos labores communices; magnumque illorum sensum concedas.

MEDITATIO XXI.

DE ORATIONE CHRIsti Domini nostri in Horto.

PUNCTUM I.

VM esset CHRISTVS modo prædicto tristis, suosque discipulos tristes videret, exhortatus eos est ad orandum. a *Vigilate*, inquit, *& orate, vt non intretis in tentationem.* & accipiens idem consilium sibi, b *& ipse auulsus est ab eis, quantum iactus est lapidis*, vt oraret.

a *Matt.* 26. 41.

b *Luc.* 22. 41.

S. Thom. 3 *p. q.* 21. *tota maxime a* 4.

I. CONSIDERA primùm, Christum Dominum nostrũ, verbo & exemplo hic docuisse nos, desolationes & mœrores nostros non subleuari garriendo, & tempus inaniter cum aliis hominibus consumendo, qui cordis consolationem adferre non possunt; sed colloquendo cum Deo in oratione; ad quem tanquam præcipuum nostrum consolatorem, recurrendum est: quia ipse verè potest vel omnino tristitiam nostram auferre; vel eandem moderari, prout magis nobis expedire nouit. Discam itaque ex hoc exemplo, in meis tribulationibus, non quærere cõsolationem ab homini-

noctesque in obediendo tibi, qui mei amore semper vigilasti, orasti, & laborasti.

DENIQVE mortificationis actum illum expendam, quo ipse Christus à comitibus suis Apostolis separauit se, vt oraret. cùm enim in afflictione constituta natura, gaudeat inter amicos esse, qualiscumque solatij ab eis accipiendi causa; illam ipsam naturæ propensionem viriliter vincens, *auulsus est ab eis*, tanquã impetu spiritus, eam carnis ad manendum cum suis amicis propensionem, ea separatione vinceret; vt solus oraret. Concede mihi, Deus meus, vt f *ablacter à lacte, & auellar ab vberibus* humanarum consolationum, & Orationi me totum dedicare, in qua sanctissimam tuam voluntatem & cognoscam & exequar. Amen. IV. f *Isai.* 28. 9.

PVNCTVM II.

PERVENIENS Christus Dominus ad Orationis suæ locũ: a *positus genibus*, & b *procidens in faciem suã* c *super terram orabat, dicens: Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste: veruntamen non sicut ego volo, sed sicut tu*. Quasi diceret, si absque tuæ iustitiæ decreti detrimento fieri potest, vt calix iste meæ passionis, à me ita transeat, vt illũ non bibam, id mihi concede: sed non peto fieri voluntatem meã iuxta naturalem eius propẽsionem; sed tuam, quam ego meæ præferri volo. O altissimam orationẽ! ò resignationem

a *Luc* 22. 41. b *Matt.* 26. 39. c *Marc.* 14. 35. *Vide Sanct. Thom. sup.*

exactis-

exactissimam! ô Magistrum orationis & obedientiæ peritissimum! quàm altam mihi harum duarum virtutum lectionem prælegis! aperi, Domine, mentis meæ oculos, vt eam capiam; & aures, vt audiam, & exequar.

I. QVATVOR in hac oratione fuerunt valde singularia, quæ in meum commodum perpendere par est. PRIMVM enim fuit oratio, ab aliis seorsim separata & sola, quò ab omnibus distractionum occasionibus expedita, cum solo Deo ageret, omnibus naturalis propensionis difficultatibus superatis, vt prædictum est.

II. FVIT deinde huic orationi profundissima interna externaq; coniuncta humilitas & reuerentia, quæ ex illa summa æstimatione oriebatur, quam Christus de Maiestate diuina habebat, & ex cognitione vilitatis humanitatis suæ, quà erat creatura, ac demum ex præsenti necessitate, qua premebatur: nam aliàs orabat stans; nunc autem in animæ afflictione constitutis, genibus flexis, & in faciem ad terram vsque prostratus, orauit.

III. TERTIO eidem erat insignis confidentia, amorque coniunctus, vt ostendit verbum illud: Pater MI. nam sæpè aliàs solùm Patrem compellauit, nunc addit: Pater MI, ostendens creuisse fiduciam & amorem, erga suum, non quomodocunque Patrem; sed naturâ Patrem.

IV. PRAETEREA coniunctum habuit propriæ voluntatis abnegationem, & exactissimam in voluntate diuina resignationem. La-

bores

bores enim imminebant horrendi, quos naturæ propensio maximè horrebat; afflictio interior grauissima: quare resignatio illa absoluta in ea occasione, actus fuit heroicæ virtutis. Hæc omnia dum perpendo, vehementer erubescam, ob harum virtutum in me defectum; oraboque supplex eundem Christum Dominum, vt easdem mihi velit communicare: & quoties in aliqua me afflictione constitutum videro, eâdem vtar orandi formâ, eodemque spiritu, quo eam Christus obtulit, offerre contendam. O Pater cœlestis, si possibile est, transeat à me calix hic amaritudinis, quo iam premor: veruntamen non quod ego volo, sed fiat, quod tu vis.

V.

SED & singulare illud considerandum est, quod habuit hæc Christi oratio, quòd fuerit prolixior. Neque enim existimandum est, eo tantùm durasse tempore, quo verba illa protulit; sed horam minimum vnam, vt licet colligere ex verbis illis ad S. Petrum: d *sic? nõ potuisti vna hora vigilare mecũ?* Quam horam expendit Christus in cogitandis expendendisq; causis, quæ ipsum ad reuerentiã, fiduciã, amorem, & resignationem, cęterosq; affectus, quos in ea oratione exercuit, permouere poterant. sed & memoriâ percurrebat passus omnes & partes calicis imminentis, seipsum in singulis paternæ voluntati resignans seorsim dicens: PATER MI, SI POSSIBILE EST, TRANSEAT A ME CALIX ISTE tristitiæ: sed non quod ego volo fiat; sed quod tu: transeat à

d *Matth.* 26. 40.

me calix iste comprehẽsionis, calix verberum, &c. veruntamen non mea voluntas, sed tua fiat.

IV. Est etiam credibile, dixisse Christum eandem hanc orationem in alio atque alio sensu, quos Sancti referunt, qualis est, quem S. Catharina Senẽsis reuelatione diuina accepit. Quod videlicet Christus Dominus, ex ingẽti patiendi desiderio, quo humani generis redemptionem sitiebat, petierit ab ęterno Patre, vt si possibile id esset, ea acceleraretur, & citiùs calix ille pertransiret. & in eo exauditum fuisse: paucis enim horis eius Passio fuit expedita: & referem⁹ statim alios eiusdẽ orationis sensus. Ad horum verò omnium imitationẽ par est, expendere me horam vnã, aut ampliùs in separata ab alijs oratione, ita vt licet eius argumentum sit breuis aliqua sententia, considerationes tamen affectusq; varij eam faciant prolixiorem; sicut refertur de S. Francisco, quòd integram noctem in hac breui sententia expẽderit: *Deus meus & omnia:* aut sicut S. Augustinus in ea sententia, qua loquens cum Deo, aiebat: *Nouerim te; nouerim me.*

Pvnctvm III.

a Matth. 26. 40. Prima hac oratione finita, rediit Christus a *ad Apostolos suos*, vt videret, num, iuxta præscriptum, vigilarent: sed *inueniens eos dormientes, blandeque excitans, dicit Petro nominatim:* (quia se præ cæteris feruentiorem ostẽderat) *sic? non potuisti vna hora*

vigi-

vigilare mecum? vigilate & orate, vt non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.

CONSIDERA primùm Christi Domini insignem Charitatem, curamque & solicitudinem, quam de suis discipulis gerebat: siquidem in tantis afflictionibus positus, orationẽ suam interrumpit, vt eos visitet, animetq́; mœstos. Quos tamen etsi dormientes inuenerit, non indignatus contra eos est, sed blandè corripuit, monens eos de imminenti periculo, repetensque quod ante eis dixerat, *vigilate & orate, vt non intretis in tentationem*: nam etsi spiritus sit promptus, caro tamen, vtporè infirma, nisi oratione iuuetur & corroboraretur, facilè succumbet. Ex his omnibus documenta sunt accipienda ad perfectionem, ita studendo in orationem, & mei collectionem incumbere, ne ijs, quæ meæ curæ commissa sunt, siue homines, siue negotia sint, desim. Itemque non asperioribus verbis, sed beneuolis blandisque, in spiritu lenitatis eos corripere, quos imbecillitate potiùs, quàm ex malitia delinquere animaduerto. I.

IN discipulis deinde, hominum in rebus ad salutem pertinentibus incuriam perpendam; quas tamen CHRISTVS tanta cura & solicitudine suscipit. Quare in his, qui hic dormiunt, meipsum dormientem, ignauumque in meo profectu aduertens, existimabo me eisdẽ verbis, ab ipso Christo corripi, *Non potes* nec ad *horam vnam* vigilare mecum? O Domine, II.

quàm iustè ignauiæ reprehendor, qui, te vigilante, dormire audeo: nec solùm non vigilo hora vna; sed nec media vigilo, vt oporteret, à mea tractus inertia! sed qui aduertis carnis meæ imbecillitatem, subueni mihi, ne, tecum vigilando, defatiger.

III. PERPENDAM præterea, inter perfectos & imperfectos quid intersit: in his enim tristitia somnolentiam animique deiectionem, & in oratione tædium adfert; quam quòd intermittant, facilè in tentatione succumbunt, sicut hi Apostoli, Christum, dum comprehenderetur, deserentes, succubuerunt: At perfectos ipsa tristitia inuitat potiùs, & ad orationem deducit, in eaq; reddit viuaciores: & quò tristitia magis augetur, eo crescit magis feruor orationis, vt videmus in Christo creuisse: ideoq; tantùm abest, vt deficiant in tentatione; vt maiores contra eam vires, constantiamque recipiãt. O Deus benignissime, b *non amoueas orationem meam, & misericordiam tuam à me*: Est enim tanta inter eas connexio, vt si ego orationem meam non deseruero; nec tua misericordia sit me desertura.

b Psal. 65. 20

PVNCTVM IV.

c Marc. 14. 39.

ITERVM a *secundo abijt, & orauit, dicens: Pater mi*, aut) quod maiorem affectũ ostendit,) a *Abba Pater*, quod est, *Pater Pater*: *omnia tibi poßibilia sunt, transfer calicem hunc à me: sed non quod ego volo sed quod tu.*

PER-

PERPENDE magnum illum amoris & fiduciæ affectum, qui verbo illo: *Abba* Pater, siue *Pater Pater*, ostenditur, & in eiusdem omnipotentiæ confessione, cui oratio ipsa innititur; dum priùs eum laudat, quàm petat, quod cupit obtinere. Atque si illi diceret: non desines audire me ob amoris defectum, siquidem Pater es, & talis Pater; neq; ob defectum potentiæ, siquidem omnia potes. Huius orationis forma vsui mihi esse potest in laboribus & periculis meis; & ita licebit, similem aliã formare: *Abba Pater*, omnia tibi possibilia sunt, libera me ab hac tentatione, quæ me premit: concede hanc virtutem, quà indigeo, & quam peto; subueni huic necessitati, in qua sum constitutus: *veruntamen, nõ quod ego volo, sed quod tu vis*, fiat. I.

DEINDE considerandum, bonum temporis interuallum, in hac oratione, fuisse à Christo Domino positũ; & facilè credi potest, eodem tempore, orauisse pro omnibus hominibus; quorum, quòd vniuersalis esset Redemptor, salutem cupiebat; & Passionis suæ fructũ omnibus vtilem esse: ne tantorũ laborum fructus in aliquo periret. & in hoc sensu simul cũ eo, quem prædiximus, credere licet: eum prædicta verba dixisse: *Pater Pater, omnia tibi possibilia sunt: si possibile est* non in me solo calix iste subsistat; sed *trãseat* ad vniuersos homines, vt omnes fructum eius sentiant: *veruntamen non mea, sed tua voluntas* fiat. Quæ petitio conformis omninò erat charitati ipsius II.

Christi:qua & mihi licebit vti, æternoque Patri supplicare, vt calix Passionis filij sui efficaciter transeat ad totum vniuersum; resignatis interim & iudicio & voluntate, in diuinam æternamque ipsius ordinationem.

IN eadem hac consideratione, licebit cernere ipsum Christum quasi præsentem, & ab æterno suo Patre petentem, vt suæ Passionis calix, ad me transeat, mihique fructus eius communicetur: quare supplex eum orabo, vt mihi fructum illum applicare dignetur. O Pater æterne, quandoquidem filius tuus, amarum adeo calicem bibit, vt toti huic mundo, & mille aliis, si essent, vitam adferre possit, ostende in hoc tuam charitatem & omnipotentiam, vt eius fructus reipsa ad plurimos transeat, pro gloria eius, qui illum bibit. Transeat & ad me, impleatque suis amaritudinibus, donisque illis, quæ ipse per eas obtinuit.

III. PERPENDI etiam possunt verba, quæ Sanctus Matthæus refert, Christum in secunda hac oratione dixisse. *Pater mi, si non potest transire hic calix, nisi bibam illum, fiat voluntas tua*: atque si diceret apertiùs; si calix hic passionis ad electos transire non potest, & fructum illis adferre, nisi illum ego præbibam, id libenter faciam in illorum commodum. Gratias tibi Redemptor amantissime, quòd tanti me facias, vt amarum adeò calicem, intuitu mei commodi velis ebibere. Necesse omninò est, vt prius per te ille

tran-

transſeat, vt in eo tranſitu amaritudinem ſuam mittens, cùm ad me venerit, facilior ſit ad bibendum. Niſi tu eum præbibiſſes, quis fuiſſet auſus guſtare? poſtquam verò tu, adeo viriliter amanterque bibiſti; quis non illum etiam libenter ebibat? Tranſeat, Domine, tranſeat à te ad me: nam quicunque labores, pro te tolerati, erunt iam mihi iucundi.

PVNCTVM V.

SECVNDA oratione finita, rediIt Chriſtus ad Apoſtolos, eadem charitate, qua primò venerat: quos cùm etiam a *dormientes inueniſſet*, eorum imbecillitatis commiſeratione permotus, quia a *oculi eorum erãt grauati, & ignorabant, quid reſponderent ei;* a Marc. 14. 40.
b *iterum abiIt, & orauit tertio eundem ſermonem, dicens:* c *Pater ſi vis, transfer calicem iſtum à me: veruntamen non mea voluntas ſed tua fiat.* Quæ oratio fuit etiam prolixa: nam (eodem S. Luca teſte) *factus in agonia prolixiùs orabat*, ſuam videlicet orationem producens. b Matth. 26. 44. c Luc. 22. 42

I. HIC perpende primùm, CHRISTVM Dominum noſtrum, etſi non ignoraret Apoſtolos ſuos dormire, voluiſſe tamen ad eos venire, vt quam de illis curam gereret, aperiret. Sed nominatim perpende, quid Saluator noſter ſenſerit tunc, cùm cerneret, ſe omni ſolatio deſtitutum? Locus enim erat

separatus & solitarius; tẽpus ipsum tenebrosum: discipuli somno oppressi: mater eius absens: Pater cœlestis videbatur aures, ne audiret, obturasse: diuinitas, & pars animæ superior sinebat inferiorem portionẽ omnia pati: vt omnino locum in eo habuerit illud Dauidis: d *Sustinui qui simul contristaretur, & non fuit; & qui consolaretur, & non inueni*; & fas est credere, protulisse ipsum illud Psalmi: e *Deus Deus meus respice in me, quare me dereliquisti Deus meus, clamo per diem & non exaudis; & nocte, &*, vt spero nec ob culpam meam, nec *ad insipientiam* aut damnum *mihi*.

d Ps. 68. 21.

e Psal. 21. 2.

II. Et hinc profecta est tanta Christi desolatissimi perseuerantia in orando, absq; vlla eò quod non exaudiretur impatienti querela, aut tædio, aut orandi intermissione; sed idem semel secundò & tertiò ipso repetente; potius feruor crescebat semper: vt hoc ternario orãdi numero, qui perfectionem ac durationem indicat, doceret me instanter & perseueranter orare: nec conqueri de Deo, etiam si non exaudiat, aut exaudire differat; nec propterea ab orando desistere. Nam si Christo Domino meo, qui vel ad primam insinuationem exaudiri dignus erat, non nisi tertio orationem suam repetenti, responsum datur: quid mirum, si mihi indignissimo qui exaudiar, responsum differatur? &, si dilatio illa in respondendo, Christo non attulit incommodum; nec mihi adferet: & si perseuerauero, exaudiar tandem proculdubio in tempore,

2. Cor. 12. 8. Ter Dominum rogaui.

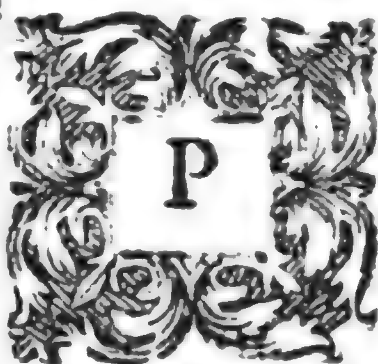
& in re, quam postulo; si mihi expedierit eam obtinere: f *si non eò quod amicus sim, propter improbitatem tamen* in petendo, *dabit quidquid mihi erit necessarium.* f Luc. 11. 8.

III. DENIQVE expendam, æternum Patrem propterea tamdiu responsum, oranti Christo dare, distulisse, vt magis nobis innotesceret, quàm nobis esset eius filij passio necessaria: siquidem petenti, vt transiret à se, & si possibile esset, vt calicem illum non biberet, tamdiu respondere distulit: quod ipsum meritò me vehementer impellet ad ipsum ardentiùs amandum, qui tanti fecerit bonum & commodum meum. O Pater supreme, cur seruos tanti facis, vt illorum causâ filium proprium ita affligas! Cur ad ipsius clamores obsurdescis! nec iis acquiescis, quæ ipse adeò instanter rogat, vt iis consulas, qui nunquam tibi acquiescunt? Si g *voluntatem timentium te facis, & deprecationem eorum exaudis* velociter: cur g Ps. 144. 19 non ei acquiescis & annuis, qui te adeò amat? cur non statim atq; ad te h *clamat, dicis ei: ecce* h Isa. 58. 9 *adsum*, quid à me requiris? Tua De⁹ meus, filiiq; tui charitas horum omnium est causa: Nam eo modo, quo tu illum exaudire non vis, nec ipse vult exaudiri, vt qui salutem nostram propriæ vitæ præferret. Concede & mihi hanc cum tua voluntate coniunctionem, in tuis omnibus decretis: nã etsi aliquid ob culpam meã in me statueris, non erit, vt mihi noceat, propter summũ illũ amorẽ, quo filium tuũ prosequeris. Cui sit honor & gloria in æternum, Amẽ.

MEDITATIO XXII.

ANGELVS CHRISTO apparuit, & ipse sanguinem sudat.

PVNCTVM I.

a Luc.22.43 ERSISTENTI in sua oratione Christo, a *Apparuit illi Angelus de cœlo, confortans eum.*

I. PERPENDENDVM hic, quis hunc Angelum miserit, quis fuerit ipse Angelus, & qua ratione Christum confortauerit. Qui Angelum misit, est æternus Pater qui videns filium in tanta afflictione, ac desertione in oratione tamen perseuerantem, per hunc Angelum voluit eum consolari; vt hac ratione, ostenderet suam de eo prouidentiam & curam; & se non despicere orationem eius: sicut etiam, cùm in deserto dœmonem vicisset, & b *Angelos* misit, qui cibum esurienti *ministrarent*. Docet nos autem eadem opera, paternam suam curam circa eos, qui orationi incumbunt: mittens eis per inuisibilem Angelum, Sanctam videlicet inspirationem suam, opportuno tempore cosolationem: quam si differt interdum, non

b Matt. 4.11

id facit, quòd orantem oderit, aut reipsa non audiat; sed vt tempore, quo ei magis expedit, illam mittat. O Pater æterne, gratias tibi ob missum Angelum, qui mœstissimum tuum filium consolaretur. Per eundem oro supplex; ne me in tribulationibus meis deseras: sed in tempore mihi mittas solatium, quò eas perferre possim.

ANGELVM, qui venit, credibile est fuisse Gabrielem, cui commissum erat incarnato Verbo ministrare: non tanquam custodi, sed tanquam ministro, & executori eorum, quæ ad obsequium eius pertinebant in mysterio Redemptionis. Et quamuis vnus tantum Angelus venerit, quia is erat sufficiens ad Christum confortandum; si tamen plures ad id fuissent necessarij, etiam decem eorum Legiones ab æterno Patre impetrare potuisset eius oratio: sicut paulò post ipsemet Petro dixit. In quo apparet, Angelorum munus esse orantibus assistere, vt consolentur, & animum eis addant, eorum orationes Deo offerant, & earum expeditionem referant: ipsa verò oratione illos permouemus, vt, quotquot erunt ad nostrum auxilium necessarij, ad nos veniant. III. S. Tho 1 p. q. 113. ar. 4. ad. 1.

PERVENIENS itaq; Angelus ad Christum orantem, spectabili indutus corpore summa reuerentia, vultuq; commiserationis plenissimo locutus est illi, aliquibus adductis rationibus quæ ipsum possent consolari, & in afflictionibus confortare. Quod videlicet æterni III.

Patris voluntas ac decretũ esset, vt ipse mortem sustineret, calicemque passionis ebiberet; eò quòd mundi redemptio id exigeret; & captiuorum, qui in Lymbo detinebantur, liberatio; vt ipsum cælum iustis & electis conderetur: vt Prophetiæ implerentur: quod imminentes cruciatus breui finirentur, sequeretur verò mox resurrectionis gloria, & carnis ipsius æterna requies: has & similes adduxerit Angelus rationes, quas Christus Dominus demissè audiens, ostendebat se, quà hominem, suæ creaturæ huiusmodi confortatione indigere. & quamuis ipse non ignoraret, quæ Angelus ad ipsius consolationem adferre poterat, libenter tamen eum audiebat: & audiens confortabatur. O Saluator mi, quid sibi vult, vt qui Angelorum es consolatio & fortitudo, in eas te conijcere volueris angustias, vt vnius illorum confortatione indigeres! Charitas omninò tua effecit, pro qua infinitas tibi gratias ago: peto verò supplex, mihi vt adsis, ad fructum: ex ipsius Angeli custodis, tuisque (qui magni consilij es Angelus) consolationibus & monitis, capiendum. Ex hoc etiam exemplo discam, eò me dimittere, vt à quocunque accipere consolationem non renuam etiam si minus ille sit sapiens, aut prudens, quàm ego; & licet ego æquè nouerim, quæ ille ad mei consolationem adferre possit: sæpè enim Deus per minores & inferiores consolatur Superiores; nouumque illis sensum communicat veritatum, quas ipsi antea noue-

rant.

rant. Accipiam etiam documentum, diuinas potius quam humanas rationes conquirendi, ad consolationem mearum calamitatum; & simul audiendi, quas Spiritus S. verus & solidus consolator cordi suggerere consueuit, ad eius consolationem.

PVNCTVM II.

AVDITIS Angeli rationibus, Christus a *factus in agonia prolixiùs orabat. Et factus est sudor eius, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.* a Luc.22.43

CIRCA quem commiseratione dignissimum casum, considerandæ sunt sudoris huius adeò extraordinarij & prodigiosi causæ: in eo enim apparuit internæ afflictionis acerbitas, qua innocentissimi huius Domini animus afficiebatur.

I. PERPENDAM itaque acerrimam pugnam inter tristitiam & timorem mortis imminentium cruciatuum ex parte vna, zelum verò Dei gloriæ, hominumq; salutis ex altera, in ipsa Christi anima exortam. Vis enim imaginandi, efficaci dolorum apprehensione, affectus timoris, tristitiæ & agoniæ internæ vehementes excitabat: sed ratio superior, mortis necessitatem ex prædictis causis æstimans zeli amorisque affectus excitans aliis contrariis resistebat; quo affectuum conflictu, eò vsque excreuit agonia & animi mœror, vt sanguis pro sudore toto corpore eruperit, in tanta copia, vt ad terram vsque deflueret. O fortissime athleta, quid tibi opus est adeò fortiter

contra timores tristitiasque certare, quæ tuæ in omnibus subiectæ sunt voluntati? Præparare te fortè & delibare nunc vis luctam & congressum, qui te cum tortoribus & carnificibus expectat? aut stadium totius imminentis Passionis tuæ sic mente perambulare, priùs quam ipse conflictus accedat? aut mihi exemplum præbes, aduersus animi mei perturbationes, dimicandi strenuè videlicet vsque ad sanguinem, donec illas omninò superem, rationique subiiciam? Pro omnibus, immensas gratias ago, supplex petens, vt gratia tua sic me præuenias, vt artem hanc, contra omnes animæ meæ hostes strenuè decertandi, & discam, & reipsa exerceam. Ratio autem aduersus animi mei propensiones ad imitationem eius quam hic gessit Christus decertandi, ea erit; vt ob oculos mihi distinctè proponam ea omnia, quæ timorem mihi terroremque in via virtutis, & executione diuinę voluntatis adferunt, siue timor sit paupertatis, siue doloris, siue ignominiæ, siue morbi, aut alterius cuiusuis difficultatis; viriliterq; decertans, feruēti gloriæ Dei, meæque salutis zelo contendam illas vincere, sensuumque appetitiones omnes diuinæ subiicere voluntati, eisdem vsque ad sanguinem ex animi contra eas affirmatione resistendo.

II. DEINDE immensum Christi amorem, profusamque liberalitatem perpendam, qua sanguinem suum spontè pro nobis effundit, qua de causa in Canticis arbori myrrhæ comparatur quæ primum b *distillat*, sudoris instar per

b *Cant.* 5. 13.

ſuos poros, *myrrham primam*, ea autem poſtea puncta, corticeq; ſpoliata maior erumpit copia: ita Chriſtus Dominus noſter, noluit carnificum verbera, ſpinas & clauos expectare, vt ſanguinem illi extraherent; ſed priùs voluit imaginatione & ſancto ſuo zelo, tanquam ſpontaneis à ſe adhibitis carnificibus, & flagris, & clauis adeo ad viuum cruciatus omnes, quos in omnibus corporis ſui partibus, erat poſtea perpeſſurus, apprehendere, vt ſanguinem pro ſudore effunderet per caput, faciem, dorſum, pectus, & per reliquas partes, ita vt illa hora ſpiritualiter, & agmine quaſi ſimul facto, paſſus fuerit, quidquid poſtea ſuccedaneis horis erat perpeſſurus: atq; ſi ſpiritu cõprehenderetur: verberaretur, ſpinis coronaretur, crucifigeretur, felleq; potaretur, mortis deniq; doloribus torqueretur; quò intelligeretur magis ipſum optare ſanguinem ſuum i-tuitu noſtri boni effundere, quam ipſos carnifices, eundem, vt ei nocerent, extrahere. O arbor Myrrhæ benedicta, quæ ante quam excorticeris & pungaris, *myrrham primam* per corporis totius poros *diſtillas*. gratias tibi ob adeò profuſum amorem, & benigniſſimam liberalitatem, quã hic oſtendiſti! ſuffeciſſet Domine ſemel cruciari: ſed charitas tua liberaliorẽ ſe voluit oſtẽdere: quò noſtra redẽptio eſſet copioſior; & patiẽdi exẽplum, ꝙ nobis præbes, efficacius. Vtinam imitari liceret! & d *faſciculum myrrhæ* huius *primæ* collectum *inter vbera mea* reponere: vt dolenter amaritudines,

Supra Introd. § 1.

Cant. 5. 17.

d *Cant. 1. 13. & 5. 15.*

quas

quas hic es perpessus, recogitans, *manus meæ stillarunt myrrham probatißimam*, castigationem videlicet carnis meæ, per opera pœnitentiæ, ad imitationem tui, qui tuam, etsi innocentem, adeò seuerè castigare voluisti. Adiuua me, dilecte mi, tua gratia, vt voti huius fortiter compos euadam.

III. TERTIA huius sudoris fuit causa, vt viuum suum tenerrimumque sensum de nostris peccatis, lethalibusque vulneribus, quibus totum mysticum Ecclesiæ corpus est sauciatum, magis nobis aperiret. Ad cuius remedium, voluit ipse, tanquam caput nostrum, interni doloris pharmacum tanta vehementia sumére, vt toto suo corpore naturali sanguinem sudaret. & quoniam peccata lachrymis ex hoc dolore obortis purgantur, & remittuntur, tantum ipse sensit, vt non solùm tanquam aquæ guttæ per oculos lacrymæ, sed vt sanguinis guttæ, quæ terram ipsam irrigarent, per omnes corporis poros effluerent. O sanguis pretiosissime, infinito amore, & ingenti dolore pro meis peccatis effuse! O si quis terra illa esset, in quam defluxisti! vt tali lauacro ablutus, mundus euaderet, ac sanctificatus: laua me ô bone IESV, isto tuo sanguine: & vel vnicam eius guttam mihi applica; quia illa ad meam salutem sufficiet. & quid ad meam dico? cùm ad Vniuersi totius sola vnica suffecisset? cur ergo Saluator mi, tot effundere voluisti? O amor verè immense, & absque mensura! ô quis immensè &

ſine termino te amaret! O ſi omnia membra, & corporis particulæ in linguas conuerterentur; vt tuas laudarem miſericordias; & in oculos, quibus ſanguinis lacrymas pro meis peccatis effunderem.

VLTIMA causa fuit, vt oſtenderet, quantum illi ſenſum adferrent afflictiones & perſecutiones, quæ myſticum electorum ipſius corpus manebant; ex quorum commiſeratione ſanguinem nunc ſudauit, & (vt Sanctus Laurentius Iuſtinianus ait) ibi fuit cum Sancto Stephano lapidatus, cum Sancto Petro crucifixus, cum Sancto Andræa eidem coextenſus, cum Sancto Bartholomæo excoriatus, cum Sancto Laurentio in craticula aſſatus, cum Sancto Ignatio à beſtiis dilaniatus, ac denique ſpiritu ipſe paſſus eſt, quidquid eius omnes Martyres paſſi ſunt in corpore, in cuius teſtimonium nunc ſudat ſanguinem ex ſuo. Digniſſimus omninò es, ô Saluator hominum, quem omnes laudent, ament, & tibi toto conatu ſeruiant, ob tanta eius amoris indicia data. O quis mihi daret, ita dolores tuos ſentire, vt vel eorum cogitatio, ſanguineum à me ſudorem eliceret! Si enim caput ſentit adeò ſuorum membrorum dolores; conſonum omninò eſt, & membra ipſa, capitis ſui dolores perſentire. IV.

Lib. de Triumphali Christi agone cap. 19. num. 40.

DENIQVE perpendendum, quanta fuerit Chriſti debilitas poſt hunc ſudorem! quàm ſolus, nec habens quo ſudorem abſtergeret: V.

aut qui leuamen aliquod illi offerret! Angelus solus rem obstupens, iterum fortè confortauerit; donec abeundi tempus adesset. O IESV afflictissime, quis in horto isto fuisset vt in tanta afflictione te comitaretur: O quis animam tibi & cor offerre potuisset, vt sudorem abstergere, & leuamini tibi esse licuisset! Da mihi spiritu id præstare, quod tunc ex compassione reipsa facere voluissem, in tuum solatium.

PVNCTVM III.

a Luc. 22. 46.
b Marc. 14. 41.
b Matt. 26. 45.

PVGNA hac & sudore sanguinis finito, a *Surgens* CHRISTVS *ab oratione venit tertio ad discipulos, & inueniens eos dormientes præ tristitia,* b *ait illis*: dormite iam & requiescite. *Sufficit: Venit hora, & Filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite, eamus: Ecce appropinquauit, qui me tradet.*

PERPENDE primùm, quantam virtutem & fortitudinem caro ipsa CHRISTI, ex oratione acceperit, ad passionis conflictum aggrediendum: hoc nos exemplo docens efficacitatem orationis, ad carnis imbecillitatem corroborandam, & animum ei addendum, quò aggredi audeat, quod priùs horrens refugiebat.

II. DEINDE perpende Christi Domini mansuetudinem, qui etsi in tanta fuisset agonia & angustiis, videretque discipulos adhuc dormientes, nulla est commotus indignatione,

sed

ſed commiſeratione potius dicens eis: *Dormite iam, & requieſcite.* O bone IESV, quantò magis tu ſomno & requie indigebas, quàm tui diſcipuli! ſed amantiſſimi inſtar patris, tibi labores & curas accipis; tuis verò filiis requiem concedis.

PAVLO poſt eos excitans: *Sufficit*, inquit, *ſurgite eamus: ecce appropinquauit qui me tradet*: tanquam comiter eos monens diceret: Vos dormitis, qui amici mei eſtis; non ita inimicus meus, qui vigilans in necem meam, iam adeſt. His ego pudore afficiar; attendens, quantò diligentiores ſint iniqui ad offendendum Chriſtum, quàm ego ſim ad ſeruiendum eidem. Sed eius tamen virtuti gratiæque innitens, ab hoc meo ſomno & torpore ſurgens, eum in ſuis laboribus comitabor, meipſum promptum offerens, ad ſimiles, ipſius amore ſubeundos. III.

MEDITATIO XXIII.

APPLICATIONEM CONTINENS internorum animæ ſenſuum ad ſanguinem Chriſti Domini in horto effuſum.

2. P. Medit. 26.

RAEMISSIS, *quæ de hac orandi ratione, per ſenſuum applicationem ſunt dicta, erit hac meditatio vſui, ad reliquas Paßionis Domini partes, in quibus Chriſtus fudit pretioſißimum ſanguinem; ſicut etiam ad eum, quem in ſua circumciſione fudit.*

PVNCTVM I.

PRIMVM, internis animæ OCVLIS aſpiciam ſanguinem, quem effundit IESVS, Dominus noſter, perpendens, quis eſt, qui effundit, cur, quo modo, qualique affectu eum effundat. Quomodo videlicet ipſe Deus infinito amore, grauiſſimo dolore, & contemptu indigniſſimo, ſanguinem ſuum pro meis peccatis effundat! qui viuis virtutum eius, patientiæ, humilitatis, & charitatis coloribus illuſtratus effluebat: Ex quo aſpectu, eliciam affectus admirationis, amoris, & gratitudinis, & imitationis, in hunc modum. Sic ne poſſibile eſt, quod Deus tantæ Maieſt. pre-

tiolum adeò ſanguinem, pro vili adeò creatura, atque ego ſum, effundat! & tot propriis impenſis meum quærat remedium! ex proprio ſuo ſanguine antidotum peccatori mihi conficiat! Benedicatur bonitas, quæ nec termino clauditur, nec habet menſuram! Quas tibi laudes reddam pro tanta beneficentia! qui poſſim ſatis, &, vt teneor, gratum me oſtendere! Quomodo ex toto corde te diligam! Quomodo excellas adeò imitabor virtutes! Statuo tamen, Deus meus, aſſiſtente mihi gratia tua, eas pro viribus imitari, quamuis ſanguinem meum, vt te ſequar, effundere me oporteat.

PVNCTVM II.

AVRIBVS deinde animæ internis audiam voces & clamores ſiue ſtrepitum effluentis ſanguinis, & exercitij tot altiſſimarum virtutum. PRIMVM ergo ſanguinis huius clamores voceſque perpendam, qui bus apud æternum *clamat* Patrem, non vltionem, vt *Abelis* ille, ſed miſericordiam erga homines, ac remiſſionem petens, qui & exauditus, impetrat quod petit: quia non poteſt Pater æternus talem clamorem non exaudire. Ex quo magnos fiduciæ affectus eliciam, cùm ſanguinis huius intuitu mearum culparum veniam petiuero. I. *Heb.* 12. 24.

DEINDE voces quoq; illas audiam, quibus me Chriſtus, per ſuum hunc ſanguinem allo- II.

quitur, dicens: cùm ego pretiosum meum sanguinem in tuum effundam commodum; da mihi tu vilissimum tuum, in meum obsequiũ; resistendo videlicet peccato vsq; ad sanguinis, si opus erit, effusionem; ne illi consentias.

III. TERTIÒ etiam illa verba audiam, quæ Patri suo æterno Christus dixerit, dum sanguinem suum eidem pro nobis offerret. O quàm libenter ea Pater audiuerit, & oblationem acceptans, promiserit illi quidquid propter eam peteret.

IV. DENIQVE ipsius etiam Saluatoris gemit⁹ audiã, & fluentis sanguinis strepitum: cõpatiarq; illi ob tot dolores, ita illos in me transferens ac sentiens, atq; si verè mei essent: deflensque ob meas culpas, quæ illorum causæ fuerunt.

PVNCTVM III.

INTERNO prætereà ODORATV percipiã sanguinis huius odorem fragrantiamque suauissimam, quæ ad æternum Patrem ascendens, eius iram, & iustam indignationem aduersus homines, multò efficacius placat, quã a *sacrificium animalium* cruentum quod *obtulit Noe*. O quàm suauiter illi redolet, quod tanto amoris igne videat effundi! & in sacrificium sibi, & oblationem pro nostris culpis, offerri à filio suo, b *qui* (vt Apost. ait) *tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiã Deo, in odorem suauitatis!* Perpendam quoq;, quàm suauem Deo odorem id præbeat, cùm eundem sanguinem, in Sacro Missæ sacrificio, eidẽ offerimus: magnos ex hoc amoris & fiduciæ effe-

a *Gen. 8. 20.*
b *Ephes. 5. 2.*

ctus

ctus hauriens virtutum etiam fragrãtiam percipiam, quæ eam sanguinis Christi effusionem comitantur, qua fragrantia, cor meum confortans me ad earum virtutum imitationem excitabo, c *post eum currens in odorem talium vnguentorum*, vt aliquam eius virtutum obtineam: benè perpendens, quòd humilitas, patientia & obedientia meo sanguine tinctæ, & Christi sanguine commixtæ, fragrantissimum afflent odorem, æternoque Patri iucundissimum; ob similitudinem, quam gerit, sanguinis filij sui: quamobrem me ad eas imitandas & procurandas vrgebo. c Cant. 1. 3.

PVNCTVM V.

GVSTV etiam animæ interno, suauitas & dulcedo huius sanguinis est delibanda, & virtutum, quæ in eius effusione resplendent: attendendo, quanta iucunditate afficeretur pars superior spiritus huius Domini, cum eũ effundebat, vt æterno Patri obediret, & remedium nobis adferret. Percipienda quoq; est eiusdem sanguinis ineffabilis suauitas, cum in sacratissimo Altaris Sacramento sumitur: eadem nunc animam meam oblectans & exoptans, eius semper esse participem. Degustanda est etiam immensa hæc dulcedo, qua etiam res amarissimas huius vitæ, dulcissimas facit, si in eum intingantur: statuens semper illum pro condimento adhibere obedientiæ, & humiliationis, contemptus & aliarum calamitatum quæ in vitæ meæ decursu se offerrent. Sed & alias amaritudines doloresq;

quos in carne sua hic Dominus sustinet, degustans, in meis intimis sentiam, iuxta illud Apost. a *Hoc sentite in vobis, quod & in Christo* IESV. O dulcissime IESV, si mihi daretur sentire, quod tu sentiebas: gustareque quod gustabas, cùm pretiosum tuum funderes sanguinem Fac, Domine, vt illud sentiam, etiam si amarissimam: nam hoc ipso quod tu prælibasti, mihi accident iucundæ.

a Phil. 2. 5.

PVNCTVM V.

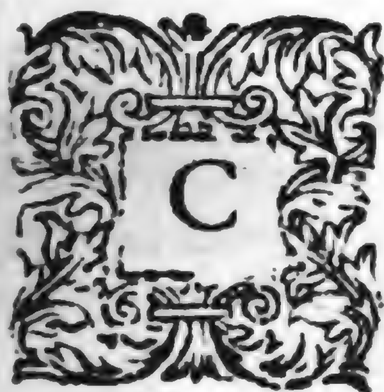
TACTV denique interno animæ, contingam ipsum sanguinem, exosculabor, meipsum in eum immergam & balneabo, vt a *lauer, dealber*, & purificer *sanguine agni* huius immaculati. O si mihi contingeret esse terram, quæ pretiosum hunc sanguinem excepit! O si cor meum Reliquiarium esset, in quo tanquam in deposito reconderetur! O IESV sanguis, effuse infinito amore, dolore & contemptu, accende me desiderio dolores contemptusq; patiendi, pro eo, qui te effudit! O sanguinem, qui in sacratissimo Altaris Sacramento, in pectus meum illaberis! ego te contingo, te palpo, gusto, & amplector; tibiq; meipsum incorporo & coniungo: cupioq; in tuis semper esse complexibus, eique coniunctus, qui te mihi donauit, Amen.

a Apoc. 1. 5. & 7. 14.

MEDITATIO XXIV.

DE IVDAE CVM COHORte & ministris aduentu, ad comprehendendum IESVM.

PVNCTVM I.

HRISTO post orationem, cum vndecim Apostolis in horto colloquente, a *Ecce Iudas vnus de duodecim cùm accepisset cohortē, & à Pontificibus & Pharisæis ministros, venit illuc cum laternis, & facibus, & armis*: b *dederat autem Iudas eis signum, dicens: quemcumq; osculatus fuero, ipse est, tenete eum*, c *& ducite cautè. & accedens ad* IESVM, *ait: Aue Rabbi; & osculatus est eum: Dixitq; illi* IESVS: *Amice, ad quid venisti?* d *Osculo filium hominis tradis?*

a *Ioan.* 18. 3.
b Matt. 26. 48.
c Marc. 14. 44.
d *Luc.* 22. 48.

I. PERPENDE primùm, quas versutias Satanas per Iudam excogitauerit, vt Christum comprehenderet; militum insolentium violentiam; ipsius Iudæ calliditatem, qua proditionem osculo pacis contegeret: cuius etiam execrandum facinus fuit, quòd ex eiusdem Christi Apostolo, caput, Duxq; sit factus proditorum, & capitalium Christi hostium; quos

docet quid sint facturi, vt voti compotes fiant; ne triginta argenteorum, quos post traditum illis Christum accepturus ab eis erat, iacturam faceret. Ac deniq; intolerãdam eius impudentiam, quam ostendit, dum notitiâ ipsius Christi, lociq; ad quẽ orationis gratiâ accedere cõsueuerat, vtitur ad illũ tradendum; & pacis de more osculo ad eum indicandum. Ex quibus omnibus, magnũ timorem concipiam profundissimorũ iudiciorum Dei: quem supplex orabo, ne me deserat; nec permittat iniquitatem meam eo vsque progredi, vt ex bono eliciens malum, in meum damnum illud conuertam.

II. DEINDE insignem ipsius Christi Domini charitatem & mansuetudinẽ perpende, quam in hac occasione multis in rebus ostendit. *Primùm* in admittendo proditoris illius osculo, non ignorãs ad proditionem adhiberi. O dulcissime IESV, quomodo nõ horres, quod maledictũ illud os, ad tuam diuinam faciem adeo impudenter accedat! quomodo nõ ignis flammas emittis, quæ illũ consumant! Sed immensa tua charitas, non alias nunc flammas vult emittere, quàm amoris, cupiens nimirũ induratum proditoris cor emollire! Ex quo magnã fiduciam cõcipiam de misericordia huius Domini, qui non repellit osculum peccatoris ad ipsum conuerti cupientis, sicut Magdalenæ, siquidem nec proditoris Iudæ repulit.

OSTENDIT etiam suã mansuetudinẽ, dum *Amicum* illum compellauit, & dissimulanter osculum eius admisit; atque si, in quem finem

diri-

dirigeretur, ignoraret: dicens illi: *Amice, ad quid venisti?* atque si dixisset illi: recordare, quod mihi fueris amicus, & vt amicum te tractauerim: & nunc ex hoste cupio facere amicum; & ex amico ficto, verum & fidelem amicum. Si ideo venisti, lubens te recipiam, & ignoscam. dic ergo: *Ad quid venisti?* Benedicatur talis charitas, quæ blandè adeò comiterque agit cum eo, qui vicem adeo crudelem ei reddit!

VOLVIT denique Christus Dominus blandè ac beneuolè Iudam corrigere, aperiendo illi, scire se ipsius scopum & finẽ: ideoque illi dixit: *Iuda, osculo filium hominis tradis?* signo tam beneuolæ amicitiæ veteris, vt tantam exerceas inimicitiã? & pacis osculo, bellum mihi infers? & quamuis discipulum nomine proprio compellat, in signum notitiæ & amoris, quo illũ prosequebatur; seipsum tamen nõ appellauit, nisi cõmuni nomine *filij hominis*, quò suam ostenderet humilitatem; omnia adhibẽs media, ad cor illud induratum emolliendum: quamuis illius tanta fuerit obstinatio, vt nihil ad emolliendum profecerit: sed osculo proditorio expleto, ad milites & ministros mox redijt, à quibus, vt signum illud callidè daret, paulò antè recesserat. III.

PVNCTVM II.

IESVS *a itaque sciens omnia, quæ ventura erant super eum, præcessit, & dixit eis: Quem quæritis: Resp̃õderunt ei:* IESVM *Nazarenũ.* a Ioan. 18. 4.

(non

(non dixerunt: Te, sed IESVM Nazarenum: quia nec satis eum nouerant) *Dixit illis* IESVS *Ego sum. & statim abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram.*

I. CONSIDERA: voluisse Christum, cùm erat comprehendendus, omnipotentiæ ac diuinitatis suæ indicia dare, duobus editis signis: altero ad iustitiæ suæ potentiam; altero ad misericordiæ magnitudinem aperiendam. In primo est perpendenda eius magnanimitas & omnipotentia, dum intrepidè obuiam exit hostibus suis; vnoq; verbo, illos omnes, & Iudam ipsum proditorem ad terram prosternit: vnde nunquam surgere potuissent, nisi ad id ipse dedisset facultatem. Idque fecit Christus, vt tam Iudas quàm reliqua turba intelligerēt, nihil aduersus ipsum valere calliditatem aut fraudes, nec arma vlla, aut vires omnes humanas; vt illum, nisi ipse vellet, cōprehenderent: & si moriebatur, id esse, quia ipse sponte se ad mortem offerebat. Ex quo facilè intelligam: quod non valet contra ipsum Christum; nec contra eos valiturum, qui sub ipsius sunt protectione: ideoque de ipsius omnipotentia, ita mihi exultandum esse, vt illi innixus, quoscunque aggrediar labores.

II. VERBI quoque illius, EGO SVM, est perpendenda vis: quod bonis & iucundum est, & magnæ cōsolationi, cùm postquam in oratione eum quæsiuerunt & inuocauerunt, respondet, sicut Apostolis: b EGO SVM, *nolite timere*: Ego vester sum pater, protector, re-

b *Matt. 14.*

medium,

medium, requies, & lætitia: Ego sum vestra sapientia, & iustitia; vestra sanctificatio & redemptio: Ego via vestra, veritas, & vita: Ego sum qui sum; & vos per me etiam habebitis Esse quoddam beatum ab Esse meo participatum: At sceleratis, qui quærunt Christum, vt offendant, iniurijsq; afficiant, verbum hoc est terribile & tremendum: significat enim eis: EGO SVM Iudex vester, qui sum vos iudicaturus; sum omnipotens, qui damnare vos possum: Ego sum Deus vltionum, qui pœnas à vobis exigam; sum qui sum, in damnum & infortunium vestrum, licet vestrâ id exigente culpâ. Quòd si verbum hoc, à Christo in hisce angustiis constituto prolatum, est adeò potens, vt hostes suos prosternat: quantò erit potentius illud, quod proferet, dum veniet Rex ad iudicandum! cùm dicet impiis: c *Discite à me maledicti*. Erit proculdubio instar violentissimi turbinis, qui non ad terram modò prosternet; sed ad profundum Inferni proiiciet. Quamobrem anima mea, Christum humiliter quære, & eum inuenies in tuum magnum commodum: nam si elatè quæsieris & ob fines inanes, inuenies etiam; sed in tuam perniciem.

Vide in 3.p. Meditat. 27 Punct. 3.

c *Matth.* 5. 41.

III. CONSIDERARE etiam licet causam, cur turba illa *retrorsum* ceciderit, non in faciem? siquidem non casu aliquo id euenisse censendum est; sed vt intelligamus, impiorum casum esse periculosissimum, vt qui non videant, quò cadant, &, quæ illos mala expectent: in quæ

inci-

incident repentè, & incogitantes. Libera me Deus ab huiusmodi casu, vt nec ab incepto bono retrocedam; nec à tua gratia in culpæ decidam abyssum. Ante faciem tuam volo ob humilitatem cadere, meam agnoscens & confitens culpam; & Nihilum, quod ex meipso habeo; terramque, ex qua sum formatus: vt hac ratione cadens, ad æternam tuam gloriam resurgam. Amen.

PVNCTVM III.

a Ioan. 18. 7. FACTA militibus potestate surgendi, a *iterũ interrogauit eos* IESVS: *Quem quæritis? Illi autem dixerunt:* IESVM *Nazarenum. Respondit* IESVS: *Dixi vobis, quia ego sum. Si ergo me quæritis, sinite hos abire.*

I. PERPENDE hic primùm cæcitatem & obstinationem Iudæ, & infelicium illorũ ministrorũ, qui etiã tam aperto diuinitatis & omnipotentiæ Christi signo, nõ sese illi subiecerunt, nec vt Deum agnoscere voluerunt: sed more Dęmonum in obstinatione sua perstiterunt, Qui tamen etsi adeo impij, nõ tamen absque mysterio, interroganti Christo responderunt, se quærere IESVM Nazarenũ: ita Spiritu sancto statuente, vt ore etiam improbissimo manifestaretur, quod quem ad comprehẽdendum & occidendum quærebant, is Saluator esset mundi, Nazarenus & Sanctus, Deo consecratus, floridus virtutibus cœlestibus: quia talem esse oportebat, qui morte sua nos esset

seruaturus. O IESV Nazarene, quem si homines noscerent, omnes quærerent; non vt tibi mortem inferrent; sed vt à te vitam ipsi reciperent! Quæram te ego, ô dulcis IESV, vt sis mihi ipse IESVS! Quæram te ego sanctum Nazarenum, vt per te sim ego Sanctus, tuoque obsequio consecratus.

PRAE omnibus tamen immensam Christi erga suos perpende charitatem, curamq; quam de eis gerit, vt ad eos defendendos, omnipotentiæ suæ efficacitate vtatur. Nam illud verbum: *Sinite hos abire*, adeò potens mandatum fuit, vt non potuerint eius hostes illi côtrauenire, aut Apostolis in re vlla nocere. O IESV amâtissime, nunquam cessas amorem erga nos tuum in omnibus occasionibus ostêdere! Permittis hostibus tuis contra te sæuire; prohibes autem nocere amicis tuis! vis omnia flagella cruciatusque super tuum dorsum venire, vt à tuis electis eos auertas! Seruias, ô anima mea, ex toto corde, tanto huic Domino; sine cuius licentia nutuue, nemo tibi molestus esse potest: cuiusque bonitas est tanta, vt nulli talem det facultatem in tuum detrimentum, si ei seriò ac diligenter volueris inseruire. II.

PVNCTVM IV.

VIDENTES Apostoli, a *qui circa* IESVM *erant, quod futurum erat*, quia iam milites eum aggrediebantur: *dixerunt ei: Domine, si percutimus in gladio?* b *Simon autem* a *Luc.* 22. 49. b *Ioan.* 18. 10

Petrus,

Petrus, feruore accensus, nec expectato Christi responso, *educens gladium, percußit Pontificis seruũ & abscidit auriculam eius dexteram. Erat autem nomen seruo Malchus.* a *Respondens autem* IESVS, ad interrogationem, dixit: *Sinite vsque huc*, permittite facere quod volunt. Petrum verò reprehendit, eiusque feruorem breuibus quidem, sed admirandis sententijs seuerè simul & blandè repressit.

I. PRIMA sententia fuit. c *Conuerte gladium tuum in locum suum: omnes enim qui acceperint gladium, gladio peribunt.* Quod est dicere; qui vltionis intuitu alium occidit; & ipse dignus est, qui occidatur. Perpende igitur, quàm procul velit Dominus noster, nos ab hoc vindictæ spiritu abesse in rebus proprijs, qui ita discipulum increpat, ipsummet defendentem; eò quòd aliquid de eo spiritu feruori defensionis admiscuit. simul verò patefacit suam mansuetudinem, dum nec inter tot hostes ipsum iniuriis afficientes existens negligit, suis prælegere ac inculcare lectiones, quas sæpè alias docuerat, patientiæ & tolerantiæ; atque si pro suggestu & cathedra inter suos tantùm discipulos loqueretur.

c Matt. 26. 52.

II. SECVNDA sententia fuit, d *Calicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum?* Quibus verbis ostendit: quo ipse esset affectu erga calicem suæ Passionis; quantique faceret illum bibere. Non enim illum tanquam à suis hostibus oblatum, sed tanquam Patris sui voluntate decretum intuebatur; quam summis votis

d Ioan. 18. 11.

opta-

optabat implere: grauiter que ferebat, esse, qui illum ab eo auerteret. Nam etsi amarissimum, à tali tamen Patre adeoque sapiente, & erga se beneuolo oblatum, dulcissimum iudicabat. Similibus ergo oculis respicere me decet omnes labores & tribulationes mihi euenientes. Quòd si accesserit tentatio, aut cogitatio, quæ à tali calice ebibendo me retrahat, respondebo tali suggestioni, *Calicem quem dedit mihi Pater, non vis vt bibam?* O Pater amantissime, ecce me offero paratum ad quemcunque calicem, à te mihi oblatum exhauriendũ; & quamcunque potionem præscripseris ebibendam, etiamsi insulsam & amarissimam: nam à tua sapientia prouidentiaque prescripta, erit procul dubio iustissima, mihique vtilissima.

TERTIA sententia fuit. e *An putas, quia non possum rogare Patrem meum, & exhibebit mihi modò plus quàm duodecim Legiones Angelorum?* in subsidium & defensionem meam? *Quomodò ergo implebuntur Scripturæ*, quæ asserũt: *quia sic oportet fieri?* Quibus verbis ostendit, quam sibi fuisset facile, media oratione, seipsum ab omnibus suis hostibus defendere, plures Angelorum exercitus ea impetrans, quam venissent hostes ad ipsum comprehẽdendum: quos tamen petere nolebat, vt diuinum de ipsius morte decretum, quam Scripturæ prædixerant, impleretur. III. e Matt. 26. 53.

O bone IESV, gratias tibi ago, quòd abstinueris id petere, quod Pater tibi concessisset: quia nimirum maiorem nostræ neces-

ſicatis, quam tuæ quietis aut vitæ curam gerebas.

Dvo hinc documenta eliciam: ALTERVM Orationis, quæ magna in Deum fiducia fit, efficacitate: vt certò mihi perſuadeam, ſi mihi ſit neceſſarium, fore vt etiam Legiones Angelorum in mei defenſionem mittantur; eſſeque veriſſimũ quod Eliſæus dixit puero ſuo, f *plures nobiſcum ſunt, quam cum illis*. ALTERVM documentum eſt, quòd cum de voluntate Dei mihi conſtat, non debeam aliquid cõtra illum petere, etſi conſtaret mihi, poſſe me illud impetere; quia nihil adeo optare debeo, aut pepetrare: quia nihil adeo optare debeo, aut petere; atq; vt ſanctiſſima eius voluntas & decretum in me perficiatur.

f 4. Reg. 6, 16.

PVNCTVM V.

a Luc. 22. 52.

CVM a *tetigiſſet* IESVS *auriculam eius ſerui, ſanauit eum.*

HOC ſecundum eſt miraculum, quod fecit Chriſtus tẽpore ſuæ Paſſionis; cuius cauſa fuit, tum vt amoris perfecti legem impleret, benefaciens inimico, & graue malum ipſi inferre cupienti: tum quòd viſcera miſericordiæ eius ferre non poterant, quemq̃ eius cauſa damno aliquo & incõmodo affici: ac denique ne hoſtes acciperent occaſionem nocendi eius diſcipulis calumniantes eos, quòd publicæ iuſtitiæ reſiſterent. O IESV dulciſſime, qui cùm poſſes miraculo vti ad tui defenſionem, eâ poteſtate vti non vis; qua tamen ad benefaciendũ ei, qui te offendit, vteris libenter! Confer mihi

quæſo

quæso hunc amoris ſpiritum, quo erga meipſum ſeuerus, erga proximos vero ſim lenis. Amen.

LICET etiam latentem in eodem miraculo ſpiritum conſiderare. Quod enim Chriſtus dexteram auriculam ſanet, indicat, meritis Paſſionis eius, auditum animæ dextrum, hoc eſt fidem, promptamq́ue obedientiam ijs omnibus quę Deus reuelat, & iubet, eſſe nobis reſtituendum. Eſt enim credendum, quoniam Chriſti opera fuerunt perfecta, quibus dũ corpori ſanitatem conferebat animæ quoque ſalutem dabat (vt 3. parte eſt dictum) hunc Malchum, ſtatim atq; beneficium hoc accepit, admirantem miraculi magnitudinem, & Chriſti omnipotentiam, etiam in eum crediſſe, & animæ ſanitatem recepiſſe; ac à maledicta illa hominum fœce, cum qua venerat, ſe ſeparaſſe, & domum reuerſum fleuiſſe, quòd homini adeò Sancto atque potenti, tanta inferretur iniuria! O mutationem dexteræ excelſi. Tange, quęſo Domine, animæ meę auditum, illumq́ue perfectè ſana: vt ſerui ſpiritu abiecto, verè fiam Malchus, quod Regem ſignificat; fideliter tibi paſſionum mearum dominio, ſeruiens: cui ſeruire eſt verè regnare.

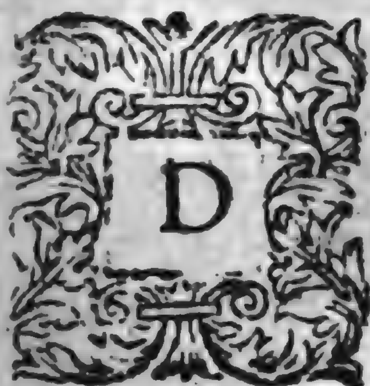
Amen.

MEDITATIO XXV.

DE COMPREHENSIONE *Christi.*

PVNCTVM I.

a Luc. 22. 52. Matt. 26. 55. Marc. 14. 48

Ixit a *autem* Iesvs *ad eos, qui venerant ad se, Principes Sacerdotum, & Magistratus templi, & Seniores. Quasi ad latronē existis cum gladijs & fustibus? cùm quotidie vobiscū fuerim in templo, non extendistis manus in me: sed hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum.*

I. Perpende primùm, innocentissimum hunc Dominum, vt latronem ab eis habitum, & tractatum, & vt ad talem venisse comprehendendum. Et credibile est, hoc clamore excitatos venisse milites illos gentiles. O bone Iesv, quàm procul id abest, vt tu sis latro, aut alienorum prædator; qui nostri cōmodi causa effundis, quicquid habes vt proprium! Si deprædari corda, si animas hominum de satanæ potestate liberare, est esse latronem: certum est te talem esse: cuius est compellatio: b *Velociter spolia detrahe, cito prædare*: sed hoc non iniuriæ, sed honoris est: non culpa est comprehensione digna; sed facinus præclarum lau-

b *Isaiæ* 8. 1.

dabile.

dabile. Deprædare, Domine cor meum, tibique illud accipe: qui nec accipies aliena, cùm sint omnia tua; nec id facies inuito Domino; quia libentissimè potiùs habeo, sic esse tuæ prædæ.

DEINDE perpende, qua ratione turbam illam Christus reprehendat: *Quotidie,* inquit, *apud vos sedebam in templo docens*. Atq; si diceret, hanc à vobis reporto mercedem laboris mei, in vos docendo, vt tanquam latro tracter, qui vester semper Magister fuerim? O cœlestis Magister, quàm malè tibi rependimus doctrinam, quam nobis tradidisti! Dimitte nobis hanc inciuilitatem; & compatere nostræ miseriæ: qui etsi mali simus discipuli, non tu desinis bonus esse Magister. II.

DEMVM & illa perpende verba. *Hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum:* quibus fecit CHRISTVS Dominus hostibus suis potestatem in corpus suũ, etiam Dæmonibus, quorum illi erant ministri; vt caperent, & pro libitu cruciarent, non limitatione c *vitæ* eius *seruandæ,* sicut Iob; sed plenam: vt & illam vi tormentorum adimerent. Quod magnam in me debet compassionem excitare, attendente, quòd sæuis adeò hostibus, tantus Dominus meus mei causa sit traditus. Gratias tibi, ô amantissime IESV, pro tanta hac tua in me charitate, qua & corpus & vitam tuam Inferni potestatibus tradideris, vt animam meam ab eisdem liberares. Ego, ego dignus eram, qui eis traderer, quia ego peccaui: Sed charitas tua III.

c *Iob.* 1.12. & 2.6.

hanc pro me pœnam vult ſubire, vt me liberet, à culpa! Supplico, Domine Deus meus, vt ab eorum furore ita me defendas, vt neque in hac, neque in futura vita, in eorum incidam tenebras.

PVNCTVM II.

ACCEPTA ea poteſtate, tota illa militum acies furioſè aggreſſa eſt Chriſtũ, & comprehendit. Licetque cogitare, impetu illo, fuiſſe Chriſtum in terram proiectum, & ab eis incredibili rabie calcatum in ipſa facie, & toto corpore; moxq; è terra violenter erectum, fuſtibus crudeliſſimè percuſſiſſe, & (vt Ioannes ait) etiam a *ligaſſe* in primis manus crudeliſſimo vno fune, iniecto etiam ad collum alio; idque totum magno gaudio, b *ſicut exultant victores, capta præda, quando diuidunt ſpolia:* præcipuè cum præda valde fuit in votis, & ſæpè fuerunt in periculo eam amittendi.

a *Ioan.* 18. 12

b *Iſaiæ* 9. 3.

I. PERPENDENDAE hîc ſunt heroicæ Seruatoris noſtri virtutes, vt eas imitemur, & ipſi Domino compatiamur. PRIMA fuit humilitas extrema, quę ſubiecit pedibus hominum, & quidem peccatorum, eum c *qui ſedit ſuper Cherubim & Seraphim.* O quàm ſenſerit tenerè, ſe ab omnibus conculcari! Dixerit ſine dubio Patri ſuo ęterno: d *Miſerere mei Deus, quoniam conculcauit me homo: tota die impugnans tribulauit me. Conculcauerunt me inimici mei tota die: quoniam multi bellãtes aduerſum me.*

c *Iſai.* 32. 16.

d *Pſal.* 55. 2.

Gra-

Gratias tibi dulcissime IESV pro humilitate adeo profunda, quam hîc nobis, & pro nobis ostendisti. Magna quidem illa fuit, qua te ad Apostolorum tuorum etiã Iudæ pedes, vt eos lauares, abiecisti: sed quî illa cõferri cum hac potest, qua te sinis à Iudâ ipso eiusq; acie maledicta conculcari! Concede mihi, Redemptor humillime, vt lubens me sinam à quouis conculcari, & sub omnium hominũ pedes abijci, qui etiam sum dignus esse sub Luciferi pedibus, & à Dœmonibus proteri.

HINC progrediar ad considerandum discrimen inter iustos & peccatores in hoc casu. Peccatores enim (teste Apostolo) *e filium Dei cõculcant*, eiusq; legem pedibus suis subijciũt, At iusti (vt idem Apostol. ait) *f glorificant & portant Deum in corporibus suis*, eiusq; legem ponunt super humeros & caput suum. Percurrens autem præteritam vitam deflebo, quòd sæpius Dei filium conculcarim, eiusq; voluntatem protriuerim, quò meæ locum darem.

e Heb. 10. 29
f 1. Cor. 6 20
2. Cor. 4. 10. 11.

II.

PERPENDAM deinde inuictam mansuetissimi huius agni patientiam, in tot iniuriis, & ictibus, ac percussionibus tolerandis, nullo verbo inferentibus reddito, nullo edito querelæ signo, aut motus alicuius iræ aut indignationis: etiamsi rabida inimicorum corda perspiceret, & illorum, ob se captum, exultationem. In quo illud Dauidis locum habuit: *g Circundederunt me vituli multi: tauri pingues obsederunt me: Aperuerunt super me os suum sicut leo rapiens & rugiens.* O patientissime

g Psal. 12. 13

Agne, quid facis tot lupis, & ferocibus leonibus circundatus? cur non balas, nec tuum aperis os contra illos, qui vel dicēs, *Ego sum*, prosternere omnes potes! verùm elapsa iam est hora loquendi: & nunc tacens & tolerans, calcari te sinis; vt patientiæ mihi exemplum præbeas: Adiuua me, vt verè illud accipiens, silentio tolerem quamuis iniuriam & contemptum mihi aduenientem.

III. PRAE cæteris autem virtutibus eminet infinita dulcissimi huius Seruatoris charitas, dum sacratissimas suas manus tradidit adeò crudeliter ligandas, manus inquam illas, quæ semper in benefaciendo iis ipsis, qui eas ligabant, sese occuparunt. & licet ligamina & vincula illa faciliùs ipse lacerare potuisset, quàm Samson h *ruperit* sua: noluit tamen id facere, quia ipsemet sibi ligare illas voluit funibus & catenis charitatis, in pœnam iniquæ libertatis, nimiæque laxitatis manuum nostrarum; quam ipse subire voluit, vt nos ab eo carcere liberaret, in quo, manibus pedibusque ligatis, detineri, eramus promeriti. Tunc impletum est illud Dauidis: i *Funes peccatorum circumplexi sunt me; ego autem legem tuam non sum oblitus*. Et quæ hæc alia quàm charitatis lex est? quam CHRISTVS non fuit oblitus, cùm à peccatoribus ligaretur: quos tamen ipse diligens, k *in funiculis Adam ad se trahere, & in vinculis charitatis secum ligare* cupiebat. O amantissime, & beneuolissime IESV; quis tuas manus ligare suffecisset,

h *Iudic.* 16. 9. 12.

i *Psal.* 118. 61.

k *Oseæ* 11. 4.

nisi easdem ipse amore prius alligasses? O manus liberalissimas, & potentissimas, quæ paulò ante, cœlestem panem in vestros distribuistis, nec vnquam ad benè hominibus faciendū ligatæ fuistis: cur nunc permittitis adeò crudeliter vos ligari? O verè diabolicam hominum audaciam, tam ignominiosè Dei manus ligantium. Ne quæso permittas Domine, manus tuas à peccatis meis & ingratitudine ligari, ne mihi benè facias: potius oro supplex, meas à te ligari, ne vnquam ad aliquid extendantur, quod sapiat culpam; solui verò ad omnia, quæcunque sunt virtutis.

PVNCTVM III.

TVNC a *discipuli omnes relicto eo, fugerunt.* a Matt. 26. 56.

PERPENDE primùm discipulorum inertiam & timiditatem à qua ita oppressi fuerunt, vt qui paulò antè tantam ab ipso Christo benignitatem fuerant experti, salutaria adeò consilia audiuerant, tot eius prodigia viderant; & verò ipsi iactabant se paratos esse cum ipso mori: nunc horum omnium obliti, cùm captum eum cernerent, statim deseruerint, ac fugerint, non solùm corpore: sed etiam Spiritu: Fidem ipsam, aut omninò amittentes, aut certè grauiter in ea nutantes. Pedes, qui paulò antè Christi manibus fuerant loti, defœdati nunc sunt hac turpi fuga, cor, quod sacratissimo Christi

I.

corpore & sanguine fuerat confortatum, fortitudine illa à metu, vitam amittendi euanescente debilitatum fuit; Fides profundè satis in eorum mentibus radicata, ex tot prodigiis conspectis, obscurata fuit nebula illa, quam persecutionis timor excitauit. Vt hinc discā, quàm sit parum fidendum hominibus, quorum hæc est agendi ratio, vt etiam amicissimum in hac tantum vita comitentur, in mortis articulo omninò deserant: in prosperitate sese adiungant; separent verò se in aduersitate. Meipsum itaque in his discipulis aspiciam, qui pacis tempore me præclarè facturum iactem, & præsumam; instante vero pugna & contradictione imminente, primus terga vertam: Christum sequor dum panis distribuitur, mihique indulget; sed cùm Passionis calix ebibendus est, aut me premit, mox me subtraho: adeoque acceptorum beneficiorum obliuiscor; atque si nulla accepissem. O Saluator mi, libera me à tali scandalo, & inertia; nec me desere tentationis tempore: Si enim tu me protexeris, nunquam ego te deseram.

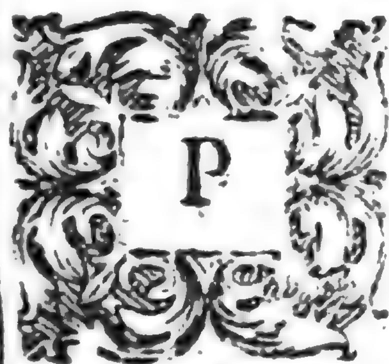
II. Ex parte autem Christi, eius intimum sensum perpendam, quem habuit ex sui gregis dispersione, & scandalo, quod illi prædixerat: seipsum etiam solum & ab amicis suis

b Psal. 87 9. desertum cernens, dixerit illud Dauidis: b *Longè fecisti notos meos à me: posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum* vt abominabilis inimicis meis, *& non egrediebar*, vt me

defen

defenderem: *Oculi mei languerunt præ inopia*, attendens eorum miseriam. O dilecte mi, si datum mihi fuisset, te in illa hora comitari, simulq; comprehendi, ita vt iidem funes manus meas ligassent, qui tuas ligauerunt! Hic honor meus erit: Auertat verò ipse DEVS, ne in tantam deueniam dementiam, vt abominationem existimem eum, qui consolatio & sanctificatio mea est.

MEDITATIONES DE MYsteriis Passionis, nocte comprehensionis subsecutis.

RO insequentium Meditationum fundamento aduerte, Christum Dominum nostrum, quo maioribus ignominiis afficeretur, voluisse ad quatuor tribunalia siue concilia deduci, hominum insigniorum qui erant Ierosolymis, duo Ecclesiasticorum, & duo Secularium.

PRIMVM *fuit Tribunal Annæ qui Scribarũ & Legisperitorum Princeps & Caput erat; ex quibus conficiebatur Conciliũ septuaginta Seniorum, ad causas & quæstiones, de doctrina, quæ secundum Scripturas docebatur, & prædica-* Baron. tom 1 an. 30. & 34 Christi.

ficatis, quam tuæ quietis aut vitæ curam gerebas.

DVO hinc documenta eliciam: ALTERVM Orationis, quæ magna in Deum fiducia fit, efficacitate: vt certò mihi persuadeam, si mihi sit necessarium, fore vt etiam Legiones Angelorum in mei defensionem mittantur; esséque verissimũ quod Elisæus dixit puero suo, f *plures nobiscum sunt, quam cum illis*. ALTERVM documentum est, quòd cum de voluntate Dei mihi constat, non debeam aliquid cõtra illum petere, etsi constaret mihi, posse me illud impetrare: quia nihil a Deo optare debeo, aut petere; atq; vt sanctissima eius voluntas & decretum in me perficiatur.

f 4. Reg. 6, 16.

PVNCTVM V.

a Luc. 22. 52.

CVM a *tetigisset* IESVS *auriculam eius serui, sanauit eum.*

HOC secundum est miraculum, quod fecit Christus tẽpore suæ Passionis; cuius caussa fuit, tum vt amoris perfecti legem impleret, benefaciens inimico, & graue malum ipsi inferre cupienti: tum quòd viscera misericordiæ eius ferre non poterant, quemq̃ eius causa damno aliquo & incõmodo affici: ac denique ne hostes acciperent occasionem nocendi eius discipulis, calumniantes eos, quòd publicæ iustitiæ resisterent. O IESV dulcissime, qui cùm posses miraculo vti ad tui defensionem, eâ potestate vti non vis; qua tamen ad benefaciendũ ei, qui te offendit, vteris libenter! Confer mihi

quæ so

quæso hunc amoris spiritum, quo erga meipsum seuerus, erga proximos vero sim lenis. Amen.

LICET etiam latentem in eodem miraculo spiritum considerare. Quod enim Christus dexteram auriculam sanet, indicat, meritis Passionis eius, auditum animæ dextrum, hoc est fidem, promptamque obedientiam ijs omnibus quę Deus reuelat, & iubet, esse nobis restituendum. Est enim credendum, quoniam Christi opera fuerunt perfecta, quibus dũ corpori sanitatem conferebat animæ quoque salutem dabat (vt 3. parte est dictum) hunc Malchum, statim atq; beneficium hoc accepit, admirantem miraculi magnitudinem, & Christi omnipotentiam, etiam in eum credidisse, & animæ sanitatem recepisse; ac à maledicta illa hominum fœce, cum qua venerat, se separasse, & domum reuersum fleuisse, quòd homini adeò Sancto atque potenti, tanta inferretur iniuria! O mutationem dexteræ excelsi. Tange, quęso Domine, animæ meę auditum, illumque perfectè sana: vt serui spiritu abiecto, verè fiam Malchus, quod Regem significat; fideliter tibi passionum mearum dominio, seruiens: cui seruire est verè regnare. Amen.

MEDITATIO XXV.

DE COMPREHENSIONE Christi.

PVNCTVM I.

a Luc. 22. 52. Matt. 26. 55. Marc. 14. 48

D IXIT a *autem* IESVS *ad eos, qui venerant ad se, Principes Sacerdotum, & Magistratus templi, & Seniores. Quasi ad latronē existis cum gladijs & fustibus? cùm quotidie vobiscū fuerim in templo, non extendistis manus in me: sed hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum.*

I. PERPENDE primùm, innocentissimum hunc Dominum, vt latronem ab eis habitum, & tractatum, & vt ad talem venisse comprehendendum. Et credibile est, hoc clamore excitatos venisse milites illos gentiles. O bone IESV, quàm procul id abest, vt tu sis latro, aut alienorum prædator; qui nostri cōmodi causa effundis, quicquid habes vt proprium! Si deprædari corda, si animas hominum de satanæ potestate liberare, est esse latronem: certum est te talem esse: cuius est compellatio: b *Velociter spolia detrahe, cito prædare:* sed hoc non iniuriæ, sed honoris est: non culpa est comprehensione digna; sed facinus preclarum lau-

b *Isaiæ* 8. 1.

dabile.

dabile. Deprædare, Domine cor meum, tibique illud accipe: qui nec accipies aliena, cùm sint omnia tua; nec id facies inuito Domino; quia libentissimè potiùs habeo, sic esse tuæ prædæ.

II. DEINDE perpende, qua ratione turbam illam Christus reprehendat: *Quotidie*, inquit, *apud vos sedebam in templo docens*. Atq; si diceret, hanc à vobis reporto mercedem laboris mei, in vos docendo, vt tanquam latro tracter, qui vester semper Magister fuerim? O cœlestis Magister, quàm malè tibi rependimus doctrinam, quam nobis tradidisti! Dimitte nobis hanc inciuilitatem; & compatere nostræ miseriæ: qui etsi mali simus discipuli, non tu desinis bonus esse Magister.

III. DEMVM & illa perpende verba. *Hac est hora vestra, & potestas tenebrarum:* quibus fecit CHRISTVS Dominus hostibus suis potestatem in corpus suũ, etiam Dæmonibus, quorum illi erant ministri; vt caperent, & pro libitu cruciarent, non limitatione c *vitæ* eius *seruandæ*, sicut Iob; sed plenam: vt & illam vi tormentorum adimerent. Quod magnam in me debet compassionem excitare, attendente, quòd sæuis adeò hostibus, tantus Dominus meus mei causa sit traditus. Gratias tibi, ô amantissime IESV, pro tanta hac tua in me charitate, qua & corpus & vitam tuam Inferni potestatibus tradideris, vt animam meam ab eisdem liberares. Ego, ego dignus eram, qui eis traderer, quia ego peccaui: Sed charitas tua

c *Iob*.1.12. *&* 2.6.

hanc pro me pœnam vult ſubire, vt me liberet, à culpa! Supplico, Domine Deus meus, vt ab eorum furore ita me defendas, vt neque in hac, neque in futura vita, in eorum incidam tenebras.

PVNCTVM II.

ACCEPTA ea poteſtate, tota illa militum acies furioſè aggreſſa eſt Chriſtũ, & comprehendit. Licetque cogitare, impetu illo, fuiſſe Chriſtum in terram proiectum, & ab eis incredibili rabie calcatum in ipſa facie, & toto corpore; moxq; è terra violenter erectum, fuſtibus crudeliſſimè percuſ-
a *Ioan.*18.12 ſiſſe, & (vt Ioannes ait) etiam a *ligaſſe* in primis manus crudeliſſimo vno fune, iniecto etiam ad collum alio; idque totum magno gaudio, b
b *Iſaiæ* 9.3. *ſicut exultant victores, capta præda, quando diuidunt ſpolia*: præcipuè cum præda valde fuit in votis, & ſæpè fuerunt in periculo eam amittendi.

I. PERPENDENDAE hîc ſunt heroicæ Seruatoris noſtri virtutes, vt eas imitemur, & ipſi Domino compatiamur. PRIMA fuit humilitas extrema, quę ſubiecit pedibus hominum,
c *Iſai.*32.16. & quidem peccatorum, eum c *qui ſedit ſuper Cherubim & Seraphim*. O quàm ſenſerit tenerè, ſe ab omnibus conculcari! Dixerit ſine du-
d *Pſal.*55. 2. bio Patri ſuo ęterno: d *Miſerere mei Deus, quoniam conculcauit me homo: tota die impugnans tribulauit me. Conculcauerunt me inimici mei tota die: quoniam multi bellãtes aduerſum me.*

Gra-

Gratias tibi dulcissime IESV pro humilitate adeo profunda, quam hîc nobis, & pro nobis ostendisti. Magna quidem illa fuit, qua te ad Apostolorum tuorum etiā Iudæ pedes, vt eos lauares, abiecisti: sed quî illa cōferri cum hac potest, qua te sinis à Iudâ ipso eiusq; acie maledicta conculcari! Concede mihi, Redemptor humillime, vt lubens me sinam à quouis conculcari, & sub omnium hominū pedes abijci, qui etiam sum dignus esse sub Luciferi pedibus, & à Dœmonibus proteri.

HINC progrediar ad considerandum discrimen inter iustos & peccatores in hoc casu. Peccatores enim (teste Apostolo) e *filium Dei cōculcant*, eiusq; legem pedibus suis subijciūt, At iusti (vt idem Apostol. ait) f *glorificant & portant Deum in corporibus suis*, eiusq; legem ponunt super humeros & caput suum. Percurrens autem præteritam vitam deflebo, quòd sæpius Dei filium conculcarim, eiusq; voluntatem protriuerim quò meæ locum darem. e Heb. 10. 29 f 1. Cor. 6 20 2. Cor. 4. 10. 11.

II. PERPENDAM deinde inuictam mansuetissimi huius agni patientiam, in tot iniuriis, & ictibus, ac percussionibus tolerandis, nullo verbo inferentibus reddito, nullo edito querelæ signo, aut motus alicuius iræ aut indignationis: etiamsi rabida inimicorum corda perspiceret, & illorum, ob se captum, exultationem. In quo illud Dauidis locum habuit: g *Circundederunt me vituli multi: tauri pingues obsederunt me: Aperuerunt super me os suum sicut leo rapiens & rugiens.* O patientissime g Psal. 21. 13

Agne, quid facis tot lupis, & ferocibus leonibus circundatus? cur non balas, nec tuum aperis os contra illos, qui vel dicēs, *Ego ſum*, proſternere omnes potes! verùm elapſa iam eſt hora loquendi: & nunc tacens & tolerans, calcari te ſinis; vt patientiæ mihi exemplum præbeas: Adiuua me, vt verè illud accipiens, ſilentio tolerem quamuis iniuriam & contemptum mihi aduenientem.

III. PRAE cæteris autem virtutibus eminet infinita dulciſſimi huius Seruatoris charitas, dum ſacratiſſimas ſuas manus tradidit adeò crudeliter ligandas, manus inquam illas, quæ ſemper in benefaciendo iis ipſis, qui eas ligabant, ſeſe occuparunt. & licet ligamina & vincula illa faciliùs ipſe lacerare potuiſſet, quàm Samſon h *ruperit* ſua: noluit tamen id facere, quia ipſemet ſibi ligare illas voluit funibus & catenis charitatis, in pœnam iniquæ libertatis, nimiæque laxitatis manuum noſtrarum; quam ipſe ſubire voluit, vt nos ab eo carcere liberaret, in quo, manibus pedibuſque ligatis, detineri, eramus promeriti. Tunc impletum eſt illud Dauidis: i *Funes peccatorum circumplexi ſunt me; ego autem legem tuam non ſum oblitus*. Et quæ hæc alia quàm charitatis lex eſt? quam CHRISTVS non fuit oblitus, cùm à peccatoribus ligaretur: quos tamen ipſe diligens, k *in funiculis Adam ad ſe trahere, & in vinculis charitatis ſecum ligare* cupiebat. O amantiſſime, & beneuoliſſime IESV; quis tuas manus ligare ſuffeciſſet,

h *Iudic.* 16. 9. 12.

i *Pſal.* 118. 61.

k *Oſeæ* 11. 4.

nisi easdem ipse amore prius alligasses? O manus liberalissimas, & potentissimas, quæ paulò ante, cœlestem panem in vestros distribuistis, nec vnquam ad benè hominibus faciendũ ligatæ fuistis: cur nunc permittitis adeò crudeliter vos ligari? O verè diabolicam hominum audaciam, tam ignominiosè Dei manus ligantium. Ne quæso permittas Domine, manus tuas à peccatis meis & ingratitudine ligari, ne mihi benè facias: potius oro supplex, meas à te ligari, ne vnquam ad aliquid extendantur, quod sapiat culpam; solui verò ad omnia, quæcunque sunt virtutis.

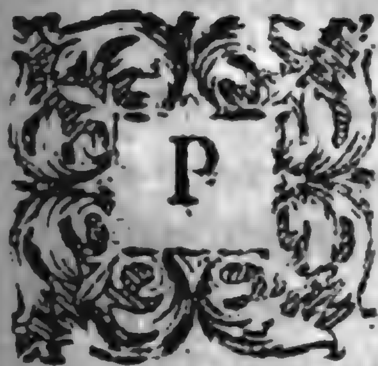
PVNCTVM III.

TVNC a *discipuli omnes relicto eo, fugerunt.* a Matt. 26. 56.

PERPENDE primùm discipulorum inertiam & timiditatem à qua ita oppressi fuerunt, vt qui paulò antè tantam ab ipso Christo benignitatem fuerant experti, salutaria adeò consilia audiuerant, tot eius prodigia viderant; & verò ipsi iactabant se paratos esse cum ipso mori: nunc horum omnium obliti, cùm captum eum cernerent, statim deseruerint, ac fugerint, non solùm corpore: sed etiam Spiritu: Fidem ipsam, aut omninò amittentes, aut certè grauiter in ea nutantes. Pedes, qui paulò antè Christi manibus fuerant loti, defœdati nunc sunt hac turpi fuga, cor, quod sacratissimo Christi I.

deтenderem: *Oculi mei languerunt præ inopia*, attendens eorum miſeriam. O dilecte mi, ſi datum mihi fuiſſet, te in illa hora comitari, ſimulq́; comprehendi, ita vt iidem funes manus meas ligaſſent, qui tuas ligauerunt! Hic honor meus erit: Auertat verò ipſe DEVS, ne in tantam deueniam dementiam, vt abominationem exiſtimem eum, qui conſolatio & ſanctificatio mea eſt.

MEDITATIONES DE MYſteriis Paßionis, nocte comprehenſionis ſubſecutis.

RO inſequentium Meditationum fundamento aduerte, Chriſtum Dominum noſtrum, quo maioribus ignominiis afficeretur, voluiſſe ad quatuor tribunalia ſiue concilia deduci, hominum inſigniorum qui erant Ieroſolymis, duo Eccleſiaſticorum, & duo Secularium.

PRIMVM *fuit Tribunal Annæ qui Scribarũ & Legiſperitorum Princeps & Caput erat; ex quibus conficiebatur Conciliũ ſeptuaginta Seniorum, ad cauſas & quæſtiones, de doctrina, quæ ſecundum Scripturas docebatur, & præ-* Baron. tom 1 an. 30. & 34 Chriſti.

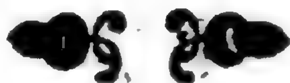
dica-

prædicabatur, discernendas. SECVNDVM *fuit Caypha, summi Pontificis & supremi Sacerdotis, ad quem cæteri Pontifices & Sacerdotes, ac Pharisæi religiosi illius temporis, conueniebant, in causis Religionem concernentibus. Et hoc erat Ecclesiasticum, legitimi illius temporis Iudicis, Tribunal.* TERTIVM *fuit Pilati, Iudicis & Præsidis Iudææ, ad quod confluebat multitudo Scribarum, Iudicum, & aliorum Ministrorum Iustitiæ, vt moris erat.* QVARTVM *denique fuit Herodis Regis Galilææ, apud quem plurimi erant aulici Domini, & manus militum ad custodiam de more.*

IN *quatuor hæc tribunalia & concilia fuit Christus Dominus deductus; & in omnibus ignominiosè illusus. Ad eius itaque contemptus, conuenerunt omnes insigniores, & eminentiores in literis, in Religione, in iustitia, & excellentia, qui essent Ierosolymis. Et qui sapientissimus erat, & in scientiis omnibus eminentissimus Magister, voluit à Sapientibus, & earum professoribus contemptui haberi; qui sumus erat Sacerdos, & omnis Religionis & Sanctitatis exemplar, despici voluit à Sacerdotibus & profitentibus sanctitatem; qui iustißimus erat viuorum & mortuorum Iudex, subsannatus fuit à Iudicibus & ministris iustitiæ; ac denique Rex Regum, & Dominus Dominantium illusus fuit à Regibus, & aulicis, ac satellitibus eius, præter*

infinitam aliam populi turbam, quæ ad easdem illusiones & sannas confluxit, ita statuente ipsa Maiestate diuina, vt ex eo exemplo humilitatem disceremus, & patientiam, & vt quicunque in hoc mundo contemptui erunt cuiuis hominum generi, consolationem hinc haurirent, coniicientes oculos in hunc nostrum Seruatorem: & ob alios fines in subsequentibus meditationibus perpendendos. Circa quas obserua, me supponere ex multorum Doctorum Sententia, primum examen Christi Domini, & alapam eidem inflictam, accidisse in domo Annæ: ac propterea me secutum ordinem & narrationem S. Ioannis: conficio item ex tribus Sancti Petri negationibus vnicam meditationem, siue illæ omnes apud Caypham euenerint, siue duæ tantùm vltimæ, prima verò apud Annam: siquidem ad scopum meditationum non refert, quòd in vno omnes, vel in diuersis locis euenerint.

P. Ignatius eundem sequitur ordinem in suis exercitiis.

rapiatus; sed multò magis à tua charitate, quæ ad eis potestatem facit! O quantum interest, inter hunc & illum comitatum! vbi nunc sunt illi discipuli, qui tunc comitabantur? non poterant adeò concitatum gressum sequi, & propterea te deseruerunt! Ne, quæso, patiaris Domine, vt à te alacriter sequendo ego desistam, etiamsi sint magni subeundi dolores.

DEINDE, quam fuerit defatigatum ipsum Christi Domini delicatum corpus, ob sudorē sanguineum! credi etiam potest, poros recens fuisse apertos, sudoremq; fluxisse ob nimiam festinationem, quam hostes vrgebant, si non sanguineum, at ex anxietate multum debilitantem. Transiens quoq; Torrentem Cedron impegerit fortè ad eius lapides, c *bibens* non aquas eius, sed *torrentis* amaritudinum & defatigationum quæ cor eius transfigebant. O corpus sanctissimum, gratias tibi ob tantam in hoc itinere defatigationem! O pedes sacratissimi, gloriam vobis tribuo ob festinos gressus, quibus hoc iter confecistis! Nunc, bone IESV, incipiunt pedes tui pœnas luere peccatorum, quæ pedes ad malum festinantes admiserunt. Contine quæso meos ab huiusmodi gressibus, vrge verò, vt currant ad bonum. II.

c *Psal. 109. 7.*

INSIGNEM præterea in eodē itinere sustinuit ignominiā, dū tanquā latro aliquis ligat[9] & tanto strepitu & clamorib[9] duceretur: præcipue enim in ipso Ciuitatis ingressu credendi sunt illi ministri altioribus clamorib[9] vsi, iactātes insolentissimè prædam quā cœpissent. III.

O mi

O mi Redemptor, quam distat ingressus hic tuus in Ierusalem ab eo, quem proximè fecisti! Nam tunc plurimi palmarum ramos in manibus gestabant, tuæ victoriæ symbolum; nunc gladios hi ministri gestant & lanceas, in signũ victoriæ suæ; Tunc omnes vocem extollebant in tuas laudes dicentes: d *Benedictus qui venit in nomine Domini:* nunc magnis clamoribus te irrident, milleque afficiunt iniuriis & blasphemiis; Tunc *vestimenta sua, & arborum ramos sternebant in via* honoris gratia, vt iumentum, cui insidebas, ea calcaret; nunc teipsum per vestẽ & funem peditem trahunt, & veluti raptant. O hominum in Deum suum mutabilitatem! O Dei patientiam in talibus hominibus tolerandis! Libera me Domine ab inconstantia adeò detestanda: & patientiam adeò insignem concede, qua omni mutabilitate superior euadam.

d *Mat.21.9.*

IV. DEMVM perpendam quo spiritu, & humilitatis ac patientiæ affectu, Christus Dominus iter illud pergerit, offerens æterno suo Patri charitate summa laboriosos gressus suos in satisfactionem nostrorum, quibus eundem offendimus. Ex quo affectus deducam gratitudinis, & imitationis, vt postea dicemus.

PVNCTVM II.

PONTIFEX *ergo interrogauit* IESVM *de discipulis suis, & doctrina eius.* a Ioa. 18. 19.

CONSIDERA primùm, quibus opprobriis & irrisionibus exceptus statim fuerit Christus Dominus, cùm in Annæ domum est inductus: Nam eo conuenerant seniores, & Legisperiti, atque si ad eos spectaret de Christi doctrina iudicare, quem plebs tota vt prophetam habebat. Cumque omnes illi, hostes essent Christi, simulque periti, & versati in lege: statim atque viderunt Christum, eum cœperunt irridere & subsannare, exultantes, quod tandem vinctum & humiliatum cernerent, vt hinc intelligamus, scientiam, quæ inflat, initium dare irrisionibus Christi Domini, quæ pœna est peccati Adami, quod fuit ortum ex appetitu b *sciendi bonum & malum*, sicut Deus. O Magister sapientissime, auctor & principium omnis scientiæ, cur sapientes aduersum te insurgunt, & totius sapientiæ auctorem subsannant? Superbia mea huius insolentiæ est causa: & inflans scientia mea, tali indigebat curatione: vt videns eum, qui est ipsa sapientia, ita illudi, ab huius mundi sapientibus, gaudeam me ab eisdem humiliari, nec quicquam me moueant illorum deprauata iudicia. Da mihi, Domine, in sapientia humilitatem. Nam c *Sapientia humiliati*

I.

b Gen. 3. 4.

c Eccl. 11. 1.

exaltauit caput illius, & in medio magnatorum consedere illum faciet.

II. DEINDE perpendenda est Pontificis & Seniorum illorum superbia, quâ cœperunt, Christum Dominum examinare, animo videlicet illum calumniandi. Ideoque interrogauerint proculdubio, quæ eius esset doctrina? num aliquid contra Moysis legem docuisset? num è cœlo per reuelationem eam habuisset? quot haberet discipulos? qui illi? & vbi iam essent? Quæ omnia demissè omninò mansuetéque audiebat Christus, etiamsi prauam interrogantis intentionem optimè nosceret. Ex quo discam ad propriæ confusionis, Christi verò Domini compassionis affectionem peruenire; dum inter tot hostes & velut carnifices tanquam iudices sedentes, eũ tanquam reum stare video; illos cum insignibus Doctorum legis, ipsum verò, ligatis manibus, quasi malefactorem. O Doctor excellentissime, Doctor doctorum, & omnium gentium: cùm 12. esses annorum, sedebas in medio Doctorum, audiens eos, & interrogans cum omnium stupore: nunc verè stas etiam in medio, audiens & respondens, sed omnibus te irridentibus & subsannantibus! sed si tua sapientia, quam tuis tunc responsis & interrogationibus ostendebas, admirationi fuit; non minùs miranda illa est, quam nunc manifestas, dum ignominias toleras, quæ inde tibi proueniunt. O si mater tua sanctissima præsens nunc adesset! quo illa animi sensu bene-

uolam

uolam ſuam querelam repeteret. *Fili, quid mihi feciſti ſic?* cur me ſolâ relictâ, in medium horum Doctorum veniſti, qui lupi ſunt potius carniuori, quam pii Doctores. Verùm idem tu nunc ei reſpondiſſes, quod tunc: *in iis quæ Patris mei ſunt, oportet me eſſe:* Vult autem ille, hoc me nunc examen ſubire. Gratias tibi Redemptor amantiſſime, ob eam, quam Patri tuo præſtas obedientiam; & ob humilitatem, quam eiuſdem amore inter homines oſtendis.

PVNCTVM III.

RESPONDIT Pontifici IESVS: a *Ego palam locutus ſum mundo: ego ſemper docui in Synagoga & in templo, quò omnes Iudæi conueniunt: & in occulto locutus ſum nihil, vt in occulto maneret. Quid me interrogas? interroga eos, qui audierunt, quid locutus ſim ipſis: ecce hi ſciunt, quæ dixerim ego.* a Ioa.18.20.

PERPENDENDVM hic primùm Chriſtum etſi vinctum & humiliatum, non tamen in hoc concilio ignauum aut timidum fuiſſe; ſed magnam ſpiritus libertatem, quæ ex ſanctitate vitæ, & veritate doctrinæ procedebat, oſtendiſſe: Conſcientia enim, quæ ſecum habet ſanctitatem & veritatem, tanquam duo firmiſſima fulcra, libera eſt, & ad omne bonum animata, ſine metu, ſine contractione aliqua; etiam ſi I.

coram sapientibus & magnatibus mundi huius constituta sit. Quare meritò contendam, huiusmodi semper conscientiam, sanctamque libertatem habere; sicut Apostoli, ad sui Magistri imitationem, postea fecerunt.

Act.5.29.

II. DEINDE perpendenda est summa Christi Domini nostri prudentia, cùm noluit in particulari respondere de sua doctrina, qualis illa esset; sciens, quàm ægrè laturi fuissent omnes illi Seniores veram de ea responsionem: sed eam in genere remisit ad eos, qui audiuissent, quia securus adeò erat de eius veritate & soliditate, vt suos ipsos hostes, qui aderant, eamque audiuerant, testes habere vellet. Et rem ipsam exitus comprobauit: nam omnes illi obmutuerunt; nec fuit qui vel minimum verbum in medium proferret, tanquam malè ab ipso prolatum. O doctrinæ Saluatoris nostri puritatem! quàm est vis tua potens, quæ non modò te tradenti, generosam tribuis libertatem; sed os etiam obstruis inimici, qui te audit? concede mihi Domine, & Saluator mi lucem ad eam intelligendam; libertatem ad promulgandam & obedientiam ad exactè perfecteque exercendam.

III. PERPENDAM tertiò, Christum Dominum, & si de discipulis interrogatum, nihil tamen de eisdem respondisse: quod cùm fuga elapsi essent, nec accusare eos voluerit, eorum imbecillitatem promulgando nec tunc de eo-

rum fidelitate potuerit gloriari: imò (vt quidam meditantur) quòd Iudas adesset, qui & pactam pecuniam; quæ ad Annam, vt soluere tur, remissa erat, expectaret; & pro ipsius discipulo, etsi infelicissimo, agnosceretur, suaq; illa infausta præsentia multum Magistro detraheret: quod totum non parum ipsum Saluatorem cruciabat. O magister amantissime, ne quæso permittas me ab ea fidelitate degenerare, quam tibi vt fidelis discipulus debeo, *ne* b *coram Patre tuo & Angelis eius erubescas me*, tuum esse, *confiteri*, Amen.

Ita Cyr. lib. 11. c. 37.

b *Luc. 9. 26.*

MEDITATIO XXVII.

DE ALAPA CHRISTO DATA, & eius ad Caipham missione.

PVNCTVM I.

VNVS *assistens ministrorum dedit alapam* IESV, *dicens: sic respondens Pontifici?*

Ioan. 18. 22.

PERCVSSIO & alapa hæc, fuit prima iniuria Christo, apud Annam Pontificem, ab eius ministris illata, adeoque insolens, vt S. Ioan. non putauerit silendam; sed singulariter exprimendam, quatuor habuit circumstantias.

I. PRIMAM, quod fuerit crudelis data, ab irato satellite; & animo vlciscendi iniuriam Domino suo, vt ipse iudicabat, illatam; & ea via, eiusdem sui Domini voluntatem ad se trahendi; ac circunstantibus placendi.

II. SECVNDAM, quod valdè fuerit ignominiosa, vtpote in tot nobilium & grauium virorum præsentia tali homini data, qui eo vsque fuerat venerationi & honori omnibus; de cuius vultu talis splendor emicabat, vt non perturbato animo eum aspicientes, ad reuerentiam permoueret.

III. TERTIAM, quod fuerit omninò iniusta, vtpotè intuitu vindictæ, &, ad calumniosè improbandam responsionem prudentissimam, data à temerè iudicante, eam fuisse minus ciuilē, & contra autoritatem Pontifici debitā.

IV. QVARTAM, quod fuerit ab omnibus præsentibus approbata; nemine pro Christo respondente; nec scelestissimi illius furorem reprehendente: ideoque via aperta fuit, vt alij eius exemplum secuti, simile quid attentarent. Aspice itaq; anima mea Saluatoris tui venerandam illam faciem, furenti illo satellitis ictu percussam: roseo rubore, ob naturalem pudorem, suffusam, ob grauem adeò acceptam iniuriam; & erubescentem totùm ob circumstantium inimicorum exultationem & cachinnos: erga quem compassionis affectum concipe, dum colophizatum vides eum, b *in quem desiderant Angeli prospicere!* O fili Dei viui, c *splendor gloriæ, & figura substantiæ eius,* quis

b 1. *Pet.* 1. 12

c *Heb.* 1. 13.

quis in tua diuina facie signum posuit & figuram tam detestandæ manus? O Pater æterne, respice in faciem Christi filij tui digitis signatam scelestissimi ministri! Et siquidem ille hanc tantam iniuriam pro peccatoribus suffert: sustine & tu eosdem; parcens eis intuitu eorum, quæ ille pro eisdem sustinuit.

PVNCTVM II.

RESPONDIT IESVS: *si malè locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me cædis?* a Ioa 18.23.

I. PERPENDE hic primùm insignem patientiam & mansuetudinem, quam Christus Dominus, tanta accepta iniuria, conseruauit in animo suo! Nam quamuis dignus ille scelestus esset, quem ignis de cœlo descendens combureret, aut dehiscens terra absorberet, aut eius manus, vt olim Ieroboam, cùm suam ad *verum Dei* Prophetam *tenendum extendisset, exaresceret*; Et Christo fuisset facilè, eum hisce vel similibus pœnis castigare: nihil tamen tale voluit; sed illatam iniuriam, tanta vultus serenitate tulit; vt prætulerit animi promptitudinem, ad similem alapam in altera maxilla, & innumeras alias sustinendas. O IESV dulcissime, vere Propheta, qui, ob dictam veritatem, vt alter c *Micheas: percussus* fuisti *in maxilla*, eum ictum admiranda patientia & mansuetudine ferens; fac me harum virtutum participem, vt illatas mihi iniurias feram sine animi perturbatione, aut vltione.

b 3. Reg. 13. 4.

c 3. Reg. 22. 24.

II. SED & hic illud perpendendum, eundem Christum Dominum; qui aliàs optimè nouit & tacere & dissimulare sannas, nunc mansuetissimè quidem, sed voluisse tamen rationem sui reddere, ne putaretur iniuria Pontificem afficere; eademq́; opera offensorem suum corrigere; quò suum ille peccatum agnosceret, dicens illi: *Si malè locutus sum, testimonium perhibe de malo:* priùs quàm me castiges; cùm non tu iudex sis, sed testis; *sin autem benè, cur me cædis*, contra fas, meq́; notas quasi inciuilẽ & irreuerentem? Quæ ratio, cùm reipsa conuinceret, non tamen admissa fuit, nec illius aliqua ratio habita, vt aliquid pro ipso valeret, vt ego hinc discam, patienter ferre, si quando meæ rationes non audientur, nec admittentur; sed contemnentur potiùs. O IESV amantissime, cui familiarissimum fuit, benè semper loqui & d *in cuius ore non inuentus est dolus*, & multò minus *mendacium*; & de quo verissimè scriptum est: e *Nunquam sic locutus est homo:* Gratias tibi ob iniurias doloresq́;, quibus benè loquens afficeris, in pœnam culparum mearum, quas malè loquens admisi: concede mihi, quæso, semper loqui, quæ tibi sunt grata; etiamsi eadem sint hominibus ingrata, quorum propterea calumnias sim subiturus.

d 1. Pet. 2. 22
e Ioa 7 46

PVN-

PVNCTVM III.

MISIT a *Annas* IESVM *ligatum ad Caipham Pontificem.* a Ioan.18. 24.

PERPENDENDA hic primùm est resolutio siue decretum Annæ & Seniorum, qui cum illo erant, vt CHRISTVS Dominus ad Caipham duceretur, qui Pontifex erat legitimusq; iudex huiusmodi causarum, ad quem hac de causa conuenerant Sacerdotes, Pharisæi, & alij Seniores, quò simul omnes hanc tractarent. Ait verò Euangelista, quòd Annas ligatum miserit, videlicet tanquam reum: & fortè secundò illum ligari iussit, duplicantes eius vincula, ne aut euaderet ipse, aut alij è manibus ducentium eriperent, eò quòd per mediam ciuitatem deducendus esset. O mansuetissime agne, cuius charitas, etsi fortiùs ligatus à primo hoc concilio exeas, ad secũdum deducendus; non propterea est imminuta; potiùs eadem te stringit premitque amplius recentibus patiendi desiderijs, vt illi à grauissimis culpis suis liberentur, qui te crudelibus adeo funibus ligant. Auge in me, Domine, labores; modò simul augeas, eos ferendi desiderium & amorem. I.

DEINDE perpendenda est defatigatio & ignominia eiusdem Christi Domini, in secũdo hoc itinere: cùm per mediam ciuitatem, festinanter, & militum ac ministrorum clamoribus duceretur: multa turba prodeunte ex do- II.

domibus suis, vt viderent, quid tanti clamores & tali hora sibi vellent: quorum multi ad milites sese adiunxerint, vt eos iuuarent, iniurias Christo inferre, immemores beneficiorum, quæ ab eo antea accepissent: Ipso interim benignissimo Domino, nihil vel de pace sua, vel de charitate in eosdem remittente; sed sese offerente ad patiendum iniurias à multis, pro salute omnium. Quamobrem dignus omninò est, qui ab omnibus per infinita secula, glorificetur. Amen.

MEDITATIO XXVIII.

DE TRIPLICI S. PETRI negatione.

PVNCTVM I.

a Matt. 26. 58.
a Marc. 14. 54.
a Luc. 22. 54.
b Ioan. 18. 15

POSTQVAM discipuli fugissent, a *Petrus sequebatur* IESVM *à longè*, b *& alius discipulus*, (S. Ioannes) *qui erat notus Pontifici, & introiuit cum* IESV *in atrium Pontificis*: & ingressus etiam postea *Petrus, accedens ad alios ministros, calefaciebat se, quia frigus erat.*

PERPENDE, per quos gradus peruenerit Petrus ad negandum Christum, vt in alieno capite accipiens experimentum, cautior euadas, & pericula fugere discas.

PRIMVS gradus fuit amoris tepiditas, orta ex humano timore: Amor enim ad sequendum Christum eum mouerat; sed humanus timor amorem ita debilitauit, vt *longe* tantū *sequeretur*, cum antea propè secutus esset. I.

SECVNDVS fuit obliuio eorum, quæ Christus illi prædixerat, futurum scilicet, vt ter ipsum illa nocte negaret. Est enim familiare nimium de se confidentibus, obliuisci verborum Dei, & eius admonitionum, quasi ad se nō pertinerent, quibus eos, à nimia de se ipsis præsumptione, retrahit. II.

TERTIVS fuit temerè se exponere occasioni & periculo negationis, cum sub specie amoris Christum secutus, coniunxit se abiectorum hominum societati, qui more suo vanè conuersantes, eum ad negationē prouocarent. Nec sine mysterio dictum videtur: *quia frigus erat*, vt cordis Petri frigus, & obscuritas eius mentis notaretur. Quod tamen totum à secreta præsumptione & suiipsius fiducia originem duxit; quæ quòd adminitione & prædictione Christi curata non fuerit, sed viua permanserit, malos hos fructus intempestiuè protulit. III.

TRIA ex facto hoc proposita firma concipiam. PRIMVM non præsumendi, nec mihi ipsi fidendi, memor sententiæ illius; c *Tu, si fide stas: noli altum sapere, sed time*; & illius: d *qui existimat se stare, videat ne cadat*. SECVNDVM propositum est, Christum non à longe, sed propè & cum feruore & alacritate sequendi. Qui enim à longe tantùm sequitur,

c Rom. 11. 10.
d 1 Cor. 10. 12.

tur, non ponit suos pedes, vbi eos posuit Christus, nec eius bene vestigia terit, aut ea aduertit, aut ab eo in suis periculis protegitur. TERTIVM propositum est, fugiendi omnes occasiones impingendi, prauasque societates, quæ ad lapsum impellunt, memor sententiæ Sapientis: e *Qui amat periculum peribit in illo.*

e Eccl. 3.27.

IV. LICET denique considerare, si (vt aliqui Doctores asserunt) ille discipulus, Pontifici fuerit S. Ioannes, eum etsi in eisdem occasionibus fuerit, in quibus S. Petrus, non tamen negasse Christum, aut negandi periculum incurrisse, præcipuè quidem ob singularem Christi protectionem, qua eum præseruauit & protexit; & præterea, quia non habuit occultam superbiam & præsumptionem, quam S. Petrus. O Deus omnipotens, libera me ab occasionibus ruinæ; in quas, si (quę mea est magna miseria) fortè incidero, ita mę protege gratiâ tuâ, vt non succumbam. f *Pone me iuxta te, & cuiusuis manus pugnet contra me*: si enim me tua manu tenueris, nemo deiiciet, aut extrahet ex ea.

f Iob. 17. 3.

PVNCTVM II.

ACCEDENS a *Ancilla* d *ostiaria*, c *cùm vidisset Petrum sedentem ad lumen, & eum fuisset intuita*, agnoscens eum esse Christi discipulũ, conuersa ad circũstantes, c *dixit: & hic cum illo erat*, & vertens se ad Petrum dixit ei: d *Nunquid & tu ex discipulis es homi*

a Matt. 26. 69
b Marc. 14. 67
c Luc 24 56
d Ioan 18. 17

hominis istius? proculdubio b *tu cum* IESV *Nazareno eras. At ille negauit, dicens:* d *Non sum,* c *non noui illum,* b *neque scio, neque noui, quid dicas.*

CONSIDERA primùm Dœmonis astutiam, dum primùm aggreditur S. Petrum per mulierem, sicut Adamum aggressus fuit per aliam; vt eum deiiceret mulieres enim, vt sunt audaciores & molliores, etiam Ecclesiæ arces & rupes etiam firmas, deiiciunt ad terram, nisi fugiantur solicitè. I.

ATTENDE in Petro magnam hominis imbecillitatem, si quidem is, qui lapis & petra erat, & quasi fundamentum Ecclesiæ constitutus; & cui Christi diuinitas fuerat ab æterno Patre reuelata, & propterea palam confessus eum fuerat filiũ Dei viui, & pro eo & cum eo mori se se paulò antè obtulerat: idem nunc vnius mulierculæ voce adeo concutitur, vt eum neget, dicatque se non nosse hominem, se discipulum eius nõ esse, nec de tali Magistro gloriari! Quo exemplo discam, non mihi fidere, vt qui nec Petrus nec petra sum; sed puluis & lutum: & quicquid e *auri argentive* virtutum in me est, *fundatur in fictili pedum* fundamento; vt vel paruulus tentationis & humani timoris *lapillus* sufficiat, ad totam ædificij machinam *conterendam*. O Deus æterne, fac me altissimè cognoscere lutum hoc, quod ex meipso habeo, ne de mea virtute præsumam; sed de te, cuius virtute ictibus tentationum resistere; & collata mihi dona seruare possim. II.

e *Dan.* 2. 33.

PER-

III. PERPENDE, quàm sit noxius timor immoderatus dedecoris: nam non tam ipsa aduersitas aut calamitas, quàm eius me timor deijcit: cuius causa sæpiùs Christum f *negaui*, si non verbo, certè *factis*, erubescens aliquas virtutum actiones, (ad quas præstandas eram obstrictus) ne humani honoris aliquod punctulum amitterem, aut lucrum siue commodum, aut carnis aliquas illecebras & voluptates. Ideoque orandus mihi est Deus, vt g *scuto* protectionis suæ *circundet me veritas eius, ne timeam à timore nocturno*, qui cor meum contendat occupare.

f *Tit.* 1. 16

g *Psal.* 90. 5

IV. PRAETEREA expende, quantam iniuriam Petrus Magistro suo hac occasione irrogarit; quantumq; doloris perceperit Christus, videns dilectum & charissimum sibi, nunc dedignari se fateri eius esse discipulũ; & eo facto vitam eius improbare, què negabat. Et hac consideratione, vicem dolebo Domini mei, què adeo videam à suis non agnosci, & deseri. O supreme Magister, nihil iam mirum est, quòd tepidus Iudas te neget, cupiditatis stimulis actus; siquidem video feruentem Petrum ita pusillanimitate mutatum, vt & ipse te neget. Sed tua sapiẽtia, hanc sibi inferri iniuriam permisit, vt magis innotescat tua patientia, quâ talia toleras; & nostra imbecillitas ad peccandum; tuæ denique gratiæ efficacitas ad lapsum erigendum.

PVNCTVM III.

VIDENS Petrus quod sibi euenerat, & periculum, in quo versabatur, a *exijt foras ante atrium*, ad b *ianuam* videlicet; a *& tunc gallus* primùm *cantauit*: (sed præ turbatione non aduertit) sed c *post pusillum* reuersus ad locum, vbi alij erant, ad ignem calefacientes, se, d *dixerunt ei: Nunquid & tu ex discipulis eius es?* & vnus eorum affirmauit: c *& tu de illis es*. at Petrus b *iterum negauit cum iuramento, quia non noui hominem.* c *Et interuallo facto quasi horæ vnius* a, b *qui astabant* vrgentes & instantes *dicebant Petro: verè & tu ex illis es*, & rationes & indicia adferebant ad conuincendum: nam d *vnus ex seruis cognatus eius, cuius abscidit Petrus auriculam, dixit: nonne ego te vidi in horto cum illo?* alij dicebant, a *Nam Galilæus es*, b *& loquela tua manifestum te facit. Tunc* Petrus *cœpit detestari, &* a *anathematizare, & iurare, quia nescio hominem istum, quem dicitis.*

a Marc. 14. 68.
b Matt. 26. 71.
c Luc. 24 58
d Ioan. 18. 25

I.

CIRCA hos Petri lapsus, perpendenda in primis est Satanæ astutia rabiesq; in eo vrgendo, vt verum esset, quod paulò antè Christus de eo dixerat ipsi Petro. e *Simon, ecce Satanas expetiuit vos, vt cribaret sicut triticum*, nunc enim his, nunc illis tentationibus non destistitit, donec semel, iterum ac tertiò eum prosterneret: optimos enim maioribus machinis

e Luc. 22. 31.

& fu-

& furiis maioribus aggreditur: & nisi solidissimè sint in humilitate fundati, ex sanctitatis culmine turpissimè deiicit. O Deus æterne. f *Non veniat*, quæso, *mihi pes superbiæ: & manus peccatoris non moueat me*, & à loco deiiciat, in quo gratiâ tuâ constitutus eram.

f Psal. 35 12.

II. DEINDE perpendam, quàm sit noxium in loco & occasione peccandi hærere, & nō reddi nos cautos ex primo casu. nam peccatum vnum vocat & trahit alterum: & quod leue est, pertrahit ad grauius, g *proficiendo*, vt Apostolus ait, *in peius*, sicut hic euenit Petro, qui cùm primùm simplici negatione Christum negasset; secundò adiecit iuramentum negationi; ac demum tertiò etiam detestationem & anathema iuramento addidit. Ideoque refert plurimùm, humano timori in initio obsistere, & periculum, statim atque apparere incipit, aut eius percipimus odorem, fugere. Dœmones enim semper votis & desiderijs suis, illud Psalmi incessanter repetunt: h *Exinanite exinanite vsque ad fundamentum* Fidei & Spei, cui hæc anima nititur.

g 2 Tim. 3. 13.

h Psal. 136. 7

III. DENIQVE attendam, sicut Petrus ter ea nocte, nimium sibi fidens dixerat: i *Etsi omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquam scandalizabor*: Et, k *tecum paratus sum & in carcerem & in mortem ire*: &, i *etiamsi oportuerit me mori tecum, non te negabo*: ita in pœnam triplicis huius præsumptionis, permisit Deus triplicem hîc casum in eius negationem. Quia superbię è vestigio accedit humiliatio, in eamq̃ē

i Matth. 26. 33.
k Luc. 22. 33.

materia, qua illa fouetur: ideoque conducit plurimùm, statim post lapsum in superbiam, hanc culpam deflendo deprecari, ne humiliationis acceleret pœna.

PVNCTVM IV.

ET a *statim gallus iterum cantauit*: b *& conuersus Dominus respexit Petrum; & recordatus est Petrus verbi Domini, sicut dixerat: Quia priusquam gallus cantet a bis, ter me negabis. Et egressus foras Petrus fleuit* a. b *amare.* a *Marc.14.72.* b *Luc.22.61.*

HIC describitur Petri conuersio & pœnitentia. Circa quam consideranda in primis est infinita Christi Domini misericordia & charitas: qui etsi hostibus circundatus, & in horrendarum persecutionum & calumniarum igne constitutus, omnium laborum suorum veluti oblitus, recordatur tamen discipuli, qui iniuriâ illâ negationis, eos magis augebat: & licèt à Petro remotus, agnoscens lapsum eius, loco pœnæ, quam propterea promeritus erat, eidem compatitur; & eum respiciens benignis oculis, cupit ad pœnitentiam prouocare; vt conuerso condonet lapsum: idq; totum summa fecit festinatione, quò illam ouem, quàm citissimè eriperet ex infernalis lupi faucibus, quam deuorauerat: ideò statuit, vt gallus iterum cantet statim. quamuis nec secundus hic cantus suffecisset, sicut primus non suffecit, nisi ipse CHRISTVS oculos suos misericor- I.

des ad eum conuertiſſet, illius oculos cœleſti lumine illuſtrans, vt errores ſuos agnoſceret; & cor eius alloquens, vt illos defleret. O benigniſſime IESV, cur te non amem ex toto corde! ſiquidem tunc media tu adhibes ad mihi ignoſcendum, cùm ego in te offendendo occupor! & c *cùm iram tuam* oſtendere poſſes, me caſtigando, *recordaris miſericordia*, & eam exerces, peccata condonando. Compatere, Domine, omnibus peccatoribus, eosq; miſericordiæ oculis aſpiciens, fac vt aures præbeant tuis & concionatorum tuorum vocibus; & ita illorum corda tange, vt ſua defleant peccata: & cùm ex imbecillitate mea contigerit me labi, ne obliuiſcaris tuos ad me oculos miſericordiæ conuertere.

c Habac. 3. 2.

II. DEINDE conſiderandæ ſunt amaræ Sancti Petri lacrymæ, quæ non ex ſupplicij alicuius timore, ſed ex amore ſui Magiſtri procedebant. Nam reuocans in memoriam gratias & beneficia, quæ ab eo acceperat; & ſuam in eo negando ingratitudinem in tali occaſione, oculi eius conuerſi ſunt in fontem lacrymarum, ingentemque amaritudinem cordis; bene ſentiens illud Ieremiæ: d *Quia malum & amarum eſt reliquiſſe Deum tuū*, & tuum Dominum negauiſſe. Eheu me (dixerit) infelicem, quomodo adhuc viuo, qui vitam negaui! quomodo non, dehiſcens terra, me deuorat, qui eius offenderim conditorem! O infandum os, quomodo apertum fuiſti, vt iurares te non noſſe eum, qui tanta in te contulit bona! O lin-

d Ierem. 2. 19.

guam

guam execrandam, quomodo fuisti soluta, vt maledicta tibi imprecareris, si eum nosti, qui tot amoris tibi ostendit signa! Iustissimè sanè e *venisset mihi maledictio quam dilexi; & intraret sicut aqua in interiora mea, & sicut oleum in ossibus meis*, si quidem *eam* amplexatus, *indui sicut vestimentum!* O quis meo cordi, maris daret amaritudinem! f *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte interfectam* animam meam, & admissam in eius creatorem proditionem! Sed quoniam eius misericordiam bene noui, qui per suum Prophetam dixit. g *Nunquid voluntatis meæ est mors impij, & non potiùs vt conuertatur à vijs suis & viuat?* Respiciam eum, qui me respexit; conuertar ad eum, qui ad me est conuersus; cordeque meo accedam, & ad eius pedes prostratus, dicam cum filio prodigo: h *Pater*, & Magister mi, *peccaui in cœlum & coram te: iam non sum dignus vocari filius tuus*, nec discipulus tuus: *Sed fac me sicut vnum de mercenarijs tuis*: quia mihi infernus nullus durior est, quàm à te domoque tua separari. Sic Petrus & peccatum suum flebat, & veniæ tamen fiduciam excitabat, memor, quòd eadem nocte Magister illi dixerat: i *Si non ego rogaui pro te, vt non deficiat fides tua: & tu aliquando conuersus cõfirma fratres tuos.* Et eodem hoc modo, quandiu superstes fuit, flebat, dum galli cantum audiret: & refertur de eo, quòd præ incensarum lacrymarum con-

e Psal. 108. 18.

f Ierem. 9. 1.

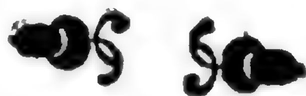
g Ezech. 18. 23.

h Luc. 15. 21.

i Luc. 22. 32.

tinuatione & copia, oculorum angulos sulco rum & colliciarum instar excauatos haberet.

III. DENIQVE perpendendus est modus, quò diuina inspiratio tetigit, illustrauit atq; conuertit Petrum: Nam primùm effecit, vt *Christi verborum recordaretur*; & mox, vt *foras egrederetur*, ex talis occasionis loco, in quo lapsus erat; ac demùm, vt seorsim & solus *fleret amare*. Idemque facit nobiscum, cùm nos efficaciter mouet. Nam ex primo mouemur ad timorem, fiduciam, & amorem; ex secundo remouentur impedimenta cõuersionis & pœnitentiæ; ex tertio consequimur fructum eius, veniam scilicet peccatorum, si voluntas adsit ea suo tempore confitendi. O anima mea, vt in Sancto Petro tuam ad peccandum imbecillitatem deprehendis; sic in eodem obserua diuinæ gratiæ efficacitatem, vt confidenter ad Deum conuertaris: sed tua peccata defleas, vt ille sua defleuit; quò plenam eorum veniam consequaris. Amen.

MEDITATIO XXX.

DE FALSIS TESTIMONIIS aduersus Christum apud Caipham, & ipsius responsione ad Caiphæ interrogationem.

PVNCTVM I.

RINCIPES *autem a Sacerdotum & omne concilium quærebãt falsum testimoniũ contra* IESVM, *vt eum morti traderent: & non inuenerunt, cùm multi falsi testes accessissent. Nouissimè autem venerunt duo falsi testes & dixerunt: hic dixit: Possum destruere templum Dei, & post triduum reædificare illud:* b *& non erat conueniens testimonium eorum.* a *Et surgens Princeps Sacerdotum ait illi: nihil respondes ad ea, quæ isti aduersum te testificantur?* IESVS *autem tacebat.* b *& nihil respondit.*

a Matth. 26. 59.

b Marc. 14. 59.

I. CIRCA hoc punctum consideranda PRIMO est forma iudicij, quod Caiphas aduersus Christum aggressus est instituere. Perpendendum ergo est, qui sint iudices, & quam deprauata eorũ corda, superbia, ambitioque, qua omnes pro maiestate sedent; qui deinde sint accusatores, qui testes, quàm multi, & quam habent viscera maleuola; quis præterea sit vinct⁹, & tanquam reus accusatus, eius diuinitas, & altissima excellentia, simul cum modestia & humilitate cõiuncta; & obstupescam, quod filius

Dei, iudex viuorum & mortuorum, stet quasi reus, ligatis manibus, tot contra se audiens calumnias, idq; coram adeò detestandis iudicibus, qui crudelissimi erant eius persecutores; & qui talem instituentes iudicij formam, omnes iustitiæ leges violabant; falsos testes conquirentes, quorum testimonio falso innocentem condemnarent. O innocentissime Agne, quis te inter tot crudeles adeò rabidosque lupos constituit! O Iudex iustissime, quis te subiecit iudicibus adeò iniustis? iniustitiæ meæ, tot calumniarum tuarum sunt causæ, quas tu sustines, vt à meis iniustitijs me liberes. c *Redime me à calumnijs hominum vt custodiam* in pace *mandata tua*.

c *Psalm.* 118. 34.

II. DEINDE perpendenda est summa Christi Domini innocentia & puritas vitæ: siquidem eius hostibus adeò anxiè per fas aut nefas quærentibus, quod illi obiicerent, nec fundamentum quidem, quod speciem aliquam haberet, contra eum, pœna aliqua dignū, inuenire potuerunt. Ex quo etiam apparet verissimè ipsum dixisse: d *venit Princeps mundi huius, & in me non habet quidquam*. Satanas enim per suos ministros venit, vt illum comprehenderet, & comprehensum ad mortem damnaret: idq; titulo & prætextu iustitiæ; sed nihil in eo tale reperit, hoc est peccatum aliquod aliqua pęna dignum. O innocentissime & purissime Saluator, per sanctissimæ tuæ vitæ innocentiam & puritatem, supplex oro, adeò innocentem & puram vitam mihi concede, vt accedens Prin-

d *Ioan.* 14. 30.

ceps huius mundi, in hora mortis meæ, nihil suum reperiat, cuius causa accusare me possit, vt damner. Amen.

TERTIÒ perpendendum est admirandum Christi Domini silentium, ad tot calumnias, nihil pro se adferentis, non se excusantis, nec testes falsos repellẽtis, aut ex verbis proprijs, falsitatis arguere volentis: quod fuisset illi facillimum, ob insignem suam sapientiam: sed voluit potiùs tacere, innixus innocentiæ suæ, & robori veritatis, & implere quod dixit per os Dauid: *qui inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates, & dolos tota die meditabantur. Ego autem tanquam surdus non audiebam: & sicùt mutus non aperiens os suum. Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones*, aut quid ad eorum calumnias respondere. Quod totum fecit Redemptor noster, vt nobis silentij & tolerantiæ, in huiusmodi occasionibus, exemplum daret: vt nostri defensionem, Deo & manifestæ veritati remittamus. Quod ipsum, modus quidam est occultus, omnino gloriosè de hostibus triumphandi, qui auidè expectant, & obseruant, quid respondeatur, vt aliquid arripiant aduersus impatiẽtiam, aut imprudentiam nostrã; etiam iustã nostrã excusationẽ calumniantes: sic. n. *Caiphas* ægrè ferens tantũ Christi silentiũ, *surgens ait illi: nihil respondes ad ea, quæ isti aduersum te testificãtur?* IESVS *aũt*, etiam ad hanc interrogationẽ *tacebat*: O verbum Diuinũ æternum Patris verbũ;

III.

Psal 37.13.

tacendo, cum loqui nos iubent, aut aliquid præstare contra id, quod facere decreuissem[9].

II. Deinde, ipsa Christi responsio est perpendenda, qua veritatem sincerè confessus est: se videlicet esse Christum, simul eos ab errore & deceptione educere volens, qua contra hanc veritatem laborabant, eò quod ipsum adeò iam oppressum viderent: & eadem opera timorem aliquem illis incutere, qui eos auerteret, & à perniciosa intentione retraheret: atque si illis diceret: ego sum Christus: & quamuis nunc me non agnoscatis, quòd videatis adeò humiliatum, dies veniet, in quo videbitis filium hominis, sedentem à dextris Dei, & venientem in nubibus cœli, ad mundum iudicādum, sicut de Christo b *prophetatum est*, quare quid faciatis, diligenter attendite. O fili Dei viui, & fili hominis, Deus & homo vere, humiliate, & exaltate, qui rei instar stas, vt à Caipha iudiceris: sedebis verò instar iudicis in nubibus cœli, vt mundum vniuersum iudices! anima mea exardescit igne tui amoris, cum te video humiliatum, ad me redimendum: sed ingenti timore concutior, cùm te considero in throno sedentem, ad me iudicandum. Sit mihi Domine amor tuus calcar, ad tibi seruiendum timor verò frenum, quo detinear à te offendendo.

b *Ex Psal.* 109 1. *Dan.* 7. 13.

III. Praeterea, & illud verbum est perpendendum: c *amodò videbitis filium hominis, &c. Quoniam ante oculos Dei, mille anni, tanquam dies* sunt *hesterna, quæ præterijt*: &

c *Psal.* 89. 4

quamuis Christi aduentus, ad iudicādum, differri videatur: breui tamen futurus est, qua sententia docere nos voluit, vt cum aliqua humiliatione & aduersitate premi nos videbimus; nos ipsos consolemur cogitatione, breui adfuturæ exaltationis; è contra verò, cum ex aliqua prosperitate euanescentes superbimus; nosipsos humiliemus cogitatione imminentis iudicij, in quo timere possumus humiliationem: in vtroque autem euentu iuuerit considerare, quid Caiphas cæterique, in hoc concilio, contra Christum congregati sentient: cum eum viderint in tanta gloria, tanquam Iudicem, ad eos condemnandos sedentem. O quāta erit sortium mutatio, flentibus amarissimè absque spe remedij iis, qui ausi sunt his ipsum offendere! quare elige tibi, anima mea, humiliari cum Christo in hac vita, vt ab eodem glorificeris in futura.

PVNCTVM III.

a Mat. 26. 65.

TVNC *Princeps sacerdotum, scidit vestimenta sua, dicens: Blasphemauit! quid adhuc egemus testibus? ecce nunc audistis Blasphemiam: quid vobis videtur? at illi respondentes dixerunt: reus est mortis.*

I. CONSIDERANDA hic primò est Diabolica impij huius Pontificis hypocrisis, ad alios, irritandum ad indignationem, contra Christum, nam ex parte vna scidit vestimenta sua, vt indicaret suam tristitiam, ob ingentē blas-

phe-

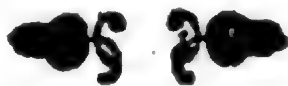
phemiam, contra Deum auditam; ex altera vero parte exultat, quod occasionem inuenerit, ad illum condemnandum, ideoq; tanquā victoriā obtinuerit, ait: quid adhuc egemus testibus? & iudicij ordinem peruertens & conculcans, seipsum Actorem facit, & circūstantes tanquam iudices compellat, petens, vt illi iudicent, suamque sententiam proferant; eos prouocans, vt tanquam Blasphemum condemnent: qui nihil illo meliores, mox sententiā tulerunt, dicentes, eum esse reum mortis. Vt hinc ego videam, quàm aberrent hominum iudicia à via recta, præcipuè cum animi aliqua perturbatione mouentur. Siquidem eò vsque progrediuntur, vt condemnent, dignumque morte asserant, vitæ authorem; Blasphemiæ contra Deum damnent, ipsummet Deum.

SIMVL etiā perpendam eiusdē Christi Domini nostri, in hac occasione, humiliationē: vt compatiar adeò afflicto, & ob responsionem verissimā & solidissimam oppresso: & obstupescā, quòd filius Dei, eousq; contemptus peruenerit, vt Blasphemus iudicetur; eiusq; *verba*, quę sunt *vita æterna*, habeantur pro blasphemiis, æterna morte dignis: Ex quo etiā exemplo accipiam documentū consolationis si me videro innocentē contemni & condemnari. O dulcis IESV, quā potiori iure tu potuisses scindere vestē tuam, cùm audiuisti verba Caiphæ, tā plena Blasphemiis in DEVM: quam tua fuerunt plenissima veritate & gloria eiusdem DEI! O si cor meum, præ dolore & pœna scinderetur, II.

dum

dum audit tot Blaſphemias, quas hic dicunt contra te? non tu Blaſphemus es, Domine, ſed Blaſphematus; qui propter Blaſphemias, quas homines in Deum iaciunt, tu permittis te ab eis Blaſphemari, luens eorum culpas, tuis pœnis.

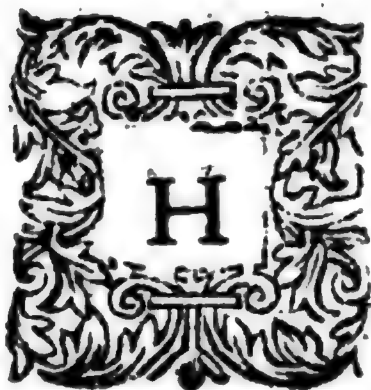
III. DENIQVE conſiderabo, quo animo Chriſtus Dominus noſter exceperit illam ſententiam: *reus eſt mortis*, cumque audiret, omnes vnanimi conſenſu illam proferentes, hinc vehementer triſtabatur, ob eius iniuſtitiam, & quòd, quibus ipſe tot beneficia contulerat, ij ſtatim eum ad mortem condemnarent: inde verò interiùs illam acceptabat, & ad eandem mortem, pro eorundem vita ſeſe offerebat. O charitas IESV immenſa! qui ita doles de noſtris culpis ob damnum; quod ex eiſdem nobis euenit; vt ſimul te ad moriendum offeras, quò nos ab eis eripias. Laudent te, Domine, omnes Angeli tui, & vna voce, peruerſo huic concilio contradicentes, dicant: dignus eſt vita, dignus eſt vita; vos verò, ô peruerſi, eſtis rei mortis; ſolus verò Chriſtus, dignus ſempiterna vita.

MEDITATIO XXX.

DE INIVRIIS ET POENIS Christi Domini, in præsentia Caiphæ, eiusq́; concilij, & in reliqua illa nocte.

PVNCTVM I.

HAc sententia in Christum audita qui illum tenebant, (non enim tantum ligatus tenebatur, sed alij etiam multi eum tenebant, ne aufugeret) occasionem arripuerunt, vt auderẽt, iniuriis eum afficere, & instigante Satana, illum cruciare, rebus ignominiosis ea inserentes, quę dolorem, inferrent; vt ex vtraque parte, pœnæ essent acerbiores. Hæ pœnæ ad quinque sexve genera reduci possunt.

PRIMA iniuria fuit, quòd a *expuerunt in faciem eius.* quod tormentum & ignominiosum erat, & sordidum; in vsu quidem apud Iudæos, sed quod magnæ iniuriæ loco haberetur, & quoniam milites & ministri multi erant, omnesque contentione quadam in eum exspuebant, remansit facies illa Christi defœdata, & vehementer obscurata. I. a *Matt.* 26. 66. *Mar.* 14. 65.

PERPENDE igitur, anima mea, quis hic

ſit, qui conſpuitur; & qui illi, qui eum conſpuunt; quæ illa facies tot conſputationibus defædata, & quæ illa ora, quæ illam defædant, & inuenies, conſputum quidem, Deum eſſe maieſtatis, cælorum ac terræ Creatorem: b *ſputo ſuo dat lumen cæcis*, c *linguam mutis, & ſurdis auditum*. conſputa eſt facies illa, cuius amore ardent Seraphini: in quam reſpicientes, nunquam Angeli ſatiantur: in qua eſt omnium hominum ſalus; pro qua ſuſpirabant Prophetæ, dicentes: d *oſtende nobis faciem tuam, & ſalui erimus*. hic itaq; eſt, qui conſpuitur à viliſſimis humuncionibus, ab execrandis peccatoribus à gente indigniſſima, digniſſima quæ ab omnibus tanquam locus viliſſimus, & mundi totius abiectiſſimus, conſpueretur. Quomodo igitur non tangeris commiſeratione, tanti Domini, ab huiuſmodi mancipiis conſputi! excellentiſſimi Creatoris, à viliſſimis creaturis? O veneranda IESV facies, ſplendidior ſole, luna pulchrior, ſtellis cœli ſpecioſior! quomodo te obſcurarunt ac defœdarunt ſputa peccatorum terræ! eorum peccata huius fœditatis ſunt cauſa, quos vt ab eis ablueres, tu ipſe vis ita deturpari. e *Spuebatur olim in faciẽ illius qui non vellet ſuſcitare nomen & familiam fratris ſui, qui abſq; liberis mortuus eſſet*: ſed tu Domine ſpueris, eò quod reſuſcites familiam Adami, qui & ſeipſum, & filios ſuos omnes occidit. Gratias tibi, ob inæſtimabilem hanc charitatem, ob quã peto, ſuſcitari animam meam, & lauari exornariq; pulchritudine tuæ gratiæ, Amen.

b *Ioan* 9. 6
c *Mar*. 7. 33
d *Pſal*. 79. 4
e *Deut*. 25. 9

DEIN-

DEINDE perpendenda est illa modestia vultusque grauitas & serenitas Christi Domini nostri, admiranda mansuetudine & silentio tolerantis sputorum illum imbrem: f *nec faciem suam*, vt loquitur Isa. *auertentis ab increpantibus & conspuentibus in eum*: nullo gestu, aut motu ostenso hominis, tanta iniuria affecti, aut commoti: nec verbo vllo prolato aduersus ipsos iniurios. O Deus æterne, si propterea quòd g *Maria* soror Aaron, Moysi iniuriosa fuisset, *spuisti in eius faciem, & illa statim apparuit candens lepra quasi nix*; cur non spuis etiam in istos, qui in faciem tuam spuunt, vt lepra pro meritis repleantur? Sed tu, DEVS meus, non venisti in mundum, vt homines faceres leprosos: sed vt sanares eos à lepra, accipiens ipse pœnam lepræ illorum, & factus h *quasi leprosus & percussus à Deo!* non venisti, vt exspueres, ad aliquem occidendum, sed vt sanares, & vitam sputo tuo redderes peccatori, ea priuato. Tange me, Domine, sputo tuo, vt fiam sapiens, ad te cognoscendum: & sanus ac fortis, ad te amandum, tibique seruiendum. 2.

f *Isa.* 50. 6.

g *Num.* 12. 10.

h *Isa.* 53. 4

TERTIÒ hoc idem spiritualiter accipiendo perpendam quoties graui culpa Deũ offendo exspuere me spiritualiter in faciem Christi, eamq; sputo meæ culpæ à venenata mea lingua, & corde ac pectore peruerso procedente, fœdare. Item perpendam, quantus huiusmodi sputorum imber deciderit, modoq; decidat super ipsum Christum Dominũ, & quam 3.

sint

ſint ei hæc peccatorum ſputa grauiora, quàm illa fuerint, quæ hoc loco, in eius faciem proiiciebantur. Sunt enim magis horrenda fœtidaque apud Deum, quàm fuerint horum miniſtrorum ſupra. Denique perpendam, quod proximum contemnere, & in eum exſpuere, idem ſit, atque in ipſum Chriſtum exſpuere: accipit enim ipſe vt propriam iniuriam, quæ fit proximo. Ex quibus omnibus effectus eliciam doloris, compaſſionis, & propoſiti fugiendi peccatum, quo Deus conſpui cenſetur.

II. SECVNDA iniuria Chriſto illata fuit, quod i *eius faciē velauerint*, quo liberiùs eũ percutere, & ſubſannare poſſent, quaſi ab ipſo non viderentur; quos vultus Chriſti grauitas, & ſerenitas, eos quaſi reprimebat, ne ita liberè & pro ſuo libitu illuderent: cuius contrarium accidit Moyſi, k *qui velamine operiebat faciem ſuam quando loquebatur* ad populum: eò quod ſplendor, qui prodibat ex eius facie, aſpectum intuentium offuſcabat: dulciſſimus autem noſter IESVS, *qui eſt ſplendor gloriæ æterni Patris*, permittit velari ſibi faciem alio velo à diſcipulis Moyſis; non vt eum attentius & obſeruantius audiant; ſed vt liberius & impudentiùs eum irridere, eique illudere poſſint: in qua permiſſione oſtendit, ſe non minus appetere illorum illuſiones & contemptus, quàm ipſi ei illudere appetant; Eſt verò fas credere, vittam ſeu velum, quo faciem eius velarunt, fuiſſe ali-

i *Mar.* 14. 65 *Luc.* 22. 64.

k *Exo.* 34. 35

quod

quod vile, & abiectum; qui irrisio esset maior.

PERPENDAM deinde, quàm sit proprium ac familiare insignium peccatorum, optare, se non videri à Deo, aut id sibi fingere, quò liberiùs peccare possint, dicentes quod est apud Iob scriptum: l *Nubes latibulum eius, nec nostra considerat.* Sicut stupidi hi ministri, velarunt oculos corporis Christi, ne ab eo viderentur; sed non propterea impediebant, quò minus oculis animæ suæ ac diuinitatis, eos videret. Quare seipsos potiùs excœcarunt, quã Christi conspectum effugerunt. Et hac ratione cogitare debeo: cùm peccatum admitto, oblitus, quod me videat Deus; hanc obliuionem instar esse veli, quo existimo, Dei oculos esse velatos dicens illud Iob: m *Quid nouit Deus? quasi per caliginem iudicat*, cùm reuera non illius, sed mei velati sint; & vt ait sapiens: in omni loco n *oculi Domini contemplantur bonos & malos*; & bonum malumve, quod quisque facit. O Deus æterne, ne permittas, aliter me velare oculos tuos, aut o *faciem tuam*, quàm *Seraphini*, qui *alis* suis *eam velabant*, diuinitatem tuam venerantes, & confitentes, deesse sibi oculos ad eam comprehendendam: sed tu Domine clarissimos, & perspicaces illos habes, vt me videas & comprehendas. Et hoc mihi sufficit, vt credam, te videre meas culpas; & ad eas deflendas mouear, animo eas non repetendi.

l *Iob.22.14.*

m *Iob. 22. 13.*

n *Prou.15 3.*

o *Isa.6.2.*

III. TERTIA iniuria & tormentum fuit, quòd manibus eum crudeliter percusserint; quod fecerunt duobus modis. Alij enim pugnis eum cædebant in faciem, caput, pectus, dorsum, & brachia, contentione quadam & rabie: ait enim Sanctus Matthæus

p Matth. 26. 67. p *colaphis eum ceciderunt*, & Marcus q *ministri alapis eum cædebant*. Facilè autem credi potest, cœlestem illam faciem intumuisse, & liuoribus deformatam fuisse, & corpus totum à multitudine ictuum (quia percussores multi erant, & crudeles, iraque, zelo quodam vlciscendi Blasphemiam contra Deum, palliata incensi) valdè contusum.

q Marc. 14. 65.

Matth. supra. *Alij palmas*, vt ait Sanctus Matthæus, *in faciem eius dederunt*, quod iniuriæ genus, maior est inter homines ignominia & dedecus, quàm quæ fit pugno. Impleuit hic ipse CHRISTVS reipsa consilium, quod aliàs dederat, cùm dixit:

r Matt. 5. 39. r *si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam, præbe illi & alteram:* neque enim vnus tantùm, aut semel, palmas in faciem eius dedit, sicut apud Annam; sed sæpè & contentione quadam, multi ministri Dœmonis dederunt, existimantes magnum sibi lucrum esse, quod illum cæderent. Excipiebat autem illas mitissimus Saluator, nec illud quidem hic respondens:

s Ioan. 18. 23 s *cur me cædis?* potius, si non verbo, opere certè ipso dicere videbatur, si cædere placet, cædite; paratus sum enim cædi, & percuti; cupiens salutari & irrisionibus re-

pleri,

pleri, iuxta illud Ieremiæ: t *dabit, percutienti se, maxillam; saturabitur opprobrijs.* t Thren 3. 30.

PRAETEREA perpendendum est mysterium, quod in his duobus modis, Christum manibus cædendi, latet: quidam enim manu compressa cædunt, & hi sunt auari & cupidi, qui in bonis sibi ipsis comparandis occupantur, quæ postea tenaciter retinentes, comprimunt, nec manum extendunt, vt bona pauperibus communicent; alij verò expansis manibus seu palmis cædunt; & hi sunt superbi, & gloriosi huius mundi, delicati, & carnis suæ molles amatores; prodigi item, & qui ob suam vanitatem & sensuum voluptatem omnia profundunt. Quorum culpæ maiorem adferunt Christo ignominiam, quia illum illudunt, vt proprium suum honorem promoueant. In pœnam duplicis huius generis culparum, vult CHRISTVS Dominus, duplici etiam pœnarum differentia affici. Cogitandum itaque mihi est, me esse, qui tum pugnis manibusque compressis Christum Dominum cædo, cùm, bonorum terrenorum cupiditate, illum offendo; tum extensis manibus & palmis, cùm vanitatis intuitu vt honorem & famam meam promoueam, aut carnis meæ delicias quæram, eius mandata transgredior.

O liberalissime bonorum omnium largitor, qui adeo liberaliter faciem tuam cædenti

te præbes, desiderans etiam cor tuum eidem dare, propter ingentem amorem, quo illum prosequeris: aperi, Domine, benedictam manum tuam, tangeque illos, qui sua te cædunt; vt à te cædendo abstinentes, v *sua pectora*, sicut ille *Publicanus percutiant*; & peccata sua confitentes, illorum veniam impetrent, Amen.

v *Luc.* 18. 13.

IV. QVARTA pœna & tormentum fuit, quòd barbam & capillos ingenti crudelitate extraxerint; quamuis enim Euangelistæ, hoc factum esse non exprimant; ipse tamen Dominus, apud Isaiam expressit. Nec dubitandum est, quin hic fuerit impletum: x *corpus*, inquit, *meum dedi percutientibus, & genas meas vellentibus, faciem meam non auerti ab increpantibus & conspuentibus in me.* O summe Sacerdos, nobilior multò quàm fuerit y *Aaron, cuius vnguentum descendebat à capite, vsque in barbam*, vt eius dignitas & virilis fortitudo significaretur: quomodo permittis barbam tuam ita velli, itaque ignominiosè & crudeliter trahi! O consecrate z *Nazaræe, cuius capilli non erant eradendi nec nouacula ascendere poterat in caput eius, omni tempore consecrationis suæ*: cur nunc sinis te ita expilari: siquidem semper tu es Nazaræus, & sanctus, ac sanctitas ipsa? Sed video, Domine, velli barbam tuam, ob effœminatam meam timiditatem; tuos verò capillos euelli, propter nimios excessus meos. Siquidem verò amor, quo me

x *Isai.* 50. 6.

y *Psal.* 130. 2

z *Num.* 6. 5. 18.

pro-

proſequeris, mundior & caſtior quàm fuerit ille *Samſonis ad Dalilam*, hanc illis voluit facere poteſtatem; ſupplex te oro remittas mihi culpas, quæ has tibi attulerunt pœnas; & concedas virilem & forrem animum, ad tibi ſeruiendum: valdè verò mortificatum, vt nunquam te audeat offendere. *Iudicium* 16 4.16.

V.

QVINTA iniuria fuit verborum, puloris & confuſionis faciei, cùm velatum colaphis cædentes, dicebant: a. a *prophetiza nobis Chriſte, quis eſt, qui te percuſſit?* atq; ſi dicerent, tu dicis, te eſſe Chriſtum & Prophetam, propheriza igitur nunc, quis eſt qui te percuſſit, cùm illum non videas. Quibus verbis ſignificabant, quid de illo ſentirent: eſſe nimirum fictum Chriſtum, & falſum Prophetam. Addit verò Sanctus Lucas: b. b *& alia multa blaſphemantes, dicebant in eum.* quæ tamen cũ ipſe non exprimat, nobis conſideranda relinquit: ſed vt credantur multa fuiſſe, eaque grauia ſufficit noſſe, blaſphemantes illos, fuiſſe ſtultos, audaces valdè, impudentes, ira & rãcore plenos: ſerpens enim infernalis c. c *acuit linguas illorum ſicut ſerpentis, ſub quorum labiis venenum eſt aſpidum, vt maledicta & amaritudines*, iniurias ſcilicet & inauditas blaſphemias in eum euomerent, vt ad impatientiam eum prouocarent, & crudelem de eo vltionem ſumerent: & facilè credi poteſt, repetiuiſſe illos iniurioſa illa verba, quæ alias in eum dixerant: d. d *Samaritanum* eum

a. a *Matth.* 26.68.

b. b *Luc.* 22. 65.

c. c *Pſal.* 139. 4.

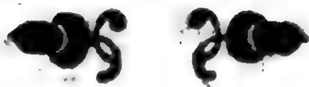
d. d *Ioa* 8. 48.

c.c Mat. 11. 19. appellantes *Dæmoniacum*, e. e. *voracem*, & *potatorem vini*, *Publicanorum & peccatorum amicum*, violatorem Sabbathi & festorum, commotorem plebis, seductorem, Blasphemum in DEVM, & alia innumera obiicientes: illi itaque saturati sunt, & sua desideria, opprobriis illum afficiendi impleuerunt: vt in f.f Iob.16.11 ipso Christo locum haberet, quod Iob de se ipso dixit: f. f *aperuerunt super me ora sua*, & *exprobrantes, percusserunt maxillam meam: Satiati sunt pœnis meis*: & ipse quoque, vt Ie-g g Thren. 3.30. remias dixit, g. g *saturatus fuit opprobriis*: semper tamen maiora appetebat, sicut reipsa hac nocte sustinuit: Nam inimicorum desiderium, simile erat fami caninæ, & siti hydropisis, quæ quamuis ad saturitatem vsque, comedat & bibat, mox famet iterum ac sitit vsque ad mortem. CHRISTI verò Domini nostri fames & sitis erat charitatis infinitæ, quæ nunquam omninò satiari potest: ideoque, & si illi valdè optabant, iniuriis illum implere: paratus ille erat maiores alias admittere. Sit benedicta insah. h Prouer. 30 15 16. tiabilis adeò charitas, h. h *ignisque adeò ardentis amoris, qui nunquam* iniuriosis suis *dicere* nouit, *sufficit, sufficit*, sed potius *affer, affer*.

VI. DENIQVE circa hæc quinque iniuriarum genera est perpendendum, sacros Euangelistas non erubuisse, nec dedignatos esse, hæc opprobria & iniurias CHRISTO illatas, adeò minutim recensere; scientes, id

cedere

cedere in gloriam DEI, & CHRISTI Domini; imò & nostram, quòd voluerit CHRISTVS talia pro nobis tolerare, & quod consequens est, nec nos erubescere debere, similia pati; potiùs in eis gloriari, & ex toto corde eum diligere, qui talia sui in nos amoris indicia dedit; nec desistere ab eius laudibus, & à continuata gratiarum actione, & continuis eius obsequiis. Licebit verò ex illis omnibus vnam quasi litaniam hac ratione contexere: Gratias tibi, dulcissime IESV, quod inenarrabili patientia & humilitate sustinueris faciem tuam conspui, oculos velari, maxillas alapis cædi, barbam velli, capillos crudeliter extrahi, corpus tuum cædi & contundi, aures tuas innumeris blasphemiis offendi: propter quas sacratissimas poenas, supplex te, Domine, oro, vt culpas mihi, quæ illarum fuerunt causæ, remittas; adeoque me felicem facias, vt patienter & amanter patiar pro te poenas quas tu adeò patienter & amanter pro me sustinuisti.

PVNCTVM II.

I. CONSIDERANDVM deinde, quid Christus Dominus, in reliqua noctis illius parte perpessus fuerit, quod sine dubio plus est, quàm noster intellectus assequi possit. Nam Pontificibus & sacerdotibus ad quietem discedentibus, mansit Christus Dominus noster in sula illa fortissimè ligatus, & multis militibus, ad eius custodiam circumdatus, accedentibus etiam domesticis seruis & ministris familiæ, qui omnes, tota illa nocte sese ibi continuerunt, irridentes, & ludentes cum ipso IESV cum quinq; illis prædictis circumstantiis; & plurimis aliis, quas suggerebat illis Satanas, vt se de Christo vlcisceretur, & eius constantiam labefactaret: His verò dormitum abeuntibus, alij recenter superuenientes, iniurias prosequebantur; non permittentes eum dormire, vel paululum quiescere tota nocte: sed tanquam signum quoddam, & scopum, in quem suas omnes iniurias iacerent, eum constituerunt: vt etiam hic locum habeat, quod Sanctus Symeon prædixerat: a *positum eum esse in signum, cui contradiceretur*; Et Dauid: b *ego sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis*.

a Luc 2 34.
b Psal. 21. 7.

II. SED quid tunc faciebat supremus hic Redemptor, non homo, sed plus quàm homo; &

mo,& omnium hominum gloria? præferebat vultum adamantinum, & chalybeum corpus, non defatigatus tanta ferre, nec signum præbens tędij, aut commotionis alicuius! Internè autem labores omnes illos & dolores, æterno suo Patri, pro peccatoribus, offerens; & continuè maximoque feruore ita pro eis orans, vt & hic verum sit illud: e *erat pernoctans in oratione Dei*, in oratione scilicet altissima, oratione digna Deo: quam nec iniuriarum multitudo, nec dolorum, quos patiebatur, acerbitas aut distrahebat, aut remittebat. Ibi præsentes habebat discipulos suos, qui ouium instar sine pastore, vagabantur: pro quibus, ne inferni lupus nos deuoraret, ardentissime orabat: licetque existimare, etiam me in sua memoria præsentem habuisse, suamque orationem pro me fudisse. O Saluator mi, si comes tibi fuissem, vt tam prolixæ noctis desolationem aliquo modo tibi temperarem! Spiritu nunc ante cõspectum tuum me colloco, cupiens pernoctare in oratione Dei, & meam tuæ coniungere, vt exaudiatur, & feliciter expediatur.

e *Luc. 6, 12.*

PVNCTVM III.

TERTIÒ considerandum, aliquem discipulorum (& forte S. Ioannem) iuisse ad Virginem sacratissimam, quæ cum sancta Magdalena, & aliis piis mulieribus, in loco illo erat, in quo comederant Agnũ Paschalem; illique retulisse filij eius IESV compre- I.

a Luc. 2. 35. Dolor B. Virginis de filij comprehensione.

hensionem: quo tristi nuncio accepto, doloris a *gladius animarum eius pertransiuit*, & adeo vehemens tristitia, vt verissimè potuerit Filij sui verba illa vsurpare: tristis est anima mea vsque ad mortem, hoc est, tristitia hæc mortalis est, & angustias anxietatesque tanquã mortis adfert; nam, cùm eius erga filiũ amor esset ardentissimus, fidesque valde viua, & ipsa iniuriarum & dolorum apprehensio, quos perpessurus erat; perpendit verò eundem iam illis immersum: fuit eius anima amaritudine repleta. & quodam quasi mari compassionis ita transfixa, vt meritò illud Ieremiæ ei applicare liceat: b *magna est velut mare contritio tua: quis medebitur tui!*

b Thren. 2. 13

II. SED quoniam sacratissima hæc Virgo plena erat Deo, imitata suum filium, mox recurrit ad remedium orationis; & genibus flexis, vultuque cum terra confixo, æterno Patri dicebat: supreme Pater, si possibile est, transeat calix iste à filio meo, ne illum bibat; aut certè terribilem eius amaritudinem tempera; sed non, quod ego volo, sed quod tu vis fiat: Abba Pater, omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc à meo filio in me; ego illũ ebibam, ne ille bibat; sed non mea voluntas, sed tua fiat. Et in hac oratione vigilauerit magno tẽporis tractu, eliciens iam fiduciæ actus, iam resignationis suæ voluntatis, eam cum diuina conformando. estque fas credere, in agonia positam prolixiùs orasse, donec æternus Pater, siue per Angelum aliquem, siue

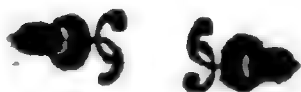
per

per seipsum, internè illam confortaret.

Mox ab oratione surgens, imitata Filium suum, sicut bona mater, confortauerit reliquas suas comites, ne in fide deficerent: reliquum verò noctis expenderit, memoriâ reuoluens afflictiones, quas tunc Filius eius patiebatur; sicut eas legerat in Prophetis, fontes lachrymarum hic considerationibus ex suis oculis emittens. O Virgo sacratissima, quæ, sicut altera Sion, c *plorans plorasti in nocte, & lachrymæ tuæ in maxillis tuis, nec est qui consoletur te, ex omnibus charis tuis*: meritò ploras, d *quia spiritus vitæ nostræ* CHRISTVS *Dominus, captus est pro peccatis nostris*. O peccata nostra, quantum dolorem adfertis Christo Domino, & Matri eius! Plorate oculi mei tota nocte, plorate plorantes ingenti dolore; copiosas lachrymas, per vestras maxillas fundentes: nec enim aliam consolationem illi adferre potestis, quàm deflere culpas, quæ ipsorum sunt causa planctuum. III.

c Threni. 1.2.

d Thren. 4. 20.

MEDI-

hensionem: quo tristi nuncio accepto, doloris a *gladius animarum eius pertransiuit*, & adeo vehemens tristitia, vt verissimè potuerit Filij sui verba illa vsurpare: tristis est anima mea vsque ad mortem, hoc est, tristitia hæc mortalis est, & angustias anxietatesque tanquã mortis adfert; nam, cùm eius erga filiũ amor esset ardentissimus, fidesque valde viua, & ipsa iniuriarum & dolorum apprehensio, quos perpessurus erat; perpendit verò eundem iam illis immersum: fuit eius anima amaritudine repleta, & quodam quasi mari compassionis ita transfixa, vt meritò illud Ieremiæ ei applicare liceat: b *magna est velut mare contritio tua: quis medebitur tui!*

a Luc. 2. 35. Dolor B. Virginis de filij comprehensione.

b Thren. 2. 13

II. SED quoniam sacratissima hæc Virgo plena erat Deo, imitata suum filium, mox recurrit ad remedium orationis; & genibus flexis, vultuque cum terra confixo, æterno Patri dicebat: supreme Pater, si possibile est, transeat calix iste à filio meo, ne illum bibat; aut certè terribilem eius amaritudinem tempera; sed non, quod ego volo, sed quod tu vis fiat: Abba Pater, omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc à meo filio in me; ego illũ ebibam, ne ille bibat; sed non mea voluntas, sed tua fiat. Et in hac oratione vigilauerit magno tẽporis tractu, eliciens iam fiduciæ actus, iam resignationis suæ voluntatis, eam cum diuina conformando. estque fas credere, in agonia positam prolixiùs orasse, donec æternus Pater, siue per Angelum aliquem, siue

per

per ſeipſum, internè illam confortaret.

MOX ab oratione ſurgens, imitata Filium ſuum, ſicut bona mater, confortauerit reliquas ſuas comites, ne in fide deficerent: reliquum verò noctis expenderit, memoriâ reuoluens afflictiones, quas tunc Filius eius patiebatur; ſicut eas legerat in Prophetis, fontes lachrymarum hic conſiderationibus ex ſuis oculis emittens. O Virgo ſacratiſſima, quæ, ſicut altera Sion, c *plorans ploraſti in nocte, & lachrymæ tuæ in maxillis tuis, nec eſt qui conſoletur te, ex omnibus charis tuis:* meritò ploras, d *quia ſpiritus vitæ noſtræ* CHRISTVS *Dominus, captus eſt pro peccatis noſtris.* O peccata noſtra, quantum dolorem adfertis Chriſto Domino, & Matri eius! Plorate oculi mei tota nocte, plorate plorantes ingenti dolore; copioſas lachrymas, per veſtras maxillas fundentes: nec enim aliam conſolationem illi adferre poteſtis, quàm deflere culpas, quæ ipſorum ſunt cauſa planctuum.

III.

c *Thren.* 1.2.

d *Thren.* 4.20.

MEDI-

eius cupiebant diem illucescere, vt peruersam suam mentem ac desiderium, Christum crudeliter occidendi, citiùs adimplerent: ideoque b *confestim*, hoc est summo mane, ad suum cōcilium redierunt. Ex quo affectus deducam gratitudinis ad Christum Dominum nostrum, ob eius desideria videndi hunc diem; confusionis verò & pudoris, attendens, quàm sint impij diligentes ad malum, & quàm impigri ad surgendum, vt propriam expleant peruersam voluntatem: ego contrà tardior & incuriosus, in explenda diuina. b *Matt.15.1.*

II. DEINDE perpendenda est malitia & astutia, quam ostenderunt isti Scribæ & Seniores, in proposita Christo quæstione; vt, quidquid ille ad eam responderet, caperetur: si enim negaret, se esse Christum, dixissent, ipsum sibi esse contrarium; & hac ratione se ipsum condemnare, vt qui priùs habuerit se pro Christo: sin verò fateretur se esse Christum, ratificando quæ antea dixisset, assequerentur ipsi quod optabant, vt illum condemnarent.

III. SED multo ampliùs perpendenda est Christi Domini nostri, in suo responso admiranda prudentia, modestia, & mansuetudo, simulque spiritus libertas, cum iam secundò verbum illud adiecerit: *Ex hoc erit Filius hominis sedens à dextris virtutis Dei*, vt illis timorem incuteret, & nos intelligamus: vt eius humiliationes habuerunt felicem exaltationis exitum, ita nostras habituras, si illum imitemur.

II. DENIQVE, alia multo, mente, quàm hi profligatissimi Proditores habuerunt, videns ego Christum Dominum nostrum, multis grauissimè illius noctis afflictionibus adeo defatigatum, interrogabo: *si tu es Christus* num, mi IESV, tu es Christus? tu es Messias Filius Dei viui? splendor gloriæ æterni Patris? & figura substantiæ eius? imago inuisibilis Dei? Quod si tu es, sicut reuera es, quomodo facies ista tua adeò est defœdata? quomodo tot sputis deturpata? quomodo tot liuoribus obscurata? quis te sic tractuit, absque vllo, ad venerandam tuam personam, respectu? Mea, mea peccata, horum omnium sunt causa, charitas verò tua hæc insignia suscepit, vt testimonio essent, quòd tu sis Christus, filius Dei viui, qui in mundum venerit, vt eum redimeres: neque enim alius, quàm Christus, ferre potuisset tot cruciatus, tantoque amore, propter peccata, quæ ipse non fecit; & quoniam tu ea suffers, tu Christus meus es, Deus meus, & Saluator meus, cui sit gloria in sæcula. Amen.

PVNCTVM II.

RESPONSO illo Christi audito, & facto à Senioribus decreto, de illo in mortem tradendo, a *exsurgens omnis multitudo eorum*, b *vincientes iterum Iesum, duxerunt illum, & tradiderunt Pontio Pilato præsidi.*

a Luc. 23. 1.
b Marc. 15. 1.
b Matt. 27. 1.

I. IN hoc tertio tribunali siue Statione, ad quam Christus fuit deductus, est Primò considerandum, quòd Status Ecclesiasticus Iudæorum, manifestus Christi hostis, sententiâ suâ illum relaxauerit brachio seculari, tradens illum Pilato, Præsidi pro Romanis; vt crudelius ille mortis sententiam in illum ferret, paruam existimantes esse pœnam, qua ipsi eum afficere poterant; optabant enim, crudelissima illum morte mactari: ita disponente prouidentiâ diuinâ, vt simul Iudæi & Gentes, conuenirent ad inferendam ei mortem, qui pro salute omnium mori volebat. O dulcis IESV, si tuæ gentis homines, in quos tot beneficia contulisti, sic tecum agunt, & te condemnant; quid ab extraneis sperandum est, qui te non nouerunt? sed tu Domine, paratus es ab omnibus persecutionem pati; vt omnibus adferas salutem: mors enim tua est vita nostra, & tua hæc in concilio impiorum damnatio, erit saluatio nostra, in conspectu Dei in æternum. Amen.

II. DEINDE perpendenda est crudelitas illa, qua Christus Dominus noster, per plateas illas Hierusalem; magnis militū & ministrorum clamoribus & vociferationibus ducebatur; plurima ad spectaculum concurrente turba, quæ tunc temporis, intuitu festi Agni Paschalis, innumera in ciuitatem confluxerat. Deducebatur bonus noster IESVS, ligatis manibus, celeri gressu, sed vultu tamen modesto, graui & mansueto; qui se ab illis

tygri

c.c Mat. 11. 19. appellantes *Dæmoniacum*, c. c. *voracem*, *&*
potatorem vini, *Publicanorum & peccatoru*
amicum, violatorem Sabbathi & festorum
commotorem plebis, seductorem, Blasphe
mum in DEVM, & alia innumera obiicientes
illi itaque saturati sunt, & sua desideria, op
probriis illum afficiendi impleuerunt: vt i
f.f Iob.16.11 ipso Christo locum haberet, quod Iob de s
ipso dixit: f. f *aperuerunt super me ora sua*, *&*
exprobrantes, *percusserunt maxillam meam*
Satiati sunt pœnis meis: & ipse quoque, vt Ie
g g Thren. 3.30. remias dixit, g. g *saturatus fuit opprobriis*: sem
per tamen maiora appetebat, sicut reipsa ha
nocte sustinuit: Nam inimicorum desideri
um, simile erat fami caninæ, & siti hydro
pisis, quæ quamuis ad saturitatem vsque, co
medat & bibat, mox famet iterum ac siti
vsque ad mortem. CHRISTI verò Domi
ni nostri fames & sitis erat charitatis infi
nitæ, quæ nunquam omninò satiari potest
ideoque, & si illi valdè optabant, iniu
riis illum implere: paratus ille erat ma
iores alias admittere. Sit benedicta insa
h.h Prouer. 30 15 16. tiabilis adeò charitas, h. h *ignisque adeò ar*
dentis amoris, *qui nunquam* iniuriosis suis *di*
cere nouit, *sufficit*, *sufficit*, sed potius *affer*
affer.

VI. DENIQVE circa hæc quinque iniuria
rum genera est perpendendum, sacros Euan
gelistas non erubuisse, nec dedignatos esse
hæc opprobria & iniurias CHRISTO illa
tas, adeò minutim recensere; scientes, i

cedet

cedere in gloriam DEI, & CHRISTI Domini; imò & nostram, quòd voluerit CHRISTVS talia pro nobis tolerare, & quod consequens est, nec nos erubescere debere, similia pati; potiùs in eis gloriari, & ex toto corde eum diligere, qui talia sui in nos amoris indicia dedit; nec desistere ab eius laudibus, & à continuata gratiarum actione, & continuis eius obsequiis. Licebit verò ex illis omnibus vnam quasi litaniam hac ratione contexere: Gratias tibi, dulcissime IESV, quod inenarrabili patientia & humilitate sustinueris faciem tuam conspui, oculos velari, maxillas alapis cædi, barbam velli, capillos crudeliter extrahi, corpus tuum cædi & contundi, aures tuas innumeris blasphemiis offendi: propter quas sacratissimas pœnas, supplex te, Domine, oro, vt culpas mihi, quæ illarum fuerunt causæ, remittas; adeóque me felicem facias, vt patienter & amanter patiar pro te pœnas quas tu adeò patienter & amanter pro me sustinuisti.

PVNCTVM II.

I. CONSIDERANDVM deinde, qui Christus Dominus, in reliqua noctis illius parte perpessus fuerit, quod sine dubio plus est, quàm noster intellectus assequi possit. Nam Pontificibus & sacerdotibus ad quietem discedentibus, mansit Christus Dominus noster in sula illa fortissimè ligatus, & multis militibus, ad eius custodiam circumdatus, accedentibus etiam domesticis seruis & ministris familiæ, qui omnes, tota illa nocte sese ibi continuerunt, irridentes, & ludentes cum ipso IESV cum quinq; illis prædictis circumstantiis; & plurimis aliis, quas suggerebat illis Satanas, vt se de Christo vlcisceretur, & eius constantiam labefactaret: His verò dormitum abeuntibus, alij recenter superuenientes, iniurias prosequebantur; non permittentes eum dormire, vel paululum quiescere tota nocte: sed tanquam signum quoddam, & scopum, in quem suas omnes iniurias iacerent, eum constituerunt: vt etiam hic locum habeat, quod Sanctus Symeon prædixerat: a *positum eum esse in signum, cui contradiceretur*; Et Dauid: b *ego sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis.*

a Luc 2 34.
b Psal. 21. 7.

II. SED quid tunc faciebat supremus hic Redemptor, non homo, sed plus quàm homo; &

mo,& omnium hominum gloria? præferebat vultum adamantinum, & chalybeum corpus, non defatigatus tanta ferre, nec signum præbens tędij, aut commotionis alicuius! Internè autem labores omnes illos & dolores, æterno suo Patri, pro peccatoribus, offerens; & continuè maximoque feruore ita pro eis orans, vt & hic verum sit illud: e *erat pernoctans in oratione Dei*, in oratione scilicet altissima, oratione digna Deo: quam nec iniuriarum multitudo, nec dolorum, quos patiebatur, acerbitas aut distrahebat, aut remittebat. Ibi præsentes habebat discipulos suos, qui ouium instar sine pastore, vagabantur: pro quibus, ne inferni lupus nos deuoraret, ardentissime orabat: licetque existimare, etiam me in sua memoria præsentem habuisse, suamque orationem pro me fudisse. O Saluator mi, si comes tibi fuissem, vt tam prolixæ noctis desolationem aliquo modo tibi temperarem! Spiritu nunc ante cõspectum tuum me colloco, cupiens pernoctare in oratione Dei, & meam tuæ coniungere, vt exaudiatur, & feliciter expediatur.

e *Luc. 6. 12.*

PVNCTVM III.

TERTIÒ considerandum, aliquem discipulorum (& forte S. Ioannem) iuisse ad Virginem sacratissimam, quæ cum sancta Magdalena, & aliis piis mulieribus, in loco illo erat, in quo comederant Agnũ Paschalem; illique retulisse filij eius IESV compre- I.

a Luc. 2.35.
Dolor B. Virginis de filij comprehensione.

hensionem: quo tristi nuncio accepto, doloris a *gladius animarum eius pertransiuit*, & adeo vehemens tristitia, vt verissimè potuerit Filij sui verba illa vsurpare: tristis est anima mea vsque ad mortem, hoc est, tristitia hæc mortalis est, & angustias anxietatesque tanquā mortis adfert; nam, cùm eius erga filiū amor esset ardentissimus, fidesque valde viua, & ipsa iniuriarum & dolorum apprehensio, quos perpessurus erat; perpendit verò eundem iam illis immersum: fuit eius anima amaritudine repleta, & quodam quasi mari compassionis ita transfixa, vt meritò illud Ieremiæ ei applicare liceat: b *magna est velut mare contritio tua: quis medebitur tui!*

b Thren. 2.13

II.

SED quoniam sacratissima hæc Virgo plena erat Deo, imitata suum filium, mox recurrit ad remedium orationis; & genibus flexis, vultuque cum terra confixo, æterno Patri dicebat: supreme Pater, si possibile est, transeat calix iste à filio meo, ne illum bibat; aut certè terribilem eius amaritudinem tempera; sed non, quod ego volo, sed quod tu vis fiat: Abba Pater, omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc à meo filio in me; ego illū ebibam, ne ille bibat; sed non mea voluntas, sed tua fiat. Et in hac oratione vigilauerit magno tēporis tractu, eliciens iam fiduciæ actus, iam resignationis suæ voluntatis, eam cum diuina conformando. estque fas credere, in agonia positam prolixiùs orasse, donec æternus Pater, siue per Angelum aliquem, siue

per

per seipsum, internè illam confortaret.

Mox ab oratione surgens, imitata Filium suum, sicut bona mater, confortauerit reliquas suas comites, ne in fide deficerent: reliquum verò noctis expenderit, memoriâ reuoluens afflictiones, quas tunc Filius eius patiebatur; sicut eas legerat in Prophetis, fontes lachrymarum hic considerationibus ex suis oculis emittens. O Virgo sacratissima, quæ, sicut altera Sion, c *plorans plorasti in nocte, & lachryma tua in maxillis tuis, nec est qui consoletur te, ex omnibus charis tuis*: meritò ploras, d *quia spiritus vita nostræ* CHRISTVS *Dominus, captus est pro peccatis nostris*. O peccata nostra, quantum dolorem adfertis Christo Domino, & Matri eius! Plorate oculi mei tota nocte, plorate plorantes ingenti dolore; copiosas lachrymas, per vestras maxillas fundentes: nec enim aliam consolationem illi adferre potestis, quàm deflere culpas, quæ ipsorum sunt causa planctuum. III.

c *Thren.* 1. 2.

d *Thren.* 4. 20.

eius cupiebant diem illucescere, vt peruersam suam mentem ac desiderium, Christum crudeliter occidendi, citiùs adimplerent: ideoque b *confestim*, hoc est summo mane, ad suum cõcilium redierunt. Ex quo affectus deducam gratitudinis ad Christum Dominum nostrum, ob eius desideria videndi hunc diem; confusionis verò & pudoris, attendens, quàm sint impij diligentes ad malum, & quàm impigri ad surgendum, vt propriam expleant peruersam voluntatem: ego contrà tardior & incuriosus, in explenda diuina. b *Marc.15.1.*

II. DEINDE perpendenda est malitia & astutia, quam ostenderunt isti Scribæ & Seniores, in proposita Christo quæstione; vt, quidquid ille ad eam responderet, caperetur: si enim negaret, se esse Christum, dixissent, ipsum sibi esse contrarium; & hac ratione se ipsum condemnare, vt qui prius habuerit se pro Christo: sin verò fateretur se esse Christum, ratificando quæ antea dixisset, assequerentur ipsi quod optabant, vt illum condemnarent.

III. SED multo ampliùs perpendenda est Christi Domini nostri, in suo responso admiranda prudentia, modestia, & mansuetudo, simulque spiritus libertas, cum iam secundò verbum illud adiecerit: *Ex hoc erit Filius hominis sedens à dextris virtutis Dei*, vt illis timorem incuteret, & nos intelligamus: vt eius humiliationes habuerunt felicem exaltationis exitum, ita nostras habituras, si illum imitemur.

IN hoc tertio tribunali siue Statione, ad quam Christus fuit deductus, est Primò considerandum, quòd Status Ecclesiasticus Iudæorum, manifestus Christi hostis, sententiâ suâ illum relaxauerit brachio seculari, tradens illum Pilato, Præsidi pro Romanis; vt crudelius ille mortis sententiam in illum ferret, paruam existimantes esse pęnam, qua ipsi eum afficere poterant; optabant enim, crudelissima illum morte mactari: ita disponente prouidentiâ diuinâ, vt simul Iudæi & Gentes, conuenirent ad inferendam ei mortem, qui pro salute omnium mori volebat. O dulcis IESV, si tuæ gentis homines, in quos tot beneficia contulisti, sic tecum agunt, & te condemnant; quid ab extraneis sperandum est, qui te non nouerunt? sed tu Domine, paratus es ab omnibus persecutionem pati; vt omnibus adferas salutem: mors enim tua est vita nostra, & tua hæc in concilio impiorum damnatio, erit saluatio nostra, in conspectu Dei in æternum. Amen. I.

DEINDE perpendenda est crudelitas illa, qua Christus Dominus noster, per plateas illas Hierusalem; magnis militū & ministrorum clamoribus & vociferationibus ducebatur; plurima ad spectaculum concurrente turba, quæ tunc temporis, intuitu festi Agni Paschalis, innumera in ciuitatem confluxerat. Deducebatur bonus noster IESVS, ligatis manibus, celeri gressu, sed vultu tamen modesto, graui & mansueto; qui se ab illis II.

PERPENDENDVM hic primò, Dœmonem excæcare oculos peccatoris; tẽpore, quo peccatũ admittit, ne, culpæ turpitudinẽ aspiciens, eam fugiat; post admissum verò peccatum, aperire illos, & culpã admissam adeo exaggerare, fœdamq; reddere, vt præ pudore incidat in desperationẽ, sicut accidit Cain b *qui* desperans, *dixit ad Dominum: maior est iniquitas mea, quàm vt veniam merear*, aut misericordiam. Ego verò, DEVS meus, etsi agnosco, culpæ meæ magnam esse turpitudinem, simul tamen confiteor, maiorem tuam misericordiam: propter quam confido, veniam obtinere; quam non sum promeritus: sciens c *voluntatis tuæ non esse mortem impij sed vt conuertatur à vijs suis, & viuat*. I.

b Gen. 4. 13.

c Ezec. 18. 23.

DEINDE perpendendum, Iudam quidem cœpisse agere pœnitentiam, & eius tres partes exercere; nam dolorem habuit internum, quia *pœnitentia ductus*; & cõfessus est suũ peccatũ satis distinctè, quia dixit; *peccaui tradens sanguinem iustum*; satisfecit quoque, pretium restituens, quod iniustè acceperat, quia *proiectis argenteis in tẽplo recessit*: sed nihil illi hæc profuerunt: quia eius pœnitentia non fuit recta. Nam neq; dolor fuit verus; nec facta confessio fuit cui oportebat; nec spem habuit veniam obtinendi. Ex quo accipiam documentum, vt attendam, ne pœnitentia mea sit ficta: non enim sufficit dicere, vt Iudas dixit: peccaui; sed sicut Dauid, cui, d *cùm dixisset: peccaui Domino*, statim Deus remisit peccatum, asse- II.

d 2. Reg. 12. 13.

rente Propheta *Nathan: Dominus quoq, transtulit peccatum tuum:* quia & contritio fuit insignis; & fiduciæ coniuncta.

III. Tertiò perpendenda est horum Iudæorum obstinatio, & Sacerdotum crudelitas qui videntes discipulum pœnitentem, & cõfitentem Magistri sui, quem ipsis tradiderat, innocentiã; ipsi nihilominus in sua impietate persistunt, *quid*, inquiunt, *ad nos*? quod ipse sit innocens, aut tu, eum tradendo, peccaueris: respexisses prius, quid faceres. Qua morosa responsione, occasionem illi dederunt desperandi. Ex quo apparet, quam sit periculosum, non excipere humaniter & beneuolè peccatores, cũ aliquod pœnitudinis indicium insinuant: Est enim valde alienum ab spiritu Domini nostri, de quo scriptum est, quòd *linum fumigans*, & in quo vel aliquid est luminis, *non extinguet*; sed potiùs accommodabit, vt viuat, & plenum lumen concipiat.

Isai. 42.3.

IV. Qvartiò perpendendum, iustum Dei iudiciũ, quo hunc proditorem, ita exigentibus eius peccatis, deseruerit, permittens, eum nec apud homines consolationem; nec in sua pecunia quietem vllam inuenire: quin potiùs vt ipsa pecunia esset ipsius carnifex, & expletum desiderium, tortor & vexator: & maiorem in ea retinenda anxietatem sentiret, quàm habuerit eam recipiendo, voluptatem; ideoque à se illã proiecit: nec tamen habuit animam ad Deum confugiendi, nec ad suum Magistrum, vt facti sui veniam ab eo peteret; sed à sua potiùs con-

ſcientia tortus, & inſtigatus à Satana; non auſus Chriſti ipſius reſurrectionem (cuius aliquam notitiam habebat) expectare, ſtatuit ſe ipſum ſuſpendere: vt in hoc infelici homine, omnes agnoſcamus, quanta ſit auaritiæ pœna, iactura ſcilicet ipſius pecuniæ, & vitæ, ac felicitatis æternæ: quam pœnam deſcribit S. Petrus, dum ait: f *Et hic quidem poßedit agrum de mercede iniquitatis, & ſuſpenſus crepuit medius, & diffuſa ſunt omnia viſcera eius.* Eò quòd non habuerit miſericordiæ viſcera ad ipſum Chriſtum. f *Act.* 1. 18.

V. DENIQVE perpendam, quid ſenſerit CHRISTVS ob diſcipuli huius infelicitatem & damnationem, qui paratus erat, pœnitentem ipſum recipere; ſi, vt acceſſit templi Sacerdotes, ad ipſum pœnitens ac dolens confugiſſet. O benigniſſime Redemptor, qui nullum peccatorem, etiam peccatis onuſtiſſimum, ad te, redeuntem repellis, ſiquidem adeò fers grauiter eorum, qui tui erant, perditionem & condemnationem; ne me Domine deſeras: ſi enim me deſerueris, in Iudæ amentiam & deliramentum facilè incidam; neque enim vllum malum aliquis homo facit, quod non poſſit alius facere, ſi manum tuam ab eo retrahas.

PVNCTVM IV.

PRINCIPES a *autem Sacerdotum, acceptis argenteis, dixerunt: Non licet eos mittere in* a *Matt.* 27. 6

corbonam, siue cistam templi; *quia pretium sanguinis est. Consilio autem inito, emerunt ex illis agrum figuli, in sepulturam peregrinorum.*

I. PERPENDENDA hic primùm est, hinc horum Sacerdotum hypocrisis; inde verò Dei bonitas, qui secreto suo instinctu, ad hoc consilium & electionem eos permouit; ad significandum, Christi Domini nostri sanguinem exiguo fructui futurum Sacerdotibus templi, & ijs, qui eos sequerentur; futurum tamen pretium, quo requies æterna ijs compararetur, qui in hac vita se gerunt, tanquam peregrinos versus illam.

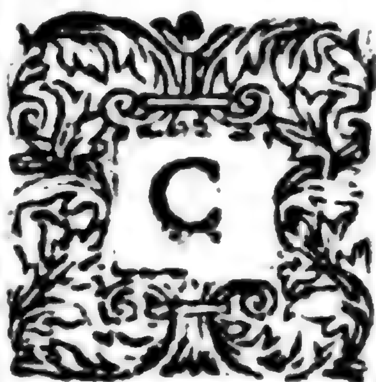
II. PERPENDENDVM deinde eodem facto ostendisse Christum Dominum, suum erga pauperes amorem; dum sanguinis sui pretium, voluit cedere in remedium & sepulturam ipsorum; nos hac ratione permouens ad opera misericordiæ, etiãsi noster sanguinis propterea sit exponendus. O dulcis IESV, siquidem adeò nos diligis, vt, quidquid ad te pertinet, velis in vtilitatem nostram conuerti; respice paupertatem meam, & sanguinis tui pretio, illi subsidium adfer; vt viuens sicut peregrinus in hac vita, properem ad alterius æternam requiem.

(:)

MEDITATIO XXXII.

DE ACCVSATIONE CHRISTI Domini apud Pilatum, & huius interrogationibus.

PVNCTVM I.

CVM a vinctum adduxissent IESVM, & tradidissent Pontio Pilato Præsidi, b in Prætorio, ipsi non introierũt in Prætorium vt non contaminarentur; sed vt manducarent Pascha: exiuit ergo Pilatus ad eos foras, & dixit: quam accusationem affertis aduersus hominem hunc? responderunt & dixerunt ei: si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum.

a Matt. 27.

b Ioan. 18. 29.

I. PERPENDENDVM hîc primo, quàm durè Pilatus exceperit CHRISTVM Dominum, quem vinctum, tanto strepitu, & in die adeo solenni sibi tradi aduertit: ex his enim existimauit omninò ipsum insignem aliquem malefactorem esse: siquidem tali die, & ab hominibus adeo grauibus vinctus, ipsi tradebatur. dolebo autem vicem Domini mei, adeò nunc contempti; reuocans in memoriam, quàm aliter exceperit ipse IESVS c mulierem,

c Ioan. 8. 3.

quam ipsi Scribæ & Pharisæi, ad eum adduxerunt, in adulterio deprehēsam; vt ipse eius causam iudicaret. O Iudex benignissime qui tanta mansuetudine vinctos excipis, nó solùm, cùm sunt innocentes, sed etiam reipsa reos, eripiens illos ab actoribus crudelibus, quomodo cùm ipsa sis innocentia, ita toruè & ignominiosè vis excipi à superbo hoc iudice? tu verè reæ
d *Ioan.* 8. 9. accusatores pudore afficiens, cogis, d *vnum post vnum exire*, te tantùm *scribente digito tuo in terra* peccata eorum: cur non etiam nūc eorum peccata scribis, vt illi pudore affecti, à te accusando cessent, & in pace relinquant? sed misericordia tua adeò est magna, vt, quæ peccatorum miseretur, sibi non compati, sed pro illis pati velit. Libera me Domine à meis accusatoribus, cùm tuo sistar iudicio, meque piè excipe, vt per te liberatus, te fruar in æternum. Amen.

II. DEINDE perpendenda est horum accusatorum superbia, & præsumptio, quam ostenderunt verbis illis: *si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum*. quasi tumētes dicerent: vt hunc credas esse malefactorem satis tibi esse debet, quòd nos Sacerdotes Scribæ, legisque Doctores vinctum eum ad te adducamus. O Diabolicam superbiam, quæ ita malefactores ipsos excæcas! O altissimam humilitatem, quæ supremum benefactorem ita demittis! Ex hac Christi Domini humilitate, qui cùm esset omnium benefactor, ab iis ipsis quibus bene fecerat, haberi voluit

publicus malefactor, magnum affectum concipiam, erga ipsam humilitatem: magnæ felicitati meæ tribuens, quòd alijs benefaciens, iudicer malefactor; vt sic meum imiter Saluatorem.

PVNCTVM II.

DIXIT *eis Pilatus*, si tantus hic est malefactor, vt vos dicitis: *accipite eum vos, & secundum legem vestram iudicate eum: Dixerunt ergo Iudæi: nobis non licet interficere quemquam* (hoc est eo mortis genere, quam ipse meretur: Nam nobis solùm licèt illum lapidare; quæ tamen pœna parua est pro tantis eius delictis) & tunc tria ili obiecerunt. PRIMVM, dicentes: b *hunc inuenimus subuertentem gentem nostram*, prauâ scilicet suâ doctrinâ. SECVNDVM: *& prohibentem tributa dari Cæsari*. TERTIVM: *dicentem, se Christum Regem esse*, Messiam scilicet in lege promissum, qui futurus esset Rex Iudæorum.

a *Ioan.* 18. 31.

b *Luc.* 23. 2. 5

PERPENDENDA hic est horum Actorum iniquitas, in calumniis venenato animo contra Christum exquirendis. Planum enim erat, Christum Dominum non cõmouisse aut subuertisse gentem; quam potiùs ad pœnitentiam, & omne virtutũ genus ꝑmouebat, adeò, vt etiam suis discipulis diceret: c *Super cathedram Moysi, sederunt Scribæ & Pharisæi, omnia ergo quæcunq; dixerint vobis, seruate & facite.* Certum quoq; erat, eum non prohibuisse tri-

c *Matth.* 23. 2.

d Matth. 22. 21. Luc. 26. 25. buta dari Cæsari, qui dixit: d *reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.* Imò ipsemet: e *soluit tributum pro se & Petro, etiamsi* e Matth. 17. 26. *ad id nõ teneretur*: nec dixit vnquam, se *Regem esse* temporalẽ scilicet, qualem Romani creabant; qui potiùs, f *cùm cognouisset, quòd venturi* f Ioan. 6. 15. *essent, vt raperent eum, & facerent eum Regẽ, ipse fugit solus in montem*, ne fieret Rex: quòd si Messiam dixit se esse, eius opera id testabantur. Quousque ergo peruenire potuit, falsorũ Actorum audacia & temeritas, quàm vt tales calumnias, tali innocentiæ obiicerent? & quousque crudelitas progredi potuit, quæ non satiaret rabiem suam eo mortis genere, quam ipsi poterant inferre; sed fictis criminib', crudeliorem ei mortem crucis, videlicet procurare? O ducis IESV, gratias tibi pro tanto silentio, in audiendis tantis calumnijs, cùm facilè tibi fuisset, eas dissoluere. Concede mihi Domine, patientiam tuam imitari, & à vitio odij, quod tales calumnias, contra quem odit, excogitat, me libera.

g Ioan. 18. 33. HAS accusationes audiens Pilatus, g *introiuit iterum in Prætorium*, vt de his delictis IESVM examinaret; & incipiẽs ab vltimo, quod grauius esse iudicabat, *dixit ei: Tu es Rex Iudæorum?* IESVS (videns interrogantis candorem) *respondit, regnum meum non est de hoc mundo: si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei vtique decertarent, vt nõ traderer Iudæis: nunc autem regnum meum non est hinc*, sicut cætera huius mundi, *dixit itaque*

ei Pi-

et Pilatus: ergo Rex es tu? respondit IESVS *tu dicis, quia Rex sum ego. Ego in hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhibeam veritati: omnis, qui est ex veritate, audit vocem meam.*

CIRCA hoc examen, perpendendæ sunt admirandæ sententiæ in ipsius Christi responsione. PRIMA sententia fuit: *regnum meum non est de hoc mundo*, & terrenum, sicut sunt alia; ideoque non habebat militum apparatum, nec custodiam, nec ministros reliquos, sicut terreni Reges; in regnis suis habere consueuerunt. Nec solùm dicere voluit, se non esse Regem huius mundi; sed neque id quærere, aut vnquam quæsiuisse, sicut accusatores calumniabantur. I.

SECVNDA sententia fuit *tu dicis, quia Rex sum ego*: sed cœlestis, *quia regnum meum non est hinc*, sed est regnum alterius mundi, regnum cœli, & regnum spirituale Ecclesiæ ipsius; & quod est consequens subditos etiam se habere & famulos, sed cœlestes tamen & spiritales, quales sunt Angeli, & iusti, ac fideles, qui in eum credunt: qualis enim est Rex, tales sunt eius subditi; & quale regnum est, tales sunt eius ciues. O Rex supreme h *qui constitutus es à Patre æterno Rex, super Sion montem sanctum eius!* Decebat omninò excellentiam tuam, etiam esse huius mundi Regem, & subditos, imò mancipia habere omnes Reges terræ; sed tua charitas infinita, mundanæ huic pompæ renunciauit, vt humilitatis mihi præ II.

h *Psal.* 2. 6.

beres exemplum; excitares vero cor meum, vt terreno regno contempto, cœleste obtinere contenderem. Fac me, Rex meus, subditum tuo regno dignum, ita animatum: vt calcare velim quicquid æstimat mundus.

III. TERTIA sententia fuit, *Ego in hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhibeam veritati*, eam docendo, prædicando, & miraculis, stupendisque operibus eandem confirmando: in quo tria fuerunt eminentia.

Primum, quòd nunquam fuerit testificatus aliquid, quod falsum esset, aut mendacium; sed veritatem, nec cuiuscunque ordinis, sed vtilem ad illud regnum consequendum, cuius ipse Rex erat.

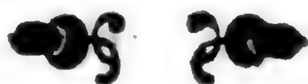
Secundum, quod magna vi animi semper sit veritatem testificatus, etiamsi vita propterea esset exponenda.

Tertium, quod, quando veritatis argumentum erat ipsi gloriosum, eam quidem dicebat; non tamen ob suum honorem: sed quia id ab ipso eius officium exigebat, vt veritati testimonium daret. Ad huius Domini imitationnm persuadere mihi debeo, me quoque natum esse, & in hunc mundum venisse, vt meis operibus & verbis, testimonium perhibeam veritati, conando semper, vt veritas diuina in eis resplendeat absque mendacij aut fictionis vllius admixtione, etiamsi in tali testimonio vitam ipsam amittam.

IV. QVARTA sentētia fuit: *Omnis, qui est ex veritate*

ritate, & illam diligit, *audit vocem meam*; credens quod ego dico, & iis obediens, quæ ego iubeo. Et hinc ego deprehendam, cum ad Christi partes, qui veritas ipsa est, spectem; an verò ad factionem Dœmonis, i *in quo non est veritas, quia mendax est & pater mendacij.* i Ioan. 8. 44

In his omnibus, perpendenda est Christi Domini authoritas, & quæ in eo relucebat diuinitas, qui inter tot opprobria, non intermisit propter illa Magistri munus. Et, si infælix ille iudex, has veritates audire voluisset, promptus ipse erat, ad distinctius eum docendum hanc veritatem, sed infælix, etsi insinuauit, se desiderare instrui, interrogans: *quid est veritas*; non tamen responsum expectauit, qui eam audire dignus non erat. O Magister cœlestis, responde mihi intus in corde meo, quid sit veritas, idque fac me firmissimè sentire. Tu, Deus meus, es ipsa veritas, & quidquid à te procedit est veritas. Veritas est tua vita, tua doctrina, præcepta tua, consilia, & miracula, & Sacramenta ipsa tua. Vtinam vita mea huic veritati consona semper esset, & k *ambularem semper in veritate*, donec clarè te viderem in tua gloria. k Ioan. Epist. 3. 4.

PVN-

PVNCTVM III.

AVDITIS adeò prudentibus Christi responsis, iudicauit Pilatus, IESVM verè esse innocentem, ideoque secum ex Prætorio deducens, ad conspectum plebis, a *dixit ad Principes Sacerdotum & turbas: nihil inuenio causæ in hoc homine*, vt eum ad mortem condemnem; at illi timentes, ne liberum eum dimitteret, iterum b *accusabant eum summi sacerdotes in multis*, IESVS *autem* c *nihil respondit. Tunc dicit illi Pilatus: non audis, quanta aduersum te dicunt testimonia?* cur nihil respondes? IESVS *autem non respondit ei ad vllum verbum, ita vt miraretur Præses vehementer.*

a *Luc.* 23.4.

b *Marc.*15.

c *Matt.*22. 12.

De silentio Christi.

IN hoc puncto, perpendendum est altissimum & admirandum Christi Domini silentium, quod non immeritò vehementem Pilato attulit admirationem, tanquam res inaudita & inuisa in mundo: multa enim in eo casu occurrebant, quæ humano iudicio, ad loquendum, & sui defensionem aliquid adferendum, illum vrgerent. Nam accusationes, multæ erant & falsæ, & in re grauissima, & quæ grauissimè honorem læderent: & ab iis proponebantur, qui omni exceptione maiores esse viderentur, & in eum finem dirigebantur, vt propter eas, ad crudelissimam & ignominiosissimam mortem damnaretur; ipse quoque Iudex eum ad se purgandum, &

ali

aliquid pro sua innocentia respondendũ prouocabat, desiderans liberum eum omninò dimittere, cuius nouerat innocentiam. Quæcunque harum circumstantiam sufficiens erat, ad quemcunque hominem permouendum, vt ad tot calumnias responderet, & se defenderet: at Christus Dominus noster, perrumpens omnia, tacere maluit, quàm vel vnum verbum, in sui defensionem adferre: hac ratione insignem suam mansuetudinem & patientiã manifestans, qua non solùm vindictam de calũmniatoribus sumere noluit: sed neque de calumnia eos conuincere, cùm id fuisset illi facillimum. Ostendit quoque excellentem animi fortitudinem, reipsa ostendens, quàm parui faceret ignominiam, tormenta & ipsam mortem; qui nec verbum, quò hæc mala euaderet, respondere voluit: & hoc est, quod Pilatus vehementer admirabatur, debetque meipsum in magnam trahere admirationem. O bone IESV, quam meritò hoc nomen tibi tribuitur d *Admirabilis*, qui non solùm sis Admirabilis in tuis excellentiis, & prodigiis: sed in ipsis quoque abiectionibus & laboribus! admiranda est tua mansuetudo, admiranda tua tolerantia, admirandum tuum silẽtium! admirandum certè fuit, quòd coram Caipha tacueris: sed multò est admirabilius, quòd coram Pilato nunc obmutescas, vbi accusationes sunt grauiores, periculum grauius, iudexq; ipse propitius ad te audiendum. Necessarium erat tale silentium, vt garrulitas

d *Isa. 9. 6.*

mea

mea castigaretur; & exemplum efficax ad tacendum daretur, vt æquanimiter iniuriæ tolerarentur. e *Pone Domine custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis: non declinet cor meum in verba malitiæ ad excusandas* inaniter *excusationes in peccatis:* Et ego Domine gratia tua adiutus: statuo f *ponere ori meo custodiam, cùm constiterit peccator aduersum me & obmutescere & me ipsum humiliare silendo etiam à bonis,* quæ in mei defensionem adferre possem, sicut te video tacuisse, quæ potuisses ad tuam adferre.

e Ps. 140. 3.

f Psal. 38. 2.

HINC discam, silentium adeò rarum, atque hoc fuit, non posse reperiri nisi in iis, qui mortificatissimum habeant honoris & vitæ amorem: & qui eò peruenerint, vt neq; infamiam neque ipsam mortem timeant vltra modum eò quod omnia sua in prouidentiam diuinam coniecerint, vt supra est dictum. Eò respexisse videtur Spiritus sanctus, cùm dixit: g *aurum tuum & argentum tuum confla, & verbis tuis facito stateram, & frenos ori tuo rectos; & attēde, ne fortè labaris in lingua.* Quod est dicere collige omnes virtutes morales, & simul charitatem quæ per aurum exprimuntur: & intellectuales simul cum prudentia, quæ argento significantur: omnes enim sunt necessariæ vt noueris benè loqui, & benè tacere, eò quòd omnia vitia, velut agmine facto, conueniant ad confundendam & perturbandam linguam: ideoque necesse est, virtutes quoque omnes conuenire, vt illam contineant, & rectificent.

g Eccl. 28. 29.

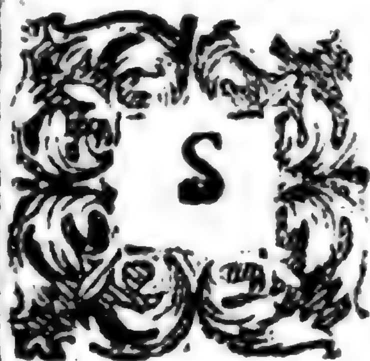
Quare

Quare *qui verbo & lingua* h *nō offendit* DEVM *is perfectus est vir*. h *Iacob* 3. 2

MEDITATIO XXXIII.

DEDVCITVR CHRISTVS Dominus ad Herodem, & ab eo illusus remittitur.

PVNCTVM I.

ACERDOTES & a *Pharisæi, inualescebant dicentes, commouet populum docens per vniuersam Iudæam, incipiens à Galilæa vsque huc Pilatus autem audiens Galilæam, interrogauit, si homo Galilæus esset: Et vt cognouit, quod de Herodis potestate esset, remisit eum ad Herodem, qui & ipse Ierosolymis erat illis diebus*, vt Christi causam ille cognosceret. a *Luc.* 23. 5.

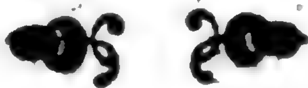
I.

PERPENDE, Christum Dominum nostrum, b *qui* (teste Sancto Petro) *pertransiit per vniuersam Iudæam, incipiens à Galilæa, benè faciendo, & sanando omnes oppressos à Diabolo, quoniam Deus erat in illo*, eam nunc sustinere calumniam, quòd *populum commoueat*, peruersam illam do- b *Act.* 10. 37

cens

cens doctrinam, incipientem à Galilæa per totam Iudæam; vt hinc cognoscamus, quantoperè voluerit humiliari, qui omnes suas peregrinationes, & sermones, quos in illius populi vtilitatem direxerat, ea infamiæ nota nunc proponi videret, quòd in eiusdem populi destructionem & ruinam directi fuissent.

II. CONSIDERANDA deinde est ignominia, quam Christus Dominus in quarta hac statione sustinuit, à Prætorio Pilati vsque ad palatium Herodis, per medias plateas & fora Hierusalem, tanto populi strepitu; Et admirabor charitatem, & humilitatem filij Dei, qui per tot tribunalia, ab iniquo vno ad aliud deterius, deduci voluerit, etiam illius Regis crudelissimi & iniustissimi, qui proprij fratris vxorem sibi acceperat, & sanctum Ioan. Baptistam decollauerat, eò quod scelus illud reprehenderet. Quod totum prouidentia diuina ita disposuit; vt, quò plura nostri causa, ipse sustineret; eò nos magis ad obsequium ipsi præstandum obstringeret & efficaciora patientiæ exempla nobis præberet.

PVNCTVM II.

HERODES *autem viso* IESV, *gauisus est valdè: erat enim cupiens ex multo tempore videre eum; & sperabat, signum aliquod videre ab eo fieri. Interrogabat autem eũ multis sermonibus. Stabant autem Principes Sacerdotum & Scribæ constanter accusantes eũ.* a *Luc.* 23. 8

CIRCA hoc punctum considerandum est, Herodem gauisum quidem fuisse conspecto Christo, & benignè illum excepisse; id tamen non ex charitate, sed curiositate permotum, quod tanti nominis virum, apud se haberet; & insignem aliquam nouitatem, aut signum fieri ab eo speraret: quod tamen totum, in maius Christi Domini dedecus & opprobrium redundauit; quia nihil faciens ipse Christus, quod esset humaniter exceptus; tantum abest, vt signum aliquod, in eius præsentia faceret; vt nec responso quidem illum dignaretur.

I. IDQVE primùm, in detestationem sceleris ipsius; agens cum illo, tanquam cum excommunicato & indigno, qui admiranda ipsius signa videret; & ideo alia occasione, b *vulpem* illum appellauit, insinuare volens astutam eius malitiam, qua præcipuos c *vineæ* Domini *palmites demoliretur.*

b *Luc.* 13.
c *Cant.* 2. 15.

II. DEINDE, in detestationem vanæ illius curiositatis; neque enim diuina sua verba, Deus effundit, aut stupenda sua opera facit, vt curiositatem tantum hominum alat; ideoq; qui

inani hoc ſpiritu, ad agendum cum Deo in oratione accedit, multum illum ſu dumque erga ſe experietur; nec eius inſpirationes, & interna verba ſentiet, aut ad res magnas aggrediendas inſtinctum & motionem.

III. DENIQVE, vt hac ratione, propenſionem ſuam, & mortis deſiderium nobis manifeſtaret. nam qui miraculosè effecit, vt poſſet pro hominib⁹ mori interdicendo corpori ſuo gloriam, quæ illi, propter animæ beatitudinē debebatur; non erat cur miraculum adhiberet, ad paſſionem fugiendam, & mortem euitandam. quo ſuo facto, pudorem noſtræ adfert tepiditati, qua miracula petimus, vt ab occurrētibus laboribus & calamitatibus liberemur. O bone IESV, qui tot miraculis, alienis neceſſitatibus conſuluiſti, cur vel vnicum non adhibes coram Herode, vt conſulas propriæ? nā etſi illius curioſitas ſit indigna; tua tamen neceſſitas vrget & clamat. Sed apparet benè, te noſtrarum neceſſitatū clamores, propriæ tuæ neceſſitatis clamorib⁹ anteferre, quibus morte tua ſubſidium feres. Eandē ob cauſam, quāuis Sacerdotes & Scribæ, conſtanter ipſum apud Herodem accuſarent, tacuit, & quidē ſilentio non minus ſtupendo quàm ſeruauerit apud Pilatum: immò adhuc exactiori: nā Pilato locutus fuerat in prætorio; & ad interrogata reſpondens, veritatem illi aperuerat; cum apud Herodem, nec verbum protulerit, nec in ſui defenſionem, nec ob humanum aliū reſpectum: quamuis non ignoraret, ob tale ſilentiū,

incur-

incurrere se Herodis indignationẽ: hac ratiõe nos docens, sanctã libertatem, q̃ etiam coram Regib⁹ & Principib⁹ tenere debeamus: ne aut loquamur, aut faciam⁹ coram eis humano tãtũ respectu, ꝙ ipsi desiderant; quãuis nisi faciam⁹, damni alicuius periculum nobis immineat.

PVNCTVM III.

VIDENS Herodes, Christum ad omnia, quæ ipse interrogabat, & ea, quæ Scribæ & Sacerdotes illi obiiciebant, omninò tacentem, a *spreuit illum Herodes cum exercitu suo, & illusit indutum veste alba, & remisit ad Pilatum: & facti sunt amici Herodes & Pilatus in ipsa die: nam ante inimici erant adinuicem.* a *Luc. 23.11.*

I. PERPENDENDA hic primũ est, iniqui hui⁹ Regis contra Christum sententia; qua illũ stultũ esse iudicauit, valdè rusticum & inurbanũ, & quasi ex mentis inopia & mera simplicitate taceret: & Rex esse cupiuisset: & ideò noluit ad mortẽ illum damnare: sed ignominia afficere: & in opprobrium & irrisionẽ, alba veste induere, vt illã Cæsares gestare cõsueuerant: cuiuis facilè sit credere antiq̃ aliquã & lacerã eã fuisse, vt maiori risui exponeretur, & hac ratione in dutũ remisit ad Pilatum; quasi diceret; remitto tibi stultum & simplicem istũ, qui ex mera simplicitate, Rex fieri voluit: totus verò ipsius Herodis exercit⁹, vt iniuriã suo Domino illatã vlcisceretur, suoq; Dño adularetur mille iniuriarũ modis ipsũ Christũ affecerunt: appellantes illũ simplicẽ, inurbanũ, ineptum: stultũ, Regulũ, & aliis huiusmodi infamibus

compellationibus; licetque credere manus quoque irrisionis gratia, in illum coniecisse, instigante eos ad id Satana; quod tamen totum admiranda patientia Christus Dominus sustinebat, hac ratione, nos docens, vanos mundi honores contemnere & nihili facere errantia hominũ iudicia, qui Deum ipsum ita trãctare sunt ausi. O verbum diuinum, æterni Patris sapientia, gratias tibi, quòd eo te vsque demiseris, vt simplex & stultus ab hominibus iudicareris! verè necessaria fuit tanta tua humiliatio, vt superbia & præsũptio mea sanaretur! vtinam huiusmodi insignibus ornatum me viderem, & stultum haberi: nulla tamen culpa mea, neque enim maior sapientia est quam lubenti animo videre, se in mundo, tu amore, contemptui haberi; nec stultitia maior, quam quærere in honore esse, sine te.

II. DEINDE perpendendum est, quantã ignominiam Christus Dominus fuerit passus, cùm per illas plateas Ierosolymitanas duceretur pergentibus omnibus, qui illum comitabantur in opprobriis & scommatis in eum coniiciendis, altis clamoribus stultum illum & fictum Regem compellantibus. O Rex cœlestis quantum interest inter hos clamores, & illos quos ante quinque dies, turba tota edebat, cùm te Regem Israel, & benedictum Domini compellaret: sed tempus nunc est patiendi, vt possis ad Regnum peruenire: implebitur enim quod scriptum est: b *deridetur iusti simplicitas Lampas contempta apud cogitationes diuitum*

b *Iob.* 12. 4.

parat

parata ad tempus statutum releuari. O lampas pretiosissimæ, quæ doctrina & claritate lucens & ardens, radios emittis mansuetudinis & patientiæ, tot nostri caussa opprobria sustinens; erit tempus, cùm pretiositas tua reuelabitur, ad confusionem diuitum & superborum, qui te despiciunt. Confunde eos Domine exemplis tuæ humiliationis in hac vita, vt ad se reuersi, quod contemnebant diligant: & contemnant, quod antea diligebant, & magni æstimabant.

PERPENDENDVM tertiò, quanto rubore Christus Dominus ante Pilatum comparuerit, nouo illo habitu indutus: & iterum, ab eius officialibus & seruis irrisus, crescentibus semper iniuriis humillimi IESV: vt eo exemplo, non defatiger ego illatis mihi iniuriis, ob culpas meas: sed erubescam, quod tanto desiderio tenear, sapiens & prudens haberi; quàm verò grauiter feram, quod quis dicterio aut scommate, stultum me aut non satis prudentem notet, ad quod iuuerit sententiæ illius Apost. meminisse; c *si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat, vt sit sapiens: sapientia enim huius mundi, stultitia est apud Deum, sicut è contra, Dei sapientia, ipsi mundo est stultitia.* III. c Cor. 3.18.

CONSIDERANDVM præterea, vestem illam candidam, qua Christus Dominus, irrisionis caussa, fuit indutus, eius animæ candorem & puritatem vitæque innocentiam retulisse; quæ opprobriis & humiliationibus con- LV.

PVNCTVM III.

AVDITIS adeò prudentibus Christi responsis, iudicauit Pilatus, IESVM verè esse innocentem, ideoque secum ex Prætorio deducens, ad conspectum plebis, a *dixit ad Principes Sacerdotum & turbas: nihil inuenio causæ in hoc homine*, vt eum ad mortem condemnem; at illi timentes, ne liberum eum dimitteret, iterum b *accusabant eum summi sacerdotes in multis*, IESVS *autem* c *nihil respondit. Tunc dicit illi Pilatus: non audis, quanta aduersum te dicunt testimonia?* cur nihil respondes? IESVS *autem non respondit ei ad vllum verbum, ita vt miraretur Præses vehementer.*

a Luc. 23.4.

b Marc. 15.

c Matt. 22. 12.

De silentio Christi.

IN hoc puncto, perpendendum est altissimum & admirandum Christi Domini silentium, quod non immeritò vehementem Pilato attulit admirationem, tanquam res inaudita & inuisa in mundo: multa enim in eo casu occurrebant, quæ humano iudicio, ad loquendum, & sui defensionem aliquid adferendum, illum vrgerent. Nam accusationes, multæ erant & falsæ, & in re grauissima, & quæ grauissimè honorem læderent: & ab iis proponebantur, qui omni exceptione maiores esse viderentur, & in eum finem dirigebantur, vt propter eas, ad crudelissimam & ignominiosissimam mortem damnaretur; ipse quoque Iudex eum ad se purgandum, &

ali

aliquid pro sua innocentia respondendū prouocabat, desiderans liberum eum omninò dimittere, cuius nouerat innocentiam. Quæcunque harum circumstantiam sufficiens erat, ad quemcunque hominem permouendum, vt ad tot calumnias responderet, & se defenderet: at Christus Dominus noster, perrumpens omnia, tacere maluit, quàm vel vnum verbum, in sui defensionem adferre: hac ratione insignem suam mansuetudinem & patientiā manifestans, qua non solum vindictam de calumniatoribus sumere noluit: sed neque de calumnia eos conuincere, cùm id fuisset illi facillimum. Ostendit quoque excellentem animi fortitudinem, reipsa ostendens, quàm parui faceret ignominiam, tormenta & ipsam mortem; qui nec verbum, quò hæc mala euaderet, respondere voluit: & hoc est, quod Pilatus vehementer admirabatur, debetque meipsum in magnam trahere admirationem. O bone IESV, quam meritò hoc nomen tibi tribuitur d *Admirabilis*, qui non solùm sis Admirabilis in tuis excellentiis, & prodigiis: sed in ipsis quoque abiectionibus & laboribus! admiranda est tua mansuetudo, admiranda tua tolerantia, admirandum tuum silētium! admirandum certè fuit, quòd coram Caipha tacueris: sed multò est admirabilius, quòd coram Pilato nunc obmutescas, vbi accusationes sunt grauiores, periculum grauius, iudexq; ipse propitius ad te audiendum. Necessarium erat tale silentium, vt garrulitas

d *Isa. 9. 6.*

mea castigaretur; & exemplum efficax ad tacendum daretur, vt æquanimiter iniuriæ tolerarentur. e *Pone Domine custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis: non declines cor meum in verba malitiæ ad excusandas* inaniter *excusationes in peccatis*: Et ego Domine gratia tua adiutus: statuo f *ponere ori meo custodiam, cùm consiterit peccator aduersum me: & obmutescere & me ipsum humiliare silendo etiam à bonis*, quæ in mei defensionem adferre possem, sicut te video tacuisse, quæ potuisses ad tuam adferre.

e Ps. 140. 3.

f Psal. 38. 2.

HINC discam, silentium adeò rarum, atque hoc fuit, non posse reperiri nisi in iis, qui mortificatissimum habeant honoris & vitæ amorem: & qui eò peruenerint, vt neq; infamiam neque ipsam mortem timeant vltra modum eò quod omnia sua in prouidentiam diuinam coniecerint, vt supra est dictum. Eò respexisse videtur Spiritus sanctus, cùm dixit: g *aurum tuum & argentum tuum confla, & verbis tuis facito stateram, & frenos ori tuo rectos; & attēde, ne fortè labaris in lingua*. Quod est dicere collige omnes virtutes morales, & simul charitatem quæ per aurum exprimuntur: & intellectuales simul cum prudentia, quæ argento significantur: omnes enim sunt necessariæ vt noueris benè loqui, & benè tacere, eò quod omnia vitia, velut agmine facto, conueniant ad confundendam & perturbandam linguam ideoque necesse est, virtutes quoque omnes conuenire, vt illam contineant, & rectificent

g Eccl. 28. 29.

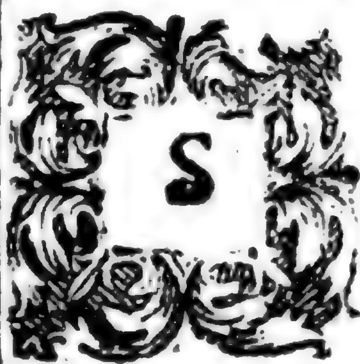
Quare

Quare qui verbo & lingua h *nō offendit* DEVM *is perfectus est vir.* h *Iacob* 3. 2

MEDITATIO XXXIII.

DEDVCITVR CHRISTVS Dominus ad Herodem, & ab eo illusus remittitur.

PVNCTVM I.

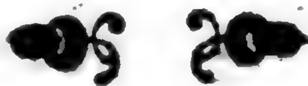
ACERDOTES & a *Pharisai, inualescebant dicentes, commouet populum docens per vniuersam Iudæam, incipiens à Galilæa vsque huc Pilatus autem audiens Galilæam, interrogauit, si homo Galilæus esset: Et vt cognouit, quod de Herodis potestate esset, remisit eum ad Herodem, qui & ipse Ierosolymis erat illis diebus,* vt Christi causam ille cognosceret. a *Luc.* 23. 5.

PERPENDE, Christum Dominum nostrum, b *qui* (teste Sancto Petro) *pertransiit per vniuersam Iudæam, incipiens à Galilæa, benè faciendo, & sanando omnes oppressos à Diabolo, quoniam Deus erat in illo,* eam nunc sustinere calumniam, quòd *populum commoueat*, peruersam illam do- I. b *Act.* 10. 37

cens

cens doctrinam, incipientem à Galilæa per totam Iudæam; vt hinc cognoscamus, quantoperè voluerit humiliari, qui omnes suas peregrinationes, & sermones, quos in illius populi vtilitatem direxerat, ea infamiæ nota nunc proponi videret, quòd in eiusdem populi destructionem & ruinam directi fuissent.

II. CONSIDERANDA deinde est ignominia, quam Christus Dominus in quarta hac statione sustinuit, à Prætorio Pilati vsque ad palatium Herodis, per medias plateas & fora Hierusalem, tanto populi strepitu; Et admirabor charitatem, & humilitatem filij Dei, qui per tot tribunalia, ab iniquo vno ad aliud deterius, deduci voluerit, etiam illius Regis crudelissimi & iniustissimi, qui proprij fratris vxorem sibi acceperat, & sanctum Ioan. Baptistam decollauerat, eò quod scelus illud reprehenderet. Quod totum prouidentia diuina ita disposuit; vt, quò plura nostri causa, ipse sustineret; eò nos magis ad obsequium ipsi præstandum obstringeret & efficaciora patientiæ exempla nobis præberet.

PVNCTVM II.

HERODES *autem viso* IESV, *gauisus est valdè: erat enim cupiens ex multo tempore videre eum; & sperabat, signum aliquod videre ab eo fieri. Interrogabat autem eũ multis sermonibus. Stabant autem Principes Sacerdotum & Scribæ constanter accusantes eũ.* a *Luc.* 23. 8

CIRCA hoc punctum considerandum est, Herodem gauisum quidem fuisse conspecto Christo, & benignè illum excepisse; id tamen non ex charitate, sed curiositate permotum, quod tanti nominis virum, apud se haberet; & insignem aliquam nouitatem, aut signum fieri ab eo speraret: quod tamen totum, in maius Christi Domini dedecus & opprobrium redundauit; quia nihil faciens ipse Christus, quod esset humaniter exceptus; tantum abest, vt signum aliquod, in eius præsentia faceret; vt nec responso quidem illum dignaretur.

I. IDQVE primùm, in detestationem sceleris ipsius; agens cum illo, tanquam cum excommunicato & indigno, qui admiranda ipsius signa videret; & ideo alia occasione, b *vulpem* illum appellauit, insinuare volens astutam eius malitiam, qua præcipuos c *vineæ* Domini *palmites demoliretur.* b *Luc.* 13. c *Cant.* 2. 15.

II. DEINDE, in detestationem vanæ illius curiositatis; neque enim diuina sua verba, Deus effundit, aut stupenda sua opera facit, vt curiositatem tantum hominum alat; ideoq; qui

inani hoc ſpiritu, ad agendum cum Deo in oratione accedit, multum illum ſu dumque erga ſe experietur; nec eius inſpirationes, & interna verba ſentiet, aut ad res magnas aggrediendas inſtinctum & motionem.

III. DENIQVE, vt hac ratione, propenſionem ſuam, & mortis deſiderium nobis manifeſtaret. nam qui miraculosè effecit, vt poſſet pro hominib' mori interdicendo corpori ſuo gloriam, quæ illi, propter animæ beatitudinē debebatur; non erat cur miraculum adhiberet, ad paſſionem fugiendam, & mortem euitandam. quo ſuo facto, pudorem noſtræ adfert tepiditati, qua miracula petimus, vt ab occurrētibus laboribus & calamitatibus liberemur. O bone IESV, qui tot miraculis, alienis neceſſitatibus conſuluiſti, cur vel vnicum non adhibes coram Herode, vt conſulas propriæ? nā etſi illius curioſitas ſit indigna; tua tamen neceſſitas vrget & clamat. Sed apparet benè, te noſtrarum neceſſitatū clamores, propriæ tuæ neceſſitatis clamorib' anteferre, quibus morte tua ſubſidium feres. Eandē ob cauſam, quāuis Sacerdotes & Scribæ, conſtanter ipſum apud Herodem accuſarent, tacuit, & quidē ſilentio non minus ſtupendo quàm ſeruauerit apud Pilatum: immò adhuc exactiori: nā Pilato locutus fuerat in prætorio; & ad interrogata reſpondens, veritatem illi aperuerat; cum apud Herodem, nec verbum protulerit, nec in ſui defenſionem, nec ob humanum aliū reſpectum: quamuis non ignoraret, ob tale ſilentiū,

incur-

incurrere se Herodis indignationẽ: hac ratiõe nos docens, sanctã libertatem, q̃ etiam coram Regib⁹ & Principib⁹ tenere debeamus: ne aut loquamur, aut faciam⁹ coram eis humano tãtũ respectu, q̄ ipsi desiderant; quãuis nisi faciam⁹, damni alicuius periculum nobis immineat.

PVNCTVM III.

VIDENS Herodes, Christum ad omnia, quæ ipse interrogabat, & ea, quæ Scribæ & Sacerdotes illi obiiciebant, omninò tacentem, a *spreuit illum Herodes cum exercitu suo, & illusit indutum veste alba, & remisit ad Pilatum: & facti sunt amici Herodes & Pilatus in ipsa die: nam ante inimici erant adinuicem.* a *Luc.* 23.11.

PERPENDENDA hic primũ est, iniqui hui⁹ Regis contra Christum sententia; qua illũ stultũ esse iudicauit, valdè rusticum & inurbanũ, & quasi ex mentis inopia & mera simplicitate taceret: & Rex esse cupiuisset: & ideò noluit ad mortẽ illum damnare: sed ignominia afficere: & in opprobrium & irrisionẽ, alba veste induere, vt illã Cæsares gestare cõsueuerant: cuiuis facilè sit credere antiq̃ aliquã & lacerã eã fuisse, vt maiori risui exponeretur, & hac ratione indutũ remisit ad Pilatum; quasi diceret; remitto tibi stultum & simplicem istũ, qui ex mera simplicitate, Rex fieri voluit: totus verò ipsius Herodis exercit⁹, vt iniuriã suo Domino illatã vlcisceretur, suoq; Dño adularetur mille iniuriarũ modis ipsũ Christũ affecerunt: appellantes illũ simplicẽ, inurbanũ, ineptum: stultũ, Regulũ, & aliis huiusmodi infamibus I.

parata ad tempus statutum releuari. O lampas pretiosissimæ, quæ doctrina & claritate lucens & ardens, radios emittis mansuetudinis & patientiæ, tot nostri causa opprobria sustinens; erit tempus, cùm pretiositas tua reuelabitur, ad confusionem diuitum & superborum, qui te despiciunt. Confunde eos Domine exemplis tuæ humiliationis in hac vita, vt ad se reuersi, quod contemnebant diligant: & contemnant, quod antea diligebant, & magni æstimabant.

PERPENDENDVM tertiò, quanto rubore Christus Dominus ante Pilatum comparuerit, nouo illo habitu indutus: & iterum, ab eius officialibus & seruis irrisus, crescentibus semper iniuriis humillimi IESV: vt eo exemplo, non defatiger ego illatis mihi iniuriis, ob culpas meas: sed erubescam, quod tanto desiderio tenear, sapiens & prudens haberi; quàm verò grauiter feram, quod quis dicterio aut scommate, stultum me aut non satis prudentem notet, ad quod iuuerit sententiæ illius Apost. meminisse; c *si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat, vt sit sapiens: sapientia enim huius mundi, stultitia est apud Deum, sicut è contra, Dei sapientia, ipsi mundo est stultitia.* III. c Cor. 3. 18.

CONSIDERANDVM præterea, vestem illam candidam, qua Christus Dominus, irrisionis causa, fuit indutus, eius animæ candorem & puritatem vitæque innocentiam retulisse; quæ opprobriis & humiliationibus con- LV.

iuncta esse con sueuit: magnum enim quid est (vt habetur in Cant.) puram & candidam intus esse, d *nigram* verò & *fuscam*, ac propterea contemptam, exterius, quare ab ipso Christo petã, vt candida innocentiæ veste animam meã corpus verò irrisionis & contemptus veste & insignibus induat; vt in omnibus ei similis euadam. O Agnus immaculate, cuius e *sanguine* etsi rubicundo *sancti stolas suas lauant ac dealbant*, fac me album sicut niuem: vt tuam referam puritatem: tinge verò tuo sanguine, vt etiam imiter passionem.

c *Apoc* 7.14

V. DENIQVE considerandum, Herodem & Pilatum, qui ante inimici erant adinuicem, ab eo tempore, amicos factos esse: vt significaretur f *astitisse quidem reges terræ, & Principes conuenisse in vnum, aduersus Dominum & aduersus Christum eius*: Christum verò Dominum per mortẽ suam, vera illos amicitia coniunxisse; Iudæos nimirũ & Gentes, vnitione charitatis, quã hæc Herodis & Pilati amicitia inita præfigurat. Ex quo etiã apparet, quantã quodlibet humilitatis iudiciũ, vim habeat, ad corda dissidentia reconcilianda: si quidem duobus his Principibus adinuicẽ diffidentibus, in puncto aliquo Iurisdictionis, cũ Pilatus eò se demisit, vt Christum vinctum ad Herodem mitteret, eò ꝙ eius esset iurisdictionis, statim sunt recóciliati: quamuis Christi humilitas pondus totũ sustinuerit: ipse.n. suis humiliationib⁹, cõparauit coniunctionẽ charitatis, quã electi habent super profundam humilitatem fundatã.

f *Psal*.2.2.

Ephes.2.14. Qui fecit vtraque vnum.

LICET

LICET etiam hic expendere, infelicem horum duorum Iudicum finem & exitum; eò quod Christum Dominum nostrum ita conté pserint. Nam etsi patientia sua, iniurias sibi illatas tolerat ac dissimulat; quoniam tamen ipse iustus est Iudex, in tempore, illos pro meritis castigat.

MEDITATIO XXXIV.

QVOD IVDAEI BARABBAM Christo prætulerint.

PVNCTVM I.

CVPIENS Pilatus adhuc magis, Christum à morte eripere, eò quod videret, neque ab Herode fuisse damnatum; incidit illi medium quoddam, ad id suo iudicio aptum, & fas est credere, incidisse ex inspiratione diuina.

CONSVETVDO erat, vt Præses duos vinctos aut plures, in Paschate, plebi proponeret, vt vnum ex eis eligerent, qui liber dimitteretur, Pilatus itaq; hac opportunitate vsus, Christum Dominum & vnũ alium illis proposuit insigné, præ alijs omnibus qui in carcere detinebantur, malefactorem, Barabbam nomine; hominem turbulentũ, latronem & homicidã, qui propterea omnibus odio erat; existimans itaque Pilatus, plebem, ne scelestissimus ille homo liberaretur, Christum Dominum electuram, dixit illis, a *quem vultis dimittam vobis Barabbam an* IESVM *qui dicitur Christus.*

a *Matt.* 27. 17. *Marc.* 15. 6. *Luc.* 23. 17. *Ioan* 18. 39.

I. PERPENDE hic primùm: Christi Domini humiliationem: qui cùm tantus esset tam sanctus, tam sapiens, tantus omnium benefactor, componatur tamen cum homine infami latrone, seditioso, homicida, & publico malefactore: & cùm de re agatur tanti momenti atq; est libertas, honor, & vita, deliberetur vter sit alteri præferendus: & apud homines quidem dedecori tribuitur, quod quis cum homine aliquo vili, aut conditione sibi non pari congrediatur, aut conferatur: & tamē Christus Dominus noster, confertur cum homine totius plebis vilissimo: vt in rebus omnibus humilitatis nobis præberet exemplum. O bone IESV, quàm iure optimo conqueri potuisses, ac dicere, quod ante dixeras per Prophetam b *cui assimilastis me & adæquastis*? sed video Domine, maiorem adhuc iniuriam te expectare, quia nostra superbia, maiori adhuc humiliatione est curanda.

b *Isa. 40.25.*

II. CVM populus hæreret, quē è duobus propositis sibi eligeret, c *Principes Sacerdotū & seniores, persuaserūt populis, vt peterent Barabbā IESVM verò perderēt.* CIRCA ꝙ consideranda est Sacerdotum & maledictorum Seniorum solicitudo in pr.. ō sando populo, & ad peruersam suā sententiā deducendo: facilè enim credi potest, illos in varias partes distributos, iam cum his, iam cū illis egisse, mala plurima, de Christo eis dicentes, ꝙ magis ipse seditiosus, & homicida esset, quam Barabbas: siquidem non ciuitatem vnam modò, sed prouin-

c *Mat. 27.20*

ciam

ciam totam, & Regnum commoueret; ac periculum propterea esset, non vnum aut duos homines propterea perituros, sed totam etiam Gentem, nisi è medio ipse tolleretur; ac propterea potiùs ipsum morte dignum esse, quam Barabbam; eò quòd maior illo esset peccator; siquidem blasphemus, præstigiator, & Moysis legis inimicus esset. Quod totum Christus Dominus cognoscebat, eratque illi valde graue, videre falsos illos prædicatores, simplicem plebem decipere, & verum sensum ac iudicium, quod illa habebat, auferre.

PERPENDAM deniq; magno cordis mei dolore, quòd Barabbas tot habeat patronos & agentes, siue negotiorum ipsius strenuos solicitatores, qui ei fauent, eumque defendunt, & populum prensant, etiamsi in causa iniustissima; nec defuerunt illi amici & cognati, qui simul cum sacerdotibus, eius causam agerent: at Christus Dominus noster, adeò solus est, atque desertus; vt nullum habeat, qui audeat vel populum, de eius innocentia informare, vel aliquod verbum, pro eo loqui; etiamsi eius causa esset iustissima; iudexque ipse, ad ei fauendum, valdè propensus; nullum habet amicum, nullum discipulum, cognatum, aut hominem aliquem, ex plurimis, quibus plurima beneficia contulerat; qui pro eo vel verbum loqui audeat. O pauperum protector & aduocate; cur nullus est, qui adeo iustam causam tuam propugnet? querelas tuas Domine, apud æternum Patrem tuum depone dicens, d *tibi* III.

d *Psal. 9. 14.*

DEINDE perpendam, quam grauiter errent hominum iudicia, quæ in causa adeò clara, contra iustitiam & veritatem, & in manifestam Christi Domini iniuriam, suffragia sua ferunt: Et quàm sit potens inuidiæ odijque passio, ad excæcandum intellectum, & errores intolerabiles præcipitandum: quàm item homines, sint inconstantes, facileque patiantur se decipi; siquidem qui ante paucos dies, altis vocibus clamarunt, Christum esse Saluatorem, & Regem Israel; nunc contra, magnis clamoribus, eum dicunt esse Barabba scelestiorem. Ex quo discam ego, nullam iudiciorum hominum rationem ducere, aut permittere ab eis me deduci, siue me laudent, siue vituperent: & hoc exéplo Christi me consolabor; si quando in ijs quæ assequi cupio, etiam iustè videro, me repelli; certo mihi persuadens, in vita æterna quærenda, non hominum sed supremi Iudicis, qui ab omni perturbatione & fraude liber est, suffragium profuturum. Gratias tibi Deus æterne, quod libertatem meam, & animæ meæ salutem, non in hominum affectibus collocaueris; nec ab adeò errantibus iudicijs, & quæ tot passionibus ducuntur, eam pendere volueris. Fac me, Domine, ita omnibus illis superiorem vt vana illorum iudicia spernens, tui solius rationem & curam habeam; siquidem reuera nec bonus nec malus sim, propter ea, quæ homines de me dixerint, sed propterea, quòd sim talis coram te. II.

DENI-

III. DENIQVE perpendam, quoties Deum offendo, toties in corde meo simile peruersum iudicium huic Iudæorum iudicio transigi. Tentatio enim, quæ me ad peccandum instigat, non aliud est, quam interrogatio; quæ mihi proponitur, vtrum pluris faciam, Christumne an Barabbam? Deumne, an creaturam? eiusne honorem, an proprium? cumque hæreo ac dubito, vtrum eligere velim, accedit Dœmon, & ipsa caro, suggestionibus & rationibus plausibilibus, vt persuadeat, Christũ relinquere; & tandem cum tentationi succumbo, idem facio, atque si Barabbam eligerem creaturam, sensuum voluptatem, aut honorem inanem, cum magna Dei iniuria, & Christi eiusque excellentiæ contemptu, atque insigni ingratitudine, ad tot beneficia, quæ in me contulit. Ex quo merito erubescam, meque Iudæis peruersiorem iudicabo; siquidem veram habens fidem, qua noui, quis Deus, & quis Christus ipse sit, ipsum tamen contemno, & abijcio pro re viliori, quam sit ipse Barabbas. O cœlestis Patris Vnigena, qui Barabbæ, quòd significat Filium Patris, non cœlestis, sed terreni, collatus; eius comparatione reprobatus fuisti ab ijs, *qui ex Patre diabolo erant, & desideria Patris sui facere volebant*; ne patiaris, talem me proditionem, atque hæc est, in anima mea admittere; sed concede, vt semper viuam, sicut frater tuus, & æterni tui Patris filius: reprobans quidquid tu reprobas; approbans verò, quod probas; te præ rebus omnibus

d Ioan. 8. 44.

crea-

creatis æstimans, siquidem omnibus illis infinitè es amabilior.

PVNCTVM III.

OBSTVPVIT Pilatus, cùm audiuit turbam, elegisse Barabbam, a *ac dixit illis: quid igitur faciam de* IESV, *qui dicitur Christus? dicunt omnes, crucifige.* b *Ait illis Præses, quid enim mali fecit? nullam causam mortis inuenio in eo: corripiam ergo eum, & dimittam. At illi instabant vocibus magnis, postulantes, vt crucifigeretur.*

a Matt. 27. 22.
b Luc 23. 22

I. PERPENDENDA hic primùm est præsidis pusillanimitas, qui innocentiam Christi cognoscens, non tantum animi habuit, vt illum pro officio liberaret; sed furentem turbam interrogat, quid velit fieri de Christo; cōstituens hac ratione, eos iudices illius, quem odio prosequebantur, & per inuidiam illum ipsi tradidissent: quod totum, in maiorem ipsius Saluatoris ignominiam cessit.

II. DEINDE etiam perpendendum, quàm graues Christo Domino nostro fuerint voces illæ, adeo rabidæ, & toties repetitæ, crucifige, crucifige: quibus non quamcunque eius mortem sed mortem adeò crudelē, qualis est crucis, expetebant. O mundi Saluator, in quantas angustias, mea peccata te coniecerunt? illa enim sunt, quæ clamabant, crucifige, crucifige: nam te cruci affixo, & ipsa simul affigentur, & morientur in cruce; iuxta illud Apostoli,

c quia

quia vetus homo noster simul crucifixus est, vt destruatur corpus peccati. Ita quæso, mea peccata macta Domine, vt amplius in anima mea non viuant, *nec vltra seruiam peccato*: aut si milis aliquando clamor, ex anima mea pro
d *Hebr*. 6. 6. deat, d *rursum crucifigens mihimet ipsi te filium Dei*.

MEDITATIO XXXV.

DE CHRISTI AD COlumnam flagellatione.

PVNCTVM I.

IDENS Pilatus, pertinaciam turbæ in petendo, vt Christus crucifigeretur, a *dimisit illis Barabbam*, & primam contra Christum sententiam tulit, vt *flagellaretur*: quem mox militibus tradidit, vt eam sententiam statim exequerentur.

a *Matt*. 27. 26. *Marc* 15 15 *Ioan*. 19. 1. *Luc*. 23. 16.

I. PERPENDENDAE sunt primùm causæ, quæ Pilatum permouerunt ad hanc sentẽtiam de Christo flagellando, quæ duæ fuerunt potissimũ; ALTERA, vt videret, num fortè hac flagellorum pœna, turba ita emolliretur, eiq; satisfieret, vt à morte Christus liberaretur: quam causam insinuauit ipse, cùm ad turbæ clamores petentis, vt Christus crucifigeretur,

dixit,

dixit; b *nullā causam mortis inuenio in eo: corri-* b *Luc.* 23.
piam ergo illū, & emendatum dimittam. quare 16.22.
facilè credi potest, eū militibus iussisse, vt cru-
deliter flagellarent, & ita tractarent, vt qui-
cunq; illum viderent, cōpassione tangerētur.

II. ALTERA causa fuit, vt si etiam esset cru-
cifigendus, flagella mortem præcessissent, ex
lege Romanorum, quæ id statuebat; quò aspi- *S Hierony.*
cientes crucifixum nudum, non offenderentur; *in hunc lo-*
sed compassione potiùs mouerentur, videntes *cum.*
vulneratum. Sunt verò, qui contemplentur,
Christum Dominum bis fuisse flagellatum: *Gerson in*
PRIMVM, ob primam causam: DEINDE ob *Monotes. c.*
secundam, quando fuit reipsa ad crucis mor- 146. *rubr.* 6.
tem condemnatus. Quicquid verò de hoc fue-
rit, sententia illa, tum fuit iniustissima & cru-
delissima; tum ignominiosissima: sciebat enim
ipse iudex, Christum esse innocētem: & nihil-
ominus ad flagella sustinenda eum condemna-
uit: quæ pœna tum erat infamis, & latro
num ac mancipiorum propria, & crudele
supplicium, quo sanguis innoxius horrendis
doloribus effundebatur: tum reipsa, turbæ
iudicium & electio comprobatur, qua Barab-
bam elegerat, vt Christus morti traderetur;
siquidem re ipsa ita illum tractari iubebat, sic
ut Barabbas, ob sua furta & latrocinia, tractari
dignus fuerat.

III. ET quamuis talis esset illa sententia, Chri-
stus tamen Dominus, ita in corde suo illam ac-
ceptauit, vt nec appellauerit ab ea, nec suppli-
cauerit, nec verbū aut querelam vllā dixerit,

aut

aut vllum sensus iudicium contra eam osten-
derit; sed potiùs corpus suum libenter obtu
lit ad flagella sustinenda, in satisfactionem
c Isai.53.5. pro nostris peccatis: c *ipse enim* (vt ait Isaias)
vulneratus est in toto suo corpore, *propter ini-
quitates nostras*, vt omnia animæ meæ vulne-
ra, ita sanarentur; & ego prouocarer ad illum
diligendũ, & illi seruiendum. Aperiens enim
mihi viscera sua flagellis lacerata, ad hoc me
obstrinxit, vt ego illi mea offerrem, cum om-
nibus affectibus meis. Est verò meritò cre-
dendum, Christum Dominum nostrum, ele-
uasse tunc oculos in cęlum, Patrique suo æter-
d Psal.39.18. no dixisse verba illa Dauidis: d *quoniam ego in
flagella paratus sum*; quia ita tu statuisti. Cor-
pus quidem meum, debuit esse immortale &
e Psal.90.10. impatibile, ad quod e *malum*, nullum pœnæ
*accederet, & flagellum non appropinquaret ta
bernaculo meo*, in quo habitat anima mea; tua
f Psal. 39.7 Hebr.10.5. tamen prouidentia ita statuit, vt f *corpus me-
um ita aptaretur*, vt & pati possem, & flagel
lis cædi, & ex tunc ad sustinenda, sum paratus,
g Psal.68.5. vt g *quæ non rapui, exoluerem*; vt à pęna, quam
erant promeriti, qui honorem tuum rapue-
runt, illos liberarem. Gratias tibi, ô dulcissi-
me Redemptor, quòd adeò crudelem, infa-
mem, & iniustam sententiam acceptaueris;
ecce Domine, me ob tuum amorem, ad fla-
gella præparatum, animo acceptandi sen
tentiam, quam tuleris contra me; quæ ne
que iniusta erit, quia peccata mea illam pro-
meruerunt; nec infamis erit, aut crudelis,

siqui-

ſiquidem erit à Patre, qui h *quem diligit, corripit*, vt ſeſe emendet. h *Prou* 3. 12. *Hebr*. 12, 6.

PVNCTVM II.

EA ſententia audita, milites magna inſolentia Chriſtum accipientes, & in atriũ quoddam deducentes, veſtibus ſuis eum ſpoliarunt, etiam tunica inconſutili.

I.

IN quo facto, conſiderabo primùm, quanto rubore affectus fuerit pulcherrimus ille iuuenis, & excellentiſſimus Dominus, cùm ſe nudum in conſpectu tot militum videret; & audiret irriſiones, quibus illi tanto pudore ſuffuſum irridebant. Eam ignominiam & irriſionem patientiſſimè ille tulit, tum in pœnam impudentiæ, qua ego ipſius gratiæ veſte mei pſum nudaui: tum vt eâ, tanquam pretio, ſacram hanc veſtem compararet, qua miſeranda nuditas mea cooperiatur. O amantiſſime Domine, qui a *ſuades mihi, emere à te aurum ignitum* charitatis, *vt locuples fiam*; *& veſtimentis albis* virtutum indui, vt *non appareat confuſio nuditatis meæ*, & ab æterna confuſione liberer; quam, quòd eis me ſpoliaſſem, promeritus eram. En in pretium nuditatis & ruboris, quo propter eam afficeris, offero tibi cor meum, & certam animi reſolutionem, exuendi me ab omni re terrena: per eundẽ tuum ruborem ſupplico, vt gratia tua diuina, ita me induas, vt non incidam in confuſionem æternam. a *Apoc*. 3. 18.

II. LICET etiam considerare, quòd, vt aliqui dicunt, milites Christum Dominum nostrum fortissimè ad columnam alligarunt, brachiis in altum extensis, quò faciliùs pro suo libitu totum corpus ferire possent: quod sine dubio grauioris fuerit tormenti. nam & pedes inferiùs, & manus superiùs crudelissimè ligauerunt; qui tamen, etiamsi funibus illis ligatus non fuisset, erat ipse amoris funibus fortiùs constrictus, & paratus, permittere se flagellis excoriari, remedij nostri causâ. *b* O AGNE innocentissime, qui, admiranda mansuetudine, permittis te à crudelibus istis *tonsoribus* ligari, non solùm, vt lanam, hoc est, sacra tua vestimenta tibi auferant; sed etiam vt delicatissimum tuum corpus, forficibus crudelium flagellorum totum excorient, dolorem istũ tantum te ita sustinente, & *obmutescente, vt nec aperies os tuum.* Supplex te oro, vt me tecum liges, *c vinculis charitatis* adeò solidis, vt nulla flagella aut labores temporales à te vnquam exoluere possint. Amen.

b *Isaie* 53. 7.

c *Oseæ* 11. 4.

PVNCTVM III.

Salmeron. tom. 10. *tract.* 29.

I. LIGATO iam Christo ad columnam, cæperunt carnifices illi, inaudita crudelitate, eum flagellare. Tria verò (vt quidam asserunt) diuersa fuerunt huius flagellationis instrumenta, quibus diuersi carnifices vsi sunt; vno post alterum, eum feriente: PRIMVM fuit virides virgæ spinosæ: SECVN-

DVM scuticæ è loris seu neruis boum confectæ, in quarum extremitatibus, aculei ferrei erant acutissimi: TERTIVM catenulæ ferreæ, quibus carnes ita lacerabantur, vt costarum ossa nudarentur. His itaque instrumentis, Christi dorsum verberantes: primùm ictuum vi liuidum, mox subtilior pellis lacerata, demum & ipsa caro ita scissa & fracta fuit; vt sanguinis riuuli, ad terram vsque difluerent. & eadem crudelitate, reliquas corporis partes, nec brachiis, nec pectori, nec humeris parcentes, vsque ad ipsa ossa discooperienda, verberabant. Sicut itaque totum corpus mysticum illius populi (Isaia teste) a *à planta pedis, vsque ad verticem*, ita languebat, *vt non esset in eo sanitas*, à minimo vsque ad maximum, propter vulnera peccatorum: ita corpus ipsum Christi Domini nostri, à planta pedis, vsque ad verticem capitis, nullam partem à vulnere immunem habuit: sed tanquam leprosum, totum erat vulneratum: quem Isaias in spiritu videns, de eo dixit: b *non est species ei, neque decor; & vidimus eum, & non erat aspectus*, aut quod desiderari possit, *despectũ & nouissimum virorũ, virum dolorum, & scientem infirmitatẽ, & quasi absconditus vultus eius, & despectus: vnde nec reputauim' eum. Vere languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit; & nos putauimus eũ quasi leprosum, & percussum à Deo, & humiliatum. Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras: attrit' est propter scelera nostra, disciplina*

a *Isaiæ* 1.6.

b *Isaiæ* 53.2.

pacis nostræ super eum, & liuore eius sanati sumus. O si tantum luminis cœlestis mihi esset, vt contemplari liceret, Redemptor mi, figuram adeò deformatam, quam illi columnæ alligatus habebas! O si ignitam adeò charitatem haberem, quæ me c *in eandem figuram*, vi compassionis eius *transformaret*! d *O speciose forma præ filijs hominum*; quis pulcherrimam tuam figuram ita offuscauit? e *O splendor Paternæ gloriæ*, quis diuinę tuę faciei splendorem ita obscurauit? O vir super omnes viros f *desideratus omnibus Gentibus*, & expectatus: quis te in virum dolorũ, & omnium gentium abominationem cõmutauit? O leprosorum salus, quis te fecit tanquam leprosum? O Pater æterne, cur toleras, quòd Filius tuus, tanquam latro tractetur, &, tanquam à Deo percussus & castigatus habeatur? Si mea peccata sunt in causa, æquius est, me propter illa castigari: g *Ego sum, qui peccaui, ego iniquè egi*, Agnus verò iste *quid fecit? vertatur obsecro manus tua contra me*, descendant flagella super dorsum meum, vt quod culpam admisit pœnam luat.

c 2. *Cor*. 3. 18
d *Psal*. 44. 3.
e *Hebr*. 1. 3.
f *Aggæi* 2. 8.
g 2. *Reg*. 24. 17.

O immensa Patris charitas, qui vt seruum sibi reconciliaret, proprium Filium percussit! O item infinita eiusdem filij charitas: qui adeò seuerè castigari se sinit, vt Patri suo seruum reconciliet. gratia tibi æterne Pater, pro immensa hac tua charitate; tibique similiter gratias, Fili Dei vnigenite, pro hoc tuo infinito amore.

QVO magis adhuc supplicij huius atrocitas æstimetur, coniicere licet oculos in quatuor, quæ in eo concurrerunt, circumstantias. II.

PRIMA fuit ex parte corporis ipsius Christi Domini, quod tenerrimum, delicatissimum, ac propterea sensuum dolori maximè obnoxium erat; quod etiam sanguineo sudore, qui pridie præ esserat, & noctis ipsius incommoditate, & aliis eiusdem diei defatigationem lassum erat & confractum; & cum verberum ictus omninò ad interiora penetrarent, ingentem illi dolorem adferebant. nam propterea in Psalmo, vbi nos legimus; h *supra dorsum meum fabricauerunt peccatores*, alia lectio habet *Ararunt*. nam vt aratrum terram scindit, & totam sulcat; sic flagella, sacratissimam ipsius carnem, ita sulcarunt, vt ad ipsa interiora penetrarent. O terra virginea, pura, & candida, nihil tibi necesse erat arari; nisi cõmiseratio, qua ob duritiam cordis mei tangebaris, ad id te permoueret. Penetra illud, Deus meus, compassionis aratro, vt sentiam ego in carne mea dolores, qui tuam penetrarunt. 1. h *Psal.* 128.3.

SECVNDA circumstantia fuit, ex parte tortorum siue carnificũ, qui tum ex propria constitutione erant crudeles, tum ipse Præses in mandatis eis dederat, vt crudelissimè verberarent, propter causas superiùs dictas: Dæmon quoq; ipse ad idem vrgebat, vt Christum Dominum ea ratione, ad impatiẽtiam induceret: 2.

Principes etiam Sacerdotum, & reliqui eius hoſtes, ignem admouebant: & quoniam tortores mutabantur; illi, qui recentes aduenie-bant, noua crudelitate corpus illud ſanctiſſimum percutiebant; maximè verò cum viderent, Chriſtum Dominum adeò patienter ſuſtinere, vt nec ſignum quidem querelæ aut indignationis daret; & forte contentioſè verberabant, vt exclamationem aliquam, aut indignationis iudicium extorquerent.

3. TERTIA fuit circumſtantia, ob multitudinem verberum, ac verberantiũ. multi enim dicunt, fuiſſe plus quàm quinque millia ictuũ, quòd de hoſtium crudelitate facilè licet præſumere. Non enim ſeruabatur cũ Chriſto lex, quæ prohibebat i *plagarum numerum excedere quadragenarium*; aut vt S. Paulus de ſeipſo fatetur, vt k *vna minus* eſſet, ſed multos numeros quadragenarios ſuſtinuit, pœnitentiam agens, quam noſtra peccata merebantur. Et

4. hæc eſt QVARTA circumſtantia, ex parte ſcilicet noſtrorum peccatorum, quę & innumera erant, & grauiſſima. quamobrem verbera, quæ pro illis offerebantur, oportebat eſſe innumera & atrociſſima.

S. Gertrud. lib. 4. diuin. Inſinuat. c. 35 ait fuiſſe 5466. Coſterus Medit. 24. de Paſſione.

i *Deut.* 25. 3.

k 2. *Cor.* 11. 24.

III. EX his ergo conſiderationibus, æſtimare debeo inuictam Chriſti Domini patientiam; vt qui nullum externum dederit indiciũ turbationis aut tædij; ſed inſtar duriſſimæ incudis, crudeliſſimos ictus ſuſcipiens, eos æterno Patri, pro noſtris peccatis obtulit amore adeò vehementi; vt quamuis verbera fuerint

pluri-

plurima, optaret multò plura & acerbiora perferre, si nostrum remedium id exegisset; ideoque nunquam dixit, satis est; donec ipsa inimicorum rabies satiaretur, & iustitiæ Dei fieret satis. Ex quo magnum concipiam horrorem meorum peccatorum, quæ tatis supplicij causa fuerunt; magnumque desiderium, eadem pœnitentijs & disciplinis in meipso castigandi. Ac denique ad huius Domini pedes, prope ipsam columnam, me constituens; cernensque eius desertionem, & neminem adesse, qui ipsius vicem doleat, aut ei compatiatur, & quod ex omnibus corporis partibus sanguine defluente, ipse debilitetur; nunc spiritu osculabor terram, sanguine Domini & Creatoris mei madidam; nunc ipsa flagella, pretioso illo sanguine madentia cordi meo applicabo; supplicans, vt inordinatarum affectionum mearum vulneribus medeatur, suoq; diuino amore ipsum cor meum vulneret, tum sacram ipsam columnam summa reuerentia complectens ac salutans, dicam. O felicem columnam, in qua & alligatus, & verberatus is fuit, qui est totius mundi columna, & omnium quæ sunt creata, fortitudo! O columnam supremam, dolatam & tinctam pretioso sanguine Filij Dei, qui effusus est, vt homines l *faceret firmas columnas, in templo Dei* viui! O vtinam tibi essem alligatus, vt sanguine isto tinctus & madēs, ipse fierē columna firma, in eius obsequio, qui tanta mei causa in te sustinuit. O columnæ Cœli, quid facitis, cur non contremiscitis

l *Apoc.3.12.*

præ ſtupore, videntes Deum veſtrum, in iſta columna verberari? O columna firmiſſima cui totus mundus innititur, compatere tibi ipſi; m *induere fortitudinem brachium Domini*, quo modo ita exangue ac debilitatum manes, & in periculo omnino deficiendi? ſed quoniam id totum propter mea peccata ſuſtines, corrobora me tua gratia, vt illa ipſe caſtigem, & me ab eis emendem, Amen.

m *Iſaiæ* 51. 9

IV. VLTIMO perpendam, quòd expedita hac, ideò iniuſta & impia ſententia, milites illi Chriſtum Dominum ſoluerint, quem, propter defatigationem ac debilitatem, ob tantam ſanguinis, qui ex vulneribus fluxerat, copiam; credibile eſt, cecidiſſe in terram: & quoniam veſtimenta, remotiùs à loco iacebant, ipſe nudus, & prout poterat, quaſi repens, & ſanguine ipſo, qui circumcirca columnam effuſus erat, ſeipſum iterum madefaciens, ad locum tandem vbi veſtes erant perueniens: illas induit: eò quòd carnifices illi, ſiue ob crudelitatem, ſiue ob deſpectum & deriſionem, vt illas indueret, non iuuabant: hoc totum inquam piè contemplari poſſum, tactus compaſſione, ob tantam huius Domini tum debilitatem, tum ab omnibus deſertionem. O Rex cæleſtis, qui omnes creaturas, in ſuis actionibus adiuuas: quia ſine te, nihil illæ facere poſſunt; quomodo neminem habes, qui te in hac neceſſitate adiuuet? O Sacra veſtimenta, quæ veſtro contactu effeciſtis; vt n *mulieris, quæ fimbriam veſtram tetigit, con-*

n *Luc.* 8. 44.

feſtim

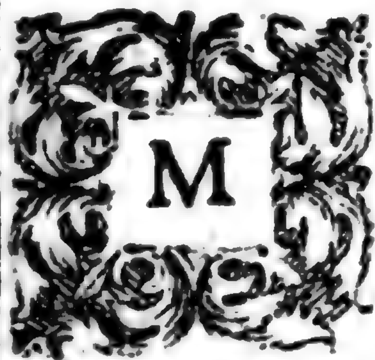
festim steterit fluxus sanguinis, & o quicunque vos tangebant, salui fiebant; sanate nunc vulnera mei Saluatoris, & sistite sanguinis eius fluxum: vt vires ei suppetant, ad nostram redemptionem, ad finem vsq; perducendam. O vtinam præsens adfuissem, vt ei ministrarem! quamuis ad eius leuamen, proprium meum sanguinem effundere opus fuisset: accipe tamen nunc Deus meus bonam hanc voluntatem, quam mihi dedisti, illamque ita corrobora, vt quæcunque potero, in tuum semper obsequium præstem: desiderando, multò etiam plura, quàm præstare possim, efficere.

o Marc. 14. 36.

MEDITATIO XXXVI.

DE CORONATIONE SPINEA, & cæteris irrisionibus, quæ secutæ sunt.

PVNCTVM I.

ILITES, qui Christum verberauerant, à Dœmone instigati, nouum aliud tormentorum genus adinuenerunt, quo non minus doloris inferrent, quam adfer-

rent ignominiæ, quæ vt maior esset, totam cohortem, siue milites ad custodiam deputatos, conuocarunt, vt spectaculo huic & ludibrio, quod Christo Domino, in eius honoris & quietis detrimentum inferre statuerant, adessent, qui omnes libenter adfuerunt, tempus fallendi gratia.

I. CIRCA quod factum, perpendam in primis insatiabile Christi Domini, pro nobis patiendi desiderium: ex eo enim prouenit, vt voluerit, excogitari aduersum se, nouos iniuriarum & tormentorum modos: nec esset contentus communibus & ordinariis; vt hac ratione magis amorem suum erga nos patefaceret, & peccatorum nostrorum grauitatem ostenderet. Sicut enim homines, ab amore proprio agitati, nouos semper modos inueniunt, propriæ voluptatis & honoris intuitu, Deum offendendi: ita Christus à diuino suo amore actus, voluit excogitari & adinueniri nouos suppliciorum modos, contra talia hominum peccata, & rationes nouas, sanguinem suum effundendi; vt pro eisdem satisfaceret: qualis illa fuit, qua in horto sanguinem sudauit. Gratias tibi ô dulcissime IESV, ob hanc charitatis tuæ excellentiam, qua nos dilexisti: optimè tibi conuenit nomen IVSTI, qui tot modos excogitas & inuenis, vt iniustitiam promerearis, qua nos iustos efficias. Ex animo tibi congratulor, ob huiusmodi amoris adinuentiones, ideoque tibi, qui eminenter es IVSTVS, dicam cum Propheta ESAIA: *Esaia 3. 10.*

quoniam

quoniam fructum adinuentionum tuarum comedes, dum per illas innumeras animas conquires & lucraberis.

DEINDE iniquitas illorum carnificum est expendenda, qui Satanæ instinctu, tantam hominum turbam conuocarunt, vt Christo illuderent, & eius ludibriis interessent: & simul compassione ducar, ob tantam huius Domini humiliationem, quæ eò peruenerit, vt esset hominum risus: detestabor verò eos, qui alios, ad offendendum ipsum Christum, & eius opera irridenda inducunt; ego verò, Saluator mi, cupio tanto huic spectaculo spiritu interesse, non ad te irridendum sicut milites: sed ad opera tua meditanda, & vt tuas adinuentiones exactiùs perpendens, tum ad tuorum dolorum compassionem, tum ad propriorum tolerantiam permouear. Hoc spiritu considerandi sunt mihi labores, & cruciatus, quos Christus Dominus post verbera, in eodem Prætorij atrio sustinuit, qui ad sex referri possunt, qui sibi ordine successerunt. II.

PVNCTVM II.

PRIMA iniuria Christo post flagellationem illata, fuit, quòd sacris eius vestibus a *eum exuerint*, est autem fas credere, quoniam hoc milites intendebant, vt tota turba vulneratum eius corpus videret: eum etiam tunica inconsutili exuisse, nudumque I.

a *Matt.27.28.*

omninò

omnino constituisse: ex quo & maximum dolorem, & insignem ignominiam ille sustinuit: dolorem quidem, quia iam vestes carni adhæserant, ob recentem sanguinem, qui fluebat cùm illas post flagellationem induit: item quia de militum crudelitate facilè præsumi potest, quòd violenter, & nulla tacti compassione, vestes abstulerint: Ignominia ipsa fuit etiam magna, quod in tot militum conspectu, se omninò nudum conspiceret, vt in meditatione proxima etiam perpendimus.

II. HVIC iniuriæ SECVNDA successit. Nam b *chlamydem coccineam siue* c *purpuream vestem circumdederunt ei*: quæ vestis talaris erat & propria aliàs Regum; sed Christo eam circumdederunt, vt illi illuderent, & falsum fictumque Regem notarent. Quod itaque mundus honoris loco habebat, id in Christi ludibrium conuertit; vt spectaculum quoddam, siue comicam Regis actionem, in eo exhiberet. O animarum Sponse, de quo Sponsa dixit: d *dilectus meus candidus & rubicundus, electus ex millibus*, propensissimum te video ad hos colores, non intuitu honoris, sed opprobrij & contumeliæ: in Palatio siquidem Herodis, veste alba indutus fuisti; apud Pilatum, purpurea: his tuis opprobriis, nobis promerendo innocentiæ candorem, & purpuram charitatis. Adiuua me Domine, vt hæc tua insignia, & ignominiosam purpuram, semper magni faciam, ignominiam reputans,

b *Matt.* 27. 28.
c *Marc.* 15. 16
c *Ioan.* 19. 2.
d *Cant.* 5. 10.

quidquid mundus honorem æstimat; honorem verò iudicans, quidquid ille reputat ignominiam.

DENIQVE considerare possum, talarem hanc purpuram significare sanguinea nostra peccata, quæ ipsi Christo fuerunt imposita; quæ magis illum premebant, & maiori ignominia afficiebant, quàm fuerit huius purpuræ ignominia. Præcipuè verò eadem purpura significabat ea opera, quæ in specie quidem, bona & eximia apparent, in conspectu verò Dei, impia sunt & detestanda, propter intentionem huius mundi, quem qui illa faciunt, intuentur, ideoque quibus operibus, Christum Dominum honorare debuimus eisdem contemnimus & irridemus. O Deus animæ meæ, ne permittas, vt tali te veste induam: nec pro me eam accipiam: quod si purpura sit mihi quærenda, ea sit ignitæ e *charitatis* qua *operiam* turpitudinem, & *multitudinem peccatorum* meorum, vt diuinis tuis oculis placeam, Amen. e 1. *Pet.* 4. 8.

PVNCTVM III.

TERTIA fuit iniuria, quod à *plectentes coronam de spinis, posuerunt super caput eius*, non auream, aut argenteam, aut è rosis aut floribus contextam, sed acutissimis spinis imposuerunt; quæ totum caput occupabat: quam cùm valdè furiosè, & impetu a *Matt.* 27. 29. *Ioan.* 19. 2.

magno imponerent, spinæ eius sacrum caput ex omni parte, ita pupugerunt, vt ex vulneribus magna sanguinis copia effluxerit.

I. CIRCA hanc coronam, consideranda est primò ignominia huius coronationis, & ingens eius dolor, cuius vtriusque corona hæc fuit instrumentum, imposuerunt enim eam ad illusiònem, loco eius quam Regibus, & iis, qui triumphum de suis hostibus agunt: & iis quos vt deos venerabantur, imponere consueuerunt: vt hac ratione ostenderent, in his tribus, dignum esse Christum, cui illuderetur: erat enim Regulus & fictus Deus, & proximè delatus ei triumphus, fuerat inanis. Sed talis fuit irrisio, vt simul crudeliter cruciaret. Nam quoniam spinæ plurimæ erant, & acutissimæ, caput lacerabant, & sanguinem extrahebant, quem verbera reliquerant in nobilissima totius corporis parte: fluensque per oculos & faciem, illam offuscabat, & deturpabat, ipsum verò sacrum caput frontemq; grauissimo dolore cruciabat.

b Cant. 3.11. SVRGE itaq; anima mea, & spiritu b *egredere, & sicut vna ex filiabus Sion, vide verum hunc Regem Salomonem, in diademate, quo coronauit illum mater sua*, aut potius nouerca Synagoga, ornans illum *in diem desponsationis illius*, quam in crucis thalamo, paulò post erat celebraturus.

c Psal. 8. 6. O Rex æterne, qui c *gloria & honore coronasti hominem, & omnia subiecisti sub pedibus meis*, tanquam eorum Regis, quomodo tu co-

rona-

ronatus nunc es ab hominibus, ignominiæ corona, & doloris! O ingratitudinem, & inhumanam hominum aduersus DEVM, feritatem! O ineffabilem DEI aduersus homines mansuetudinem & bonitatem! DEVS illos gloria coronat, ipsi illum ignominia: ille misericordiarum suarum magnitudine, illi feritate crudelitatum! Quomodo, igitur anima mea, istæ spinæ cor tuum non pungunt? Quomodo non copiosam aquam, ex capite tuo, & fontem lachrymarum, ex tuis oculis non educunt, cùm videas, talibus spinis punctum Regem cœlorum, vt æterni regni coronam tibi promereatur! O verè Rex Salomon, qui ad celebrandum cum animabus, desponsationem, spinis coronaris, meam quæso eisdem spinis corona, quo talis despōsationis particeps esse merear. O sacra IESV corona, quamuis mundo sis tremenda, ego tamen te & reuereor & adoro, tā quam DEI mei coronam. O sacratissimæ spinæ, si & ego cuspidibus vestris punctus fuissem: vt vulnera, quæ in illo capite fecistis, medelam meis vulneribus adferrent.

DEINDE meorum peccatorum grauitatem perpendam, præcipuè superbiæ, & sensuum voluptatis, quæ tremendæ huius coronationis causa fuerunt. Illa enim spinæ fuerunt, quæ venerandum illud caput, grauius multò pupugerunt atque torserunt, quàm illæ aliæ. Nam quia ego d *rosis*, & floribus *me coronaui*, vt meas delicias quærerem, coronatus II. d *Sap.* 2.8.

nam deliciarum & voluptatum, quæ delectat. Si enim in hac vita, ſicut alij huius mundi homines, me roſis coronem, quærens delicias & vanitates, poſtea f *conuerſus in ærumna mea configar ſpinis* meorum peccatorum, & conſcientiæ remorſibus: vt poſſibile non ſit, eas euellere. Gratias tibi, ô Rex ſupreme, victor glorioſe, & triumphator perpetue, ob hanc rationem quam elegiſti ad coronam & triumphum tuæ gloriæ obtinendum. Ex nunc ad te ſequendum me offero, ac præfero coronari me ſpinis in hac vita, vt poſtea gloriæ coronam obtineam in futura.

f *Pſal.* 31. 4.

PVNCTVM IV.

IMPOSITA capiti eius ſpinea corona, a *Arundinem quoque in dextera eius* poſuerũt loco ſceptri regij, hoc ſignificare volentes, quod eius regnum, eſſet inane, abſque ſubſtantia, & ipſe Rex, iocularis, & mobilis inſtar arundinis, mentis inops, quod ſe vellet Regem appellari, & in contemptum palmarum & ramorum aliarum arborum, quos turba geſtabat, cum eius triumphum nuperrime in Ieroſolymitano eius ingreſſu ſolemnizaret.

a *Matt.* 27. 29.

I. CIRCA hanc iniuriam perpendam, quàm parui mundus faciat regnum Chriſti; & eius doctrinam ac perfectionem, quam ille prædicabat; omnia iudicans vana eſſe, & nullius momenti: quanta verò ipſe Chriſtus humili

Aue Rex Iudaeorum: Quæ ſalutatio, etſi honorifica, quia tamen illuſionis intentione fiebat, afflictiſſimi huius Domini aures torquebat, qui in cœlis laudes audit Angelorũ, noſtriſq; orationibus exaudiendis valdè recreatur. O Rex ſupreme, quàm aliter ab Angelis in cœlo adoraris, quàm ab hominibus in terra! Angeli enim tanquam Deum, verumque Regem ſuum adorant: homines verò, adoratione ficta tibi illudunt, tanquam Deo falſo & ficto Regi! Ego te Domine adoro, & ex toto corde meo ſalutans, dico: *Aue Rex Iudaeorum*, & ſimul Gentium: aue Rex ANGELORVM & hominum: Aue Rex cœli & terræ: Salua me, qui es Rex vniuerſorum, meque in Regnum tuum admitte, vt te fruar in æternum, Amen. 29. *Marc.* 15. 18. *Ioan.* 19. 3.

LICET etiam perpendere, bis fuiſſe CHRISTVM Dominum noſtrum in ſua Paſſione ſalutatum: ſemel quidem ſecreta fictione & hypocriſi, cùm dixit ei Iudas: f *Aue Rabbi*: iterũ verò publica fictione; vt hic, cùm ad illudendum milites *genu flexu* dixerunt: *Aue Rex Iudaeorum*. In quo duplex genus peccatorum indicatur, qui DEVM offendunt. Alij enim hypocritæ ſunt, qui fingentes ſe DEVM amare ac reuereri, re ipſa tamen nec amant, nec reuerentur: alij verò non hypocritæ ſunt, ſed publicè aliis ſunt ſcandalo, dum res ſacras & diuinas publicè irrident, & contemnunt, & pro vtriſque patitur Chriſtus, vt omnibus adferat ſalutem. Nec myſterio caret, quod f *Mat.* 26. 50

g *Mar.* 15.19 Euangelista dixit *genu flexo* g *adorabant eum*, & non dixit *genibus flexis*, vt significaret huius mundi homines, non se totos Deo tradere, sed partem vnam Deo, alteram mundo dare: ideoque vno genu honorem suum, delicias, & facultates terrenas adorant, altero tantùm Deum. Sed hæc adoratio parum illis prodest, quia Deus non dimidiato corde, sed integro, vult sibi seruiri.

PVNCTVM V.

VERBIS iniuriosis, addebant milites etiam opere, alias iniurias, quæ dolorem adferrent & ignominiam. Nam alij a *accipiebant arundinem, & percutiebant caput eius*, spinas ipsas sic amplius capiti infigentes. Alij b *alapas illi dabant*: Alij c *expuebant* in eum: faciem eius, sputis suis stomachum & horrorem mouentibus, defœdantes.

a *Matt.* 27. 30. *Mar.* 15 19.

b *Ioan.* 19 4

c *Matt.* 27. 30.

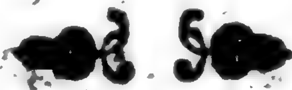
HOC triplex genus iniuriarum referunt Euangelistæ. Est verò fas credere, alios pulsasse pugnis faciem, & pedibus alias corporis partes; alios verò capillos & è barba pilos extraxisse; Vt in domo Pilati, similia pro Gentibus pateretur iis, quæ apud Caipham passus fuerat pro Iudæis. Solùm Gentiles, à velanda eius facie abstinuerunt; quia eum tractabant tanquam Regem, licet fictum, & comicum: & quoniam eius facies valdè defœdata, non iam præferebat illam maiestatem, vt respectum & timorem illis adferret, ne etiam aper-

tè illum percuterent, & expuerent. O mundi Saluator, quoties tuæ iniuriæ repetuntur, quoties dura tua tormenta iterantur! Suffecisset, Domine, semel fuisse colaphizatum, consputum, & pro nostris peccatis pulsatum sed charitas tua vult iterata hæc tormenta sustinere, à Iudæis & gentibus; vt ab omnibus cruciatus, pro omnibus satisfacias; & pro omnibus misericordiam obtineas, omnes te, Domine, benedicant: & pro tanta tua charitate tibi dent gloriam: quandoquidem verò pro omnibus pateris, omnes quoque tuæ passionis fructum consequantur, Amen.

In singulis hisce iniuriis perpendere licet, quæ supra *meditat.* 30. sunt notata, inuictam præcipuè Christi patientiam, & humilitatem in eis tolerandis, etiamsi illæ fuerint innumeræ: eò quod plurimi essent milites, qui illas inferebant: & facilè credi possit, sæpiùs illas repetiuisse: vt vel ita tempus fallerent, vel hoc solatio, iniurias ei inferendi oblectarentur; qui eisdem sustinendis maximè oblectatur, vt vitam & salutem eisdem promereretur, à quibus illas tolerabat.

Tandem considerabo, quam defatigatus & afflictus remanserit Christus ipse Dominus noster, ex hisce ludicris tormentis: quàm fuerit eius caput debilitatum, ob sanguinis copiam, quem per vulnera spinarum effundebat; quàm deformatus venerandus ille vultus, tum sanguineis maculis, tum sputorum multitudine: quam liuidus ex impactis ei colaphis.

PERPENDAM etiam, neminem ibi fuisse, qui in tantis afflictionibus constituto, compateretur, aut verbum pro illo loqueretur: aut feræ illius gentis furiam reprimeret: donec ipsi cruciando sunt defatigati. Quamuis non fuerit defatigatus ipsius patientissimi IESV, sed potiùs ad noua tormenta, quæ illum expectabant, sese præpararet. Quare rationi consonum est, vt ego non defatiger, nec desistam à lachrymis, ad eius pedes, pro eius laboribus, fundendis, & pro meis peccatis, quæ eorum causa fuerunt, & adorans illum, adoratione vera, petam gratias, tanquam à Rege vero: Et quidem non alias, quàm vt me contemptuum & dolorum suorum participem faciat: & simul, vt humilitatem patientiam, & charitatem in eis tolerandis mihi concedat, quam ipse in eis ostendit.

MEDITATIO XXXVII.

DE ECCE HOMO, ET VLTImo examine, quo Pilatus Christum examinauit.

PVNCTVM I.

INGRESSVS Pilatus locum, vbi erat Christus Dominus, videns illum crudeliter adeò tractatum ac deformatum, existimauit, vel solo eius aspectu fore, vt plebis furor placaretur. Iussit itaque vt milites, ad quendam Prætorij locum eminentem, vbi posset ab omnibus facilè videri, eum deducerent præueniens verò ipse ad eundem locum, a *dicit eis, Ecce adduco vobis eum foras, vt cognoscatis, quia nullam inuenio in eo causam*, cur sit morte mulctandus. *Exiuit ergo* IESVS, *portans coronam spineam, & purpureum vestimentum.* a Ioan. 19. 4

PERPENDAM hic ruborem illum, quo Christus Dominus fuerit affectus, cum esset coram tanta populi multitudine, vilissimo & abiectissimo illo corporis & vestium cultu, & quanta animi de-

anima mea, eundem hunc hominem, aſpice ſecundũ exteriora omnia, quæ in illo cerni poſſunt; vt miſerandæ eius figuræ compatiaris; aſpice hunc hominem flagellis vulneratum, ſputis defædatum, alapis liuidum; aſpice eundem ignominioſa veſte indutum; doloris & contẽptus coronâ coronatum; aſpice eum attentè, & intelliges, veriſſimè ipſum dixiſſe: b *Ego ſum vermis & non homo, opprobrium hominum & abiectio plebis*, & qui c *ſpecioſus* aliàs erat *forma præ filijs hominum*, idem nunc omnium eſt deformiſſimus. d *Non* enim *eſt ſpecies ei, neque decor: & vidimus eum, & non erat aſpectus*. O Fili hominis, Deus & homo verus; ſatis magna fuit humiliatio, quòd te ad formam hominis ſuſcipiendam abieceris; cur te adhuc in ea forma abiicis, vt vermis potius quàm homo, & plebis abiectio, opprobrium hominum habearis? Superbia, qua ego contendi plus eſſe, quam homo; & Deo comparari volui; illa in cauſa eſt, cur tu, Deus meus, ita te abieceris, vt minùs videaris eſſe, quàm homo: tam deteſtanda enim ſuperbia, medicinam exigebat ſtupendæ huius humilitatis. O vtinam externus meus homo, tuo eſſet omnino ſimilis; gaudens, ex vera humilitate, calcari ſe tanquam vermem; & minùs quam hominem, & opprobrium hominum haberi.

b *Pſal.* 21.7.
c *Pſal.* 44.3.
d *Iſaia*. 53.2

II. DEINDE ſunt eadem verba expendenda, quatenus fuerunt à diuino Spiritu, per os Pilati prolatã: ECCE HOMO: qui etſi homo tantum eſſe videtur, plus tamen eſt, quàm

homo: quia filius est Dei viui, Messias in lege promissus, hominum & Angelorum caput humani generis Redemptor, & vnicum miseriarum eius remedium; cuius tanta fuit charitas, vt hanc figuram adeò lamentabilem, hominum tantùm amore susceperit; vt peccatorum eorum debita soluens, eos ab æternis pœnis, quas peccatis suis promeruerant, liberaret. quamobrem dignus est, cui infinitæ gratiæ agantur, & omnes eundem verum hominem, & verum Deum confiteantur, laudent, adorent, eique seruiant in secula. Amen.

HAS & similes excellentias perpendens in hoc homine, & quasi mihi verba illa: ECCE HOMO dicerentur, prorumpam in affectus admirationis, amoris, & fiduciæ, dicens: Itane est possibile, vt homo excelsus adeò atque diuinus, ita sit abiectus? quid est, quod non mihi liceat sperare; ab eo qui tantam mihi benignitatem & amorem ostendit? quomodo non deficio præ amore eius, qui tanta pro me fecit? ô homo, plus quàm homo, honor generis hominum; ego te adoro & glorifico, tanquam hominem & Deum verum ac æternum; supplexque oro, vt me in tuum seruum accipiens, flebilem istam vultus tui figuram vultui meo inuras.

III. TERTIO, eadem verba perpendum, tanquam ab æterno Patre prolata, dicente, ECCE HOMO, quem ego in mundum misi, vt hominum esset Magister, & totius perfectionis ac sanctitatis exemplar; cuius vt exemplũ re-

linqueret tremẽdam hanc accepit figuram: attendite ad internas eius virtutes, in medijs huiusmodi afflictionibus constituti; eius humilitatem, in tot opprobriis; eius paupertatem spiritus, in tanta nuditate; eius mansuetudinem, in atrocibus adeo iniuriis; eius patientiam, in horrendis adeo doloribus; eius modestiam, inter tot ipsum blasphemantes; obedientiam, inter tot persecutores; charitatem, in medio eorum, qui illum oderunt. Et siquidem ipse in vestrum exemplum, hanc figuram assumpsit, diligenter illam inspicite, & vestris animis insculpite. O Pater æterne, nunquid homo iste, ille ipse est, de quo tum in eius Baptismo, tum in Transfiguratione dixisti: e *hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipsum audite?* si idem hic est, qui tunc; vbi columbæ figura, quæ eius declaret innocentiam? vbi nubes splendida, quæ ostendat eius Diuinitatem? vbi Moyses & Elias, qui sua præsentia, authoritatem & opinionem illi concilieta? nam his omnibus eum video destitutum, sed intelligo tamen, eius virtutes nunc ipsum comitari, quæ prædicent innocentiam, Diuinitatem manifestent, & personæ authoritatem adferant. Siquidem autem iubes, vt illum aspiciam & imiter, adiuua imbecillitatem meam; & terreni hominis imaginem in me delens, fac me me conformari imagini huius hominis Cęlestis. Hac igitur ratione pergã aspicere Christum Dominũ nostrũ internè & externè, attẽdens, eum, qui in externis videtur

e Matt. 3.17. & 7.5.

minus

minus esse, quàm homo; in internis plus esse quàm homo: In externis deformis est, ob horrenda vulnera; in internis speciosus ob admirandas eius virtutes: conabor verò firma concipere desideria, singulas illarum imitandi.

IV. DENIQVE ad æternum Patrem conuersus, vt obtineam, quæ desidero, dicam illi, ECCE HOMO, ô Pater æterne, ob mea peccata vulneratus & deformatus: tu iubes illum aspicere, vt illi compatiar: ego supplico, eundem vt tu aspicias, vt mei miserearis. Vis me illum aspicere vt imiter; eundem & tu aspice, vt eius intuitu, vires mihi ad illum imitandum concedas. O Pater supreme, quem omnes homines, grauibus peccatis iniuria affecimus; respice istum hominem, grauibus doloribus cruciatum, vt pro nostris offensoribus satisfaceret; vt placatâ irâ tuâ, omnes illas nobis remittas! O Pater misericordiarum, ECCE HOMO, qui intra cor suum, omnes homines continet, & vitam suam pro omnibus offert; ne in me solum oculos coniicias, sed simul etiam in istum hominem; & quod ego per me nõ sum promeritus, hoc mihi per illum, qui id promeritus est, concede. † *Protector noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui*: non est enim possibile, vt quos ille in occulto faciei suæ, tali figura afflictæ, absconditos habet, tu eos deseras: respice, DEVS meus, in hoc speculum, in quo diuinam tuam faciem videbis, cum sit *imago substantiæ tuæ*, & per eum

† Psal. 83. 10.

nos

nos etiam respice; ac videbis eius nos esse imaginem; & ob amorem, quo tuam imaginem prosequeris, ignosce, reforma, & sanctifica omnes, qui ad eius imaginem conditi, & sanguine, quem in flebili illa figura effudit, redempti sumus.

PVNCTVM II.

AD hæc verba Pilati, responderunt *a Pontifices & Ministri clamantes: crucifige, crucifige eum*. Consideranda hic est, Diabolica Pôtificum & Sacerdotum, plebisque ab eis permotæ crudelitas, qui non solùm non sunt compassi Domino huic, adeò vulnerato, & afflicto, sed odio potiùs incredibili, conspecta afflictissima illa figura, sitis eorum creuit, vt alia maiora illi adderentur, dicentes: *crucifige, crucifige*, atque si dicerent Pilato, quod benè cœpisti, eum verberando, perfice, eum etiã crucifigendo; siquidem verbera crucifixionem præcedunt. O quantum sensum effecerint isti clamores in auribus saluatoris, respicientis plebis illius pertinaciam, in vrgenda eius morte, maiori feritate, quàm ipsi Gentiles, qui satis esse existimabant, quæ illata ei fuerant tormenta: populus verò ille, noua alia vt inferrentur, vrgebat. Meminerat beneficiorum, quæ in eundem populum ipse contulerat; & aduertens, quãtum malum pro eis ipsi rependerent, vehementer dolebat, ob supplicium, propterea illis inferendum: ac

a *Ioan.* 19. 6 *Luc.* 23. 21.

desertionem, quàm à Deo merebantur. O anima mea, quomodo non præ dolore crepas, videns tanto odio haberi eum, qui summo amore dignus erat? quomodo facies tua nō lachrymis perfunditur, videns tui Domini faciem sanguine perfusam; & adhuc eius inimicos sitientes, vt reliquum effundatur: ama igitur toto cordis affectu eū, qui tantoperè te amat vt sic aliquo modo ei respondeas pro adeo iniusto odio, quo eius hostes eum prosequuntur & stude feruentiùs eum diligere, quàm ipsi hostes eum detestentur.

COMMOTVS Pilatus proteruiâ Pontificum & Ministrorum, b *dicit eis: accipite eum vos & crucifigite: ego enim nō inuenio in eo causam* ad id sufficientem; *responderunt ei Iudæi, nos legem habemus, & secundùm legem nostram debet mori, quia filium Dei se fecit.*

b *Ioan.* 19. 6.

IN his verbis, accusarunt Pontifices illi & Ministri Christum Dominum blasphemiæ; blasphemiam iudicantes, quòd dixerit se esse filium Dei, non adoptione, sed naturâ, quare iuxta legem, debere pœna mortis puniri. In quo apparet huius detestandæ gentis cæcitas, quæ ipsam Dei veritatem, scripturis asserentibus, Messiam esse Filium Dei, probatam, totque prodigijs, quæ Christus ad certam eius fidem faciendam edidit confirmatam; ipsi blasphemiam appellabant. Constat igitur, ipsos potiùs blasphemos esse, qui eam veritatem, blasphemiam appellant; ac propterea illos pœnâ legis, aduersus blasphemos, fuisse dig-

nissimos

nissimos. Veruntamen hic vera blasphemia condonatur, falsa verò castigatur, quia Dei filius, eò se voluit demittere, vt tanquam blasphemus castigaretur, quò veniam verarũ blasphemiarum promeretur. O Rex supreme, verissimum quidem est, tibi secundùm legem esse moriendum; non quod te filium Dei feceris, sed quod cum verè filius Dei esses, factus sis homo, vt morte tua, multos Deo filios adoptiuos generares. Per eandem mortem supplex oro, me vt facias filium tuum, & vt talis peccato moriar, mundo, & carni: & mihi viuere desinam, vt tibi viuam. Amen.

Ex his discam, quàm sit proprium iniquorum & imperfectorum, legem iactare & perpetuò inculcare; quam tamen ipsi minimè seruant; nisi in ijs, quæ ipsorum palato arrident, & honorem promouent. ad ea enim consequenda, legem adhibent; vt sic dissimulantes, deprauatam suam intentionem, occultent. Ego autem peruersum hunc & obstinatum morem detestans, legem ita iactare studebo, vt re ipsa integram obseruem, memor illius Apostoli sententiæ c *non auditores legis iusti sunt apud Deum, sed factores legis iustificabuntur*. nam alioqui ipsa d *lex*, vt idem Apostolus ait, *iram operatur*, hoc est me ipsum condemnabit, inobedientiam meam aperiens.

c Rom. 2. 13.
d & 4. 14.

PVNCTVM III.

a Ioan. 19. 8. *Cvm a ergo audisset Pilatus hunc sermonem, magis timuit; & ingressus est Prætorium iterum & dicit ad* IESVM, *vnde es tu?* IESVS *aũt responsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilatus, mihi nõ loqueris? nescis, quia potestatem habeo crucifigere te, & potestatẽ habeo dimittere te? respondit* IESVS. *Non haberes potestatem aduersum me vllam, nisi tibi datum esset desuper; propterea qui me tradidit tibi, maius peccatum habet.*

I. CONSIDERANDA hîc est, causa huius timoris Pilati, cùm audiuisset, Christum Dominum, facere se filium Dei: insignes enim virtutes, quæ in Christo resplendebant, credibile valde faciebant, ita esse, vt ipse dicebat. quare Pilatus, ne diuinam indignationem incurreret, eum condemnare metuebat. O quàm admiranda fuerit illa mansuetudo, & patientia; quæ vel sola, absque insignibus alijs prodigijs, fuit sufficiens, vt Gentilis ille iudex, etiamsi alioqui iniquus, credibile iudicaret, hominem adeò afflictum, maleque tractatum, posse esse filium Dei viui! da mihi, ô bone IESV, has tuas virtutes ita imitari, vt propter illas, in me glorificeris.

II. DEINDE considerandum, statim, superbiã iniquum hunc iudicẽ inuasisse; indignatus est enim, quòd Christus illi nihil responderet, aduersus suam authoritatẽ à Christo peccari existimans. Eodẽ tendit eius præsumptio,

& in-

& inflata illa grauitas, & verborum iactantia, vt efficeret se à Christo æstimari: quæ omnia, vt propria sunt hominum huius mundi insignia, ita sunt à me procul repellenda, si à partibus Christi stare volo.

III. PRAE omnibus autem perpendenda est admiranda Christi Redemptoris nostri prudentia, in tacendo & loquēdo. Tacuit enim in hoc loco, quando eius responsum, in sui tantum defensionem fuisset opportunum: locutus est tamen, quando id erat ad propugnandum Dei honorem necessarium; & ad corripiendum iudicem superbum, qui suam iactabat potestatem; tantaque libertate tunc est locutus, atque si in tanta miseria constitutus non fuisset. Dixit itaq; illi, ne tuam iactes potestatem, quæ re ipsa tua non est, sed desuper tibi data à Patre meo cœlesti, sine cuius licentia & permissione, nihil aduersum me potuisses. In quo ipso maximè eminet æterni Patris bonitas, qui in proprium filium potestatem dederit tam impio Iudici, in bonum nostrum. O Iudex supreme, cui Pater æternus potestatem dedit, viuos & mortuos iudicandi: gratias tibi ago, quòd adeo superbo Iudici, & suam potestatem iactanti, cùm ex altera parte adeo esset timidus, vt eâdem potestate rectè vti non auderet, subiicere te volueris. Libera me Domine, ab his adeò perniciosis extremis, vt neque superbia insolescam, nec pusillanimitate opprimar.

PVNCTVM IV.

a Ioan 19.12 PROPTER hoc responsum Christi Domini, a *quærebat Pilatus* liberum *dimittere* IESVM: *Iudæi autem*, minas intentantes, *clamabant dicentes, si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris, omnis enim qui se Regem facit, contradicit Cæsari.* Atque si distinctiùs illi dicerēt, si hunc dimittis, accusabimus te apud Cæsarem, quòd eius hostem, qui se Regem fecerit, in detrimentum Imperij ipsius, liberum miseris. b *Pilatus autem, cùm audisset hos sermones* conterritus, *adduxit foras Iesum, & sedens pro tribunali, dixit Iudæis*, ECCE REX VESTER. Hæc verba considerari possunt, vel tanquam à proprio Pilati spiritu prolata, vel tanquam prolata à Diuino spiritu, qui ad ea dicenda illum permouit.

b Ioan.19 13

I. PILATVS illa dixit in ludibrium, atque si dixisset, ecce miserum hunc, quem dicitis, facere se Regem vestrum: quòd neque Rex sit, nec prætendat Rex esse. non est enim nisi Actionis alicuius comicæ Rex; vt corona hæc, sceptrū, & purpura, quibus est ornatus, ostendunt. Nec credite hūc posse facere se Regem, aut Cæsari cōtradicere. O Rex cœlestis, quàm es abiectus inter homines, formam gerens ficti & depicti Regis, luens hac humiliatione superbiam & ambitionem, qua illi regnare appetunt. b Rex quidam *Israel mutauit habitum suum, & ingressus est bellum*, vt hac larua mor-

b Reg.22. 30.

tem

tem euaderet, quam eius aduersarij *ipsi soli* machinabantur, cæteris omnibus illæsis dimissis. Sed tu DEVS meus, Rex verus Israel, accipis insignia, & Regis titulum, quo morti teipsum tradas, vt te mortuo exteri à morte liberentur. Benedictus hic sit Rex, qui ita suos diligit subditos, vt quò illi viuant, velit ipse mori! moriar ego Domine millies, vt tu in me viuas, & ego tibi viuam.

HAEC eadem verba, dixit Spiritu diuinus ore Pilati Iudæis, vt illis indicaret, quod præsentem haberent, quem tantopere aliàs desiderassent, ECCE REX VESTER, quem per tot annos expectastis, Regem & Messiam, in Prophetis promissum, ad vestrum remedium. c *Regem constitutum à Deo, super Sion montem sanctum eius*; qui succedit in domo Dauid, cum virga æquitatis, cuius regnum erit æternum; Regem à Deo vnctum, vt vos à Dæmonis liberet seruitute; ecce illum vobis hic offero; aspicite, num illum noueritis, & in verum Regem vestrum, sicut reipsa est, recipere velitis. Eodem quoque spiritu existimabo, eadem verba mihi & Christianis omnibus dici, ECCE REX VESTER, Rex sanctus & sapiens, mansuetus, & humilis, liberalis, profusus, adeoque beneuolus, vt vestri gratiâ, flebilem hanc figuram acceperit, cruciatus & tortus: ecce Rex ab æterno Patre constitutus super Ecclesiam militantem & triumphantem; Rex cœli & terræ, Rex

II.

c *Psal.* 2.6.

gloriæ, Rex æternus, cuius regni non erit finis.

Aspice anima mea, num Regem hunc recipere velis, debitamque illi subiectionem offerre; cogita, num dedigneris, in Regem tuum habere eum, qui in externis adeò est abiectus & contemptus; cogita, num eius insignia induere libeat, & in eius semper esse comitatu: tibi siquidem venit hic Rex. Libentissimè, mi Rex, te accipio, & vt Regem meum adoro; & quò te magis abiectum cerno, eo te pluris æstimo: indue me Domine insignia tua: honorificum est siquidem subdito, vestibus sui Regis esse indutum.

PVNCTVM V.

CVM Pontifices CHRISTVM vidissent, & Pilatum audiuissent dicentem, a *Ecce Rex vester: illi clamabant, tolle tolle crucifige eum. dicit eis Pilatus: Regem vestrum crucifigam? responderunt Pontifices: non habemus Regem, nisi Cæsarem.*

a *Ioan.* 19. 15.

I. CONSIDERANDA hic primùm est execranda gentis huius rabies, quæ nec videre quidem Christum volebat. id enim illa verba significant, tolle, tolle; atque si dicerent, ne amplius eum oculi nostri videant, crucifige eum, vt semel tandem esse desinat. re ipsa id præstiterunt, quod in Sapientia, de eis scriptum erat. b *Circumueniamus iustum, quoniam inutilis est nobis, & contrarius est operibus no*

b *Sap.* 2. 12. *&c.*

bus nostris, & improperat nobis peccata legis, & diffamat in nos peccata disciplinæ nostræ: promittit se scientiam Dei habere, & filium Dei se nominat: grauis est nobis etiam ad videndum, quoniam dissimilis est aliis vita illius, & immutata sunt via eius. O iuste iustorum iustissime Saluator noster, nobis commodissime & vtilissime, quia sine te omnes inutiles essemus, & æternùm periremus? Grauis est impiis aspectus tuus; sed bonis est gratissimus; rebelles peccatores, te videre non volunt, sed iusti semper cupiunt contemplari: nunquam quæso, subtrahat se diuina ista tua facies, ab oculis meis; quamuis in ea tristi figura, quam mei gratiâ accepisti. nam cùm te ita affectum aspicio; inducor & adspiro ad tuos labores imitandos, vt te videam postea, fruarque in æterna requie.

DEINDE iniquitas & cœcitas consideranda est huius gentis, quæ verum Regem à Deo sibi, in magnum suum commodum, datum reiicientes, Tyrannum illum in Regem suum acceptarunt, qui facultatibus & libertate, quam illi tanti faciebant, spoliabat; & quem antea detestabantur; nunc, in odium Christi, recipiunt; ne ipsum Christum Regem habeant: in cuius sceleris pœnam, permisit Deus Dominus noster, vt verum Regem & Messiam amitterent quidē; sed terrenus ille Rex quem ipsi elegerant, contra eos versus, eosdem destrueret ac desolaret. II.

HAEC omnia applicare mihi ipsi licebit,

MEDITATIO XXXVIII.

DE CHRISTI AD CRVCIS mortem condemnatione.

PVNCTVM I.

EDENTE a *Pilato pro tribunali*, vt sententiam contra Christum proferret; *misit ad eum vxor eius. dicens, nihil tibi & iusto illi: multa enim passa sum hodie per visum propter eum.* Hæ visiones, quas vxor Pilati in somniis habuit, potuerunt prouenire vel à Dœmone, vel à bono Angelo, alij enim sancti ab vno, alij ab alio factas contemplantur, & vtroque modo vtilitatem aliquam haurire licebit. a Matth. 17. 19.

I. LICET ergo primùm considerare, quod Dœmon extremam videns CHRISTI Domini mansuetudinem, & inuictam eius in tot iniuriis & doloribus patientiam, suspicari cęperit, ipsum verè esse Messiam, & filium Dei. & qui regnum eius esset destructurus; ideóque vxorem Pilati, in somniis conterruit, vt illa curaret impedire ipsius Christi mortem; existimans per vxorem, posse marito persuadere, quod ipse volebat. Est verò attenta consideratione dignissimum, quàm

sit inuicta virtutis heroicæ vis, quæ vel ipsis Dœmonibus adfert admirationem, de quibus Sanctus Iacobus ait, quod b *credant & contremiscant*. credunt enim, ipsis iudicijs conuicti; contremiscunt verò, ob maiestatem & sanctitatem, quam credunt: Vtinam omnes has virtutes Saluatoris aspicerent, vt in eum crederent & reuererentur! non tamen hoc solo contenti essent, sicut Dœmones, sed imitarentur eundem, & illi, vt par est, seruirent.

b *Iacob. 2. 19*

II. LICET etiam considerare, bonum Angelum fuisse, qui vxori Pilati inspirauerit, ac dixerit, si eius maritus Christum condemnaret, fore, vt ipse etiam condemnaretur, & grauissimas subiret calamitates; populus verò Hebræus esset desolandus. Et in hunc modum, aliqua illi per visum obiecit, quibus illa territa, marito persuaderet, vt Christum liberum dimitteret; ac propterea illa, Christum iudicauit esse iustum; taleque testimonium dedit apud maritum, cùm significauit, *nihil tibi & iusto illi*. O iuste, & hominum iustificator, cuius iustitia notissima est ac testatissima; quæ tamen, etiam cum talis sit, nec admittitur, nec approbatur! iustifica me iustitiâ tuâ, & eius me fac participem; quia nec sine tua societate viuere possum; nec vellem vnquam ab ea diuelli.

PVNCTVM II.

SEDENS *pro a tribunali Pilatus, videns, quia nihil se excusando proficeret sed magis tumultus fieret, accepta aqua lauit manus coram populo, dicens; innocens ego sum à sanguine iusti huius: vos videritis, & respondens vniuersus populus, dixit: sanguis eius super nos, & super filios nostros.* a Matt. 27. 24.

PERPENDENDVM hic primùm est, quã frequenter Euangelistæ in hac historia; in memoriam nobis reuocent, Christi Domini nostri innocentiam, & testimonia, quæ Pilatus de ea reddebat, vt in singulis eius tormentis meminerimus, eum propter nostra peccata pati; hac enim via, inuitant nos, ad maiorem innocentis huius Domini compassionem, & ad nostra peccata, propter quæ tantas ille pœnas sustinet, deflenda. I.

DEINDE furiosa Iudaici illius populi nequitia est perpendenda, qui modò Christo vitam adimeret, effundendo eius sanguinem, proprium suum & filiorum obtulerint accipientes super se pœnas & supplicia, quæ Iusti huius mors adeò iniusta merebatur: & ita re ipsa illis euenit. Nam Christi sanguis, qui potens aliàs erat, ad vitam eis præstandam, qui sua culpa eum offendebant, factus est illis occasio mortis, in sua pertinacia persistentibus. Sed ego, alio quàm Iudæi spiritu, dicam æterno Patri, sanguis iusti huius filij tui, ve- II.

niat super me, & super Christianos omnes, vt nos mundet ac sanctificet. Et ego meum sanguinem tibi offero, desiderans illum effundere, pro eo, qui suum pro me effudit. O sanguis Saluatoris mei pretiosissime, ne venias super me, sicut super istos rebelles, vt me confundas; sed benignè veni, vt me laues ac iustifices. O Redemptor mi, ne permittas me Pilati exemplo, manus meas aqua lauare, corde interim culpis maculato remanente; & iniqua opera, humano timore perpetrans, excusare ea velim, & in specie lauare; alteri tribuens id, cuius miser ego sum reus.

PVNCTVM III.

a Luc 23. 24. PILATVS a igitur *adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum, qui propter homicidium & seditionem, missus fuerat in carcerem, quem petebant.* IESVM *verò tradidit voluntati* b *eorum vt crucifigeretur.* b Matt. 27. 62.

I. HAEC fuit sententia iudicis contra Christum, qua illum ad mortem crucis condemnauit. circa quam perpendendum est PRIMVM, quàm fuerit iniusta, & simul crudelis; siquidem ipsemet iudex, Christum iudicabat innocentem, & eius innocentiæ testimonium reddebat, non solùm verbis, sed externa quoque illa lotionis manuum cærimonia, & nihilominus humano timore permotus, illam pronunciauit, ne populus eum apud Cæsarem ac

cusaret; nihili faciens, ob eum timorem, ipsam iustitiam conculcare.

FVIT quoque eadem sententia crudelis: sciens enim Pilatus, Pontifices per inuidiam Christum tradidisse, & ex odio cupere, vt crucis mortem subiret; eum tamen *tradidit voluntati eorum*; secutus nimirum nō rationem nec iustitiæ, aut misericordiæ leges; sed furentis populi voluntatē, quę non, nisi crucis morte Christo illata, conquiescebat. O dulcis IESV, nec te, nec tua tradere volo tyranno adeò crudeli, qualis mea est propria voluntas; volo potiùs me & omnia mea tuæ voluntati tradi: mea enim voluntas, adeò est crudelis, vt non videatur cessatura, donec te iterum in me crucifigat admissa culpa; tua verò voluntas, adeò benigna est & misericors, vt gratia sua, me sit à morte liberatura.

DEINDE, considerandum est illius gentis gaudium, & clamores quos edidit, cùm talem sententiam audiuit pronuntiari; O quales inuicem congratulationes sibi dixerint; quòd tanti voti compotes euaserint! quod totum in grauem Christi Domini nostri iniuriam cedebat, qui audiebat omnia. II.

PRAE cæteris verò, & maiori deuotione perpendam, qua ratione CHRISTVS Dominus noster, audita hac sententia, quamuis ex parte iudicis iniustissima, attendens tamen, eam ab æterno Patre, in mundi remedium decretam, statim libentissimè eam acceptarit, non appellans ab ea, non con- III.

querens de iniuria, quæ illi inferebatur; n
verbum dicens aduersus Iudicem aut ei
ministros: sed prompta voluntate, sese ad ei
executionem, propter nostrum bonum obt
lit; seipsum beneuola sua voluntate, rabid
suorum inimicorum voluntati, tradens; vt i
li exequerentur, quod Pilatus sententia si
decreuerat. Gratias tibi dulcissime Reden
ptor, pro beneuola ista voluntate, qua senten
tiam adeò iniustam & crudelem acceptasti
vt me, à iustissima sententia æternæ damna
tionis, quæ contra me lata erat, liberares
quid tibi pro ista tua voluntate reddam! ecc
meam tibi omninò trado, vt tuam in omni
bus exequar: paratus sum ad acceptandan
quorumcunque laborum in me sententiam
quam tu decreueris, aut ferri permiseris. Ad
iuua me verò gratia tua, vt nec timore, ne
pusillanimitate, vnquam recedam à tuis man
datis, aut officio meo desim, quod mihi in
iunxeris.

IV. LICET præterea, piè meditari, aliquem e
discipulis, qui, licet occultè, huic sententia
interfuerit, mox ad Virginem sanctissiman
iuisse: flebilemque figuram filij eius, & quòd
ad mortem crucis damnatus iam esset, retulis-
se. Qua relatione fuit cor Virginis transfixum,
& vltra quàm sentiri aut dici possit afflictum:
sed exactissima resignatione tamen: in volun-
tate diuina, sententiam amplexa est: nihil du-
bitans, filium suum eandem acceptasse, vt se
patris sui voluntati conformaret. O Virgo

suprema

ſuprema conforta cor tuum: nam ſacrificio interfutura es, in quo Patri æterno offeres, quod ab eius manu acceperas: & ſi grauem tibi attulit pœnam triſtis illa relatio, quam tuis auribus accepiſti: maiorem multò adferet triſte illud ſpectaculum, quod tuis oculis perſpicies.

MEDITATIO XXXIX.

DE BAIVLATIONE CRVCIS, & quæ euenerunt antequam ad Caluarium montem perveniretur.

PVNCTVM I.

ROLATA, & acceptata ſententia, tria milites notatu digna fecerunt, ex mandato iudicis. I. a Matt. 27. 31 a Marc. 15. 21.

PRIMVM fuit, a *exuere eum chlamydem, & induere eum veſtimentis eius:* Vt ſic agnoſceretur: ſed non legitur tamen, quod abſtulerint illi ſpineam coronam, ſed illam potiùs reliquiſſe credendi ſunt, ne aliquod illi leuamen adferrent. O dulcis IESV, exactè ſatis perſonam egiſti veri Regis, & propterea coronam tibi relinquunt, quæ regni tui perpetuitatem ſignificat. Tempus iam eſt, vt latronis & malefici,

cùm

dreas, dixerit: *salue crux pretiosa, diu desiderata, solicitè amata, sine intermissione quæsita, & aliquando cupienti animo præparata*, veni, & expansis vlnis te complectar, quia tu me in tuis excipies; veni, daboque tibi osculum pacis ore meo; quia in te caput meum reclinabo, dormiamque in pace, vltimũ mortis somnum. O quàm tenerè amplexatus fuerit Christ⁹ Saluator noster suam crucem: primoque illo amplexu eandem sanctificauerit; quàm lubens acceptam suis manibus, afflictis suis humeris imposuerit! O dulcis IESV, largire mihi gratiam, talibus oculis, tuam crucem aspiciendi, & amore isto complectendi, eodemque desiderio eandem quærendi; & in ea ita gloriandi, vt non requiescam, donec in ea moriar.

TERTIVM fuit, quod duos latrones ex carcere eduxerit, qui illum in itinere comitarentur; sic enim Sanctus Lucas ait, b *ducebantur alij duo nequam cum eo, vt interficerentur*. Hoc autem in magnum ipsius Christi Domini dedecus, & ignominiam cedebat: quia vt latro & nequàm, habebatur. O quàm diuersis oculis, latrones illi crucẽ aspexerunt: quos ne eã viderent, clauserunt, eius conspectu perterriti; illi culpam amantes, pœnam horruerunt: sed dilectissimus noster IESVS, pœnam amplexus est, culpam detestatus: illi pœnam, quam propriâ culpâ erant meriti, refugiebant: Christus verò pœnam acceptauit, quam aliena culpa fuit promerita. III. b Luc.23.33.

Gratias tibi, dulcissime Saluator, quod ita iucundè amplexus fueris crucis pœnam, absque tua culpa, vt me à mea liberares. Muta cor meum ad similitudinem tui: vt, siquidem culpas, vt latrones illi, commisi; lubens acceptem, sicut tu pœnas, quas illis sum promeritus: meque ipsum ex charitate offeram, ad sustinendas etiam alienas; vt sicut tu plurima pro hominibus es perpessus: aliqua saltem & ego, pro meis proximis patiar.

PVNCTVM II.

a Ioa. 19 17. IESVS *ergo baiulans sibi Crucem, exiuit in eum qui dicitur Caluariæ locum.*

I. IN hoc commiseratione dignissimo loco considerabo PRIMVM, insignem Christi Domini nostri ignominiam: cùm in primo illo, ex domo Pilati exitu, crucem baiulans, inter duos latrones exiret, proclamante elata voce præcone illius delicta: magnoque populi clamore, & innumera turba, ad hoc spectaculum concurrente. O Angeli, qui exitum hunc Domini vestri, adeò ignominiosum spectatis; cur non ex vestro isto cœlo descendentes, huius ignominiæ causam, contra vocem præconis promulgatis, vt vestri Domini honorem tueamini? O Pater æterne, quid facis, aspiciens tuum filium, ligno crucis oneratum, in quo est sacrificandus? num, sicut alter Abraham cum Isaac filio suo, exis, portans in manu tua ignem & gladium, quibus est sacri

ficium peragendum? O vehemens amoris ignis, qui in huius Patris corde adeo exardescis, vt illum vrgeas, eximere iustitiæ suæ gladium vt proprium filium occidat, ac sacrificet; quò peccatori vita tribuatur! exure: Domine, isto igne cor meum, vt eum diligam, à quo adeò me diligi video: vulnera me gladio isto, ita, vt moriatur in me, quidquid tibi displicet. Sed cur quæso Deus meus, cum filio isto tuo, non *de nocte, & duobus* tantùm *iuuenibus*, sicut Abraham, comitatus exis? sed medio ipso die cum magno turbæ concursu & strepitu, ad ipsum sacrificium confluentis? O ignis amoris, qui & ardes, & luces! visque vt opera tua splendeant, & adurant sicut sol, in meridie! aperi mihi paternæ huius charitatis magnitudinem; humilitatis verò, & obedientiæ filij profunditatem; vt eius opprobrijs glorier, eaque in totius mundi conspectu, magna amore complectar. *Gen. 22. 3.*

II. DEINDE consideranda est afflictio, & ingens dolor, quem debilitatum Christi Domini corpus, tam graui onere imposito, senserit! Quoties in progressu impegerit; & ob nimium pondus, etiam genu flexerit, corpore, & ex præcedentibus cruciatibus, valdè exhausto; ac præ nimia defatigatione, grauissimi illius ligni pondere oppressus, & sudauerit, & plateas sanguine, ex vulneribus compressis expresso rigauerit! O sanguinem Dei viui, ò sanguinem infinitum, luto platearum com-

mixtum, & abiectissimorum hominum pedibus conculcatum. O Angeli cœlestes, cur non acceditis, exanguem hunc Dominum adiuuatis, vt tantum pondus ferre possit? cur pretiosum hunc sanguinem non colligitis? ô dulcissime IESV, si mihi licuisset, super humeros meos, onus illud suscipere, vt tui aliquantulum leuarentur. sed animaduerto Domine humeros Dei, ad illud portandum

c *Isaiæ* 9. 6. esse necessarios. nam c *factus est principatus*, qui à cruce incipit, *super humerum eius* & d

d *Isai*. 22. 22 *clauis domus Dauid erit super humerum eius*, vt cœli portas nobis aperiat, quæ hactenus erant clausæ.

III. DENIQVE perpendam, quantò grauius senserit Christus, pondus nostrorũ peccatorum, quàm ipsius crucis. Si enim Dauid iure dicere

e *Psal*. 37. 5. potuit; e *quoniam iniquitates meæ, sicut onus graue, grauatæ sunt super me*; quanto grauius fuerit pondus omnium peccatorum hominũ, qui fuerunt, sunt, & erunt; quod hic Dominus

f *Isaiæ* 53. 6. sibijpsi imposuit? de quo Isaias ait, f *omnes nos quasi oues errauimus: vnusquisque in viam suam declinauit; & posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum*. Peccata mea ô dulcis IESV, humeros tuos ita grauiter pre-

g *Isaiæ* 53. 7. munt: ego sum ouis, quæ erraui: tu verò g *sicut ouis ad occisionem duceris* ad montẽ Caluarium, in quo pro meis erratis sacrificeris. vtinam illa nunquã admisissem; ne tantum tibi adferrem laborem. cùm igitur culpa sit mea, consonum est, me pœnæ quoque partem ali-

quam luere ; & vt imponatur mihi crux, quam sum promeritus : en Domine, ad eam tollendam me offero, sicut te video tulisse tuam.

PVNCTVM III.

CVM CHRISTVS cum sua cruce pergeret; a *apprehenderunt Simonem quendam Cyrenensem, venientem de villa; & imposuerunt illi crucem portare post* IESVM. a Luc. 23. 26. Matt. 27. 32. Marc. 5. 21.

I. CONSIDERANDA hic inprimis, quanta fuerit Christi Domini nostri, in eo itinere lassitudo; ex qua eius hostes, occasionem eum irridendi acceperint, propter imbecillitatem, quam præ se ferebat, obiicientes ei ex alia parte, quod esset filius Dei, & in triduo posset ingentem illam templi machinam excitare; vtrumque autem ipse Dominus, admiranda ipsa patientia ferebat, donec Sacerdotum principes, timentes, ne fortè in via deficeret, crucem illi abstulerunt, non ex compassione, vt alleuiarent; sed ex desiderio, quo tenebantur eum in ea affigendi. Hinc accipiam consolationem in meis calamitatibus; & in cruce, quæ mihi in sortem obtigerit, quantumuis grauis illa sit, sperans in misericordia IESV Christi Domini nostri, quod prouisurus sit, qui me ad eam portandam iuuet; reuocans mihi in memoriam illud Apostoli, b *grauati sumus supra modum, & supra* b 2. Cor. 1. 8.

virtutem; ita vt taderet nos etiam viuere. Sed ipsi, in nobismetipsis respõsum mortis habuimus, vt non simus fidentes in nobis, sed in Deo, qui etiam suscitat mortuos, qui de tantis periculis nos eripuit, in quem speramus, quoniam & adhuc eripiet.

II. DEINDE perpendam, Christum Dominum nostrum; quamuis potuisset solus crucem suam in montem vsque portare, carnem suam etiam miraculo corroborando; ea tamen potestate vti noluisse; sed vt crux alteri imponeretur, qui eam post ipsum portaret, vt nobis significaret, crucem suam esse fidelibus suis communicandam, qui ad eius imitationem illam portent, vt impleretur, quod ipse iam antea dixerat, *si c quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me.* O bone IESV, si tu præcedis, tollēs primus crucem adeò grauem vt te ad genua vsque deprimat; quid magnum est, si meam ego portem, viribus à te mihi, ad eam portandam collatis: Crux, Domine, quam porto, tua est & mea: tua, quia tu primus eam portasti, & dispositione mihi communicatur tuique intuitu & causa à me portatur; est tamen mea, quia meis viribus accommodata cedítque in meum commodum: neque crucem tuam, mihi nunquam imposuisses, nisi benedictos fructus, qui ab ea proueniunt, communicare mihi statuisses.

c *Luc. 9. 23. Matt. 16. 24. Marc. 8. 34.*

III. CONSIDERANDVM tertiò, neminem ibi fuisse repertum, qui vellet Christ

crucem portare, nec ipsum in ea portanda iuuare. Iudæi enim, tanquam maledictum & irregularitatem æstimabant, vel tangere ipsam crucem, propter legem, quæ dicit; d *quia maledictus à Deo est, qui pendet in ligno*: Milites etiam Gentiles, id sibi dedecori ducebant; ex discipulis verò & amicis Christi, nemo ausus est accedere, adeò erant omnes metu conterriti: quare necesse fuit per transeuntem aliquem aduenam apprehendere, & cogere, vt crucem portaret. In quo varia genera personarum, nobis proponuntur, quæ fugiunt crucem Christi, alij, quod non credant, quantam in ea posuerit Deus virtutem, quales erant infideles, alij, quod ignominiæ & dedecoris loco & contra suum honorem illam ducant, quales sunt superbi & ambitiosi, alij, ob timorem laboris, qui contra sensuum propensionem in ea ferenda subeundus est, quales sunt delicati, & qui suæ carni nimium indulgent.

d *Deut.* 21. 23. *Galat.* 3. 13.

Quis meis oculis largiretur fontem lachrymarum, vt cum Apostolo e *flente* dicere possem, *multos esse in hoc mundo inimicos crucis Christi, quorũ Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum!* O Rex gloriæ, ne permittas, me inimicum esse crucis tuæ; ne & tuus fiam inimicus, nolo ventrem habere Deum, nec ipsam gloriam mundi; sed Christum crucifixum; cuius crux mihi delicię & gloria. nam si crucis eius amicus fuero; eius quoque ero, qui in ea, pro me voluit mori.

e *Phil.* 3. 18.

IV. DENIQVE perpendam, omnes nos natur; à cruce abhorrere; nec vllũ esse, qui eam portet, nisi aliquo modo, sicut Cyrenensis hic Simon, coactus; sed aliter tamen atque aliter nam quidam, non solùm coacti, sed etiam impatienter, & absque vllo merito, facientes ex necessitate virtutem, sicut hic Simon. Sed alios tamen iucundius cogit ipsemet Deus, efficacitate inspirationis, & gratiæ suæ, qua repugnantiam illam naturæ, & carnis horrorem, ita vincunt; vt prompta spiritus voluntate illam acceptent, ac portent; & v. Apostolus, glorientur & exultent, dum illam omni tempore & loco portant! O dulci Saluator, qui nullum vis cogere, vt suam inuitus crucem portet, sic enim dixisti. f *si qui vult venire post me, tollat crucem suam & sequatur me;* Siquidem repugnat caro mea, & refugit illam tollere; præueniat me gratia tua, qua illam ita cogam, vt spontè crucem tuan tollat, teque sequatur, qui adeò libenter, illan pro me portasti.

S. Bern. ser. 34. in Cant. & infra Medit. 53.

f Luc. 9. 23.

Vide Medit. proximam.

PVNCTVM IV.

CIRCVMSTANTIAS hominis, qu crucem Christi portauit, hic perpendens, hauriam ex eis spiritum, quen continent siquidem non casu accidisse credendum est.

I. PRIMVM vocabatur ille Simon, quod interpretatur obediens: quod nobis significat

obedientiæ virtutem, in eo se maximè ostendere, vt vincat voluntatis propriæ repugnantiam, in acceptanda, cruce, quam Deus nobis imposuerit, quomodocunque tandem imponat; & obedientes esse, qui alleuiant ipsum Christum, eiusque vicarios: nam cæteri, oneri potius sunt eis, quia vt ait Apost. faciunt, vt non a *cum gaudio sed gementes*, munus suũ exerceant. O IESV dulcissime, qui ex obedientia crucem tuam accepisti, adeoq; teipsum humiliasti, vt factus obediens, vitam in ea finires; & qui adeò diligis obedientes, vt etiam crucem tuam non nisi habenti nomen obedientis, tradere volueris: largire mihi præstantissimam hanc virtutem, qua me ordinationi tuæ semper subijciam; faciens, patiensque, quidquid mihi ex ea mihi prouenerit, etiamsi crux mihi sit grauissima. a *Heb*.13. 17

II. DEINDE, idem Simon, aduena erat, & præteriẽs, & veniebat ex villa versus Hierusalem: quo nobis significatur; eos, qui Christo volunt occurrere, & haberi digni, qui tollant eius crucem, statuere debere, vitam ducere, tanquam peregrinos; mundo, eiusque agrestibus & prophanis moribus valedicentes: gressus & opera sua in cœlestem dirigentes Hierusalem ꝙ si ita viuere, mihi sit in votis, cũ minimè cogitauero, occurram Christo, qui me dignũ faciet, qui cum ipsa, & pro ipso aliquid patiar. O felicem occursum, qui fit Christo Domino crucem suam baiulanti! vtinam essem adeò felix, vt ille hac mihi ratione obuiaret, vt

quam ipse humeris suis crucem sustulit, meis imponeret! Simon etiam vocabatur Apostolus ille, cui Roma exeunti; occurrens Christus dixit, se Romam pergere, vt iterum crucifigeretur. Eamus igitur, Saluator mi, simul, simulque crucem portemus, non tamen esse cupio sicut hic Simon Cyrenensis: qui etsi crucem tuam portauit, non est tamen mortuus in illa; sed potius vt Simon Petrus, qui fuit tecum crucifixus, cùm esses tu crucifixus in illo.

III. DENIQVE perpendam, etsi labor Simonis huius breui tempore durauerit, in hanc tamen diem, eius memoriam ac filiorum ipsius in Ecclesia perdurare, tanquam hominum virtute insignium, quos propterea omnes Sanctus Marcus expressit, dicens, ipsum appellatum esse b *Simonem & Patrem* fuisse *Alexandri & Rufi*, Sic igitur qui portant crucem Christi Domini nostri quamuis incipiant coacti, progredientes veruntamen spontè & patienter, eorum labor erit valde breuis. sed gloria multa. Nam qui crucem suam cum Christo portat, cum eodem regnabit in æterna gloria.

b Marc. 15. 21.

PVNCTVM V.

a Luc. 23. 27

SEQVEBATVR *autem illum multa turba populi & mulierum, quæ plangebant & lamentabantur eum.* *Conuersus autem ad illas* IESVS, *dixit*, *Filiæ Hierusalem, nolit[e]*

flere super me, sed super vos ipsas flete, & super filios vestros. Quoniam ecce venient dies, in quibus dicent, beatæ steriles & ventres qui non genuerunt, & vbera, quæ non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus, cadite super nos; & collibus, operite nos. Quia, si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?

PERPENDAM hîc primùm varios fines, & intentiones eorũ, qui Christum sequebantur: alij enim eum sequebantur, vt crucifigerent, vt erãt milites, & carnifices; alij, vt eum irriderent, & exultarent, cùm viderent morientem, sicut Sacerdotes & Scribæ; alij curiositate ducti, spectaculum hoc adeo insolens, videre cupiebãt; alij ob notitiam aliquam & familiaritatẽ, quam habebãt cum Christo, commiseratione quadã naturali calamitates eius deflentes, eum comitabantur: sed nullus tamen horum, illum sequebatur, vt iuuaret portare crucem, nec desiderans cum illo mori, sicut ipse antea dixerat, b *si quis vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur me.* O bone IESV, da mihi gratiam, qua te, non vt hæc turba sequar; sed sicut tu vis, amplectendo crucem tuam, vt tecum in eâ moriar. I.

b *Luc. 9. 23.*

DEINDE considerandum, Christum Dominum nostrum, in medio illo tantæ turbæ agmine, & in tanta sua ignominia, diuinam tamen suam conseruasse authoritatẽ; & ad mulieres, quę flentes ipsum sequebantur, conuersum, docuisse illas perfectiorem flendi rationem, ac dixisse: *nolite flere super me, sed super* II.

vos ipsas flete: quibus verbis, non prohibet illas flere eius passionem: quia iustissimum est omnes illam flere; sed modum, ne scilicet illam, tanquam aliquam humanam miseriam solùm, & immemores causæ, propter quam ipse patiebatur, quæ sunt peccato nostra, illam defleamus: atque si diceret, nolite tam flere propter me, & ea quæ patior, quàm propter vos ipsos, & peccata vestra, ac filiorũ vestrorum, quæ sunt causa, cur ego tanta patiar. O supreme Magister, qui etiam in medijs tot afflictionibus, non obliuisceris officij tui, doce me flere, super me, & super te, & super meos proximos. Super te, eo quòd tam grauia, mei causa sustineas; super me, quòd toties, & tam grauiter te offenderim; super meos proximos, propter illorum peccata, eo modo, quo tu pro eis sæpiùs fleuisti.

III. DENIQVE infinitam huius Domini charitatem perpendam, qui tanquam suorum laborum, & calamitatis oblitus, vult nostram, & nostrorum proximorum deflere supplicia, eorũ præcipuè, qui ex ipsius Passione ac morte fructum accipere non curant, ad consequendam veniam suorum peccatorum. Et in eum finem, tremendam illam attulit sententiam, *si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?* quasi diceret, si me viridem & fructuosam arborem, ita grauiter Diuina iustitia castigat, propter aliena peccata; quomodo peccatores ipsos castigatura censebitur, qui sunt ligna sicca, & inutilia, propter propria illorum peccata!

cata! si ego innocens, sum flagellatus, alapis cæsus, spinis punctus, & irrisus, & nunc tendo, vt cruci huic affigar, felleque & aceto poter; quid fiet nocentibus & reis? quæ verbera, quas spinas, quas alapas, & opprobria, quod fel, quales cruciatus & tormenta, illis euenient, quando iudicabuntur? O anima mea, cur non tremis præ stupore eius supplicij, quod subibis, si arbor eris sicca, si ad tua peccata deflenda, non permoueris ex eo, quod videas, quàm grauia Deus tuus pro illis patiatur; permoueare saltem, attendens grauissima illa, quæ tu patieris, nisi ex ijs, quæ ipse est passus, fructum capere satagas! si non excitaris ad beneuolas misericordiæ voces, quas edit Christi sanguis, tanto amore profusus; excitare saltem ingētibus iustitiæ clamoribus, quos idem sanguis, tanto dolore effusus, edit contra rebelles! O Pater æterne, placetur ira tua ijs, quæ innocens Filius tuus patitur; accipiat tua iustitia satisfactionem ex fructibus, quos arbor hæc vitæ profert; & quamuis ego, tanquam lignum aridum, promeritus sim mitti in ignem inferni; eius tamen meritis, supplex oro, vt illi me denuo inseras, vt proferam fructus, dignos æterna vita. Amen.

PVNCTVM VI.

CONSIDERANDVM præterea, Beatissimam Virginem, audito (vt piè creditur) tristi nuncio condemnationis sui I.

filij

ad mortem; exiuisse cum S. Ioanne, & Maria Magdalena, aliisque pijs mulieribus, vt illum quæreret: sequebatur autem, ingenti suo dolore, sanguinis eius vestigia. Cumque Christus Dominus faciem suam ad filias Ierusalem, quæ flentes illum comitabantur, conuertisset; eleuatis oculis, matrem suam ibi conspexit: ipsaque mater, oculis pariter eleuatis, conspexit filium: occurrentes autem sibi mutuò vtriusque oculi, corda quoque mutuò penetrarunt; mansitque vterque altero conspecto, dolore grandi transfixus. O quàm acuto bipenni gladio, Virginis sanctissimæ anima, fuit transfixa, cùm dilectissimum Filium, corona illa spinea vidit coronatũ, quam nouerca Synagoga, illius capiti imposuerat! ac diuinam eius faciem adeò immutatam! corpus verò à graui pondere ligni crucis incuruatum, inter duos latrones incedentem, plurimisque tortoribus & carnificibus circumdatum, qui ex omni parte illum cruciabãt. Si filiæ Ierusalem adeò plangebant, & lamentabantur, ob Christi Domini dolores, quem virum tantum sanctum existimabant; quomodò planxerit, & in corde senserit eosdem dolores illa, quæ & filium eum, & Deum suum agnoscebat? Ele-

II. uauit mox illa oculos animæ ad æternum Pa-

a Gen. 22. 6. trem, quem spiritu vidit, tenentem a *manibus ignem, & gladium*, quo filium suum sacrifica-

b Prou. 30. 16. ret; magnisque cordis gemitibus dixit, b *O ignis* Diuini amoris, *qui nunquam dicis, sufficit*. Nunc saltem dicas, sufficit; quandoquidem ad

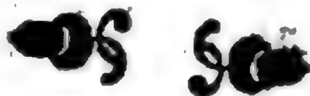
mundi reparationem, verè ſufficit, quod hactenus meus filius eſt perpeſſus! O Diuinæ iuſtitiæ gladius, redi ad tuam vaginam: ſiquidem ſufficit ſanguis, quem hactenus effudiſti, ad ſoluendas iniurias tibi illatas! O Pater æterne, ceſſet iam iuſtitię tuæ rigor in filium tuum & meum; abundè ſiquidem, ei ſatisfactum eſt ijs, quæ hactenus ille pertulit; aut conuerte gladium tuum in meipſam, vt ſimul ego cum eo, pro peccatoribus moriar: nam ſine eo viuere, eſt mihi mors; illi verò commori, eſſet vita mea: veruntamen non mea voluntas, ſed tua fiat.

O Pater miſericordiarum, cuius decreto, Abraham profectus eſt, ad filium ſuum Iſaac tibi in ſacrificium offerendum, inſcia eius matre; cur quæſo nunc vis filium ſuum Iſaac tibi in ſacrificium offerendum, inſcia eius matre; cur quæſo nunc vis filium tuum, non ſolum matre eius conſcia ſacrificari, verumetiam ſacrificio ipſi aſſiſtere? nouus hic cruciatus eſt Filij & Matris; cur ergo vis vnius cruciatus eſt filij & Matris; cur ergo vis vnius cruciatus creſcere, ex alterius præſentiâ! ſed noui iam Domine mores tuos, qui quos plurimùm diligis, etiam affligis plurimùm, quò in tuo amore creſcant; aut, quem in te habent, manifeſtent; voluntatem tuam, pluris quàm propriam æſtimantes, ſeque ad moriendum offerentes; vt ijs vitam conferant, quos diligunt. O Virgo ſacratiſſima, ſiquidem peccatores adeò diligis, vt, ad filio tuo commoriẽdum, pro

illis te offeras; ostende mihi amorem, quo me prosequeris, in hoc, vt sentiam ego dolores illos, quos tu sensisti, cùm filium tuum adeo afflictum videres; vt meipsum offeram, ad commoriendum rebus omnibus terrenis c *carnem meam* pro ipsius amore, *cum vitijs & concupiscentijs meis crucifigendo.* Amen.

c Gal. 5.24.

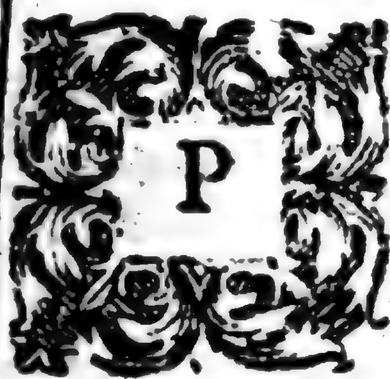
III. Denique progrediens Christvs, modo prædicto, peruenit ad montem Caluariæ. Circa quod est perpendendum, quid Christus Dominus senserit, cùm exiret ex illa ciuitate Hierusalem, cum insignibus illis peccatoris; cogitans, quòd infelix illa, propterea quòd ipsum extra se eiiceret, esset destruenda ac desolanda; suam verò passionem, cæteris proficuam futuram; qui eius scelerum & proditionum participes pertinaciter non fuissent. O bone Iesv, qui exis extra ciuitatem, vt caro tua, per legis antiquæ hircos adumbrata, in holocaustum pro meis peccatis offeratur, adiuua me, vt peruersam huius mundi ciuitatem, ac deprauatam hominum eius, societatem exiens, opprobria tua super meos humeros portem, de eis glorians, tuosque cruciatus lubens & magno affectu complectens.

MEDITATIO XL.

DE IIS, QVAE IN MONte Caluario, ante crucifixionem sunt gesta.

PVNCTVM I.

RIMVM considerandæ sunt causæ, cur voluerit Christus Dominus crucifigi in monte Caluario, in meridie, & tempore tantæ solennitatis? quia omnia hæc, sua continent mysteria: neque enim casu, sed propria electione ac voluntate, & crucifixionem, & modum, tempus, ac locum eius, cum cæteris sacrificij circumstantijs, ipse elegit. *S. Thom. 3. p. q. 46. a. 10.*

PRAECIPVA causa huius fuit, vt crucifixio & mors eius, ex omni parte illi esset acerbior, nobis verò vtilior, ob rara virtutis exempla, quæ occasione hac, in ea resplenduerunt. Voluit in *aperto campo* mori, vt eius ignominiæ & cruciatus, magis essent publici, & possent ab omnibus videri; siquidem in omnium commodū illos sustinebat: Voluit eundem campum, esse montem *Caluarium* in quo scelerati afficiebantur supplicio, vt sic mors eius, magis esset ignominiosa: siquidem in

eo loco illa inferebatur, in quo alij, propter enormia scelera, morte afficiebantur; & vt ita appareret, ipsum, non tam sententiâ humanæ iustitiæ, quàm Diuinæ, mortis supplicio affici, in pœnam, quam, qui verè erant peccatores, propter sua scelera erant promeriti; ipse verò ita illorum pœnas lueret, vt liberaret à culpis; Voluit præterea, locum appellari *Caluarium*, eò quòd plenus esset caluarijs eorum, qui erant supplicio affecti; ac propterea fœtidus, & qui stomachum commoueret: vt hæc omnia horrorem illi maiorem adferrent, & intelligeretur, eius sanguinem, viuis ac mortuis adferre salutem; ac viuificare animas, & suo tempore etiam corpora viuificaturum: Voluit etiam in *meridie* sacrificari; vt omnes clarè possent videre, ipsius nuditatem, & ignominiam, & quòd pro omnibus patiebatur, eo feruoris excessu, quem sol in meridie significat. Et ob eandem causam, elegit mori, in die solenni *Paschatis*, cùm innumerus populus confluebat in Hierusalem; vt, quò ad plures perueniret passionum eius notitia eò essent illæ magis ignominiosæ; & omnes discerent ab eo heroicam humilitatem, patientiam, & charitatem, quibus talia patiebatur, à talibus persecutoribus, & tot concurrentibus circumstantiis, quales nunquam in mundo visæ fuerunt. Gratias tibi dulcissime Redemptor, quòd ad tuam mortem, deterrima & abiectissima, quæ in terra erant, elegeris. Vt in mundum ingredereris, vile stabulum

S. Thom. 3. p. q. 46. a. 9.

elegisti; vt verò exires, infamem quoque Caluariæ locum: Ad nascendum elegis locum immundum, & brutorum animalium; ad moriendum vero, alium caluarijs scelestorum hominum repletum: Cùm nascebaris, confluxit in Bethlehem innumera populi multitudo, vt impedimento tibi esset, ne hospitium inuenires; & quando moreris, confluit etiam plurimus populus in Hierusalem; quò esset tibi bi occasio maioris infamiæ: Natus fuisti media nocte, & in parua ciuitate, vt gloriosa natiuitas tua occultaretur: Pateris verò in meridie, & in ciuitate maxima, vt ignominiosa tua mors, sit omnibus manifesta Et quoniam tua electio semper est recta, concede mihi, Saluator mi, ad tuam imitationem, eligere mihi, quod in mundo est deterius; fugere verò, quod in eo est honorificum, & amplecti quod apud eum est infame: ac in huiusmodi humiliatione, ad finem vsque vitæ meæ perseuerare. Amen.

PVNCTVM II.

CVM ad montem Caluarium esset peruentum, a *dederunt ei vinum bibere, cum felle mixtum. Et cùm gustasset, noluit bibere.* a Matth.27.34. Marc.15.23.1.

PERPENDENDA hic primùm est, horum tortorum crudelitas. More enim receptum erat, bonum vinum, supplicio afficiendis propinare, vt eorum debilitati consuleretur; sed *Prou* 31.6 Date vinum his qui amaro sunt animo.

Christo Domino nostro, aliàs afflictissimo, ac siti valde vexato, ob multam sanguinis effusam copiam, & tot cōfecta itinera, cùm essent illi vinum oblaturi, fel & amarissimam myrrham illi commiscuerunt; vt os, linguam, & ipsum stomachum cruciarent; ad quas partes verbera & spinæ non peruenerant. Sed ipse Christus, etsi non ignoraret, quale illi vinum offerrēt, *gustauit*, sed *noluit bibere*, vt illa amaritudine percepta, exsiccata eius lingua, & os afflictum paterentur; & hac ratione lueret ipse, gulæ & ebrietatis nostræ voluptates; & simul nobis patientiæ exemplum præberet, si quando nostrarum afflictionum, nullum ab hominibus leuamen, sed potiùs earum augmentum percipiamus; & etiam exemplum tolerantiæ, quando esurientibus aut sitientibus nobis deerunt necessaria; aut insulsus insipidus cibus offeretur: siquidem nostro Domino tanta siti defatigato, fel cum vino obtulerunt, & vt ipse conqueritur c *dederunt in escam meam fel, & in siti mea potauerunt me aceto.*

c *Psal.* 60. 22.

O dulcis IESV, quàm caro tibi stat nostra gulæ solutio! non dicetur de te d *patres comederunt vuam acerbam, & filiorū dentes obstupuerunt*: contrà potius filij acerbas vuas comedimus, & peccatorum austeritatem; tu verò stuporem sentis, perferēs quos nos promeriti sumus cruciatus! ignosce Redemptor mi meos in hoc vitio excessus, sitq; tibi mei condimentum, e *recordatio absynthij & fellis* tui

d *Ierem.* 31, 29 *Ezech.* 18. 2.

e *Thren.* 3. 19.

ne au

nẽ aut cibi defectus me affligat, aut eius me voluptas abripiat.

II. DEINDE perpendam, plurimos nunc esse, qui vinum felle mixtum, Christo Domino propinent, dum operibus alioqui bonis, peruersas intentiones & abominandas circumstantias admiscent. Vinum cum felle mixtum, est doctrina commixta erroribus; fides, iniquis operibus; zelus, vindictæ, eleemosyna, inani gloriæ; oratio, voluntarij distractionibus, & omnia denique opera ex hypocrisi. Hæc illa vua est, quam Moyses f *vuam fellis*, & eius *vinum, fel draconum appellat*: quod nos Christo offerimus: sed ipse etsi gustu percipiat, non tamen bibit, sed exspuit statim: displicet enim illi grauissimeque eum offendit huiusmodi haustus. O Rex supreme, quantum interest inter cibum & potum, quem tu mihi das, & quem ego tibi offero! nam tu mihi sanctissimi tui corporis panem, & salutare pretiosi tui sanguinis vinum offers, & quidem iucundissimarum consolationum melle admixto; ego contra, panem & vinum tibi reddo, felle amarissimo infectum. Ignosce Domine huic meæ ingratitudini, & gratia tua diuina ita me adiuua; vt ex nunc g *vinum* tibi offeram bonorum operum, *optimum*, purum, & odoriferum, *dignum* (vt ait Sponsa) *dilecto meo, ad potandum, labijsq́ue & dentibus illius ad ruminandum*, & ad cor vsque transmittendum, cui & ego perfecti amoris vnitione coniungar.

g *Deut.* 32. 32.

h *Cant.* 9. 7.

III. Euthymius duos dicit fuisse potus.

ALIQVI etiam contemplantur, quòd bis CHRISTO Domino nostro, cùm ad montem Caluariæ peruenit, haustum obtulerint. PRIMVM electi & præstantis vini, quod Sanctus Marcus myrrathum vinum appellat, & confectum; quale ijs, qui cruci essent affigendi, offerri consueuerit, vt illos à sensibus alienaret, & minus sentiret tormenta; & de hoc haustu dicit S. Marcus h *non accepit*. QVAM ob causam, crudeles illi milites, rabie quadam in illum commoti, *dederunt ei vinum felle mixtum:* de quo Sanctus Matthæus ait, i *cùm gustasset, noluit bibere.* Quomodocunque autem id acciderit, resplenduit hic Christi Domini nostri charitas, non acceptantis primum illud præstans vinum, ne leuamen ex eo acciperet; sed integris sensibus pateretur, & grauissimè sentiret dolorum crucis atrocitatem: alterum verò gustantis quidem, vt eius amaritudine lingua & os afficeretur; non tamen bibentis, propter significationem prædictam.

h *Marc.* 15. 23.

i *Matt.* 27. 34.

PVNCTVM III.

Christi Domini nuditas.

PERPENDAM hic, satellites illos & carnifices, vt Christum Dominum crucifigerent, vestibus suis, vsque ad interiorem tunicam, magno eius dolore & pudore exuisse. QVATER Christum Dominum in sua passione exuerunt; in pœnam, quòd ego sæpius gratiæ vestem exuerim, Deum meis peccatis offendendo. PRIMVM, quando eum

ver-

verberarunt: SECVNDO, quando spinis eum coronarunt, vt purpuram ei induerent: TERTIÒ, quando exuerunt illum purpura, & proprias ei vestes iterũ induerunt: QVARTÒ, denique, vt crucifigeretur: in quo, maximo dolore, & ignominia fuit affectus. facile enim est credere, interiorem tunicam, vulneratis carnibus adhæsisse, quam crudelissimè extrahentes, etiam pellem abstraxerunt; sicut qui oscitanter ouem tondent, partes sæpè pellis forficibus abscindentes, simul cum lana auferunt. Ignominia fuit etiam grauissima, quòd nudus omninò, in campo, innumera plebis multitudine pleno, compareret; omnibus, qui illum aspiciebant, irridentibus, & illudentibus. Quod tamen totum, patientissimus hic Agnus, incomprehẽsibili patientiâ & humilitate tolerabat, Patrique æterno offerebat, pro cõfusione & ignominia, quam nostra peccata merebantur: nobis verò exemplum dedit tolerantiæ; si quando nobis aut vestis, aut quid aliud, corpori necessarium defuerit; nosque exhortatus est, ad nuditatem, & paupertatem Euangelicam, quam tum verbo prædicauerat, tum semper, à die suæ Natiuitatis huc vsque, opere ipso seruauit. Saluator mi, quàm iuxta litteram imples, quod scriptum est, a *nudus egressus sum de vtero matris meæ, & nudus reuertar illuc?* Natum enim in mundo, statim tua mater, vilibus & pauperibus crepundijs te cooperuit: exeuntem verò ex mundo, etiam vestibus, quas ab illa acceperas, te exspolia-

a *Iob. 1. 21.*

runt; nec permissa est accedere, vt alijs t[i] cooperiret. O secunde Adam cœlestis, quàm caro tibi stat b *nuditas* primi *Adami* terreni quæ illi prouenerat ex inobedientia: si quidem vt tu illam gratiæ tuæ veste cooperires, necesse tibi fuit, omnino nudum, & adeò ignominiosè, prope crucem consistere! O vinum diuini amoris, quo diuinus hic c *Noë*, mundi reparator adeò *inebriatus* est, vt *nudatus* remanens, à populo quem, vt proprium filium habebat, irrisus fuerit & illusus: Me quoque inebria, vt exuens omnia terrena, nudus nudum IESVM sequar, ipsius opprobria lubens amplectendo. Nudus exiui, Saluator mi, ex vtero matris meæ; & nudus, sicut tu, eò redire aueo: nuditas tua erit vestis mea; & tua ignominia, insignia mea: paupertas tua, diuitiæ meæ; confusio tua, gloria mea: & mors denique tua, vita mea erit. nam si tibi commoriar, tecum etiam ad vitam nouam resurgam, tibi sit honor & gloria in secula.

Amen.

b Gen. 3. 10.

c Gen. 9. 21.

MEDITATIO XLI.

DE CHRISTI Domini nostri Crucifixione.

PVNCTVM I.

VDATO suis vestibus Christo Domino, cruceque ipsa super terram iacente, iusserunt satellites, vt supra illam ipse supinus iaceret; quod ipse in momento fecit; brachia sua, & pedes, vt clauis affigerentur, extendens. In hoc Christi facto, perpendenda est excellentissima eius obedientia; quæ maximè in eò eluxit, quòd ad nutum crudelium illorum carnificum, in re adeò difficili & tremenda obedierit; seipsum videlicet extẽdendo supra durissimum illum crucis lectum, vt durissimis ei clauis affigeretur. Nobis interim exemplum præbens, vt a *Prælatis nostris, non tantùm bonis & modestis, sed etiam dyscolis, imò omni humanæ creaturæ propter Deum, subiectissimus* in omnibus, quæ diuinæ ordinationi non aduersantur. O cœlestis Adame, qui manus tuas extendisti, nõ vt terrenus ille ad fructus prohibitæ arboris, contra obedientiam accipiendũ;

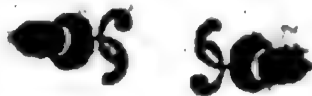
a *Matth.* 27. 35. *Marc.* 15. 25. *Luc.* 23. 33. *Ioan.* 19. 18.

a 1. *Petr.* 2. 13 18.

illis te offeras; ostende mihi amorem, quo me prosequeris, in hoc, vt sentiam ego dolores illos, quos tu sensisti, cùm filium tuum adeo afflictum videres; vt meipsum offeram, ad commoriendum rebus omnibus terrenis c *carnem meam* pro ipsius amore, *cum vitijs & concupiscentijs meis crucifigendo.* Amen.

c Gal. 5.24.

III. DENIQVE progrediens CHRISTVS, modo prædicto, peruenit ad montem Caluariæ. Circa quod est perpendendum, quid Christus Dominus senserit, cùm exiret ex illa ciuitate Hierusalem, cum insignibus illis peccatoris; cogitans, quòd infelix illa, propterea quòd ipsum extra se eiiceret, esset destruenda ac desolanda; suam verò passionem, cæteris proficuam futuram; qui eius scelerum & proditionum participes pertinaciter non fuissent. O bone IESV, qui exis extra ciuitatem, vt caro tua, per legis antiquæ hircos adumbrata, in holocaustum pro meis peccatis offeratur, adiuua me, vt peruersam huius mundi ciuitatem, ac deprauatam hominum eius, societatem exiens, opprobria tua super meos humeros portem, de eis glorians, tuosque cruciatus lubens & magno affectu complectens.

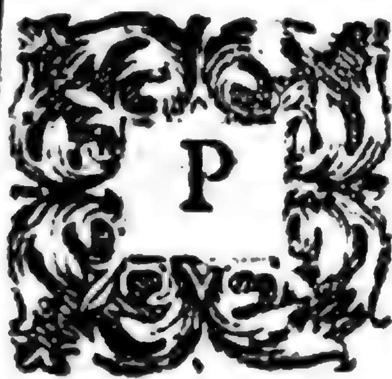

MEDI-

MEDITATIO XL.

DE IIS, QVAE IN MONte Caluario, ante crucifixionem sunt gesta.

PVNCTVM I.

RIMVM considerandæ sunt causæ, cur voluerit Christus Dominus crucifigi in monte Caluario, in meridie, & tempore tantæ solennitatis? quia omnia hæc, sua continent mysteria: neque enim casu, sed propria electione ac voluntate, & crucifixionem, & modum, tempus, ac locum eius, cum cæteris sacrificij circumstantijs, ipse elegit. *S. Thom. 3. p. q. 46. a. 10.*

PRAECIPVA causa hujus fuit, vt crucifixio & mors eius, ex omni parte illi esset acerbior, nobis verò vtilior, ob rara virtutis exempla, quæ occasione hac, in ea resplenduerunt. Voluit in *aperto campo* mori, vt eius ignominiæ & cruciatus, magis essent publici, & possent ab omnibus videri; siquidem in omnium commodũ illos sustinebat: Voluit eundem campum, esse montem *Caluarium* in quo scelerati afficiebantur supplicio, vt sic mors eius, magis esset ignominiosa: siquidem in

eo loco illa inferebatur, in quo alij, propter enormia scelera, morte afficiebantur; & vt ita appareret, ipsum, non tam sententiâ humanæ iustitiæ, quàm Diuinæ, mortis supplicio affici, in pœnam, quam, qui verè erant peccatores, propter sua scelera erant promeriti; ipse verò ita illorum pœnas lueret, vt liberaret à culpis; Voluit præterea, locum appellari *Caluarium*, eò quòd plenus esset caluarijs eorum, qui erant supplicio affecti; ac propterea fœtidus, & qui stomachum commoueret: vt hæc omnia horrorem illi maiorem adferrent, & intelligeretur, eius sanguinem, viuis ac mortuis adferre salutem; ac viuificare animas, & suo tempore etiam corpora viuificaturum: Voluit etiam in *meridie* sacrificari; vt omnes clarè possent videre, ipsius nuditatem, & ignominiam, & quòd pro omnibus patiebatur, eo feruoris excessu, quem sol in meridie significat. Et ob eandem causam, elegit mori, in die solenni *Paschatis*, cùm innumerus populus confluebat in Hierusalem; vt, quò ad plures perueniret passionum eius notitia, eò essent illæ magis ignominiosæ; & omnes discerent ab eo heroicam humilitatem, patientiam, & charitatem, quibus talia patiebatur, à talibus persecutoribus, & tot concurrentibus circumstantiis, quales nunquam in mundo visæ fuerunt. Gratias tibi dulcissime Redemptor, quòd ad tuam mortem, deterrima & abiectissima, quæ in terra erant, elegeris. Vt in mundum ingredereris, vile stabulum

S. Thom. 3. p. q. 46. a. 9.

elegisti; vt verò exires, infamem quoque Caluariæ locum: Ad nascendum elegis locum immundum, & brutorum animalium; ad moriendum vero, alium caluarijs scelestorum hominum repletum: Cùm nascebaris, confluxit in Bethlehem innumera populi multitudo, vt impedimento tibi esset, ne hospitium inuenires; & quando moreris, confluit etiam plurimus populus in Hierusalem; quò esset tibi bi occasio maioris infamiæ: Natus fuisti media nocte, & in parua ciuitate, vt gloriosa natiuitas tua occultaretur: Pateris verò in meridie, & in ciuitate maxima, vt ignominiosa tua mors, sit omnibus manifesta Et quoniam tua electio semper est recta, concede mihi, Saluator mi, ad tuam imitationem, eligere mihi, quod in mundo est deterius; fugere verò, quod in eo est honorificum, & amplecti quod apud eum est infame: ac in huiusmodi humiliatione, ad finem vsque vitæ meæ perseuerare. Amen.

PVNCTVM II.

CVM ad montem Caluarium esset peruentum, a *dederunt ei vinum bibere, cum felle mixtum. Et cùm gustasset, noluit bibere.*

a *Matth.* 27. 34. *Marc.* 15. 23. I.

PERPENDENDA hic primùm est, horum tortorum crudelitas. More enim receptum erat, bonum vinum, supplicio afficiendis propinare, vt eorum debilitati consuleretur; sed

Prou 31. 6 Date vinum his qui amaro sunt animo.

Christo Domino nostro, aliàs afflictissimo, ac siti valde vexato, ob multam sanguinis effusam copiam, & tot cōfecta itinera, cùm essent illi vinum oblaturi, fel & amarissimam myrrham illi commiscuerunt; vt os, linguam, & ipsum stomachum cruciarent; ad quas partes verbera & spinæ non peruenerant. Sed ipse Christus, etsi non ignoraret, quale illi vinum offerrēt, *gustauit*, sed *noluit bibere*, vt illa amaritudine percepta, exsiccata eius lingua, & os afflictum paterentur; & hac ratione lueret ipse, gulæ & ebrietatis nostræ voluptates; & simul nobis patientiæ exemplum præberet, si quando nostrarum afflictionum, nullum ab hominibus leuamen, sed potiùs earum augmentum percipiamus; & etiam exemplum tolerantiæ, quando esurientibus aut sitientibus nobis deerunt necessaria; aut insulsus insipidus cibus offeretur: siquidem nostro Domino tanta siti defatigato, fel cum vino obtulerunt, & vt ipse conqueritur c *dederunt in escam meam fel, & in siti mea potauerunt me aceto.*

c *Psal.* 60. 22.

O dulcis IESV, quàm caro tibi stat nostræ gulæ solutio! non dicetur de te d *patres comederunt vuam acerbam, & filiorū dentes obstupuerunt*: contrà potius filij acerbas vuas comedimus, & peccatorum austeritatem; tu verò stuporem sentis, perferēs quos nos promeriti sumus cruciatus! ignosce Redemptor mi, meos in hoc vitio excessus, sitq; tibi mei condimentum, e *recordatio absynthij & fellis* tui:

d *Ierem.* 31, 29 *Ezech.* 18. 2.

e *Thren.* 3. 19.

ne aut cibi defectus me affligat, aut eius me voluptas abripiat.

DEINDE perpendam, plurimos nunc esse, qui vinum felle mixtum, Christo Domino propinent, dum operibus alioqui bonis, peruersas intentiones & abominandas circumstantias admiscent. Vinum cum felle mixtum, est doctrina commixta erroribus; fides, iniquis operibus; zelus, vindictæ, eleemosyna, inani gloriæ; oratio, voluntarij distractionibus, & omnia denique opera ex hypocrisi. Hæc illa vua est, quam Moyses f *vuam fellis*, & eius *vinum, fel draconum appellat*: quod nos Christo offerimus: sed ipse etsi gustu percipiat, non tamen bibit, sed exspuit statim: displicet enim illi grauissimeque eum offendit huiusmodi haustus. O Rex supreme, quantum interest inter cibum & potum, quem tu mihi das, & quem ego tibi offero! nam tu mihi sanctissimi tui corporis panem, & salutare pretiosi tui sanguinis vinum offers, & quidem iucundissimarum consolationum melle admixto; ego contra, panem & vinum tibi reddo, felle amarissimo infectum. Ignosce Domine huic meæ ingratitudini, & gratia tua diuina ita me adiuua; vt ex nunc g *vinum* tibi offeram bonorum operum, *optimum*, purum, & odoriferum, *dignum* (vt ait Sponsa) *dilecto meo, ad potandum, labijsq; & dentibus illius ad ruminandum*, & ad cor vsque transmittendum, cui & ego perfecti amoris vnitione coniungar.

II.

g *Deut.* 32. 32.

h *Cant.* 9. 7.

III. Euthymius duos dicit fuisse potus.

ALIQVI etiam contemplantur, quòd bis CHRISTO Domino nostro, cùm ad montem Caluariæ peruenit, haustum obtulerint. PRIMVM electi & præstantis vini, quod Sanctus Marcus myrrathum vinum appellat, & confectum; quale ijs, qui cruci essent affigendi, offerri consueuerit, vt illos à sensibus alienaret, & minus sentiret tormenta; & de hoc haustu dicit S. Marcus h *non accepit*. QVAM ob causam, crudeles illi milites, rabie quadam in illum commoti, *dederunt ei vinum felle mixtum*: de quo Sanctus Matthæus ait, i *cùm gustasset, noluit bibere*. Quomodocunque autem id acciderit, resplenduit hic Christi Domini nostri charitas, non acceptantis primum illud præstans vinum, ne leuamen ex eo acciperet; sed integris sensibus pateretur, & grauissimè sentiret dolorum crucis atrocitatem: alterum verò gustantis quidem, vt eius amaritudine lingua & os afficeretur; non tamen bibentis, propter significationem prædictam.

h *Marc.* 15. 23.

i *Matt.* 27. 34.

PVNCTVM III.

Christi Domini nuditas.

PERPENDAM hic, satellites illos & carnifices, vt Christum Dominum crucifigerent, vestibus suis, vsque ad interiorem tunicam, magno eius dolore & pudore exuisse. QVATER Christum Dominum in sua passione exuerunt; in pœnam, quòd ego sæpius gratiæ vestem exuerim, Deum meis peccatis offendendo. PRIMVM, quando eum

ver

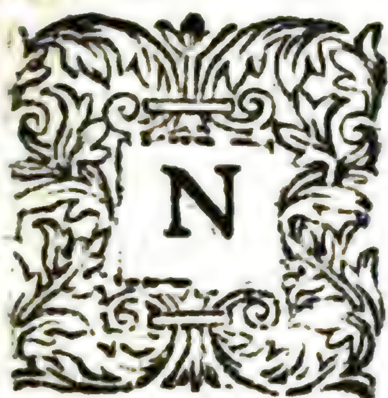
verberarunt: SECVNDO, quando spinis eum coronarunt, vt purpuram ei induerent: TERTIÒ, quando exuerunt illum purpura, & proprias ei vestes iterũ induerunt: QVARTÒ, denique, vt crucifigeretur: in quo, maximo dolore, & ignominia fuit affectus. facile enim est credere, interiorem tunicam, vulneratis carnibus adhæsisse, quam crudelissimè extrahentes, etiam pellem abstraxerunt; sicut qui oscitanter ouem tondent, partes sæpè pellis forficibus abscindentes, simul cum lana auferunt. Ignominia fuit etiam grauissima, quòd nudus omninò, in campo, innumera plebis multitudine pleno, compareret; omnibus, qui illum aspiciebant, irridentibus, & illudentibus. Quod tamen totum, patientissimus hic Agnus, incomprehẽsibili patientiâ & humilitate tolerabat, Patrique æterno offerebat, pro cõfusione & ignominia, quam nostra peccata merebantur: nobis verò exemplum dedit tolerantiæ; si quando nobis aut vestis, aut quid aliud, corpori necessarium defuerit; nosque exhortatus est, ad nuditatem, & paupertatem Euangelicam, quam tum verbo prædicauerat, tum semper, à die suæ Natiuitatis huc vsque, opere ipso seruauit. Saluator mi, quàm iuxta litteram imples, quod scriptum est, a *nudus egressus sum de vtero matris meæ, & nudus reuertar illuc?* Natum enim in mundo, statim tua mater, vilibus & pauperibus crepundijs te cooperuit: exeuntem verò ex mundo, etiam vestibus, quas ab illa acceperas, te exspolia-

a *Iob.* 1. 21.

MEDITATIO XLI.

DE CHRISTI DOmini nostri Crucifixione.

PVNCTVM I.

NVDATO suis vestibus Christo Domino, cruceque ipsa super terram iacente, iusserunt satellites, vt supra illam ipse supinus iaceret; quod ipse in momento fecit; brachia sua, & pedes, vt clauis affigerentur, extendens. In hoc Christi facto, perpendenda est excellentissima eius obedientia; quæ maximè in eò eluxit, quòd ad nutum crudelium illorum carnificum, in re adeò difficili & tremenda obedierit; seipsum videlicet extēdendo supra durissimum illum crucis lectum, vt durissimis ei clauis affigeretur. Nobis interim exemplum præbens, vt a *Prælatis nostris, non tantùm bonis & modestis, sed etiam dyscolis, imò omni humanæ creaturæ propter Deum, subiecti simus* in omnibus, quæ diuinæ ordinationi non aduersantur. O cœlestis Adame, qui manus tuas extendisti, nō vt terrenus ille ad fructus prohibitæ arboris, contra obedientiam accipiendū;

a Matth. 27. 35. Marc. 15. 25. Luc. 23. 33. Ioan. 19. 18.

a 1. Petr. 2. 13 18.

ſed vt alteri arbori, ex obedientia affigerentur: da mihi gratiam, vt b *leuem* ego *manus meas, ad cuſtodienda mandata tua*; meipſum, ſi opus erit, in crucis lecto extendens, vt amore tui in ea moriar. Mox perpendam, quid Chriſtus fecerit cum ſupinus iacuit, ſupra durum illum lectum. Nam dubio procul, oculos ad cœlum leuans, gratias æterno Patri egit quod in eam horam, & locum, eum perduxerit; magnaque voluntatis promptitudine ſeſe obtulerit, vt cruento ſacrificio, ſuper illud Altare, pro noſtris peccatis ſacrificaretur. Et vt obediens c *Iſaac*, à proprio ſuo *parente, ſe ligari* permiſit, *& in altari ſuper ſtruem lignorum poni, expectans ictum gladij de manu parentis*: ſic dulcis noſter IESVS, iacebat ſuper lignum crucis, amoris funibus ligatus, ictum expectans clauorum & mallei. O Pater æterne, cui adeo placuit ſubmiſſio & obedientia Iſaac, vt Angelum è cœlo miſeris, qui Abrahami manum cohiberet, ne filium gladio feriret; ſis quoque nunc contentus, ſi ita eſt poſſibile, ſacratiſſimi huius Iſaac ſubmiſſione, qui ſuper crucis aram ſupinus iacet, & alium Angelum mitte, qui crudelium horum ſatellitum manus prohibeat, ne filij tui manus cruci affigant: ſufficientia indicia iam dedit perfectiſſimæ ſuæ obedientiæ; ea ergo adeò generoſa & promptiſſima voluntate, ſit tibi ſatisfactum; nec exigas, eam in opus ipſum produci. Sed aduerto Domine; & tua, & filij tui opera, eſſe perfecta; ideoque vtrumque

b Pſal. 118. 48.

c Gen. 22. 9

que velle, ſacrificium ipſum eſſe perfectum, quò noſtra ſit copioſa redemptio. Sit benedicta infinita hæc tua charitas, propter quam, ſupplex gratiam tuam peto; qua & ego integrum ac perfectum meiipſius offeram ſacrificium, quod tuæ placeat maieſtati.

PVNCTVM II.

EXTENSO Chriſto Domino ſuper crucem, accipientes illi tortores alteram eius manum, magno craſſoque clauo ingentibus ictibus vni parti Crucis, moxque alteram manum, ſimili alio clauo, parti alteri; eademque ratione, vtrumque pedem ſiue vno, ſiue duobus clauis affixerunt ingenti ſanguinis ex his quatuor vulneribus effuſione.

CONSIDERANDVM hic primùm eſt, quantum CHRISTVS Dominus dolorem pertulerit, horrendis adeò vulneribus, in locis vbi tot nerui concurrunt; cùm totum aliàs corpus, adeò eſſet ſenſibile ac delicatum. ſi tam grauiter ego fero vel vnius acus puncturam; quantum ſenſerit delicatiſſimus hic Dominus, cùm adeò acutis craſſiſque clauis, eius venæ & nerui, ac delicatiſſimæ carnes transfigerentur! ô quàm tibi, Deus meus, benè competit nomen illud, quo te Iſaias a *virum dolorum* appellauit, neque enim tantus vnquam in hac vita fuit dolor, qui huic tuo par eſſet: ô b *manus* ſacratiſſimæ, *in quibus abſcōdita eſt fortitudo Dei*, quis vos crucis iſtius I.

a *Iſaie* 53. 3.

b *Hab.* 3. 4.

brachiis affixit, & clauorum capitibus encau-
c *Zach.* 13.6 stica pinxit arte? ô c *pedes* sacratissimi, *ante quos diabolus egreditur*, & fugit, vt solet qui victus est. quis vos duro isti ligni cõfixit? ô dulcis IESV, *quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum*, & pedum? quis tantam audaciam malleo clauisque istis dedit, vt manus & pedes tuos transfigerent, qui eorum es Creator? mea procul dubio peccata, huius totius mali causa existunt; peccata inquam, quæ manibus scelerum meorum: & pedibus inordinatorum affectuum, ego admisi; quibus animam meam vulnerans, plus tibi doloris attuli, quã vlla vulnera quę in tuo sustines corpore. O Pater æterne, respice vulnera ista, & dolores
d *Isai.* 53 5. filij tui, qui d *vulneratus propter iniquitates meas* illos tibi offert, in earum remedium. Accepta, Domine, eius oblationem, & mederi iniquitatibus meis; siquidem innocentis filij tui vulnera, eò direxisti; vt omnibus illis sanctitatem adferrent, qui proprijs suis culpis essent vulnerati.

II. ALIVM deinde horrendum Christus sensit dolorem in hac crucifixione: nam cùm altera manus esset confixa; nerui sese ita contraxerunt, vt cùm alteram configere vellent, non pertingeret ad designatum foramen: quò verò eò vsque pertingeret, adeò crudeliter funibus ligatam traxerunt, vt eius ossa fermè luxarentur, quod insinuatur ipsius Domini verbis, in Psalmo, e *foderunt manus meas,*
e *Psal.* 21.17. *& pedes meos, & dinumerauerunt omnia*

ossa mea, dinumerauerunt, inquit, ossa mea, membra videlicet mea adeò in cruce traxerunt, vt carne mea præ debilitatē fermè consumpta, numerare potuerint omnia ossa, quæ in illa erant. Dolor hic fuit omnium atrocissimus, quos Christus, in tota sua passione pertulerit. Etsi enim os nullum confregerint, iuxta illud scripturæ *os non comminuetis ex eo*; illa tamen extensio, & ossium conuulsio, intensissimum attulit dolorem, quē ipse Dominus, Patri obtulit in satisfactionem eorum peccatorum, quæ ipsius Ecclesiæ membra, schismate siue concordiæ & charitatis defectu admiserunt. O Animæ meæ Saluator; nunc tibi dicam, quod aliquādo Dauid g *omnia ossa mea dicent Domine quis est similis tibi!* Vtinam omnia ossa mea, conuerterentur in linguas, ad te laudandum, ob dolorem, quem in tuis sustinuisti: quis enim tui vnquam fuit similis, in doloribus, tormentis, ignominijs & opprobrijs, quæ in cruce es perpessus? sicut nullus par tibi, in magnitudine diuinitatis esse potest, sic nec tibi æquiparari, in abiectionibus, (quibus tot admirandæ virtutes sunt insertæ) sacratissimæ tuæ humanitatis! O si liceret, dinumerare omnia ossa tua, virtutes scilicet internas, flebili ista figura, quam habes in cruce, velatas, vt imitari possem! Concede nobis ô bone IESV, per tuum istum dolorem, vt ossa Ecclesiæ tuæ, Prælati scilicet virique perfecti, coniuncti viuant inter se; & cum reliqua imbecilli plebe, quæ caro est

f *Exod.* 12 46. *Ioan.* 19.36.

g *Psal.* 34. 10.

mystici tui corporis, vt omnes charitatis vinculo ligati; te vna glorificemus, prædicantes operibus nostris magnificentias tuas, ac dicentes, *Domine quis erit tibi similis in potestate*, qui distantes adeò à se inuicem voluntates, tali amoris glutine compingis.

III. LICET præterea perpendere ingentem dolorem, quo beatissima Virgo fuerit afflicta, dum ictus audiret mallei, quo filius eius configebatur: vnus enim idemque ictus, & clauo manum, aut pedem filij transfigebat; & Matris cor acutissimo dolore pertransibat. O Virgo suprema, si filio tuo competit *nomen viri dolorum*; cur non tibi competat, æquè aliud simile, vt te *dolorum Virginem* appellemus, vt quæ verissimè dicere potueris, h *omnibus*, qui in monte illo aderant, & *qui transibant per viam: Attendite & videte; si est dolor, sicut dolor meus!*

h *Thren.* 1. 12.

O SI & ictus isti cor meum sicut tuum penetrarent! ô si animæ meæ aures, ad ictus mallei Dei, sanctæ scilicet eius inspirationis, percipiendos paterent semper; vt cordis mei durities, dolore frangeretur; eò quod eum offenderim, qui adeò crudeli malleo est mei causa ictus.

PVNCTVM III.

AFFIXO iam cruci Christo Domino, erexerunt satellites crucem in altum: est verò fas credere, eos prẹcipitãter ac

temerè

temerè in foueam demisisse, quæ ad id parata erat, toto sanctissimo corpore concusso & intolerabili dolore affecto.

ELEVARE, anima mea, in altum cum Domino tuo, sensusque & affectus cordis tui confige cum ipso cruci, attende imprimis dolorem illum, pudorem & afflictionem tui dulcis IESV; cùm se in editiori loco, in magnum suum pudorem, in conspectu tantæ multitudinis, vidit eleuatum, nudatum, illusum, & factum opprobrij signum & scopum, immensis doloribus in omnib' corporis sui partibus oneratum! aspice caput illud, non habens, vbi se reclinet: nam si ad crucem profundius infiguntur spinæ, manus clauis lacerantur, propter corporis pondus, quod trahit ad terram, pedum etiam vulnera magis aperiuntur & dilatantur, innitente illis toto corpore: vidensque Dominum tuum, adeò pro tuis peccatis laceratum tormentis, lacere & tu cor tuum, præ dolore, quod illa admiseris. I.

CONIICE mox oculos, in quatuor illos sanguinis riuos qui ex quatuor vulneribus, in star quatuor i *fluminum ex paradiso* fluunt, ad irrigandam, fertilemque reddendam cordis humani terram. accede spiritu ad hos riuos, sanguinemque vehementi amore & dolore defluentem, deliba; eodemque ita teipsum ablue; vt à tuis culpis munderis. sicut illi, qui k *lauerunt stolas suas, & dealbauerunt eas in sanguine Agni.* O sanguis pretio- II.

i *Gen.* 2. 10.

k *Apoc.* 7. 14.

sissime,

ſiſſime, laua me, purifica, accende, & inebria me exceſſu illo amoris, quo effuſus fuiſti: & penetra ac transfige me exceſſu illo doloris, quo ex venis Domini mei extractus fuiſti.

III. APERI etiam aures, vt clamores illos, & irriſiones audias, quas Chriſti hoſtes extulerunt, cùm eleuatũ eum in cruce viderunt, exultantes, cum adeò deformatum, & afflictũ viderent, vt nulla viuendi ſpes ſupereſſet. Audi etiam clamores & fletus dolore pleniſſimos, quos filiæ Hieruſalem eleuauerint, cum lacrymandũ illud ſpectaculũ aſpexerunt; præcipuè verò vehementia ſuſpiria, & gemitus piarum mulierum, quę illic aderant. O quos cruciatus, aures tuæ dulciſſime IESV, ſentiebant, tam ex hoſtiũ vociferationibus, q̃ ex amicorũ gemitibus! *Si amici Iob cum oculos ſuos* ad illũ aſpiciendũ *eleuaſſent*, vix eum in ſterquilinio iacentẽ, & vlceribus plenũ l *agnoſcentes*; *exclamantes, plorauerunt, ſciſſiſq; veſtibus, ſparſerũt puluerem ſuper caput ſuũ, & ſederunt cum eo in terra, ſeptem diebus, & ſeptem noctibus; & nemo loquebatur ei verbum, videntes dolorẽ eſſe vehementẽ:* quid fecerint amici tui, cum leuãtes oculos ſuos, viderunt te, in horrendo iſto crucis lecto, vulneribus à planta pedis vſq; ad verticem capitis plenũ, multò atrocioribus, & vehemẽtiores dolores inferentibus, quam illa Iob! vix enim te adeò deformatũ agnoſcentes, eleuarunt clamorem, fletu amaro, viſcera ſua, tanta doloris vi ſciderunt; puluere ſeipſos cooperuerũt, præ pudore nuditatis tuæ; & atto-

l Iob. 2. 13.

niti obmutuerunt, nescientes quid tibi dicerent; videntes dolorem tuum esse vehementē! Vtinam tantus mihi sensus daretur, qui fortiori iure teneor, dolores tuos sentire, quàm amici Iob habuerint, vt eius sentirent afflictionē. Ille enim nihil pro amicorum peccatis patiebatur; cū tu, Saluator mi, tanta pro nostris patiaris: & si Iob dolor, erat vehemēs, tu⁹ est vehementissimus: nam ille, etiam cum vehemēti dolore, mortē euasit, tu aūt vi doloris tui, vitā amisisti. Defleas igitur anima mea, Domini tui dolores, scinde cor tuum præ dolore, operi caput tuū puluere & cinere, pęnitentiā agens ob tua peccata: & quāuis lingua non sciat, aut non possit loqui, cor saltem meditetur, ac ruminet vehementissimos eius dolores, & contemptus, nō tantum 7. diebus, sed per totam vitam tuā, mansionem tibi eligens ad pedem crucis.

IV. CONSIDERANDVS denique est S. Virg. dolor, quem ex primo illo filij sui aspectu sensit. Nam occurrentibus sibi filij & matris oculis, vterq; præ summa tristitia fuit eclypsatus: Mater enim ex filij sui aspectu, māsit spiritualiter cruci affixa: Filius verò ex matris aspectu, nouam afflictionem sensit: tacente verò vtroque, ob doloris vehementiam; vtriusque cor occupabatur, in persentiendis, quos alter patiebatur, doloribus, plus ex eis dolēs, quam ex proprijs. Colloca igitur te anima mea, inter duos hosce cruci affixos; & dum eleuatis oculis videris filium ferreis clauis cruci affixum, mox eos demitte ad matrem, doloris

& com-

& compassionis clauis similiter cruci affixam]; & supplex pete, ita communicari tibi aliquid illorum dolorum, vt & tu simul cum eis crucifigaris, vera ipsorum imitatione.

QVOD *superest ad hunc locum, perpendi amplius potest ex ijs, quæ puncto octauo meditationis primæ, siue fundamenti sunt dicta.*

MEDITATIO XLII.

DE MYSTERIIS IN Christo crucifixo latentibus.

PVNCTVM I.

S. Thom. 3. p. q. 46 a. 6. D pedes crucis constitutus, oculisque ad eum, qui in ea pendet, eleuatis; vt cognoscere ac penetrare possim, quidquid in ea agitur, nobisque proponitur; considerandum est, quis ille sit, qui in ea confixus pendet; causaque inquirenda, ob quam, id ita sit factum. fuit enim ex parte ipsius, sola bonitas & misericordia; ex nostra verò, miseriæ nostræ remedium.

I. LEVA igitur ô anima mea, oculos tuos ab ista cruce in cœlum, & ab isto ignominioso throno, qui est in monte Caluariæ, ad Thro

num illum gloriæ, qui est in cœlo empyreo: & perpende infinitam maiestatem illius, qui in cruce pendet. Est enim Deus æternus & immensus, a *cuius sedes est cœlum; terra autem* a Isaia 66.1.
scabellum pedum eius, qui b *ascendit super Che-* b Psal. 17.11.
rubim & volat super pennas ventorum: Est summè sapiens, est omnipotens, per quem creata sunt omnia; cœli & terra, Angeli, & homines. Qui vt ait Isai. c *appendit tribus digitis molem* c Isaia 40.
terræ; quia bonitate, sapientia, & omnia po- 12.
tenti sua eam conseruat.

II.

POSTQVAM hæc expenderis, demitte oculos tuos ad extremam abiectionem & miseriam, qua diuina hæc persona est in cruce vestita; & perpende afflictissimũ eius corpus, ternario altero trium clauorum, qui ligno illi affixum tenent, sustentari; vt ab vna ad alteram partem se mouere non possit; & ita corporis eius molem sustinent, vt ingenti illud dolore afficiant; & vsque ad terminum vitæ afficiant. Et conferens, quæ hæc diuina persona, in vtroque isto throno habet, admiraberis & obstupesces, quod tanta maiestas ad tantam vilitatem deuenerit; & d *velans sic-* d Isaie 6.2.
ut Seraphim faciem & pedes, supremum videlicet & infimum tui Redemptoris, eò quòd neutrum assequi possis, *clamabis* magno affectu, *Sanctus, Sanctus, Sanctus, es Domine Deus exercituum*. Ter sanctus es, propter tres digitos, quibus terræ molem sustentas; ter quoque sanctus es, propter clauos tres qui tuum corpus in cruce sustentant; & multò adhuc

magis propter alios tres, quibus teipsum illi confixisti; vno, amoris hominum; altero, obedientiæ erga Patrem æternum; tertio, zeli gloriæ ipsius, & boni nostri, qui fortius te configunt, quàm illi ferrei. Gratias tibi, supreme Redemptor, propter istum amorem, obedientiam, & zelum; quibus tuæ cruci es confixus, oro supplex, Domine, vt eisdem clauis, tuæ me cruci ita configas; vt te semper plus diligam, quàm me, tuæq; ue voluntati paream, nihil curando meam; zelemq; tuum honorē, & æternam meam salutem, non sollicitus de ijs, quæ citò pertranseunt. Quod si hi claui, non me
e Psal. 118. 120. satis fixum tenebunt, e *confige timore tuo carnes meas*; vt tua occulta iudicia, & seueram iustitiam, meamque damnationem æternam ita timeam, vt ab ea me velis liberare. Amen.

PVNCTVM II.

DEINDE considerandum, eundem hunc Dominum, in cruce pendentem,
a Heb. 6 20. esse magnum illum a *sacerdotem secundum ordinem Melchisedech*, supremum Ecclesiæ Pontificem, electum, & vocatum, maiori multò excellentia, quam fuerit Aaron,
b 1. Pet. 5. 4. b *Principem Pastorum* & c *Episcopum* vigilan
c & c. 2. 25. tissimum *animarum nostrarum*; qui crucem conscendit, vt cruentum sacrificium offerret, omnium excellentissimum, quæ vnquam fuerunt in terra oblata.

INSIGNIA summi huius sacerdotis sunt

dolo-

dolores & ignominiæ, sed mystę ij tamen plena. INFVLA enim eius est spinea corona, eius capiti infixa. BACVLVS pastoralis, est ipsa crux. ANNVLI, sunt claui manibus infixi, & VESTIS sacerdotalis, varij coloris, caro ipsius est, multis vulneribus & liuoribus ex verberibus exornata. Hac ratione d*introiuit* benignus noster IESVS, *semel* tantùm *in sancta* sanctorum, *non* offerendo *sanguinem hircorum aut vitulorum, sed proprium sanguinem*, non pro se ipso, sed pro nobis; nec sacrificium commune, quod esset diuidendum; sed holocaustum, quod totum consumeretur igne doloris & amoris, effuso toto suo sanguine, in remissionem peccatorum, donec omninò mortuus, consumeretur in cruce. O summe sacerdos, quàm tibi stat caro, Dei iram in nos placare; siquidem non es contentus offerre animalium carnem sanguinē, sed tuam propriam diuinitati coniunctam; quamuis sanguis à carne, horrenda crudelitate fuerit superatus! necessaria fuit talis oblatio, atque est tua, vt ex iustitia satisfaceret pro tali offensione, atque est nostra: necesse erat, vt Deus esset Sacerdos, & sacrificium; ad hoc vt esset Deus, ea satisfactione contentus & placatus. Quid tibi reddam, ô supreme Pontifex, & Pastor animæ meæ, pro qua tale sacrificiū, Deo in cruce offers? opto cruento huic sacrificio adesse, & offerre in sacrificium, cor meum, e *contritum & humiliatū*, contritum, ob admissa mea peccata;

d *Heb* 9.12.

e *Psal.* 50, 19

humiliatum, quod videam tot dolores & ignominias te pati propter me. Alterum quoque sacrificium offeram laudis, propter tanta, quæ meæ salutis causa præstas: firmum addens propositum, faciendi quidquid mihi erit possibile tui obsequij causa. Accepta Domine, hæc sacrificia: indue me insignibus sacerdotij tui, & fac me tibi similem, in tantis, quæ mei causa sustines.

PVNCTVM III.

ASPICERE etiã debeo IESVM Christum crucifixum, tanquam doctorem & magistrum, ab æterno Patre, in mundum missum, vt viam nos virtuti & veritatis, & semitas sanctitatis & perfectionis doceret: qui cùm hæc omnia, opere & verbo, triginta tres annos vitæ suæ docuisset; conscendit ad finem cathedram crucis; in qua omnium, quæ ante docuisset, Epilogum quendam excellentissimum perfectissimumque conficeret. Nam, vt initio suæ prædica-
a Matt. 5. 1. tionis, a *ascendit in montem, & sedens cum suis discipulis, aperiens os suum*, prædicauit illis octo beatitudines, quæ sunt octo heroici actus virtutum, quibus innititur Euangelica perfectio; ita nunc ascendit in montem Caluarium, & pendens in cruce, opere ipso exercet easdem virtutes, maiori excellentia, quàm antea exercuisset, vt sexto puncto primæ meditationis est dictum. Et postquam eius paupertatem, humilitatem, & cæteras virtutes per-

pendero; fingam, Deum Dominum noſtrum verba illa mihi dicere, quæ aliquando Moyſi: b *inſpice & fac ſecundum exemplar, quod tibi in monte monſtratum eſt*: inſpice videlicet exemplar virtutum, quod filius meus tibi præbuit in monte Caluario; & fac illud, percipiens ac diſcens benè perlectam tibi ab eo lectionem. b Exod. 25. 40.

CONSTITVE itaque te, Anima mea, ad pedem crucis, audiq; attentè, quàm tibi prælegет Chriſtus crucifixus lectionem: & quandoquidem tam carè illi ſtat, eam tibi prælegere; par eſt te non negligenter eam audire & repetere; ſed cordi tuo altè imprimere, & opere ipſo ſtatim illam exequi, adeò ſerio, tantoque feruore, vt dicere poſſis cum Apoſtolo, c *non iudico me ſcire aliquid inter homines, niſi* IESVM *Chriſtum, & hunc crucifixum.* O ſupreme Magiſter, qui dixiſti, d *ſi exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipſum*; trahe meam memoriam, vt ſemper cogitet, quod hic me doces; & intellectum meum, vt benè idem intelligat; & voluntatem, vt diligat; & totum ſpiritum meum, vt valeam imitari. O Virgo ſacratiſſima, & dilecte Domini diſcipule, qui ad eiuſdem crucis pedem, præſtantiſſimā hanc lectionem audiuiſtis; ex qua profeciſtis plurimum, orate eundem ſupremum magiſtrum, vt eam quoque cordi meo imprimat, ſicut impreſſit veſtro. c 1. Cor. 2. 2. d Ioan. 12. 32.

PVNCTVM IV.

CONSIDERANDVM præterea, eundem, qui in cruce pendet, esse Deum exercituum, & a *Deum vltionum*, ducem & b *bellatorem fortissimum*; qui in campo illo montis Caluarij, pugnam offert potestatibus inferni, & Principibus huius mundi; contra quos omnes fortiter dimicans ibi illos vincit, regnumque peccati destruit. Arma, quibus pugnat, sunt ipsa crux, claui, spinæ, & reliqua dolorum & ignominiarum ipsius instrumenta; quibus dum sacratissimum suum corpus confringit & comminuit, & etiam c *conterit caput serpentis*, qui primos nostros parentes decepit; per quos introduxit in mundum Originis peccatum, cuius remissionem sancta sua cruce ipse nobis impetrauit. Confregit quoque d *Septem capita draconis magni & rufi*, septem videlicet capitalia vitia, quæ ab illo Originis peccato prouenerunt. SVPERBIAM enim contemptibus & ignominijs, quas sustinuit, profundissima humilitate sua contriuit; GVLAM vicit felle & aceto, quod illi ad sitim restiguendam obtulerunt; subegit CARNIS VOLVPTATES, horrendis doloribus, quos in omnibus corporis sui membris fuit perpessus; AVARITIAM, superauit paupertate, & nuditate sua extrema; IRAM, heroica sua mansuetudine & patientia; INVIDIAM ex-

a Psal. 93. 1.
b Ierem. 20. 11.
c Gen. 3. 15.
d Apoc. 12. 3 9.

cellen-

excellentibus actibus charitatis, quos intuitu nostri commodi exercuit; PIGRITIAM denique & IGNAVIAM, insigni feruore, quem vniuersim in omnibus redemptionis nostræ operibus ostendit.

HAC ratione bonus noster IESVS serpentis formam in cruce suscipiens, & sicut e *Moysis serpens cum Magorum serpentibus* pugnans, *illos omnes deuorauit*; ita ipse deuorauit, hoc est dissoluit peccata omnia, quæ mundum inficiunt. Et vt f *Gedeon hydriam confringens, quam tenebat manibus* splendore *lampadis, quæ intus latebat, perterrefecit* ac *vicit Madianitas*: ita Dux noster corpus suum passionis suæ laboribus frangens, splendore virtutum, quæ ab eo processerunt, vitia omnia g *superauit*, & inferni potestates contriuit.

e *Exod. 7. 12*

f *Iudic. 7. 20*

g *Isai 9. 4.*

NAM magnus iste DEVS vltionum, dum in corpore suo iniurias æterni sui Patris vlciscitur, etiam de suis hostibus vltionem accepit; eosque sub pedibus suis posuit: ea ratione me docens, quomodo in meipso oporteat vlcisci iniurias, quas feci in Deum & vindictam sumere de Diabolo, mundo, & carne, & ipsis vitijs, quæ spiritum meum impugnant. O BELLATOR fortissime, qui dum proprium sanguinem fundis, dæmonem vincis, & peccati regnum, vitiaque mundum conturbantia dissoluis, doce me ita pugnare, sicut tu pugnasti, vt etiam vincam, sicut tu vicisti. Concede mihi cor

virile, vt ſicut milites Gedeonis, hydriam corporis mei, pœnitentia confringam, & lux virtutũ, ita in me ſplendeat, vt hoſtes mei omnes fugiant, & victoriam de omnibus referam. O DEVS vltionum, doce me vltionem de meipſo ſumere, eò quod te offenderim: nam ſi vindictam de meipſo ſumpſero, triumphum etiam de meis hoſtibus agam, per ſanguinem filij tui, cui ſit honor & gloria in æternum. Amen.

MEDITATIO XLIIII.

DE TITVLO CRVCI Christi affixo, & Myſterijs Paßionis, quæ in eo latent.

PVNCTVM I.

a Ioan. 19. 19. Matt. 27. 37. Marc. 15. 26. Luc. 23. 38.

SCRIPSIT *autem* a *& titulum Pilatus, & poſuit ſuper crucem. Erat autem ſcriptum,* IESVS *Nazarenus Rex Iudaorum, & erat ſcriptum Hebraicè, Græcè & Latinè.*

CIRCA hunc titulum conſideranda ſunt quatuor, quæ in illo continentur, verba, in eis enim, vt S. Marcus ait, continebatur *cauſa eius* ſcilicet Chriſti, cur ſcilicet cruci fuiſſet affi-

xus; nec solùm quam habuit Pilatus, sed præcipuè quam habuit æternus Pater, ad tale decretum ferendum, ac permittendum.

I E S V S.

PRIMVM tituli verbum est, IESVS, quod Saluatorem significat, venit enim ad saluandũ & liberandum mundum à peccatis eius, & pęnis, quas propterea fuit commeritus. Et hæc prima fuit causa, cur fuerit crucifixus, vt morte nimirum sua & pretiosi sanguinis effusione, redęmptionis nostræ opus perficeret. Nomen hoc fuit illi, dum circumcideretur, impositũ; vt exigua illa sanguinis portione, quem tunc effudit, officij Saluatoris possessionem acciperet: sed nunc ponitur illi super crucem, in titulum suæ passionis, qua finem imponit, ac perficit, quicquid pertinet ad idem officium, totius sui sanguinis effusione. b *Neque* enim (vt ait Apostolus) *sine sanguinis effusione, fit remissio* peccatorum, aut saluatio. O dulcissime IESV, quàm tibi stat caro hoc munus Saluatoris; siquidem, vt nos salues proprium sanguiné effundis, adeo liberaliter; non eius partem, sed totũ; nec paulatim, sed copiosè effundendo per grandia illa manuum pedumq; vulnera! O nomen IESV suauissimum! quàm tibi nunc aptè conuenit, esse c *sicut oleum effusum:* siquidem ex ipso effuso sanguine, oleum conficis, quo vulnera nostra curentur, & culparum morbi deleantur! O liberalissime IESV, esto mihi IESVS, & Saluatoris erga me of-

I.

b *Heb.* 9. 22.

c *Cant.* 1. 3.

ficium exerce; esto mihi oleum, quo curer; medicina, qua saner; & vnguentum fragrantissimum, quo conforter, tuæ mihi redemptionis fructibus applicatis.

NAZARENVS.

II. HOC verbum significat floridum; quo notatur secunda causa, propter quam IESVS conscendit arborem crucis; vt nimirum excellentissimos virtutum flores produceret; quos in ea, ad nostrum exemplum & instructionem exercuit. Flores enim fuerunt fragrantissimi, extrema illa paupertas, exactissima obedientia, perfectissima mansuetudo, profundissima humilitas, inuicta patientia, & charitas inflãmata. O IESV Nazarene, quam es in ista cruce floridus! tota quidem vita, valde fuisti floridus, sed multò tamen magis in eius fine; licetque tibi dicere sponsæ tuæ Ecclesiæ d *lectulus noster floridus*. nam tuus iste crucis lectulus, plenus est floribus fragrantissimis, quos in ea profers. Admitte, Domine, me in isto tuo e *strato* quamuis *coangustato, nec enim periculum est vt alter decidat*, siquidem tu dixisti: f *vbi ego sum, illic & minister meus erit!* Vtinam Domine tecũ essem in cruce, suauissimum percipiens odorem florum, qui inde erumpunt; &, meipsum excitans ad similes producendos.

d *Cant.* 1 16.
e *Isai.* 28 20
f *Ioan.* 12. 26.

NAZARENVS quoque significat Sanctum, vt intelligatur, qui in hac cruce pendet, IESVM, esse g *Sanctum sanctorum*; eumq; mori,

g *Dan* 9. 24

non ob culpas proprias, sed ob alienas, iuxta illud, h *iustificabit ipse iustus seruus meus multos, & iniquitates eorum ipse portabit*, pœnasque exsoluet, quas ipsi erant promeriti. Et hi sunt fructus, ex floribus illis prouenientes, quos bonus noster IESVS, in sua morte produxit. nam i *granum frumenti cadens in terram, si mortuum fuerit, multum fructum affert*. O Arbor florida & fructuosa; vtinam k *sub vmbra tua sedere liceret fructusque tuos dulces gutturi meo* vsque ad satietatem comedere! O dulcis IESV, qui dixisti l *ascendam in palmam & apprehendam fructus eius!* Hanc mihi gratiam concede, vt crucis palmam conscendam tecum, fruarque fructibus per eam à te productis, vt tuas virtutes imitans, palmam obtineam gloriæ, quam illis licet promereri. Amen.

h *Isai.* 53. 11.
i *Ioan.* 12.
k *Cant.* 2. 3.
l *Cant.* 7. 8.

REX.

III. TERTIVM verbum tituli, est REX, quo significatur causa, cur Pilatus Christum, ad crucem damnauerit; quia videlicet Iudæi eum accusassent quod esset ipsorum Rex, sicut reipsa erat, non temporalis, sed cœlestis & æternus: cuius regnum & incipit, & stabilitur ab ipsa cruce, iuxta illud quod canit Ecclesia, m *Regnauit à ligno Deus*. Nam vt regnum peccati incepit ab vna arbore, propter primi Adami inobedientiam; ita Dei regnum cœpit ab altera, propter obedientiam Christi in ea morientis. Ex quo discam, si regnare cupiam cum Christo, incipiendum mihi

m *ex Psal.* 95. 10.

esse,

n Rom.6.6. esse, ab eodem crucis regno, n *affigendo illi veterem meum hominē, vt destruatur corpus peccati.* regna enim terrena obtinentur & possidentur, dum quis viuit; sed Christi regno non fruetur, nisi qui moriatur. O Rex æterne, cuius corona & thronus sunt æterna; & ideo corona spinea, caput tuum penetrat; vt in isto tuo throno duris clauis confixus, effundens per tua vulnera sanguinem, eo regnum illud expugnes, quod seruis tuis promisisti: siquidem o Prou.20.8. adeo es potens, vt o *sedens in solio* isto *iudicij, dissipes omne malum simplici intuitu tuo*, dissipa in me quidquid te offendit, vt tecum ingrediar, & gaudio fruar regni tui. Amen.

IVDAEORVM.

IV. VLTIMVM verbum tituli fuit, Rex IVDAEORVM; qui quamuis eum vt Regem recipere noluerint (nam propterea petiuerunt, vt crucifigeretur) non propterea excidit ipse p Psal.2.6. illorum regno, qui ab æterno Patre p *constitutus est Rex, vt regnaret super Sion montem sanctum eius*, & super omnes eos, qui significationem haberent eius nominis, hoc est, qui vera confessione confiterentur, quod Deus reuelauit, gloriam illi propterea tribuentes. Quæ etiam est causa cur titulus scriberetur litteris Hebraicis, Græcis, & Latinis; vt vniuersæ mundi nationes tribus hisce linguis indicatæ, Regem hunc agnoscerent & adorarent; & q *om-* q Phil.2.11. *nis lingua* (vt ait Apostolus) *confiteretur, quia Dominus noster* IESVS *Christus, in gloria est*

Dei Patris. O fili Dei viui, ego confiteor, optimè adaptari tibi gloriosum istum titulum: tu enim solus, & non alius, IESVS es NAZARENVS REX IVDAEORVM. Vtinam orbis vniuersus titulum istum, & legeret, & admitteret; & omnes te confiterentur Regem suum & Saluatorem! O titulum altissimum, in quo cōpendio continentur omnes tituli, quos ad salutem meam negotiādam habere possum. nam hoc titulo orationes meæ exaudientur, vota mea explebuntur, & meis necessitatibus, eodem titulo subuenietur. O Pater æterne, agnosce hunc titulum, super crucem filij tui scriptum; & siquidem titulus est eius regni, quod ipse mihi comparauit; admitte me ad illud, vt regnem tecum per secula. Amen.

PVNCTVM II.

HVNC a *titulum multi Iudæorum legerunt. dicebant ergo Pilato Pontifices Iudæorum: noli scribere Rex Iudæorum; sed: quia ipse dixit, Rex sum Iudæorum.* a Ioan. 19. 20.

CIRCA hoc punctum considerare licet tria genera hominū, qui titulum crucis Christi in monte Caluario legerunt.

I. PRIMI fuerunt Pontifices & Pharisæi, & similes alij homines, malè affecti & hostes Christi, qui titulum falsum esse iudicantes illum voluerunt emendare. Et hi denotant Hæreticos, & reliquos infideles, qui audiunt & legunt libros sacros, & aduertunt titulos &

opera

& opera diuinitatis & humanitatis Christi, sed multa ex illis negant, & deprauato suo iudicio, & leui apprehensione, illa volunt emendare.

II. ALII eundem titulum curiositate (vt in eiusmodi occasionib⁹ euenire solet) ducti legerunt; sed nec curarunt, nec intellexerunt, nec latens in eo mysterium sunt assecuti. tales sunt multi, qui audientes, & legentes gesta Christi Domini nostri, credunt in confuso, & in cumulo, vt dicitur, non tamen profunde latentia in eis mysteria curant intelligere: ideoque nullum fructum aut commodum ex eis hauriunt.

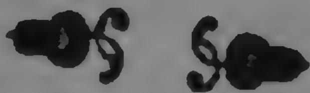
III. FVERVNT verò alij in monte illo Caluario, Beatissima scilicet Virgo, & Sanctus Euangelista Ioannes, & similes alij, qui & titulum deuotè legerunt, mysteria latentia penetrantes, magno cordis affectu, ea sunt venerati: & tales sunt, qui legentes sacros libros, fideique nostræ veritates agnoscentes, eas meditantur, deuoteque ruminant & spiritu, vt commodum inde hauriant; quos meritò imitari contendam, Beatissimæ Virgini & Sancto Ioãni supplicans, lumen illud & spiritum mihi obtineant, quo ipsi hunc titulum legerunt, profunda eius penetrarunt; vt eodẽ & legam ego, penetrem veritates, quas me fides docet de Christo Saluatore meo: siquidem b *hæc est* mea *vita æterna, vt cognoscam eum*, amem, eique fideliter perpetuum seruiam.

b *Ioan.* 17. 3.

PVN-

PVNCTVM III.

RESPONDIT *illis Pilatus : quod scripsi, scripsi.* Hoc verbum respondit ille præses ex diuina inspiratione; vt intelligeretur, verum esse, quod eo titulo continebatur: quodq; nulla humana ratione, aut persuasione esset mutãdum. ita enim fiet, vt quod semel in hoc titulo, & scriptura diuina scriptum est, æternum scriptum sit; nec mutetur aut deficiat, quantumuis fidei hostes, in contrarium nitantur: Ex quo etiam discam constantiam in bono tenere, quod proposuerim ac decreuerim; vt Christum sequar, quod si Dæmon, aut mundus, aut caro retrahere me ab eo tentationibus suis contendent; respondebo, *quod scripsi, scripsi*: quod semel decreui; nec vel in puncto retrocedam; aut quod semel scripsi, delebo; aut quod semel statui, mutabo. O Saluator mundi, qui adeo in tuis decretis constantiam amas, & firmitatem, vt nec minimum huius tituli characterem mutari permiseris, supplex rogo, adeo me constantem in diuino tuo facias obsequio, vt nulla hostium persuasio, ab eo me retrahat.

MEDITATIO XLIV.

DE VESTIVM CHRISTI diuisione, & irrisionibus, quas in Cruce sustinuit.

PVNCTVM I.

a Ioan. 19. 23. Matt. 27. 35. Luc. 23. 34.

ILITES a *ergo cùm crucifixissent eum, acceperunt vestimenta eius, & fecerunt quatuor partes, & vnicuique militi partem dederunt.*

I. CIRCA hanc partitionem vestium considerandæ sunt eius causæ & mysteria, quæ in ea latent. Nam ex parte satellitũ, qui carnifices fuerunt, & crucifixerunt Dominum, causa fuit ipsorum cupiditas: cùm enim esset vile genus hominum, vnusquisque partem illam vestium accipere voluit, quæ sorte illi contingeret; quas propterea dissuerunt, idque in ipsius Christi conspectu, vt ampliùs adhuc ipsum irriderent, quasi dicentes, iam tibi vestes necessariæ non sunt, Et dum eas dissuerent, aut discinderent, dixerit fortè eorum quispiam, ad magis eum cruciandum: laceremus huius blasphemi vestes, quas ipse ob dictas in Deum blasphemias, lacerare noluit. His & aliis similib⁹, oculos & auros Domini IESV torquebant

illi. O ſacratas veſtes: ex quibus b *virtus exibat vt, ſanaret omnes* eorum languores, *qui illas tangebant:* quomodo ad Gentis adeò prophanæ manus perueniſtis? Sed eius humilitas, qui vos hactenus induis, hanc vobis humiliationem attulit, vt ſic meæ in veſtibus ſuperbiæ mederetur. Hanc mihi Domine humilitatem tribue, qua lubens portem, quaſcunque rebus meis illatas iniurias. b *Luc.* 6.19.

II. SECVNDA cauſa myſterium continens, fuit ex parte IESV Chriſti Domini noſtri: qui vt perfectiſſimæ Euangelicæ paupertatis exemplum nobis relinqueret; non fuit cõtentus, nudus in cruce pendere, ſed etiam adiecit, vt veſtibus ſpoliatus, quæ tota erat eius facultas, illas etiam alienaret; ita vt neque earum vſum haberet, nec dominiũ, aut proprietatẽ, quam in pauperes illos ſatellites, licèt hoſtes crudeles, tranſtulit. Ex quo vehemens concipiam deſiderium, implendi quã optimè mihi licebit, quod hic Dominus dixit, c *ſi vis perfectus eſſe, vade, vende quæ habes, & da pauperibus, & veni ſequere me*; & illud: d *qui non renunciat omnibus quæ poſsidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus.* c *Matt.* 19. 21. d *Luc.* 14.33.

III. TERTIA cauſa fuit, vt immenſam charitatem, & liberalitatẽ ſuã oſtenderet, cùm dedit hominibus, quicquid habebat, corpus, ſanguinẽ, & omnes facultates; & nominatim, vt ſignificaret, oẽs homines, ex quacunque quatuor mundi partium ad ipſum venientes, poſſe partẽ habere veſtigiũ gratiæ ſuæ charitatis

& virtutum; vt eas induentes, ſeſe exornarent. Et vt quatuor hi ſatellites, qui illum crucifixerunt, ius habuerunt, ad has veſtes ipſius ſanguine tinctas; ſic peccatores, peccatis ſuis
c Hebr. 6. 6. c *rucifigentes ſibimetipſis filium Dei*, ius habent, ad has virtutum veſtes petendas, non quidem ob ſua merita, ſed propter eiuſdem IESV Chriſti ſanguinem, qui virtutes illas ſemper ſibi coniunctas habet. O dulciſſime IESV, gratias tibi, pro infinita tua liberalitate, qua pretioſis tuis veſtibus, eundem veſtire dignaris, qui te adeò ignominioſæ cruci affigit! Pœnitet me, quod peccatis meis complex fuerim te crucifigentium; ſed quandoquidem tu adeo es liberalis, fac me ſacratiſſimarum veſtium tuarum participem, excelſas tuas virtutes mihi communicando.

PVNCTVM II.

a Ioan. 19. 23 ERAT *autem* a *tunica inconſutilis deſuper contexta per totum: dixerunt ergo milites ad inuicem, nō ſcindamus eam, ſed ſortiamur de ea cuius ſit: vt Scriptura impleretur*,
b Pſal. 21. 19 b *partiti ſunt veſtimenta mea ſibi; & in veſtem meam miſerunt ſortem*. Hic etiam ſunt conſiderandæ cauſæ, & myſteria huius facti, quod ita diſtinctè, voluit Deus prophetico oraculo prædici.

I. PRIMVM ex parte militum ea fuit cauſa, quod ſi tunica fuiſſet diſciſſa, nulli eorũ fuiſſet vſui, eò quòd integra eſſet, non conſuta, ſed à B. Virgine (vt piè creditur) *contexta per to-*

tum: quæ tenerrimè ſenſit, adeò pretioſam tunicam, ſanguine Filij ſui tinctam, in manibus videre huiuſmodi vilium hominũ. O Virgo ſuprema; quàm potiori iure dicere tibi liceret id, quod aliquando dixit Iacob: c *tunica filij mei eſt, fera peſſima comedit eum, beſtia deuorauit Ioſeph*: cuius ſanguine tinctam video tunicam, quam ego illi dedi. Fera peſſima inuidiæ eum poſuit in cruce, eiusque veſtem tinxit, non hædorum ſanguine, ſed propriarũ venarum; vt eoſdem à morte liberaret, qui eam illi inuidioſè intulerunt! O fera peſſima inuidia; quomodo audes eum, qui ipſa ſit charitas deuorare! ô charitas infinita; quæ etiam feram, à qua deuoraris, occidis; deſtrue hanc in nobis feram, vt veræ charitatis tunicam integram conſeruemus. c Gen. 37. 33.

II. SECVNDA huius facti cauſa fuit, quoniã hæc tunica, humanitatẽ ipſam Chriſti Domini adumbrabat, à ſummo vſque deorſum contexta, quia inde ab ipſo Cœlo, abſq; viri opera, in Beatiſſimæ Virginis vtero, virtute Spiritus ſancti texta fuit, quæ pretioſiſſima eſt veſtis fidelium, quam omnes induunt, dum baptizantur, iuxta illud Apoſtoli, d *quicunque in Chriſto baptizati eſtis, Chriſtum induiſtis*, vitã ſuam eidem conformantes, in vnitione charitatis, nulla admiſſa diuiſione aut ſeparatione, e *quia Chriſtus diuidi non poteſt*. Felix ille eſt, cui veſtis hæc Cœleſtis contingit, qua efficitur ſors Dei, & eius hæreditas. d Gal. 3. 27. Rom. 13. 14. e 1. Cor. 1. 13.

III. EADEM Chriſti tunica, adumbrat Sponſam

eius Ecclesiam, in qua nullam vult esse diuisionem, sed vt se vnam conseruet, in vnitate fidei & charitatis; & ideo in canticis canticorũ de ea dicit, f *vna est columba mea, perfecta mea*, quia vnus est Spiritus sanctus, quem Columba significat; & vnus spiritus Christi & perfectionis, quæ in ea residet. Et qui eam diuidere tentat, etiam tentat diuidere Christũ, & pretiosam eius tunicam, quæ vna & integra est; essetque ille crudelior, qui hoc tentarat, quã qui illum crucifixerunt: quia discindere audet ac lacerare, quod illi ausi non sunt; nec ipsemet Dominus, ad id facultatem eis fecit. O DEVS pacis & amoris, ne in tua Ecclesia permittas esse schisma, aut in religione discordiam, aut in Christiano tuo populo vllam diuisionem: Sed omnes in charitatis vnitione conserua, vt omnes sint vnum in te, possisq; eis te, sicut pretiosa tunicã induere, vt in regno gloriæ tuæ collocentur.

f Cant. 6, 8.

IV. DENIQVE considerare licet; quòd vt Christus Dominus noster, vestes duas habebat externam illam, quæ in quatuor illos milites fuit diuisa; & internam alteram, quæ vni soli obtigit; ita etiam externæ Christianismi cærimoniæ, Christianis omnibus conueniunt; quia omnes, earum participes esse possunt; virtus tamen interior, gratia videlicet, charitas, deuotio & spiritus vni soli, hoc est paucis, ijsque inter se bene coniunctis, vnitione scilicet carnis cum spiritu; & sensus, cum ratione in omnibus, quæ Deus iubet: ideo-

que

que contendendum mihi est, ex numero esse horum paucorum, vt *Vnus* hic sim, cui felix adeo sors contingat, vt hanc diuinam tunicam accipiam, & illa me induam.

PVNCTVM III.

VESTIBVS iam diuisis, a *sedentes milites, seruabant eum.* a *Matth.27.36.*

I. FAS est credere milites hoc fecisse, ex præscripto Pilati, à quo id petiuerant Iudæi, quos mala conscientia timere faciebat, ne quis eum antequam moreretur, & viuentem adhuc, ex cruce deponeret, aut etiam quò prohiberetur, ne quis ad eum accederet, & refrigerium aut leuamen aliquod eorum, quæ aliis crucifixis dari consueuerant, ei adferret: quod fortè crucifixis cum ipso latronibus, ab aliquo fuit oblatum: nam custodia illa militum, non pro illis, sed contra Christum fuit adhibita. O Rex Cœlestis, cuius milites sunt innumeræ Angelorum legiones, qui Cœlestem tuum thronum circumstant, milleque laudum cantica tibi concinunt, quomodo te demisisti adeò, vt in vili isto crucis throno esses, & custodes haberes vilissimos, & crudeles milites, qui te vituperare non cessant! exulto Domine, ob eam gloriam, quam habes in throno Cœlesti; affligor verò tristorque, ob ignominiã & tormenta, quæ sustines in terra, & vtroque nomine te laudo & glorifico, cupiens particeps esse tuę ignominię, bona spe, quòd sim postea æternæ tuæ gloriæ consors futurus. Amen.

II. Mox perpendam, qua ratione Christi Domini nostri hostes, postquam illum crucifixerunt, non solùm nulla compassione tangebantur, videntes tot ignominias & tormenta eum sustinere; sed potiùs diabolica quadam feritate, alia de nouo adiicere studebant, tum verbis, tum capitum motibus, nouis illum iniurijs & blasphemijs, dæmonis instinctu afficientes; quibus ille nunc ad impatientiam, nũc ad diffidentiam aut inconstantiam in eo, quod inchoauerat, Christum commouere satagebat: verùm innocentissimus hic Agnus etiam recentes hasce iniurias, inenarrabili patientia, & humilitate, magna constantia & animi fortitudine tolerabat, nullo verbo aut gestu, aliquo ostenso signo, quòd illas sentiret, aut de ipsis blasphemantibus conquereretur; nullo debilitatis aut pœnitudinis, ob conscensam crucem, indicio dato: quo facto heroicum nobis dedit exemplum, ad tolerandas & superandas tentationes, quæ hoc modo nos aggredientur.

Haec omnia perpendam, discurrens per quatuor genera personarum, quæ Christũ in cruce iniuriis affecerunt, vt ex quatuor ipsis Euangelistis constat.

Pvnctvm IV.

a Matt. 27. 30. Marc. 15. 29. Primvm *prætereuntes blasphemabant eum, mouentes capita sua, & dicẽtes, vah qui destruis templum Dei, & in triduo*

illud readificas; salua temetipsum, si filius Dei es, descende de cruce. Luc 23. 35.

EST autem fas credere, multos gestus & motus, ore & labiis, totoq; capite illos, dum hæc dicerent, fecisse; vt Dauid insinuat in Psalmis suis: b *omnes*, inquit, *videntes me, deriserunt me, locuti sunt labijs, & mouerunt caput; aperuerunt super me os suum*, quibus adiecit Ieremias in suis lamentationibus: c *plauserunt super te manibus omnes transeuntes per viam: sibilauerunt ore suo*, ad irridendum; quos sibilos Redemptor ipse contempsit, vt antidotum inferret contra venenum, quod serpens infernalis, venenatis maledictæ suæ suggestionis sibilis effudit; & vt eiusdem sibilum contempsit, quando in pinnaculo templi existenti, dixit; d *si filius Dei es, mitte te deorsum*; sic nunc contemnit hunc sibilum, quem blasphemo Iudæorum ore edit, dicens; *si filius Dei es, descende de cruce*: imo quia filius Dei est, non vult ab ea viuus descendere, sed in ea mori; vt multos in ea, Deo filios generet per adoptionem: & vt simul ego intelligam, proprium esse filiorum Dei, non sponte descendere de cruce; sed in ea, mundo mori & peccato, perseuerantes in perturbationum animi mortificatione vsque ad finem. O Fili DEI viui, ne permittas me, ab astuti infernalis serpentis sibilis decipi; quibus persuadere mihi contendit, vt à cruce, quam tui amore semel ascendi, descendam; da mihi in ea perseuerare, sicut talis Patris decet

I.

b Psal. 21. 8. 14 & 108. 2. 25.

c Thrē. 2. 15.

d Matt. 4. 7.

filium, ne veri filij dignitate excidam.

DEINDE e *Principes, Sacerdotum illudentes cum Scribis & Senioribus* mutuò colloquentes ita, vt Christum audire posset, *dicebant: alios saluos fecit, seipsum non potest saluum facere: si Rex Israel est, descendat nunc de Cruce; & credimus ei: confidit in Deo: liberet nunc si vult eum: dixit enim quia filius Dei sum.*

QVIBVS verbis irridentes, exprobrabant Christo quatuor præcipua, in quibus Christus maximè gloriabatur. PRIMVM exprobrabant eius potestatem, dicentes, quòd qui alios saluos fecisset, seipsum non posset liberare. DEINDE, regnum etiam illi exprobrabant, dicentes; si Rex Israel est, descendat de Cruce, & credimus ei: atque si dicerent, tam est falsum ipsum esse Regem, quàm est impossibile ipsum de cruce descendere. TERTIÒ, confidentiam in Deum insimulabant, dicentes; confidit in Deo, quia illum amat: petat igitur ab eo, vt à cruce liberet; atque si dicerent, non liberabit illum: quia eum non amat. QVARTÒ denique exprobrabant illi dignitatem filij Dei, iudicantes eam fictam & falsam esse: Et in omnibus his quatuor, falsa multa inserebant; quia dæmon, qui Pater est mendacij, per eos loquebatur. tentans ita Christum, vt intelligeret, an esset filius Dei; qui quò Gens illa in ipsum crederet, descenderet ipse de Cruce; sed bonus noster IESVS huiusmodi sannas patienter tolerabat, nullum verbum respondebat, nec il-

lorum

lorum exprobrationes curabat, sciens ex malo animo illas procedere. O Agne mansuetissime, quid tibi reddam pro tanta patientia in huiusmodi sannis & blasphemiis, contra excelsas & diuinas tuas virtutes toleratis? Quod ad gloriam tuam mihi est maximè in votis, illud est, vt confiteor, quod isti blasphemi non sunt assecuti; & glorier in eo, quod ipsi contempserunt. Confiteor te multos alios fecisse saluos, ac posse etiam teipsum à cruce & à morte liberare; sed id tamen facere non vis, vt sic possis me saluare, quia vita mea pendet à morte tua. Confiteor etiam te verum esse Regem Israel; ac propterea, nolle te de cruce descendere, in qua regnum tuum auspicaris, vt omnes ad te trahas, credituros in te. Denique confiteor, te in Deo, qui te vt proprium filium amat, firmam fiduciam habere; sed qui nolit te liberare, quia non est certum filiorum Dei iudicium, quod ab huiusmodi laboribus liberentur. Sed certum potius huius signum est, constanter in illis ad mortem vsque perseuerare. Concede mihi, Domine, fiduciam hanc, tuæ sanctæ voluntati subiectam, qua possim in cruce perseuerare, donec in ea exspirem.

TERTIÒ f *illudebant etiam ei & milites*, qui ibi erant, & legentes titulum crucis, *dicebant; si tu es Rex Iudaorum, saluum te fac:* Atque si dicerent, si tu es adeò potens Rex, vt possis saluare & in libertatem vendicare Iudæos, libera te ipsum de cruce hac, in qua III. f *Luc. 23. 37.*

pendes. Eodem etiam modo latrones, qui cum ipso crucifixi erant, (testibus Matthæo & Marco) *eidem* g *improperabant*, & h *conuitiabantur*, vt mox videbimus.

g Matt. 27. 44.
h Marc. 15. 32.

IN his omnibus punctis, licet considerare, quantam pœnam sacratissima Virgo sustinuerit, blasphemias illas audiens, quæ in filium eius dicebantur; capitum gestus, sibilos & sannas, quæ à blasphemis illis fiebant. Nam cùm vidisset, quæ apud Caipham, & in Prætorio Pilati CHRISTVS perpessus fuerat, disposuit diuina prouidentia, vt hæc opprobria & contumelias audiret, vt simul ipsius aures, hisce iniurijs & blasphemijs torquerentur; quas grauiùs multo ferebat, quàm si in ipsam dicerentur. Imò credibile est, feros illos persecutores, dum blasphemias in filium dicerent, etiam in Matrem, quæ talem filium peperisset, easdem tanquam ex repercussione coniecisse; illam verò admiranda patientia & silentio, exmplum inspicientem, quod filius illi dabat, tolerasse. O Virgo sacratissima quot gladij cor tuum afflictissimũ transfixerunt! i *Lingua* enim *obrum* blasphemorum *gladij sunt acuti*, & bicipites, qui vno ictu filium tuum, teque eius Matrem pertranseunt. Cur ô Mater pijssima, non aliquod verbum adfers in defensionem filij tui, cuius innocentiam & sanctitatem habes perspectissimam! sed aduetto, non esse hoc tempus loquendi, sed tacendi; & quod doloris magnitudo, te mutam apud homines reddiderit,

i Psal. 56. 5.

quamuis cum Deo nunquam cesses loqui.

DENIQVE & illud est perpendendum, quod Sanctus Lucas addit: & k *stabat populus spectans*, scilicet Christum, qui aspectus non erat cum deuotione, sed cum irrisione: nam eum Christus inter sibi illatas iniurias ponit, cùm dicit in Psalmo, l *ipsi verò considerauerunt, & inspexerunt me*. O si isti infelices, Christum, vt oportuit, inspexissent; quanta ex ea inspectione bona retulissent? *si*, m *aspicere serpentem aneum*, satis erat, *vt*, *percussi à venenatis serpentibus, sanarentur*; quantò magis sufficiet aspicere Saluatorem, serpente illo æneo adumbratum, in crucis ligno pendentem, peccatoris figuram ideo præferentem, vt eos à venenatis peccatorum suorum morsibus liberet? Concede mihi, Saluator mi, vt viuâ te fide & amoris ac deuotionis spiritu aspiciam & contempler; vt hoc aspectu reddar sanitati, fortisque euadam ad te laudandum, & tibi in secula seruiendum. Amen.

IV.
k Luc. 23. 35.
l Psal. 21. 18.
m Num. 21. 8. 9.

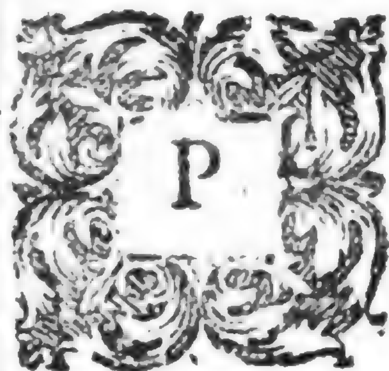

MEDI-

MEDITATIO XLV.

DE PRIMO VERBO CHRISTI Domini in Cruce, quo æternum suum Patrem pro suis hostibus orauit.

PVNCTVM I.

ENDENS Christus in cruce, opprobria sannasque sustinens, quas retulimus; post longum tandem silentium, aperiens suum os sacratissimum, septem verba siue sententias protulit: quarum prima fuit, a *Pater dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt*. Aperi ô anima mea aures tuas, vt audias; siquidem cœlestis Magister, aperit os suum in cathedra crucis, vt loquatur. b *Loquere Domine, quia audit seruus tuus:* & siquidem tu es c *Verbum* æterni Patris, Incarnatione, & Passione tua abbreuiatum, prælege mihi breuem aliquam lectionem, quam liceat memoria retinere, & intellectu ruminare, totoque meo corde & voluntate amplecti.

a *Luc.* 23. 34.
b 1. *Reg.* 3. 10.
c *Isaiæ* 9. 8.

PRIMA itaque lectio, quam Magister hic cœlestis prælegit, primumque verbum quod

in cru

n cruce loquitur, totum est amoris, quo orat pro ijs, qui ipsum crucifigunt; illos quomodo poterat excusans, ostendens in hoc infinitam suam charitatem.

PERPENDAM igitur primùm occasionē, qua loquitur, & mox singula ipsius verba, & effectus denique quos hac oratione efficit.

PRIMVM, igitur, Christum Dominum nostrum considerabo, doloribus & tormētis, in omnibus sacratissimi sui corporis membris plenum, nulla in durissimo illo crucis lecto inuenta requie; circumdatum præterea tot suis inimicis, qui eum crucifixerant; qui etiam tunc seipsos oblectabant, videntes illū adeò afflictum, & recentes afflictiones illi adferentes; horrendis iniuriis & blasphemiis aperientes; ora sua; labia, & capita mouentes in eius contemptum & opprobrium. Hoc itaque tēpore, & hac occasione, eleuat Christus Dominus noster oculos suos ad cęlum, & lachrymas pro eis fundens, suum aperit os; non sicut d *Elias* vt peteret *descendere ignem de cælo*, qui eos *deuoraret*; nec vt e *Noë*, & f *Eliseus*, qui maledixerunt iis, qui ipsos irridebant; Sed vt oraret æternum Patrem, vt ignosceret illis peccatum, quod in eo crucifigendo & subsannando, committebant; plus ipse dolens de incommodis, quæ illis propter hanc culpam erāt euentura, quàm de tormentis & iniurijs, quibus afficiebatur ab ipsis; ita reipsa explens, quod prius faciendum docuerat: g *diligite inimicos*

d 4. *Reg.* 1. 10.
e *Gen.* 9. 24.
f 4. *Reg.* 2. 24.
g *Matt.* 5. 44.
g *Luc.* 6. 27.

micos vestros, & orate pro ijs, qui vos persequuntur; & quod de ipso erat prædictum
h *Isai. 53.12.* quod h *pro transgressoribus rogauit* pro ijs videlicet, qui omnes charitatis, pietatis, iustitiæ, & gratitudinis leges, maxima omnium quæ vnquam fuit in mundo crudelitate & ingratitudine, contra ipsum sunt transgressi. O amantissime IESV, quam apertè ostendisti, te esse Deum amoris & ipsammet charitatem,
i *Cant. 8. 7.* siquidem i *aquæ multæ* talium persecutionum, *non potuerunt extinguere charitatem* tuam: nam potius adeò illa eis est accensa, vt flammam suam ad cœlum vsque leuaret, rogans cœlestem Patrem, ne eos castigaret, qui in tantis te laboribus constituerunt! talem mihi, quæso Domine, charitatem concede, qua & ego meos diligam inimicos, & pro ijs orem, qui me persequuntur. siquidem hostes tuos, etiam meos reputo: ignosce omnibus; ô Pater misericordiarum, vt omnes illis frui possint. Amen.

PVNCTVM II.

I. DEINDE singula breuis huius orationis verba perpendam, quorum primum est PATER, ad quem suam dirigit petitionem: etsi enim ad seipsum, quà Deus erat, spectaret, illis ignoscere; maluit tamen, quà homo, hoc à Patre petere: nam petens ab illo illis ignosci, satis apertè significabat, se ex parte sua ignouisse: hac ratione officium
a *Heb. 9. 14.* explens summi sacerdotis a *seipsum offerēs sa-*

crificium pro peccatis & ignorantijs populi, magno feruore Deum pro illis orans. Non dixit autem: Deus dimitte illis; sed: PATER, vt intelligeretur, non amisisse ipsum fiduciam, quam in illo habebat, & vt beneuola hac cōpellatione magis ipsum obstringeret, ad exaudiendum & dimittendum ipsius inimicis, *qui* tanquam Pater, b *solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos*. O supreme & misericors Pater, cuius tanta fuit charitas, vt iustitiæ solem, filium tuum vnigenam volueris venire in mundum, vt lucem, calorem, & vitam gratiæ mortalibus adferret, suæque doctrinæ pluuia etiam peccatorum terram irrigaret; respice eundem diuinum solem in cruce iam prope Occidentem, vt occumbat, & nobis occultetur; qui etiamnum diuini sui amoris radios inflammatos emittit, pro suis persecutoribus rogans: exaudi eius accensam orationem, & propter eam mitte de cœlo, gratiæ tuæ pluuiam super omnes; vt omnes te & illum agnoscant; & rarum excellentissimæ charitatis ipsius exemplum imitentur.

b *Mat.* 5. 45.

SECVNDVM verbum est, DIMITTE ILLIS: nec exprimit; hanc iniuriam dimitte, qua me afficiunt; sed vniuersim illis dimitti petit. id enim ipse in votis habebat, vt omnia illis peccata, nullo excepto, dimitterentur. Quo etiam ostendit, se non tam ob iniuriam propriam moueri, quā ob illatas II.

Patri ſuo; à quo propterea petit, omnes dimitti. Nec addidit dimitte illis, *qui me crucifigũt aut ſubſannant*; ſed dimitte illis: noluit enim tale verbum ſuæ orationi inſerere, quo illi viderentur accuſari; aut Patris ira irritaretur: ac denique quia dimitti petebat, non ſolùm illis, qui tunc reipſa illum crucifigebant; ſed illis etiam, qui ſuis peccatis, crucifixionis ipſius cauſa extiterunt: quos in ſua etiam memoria præſentes habebat, pro vtriſque igitur dixit, DIMITTE ILLIS. O charitatem liberaliſsimam & latiſſimam IESV, quæ ad omnes peccatores te extendis, nullo excluſo eorum, qui ſibi dimitti & veniam obtinere volunt. Excita Domine, & transfige illorum corda, vt omnes ſeſe diſponant ad percipiendam veniam, quam illis offers, & participes fiant fructus orationis, quam pro illis fundis.

III. VLTIMVM verbum fuit, QVIA NESCIVNT QVID FACIVNT. Quo verbo excuſat prout poteſt ſuos inimicos. etſi enim multorum illorum ignorãtia, nimis erat craſſa, affectata, ac propterea nõ ſine graui culpa: huius tamen pijſſimi Redemptoris charitas, quicquid inuenire potuit adhibuit, vt operiret, & excuſaret multitudinem & grauitatem peccatorum illorum: quæ etiam cauſa, ad omnes alios peccatores, ſuo modo ſe extendit. omnes enim aliquo ignorantiæ gradu laborãt, non agnoſcentes vt oporteret, quis Deus ille ſit, quem offendunt; & quàm ſit horrendum,

eundem

eundem offendere; quanta bona illum offen dendo amittant; & quam horrenda mala sibi accersant. Si enim hæc omnia noscerent, eum non offenderent: Ideoque etiam illis adaptari potest illud Apost. c *si cognouissent*, perfectè & vt ratio ipsa exigit, *nunquam Dominum gloriæ* in seipsis *crucifixissent*. c 1. Cor 2 8.

HANC excusationem Christus Dominus noster adiecit, non solùm vt infinitam suã charitatem ostẽderet, ac desiderium, quo tenebatur, vt Pater omnibus peccatoribus dimitteret: sed ob duplicem etiam alium finem. *Altera* est, vt nos ad magnam in ipsius misericordia fiduciam permoueret: si enim ipse nos excusat, quis accusabit? d *Quis* (ait Apost.) *accusabit aduersus electos Dei? Deus, qui iustificat; quis est qui condemnet? Christus* IESVS? *qui mortuus est, imò qui & resurexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis?* d Rom 8.33. *Altera* causa & finis fuit; vt nobis exemplum daret proximorum nostrorum defectus excusandi, etiamsi nostri sint inimici; ignorantiæ potius, aut inaduertentiæ, aut zelo, aut intentioni alteri minus malæ tribuentes, si quid aduersus nos fecerint; ita vt non solũ eos nõ accusemus, nec illatã nobis iniuriã extollamus; nec propter eã optemus, eos à Deo castigari; sed quo licebit meliori modo eam extenuemus & excusemus, ea excusatione potiùs vtẽtes apud Deum tanquam titulo & ratione vt illis dimittat. O Saluator dulcissime, quàm aptè hodie e *conscendisti*, *montem myrrhæ &* e Can. 4.6.

collem thuris, coniungens in Caluario isto monte myrrham amarissimæ mortificationis, & thus orationis accensissimæ. Conforta cor meum, Domine, hac myrrha, vt eam amplectatur; & hoc thure, vt illud tibi offeram, tuam semper quærens gloriam, per omnia sæcula.

PVNCTVM III.

VLTIMÒ considerandi sunt effectus huius orationis Christi Domini: nam primùm Pater æternus eam exaudiuit; si enim (Scriptura teste) f *humilium & mansuetorum semper illi placuit deprecatio*; quantò magis eidem placuerit humillimi & mansuetissimi filij eius oratio, qui (vt Apost. ait) g *in diebus carnis suæ, cum clamore valido & lacrymis, preces* in cruce funderet *exauditus est pro sua reuerentia*, ob respectum videlicet infinitæ dignitatis qui personæ eius debebatur; & ob eam reuerētiam, qua seipsum Patri humilians, eidem detulit honorem. Et ita propter hanc orationem Christi Domini, multi Iudæorum, qui illic adfuerunt, obtinuerunt remissionem peccatorum, quos S. Petrus in ipso die Pentecostes conuertit, non tam prædicatione sua, quam virtute huius orationis Christi, propter quam etiā datur venia omnibus peccatoribus, qui illam petunt & recipiunt. O Pater æterne, audi orationem filij tui, & dimitte mihi peccata omnia, quæ contra te admisi. Dimitte mihi, Pater misericordiarum, quia nesciui quid

f *Iudic.* 9.16

g *Hebr.* 5 7.

facé-

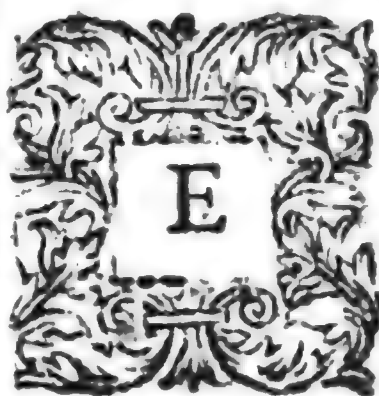
facerem, cùm te offendi; & quamuis non is ego sim, qui merear exaudiri, id meretur filius tuus & quia talis est; & quia tantam semper tibi reuerentiam exhibuit.

LICET etiam hic perpendere effectum, quem hæc oratio in SS. Virg. S. Ioan. & piis aliis, qui aderant, effecerit: qui omnes tantam videntes charitatem obstupuerint; simul verò planxerunt, videntes tanto dolore, cruci affixum eum, qui tanto amore pro suis persecutoribus rogauit, præcipuè verò sacratissima ipsa Virgo, filij sui exemplo permota, eandẽ mox charitatem, in suos inimicos exercuerit; & auditam à filio orationem repetens dixerit, *Pater*, æterne, *dimitte illis, quia nesciunt, quid faciunt*. O quantoperè hæc humillimæ Virginis, & præ omnibus puris creaturis mansuetissimę placuerit oratio! quàm benè fuerit in cœlo accepta, quæ orationi filij coniuncta, iuuerit ad desideratam remissionem obtinendam. O peccatorum aduocata, age quæso meam causam coram Deo, petens demitti mihi, vt qui nesciuerim, quid agerem. Eidem huic Christi Domini orationi attribuere licet conuersionem boni latronis, & Centurionis, aliosque effectus, in subsequentibus meditationibus adnotandos.

MEDITATIO XLVI.

DE DVOBVS LATRONIBUS cum Christo Domino crucifixis; de secundo VERBO, *quo alteri illorum Paradisum promisit.*

PVNCTVM I.

a Luc.23.33 Ioan. 19.18. T *cum a eo crucifixerunt duos latrones vnum à dexteris, & alterum à sinistris, medium autem IESVM.*

CONSIDERANDVM hic est rara illa Christi Domini nostri humilitas, qua voluit in medio duorum latronũ, adeò ignominiosè crucifigi. Fas est enim credere, eius hostes, insigniores & famosiores elegisse latrones, qui in carce detinerentur; & fortè tales, qualis erat Barabbas, vt sic impleretur quod scriptum de illo erat b *& cum sceleratis reputatus est.*

b Isai.53.12.

QVÒ verò hanc humilitatem altiùs adhuc intelligam, eleuandi mihi sunt oculi, ad infinitam eius dignitatem; & perpendendum, quod ipse sit verbum æternum, medium inter

alias

alias duas diuinas personas, idemque qui inter Moysen & Eliam medius, in monte Thabor fuit transfiguratus: & qui est lapis angularis, cui duo populi, Hebræus scilicet & Gentilis connectuntur; & in die Iudicij, sedebit in throno suæ maiestatis, in medio bonorum à dextris, & malorum à sinistris. Hic igitur Dominus est, qui in monte Caluario, & in throno isto crucis, medius est inter duos istos latrones, contemptus ita & abiectus, atque si ipse esset latro: sed nihil tamen illi, ex tali comitatu, malitiæ aut infamiæ adhærescit, ibi potiùs repræsentat, & nobis ob oculos ponit iudicium, quod facturus est de iustis & peccatoribus.

In toto autem hoc facto, insigne nobis præbet exemplum, quo nos ipsos consolemur, si contingat nos in abiecto aliquo loco collocari, & in numero malefectorum reputari; certò nobis persuadentes, si reipsa nihil nobis malitiæ adhæserit; nec infamiam nocituram. O Rex gloriæ, quam abundè ostendisti, venisse te in mundum, vt humilitatis nobis præberes exemplum! In eius enim ingressu, positus fuisti in præsepio, in medio duorum animalium; in exitu verò ab eodem affixus es cruci, & positus in medio duorum latronum, vt finis initio aptè responderet, crescente humiliatione gradibus suis, vsque ad supremum, quò poterat peruenire. Concede mihi, Domine, sic ad tui imitationem, vitam meam instituere, vt principium, me-

dium, & finis eius, sit vera humilitas, qua tu amore, omne genus humiliationis amplectar.

PVNCTVM II.

Luc. 23. 39. VNVS *autem de his qui pendebant latronibus, blasphemabat eum, dicens: si tu es Christus, saluum fac temetipsum & nos: respondens autem alter, increpabat eum, dicens. neque tu times Deum, quòd in eadem damnatione es. Et nos quidem iustè: nam digna factis recipimus: hic verò nihil mali gessit.*

CONSIDERANDVM hic est discrimen inter bonos & malos; & ignominia, quæ ab his accedit Christo; & gloria, quę prouenit eidem ab illis.

I. PRIMVM alter illorum (qui creditur fuisse à sinistris, quia reprobos significabat) blasphemabat CHRISTVM, sicut Pharisæi, exprobrans illi peccatum, ob quod dicebatur crucifixus; quia nimirum CHRITVM se & Messiam finxisset: fuit autem hæc insignis CHRISTO Domino ignominia, cuius despectus eo vsque peruenit, vt vilissimus homo, & ad mortem crucis, ob sua latrocinia & scelera damnatus, illum subsannaret; existimans scilicet, ea subsannatione indulgentiam obtinere, vt benè moreretur. Ex quo apparet, quam sit impijs familiare, propriorum delictorum oblitos aliena exagge-

rare

rare, murmurare de illis, & ſententia ſua eos damnare, qui talia admiſerint; ſeipſos interim tanquam innocentes, illorum comparatione, illis præferre: ſicut ſceleſto huic latroni euenit, qui nouiſſimo hoc peccato, ſuæ damnationis menſuram impleuerit; occaſionem interim præbens ipſi Saluatori, miram ſuam patientiam oſtendendi & exercendi; vt qui nullum verbum, tam acerbo ſuo iniurioſo & tam propè ſe exiſtenti reddiderit.

II. CONTRA verò alter, qui à dextris Chriſti erat, inſpiratione tactus Spiritus ſancti, adiutuſque gratia eius Domini, quem propè ſe habebat, oppoſuit ſe blaſphemanti, vt IESV Chriſti honorem tueretur; diuina ita prouidentia diſponente; vt quoniam CHRISTVS Dominus noſter illatam ſibi iniuriam ſilentio tolerabat, non deeſſet, qui pro ipſo reſpondens, eum defenderet. In ipſo autem ſuo reſponſo, aliquos heroicos virtutis actus exercuit, charitatis præcipuè & humilitatis.

1. PRIMVS fuit actus, quo publicum blaſphemum corripuit grauibus & conuincentibus verbis, dicens; *nec tu times Deum, qui in eadem es* mortis *damnatione?* Atque ſi diceret, quod Deum non timeant, qui ſani ſunt, nec in mortis periculo conſtituti, non adeò mirum eſt; ſed quod tu non timeas in periculo proximè mortis conſtitutus, hoc verò eſt intolerandum.

2. SECVNDVS fuit actus, fateri publicè suam culpam, & approbare pœnam crucis, quam patiebatur tanquam iustam, & quam ipse esset promeritus: cuius etiam confessionis & iudicij socium suum admonebat.

3. TERTIVS fuit, confiteri ipsius Christi Domini innocentiam, cùm dixit; *hic verò nihil mali gessit.* tantum itaque animi habuit, vt coram tanta plebis multitudine, confiteretur, Principes Sacerdotum & Scribas, deceptos esse, dum Christum accusarunt; & Pilatũ grauiter errasse, dum eundem ad crucis mortem condemnauit, omnesque eos perperam facere, qui illum blasphemarent: eò quòd reuera nihil ille mali gessisset. O Virum admirandum, qui non erubuit, Christi Domini confiteri innocentiam, quo tempore totus mũdus eum damnabat. Apostoli fugiũt, discipuli latent, omnes eius noti conticescunt, Iudæorum pertimescentes iram: solus hic latro, in cruce eleuatus magnis vocibus prædicat, Christum esse innocentem. AEquum est, Saluator iustissime, verbum illud implere, quo dixisti, b *omnis qui cõfitebitur me coram hominibus confitebor & ego eum coram Patre meo, qui in cœlis est, &* c *coram Angelis Dei.*

b *Matth.* 10. 32.
c *Luc.* 12. 8.

III.

EX hoc exemplo discam sicut in monte Caluario tres fuerunt in Cruce; aliter tamen atque aliter: nam vnus culpæ reus erat, sed pœnam impatienter tolerabat: secundus etsi culpæ reus, pœnam tamen patienter sustinebat: tertius, nullius culpæ reus, pœnam tamen gra-

uissimam admirabili patientia ferebat. Ita hominibus solet euenire in hac vita: quorum quidam etsi ob sua scelera, à Deo castigentur; iniquo tamen animo pœnam illam ferunt: qui cum malo latrone, pœnas æternas dabunt; de cruce, hoc est, de pœna temporali, ad Infernum, & æternam descendentes. Alij ob sua quidem scelera castigantur; sed pœnam tamen illam humiliter & patienter ferunt, illud Prophetæ demisso animæ dicentes, d *Iram Domini portabo, quia peccaui ei:* & hi cum bono latrone, suorum peccatorum veniam obtinentes, ex cruce illa & temporali pœna, ibunt ad Paradisum. Alij denique absque sua culpa affliguntur, ad suæ virtutis exercitium, & coronam ampliorem; dum talem afflictionem, magna patientia, ad Christi Domini nostri imitationem ferunt. Et hi sunt feliciores: nam pretiosissimum crucis est, illam sine culpa ferre. Verùm ego miser, si non potero tantam felicitatem obtinere, vt inter hos postremos numerer, quia peccatis oneratus, quascunque promereor pœnas, possumque ac meritò debeo, id quod in libro Iob scriptum est dicere, e *peccaui, & verè deliqui; & vt eram dignus, non recepi;* contendam saltem vnus esse ex secundis; vt boni latronis exemplum secutus, Dei misericordiam obtineam.

d *Mich. 7. 9.*

e *Iob. 33. 27.*

PVNCTVM III.

a Luc.23.42 CONVERSVS autem idem bonus latro, a *ad* IESVM, *dicebat: Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum.*

I. IN hac heroica latronis huius oratione & petitione, considerandum est primùm, sanctum hunc pœnitentem, postquam prædicta charitatis & humilitatis opera exercuerat, & propriam culpam, Christi verò sanctitatem confessus fuerat, statim animum concepisse, & orandi fiduciam; vt & peccatorum veniam, & in Cœlum ingressum peteret, verbis quidem breuibus, sed pijs, fideque ac fiducia plenis.

NAM primùm, Dominum vocat, idque magna reuerentia, cultum illum & honorem ei
b Psal.21.7. deferens, qui ab omnibus, vt b *vermis & non homo, vt opprobrium hominum & abiectio plebis* contemnebatur. DEINDE fatetur eum esse Regem, verumq; habere regnum; eo modo, quo ipsemet apud Pilatum fassus fuerat,
c Ioan.18.36 cùm dixit, c *Regnum meum non est de hoc mundo.* & vrgenti, *ergo Rex es tu?* annuit, dicens, *quia Rex sum ego*: ad quod regnum, æternum vtique & cœleste possidendum, per crucem transibat & mortem. TERTIÒ petit *memento mei, cum veneris in regnum tuum*: atque si diceret, non peto hic saluari, aut liberari de cruce, sicut meus cupiebat socius; sed vt post

mor-

mortem huius crucis, salues me saluatione æterna. Nec peto, vt me tecum in regnũ tuum deducas, sedemque & thronum in eo assignes: nam latro, qualis ego sum, non ausit rem tam grandem petere, solùm itaque peto, *memento mei*, & hoc mihi est satis: nam si mei memineris, bonam mihi mortem concedes, & collocabis in loco tuæ gloriæ, sicut volueris. O latronem prudentissimum, & simul humillimum; quàm aptè nouisti, & petere, & negotiari tibi d *regnum Cælorum* quod *violenti rapiunt*; non tibi nunc accidet, quod Iosepho, cum Pincerna Pharaonis, cum quo simul detinebatur in carcere, cui dixit: e *tantum memento mei, cum benè tibi fuerit, vt facias mecum misericordiam*, verùm Pincerna *oblitus est interpretis sui*. Non talis est hic Dominus qui tecũ est crucifixus: nam crucis tempestate transacta, ad magnam perueniet prosperitatem, & memor tui, eius te faciet participem.

d *Matt.* 11. 12.

e *Gen.* 40. 14. 23.

II. DEINDE causas exquiram, ex quibus latronis huius conuersio & confessio, adeoque admiranda fides processit. etsi enim præcipua horum causa fuerit f *mutatio dextra excelsi*, quæ cor eius verè mutauit, sed eadem tamen Dei dextera aliqua media adhibuit ad eum illustrandum; quæ non fuerunt præcipuè miracula, quia fortè nunquam viderat aliquod miraculum Christi; nec adhuc illa inceperant, quæ in ipsa passione acciderunt; nec fuerunt sermones, quia nullum Christi

f *Psal.* 76. 11.

sermo

sermonem audiuerat: Sed loco miraculorum illum permouit heroica patientia & mansuetudo, quam obseruauit in Christo, inter tot iniurias constituto; loco etiam sermonis eius cor emolliuit raræ illius charitatis exemplũ quod dedit, cum pro suis inimicis orauit; ex quo illustratione cœlesti didicit, illum Dominum esse sanctissimũ; & si quidem ipse dixisset, se Regem & Messiam esse, ac Dei filium, id proculdubio verum esse. Ex quo discam & ego, quantum referat esse patientem, mansuetum, & charitatem bonumque exemplum exhibere: siquidem hæc omnia vim habent miraculorum, & sermonum siue concionum, ad peccatores, etiam rupibus duriores conuertendos. O dulcis IESV, qui in cathedra crucis existens, stupendâ tuâ patientiâ, & admirando tuæ charitatis exemplo, latronẽ ita ad te traxisti, adiuua me, vt ad imitationem tui, similia ego miracula faciam, proximos meos exẽplis huiusmodi ædificans, vt mali ea videntes, compescantur, bonos vero ad maiorem perfectionem accendam. Amen.

Cassian. Collat. 12. c. 13.

III. DENIQVE ad imitationem boni latronis, ad pedes Christi crucifixi prostratus, repetam semel & sæpius, quo maximo potero affectu eandem eius orationem, memento mei, cum veneris in regnum tuum. O Rex æterne, agnosco me, ob scelera mea, iustè multorum laborum & tentationum cruce premi, ne quæso mei oblitus, permittas me perire, sed qui iam regnum tuum possides pacificè memento

miser

miseri huius, oculis eum misericordiæ tuæ respiciens.

PVNCTVM IV.

ET a *dixit illi* IESVS, *Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso.* a Luc, 23. 43.

CIRCA secundum hoc verbum, quod Christus in cruce dixit, considerandæ sunt inæstimabiles diuitiæ atque thesauri liberalitatis eius, misericordiæ, bonitatis & charitatis.

I. PRIMVM hic apparet orationis eius efficacitas, qua pro peccatoribus orauit, hunc primum eius fructum, in magno hoc peccatore percipiens, de quo dicunt aliqui, quod initio simul cum socio suo Christum blasphemauerit, quod insinuant Matthæus & Marcus dum in plurali dicunt, b *latrones qui crucifixi erant cum eo, improperabant ei.* quod si ita est, multò adhuc magis eminet virtus Christi, in hoc blasphemo, repentè cõuertendo, sicut etiam eandem virtutem ostendit, dum Saulum ob S. Stephani orationem conuertit.

b Matt. 27. 44. Marc. 15. 32.

II. ETIAM resplendet hic efficacia sanguinis IESV Christi, in cruce effusi, cuius primitiæ fuerunt in hoc bono latrone, quem miro modo transmutauit, remittendo illi omnem culpam & pęnam, & promittendo ingressum sine mora in Paradisum, eumque certum & securum, de ea felicitate reddendo. O bone IESV, quàm libenter in omni loco munus tuus exerces, iustificandi peccatores: nam adhuc in

materno vtero existens, tuum præcursorem iustificas; iacens in præsepio, Magos ad te vocas, gratia tua illos illustrans; & in cruce pendens, hunc etiam latronem vocas, vitamque æternam, statim post hanc temporalem illi promittis. Gratias tibi pro immensa hac liberalitate, & oro supplex, vt idem munus Saluatoris, erga me exerceas, vt regnem tecum in secula. Amen.

III. PERPENDENDA præterea est promissionis huius liberalitas: Latro enim solùm petijt, *memento mei, dum veneris in regnum tuum*: Christus verò, cum attestatione securum eum facit, quòd eodem ipso die, sit futurus secum in Paradiso, & regno suo. O Rex supreme, suffecisset promittere,, quod post aliquot annos, esset certò in tuum regnum peruenturus; sed charitas tua accelerat terminos, qui aliàs fuissent constituendi, & loco purgatorij, pro solutione acceptat tormenta, quæ iam patitur: & ne animo deficiat in ijs, quæ adhuc illi supersunt; cùm nimirum eius crura essent frangenda, dicit illi; *hodie mecum eris in Paradiso*; hodie sors tua permutabitur, & ex cruce hac tormentorum, transibis ad Paradisum deliciarum, in quo sis mecum futurus: sic enim promisi, c *si quis mihi ministrauerit, & secutus fuerit; vbi sum ego, illic & minister meus erit*: Et siquidem tu es me secutus in cruce, etiam sequeris ad gloriam, *hodie mecum eris in Paradiso*. O Rex gloriæ, si adeò liberalis eum afficis præmio,

a *Ioan.* 12. 26.

qui

qui tres quatuorve diei horas te est secutus, quanto liberiori eum afficies, qui te omnibus horis, & vitæ suæ ætatibus perfectè sequetur? Si adeò te gratum ostendis erga peccatorem, qui post innumeras tibi illatas iniurias, semel tibi reuerentiam defert & honorē; quantam ostendes gratitudinem ei, qui vitam suam totam consumit te colendo & honorando! O felicem latronem; qui cum d *tota die otiosus* fuisses, *circa horam* tandem *vndecimam*, hora scilicet vna ante noctem, adeò tuum laborem accelerasti, vt qui *vltimò* veneras *primus esse* promerueris, primus inquam omnium mortalium, qui statim atque ex hac vita excessisti, æternæ gloriæ denarium perceperis. Accelera, ô anima mea laborem tuum; siquidem feruenti labore, amplius præmium pormereberis, quàm temporis sola diuturnitate: quòd si vtrumque, & diuturnitatem & feruorem coniunxeris, præmium erit copiosissimum. d *Mat.* 20. 8.

PVNCTVM V.

VLTIMO consideranda sunt duo genera hominum, malorū scilicet & bonorum; quos duo hi latrones, quorū alter fuit reprobatus, alter elect[9], repræsentāt; memoria tenens, quod Christus Dn̄s dixit, loquēs de nouissimo die Iudicij, a *tūc duo erūt in agro; vn[9] assumetur, & vnus relinquetur; duo in lecto, & duo in molendino, & vnus assumetur,* I. a *Mat.* 24. 40. a *Luc.* 17. 34

dium, & finis eius, ſit vera humilitas, qua tui amore, omne genus humiliationis ampleᵭtar.

PVNCTVM II.

Luc. 23. 39. VNVS *autem de his qui pendebant latronibus, blaſphemabat eum, dicens; ſi tu es Chriſtus, ſaluum fac temetipſum & nos: reſpondens autem alter, increpabat eum, dicens. neque tu times Deum, quòd in eadem damnatione es. Et nos quidem iuſtè: nam digna factis recipimus: hic verò nihil mali geßit.*

CONSIDERANDVM hic eſt diſcrimen inter bonos & malos; & ignominia, quæ ab his accedit Chriſto; & gloria, quę prouenit eidem ab illis.

I. PRIMVM alter illorum (qui creditur fuiſſe à ſiniſtris, quia reprobos ſignificabat) blaſphemabat CHRISTVM, ſicut Phariſæi, exprobrans illi peccatum, ob quod dicebatur crucifixus; quia nimirum CHRITVM ſe & Meſſiam finxiſſet: fuit autem hæc inſignis CHRISTO Domino ignominia, cuius deſpectus eo vſque peruenit, vt viliſſimus homo, & ad mortem crucis, ob ſua latrocinia & ſcelera damnatus, illum ſubſannaret; exiſtimans ſcilicet, ea ſubſannatione indulgentiam obtinere, vt benè moreretur. Ex quo apparet, quam ſit impijs familiare, propriorum delictorum oblitos aliena exagge-

rare,

rare, murmurare de illis, & sententia sua eos damnare, qui talia admiserint; seipsos interim tanquam innocentes, illorum comparatione, illis præferre: sicut scelesto huic latroni euenit, qui nouissimo hoc peccato, suæ damnationis mensuram impleuerit; occasionem interim præbens ipsi Saluatori, miram suam patientiam ostendendi & exercendi; vt qui nullum verbum, tam acerbo suo iniurioso & tam propè se existenti reddiderit.

CONTRA verò alter, qui à dextris Christi erat, inspiratione tactus Spiritus sancti, adiutusque gratia eius Domini, quem propè se habebat, opposuit se blasphemanti, vt IESV Christi honorem tueretur; diuina ita prouidentia disponente; vt quoniam CHRISTVS Dominus noster illatam sibi iniuriam silentio tolerabat, non deesset, qui pro ipso respondens, eum defenderet. In ipso autem suo responso, aliquos heroicos virtutis actus exercuit, charitatis præcipuè & humilitatis. II.

PRIMVS fuit actus, quo publicum blasphemum corripuit grauibus & conuincentibus verbis, dicens; *nec tu times Deum, qui in eadem es* mortis *damnatione?* Atque si diceret, quod Deum non timeant, qui sani sunt, nec in mortis periculo constituti, non adeò mirum est; sed quod tu non timeas in periculo proximę mortis constitutus, hoc verò est intolerandum. 1.

2. SECVNDVS fuit actus, fateri publicè suam culpam, & approbare pœnam crucis, quam patiebatur tanquam iustam, & quam ipse esset promeritus: cuius etiam confessionis & iudicij socium suum admonebat.

3. TERTIVS fuit, confiteri ipsius Christi Domini innocentiam, cùm dixit; *hic verò nihil mali gessit.* tantum itaque animi habuit, vt coram tanta plebis multitudine, confiteretur, Principes Sacerdotum & Scribas, deceptos esse, dum Christum accusarunt; & Pilatũ grauiter errasse, dum eundem ad crucis mortem condemnauit, omnesque eos perperam facere, qui illum blasphemarent: eò quòd reuera nihil ille mali gessisset. O Virum admirandum, qui non erubuit, Christi Domini confiteri innocentiam, quo tempore totus mũdus eum damnabat. Apostoli fugiũt, discipuli latent, omnes eius noti conticescunt, Iudæorum pertimescentes iram: solus hic latro, in cruce eleuatus magnis vocibus prædicat, Christum esse innocentem. AEquum est, Saluator iustissime, verbum illud implere, quo dixisti, b *omnis qui cõfitebitur me coram hominibus confitebor & ego eum coram Patre meo, qui in cœlis est, &* c *coram Angelis Dei.*

b Matth. 10. 32.
c Luc. 12. 8.

III. EX hoc exemplo discam sicut in monte Caluario tres fuerunt in Cruce; aliter tamen atque aliter: nam vnus culpæ reus erat, sed pœnam impatienter tolerabat: secundus etsi culpæ reus, pœnam tamen patienter sustinebat: tertius, nullius culpæ reus, pœnam tamen gra-

uissimam admirabili patientia ferebat. Ita hominibus solet euenire in hac vita: quorum quidam etsi ob sua scelera, à Deo castigentur; iniquo tamen animo pœnam illam ferunt: qui cum malo latrone, pœnas æternas dabunt; de cruce, hoc est, de pœna temporali, ad Infernum, & æternam descendentes. Alij ob sua quidem scelera castigantur; sed pœnam tamen illam humiliter & patienter ferunt, illud Prophetæ demisso animæ dicentes, d *Iram Domini portabo, quia peccaui ei*: & hi cum bono latrone, suorum peccatorum veniam obtinentes, ex cruce illa & temporali pœna, ibunt ad Paradisum. Alij denique absque sua culpa affliguntur, ad suæ virtutis exercitium, & coronam ampliorem; dum talem afflictionem, magna patientia, ad Christi Domini nostri imitationem ferunt. Et hi sunt feliciores: nam pretiosissimum crucis est, illam sine culpa ferre. Verùm ego miser, si non potero tantam felicitatem obtinere, vt inter hos postremos numerer, quia peccatis oneratus, quascunque promereor pœnas, possumque ac meritò debeo, id quod in libro Iob scriptum est dicere, e *peccaui, & verè deliqui; & vt eram dignus, non recepi*; contendam saltem vnus esse ex secundis, vt boni latronis exemplum secutus, Dei misericordiam obtineam.

d *Mich.* 7.9.

e *Iob.* 33.27.

PVNCTVM III.

a *Luc.23.42* CONVERSVS autem idem bonus latro, a *ad* IESVM, *dicebat: Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum.*

I. IN hac heroica latronis huius oratione & petitione, considerandum est primùm, sanctum hunc pœnitentem, postquam prædicta charitatis & humilitatis opera exercuerat, & propriam culpam, Christi verò sanctitatem confessus fuerat, statim animum concepisse, & orandi fiduciam; vt & peccatorum veniam, & in Cœlum ingressum peteret, verbis quidem breuibus, sed pijs, fideque ac fiducia plenis.

NAM primùm, Dominum vocat, idque magna reuerentia, cultum illum & honorem ei
b *Psal.21. 7.* deferens, qui ab omnibus, vt b *vermis & non homo, vt opprobrium hominum & abiectio plebis* contemnebatur. DEINDE fatetur eum esse Regem, verumq; habere regnum; eo modo, quo ipsemet apud Pilatum fassus fuerat,
c *Ioan.18.36* cùm dixit, c *Regnum meum non est de hoc mundo.* & vrgenti, *ergo Rex es tu?* annuit, dicens, *quia Rex sum ego*: ad quod regnum, æternum vtique & cœleste possidendum, per crucem transibat & mortem. TERTIÒ petit *memento mei, cum veneris in regnum tuum*: atque si diceret, non peto hic saluari, aut liberari de cruce, sicut meus cupiebat socius; sed vt post

mor-

mortem huius crucis, salues me saluatione æterna. Nec peto, vt me tecum in regnũ tuum deducas, sedemque & thronum in eo assignes: nam latro, qualis ego sum, non ausit rem tam grandem petere, solùm itaque peto, *memento mei*, & hoc mihi est satis: nam si mei memineris, bonam mihi mortem concedes, & collocabis in loco tuæ gloriæ, sicut volueris. O latronem prudentissimum, & simul humillimum; quàm aptè nouisti, & petere, & negotiari tibi d *regnum Cœlorum* quod *violenti rapiunt*; non tibi nunc accidet, quod Iosepho, cum Pincerna Pharaonis, cum quo simul detinebatur in carcere, cui dixit: e *tantum memento mei, cum benè tibi fuerit, vt facias mecum misericordiam*, verùm Pincerna *oblitus est interpretis sui*. Non talis est hic Dominus qui tecũ est crucifixus: nam crucis tempestate transacta, ad magnam perueniet prosperitatem, & memor tui, eius te faciet participem.

d *Matt.* 11. 12.

e *Gen.* 40. 14. 23.

II.

DEINDE causas exquiram, ex quibus latronis huius conuersio & confessio, adeoque admiranda fides processit. etsi enim præcipua horum causa fuerit f *mutatio dextræ excelsi*, quæ cor eius verè mutauit, sed eadem tamen Dei dextera aliqua media adhibuit ad eum illustrandum; quæ non fuerunt præcipuè miracula, quia fortè nunquam viderat aliquod miraculum Christi; nec adhuc illa inceperant, quæ in ipsa passione acciderunt; nec fuerunt sermones, quia nullum Christi

f *Psal.* 76. 11.

sermo

sermonem audiuerat: Sed loco miraculorum illum permouit heroica patientia & mansuetudo, quam obseruauit in Christo, inter to iniurias constituto; loco etiam sermonis eius cor emolliuit raræ illius charitatis exemplũ quod dedit, cum pro suis inimicis orauit; ex quo illustratione cœlesti didicit, illum Dominum esse sanctissimũ; & si quidem ipse dixisset, se Regem & Messiam esse, ac Dei filium, id proculdubio verum esse. Ex quo discam & ego, quantum referat esse patientem, mansuetum, & charitatem bonumque exemplum exhibere: siquidem hæc omnia vim habent miraculorum, & sermonum siue concionum, ad peccatores, etiam rupibus duriores conuertendos. O dulcis IESV, qui in cathedra crucis existens, stupendâ tuâ patientiâ, & admirando tuæ charitatis exemplo, latronẽ ita ad te traxisti, adiuua me, vt ad imitationem tui, similia ego miracula faciam, proximos meos exẽplis huiusmodi ædificans, vt mali ea videntes, compescantur, bonos vero ad maiorem perfectionem accendam. Amen.

Cassian. Collat. 12. c. 13.

III. DENIQVE ad imitationem boni latronis, ad pedes Christi crucifixi prostratus, repetam semel & sæpius, quo maximo potero affectu eandem eius orationem, memento mei, cum veneris in regnum tuum. O Rex æterne, agnosco me, ob scelera mea, iustè multorum laborum & tentationum cruce premi, ne quæso mei oblitus, permittas me perire, sed qui iam regnum tuum possides pacificè memento

miseri

miseri huius, oculis eum misericordiæ tuæ respiciens.

PVNCTVM IV.

ET a *dixit illi* IESVS, *Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso.* a Luc, 23. 43.

CIRCA secundum hoc verbum, quod Christus in cruce dixit, considerandæ sunt inæstimabiles diuitiæ atque thesauri liberalitatis eius, misericordiæ, bonitatis & charitatis.

I. PRIMVM hic apparet orationis eius efficacitas, qua pro peccatoribus orauit, hunc primum eius fructum, in magno hoc peccatore percipiens, de quo dicunt aliqui, quod initio simul cum socio suo Christum blasphemauerit, quod insinuant Matthæus & Marcus dum in plurali dicunt, b *latrones qui crucifixi erant cum eo, improperabant ei.* quod si ita est, multò adhuc magis eminet virtus Christi, in hoc blasphemo, repentè cõuertendo, sicut etiam eandem virtutem ostendit, dum Saulum ob S. Stephani orationem conuertit. b *Matt.* 27. 44. *Marc.* 15.32.

II. ETIAM resplendet hic efficacia sanguinis IESV Christi, in cruce effusi, cuius primitiæ fuerunt in hoc bono latrone, quem miro modo transmutauit, remittendo illi omnem culpam & pœnam, & promittendo ingressum sine mora in Paradisum, eumque certum & securum, de ea felicitate reddendo. O bone IESV, quàm libenter in omni loco munus tuus exerces, iustificandi peccatores: nam adhuc in

materno

qui tres quatuorve diei horas te est secutus, quanto liberiori eum afficies, qui te omnibus horis,& vitæ suæ ætatibus perfectè sequetur? Si adeò te gratum ostendis erga peccatorem, qui post innumeras tibi illatas iniurias, semel tibi reuerentiam defert & honorē; quantam ostendes gratitudinem ei, qui vitam suam totam consumit te colendo & honorando! O felicem latronem; qui cum d *tota die otiosus* fuisses, *circa horam* tandem *vndecimam*, hora scilicet vna ante noctem, adeò tuum laborem accelerasti, vt qui *vltimò* veneras *primus esse* promerueris, primus inquam omnium mortalium, qui statim atque ex hac vita excessisti, æternæ gloriæ denarium perceperis. Accelera, ô anima mea laborem tuum; siquidem feruenti labore, amplius præmium pormereberis, quàm temporis sola diuturnitate: quòd si vtrumque, & diuturnitatem & feruorem coniunxeris, præmium erit copiosissimum. d *Mat.* 20.8.

PVNCTVM V.

VLTIMO consideranda sunt duo genera hominum, malorū scilicet & bonorum; quos duo hi latrones, quorū alter fuit reprobatus, alter elect⁹, repræsentāt; memoria tenens, quod Christus Dn̄s dixit, loquēs de nouissimo die Iudicij, a *tūc duo erūt in agro; vn⁹ assumetur, & vnus relinquetur; duo in lecto, & duo in molendino, & vnus assumetur,* I. a *Mat.* 24. 40. a *Luc.* 17.34

& alter

& alter relinquetur; quasi diceret, ex omnibus statibus, & vitæ ducendæ rationibus, quosdam assumendos in cœlũ, propter bona opera, quæ præuia & adiuuante diuina gratiâ fecerunt; alios verò relinquendos, qui propter peccata, quæ arbitrij sui libertate patrarunt, descendũt in infernum. Quare qui in molendino est, & statu matrimonij; multis curis & laboribus occupatus, non debet propterea salutis suæ fiduciam abiicere; nec qui in lecto est, & statu continentiæ, magna sua quiete, debet suæ condemnationis metum deponere: ac denique qui laborat in agro vitæ actiuæ, & qui in lecto requiescit vitæ contemplatiuæ, debent cum spe, etiam timorem coniungere iudiciorum Dei: cui humillimè supplicabo, ne sim aliquis ex relictis, sed ex assumptis; ita vitam meam instituens, vt dignus sim, quem Deus ad se accipiat, & collocet in Paradiso.

II. PERPENDAM etiam, quòd quamuis IESV Christi sanguis potens erat, vtrumq; latronem iustificare; non tamen nisi in altero vim suam exercuit; vt timoris, contra præsumptionẽ; fiduciæ verò, contra pusillanimitatem haberemus occasionem. Quare magni peccatores, cùm se morti vicinos aduertunt, ne desperent; memores vnum latronem, qui vel in illa hora pœnitentiam habuit, misericordiam esse consecutum. Sed nemo tamen laxiorem vitam suam instituat, pœnitentiam vsque ad horam mortis differendo; cùm videat alterum latronem etiam propè ipsum Christum

morien-

morientem, absque pœnitentiâ decessisse, diuinæ iustitiæ seueritate castigatum. Est etiam magnum satis timoris incitamentum, quòd inter tot malos, qui in montē Caluarium conuenerant, vni soli latroni dictum sit: hodie mecum eris in Paradiso.

DENIQVE etiam perpendi potest, quod apud Beatissimam Virginem, totus hic euentus effecerit; tam scilicet latronis confessio; quam Christi eius filij ad illum respōsio; quòd videlicet aliquantulum respirauerit, videns non defuisse aliquem, qui pro filij sui honore responderet; & quod fuerit in fide confirmata, excellenti adeo audito responso, quo significabatur, Christi ipsius Passione cęli portas reserari, quæ à tot annorū millibus fuissent obseratæ. O Anima mea, respira inter tot lacrymas paulisper, adeò iucundis nouis auditis: attende hodie Paradisi portas aperiri; & quā uis tantis impensis, sanguinis videlicet tui Saluatoris; ipse tamen eius effusione recreatur, vt sic earundem portarum seræ confringantur. O sancte Patriarcha Abraham; nihil iam miror, quòd b *sis gauisus, cum diem hunc* in spiritu *vidisti*, in quo erat Paradisus reserandus tibi tuisque filijs, fidelis tuæ obedientiæ imitatoribus. O mundi Saluator, in cuius manibus, clauis cruci confixis, c *Clauis est Dauid, qua ita aperis, vt nemo claudat; ita claudis, vt nemo aperiat*: aperi mihi portas cœli, quas mea peccata occluserunt; occlude verò portas inferni, quas eadem aperuerunt;

III.

b *Ioan.* 8. 58 *Vide Introduct. huius part.* §. 1. *ad initium.*

c *Isai.* 22. 22.

c *Apoc.* 3. 7.

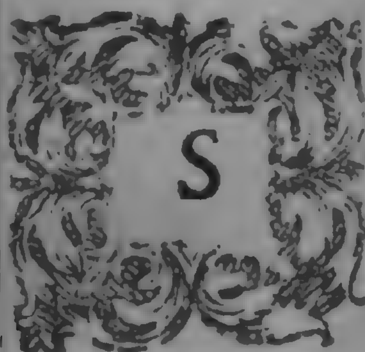
in die mortis, sicut bonus iste latro, tecum veniam ad Paradisum. Amen.

MEDITATIO XLVII.

DE VERBO TERTIO, QVO Christus Dominus matrem suam & Ioannem discipulum est allocutus.

PVNCTVM I.

a Ioan. 19. 25.

TABANT a *autem iuxta crucem* IESV, *mater eius, & soror matris eius Maria Cleophe, & Maria Magdalena & discipulus ille, quem diligebat.*

I. CONSIDERANDVM hic est eos, qui magis in amore IESV eminebant, magis etiam eiusdem cruci appropinquasse; quia non est maius indicium amoris Christi, quàm eundem ad crucem vsque sequi; eius doloribus & ignominijs compatiendo, & earundē se reddendo participē: & quo propriùs accedimus, & maiori stabilitate ac firmitate, eo maiora huius amoris edimus signa, cum quatuor his personis, quæ hic sunt expressæ.

II. OMNIVM verò earum dux fuit Sacratissima Virgo; cuius intuitu reliquæ accesserunt; sine qua tantum animi non habuissent, vt illic assisterent; sed illa, tanquam in fide firmior, & in amore magis accensa, omni humano peri-

culo

culo posthabito, & superatis calcatisque difficultatibus & ignominijs, quæ hinc sibi essent obuenturæ, voluit Passioni filij suæ præsens adesse; & propè ipsam crucem, magna constantia & fortitudine stare, appropinquans ipso corpore, quàm proximè illi fuit permissum; spiritu autem adeo accessit, vt cruci ipsi filioque suo se coniunxerit, fueritque eidem concrucifixa, ob amoris & doloris magnitudinem, vt suprà perpendimus. Tribus itaque clauis confixa tenebatur. PRIMVS erat, viua ac vehemens apprehensio eorum, quæ filius patiebatur. SECVNDVS erat intimus ille amor, quo illum non solum vt filium, sed vt suum Deum, & benefactorem infinitũ prosequebatur: quamobrem omnes eius afflictiones, vt proprias habebat. TERTIVS erat compassio eius; quòd talis scilicet, tanta pro alienis peccatis pateretur; ex quo tantus eius animam dolor inuasit, vt sufficeret pro martyrio, atque si ipsa in alia cruce reuera mortua fuisset. Dum enim aspiciebat caput filij spinis transfixum, proprium quoque caput spinis transfigebatur; dum aspiciebat manus eius clauis confixas, ipsius quoque manus clauis transfigebantur: dum eius ossa adeo luxata aspiciebat, vt dinumerari omnia possent, ipsius quoque ossa omnia, summo dolore contremiscebant. Et hac ratione, quidquid filius corpore patiebatur, id totum illa spiritu, sed grauissimè sustinebat. O Virgo virginum; optimo iure te hodie martyrum Martyrem

Medit. 1. Punct. 8.

compellabimus! vt enim omnes virgines, in flore virginitatis custodiendo superasti; ita martyres omnes, in martyrij fructu excessisti: martyres, ob feruens desiderium, patiendi omnia mortis tormenta, quæ tuus filius patiebatur: Martyr etiam es, ob dolores horrendos, quos eum aspiciens, tolerasti; qui suffecissent omninò ad vitam tibi auferendam, nisi Filius tuus, te in illa conseruasset. O si licuisset te in hoc martyrij genere imitari! obtineas mihi ô Regina Martyrum, vt aliquo saltem modo illius particeps fiam; carnem meam pœnitentiis, spiritum verò abnegationibus, martyrio afficiendo; & omni cordis fortitudine, cruci filij tui appropinquando, meque in ea sicut tu fecisti, affligendo.

PVNCTVM II.

a Ioan. 19 26.

CVM a *vidisset ergo* IESVS *Matrem, & discipulum stantem, quem diligebat, dicit matri suæ: Mulier ecce Filius tuus.*

I. PERPENDENDA hîc primùm est Christi Domini nostri charitas, simulq; integritas, & authoritas, quam inter tot dolores & contemptus ostendebat; attendens ad opera pietatis & misericordiæ, & ad officij onera, atq; si nihil tunc pateretur. Nunc enim tanquam summus Sacerdos, pro suis orat inimicis; nunc Paradisum tanquam Redemptor promittit; nunc matris suæ tanquam filius, & discipuli tanquam magister curam gerit. Quo exemplo nos docet, non debere nos obligationum no-

ſtrarum curam deponere, etiamſi laboribus circumdati ſimus. O ſupreme Sacerdos IESV, quantum intereſt inter te & alterum ſummum Sacerdotem Aaron! qui negauit, ſe poſſe b *Domino* in officio ſuo, & *cæremonijs placere, mente lugubri.* Sed tu, mi Saluator, etſi laboribus circumdatus, & triſtitijs afflictus, perfectiſſimè tamen officia tua præſtas, orando pro tuis inimicis, Patrem tuum placãdo, & ſolatij matris tuæ curam gerendo; da mihi quæſo Domine, hanc cordis integritatem; vt licet tribulationibus oppreſſus, nunquam deſim ijs, quæ mihi agenda præſcripſeris.

b *Leuit.* 10. 19.

II. IPSA deinde verba, quæ Chriſtus matri ſuæ dixit, perpendam, MVLIER ECCE FILIVS TVVS; atque ſi ei diceret: non ſum tui oblitus, & obligationis, qua tibi vt filius obſtringor; ſed quia ex hoc mundo diſcedo, tibi loco mei Ioannem, tanquam filium relinquo; vt filij erga te partes obeat, tibi ſeruiendo; &, quæ ego erga talem matrem feciſſem, præſtando. Sed non tamen illam *matris* nomine compellauit, ſed mulieris; tum ne tenero illo nomine illam affligeret; tum præcipuè, vt hac ratione oſtenderet quàm parum carni & ſanguini tribueret, vt Cœleſtis Patris voluntati totus intenderet: quamobrem nunquam legitur eam matris nomine compellaſſe, vt aliàs etiam notauimus.

3. part. Medit. 9.

HOC tamen verbum inſigniter auxit in corde Beatiſſimæ Virginis dolorem; tum quòd ex eo cognoſceret, ſibi filiũ valedicere, & prope

esse, vt expiraret; tum quod huius commutationis disparitatem statim aduerteret, qua pro filio Dei viui filium acciperet pauperis piscatoris; & pro Cælesti magistro, terrenum discipulum. O mundi Saluator, si vt discipulum aspiciens, matri tuæ dixisti; *ecce filius tuus*. ita aspiciens teipsum, eidem dixisses; *ecce filius tuus*; ecce quem ex Spiritu sancto concepisti, & absque vllo dolore peperisti: ecce quem in præsepio, in terduo animalia reclinasti, quem tui pectoris lacte nutriuisti; ecce quem tuis vlnis sæpè portasti, cuius aspectu te oblectasti; cui tenerè indulsisti; ecce filius tuus in brachiis horrendæ huius crucis pendet, in medio duorum latronum; ecce quàm deformatus, quàm exanguis; attende, num pro filio me agnoscas, & aliquid mihi, tanquam mater velis commendare: sed quia taces, nec mihi quicquam respondens, ecce loco mei discipulum meum tibi relinquo, *ecce filius tuus*.

III. SED vlteriùs Christi Domini nostri charitas erga nos, in his verbis progressa est: Matrisque mentem, eorundem verborum exactiori intelligentia illustrauit, non enim solum Ioannem dedit in filium, sed in eo etiam reliquos omnes discipulos, quos tunc habebat, & vsque ad mundi finem esset habiturus, ei in filios tradidit: vt pro omnibus diceret, mulier ecce filius tuus, accipe in filium tuum discipulum meum, & eos omnes accipe in filios, qui fuerint discipuli mei: hæc enim mea

eſt voluntas, vt tu eorum omnium ſis mater, & omnes illi filij ſint tui; & vt omnes tanquam filij tui, tibi ſint curæ: eorum bonum, omni ſolicitudine procurando. Gratias tibi, ô dulciſſime IESV, quòd matri tuæ, vt nos in filios accipiat, commiſeris, hac ratione fratres nos tuos conſtituens. O Virgo ſacratiſſima, ex hoc nunc confidentiſſimè tibi dicam: ecce filius tuus, memor eſto, quòd vnigenitus filius commiſerit tibi, vt me in filium adoptiuum acciperes. Agnoſce me igitur filium, & de ijs, quæ mihi ſunt neceſſaria, proſpice.

PVNCTVM III.

DEINDE a *dixit* IESVS *diſcipulo: ecce mater tua, & ex ea hora accepit eam diſcipulus in ſua.* a Ioan. 19. 27.

I. CONSIDERANDVM hic primùm eſt, quoniam Chriſti Domini noſtri verba efficacia ſunt, vt fiat quod ipſe dicit, & eo modo quo ipſe vult fieri, hoc verbo impreſſiſſe Beatiſſimæ Virgini ſpiritum matris, erga Sanctum Ioannem, & reliquos omnes diſcipulos; & ſimiliter Sancto Ioanni ſpiritum filij, erga Beatiſſimam Virginem, quem eundem ſpiritum, ijs omnibus communicat, qui perfecti ſunt eius diſcipuli. Et quandoquidem verbum hoc, non Sancto Ioanni tantum, ſed in eo omnibus ei ſimilibus dictum eſt, exiſtimabo dici mihi à Chriſto, ecce mater tua; illam dilige, illam tanquam matrem venerare, eidem ob

tempera, & quantum poteris serui; eandem in tuis necessitatibus accede: nam vt patrem meum tibi tradidi, tanquam tuum; ita matrẽ meam tibi trado, vt tuam: vitam ergo tuam ita institue, vt talis matris filium decet. O dulcissima IESV, vnde mihi tantum bonũ, vt matrem tuam, facias etiam matrem meam? da mihi spiritum veri eius filij, vt ita ei seruiam, sicut talis mater digna est. O mater sãctissima, cum sim certus, adeò te filio tuo esse obedientem, vt statim officium meæ matris acceptes.

Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.

II. DEINDE causas exquirã, ob quas Christus Dominus noster, sic tanto fauore Sanctũ Ioannem prosecutus: quæ præcipuè fuerunt duæ, & vtraque simul eum ad hunc fauorem disposuerunt. PRIMA fuit quod ipse esset Virgo; decebat autem filium Virginem, matrem suam virginem, non nisi virgini discipulo commendare; vt sic nobis ostenderet, quanti ipse faceret corporis & animæ Virginitatem, SECVNDA causa fuit: quia insignis ipse fuit in amore & charitate erga Christum; quem ad crucem vsque secutus, iuxta illam stetit, superans difficultates omnes, quæ inde illum retrahebant, sicut reliquos discipulos retraxerunt. quia igitur præ alijs ipse, hunc erga Christum amorẽ ostendit, dignum

fuit,

fuit, vt alijs omnibus præferretur. Ex hoc desiderium magnum concipiam, beatissimam Virginem, & Sanctum Ioannem in castitate & amore Christi, & crucis eius imitandi, quò dignus habear, quem ipsa Virgo in filium acceptet, egoque illam in matrem habeam, & illi, vt par est, seruiam.

DENIQVE & illa verba Euangelistæ sunt expendenda; *ex illa hora accepit eam discipulus in sua*; quod de Beatissima Virgine non fuit additum, quod ex illa hora discipulũ accepisset in filium; quia id satis expressum videbatur, cùm filius id illi commisisset; quæ vt erat ad nutum filio obediens, quodcunque diuinæ eius voluntatis signum illa haberet, satis ei erat, vt illam expleret: quod verò dicitur, Sanctus Ioannes eam accepisse in sua, intelligitur ita curæ suæ illam accepisse, vt omnia boni filij officia, erga talem matrem diligenter exhiberet; quæ ipse exactissimè re ipsa præstitit; non solum quod eius Magister, id ipsi commisisset, sed etiam quod se felicissimum iudicaret, & gloriaretur, tali matri seruire. O Euangelista gloriose, gratulor de felice sorte, quæ tibi hoc die contigit; supplica quæso dulci Magistro tuo, vt mihi eum det filij spiritũ; quem tibi dedit erga matrem suam, vt eidem ego etiam seruiam, sicut tu seruiuisti. O mundi Saluator: quandoquidem adeò te liberalem ostendis in cruce, vt latroni conuerso dones Paradisum, Matremque tuã discipulo te diligenti; exerce eandem mecum III.

liberalitatem, dando mihi in hac vita intimam cordis deuotionem erga tuam Matrem; cuius interuentu obtenturum me spero ingressum in Paradisum. vbi tecum & cum illa regnem in æternum.

MEDITATIO XLVIII.

DE TENEBRIS, QVAE factæ sunt super uniuersam terram, & de verbo quarto, quod Christus dixit in Cruce.

PVNCTVM I.

a Matth. 27. 45. Marc. 15. 33 Luc. 23. 44. S. Thom 3. p. q. 44. a. 2.

VM fuisset CHRISTVS crucifixus, a *sexta hora* (quæ est in meridie) *tenebræ factæ sunt super vniuersam terram, vsq; ad horam nonam*, quæ est tertia post meridiem.

CONSIDERANDAE hic sunt causæ, ob quas Deus Dominus noster, prodigiosas has tenebras euenire voluerit, eclypsato sole in tali occasione, & tanto tempore.

PRIMA causa, fuit vt ostenderet iustam iram in populum illum ingratissimum, ob adeò atrox delictum, in ipsum Christum admissum: indigni siquidem erant solis materialis luce, qui iustitiæ Soli vitam adimebant.

Deinde externæ illæ tenebræ, internas [illegible] illius plebis, in quibus tunc erant; & æternas, in quas ob suam obstinationem erant deuenturi significabant.

DEINDE vt Christi Domini innocentiam & maiestatem hoc miraculo patefaceret, iubendo Solem obscurari, terramque eo luctu contegere, ob sui Creatoris mortem; vt quo modo poterat, dolorum eius & igno miniæ compassionem ostenderet, & sua luce occultata, occasionem subtraheret persequentibus, eum subsannandi, & blasphemijs blasphemias addendi; eosdemque obscuritate illa cogeret se inde retrahere. O vere Sol iustitiæ, iustum omninò est, materialem hunc solem obscurari, te præ tristitia obscurato, & iam occasui proximo, vt transeas ad alterius vitæ hemisphęrium. Sed ęquius adhuc fuisset, si ego de morte tua fuissem contristatus, cuius etiam fui causa. Ne quæso permittas adeò me excœcari, vt non assequar, quàm sit ratio ni consentaneum, me contristari, nec adeò indurescere, vt tot patienti tormenta non compatiar. II.

ORDINAVIT præterea CHRISTVS Dominus noster hasce tenebras, vt repentina illa nocte superueniente, motus & strepitus cessaret turbæ; & sic ipse liceret in maiore quiete tres illas horas, in præparatione sua ad mortem; & feruentiori oratione & lacrymis, pro nobis fundendis expendere; sicut tempore suæ prædicationis, III.

con-

consueuit totos dies in officio suo & conuersatione, cum hominibus ponere; nocte autem superueniente, se recipere ad montes, vt oraret; quod totum faciebat, non quasi ipse indigeret, sed vt nos instrueret, & exemplum daret. Ita in monte Caluario, extensis & affixis in cruce manibus, postquam officia pietatis, quæ retulimus, expleuit; voluit tribus illis tenebrarum horis, totum se dedere orationi, quam pro omnibus, quos in memoria sua præsentes habebat offerret, quorum quia ego sum vnus, etiam pro me illam applicabat. Vt, iuxta Apostolum, b *consummatus, factus sit omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ.* O dulcis IESV, doce me ea quiete & spiritu orare, quo tu his tribus horis orasti: & excita torporem meum, vt vtilitatẽ capere discam ex tempore, quod in hac vita mihi conceditur; vt feruore magno ad mortem me præparem.

b *Heb.* 5. 9.

IV. LICET etiam existimare, beatissimam quoque Virginem expendisse totum idem tempus, in ferenti valdè oratione, eleuando spiritum suum ad altissimam contemplationem, non affectuum gaudij aut exultationis, sed insignis doloris, ad imitationẽ filij sui. Et idem fas est credere fecisse Sanctum Ioannem, bonumque latronem, ipsius Christi Domini instinctu permotos, qui illis ex cruce internè loquens, dixerit: vigilate & orate mecum, vt non succumbatis tentationi.

PVNCTVM II.

CIRCA *horam nonam* (quæ eſt tertia poſt meridiem) *clamauit* IESVS *voce magna* ELI ELI LAMMA SABACTHANI; *hoc eſt, Deus meus Deus meus, vt quid dereliquiſti me.* Matt. 27. 46 Marc. 15. 34.

HOC fuit QVARTVM VERBVM, quod Chriſtus in cruce paulò antequam exſpiraret, eſt locutus; & quidem *voce magna*, vt omnes intelligerẽt eum adhuc viuere, & vt affectum oſtenderet, quo illud proferebat, afflictiſſimum videlicet, ob internam deſertionem, quæ grauiter ipſum afficiebat. Hæc deſertio, in duabus rebus apparuit; PRIMA, quod Pater I. æternus ſineret illum tamdiu pati, nec liberaret ab atrocibus adeò doloribus, quos perferebat. quo modo deſertionis Deus vtitur erga iuſtos, in illorum commodum, qui tamen in Chriſto ipſo fuit acerbiſſimus: quia nulla in re quietem inueniebat. Caput enim quieſcere non poterat in cruce, abſque nouo dolore; manus non poterant corpus ſuſtinere, niſi dolore ingenti lacerarentur; nec pedes eiuſdẽ corporis pondus ſuſtinere poterant, quin vulnera magis aperirentur: quare ex omni parte ſe cernens afflictum, magno clamore vocem extulit in cœlum, dicens; Deus Deus meus, vt quid me dereliquiſti.

SECVNDÒ apparuit illa deſertio quod di- II. uinitas humanitatem, quoad ſenſibiles conſo-

latio-

lationes & ſolatia, ita permiſerit pati triſti-
tias, & agonias, vt à tempore orationis in hor-
to, vſque ad ipſam exſpirationem duraret:
ne verò fortè quis exiſtimaret, eius patienti-
am, ab inſenſibilitate procedere; & quò alio-
rum curam ſe gerere oſtendiſſet, id ex eo pro-
cedere. quòd ſuas ipſe pœnas non ſentiret; vo-
luit hoc verbo oſtendere, quàm grauiter illas
ſentiret; dicens, *Deus meus, Deus meus, quare
me dereliquiſti*; & ne contra intelligeremus
eam querimoniā, ex deſperatione aliqua pro-
ficiſci, ſed potiùs ex amore, ob rationem præ-
dictam, non dixit *Deus, Deus*; quare me dere-
liquiſti? ſed dixit *Deus meus, Deus meus*, tan-
quam ſi diceret, omnium quidem es Deus, quia o-
mnibus das eſſe, quod habent; at multo magis
es Deus meus, quia diuinum tuum eſſe mihi
communicas, & ſpeciali me amore diligis, &
ego te: quare ergo in hac me tribulatione de-
relinquis? O bone IESV, non opus eſt, vt i-
terum Angelus veniat de cœlo, ſicut cùm eſ-
ſes in horto, vt in hac te afflictione confortet,
& cauſas reddat, huius deſertionis; ſiquidem
in proximo eſt eius finis; ſed eas tamen Domi-
ne, ego tibi adferam, vt ſcilicet in me pateſ-
cat immenſa charitas tua: ego enim te deſerui
recedens à voluntate tua: vt meam explerem:
ideo, tu vis deſeri à Patre tuo, vt ea deſertione
id promerearis, ne vnquam eius miſericordia
me deſerat. Sic etiam patientiæ mihi exemplum
præbens, ſi quando ſimilem experiar deſer-
tionem: neque enim magnū quid eſt: ſi quali-

expe-

experiatur discipulus, quod eius Magister fuit perpessus. O Magister dulcissime b *ne me derelinquas vsquequaque*; & c *cùm defecerit virtus mea, ne me derelinquat gratia tua.* b Psal. 118. 8. c Psal. 70. 9.

III. DENIQVE licet perpendere, Christum Dominum nostrum, de alia desertione cōqueri, quæ multò magis eum premebat, quàm prędicta: videbat enim se à discipulis desertum, & à populo illo Hebræo, & multa millia hominum, ipsum esse deserturа, fidem in ipsum abijciendo, sacramenta ipsius conculcando, & fructus passionis eius, quos capere poterant contemnendo. O dulcis IESV, non miror de hac te desertione conqueri; siquidem tua redēptio adeò est copiosa, passio vero tot pœnis & doloribus plena, & vix tamen sit, qui fructum ex ea capiat. O protector noster, quam te video in hoc mundo desertum; nam aliquæ nationes non volunt fidem tuam recipere; alię receptam abijciunt; aliæ etsi fidem retinent, legemque tuam recipiunt; eam tamen non seruant; & alij alios ita deserunt, vt te in singulis deserant, qui dixisti: d *quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.* O Pater æterne, ne filium tuum ita deseras, sed quoniam tam strenuè in passione sua se gessit, effice, vt ab omnibus propter illam agnoscatur & adoretur. d Matt. 25. 40.

PVN-

PVNCTVM III.

I. QVAMVIS Christus Dominus, solum prædicta verba, voce magna dixerit, quæ principium sunt Psal.21. qui totus est de eius passione, piè credi potest ipsū submissa voce reliquum psalmi prosecutum fuisse, referentem Patri suo labores omnes, in illo expressos, sed præcipuè & maiori animi angu-
a Psal. 21.21. stia, illa verba, a *erue à framea Deus animam meam, & de manu canis vnicam meam; salua me ex ore Leonis, & à cornibus vnicornium humilitatem meam.* Frameam appellat mortem; ad quam est à diuina iustitia damnatus; canem verò Caipham cum reliquis suis persecutoribus, qui famam eius mordebant; leonem, Pilatum cum reliquis eius ministris & satellitibus, qui tot illum tormentis lacerabant; vnicornes denique potestates infernalium tenebrarum, qui suos hostes, contra ipsum permouebant: Hæc, inquam verba singulari & vehementi sensu dixerit Christus: quod insinuat
b Hebr. 5.7. Apostolus dicens, de eo, b *qui in diebus carnis suæ preces supplicationesq; ad eum, qui possit illum saluum facere à morte, cum clamore valido & lachrymis obtulit.*

II. DEINDE perpendendum est, quàm grauiter senserit Virgo sacratissima, lamentabilem hanc filij sui vocem, quæ per aures ingressa, in ipsum vsq; cor penetrauit; quod mox ad æternum Patrem eleuans, supplicauerit, ne filium

suum

ſuum afflictum deſereret; &,cùm ipſa verſatiſſima eſſet in Pſalmis Dauidicis,fas eſt credere, quando diuinus ille muſicus, filius eius flebili ſua voce pſalmum illum incepit, ipſam in corde ſuo ſimul cum ipſo reliquum eſſe proſecutam, dolentem, ob illos cruciatus, qui in eo Pſalmo de filio ſuo referuntur, quos reipſa in ipſo impleri experiebatur; decet itaque eodem me ſpiritu eundem pſalmum dicere, ruminantem & hærentem in ſingulis eius verbis.

VLTIMO perpendam, quod c *quidam illic ſtantes, & audientes* illud verbum ELI ELI, *dicebant, Eliam vocat iste*: & alij *dicebant, ſine videamus an veniat Elias liberans eum*. Hoc dixerint peruerſi illi Chriſti hoſtes, vt Chriſtum ſubſannarent ludentes in illo verbo, *Eli*, atque ſi dicerent, adeò iſte eſt miſer, vt ſeipſum ſaluare non poſſit, ideoque lamentatur,& Eliæ fauorem expetit. Hac ratione torquebant illi verba noſtri Redemptoris, vt ei illis illuderent, id permittente eius bonitate, vt omnibus modis in cruce torqueretur. Ne permittas Domine, vt ego tua verba diſtorqueam, nec illis vtar in alium finem, quam in diuinam tuam gloriam, & obſequium; & quoniam ſunt d *verba vitæ æternæ*, concede mihi vt eam illis obtineam.

Amen.

III.
c *Matt. 22. 47.*
d *Ioan. 6. 69*

MEDITATIO XLIX.
DE SITI CHRISTI IN Cruce,& quinto eiuſdem verbo.

PVNCTVM. I.

a Ioan. 19. 28. CIENS IESVS, *quia omnia conſummata ſunt, vt conſummaretur ſcriptura, dixit: ſitio.*

CIRCA hoc myſterium, conſiderandum primò eſt, quàm grauem ſitim Chriſtus Dominus tunc ſuſtineret; vt qui à nocte præcedente, nihil prorſus bibiſſet; cùm tamen graues labores pertuliſſet, in multis itineribus feſtinanter peractis; & plurimũ ſanguinis effudiſſet, tùm verberib' & ſpinis expreſſum, tùm clauis in ipſa cruce, in qua tres iam horas pependerat; ideoque b Pſa. 21. 16. ipſe dixit in Pſal. b *Aruit tanquam teſta virtus mea, & lingua mea adhæſit faucibus meis, & in puluerem mortis deduxiſti me*, quam tamen ſitim, etſi grauiſſimam ſuſtinuit ac diſſimulauit, donec iamiam eſſet expiraturus; ſed tunc manifeſtauit, vt nos intelligeremus quantam ipſe pœnam ſuſtineret, pro noſtra voracitate & ebrietate; & grati illi propterea eſſemus; excitando nos ipſos ad ſimilem ſitim eius amore æquanimiter tolerandam, ſi quando contingeret nos ea vexari. O Sam-

son fortissime, qui postquam c *mandibula asini interfecisti mille Philisthæos, siti moreris*, ora c Iudic. 15. 15 19.
Patrem tuum, vt ex ista cruce, qua vincis tuos inimicos, fons egrediatur aquæ, ad sitim tuam extinguendam. O petra viua, silexque beneuoli amoris, quandoquidē percussus es virga crucis, produc, sicut d *petra* illa, quam *percussit Moyses* fontē aliquem aquæ, qua refrigeres afflictissimam tuā linguam. Sed video, Dñe charitatem tuam non aquæ fontem ad te refrigerandum, sed riuulos sanguinis producere velle, ad culpas nostras lauandas: eius enim refrigerium est, plurima pati; quo nos ab eis liberemur. Propter hanc tuā sitim supplico, Domine, vt patientiam mihi ac tēperantiam concedas, vt nec potu deficiente, perturber; nec eius copia inordinatè vtar. d Exo. 17, 6.

PVNCTVM II.

PRAETER hanc sitim corporis grauissimam aliam habuit, & insatiabilem triū rerum: quas possumus colligere ex causa, ab Euangelista adducta; ob quā hoc verbum *sitio* dixerit, quòd videlicet oēs eius labores, quos ipsum passurum, Prophetæ prædixerant, iam essent cōsummati; hoc excepto, quod in eius a *siti*, adhuc *aceto* eum non *potauissent*, quod tamen in Psalmo prædictum fuerat, vt igitur hęc scriptura impleretur, dixit *sitio*; hoc verbo hostes suos monens, vt acetum quod præ manibus habebant, illi offerrent. a Psal. 68, 22

QVO facto tres insignes virtutes excellētis

ſimi huius Domini manifeſtantur, fundata in triplici genere ſitis, qua ipſe affligebatur.

I. PRIMA fuit ſitis inſatiabilis obediendi æterno ſuo Patri, qua vehemẽter deſiderabat, eius voluntatem, in rebus omnibus exſequi, nec iota, nec apice, aut re aliqua, quantumuis pœnalis eſſet prætermiſſa. Sciens itaque Patris æterni eam eſſe voluntatem, vt acetum ipſi propinaretur, nec hoc voluit prætermittere, ac proptcrea dicit, SITIO, non tam aquam, quàm illud acetum; obedientiæ

b Ioan. 4. 34 deſiderio O Ieſu amantiſſime, b *cibus tuus* & potus *eſt, facere voluntatem eius, qui te miſit*; mihi etiam hanc feruentis obedientiæ ſitim concede, vt in nulla alia re, niſi in ea [illegible] ſequenda requiem inueniam.

II. SECVNDA eius fuit ſitis, intimum deſiderium, plurima amoris noſtri intuitu patiendi: etſi enim plurima fuiſſet perpeſſus; plura tamen adhuc pati deſiderabat, & reipſa proculdubio fuiſſet paſſus; ſi ea æterni Patris voluntas fuiſſet. Ex quo deſiderio proceſſit; vt quod illi de aceto bibendo deerat, cupiens explere, dixerit: SITIO; quod non dixit, vt refrigerium aliquod quæreret, ſed vt cruciatum illum nouum tolerarct. O Redemptor benigniſſime pudet me, quod experiar, ſitim meam non eſſe, dolores tolerandi, ſed deliciis affluendi: hanc quæſo pernicioſam ſitim à me remoue, & in aliam [illegible] ſimilem commuta, vt ſemper ſitiam plura que pati amore tui.

Ex duabus his virtutibus illud ortum est, vt Christus suam necessitatem, stupenda quadã sanctitate aperuerit, simplicissimè videlicet illam manifestando; nulla ratione aut causa allata, qua persuaderet astantibus, potum sibi dari; nec, vt daretur, petiit expressè, sed dixit simpliciter: SITIO; quasi diceret: ego quidem hac necessitate premor, vos videte num, & quo modo, & qua ratione velitis subuenire. Quo docuit nos, religiosos præcipuè, modũ, quo necessitates nostras tẽporales, Deo Domino nostro in oratione, nostrisq; Prælatis proponere oporteat; magna videlicet voluntatis nostræ resignatione vt contenti omninò simus, necessitatẽ ipsam exponere, remedium eius quoad tempus & modum, & reliquas circumstantias; ipsorum prouidentiæ relinquentes; parati etiam vsq; ad mortem in ea necessitate permanere, si ita Deus disponere voluerit. Et quid magnum est, si id ego cum Deo agam, qui est Pater meus, & cum Prælatis, qui eius sunt ministri; cùm videam Christum Dominum nostrum, eam rationem proponendi suam necessitatem, etiam cum satellitibus & carnificibus obseruasse, à quibus non expectabat remediũ suæ necessitatis? c *Num, si petiuero à Deo panem, lapidem mihi porriget? & si piscem, nunquid dabit serpentem? aut si ouum, nunquid porriget scorpionem?* aut si dixero illi sitio, nũ fel offeret aut acetum? non est Deus tã crudelis erga me Pater, qui deneget, quod mihi ex-

c *Luc.* 11. 11.
c *Mat.* 7. 9.

pedit;aut cōcedat: quod nocere potest, quod cùm reuera ita sit, satis est, simpliciter illi meam necessitatem proponere, & curam totam eius remedij, perfecta resignatione illi committere.

III. TERTIA sitis fuit salutis animarum, quas passione sua redimebat; sitiebat inquam, sanguinem suum omnibus prodesse, & omnes Patri æterno seruire, gloriamque & cultum debitum ei, tanquam vero Deo exhibere;

d Ps. 68.10. quia semper ardens d *zelus domus Dei comedebat* eius viscera; ex quo zelo tanta hæc sitis procedebat, quam tanta animi anxietate, in cruce sustinuit. Nominatim verò sitim illam expendam, quam habuit meæ salutis, & vt perfectè illi seruirem, & gratias pro illa agam, me ipsum excitans, ad potum ei offerendum, quo sitis illa refrigeretur. Aspice anima mea, Dominum tuum dicentem *sitio*, vt sis obediens, patiens, humilis, & charitatem exerceas; da ei potum, vt eius subleues laborem. Accipe, Saluator mi cordis mei poculum, in quo tibi offero, quod tu sitis, feruentia scilicet tibi seruiendi desideria: bibe quantum desideras; me totum in viscera tua intima intromitte, ne vnquam inde exeam. Amen.

HINC deducam, si cupio Christum Dominum nostrum perfectè imitari, procurandam mihi esse sitim trium rerum prædictarũ, obediendi scilicet Deo, patiendi pro Deo, & vt plurimi ei seruiant. Nam post hæc seque-

turaltera sitis, de qua Dauid *esitiuit anima mea ad Deum fontem viuum: quando veniam, & apparebo ante faciem Dei?* Et ita mihi competet quod ipse Christus Dominus dixit, f *beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur.* c *Psal.* 41 3. f *Matt.* 5.6.

PVNCTVM III.

VAS *ergo* a *erat positum aceto plenum; illi autem spongiam plenam aceto,* [b] *hyssopo circumponentes, obtulerunt ori eius.* a *Ioa.* 19. 29 *Mat.* 27.48 *Marc.* 15.36

CONSIDERANDA hic est primùm, execranda hominis aduersus Deum parcitas & crudelitas; & immensa Dei aduersus hominē liberalitas & bonitas. Neq; enim maior esse potuit liberalitas, quàm profundere Deū totum sanguinem ex suis venis, in gratiā hominis; nec contrà maior parcitas & rusticitas, quā quod eodē ipso tēpore, non offerat homo aliquod leuamen siti, qua Deus ipse premitur. Sed magis ad particularia in hoc descendendo, perpendā PRIMVM hanc Christi desertionē, in tanta sua siti; vt nullus inuentus fuerit, qui vicē eius dolens, aquæ haustū, qua refrigeraretur, offerret: sed quod non defuerit tamen, qui acetum, & quidem cum hyssopo herba insipida & mortali propinaret! quam afflictionem tolerabat ipsa stupenda patientia & silentio, non conquestus, nec verbo, aut indicio vllo indignationem ostendens in eum, qui offerebat; vt nobis hoc I.

etiam tolerantiæ daret exemplum, & ab æterna siti liberaret, quam peccatis nostris, æternam in inferno promeriti eramus; vbi damnati petunt cum Auaro illo diuite vel aquæ guttam, nec obtinent. O dulcis IESV, gratias tibi, quod hanc desertionem illi ferè similem, quam experiuntur damnati, & tu expertus fueris; nullum inueniens, qui aquæ guttam daret ad sitim mitigandam. Propter eam te supplex oro, vt ab æterna me serues, & patientiam concedas, quando subsidium defuerit, ad mitigandam temporalem.

II. DEINDE perpendam eiusdem Christi Domini nostri afflictionem, in spirituali siti, qua maximè premebatur, dum in spongia illa aceto plena, calamoq; imposita, præsentem habuit potum, quem à multis peccatoribus erat accepturus, offerentibus sibi corda omni bono vacua, aceto autem peccati plena; calamoque mutabili vanitatis & inconstantię ſ ę carnis imposita. Aspice anima mea, quem haustum Domino tuo propines, tanta peccatorum multitudine mixtũ: attẽde quale illi acetum offeras, cũ proximos tuos verbis asperis, & amaris operib. affligis: in quibus ipse existẽs, vt propriã accipit iniuriam, qua illos afficis. O Saluator mi, quantum interest inter potum, quem tu mihi das ad extinguendam sitim meam, & quem ego tibi ad tuam extinguendam, offero. Nam pro spongia aceto plena, calamoque hys-

sopi imposita, quam ego tibi offero, tu madi-
das ſanctiſſimam tuam carnem, admixto vino pretioſiſſimi tui ſanguinis, in iſtius crucis calamo expreſſi: eodemq; tanqu. in b *hyſſopo me aſpergis*, vt *munder*; & quaſi vino inebrias, vt tuo replear amore. Gratias tibi pro hoc tam pretioſo potu, propter quem ſupplico, vt iniurias à me admiſſas, in acerbo potu, quem tibi obtuli, remittas.

b *Pſal.* 50. 9.

III.

DENIQVE ſacratiſſimæ Virginis dolorem perpendam, cùm audiens filium dicentem, *ſitio*, vidit ei offerri acetum: agnoſcens etiam ſpiritualem filij ſitim; ipſius quoque ſitis vehementer creſcebat, qua cupiebat, plurimas eſſe animas, quæ Deo ſeruirent. O virgo ſuprema, quam libenter acceſſiſſes ad dilectiſſimum filium tuum, vt corporali eius ſiti, aliquod leuamen adferres, ſi tibi ad id poteſtas data fuiſſet! multoque lubentiùs nunc accurris, ad eius ſpiritualem ſitim ſatiandam; quò ſint multi, qui illum amantes, fructu eius paſſionis fruantur. Age ergo Mater pijſſima, vt vitam meam ita ego iuſtituam, vt ſitienti filio tuo, leuamini eſſe poſſim; ita ſeriò illi ſeruiens, ſicut ipſe ſibi ſeruiri cupit, ad maiorem eiuſdem ſanctiſſimi nominis gloriam. Amen.

(·.·)

MEDITATIO L.

DE SEXTO CHRISTI verbo in Cruce.

Ioan. 19. 30. *VM ergo accepisset Iesus acetum, dixit:* CONSVMMATVM EST.

HOC sextum est verbum, quod Christus in cruce, postquam aliquid aceti delibasset, locutus est: vt intelligeretur, finem & causam cur dixisset, sitio, *& gustasset illum potum, fuisse vt suis laboribus finem imponeret: ideoq; dixit,* CONSVMMATVM EST. *O verbum breue & perfectum; compendiosum & plenissimum! quis plenè assequeretur mysteria, quæ in te claudis! integreq; declararet, quod insinuas! Ad tria Christus Dominus noster respexit, quando verbum hoc protulit, eaq; magna attentione digna, de quibus propterea tria subijciemus puncta.*

PVNCTVM I.

PRIMVM, coniecit oculos in labores omnes, & tormenta, quæ Pater eius æternus voluit ipsum pati, ab instanti Incarnationis, vsq; ad vltimum hoc momẽtum; quod & passionis, & vitæ eius erat terminus, reuocauit itaq; in memoriã labores omnes suos, in Natiuitate, & Circumcisione; in exilio &

fuga

fuga sua in Aegyptum; & quos in sua prędicatione per Iudæam & Galilæā perpessus erat; ac deniq; oēs illos, quos in ipsa Passione pertulit; vidēsq; se oēs integrè pertulisse, nullo excepto, magna consolatione fuit affectus; quod tādem ad finē omnium laborum, iuxta beneplacitum omnino æterni Patris, esset peruentum. Quare affectu quodā recognitionis & gratitudinis, dixit: CONSVMMATVM EST: pertuli quidquid Pater meus ferēdum iusserat, & fas est credere, repetiisse ipsum mente illā orationē, quā habuit antea in Cænaculo, cùm gratias Patri agens, dixit; a *ego te clarificaui super terram, opus cōsummatum, quod dedisti mihi, vt faciam*. Gratias tibi ago, dulcissime Pater, quòd me ad hāc horā à me adeò concupitā perduxeris: ego te in terra clarificaui, opusq; perfeci, quod mihi cōmisisti; illud tibi offero, in redemptionē mūdi, etiam vt omnes per me clarificentur. O Redemptor mi, qui dixisti, b *Baptisma habeo baptizari, & quomodo coarctor, vsque dum perficiatur?* Cesset iam tua afflictio, siquidem Baptismus est iam perfectus. c *Quòd si spes quæ differebatur, affligebat animam tuam*, est tamen *lignum vitæ desiderium veniens*; vt ingenti nunc gaudio exultes, tanti desiderij completione: Sit quoque mihi DEVS meus, tuum hoc desiderium *lignum vitæ*; vt fructum, quem in crucis ligno produxisti, percipiam. Hinc cōiiciam, quàm ero lætus in hora mortis meæ, si quidquid DEVS mihi iussit, im-

a Ioan. 17. 4.

b Luc. 12, 50

c Prou. 13. 12

ple-

pleuero; totâ vitâ meâ in eius obsequio expensâ.

PVNCTVM II.

ASPEXIT deinde Christus Dominus noster, omnes fines aduentus sui in mundum, & officia sua omnia, quæ pater ipsi commiserat vt faceret, memoriâ repetens, quòd venisset in mundum, vt pro Adami peccato satisfaceret; vt serpentis infernalis caput contereret; mortem destrueret, & Infernum; Cœli portas reseraret: doceret tanquam Magister doctrinam perfectionis; heroicum virtutum omnium præberet exemplum; consilia Euangelica proponeret, ac dirigeret; institueret Sacramenta, & Sacrificia nouæ legis propria: cùm ergo videret quòd in se erat, omnia se necessaria, ad hos fines consequendos, præstitisse, omnesque officiorum suorum numeros integrè expleuisse, corde suo vehementer exultans, dixit: CONSVMMATVM EST, & expletum, quidquid meo in mundum aduentu quæsiui: a *nam consummationem & abbreuiationem*, quam *Dominus Deus exercituum facturus erat in medio omnis terræ*, ego perfeci; *vt consummatio abbreuiata, inundet iustitiam* & sanctitatem in mundo; *& sic consummabitur indignatio & furor meus*, quem *super eius sceius* habebam. Expletæ sunt etiam hebdomades Danielis, in quibus b *consummanda erat præuaricatio, & finem accepturum peccatum, & delenda iniquitas, & adducenda iustitia sempi-*

a *Isai.* 10. 22 23.

b *Dan.* 9. 24

terna, & omnis visio & prophetia adimplenda. Et deniq. præstiti, quod in me fuit, quidquid erat necessarium, vt omnes mei electi sint, c *consummati in vnum*, perfecti scilicet in vnitione charitatis, sicut ego & Pater sumus. c *Ioan.* 17. 23. Gratias tibi, Saluator mundi perfectissime, quod adeò exactè partes tuas expleueris, in absoluendo opere nostræ Redemptionis: Oro supplex, Domine: vt & in me perficias opus quod incœpisti, consumens in me omne peccatum; tribuens mihi plenam & cõsummatam iustitiam; vt cum ad vitæ meæ finem peruenero, inueniar in oculis tuis, in omni virtute perfectus & consummatus.

PVNCTVM III.

CONIECIT tertiò Christus Dominus noster oculos suos, in oẽs illas vmbras & figuras aduentus sui, quæ à mundi exordio, vsq; ad hoc tempus præcesserant; præcipuè verò in sacrificia & cæremonias veteris legis, & in ea, quæ Prophetæ prædixerant, & quæ referebant, & adumbrabant quidquid ipse facturus & perpessurus erat in mundo; vidensq; hæc omnia expleta esse, dixit: CONSVMMATVM EST quidquid vmbra erat & figura; finita sunt sacrificia & cæremoniẹ antiquæ; iam cessauit lex circũcisionis, cũ grauissimis & intolerandis oneribus, quæ illa hominibus imponebat; cõpleta est iam lex, a *quam ego non veni soluere, sed adimplere*; sicut a *Matt*, 5.18

& quid-

& quidquid Prophetæ prædixerunt: & *donec transeat cælum & terra, iota vnum aut vnus apex non præteribit à lege, donec omnia fiant,* quæ in illa sunt scripta. Ita verè, Domine, fecisti, sicut dixisti futurum; quia verbum tuum magis est perpetuum, quàm sit cœlum; magisque firmum, quàm terra. Quamobrem cupio omnes cæli & terræ habitatores, laudare te & glorificare, ob tantum opus in ista cruce perfectum, Amen.

VLTIMO perpendam, eundem hunc Dominum, qui nunc in throno isto crucis, opprobriis saturatus, & plenus doloribus, iam iam exspiraturus pendet, venturum in die Iudicij in Throno gloriæ, ad iudicandum: qui, separatis bonis à malis, & sententiâ in vtrosque, iuxta illorum opera latâ hoc ipsum verbum: *consummatum est*, repetet; quasi dicens, iam mundus est finitus, & vana eius gloria; iam merendi ac demerendi tempus exspirauit; iam iniquorum voluptates, & piorum labores finem acceperunt; dissolutum est iam Dæmonis regnum, nec amplius poterit tentare aut decipere homines; completus est iam numerus Electorum ad Cœlum, eorumque mensura peruenit ad culmen & perfectionem. Hoc ipsum, proportione seruata, mihi dicet, in hora mortis, cum me iudicabit; mihi siquidem omnia hæc in illa hora finiuntur.

HAC consideratione meipsum excitabo, ad vitam meam ita instituendam, vt cùm A-

poitolo dicere possim, b *cursum consummaui, fidem seruaui* & fidelitatem, quam Deo debui. O Iudex hominum supreme, cuius iustitia ita erit exacta & consummata, sicut fuit misericordia; adimple nunc in me tuam misericordiam; vt gratia & meritis nunc replens, postea etiam impleas iustitiam, reddendo mihi eorum coronam in gloria. Amen. b 2. Timot. 4 7.

MEDITATIO LI.

DE SEPTIMO CHRISTI verbo, & eius morte.

PVNCTVM I.

CLAMANS a *voce magna* IESVS, ait: *Pater in manus tuas commendo spiritum meum.* a Luc.23.46

CIRCA vltimum hoc verbum exquirendæ sunt causæ, cur clamore magno illud protulerit: fuit autem prima causa, vt omnes intelligerent, ipsum & fortitudinem, & vires habere ad vitam producendam, & mortem auertendam, si voluisset; ideoque quod moreretur, id fieri, quia ipse volebat mori, iuxta illud, quòd aliàs ipse dixerat: b *Nemo tollit animam meam à me; sed ego pono eam à me ipso,* b Ioan.10.18

I.

& po-

& potestatem habeo ponendi eam, & potestatem habeo iterum sumendi eam. Gratias tibi, dulcis IESV propter hanc voluntatem, qua mori voluisti, & vitam tuam dare pro me; meam ego tibi ex nunc offero, paratus eam perdere, quandocunque pro gloria tua opus fuerit.

II. SECVNDA causa fuit, vt ostenderet naturalem sensum, quo anima afficitur, dum à corpore separatur: aspiciebat enim, quam bonū socium se ipsi præbuisset, triginta triū annorū spacio; & quam se bene gessisset, adiuuans & seruiens ipsi animę in omnibus nostræ redēptionis operibus: & quoniā ipsum quoque corpus, Diuinitati erat coniunctum sicut & anima; hinc dolor & naturalis pœna animæ oriebatur, cùm se à corpore separaret; quam pœnā clamore illo manifestauit, loco agoniæ & anxietatum, quas aliæ animæ sentiunt, dū à suis corporibus separantur. O sanctissima IESV Anima, propter illum dolorē, quem in tua separatione à corpore tuo sensisti, supplex oro, vt meam ita confortes, ne vltra modum sentiat, à suo discedere.

III. CLAMAVIT deniq; Christus Dñs voce illa magna, & sonora, in signum victoriæ, quam de Dæmone & Inferno reportabat. Nā vt c *Gedeon, confringens hydrias suas, excitato clamore, Madianitas superauit*, ita gloriosissimus iste Dux noster, confringens corpus suū tormentis in cruce, & magna hac voce clamans, morte sua vicit Dęmones; terrorem &

c Iudic. 7.19

stupo-

ſtuporem adferens poteſtatibus Inferni. Fuitque vox hæc miraculoſa: nam qui ſunt cruci affixi, quòd exangues moriantur, cùm ſunt morti vicini, valde ſunt debiles: at bonus noſter IESVS, vſus tunc eſt ſua potentia, quò oſtenderet mortem ſuam eſſe ad victoriam, & in ea latere ſuam fortitudinem & victoriam. Gratias tibi, Saluator potentiſſime, ob inſignem partam victoriam, non tam tibi, quàm nobis; vt qui mortuus tu ſis, vt nobis vitam adferres. Supplex oro Domine, *ne, cum defecerit virtus mea, derelinquas me*: Sed tua me confortes, vt moriens, per te obtineam victoriam, quam tu pro me obtinuiſti.

PVNCTVM II.

DEINDE perpendenda ſunt verba illa, quæ Chriſtus Dominus voce magna dixit, accepta ex Pſalmo trigeſimo: eſt enim fas credere, ſtatim poſt illud verbum, *conſummatum eſt*, incepiſſe interiùs mente dicere pium illũ Pſalmum; in quo cùm perueniſſet ad illum verſum, vocem extuliſſe ac dixiſſe, a *Pater in manus tuas commendo ſpiritum meum*, cuius ſingula verba, ſingulare cõtinent myſterium: Patrem enim cõpellat, in ſignum amoris & fiducię, quæ in hora mortis valde eſt neceſſaria, vt faciat Deus, Patris officium erga nos, protegens ac defendens, & admittens ad promiſsã filijs ſuis hæreditatem. Eſt verò neceſſariũ præſtare nos in vita,

a Pſal. 30. 6. I.

officium bonorum filiorum, eundē diligendo, colendo, eidemq́; vt talis Pater meretur, inseruiendo. O Pater amantissime, concede mihi tota vita mea spiritum veri filij, vt in hora mortis, confidenter possim te Patrem appellare.

II. COMMENDAT deinde spiritum suum in manus Patris, vt significet, in huiusmodi Patris & non alterius manibus, fore securum. Illæ b *manus fecerunt nos & plasmauerunt nos*, & c *in eis descripsit nos*, ne obliuiscatur nostri; d *in* eisdem *manibus sunt sortes nostræ*, ex eis enim dependet felix nostræ salutis sors. O anima mea, proijce te in Patris tui manus, qui cùm te scriptum in eis habeat, e *non delebit nomen tuum de libro vitæ*: & si quidem sortes tuæ in eius sunt manibus; efficiet, vt contingat tibi felix sors gloriæ. O dulcis IESV, sicut tu *spiritum* tuum, in manus Patris *commendas*; ita ego meum commendo in tuas, quas in cruce habes extensas, vt peccatores ad eas confugientes amplectaris. Istic electos tuos, sanguine tuo scriptos habes, tua fortitudine ita affixos, vt f *nemo illos rapiat de manu tua*; in meis non est securus spiritus meus, quia valde sunt debiles: tuis ergo, quæ fortissimæ sunt, illum trado; quem quia eisdem redemisti, fac etiam eisdem glorificari.

b *Psal.* 118. 73.
c *Isaia.* 49. 16.
d *Psal.* 30. 16.
e *Apoc.* 3. 5.
f *Ioan.* 10. 28.

III. TERTIÒ dixit se commendare *spiritum*; non facultates, quas nullas habebat, non suum honoré, qui non illi erat curæ; non corpus, quia non illud est, quod maximi facit,

sed cōmendat *spiritum*, qui est hominis pars præcipua; à cuius bona sorte & felicitate reliquum dependet. Hoc exemplo nos docens, quam curam & solicitudinem deceat nos habere in hora mortis, vt animam nostram Deo cōmendemus, ipsius prouidentiæ committentes, quæ circa corpus euenient: si enim spiritus meus, in Dei manus deuenerit, hoc satis est mihi, vt sim beatus.

SED vlterius progreditur Christi charitas: his enim verbis non solum spiritum proprium Patri commendauit; eiusque manibus tradidit tanquam in deposito, vt post triduū eundem reciperet, & coniungeret corpori; sed in suo spiritu, etiam commendauit spiritum suorum electorum, quem tanquam proprium habebat: nam, vt ait Apostolus, g *qui adhæret Domino vnus spiritus est* cum illo: quare etiam meum spiritum, & spiritualem vitam, quam meritò ducere debeo, Patri suo commendauit; orans, vt sub præsidio suo & protectione, me totum susciperet; quo eodem sensu possum & ego hæc verba, non solùm in hora mortis, sed etiam in vita vsurpare. IV.

g 1. Cor. 6. 17.

PVNCTVM III.

ET a *hæc dicens, inclinato capite, tradidit spiritum.*

a Luc. 23. 46 Ioan. 19. 30.

CIRCA hanc capitis inclinationem (quę, vt spontanea fuit, ita non fuit sine mysterio) eius causæ sunt considerandæ. PRIMA, fuit, vt significaret se mori ex obedientia, capite I.

diuinæ ordinationi inclinato. SECVNDA, vt cordis sui humilitatem & suam paupertatem ostenderet; cùm non haberet in cruce, vbi caput suum reclinaret. TERTIA, vt nobis aperiret magis grauitatem nostrorum peccatorum, quæ suo pondere, ad mortē vsq; ipsum demiserunt. QVARTA, vt Lymbi locum, ea declinatione designaret, ad quem eius spiritus iter dirigebat, vt illũ spoliaret.

EX his causis, affectus eliciam gratitudinis & imitationis, collum meum & caput iugo obedientiæ pro Christo inclinans, semper aspiciens terram, ex qua fui conditus; & Infernum, quem sum promeritus, & ad quem pondus meorum peccatorum deprimit. Supplicabo igitur Christo Domino nostro, vt propter sui capitis in cruce inclinationem, veram obediẽtiam, humilitatem & paupertatem, quo caput meum nunc demissè inclinans, idem postea liceat confidenter eleuare.

II. DEINDE perpendendum, ita Christum Dominum nostrum, suum spiritum tradidisse, vt tamen reuera moreretur, vi & atrocitate dolorum, quos in ipsa cruce sustinebat, & propter sanguinis defectionem, qui ex eius vulneribus continuè diffluebat; ideoq; sicut venæ sanguine euacuari incipiebant: sic & facies capit immutari, ac reliqua membra corporis ita debilitari, vt viribus deficientibus, tandẽ expirauerit. O summe Sacerdos, quàm aptũ sacrificiũ teipsum in ista ara crucis obtulisti! ô Magister sapientissime, quàm

pre-

profundam iustitiæ & sanctitatis lectionem, in illa crucis cathedra prælegisti! O Redemptor liberalissime, quam copiosum pretium, pro tuorum captiuorum redemptione dedisti! O Sol iustitiæ, qui, vt b *Gigas processisti ab Oriente*, quàm benè *viam tuam cucurristi*, illuminans & calefaciens terram, *vsq; ad Occidentem* tuæ mortis! Gratias tibi, pro tot laboribus, mei amore & causa susceptis; tempus iam erat, vt fine tuis pœnis imposito, requiesceres, dicens cum Dauide, c *in pace in idipsum dormiam & requiescam*. Sed quamuis corpus huius Domini, verè manserit à pœnis expeditum; erat tamen omnibus aspicientibus effigies & exemplar dolorum, præcipue sacratissimæ Virgini, cuius dolor non cessauit per mortem Filij sui, potiùs quodammodò fuit renouatus, cum se priuatam cerneret eo, quem tantoperè diligebat. O quales lachrimas ab oculis suis emiserit! qualia suspiria, quos gemitus, è corde suo eduxerit! quos spiritus clamores, in Cœlum extulerit! quàm viua habuerit desideria, sanctissima eius anima, Filij sui animam comitanti; quas querelas amore plenissimas, æterno Patri obtulerit; quod solam relinqueret in hac miseriarum valle; quamuis ipsa omnes illas, perfecta voluntatis suæ conformitate cum Diuina perferret; quæ tamen quòd viuam fidem certamq; spem resurrectionis haberet, aliquod accepit solatium, videns iam sine pœna eum, qui tot perpessus erat; nec igno-

b *Psal.* 18. 6
c *Psal.* 4. 9.

rans, omnes eius labores, morte [illegible] accepisse.

III. DENIQVE licet considerare, quod multi sancti in hoc loco perpendunt, adfuisse [illegible] delicet dæmonem præsentem ad [illegible] tus crucis, solicitè expectantem, si qui [illegible] tè in Christo inueniret, quod ad se spectaret, vt illud arriperet; sed nihil inuenit: [illegible] nim Christus iam antea dixerat: d [illegible] me *Princeps mundi huius, & in me non habet quicquam*. Credendum quoque est, quod [illegible] quidem Angeli adstant iustis morituris, [illegible] sisse Patrem æternum aliquos ex suis Hierarchijs, qui supremi huius iusti inter omnes iustos, morti adsisterent, non vt illum iuuarent, sed vt venerarentur & comitarentur. O e *Iesu sacerdos magne*, qui sicut alter ille sacerdos eiusdem nominis, *indutus es vestibus sordidis*, non à proprijs culpis, sed alienis; habesq; *ad latus satanam, vt aduersetur tibi* quamuis non ad dextrum, sicut alter ille habebat, sed ad sinistrũ; quia nulla in re te potuit superare; ad alterum verò latus habes, non vnum Angelum, sed plurimos, ad te honorandum assistentes: supplex te oro, vt memineris mei in hora mortis meæ, purgans animam meam ab omni sorde peccati; vt non possit Satanas contra illam præualere: mitte etiam sanctum tuum Angelum, qui me ita defendat, vt statim atque anima mea fuerit à corpore expedita, mereatur in tua gloria collocari. Amen.

d Ioan. 14. 30.

e Zach. 3. 3.

Medit. 9. p. 1

SVMMARIVM PRAECEDENTIUM Meditationum,

IN QVO INSINVATVR RATIO quædam bene viuendi, & præparatio ad bonam mortem, ad imitationem Christi Domini Crucifixi.

RIMVM, ſicut Chriſtus Dominus noſter, fuit in cruce nudus, & veſtes ſuas reliquit militibus, vt illas inter ſe diuiderent; ita ſtudendum mihi eſt, cor meum exuere amore rerum omnium huius vitæ, ita vt omnino ſim nudus ab inordinatis affectionibus, quas habebam. Et quod attinet ad vſum rerum, quas poſſedero, ita meipſum debeo moderari, vt non accipiam, niſi eas tantum, quæ mihi erunt neceſſariæ; exuendo me à ſuperfluis, & ijs, quæ vanitatis aut deliciarum cauſa accipiuntur: & quoad proprietatem illarum, oportet me ab aliquibus exuere, vt pauperes induantur: immò ſi poſſim, præſtabit, ab omnibus me exuere, renunciando illis, vt nudus nudum IESVM ſequar; & omninò nudus moriar, ſicut ipſe, depoſita omninò rerum temporalium cura, quò poſſim attendere æternis. I.

II. DEINDE sicut Christus Dominus noster fuit in cruce, manibus & pedibus ita cõfixus, vt non esset ei liberum, ab vna in alteram partem se mouere, effluente sensim sanguine per eius vulnera, donec totus ex venis effl-eret. Ita ego, non satis mihi esse existimabo, si externis me rebus, quas possideo, expoliē, sed curandum mihi est, quod Sanctus Apostolus monet, a *carnem meam crucifigere cum vitijs & concupiscentijs*, in cruce Christi, ita, vt nec manus, nec pedes liberos habeat: vt oprtet aut faciat aliquid, quo ab ipsa cruce declinet; sed omninò sit spiritui subiecta, & clauis timoris & amoris Dei, & obedientiâ eius sanctæ voluntati confixa, vt suprà diximus. Et hoc modo pergere debet, donec euacuet, quidquid in ipsa est mali sanguinis suorum peccatorum, & imperfectionum: nam vt is, qui est cruci affixus, non vno ictu moritur, sed paulatim, sic non potero vno tractu, passiones omnes & affectiones inordinatas mortificare, sed b *paulatim atque per partes*; longa patientiâ & spe, pergendo continuè in exercitatione mortificationis, donec ad perfectam mortem perueniam. Et sicut crucifixus, non se ipsum affigit, sed alius eum clauis configit; sic caro ab alijs est crucifigenda; ab spiritu, pœnitētijs, negando illi appetitiones & desideria sua; sed & carnem & spiritum crucifigit Deus laboribus; & Dæmon tentationibus; & homines persecutionibus quas patienter tole-

a Gal. 5.24.

Cassian. lib. 4. c. 34. & 35 Instit. 44.

b Deut. 7. 22.

rare

rare debemus, donec tam felici morte moriamur.

TERTIÒ, ſicut Chriſtus D.N. in cruce, ſingularem habuit curam ſatisfaciendi ſuis obligationibus & officiis erga tres perſonas, Matrem videlicet ſuam, Diſcipulum, & bonum latronem, quibus, vt ſuprà diximus, eſt locutus: ſic ego hanc curam ſuſcipere debeo, vt obligationes meas, pietatis & iuſtitiæ, ſtatus & officij mei, erga tres præcipuè perſonas expleã; erga ſuperiores videlicet, qui per Matrem ſignificantur; erga domeſticos, qui per diſcipulum; & erga reliquos homines, qui per bonum latronem inſinuantur, dans vnicuique quod debeo, & omnes iuuans optimo, quo potero, modo. Debeo præterea perfectæ charitatis obligationes explere, orans Deũ pro meis & ipſius inimicis, vt eos conuertat; & meorum proximorum defectus excuſans, ſicut ipſemet Dominus fecit, ab hoc incipiens officia ſua explere. III.

QVARTÒ ſicut Chriſtus Dominus noſter, poſtquã his obligationibus ſatisfecit, in tribus horis, quibus tenebræ perdurarunt, incubuit orationi, tanquam qui ſe ad mortẽ præpararet: ſic ego, poſtquã mei ſtatus & officij obligationibus ſatisfecero, tempus aliquod ſeparatum & quietum mihi accipiam, vt vacem ſoli Deo; meamq́ue ſalutem & bonam mortem negotier; & nominatim magnam in me ſitim excitẽ illi ſimilem, quam Chriſtus habuit, obediendi Deo, eiuſq́ue miniſtris, IV.

multumque patiendi, eius seruitij causa, & multas animas lucrandi, quę illi seruiant. Et quò magis morti propinquus fuero; eò hæc orationis exercitia & effectus, quæ ab ea procedunt crescere debent amplius; me ipsum ad eam suscipiendam disponens, iuxta illud sancti Gregorij, *quantò morti vicinior, tantò solicitior.*

Libr. 7. ep. 1.

V. Qvintò curandum mihi est, ad eā dispositionem, vt omnia mea opera ita rectè fiant, vt ad singulorum finem, dicere mihi liceat verbum illud Christi, *cōsummatum est*, quod Deus in hoc opere mihi faciendum iussit. Et eodem modo totum diem ità expendam, vt nocte accedēte, idē verbum iure dicere possim: & pari passu vitam meam ordinare, & ad eius finem præparare me oportet sacramētis Confessionis, & Viatici; testamēto ac dispositione omnium rerum, iuxta obligationem meā; & tunc in vniuersum verè dicere liceat *consummatum est* quidquid Deus mihi iussit.

VI. Vltimò, toto vitæ meæ decursu, & in ipso mortis transitu, amanter & confidenter meum spiritum Deo commendabo, eiusque manibus custodiendum, ac defendendum, gubernandum & ad æternæ beatitudinis finem dirigendum tradam, vt proxima meditatione est dictum. Sed vt Christus Dominus noster, in ætate sua florida, trigesimo tertio videlicet ætatis suæ anno, mori voluit; (quo tempore homines ęgerrimè ferunt mortem) ita ego magna resignatione, in ipsius manus

me-

me offeram, vt me accipiat, cùm illi maximè libuerit, quamuis in optima aliàs vitæ & ætatis meæ constitutione, & in mediis rerum, quas expeterem, tractationibus; confidens illi, quod in ea ætate, tempore, & loco, quæ magis mihi & salutis meæ expedient, sit me vocaturus.

MEDITATIO LII.

DE PRODIGIIS, QVAE Christi post mortem euenerunt.

OST Christi Domini nostri mortem, præter tenebras, quæ illam præcesserant, secuta sunt alia miracula ob tres fines: ad declarandam videlicet morientis gloriam; crucifigentis verò populi scelus; & ad prænunciandos admirandos effectus, qui erant mortem illam secuturi. *Vide Introduct. huius partis.*

PVNCTVM I.

ET a *ecce Velum templi scissum est in duas partes, à summo vsque deorsum.* a *Mat. 27.51 Marc. 15.36. Luc. 23.45.*

HVIVS diuisionis duæ fuerunt præcipuę causæ. PRIMA, quod sicut summus sacerdos Caiphas, cùm audiuit à Christo ipsum esse filium Dei, iudicans illam esse blasphemiam I.

scidit vestimenta sua, in signum doloris, quo propterea afficiebatur, ita ipsemet Deus, velum templi lacerauit, in signum blasphemiæ & sacrilegij horrendi, quod populus ille commisit, tanta eius filium iniuria afficiendo, vt crucifigeret. O anima mea, si templum es Dei viui, contere cor tuum præ dolore, ob ea, quæ tuus Dominus perpessus est in cruce, quorum tu causa fuisti. O Deus cordis mei, tu illud manu tua scinde, hunc mihi tribuens sensum, ego enim adeò sum imbecillis, vt nō possim per meipsum illud scindere, vt vellem. SECVNDA causa fuit, vt significa-
II. retur Christi Domini nostri morte; aperiri viam ad secreta & mysteria Dei cognoscenda, quæ antea latebant, tum b *quia* (vt Apo-
b *Heb. 9. 8.* stolus ait) *nondum propalata erat sanctorum via, adhuc priore tabernaculo* in suis vmbris &
c *Isai. 59. 2.* figuris *habente statum*, tùm c *ob nostrorum peccatorum* velum, quod *inter nos & Deum diuisionem faciebat.* O Saluator mi, scinde in me hoc velum, quo te cognoscere impedior, da mihi diuinum lumen, quo tua penetrem mysteria, aperi mihi cœlestium tuorum secretorum thesauros, in eo gradu, qui ad perfectè tibi seruiendum mihi expedit.

PVNCTVM II.

a *Mat. 27. 51* ET *terra* a *mota est, & petræ scissæ sunt, & monumenta aperta sunt.*

HORVM prodigiorum duæ quoque fuerunt
I. causæ. PRIMA, vt creaturæ insensibiles

suo

ſuo modo, doloris & ſenſus ſignum oſtenderent, ob mortem Saluatoris; in deteſtationē duritiei & obſtinationis, rebellis illius populi, qui illum crucifixit; & ſimul ad pudorem incutiendum illis, qui patienti Chriſto non compatiuntur. O anima mea, quomodo non tremis, & ſicut terra contremiſcis, videns Ieſum in cruce contremiſcentem! quomodo non ſcinderis media, ſicut petræ, videns petram ipſam viuam Chriſtum diuidi medium, dum anima ab afflicto ſe corpore ſeparat! quomodo non præ dolore aperiris, ſicut ſepulcra mortuorum, videns tuum Saluatorem, per tot vulnera apertum! O mundi Saluator, ne permittas me inſenſibiliorem eſſe terra, petris, & ſepulchris mortuorum duriorem, ſiquidem cùm ego ſim qui peccaui, potiori iure teneor ſentire, quod tu pateris ob mea peccata.

II. SECVNDA cauſa fuit, vt ſignificaretur, quod virtute paſſionis Chriſti, tremerēt corda terrena, ex ſancto Dei timore; quod eſt principium iuſtificationis; & quātumuis duriſſima, fore tamen confringenda contritione & dolore peccatorum; & aperienda, vt in confeſſione patefaciant opera ſua mortua, hoc eſt culpas, quę occidunt animas, vt ſic ad nouam vitam cum Chriſto reſurgant; ex quo diſcam quàm ſit fructuoſum, diuina hęc myſteria benè meditari. quibus in oratione tres prædicti effectus obtinentur, *ſicut in huius quartæ partis introductione eſt dictum.*

PVNCTVM III.

CENTVRIO, & a qui cum eo erant custodientes Iesum, viso terræ motu, & his quæ fiebant, timuerunt valde, dicentes: vere hic homo filius Dei erat, & iustus, b & omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud, & videbant quæ fiebant, percutientes pectora sua, reuertebantur.

a Matt. 27. 54.
a Mar. 15 39.
b Luc. 23. 47. 48.

CONSIDERANDVM hic, quod miracula illa habuerunt effectus suos, quos prænunciabant, in virtute passionis Christi, mouentis corda eorum, qui illa viderant; vt ipsum Christum, iustum, sanctum, & (quod amplius erat) Dei filium confiterentur, percutientes pectora sua, in signum pœnitentiæ ac doloris, ob iniurias ei illatas. Et quamuis Centurio ipse & milites, Gentiles essent, & turba illa populi Hebræi, dura & pertinax, in vrgenda morte Christi fuisset, mutati sunt tamen illo momento, conuicti de veritate, innocentia, & sanctitate eius, qui pro eis mortuus est. Accessit autem adhæc virtus orationis, quam fuderat Christus in cruce, orans pro iis omnibus, qui ipsum persequebantur: quæ oratio, has cordium mutationes, & hominum peruersorum conuersiones obtinuit. Exemplo igitur illius turbæ percutiam & ego pectus meum; ob admissa contra eundem Dominum peccata, supplicans illi, per passionem suam mihi omnia condonari.

MEDITATIO LIII.

DE LATERE CHRISTI lancea perfoſſo, & quinque eius vulneribus.

PVNCTVM I.

IVDAEI *ergo rogauerunt Pilatum, vt frangerentur eorum qui crucifixi erant, crura; & tollerentur, vt non remanerent in cruce corpora Sabbatho, erat enim magnus dies ille Sabbathi*, & valdè ſolennis. a Ioan. 19. 31.

I. PERPENDENDA hic eſt imprimis horum Principum Sacerdotum nequitia, qui prætextu fictę religionis, crudelitatem & inuidiam ſuã occultarũt: cupiebãt enim nouũ Chriſto Domino tormẽtum afferre, ſi adhuc viueret, fractis videl. eius cruribus; aut certè, ſi mortuus eſſet, etiam hanc nouam iniuriam, eius corpori inferre. Deſiderabant etiam, corpus eius de cruce deponi, quod viderent plebem, ex viſis miraculis compungi; & iuſtum eum ac Dei filium confiteri. volebant itaque corpus ipſum, ab eorum oculis ſubtrahi, vt eius gloria obſcuraretur. Ex quo magnum concipiam timorem iudiciorum

Dei, circa obstinatos & induratos peccatores: qui cum tot signis & miraculis visis compungi debuissent, sicut plebs illa, simplex; magis tamen indurauerunt, sicut Pharao, addentes peccata peccatis, vt in peruersa mente proficerent. O Deus benignissime, ne quæso patiaris me incidere in eam duritiem cordis, vt in meum traham damnum, quod tu statuis in meum commodum.

II. b *Deu. 21. 23.* PERPENDENDVM deinde est, antiquam legem statuisse, b *non permanere, cadauer eius,* qui suspensus esset, *in ligno; sed in eadem die sepeliri; quia maledictus à Deo esset, qui penderet in ligno, & ne* suo fœtore *contaminaret terram.* Hanc legem voluit Christus seruare c *factus* (vt ait Apostol.) *pro nobis maledictum;* vt nos à peccati maledicto liberaret; eodem die, quo pro illo mortuus est. Gratias tibi, dulcissime Saluator, quod te adeò humiliaueris, vt corpus tuum haberetur pro maledicto, & pro infectione terræ, qui tamen es benedictio omnium gentium, & suauissimus odor, quo illæ sanctificantur. Da nobis Domine hanc humilitatem, vt eius odore Ecclesiam ædificemus; sed libera nos à superbia, cuius fœtore contaminatur terra.

c *Gal. 3. 13.*

III. d *Ioa. 19. 33.* ANNVENTE d Pilato petitioni Iudæorũ, *venerunt milites; & primi quidem fregerunt crura, & alterius, qui crucifixus est cum eo: ad Iesum autem cùm venissent, vt viderunt eum iam mortuum, non fregerunt eius crura.*

CIR-

CIRCA quod est considerandum, hominũ cogitationes nunquam præualere contra cogitationes Dei, qui nõ voluit crura Christi Domini frãgi, vt Scriptura impleretur, quæ de Agno Paschali, qui Christum Dominũ adumbrabat, dixit; *Os non comminuetis ex eo*: vt significaret, passionis tormenta etsi atrocissima, non fractura tamen eius fortitudinem & patientiam; nec eius charitatem, & reliquas virtutes solidas, quas ossa significant, imminutura; sed hæc omnia firma & perfecta fore conseruanda; quantumuis dæmones, & eius hostes ea confringere conarētur, sicut nunc eadem in electis confringere conantur. sed ipse Deus eos defendit, & exemplo suo animat, quibus postea dixit Sanctus Iacobus: *omne gaudium existimate fratres mei cùm in varias tentationes incideritis, scientes quod probatio fidei vestræ, patientiam operatur, patientia autem opus perfectum habet, vt sitis perfecti & integri, in nullo deficientes.* Ô Deus æterne, qui, *iustos clamantes ad te exaudis, & ex omnibus tribulationibus eorum, liberas eos, & ita custodis omnia ossa eorum*, vt nec vnum ex his conteratur. Conserua in me fortitudinem in aduersis, & internas animæ vires: nisi enim hæc ossa custodieris, à meis hostibus confringentur.

e Iacob. 1. 3.

f Ps. 33. 18. 21

PVNCTVM VI.

AD Iesum cum venissent milites, vt viderunt eum iam mortuum, non fregerunt eius crura; sed vnus militum, lancea, eius latus aperuit.

a Ioa. 19. 34.

I. CONSIDERANDA in primis est causa huius ictus lanceæ, ex parte militum; quæ reuera alia non fuit, quã ipsorum crudelitas & feritas, vt de eius morte certiores essent, & eã iniuria mortuum corpus afficerent; cuius crura viuẽtis frangere nõ potuerunt. Quamuis autem corpus ipsum, quod vulnus accepit, dolorem non senserit, quia mortuum erat; sensit tamen grauissimum anima sacratissimæ Virginis, quæ ob amoris magnitudinem, magis erat in corpore filij quam in suo. O Virgo suprema, quàm verè dicere tibi nũc licet, quod aliquando dixit Apostolus, b *adimpleo ea, quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore eius, quod est Ecclesia.* Defuit huic vulneri dolor in corpore, quod quia mortuum, non potuit sentire; & tu Virgo sanctissima, defectum illum supples, abundè sentiens dolorem illum, quem tuus filius sensisset; & offerens illum æterno Patri pro mystico filij tui corpore, quod est Ecclesia. Et quandoquidem etiam pro me illum obtulisti, qui membrum sum huius corporis, impetra mihi gratiam vt sentiam idem, quod tu; & patiar aliquid eius, quod tu passa fuisti, pertranseat ictus iste cor meum, magnoque dolore cruciet, quia suis peccatis causa fuit huius vulneris.

b *Col. 1. 24.*

II. VERUM multò sũt magis dignæ, quæ perpendãtur, causæ, propter quas Christus ipse Dominus noster, non contentus, quod fuerit ipsius dorsum verberibus laceratum, caput

spinis

ſpinis punctum, manus & pedes clauis trāſfixi, voluerit latus etiam ſuum ea lācea aperiri maiori vulnere, quod ipſum cor penetraret: hoc ſtatuens in pœnam peccatorum, quę totum humani generis corpus myſticum admiſit in omnibus ſuis membris, & externis interniſque potentiis; multoq; amplius in ipſo corde, c *ex quo* (vt idem Dominus dixit) *exeunt ea, quæ coinquinant hominem*, & damnant. Vt ergo ab hoc veneno, cor noſtrū purgetur, vult ſuum aperiri, d *ex quo vita procedit.* O mi Saluator, per vulnus illud pretioſi tui lateris, oro ſupplex, vt ignoſcas innumeris peccatis, quæ ex meo corde proceſſerunt; ita illud quæſo occlude, ne vnquam ex eo talia procedant, quæ coinquināt animam meam, ad id ſolùm reclude vt procedant opera, quibus conſequar vitam æternam. c *Mat.* 15. d *Pro.* 4. 2.

III. Hoc etiam lateris ſui vulnere, voluit benigniſſimus noſter Ieſus patefacere nobis infinitā charitatē & amorē, quē erga nos habebat, & quicquid eo vſq; feciſſet, & pro nobis perpeſſus fuiſſet; id totum fuiſſe ex mero amore & cū amore, atq; ſi illud Cant. diceret, e *vulneraſti cor meū Soror mea, Spōſa, vulneraſti cor meum.* Bis, inquit, vulneraſti; ſemel vulnere amoris, cum ſola mea bonitate & miſericordia, mea dona tibi contuli, vt me ad te diligendum inclinarēt; deinde vulneraſti illud ferro lāceę quod tua cauſa fuit vulneratū vt ſecūdo hoc vulnere, primum agnoſceres, & re ipſa aduerteres, quātum te dilexerim. e *Cant.* 4.

cum Propheta, h *Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescã: & elongaui fugiens, & mansi in solitudine.* Et deniq; instar nidi sunt, in quo pacificè & securè habitant, qui ex corde optãt vniri esse Christo: quos ipse vocat inuitatq; dicẽs: i *Surge propera amica mea, formosa mea, & veni,* habita *in foraminib. Petræ, & in cauerna maceriæ.* O dilecte animæ meæ, qui vulnera tua aperis, in quibus ego habitem, ad quod etiam me inuitas: ego statuo ex gratia tua, tria mihi tabernacula & habitationes construere, nõ quidẽ in monte Thabor sed in Caluario. *Tabernaculum* vnum erit mihi in sacratissimorum pedum tuorum vulneribus, vt me occupans in meditatione gressuum tuorum, sciam, qua via sit mihi incedendum, vt ad æternam vitã perueniã; & simul dolores ipsos quos in eis sustinuisti. ALTERVM erit tabernaculũ in manuũ tuarum vulneribus, vbi opera tua & cruciatus cõsiderẽ, quos mei causa, vt benè mihi faceres, in eis sustinuisti. Sed TERTIVM, illudq; cæteris amplius, erit in vulnere lateris tui, in quo cõtempler continuè insatiabilem illam charitatem, qua me diligens, & nasci voluisti; & ad tolerandum quidquid pro meo remedio necessarium esset, te promptè obtulisti.

h *Psal.* 54. 7

i *Cant.* 2. 10 14.

S. Bonauen. in stimulo diuini amoris c. 1.

IN his tabernaculis, habitare volo die, noctuq; hic dormire, hic corpus reficere, legere negotia tractare, & orare, omnib. quæcunq; fecero, consideratione admiscens vulnerum tuorum, amore & dolore insigniũ. Sed quo-

niam mihi non sunt alæ, quibus ad ea volare possim: da tu mihi alas sicut colūbæ, cogitationes scilicet & affectiones puras, quibus instar columbæ, mediter ac gemam, ob tuos dolores, & ob mea peccata, gemam quoq; & hoc suspirē, vt tibi perfecti amoris vnitione cōiungar, O Virgo purissima, quæ prima fuisti, quæ columbæ instar, ad vulnerū istorum foramina volares, impetra mihi à benignissimo filio tuo, vt me intra illa admittere dignetur. O diuine k *Noe qui in arca* sacratissimi tui corporis *ostium ex latere posuisti*, per quod illa viuentia ingrederētur, quæ imminens diluuium erant eu.sura; fac mihi potestatem, per istam portam ingrediēdi, vt peccatorum huius mundi diluuium, non me demergat. O l *Pastor* supreme, siquidem *tu es ostiū per quod oues tuæ ingrediuntur, & pascua* vitæ æternæ *inueniunt*: fac me quęso per ostiū intrare lateris tui, vt pascua inueniā lucis & amoris, quibus animam pascam. O m *Dauid* fortissime, qui tuis quinq; vulneribus, tanquam *quinq; limpidissimis lapidibus, Philistæum* illum *gigantem Goliath*, hoc est ipsum Dæmonem, prostrauisti; quamuis vel vnicus ad id suffecisset; eisdem quęso, cordis mei superbiam deiice, & remitte peccata, quæ meis quinque sensibus ego admisi; eosque ita contine, vt in tuo semper obsequio occupentur.

k Gen. 6.16

l Ioan. 10.9

m 1. Reg. 17. v. 50.

Hi affectus, animiq; decreta, & alia similia, quæ S. Bonauent. insinuat, deducēda sunt ex meditatione horū vulnerū, aspiciēdo per ea

In stimulo diuini amoris c. 1.

infi-

infinitas Dei perfectiones, & immensas Christi Domini virtutes; ineffabilem præcipuè eius charitatem: siquidem (vt S. Bernardus ait) *patet arcanum cordis per foramina corporis: quidni viscera, per vulnera pateant?* Serm. 61. in Cant.

PVNCTVM III.

ET a *continuo exiuit sanguis & aqua: & qui vidit testimonium perhibuit, & verum est testimonium eius.* a Ioa. 19. 34

MYSTERIVM hoc aquæ & sanguinis, qui ex Christi latere fluxit, fuit potissimus finis, cur ipse voluerit lancea illud aperiri. Mysterij autem huius PRIMA causa fuit, vt nobis immensam suæ charitatis largitatem declararet, qui totum omninò, ne gutta vna eius retenta, sanguinem suum nobis sit largitus: modicum enim illud, quod in corde remanserat, quò nec spinæ, nec claui peruenerant, voluit, lancea pungente, ex eo effluere. O Saluator mi, quid tibi reddam pro ista adeò prodiga liberalitate, si tamen prodiga dici potest, quę tam matura deliberatione & prouidentia effunditur? Accipe, Domine, cor meum, & quidquid in eo latet: accipe totum sanguinem, & spiritus eius vitales, vt omnes in te diligendo occupentur, sanguisque meus, ferueat desiderio tibi seruiendi. I.

SECVNDA causa fuit, vt passionis mortisque suæ nobis declararet efficacitatem ad abluenda nostra peccata, & nos purificandos virtute suæ sanguinis, & aqua gratiæ suæ & simul ad extinguendum ar- II.

dorem nostrarum cupiditatum,&satiandam sitim nostrorum desideriorum. O dulcissime Saluator, nunc fateor, te b *fontem* esse *p tentem domui Dauid*, ex cuius aperte & patente latere, cōtinuò aqua manat & sanguis, *ad abluendas* cruentas maculas nostrarum culparum: tu es c *Petra* viua, *silexq;* igneus ex quo lācea icta, in latere tuo, *egressæ sunt aquæ largißimæ* ad eos refrigerādos, qui in huius mūdi deserto, siti pereunt. O d *fontes Saluatoris*, aperti in eius pedibus, manibus, & latere: valdè exultans ad vestras accedo fistulas, vt salutis aqua per illas fluens, me lauet, purget, sanet, ac saluet.

b Zach. 13. 1

c Num. 20. 11

d Isai. 12. 3.

III.

HINC tertia causa prouenit, vt significetur, èx Christi latere tāto amore in cruce extincti, profluxura nouæ legis sacramēta, cum virtute lauādi & sanctificandi animas, & nominatim sacramentum Baptismi & pœnitētiæ, quæ est e *potus lacbrymarum*, aqua ipsius lateris adumbratus; & sanctissimum altaris sacramētum, quod per aquam & sanguinem significatur; in cuius memoriā aqua miscetur vino, in ipso calice. Quarè cùm accedo ad hæc Sacramenta recipienda, hoc præcipuè diuinissimum, cogitare debeo, me accedere ad ipsum Christi latus, vt effluentem ex eo sanguinē & aquā hauriam; & vt fiā particeps gratiarum ac donorū: ex his Saluatoris fontibus manantium. O Saluator amantissime, qui doloribus tuis, promeruisti aquas, quas ego cum gaudio, de tuis fontib. hauriam. ne

e Psal. 79. 6.
S. Thom. 3. p. q. 74. a. 6.

quæso

quæso ipsos canales mihi occludas, vt mea ingratitudo meretur: nam exnunc auxilio tuo adiutus statuo, ad illos accedere, non tædio aut fastidio, sed magna alacritate; non tepore, sed magno feruore; non cunctanter & tardè sed valde frequenter, conando haurire ex eis non aquam, sed aquas, quibus animam meam copia multarum gratiarum & virtutum, ad magnam gloriam tuam repleam. Amen.

Ex omnibus his causis alia deducitur, ob quam Saluator noster, voluit sibi latus aperiri, vt scilicet significaret, sicut ex costa Adami dormientis, formata fuit Eua, ita ex latere suo, dormientis somnum mortis in cruce, prodituram Ecclesiam, sicut alteram Euã, quæ f *mater esset* verè *viuentium*, quæ g *gloriosa esset non habens maculam neq; rugam, aut aliquid huiusmodi.* aquâ enim & sanguine eiusdem lateris abluta, hanc esset consecutura pulchritudinem. Gratias tibi ô Cœlestis Adame, ob amorem, quem erga tuam Ecclesiã habuisti, te ipsum tot laboribus pro ea exponendo. Sed quid mirum, si tantoperè eam dilexeris, quam ipse ex tuo latere, & ex tui cordis sinu deduxisti! supplex te oro Domine, vt serues eam in pace & sanctitate, & mundam ab omni macula & ruga, vt cum multis filijs gloriosa euadens, & inter Angelos, diuinam tuam essentiam, cum Patre & Spiritu sancto, videat in secula, Amen. IV.

f *Gen.* 3. 21

g *Ephes.* 5. 27.

PERPENDAM denique, quòd, vt S. Eu- V.

angelista notauit, *facta sunt hæc, vt Scriptura impleretur quæ dicit*: h *videbunt in quem transfixerunt*; vt significaret, oportere peccatores, qui nostris peccatis Christum pungimus, eum contemplari, & videre fide viua: vt eius vulneribus, à nostris liberati sani efficiamur; & eius lancea transfixo corde nostro, fluat ex eo fons lachrymarum cum magno gemitu, tum ob ipsius mortem, tum ob causam eius quam nos dedimus. Quod si facere in hac vita negligamus, simul nos monet, futurum tempus, quo illum videbimus, non in cruce cum his deformatis vulneribus, sed in throno gloriæ, sicut Iudicem, cum vulneribus splendoris, ex quibus radij prodibunt iræ iustæ, & vltionis in suos persecutores, plangentes sine remedio ob illatas illi iniurias. O anima mea, attende diligenter, quantum inter hosce aspectus & inter hosce plāctus intersit; & cum liceat nunc deuotè aspicere vulnera Christi crucifixi, & ea fructuosè plangere: ne tempus illud exspectes, in quo tremens aspicias, & plangas in tormentis.

h Zach. 12. 10. Ioan. 19. 37.

MEDITATIO LIV.

DE DEPOSITIONE CHRISTI de Cruce.

PVNCTVM I.

VM a serò factum esset, venit quidam homo diues ab Arimathæa nomine Ioseph, qui & ipse discipulus erat IESV, b *occultus tamen, propter metum Iudæorum*; & c *audacter introiuit ad Pilatum, & petijt corpus IESV; qui, cùm cognouisset, quòd iam mortuus esset*, a *iussit reddi corpus.*

a *Matt.* 27. 57.
b *Ioan.* 19. 38.
c *Marc.* 15. 43.
Luc. 23. 50.

I.

CONSIDERANDA hîc primùm est prouidentia & cura, quam Deus habet suorũ, siue dum viuunt, siue cùm sunt vitâ functi. Pẽdebat corpus Christi Dñi nostri in cruce in magnum dedecus & infamiam notorũ & amicorũ eius; & piæ aliquæ mulieres, à longè stabant, & à cruce remotæ, propter metum Iudæorum. Sanctissima eius Mater, & Discipulus S. Ioannes, cũ Maria Magdalena, iuxta crucẽ stabant, sed lachrymosi valde & afflicti ob ipsius mortẽ, anxij verò, quòd non scirent, qua ratione possent illum de cruce deponere, ea decentia, qua pretiosũ adeo corpus dignũ erat; simul verò timebãt, si milites

illum

illum deponerent, magna id irreuerentia & ignominia facturos: sed in hac anxietate & solicitudine constitutis, non defuit diuina prouidentia, nam & Filij defuncti honori, & afflictæ Matri consulens, aliquem prouidit, qui summa reuerentia & honore, corpus illud deponeret. Proprium est enim valdeque familiare Cœlesti nostro Patri, consolari afflictos, & humiliatos honorare: & ita statuit, sicut ignominiæ filij eius perdurarunt vsque ad ipsam mortem in cruce; sic ab eadem cruce incipere eius honores. vt hinc animum sumamus, ad amplectendas humiliationes, siquidem tam cito Deus humiliatis subueniens illos exaltat.

II. DEINDE perpendam, inspirasse Deum viro cuidam nomine Ioseph, vt hanc sibi curam & pium officium susciperet; de quo dicitur, quòd esset *diues & nobilis*; talem enim oportebat esse, qui illud exequi posset: sed simul erat *vir bonus & iustus, & exspectans re-*
Luc.23.50 *gnum Dei*; quia noluit Deus tale obsequium, sibi exhibere impium aliquem hominē, improbum aut paruæ charitatis: nec nobilitatis aut diuitiarum eius rationē aliquam habuisset, nisi illis qualitatibus bonitatem etiā & iustitiam coniunxisset. Hic etsi esset discipulus Christi Domini occultus, & propter metum Iudæorum timidus, nunc tamen magno animo sese manifestauit, & ausus est ad Pilatū ingredi *audacter*, & sui Magistri corpus petere ad sepeliendum. In quo facto re-

ſplendet virtus Paſſionis Chriſti; & inſpirationis Diuinæ efficacitas, quæ timiditatem & puſillanimitatem omnem repellens, aggredi facit ardua ac difficilia, quæ prius timebat; & magnum animum concipere ad ea, quæ prius horrebat. O IESV manſuetiſſime, tange cor meum vi tuæ inſpirationis, vt humano omni timore reiecto, inuicto pectore aggrediar, quidquid Diuini tui obſequij fuerit.

TERTIÒ perpendam humilitatem & obedientiam; quam etiam poſt mortem, voluit Chriſtus Dominus nobis oſtendere, dum voluit etiam ſecum ſeruari leges malefactorum, qui eſſent crucifixi: nam tales, non licebat ex cruce deponere, abſq; Iudicis licentia; quam voluit etiam ab eo peti, vt ipſe à cruce deponeretur: Nam vt crucem cõſcendit ex obedientia Patris Cœleſtis, ita poſt mortem, ex eadẽ voluit deſcendere, ex obedientia legis, quæ id præſcribebat, & Præſidis qui rogatus, id conceſſit: vt ex hoc ego diſcam, non deſcendere de cruce, in qua Deus me conſtituit, abſque eiuſdem licentia. III.

PVNCTVM II.

OBTENTA à Pilato licentia, *Ioſeph mercatus ſindonem & deponens eum inuoluit ſindone*: b *venit autem & Nicodemus ferens mixturam myrrhæ & aloes quaſi libras centum*, vt vngerent eum. a Marc. 15. 46. Mat 27. 59. b Ioa 19. 39.

PERPENDENDA hîc eſt diuina cura &

pro-

prouidentia, quæ socium Iosepho adiunxit, qui illum in pio hoc opere adiuuaret, qui par etiam illi esset: nam & c *nobilis & iustus, & discipulus erat* IESV; *licet occultus*: scit enim Deus quantùm referat, duos pios simul conuenire, ad præstanda opera charitatis; nam alter alterum exemplo bono animat & corroborat. Iosephus, accedente socio Nicodemo omnem à se humanum timorem abiecit: idemq; Nicodemus fecit propter Iosephum socium: ambo itaque magna animi fortitudine pium illud opus sunt aggressi: nam vt Sapiens ait: d *Frater, qui adiuuatur à fratre, quasi ciuitas firma.* Et sicut Christus Dominus noster, dum viueret, discipulos suos mittebat binos; ita nunc in morte, duos discipulos eligit, qui ipsum de cruce deponant, volens, omnia sua opera fieri cum charitate. Sed vt vterque horum duorum aliquid attulit ad sepulturam Christi, (nam Ioseph mercatus est sindonem omninò nouam, iudicans, non decere, tali sindone corpus illud Magistri sui inuolui, quâ fuisset alius quispiam vsus: Et Nicodemus attulit magnam pretiosi vnguenti quantitatem, quo corpus totum vngeretur:) sic etiam, qui cor suum offert obsequio Christi, semper cum voluntate adhibet opera, quæ iuxta vires suas potest; conando, vt munda illa sint ac pura, pretiosa, ac multa, adhibens magnam mortificationem ac deuotionem: ita vt nec quia pretiosa sunt, pauca sint; nec quia sunt mul-

c Ioan. 3.1.

d Prou. 18.19

ta, par-

a, parui sint pretij: sed vt omnia coniungamus optimo, quo poterimus, modo. O Saluator dulcissime, quid mirum si talia ego tibi offerā opera, cùm tua mihi obtuleris, quæ infinitè mea superant: Concede mihi, ne parcus sim, in dando tibi quidquid potero, siquidem quidquid possum dare, satis est parum.

PVNCTVM III.

I. DVO hi viri valde reuerenter ac piè, magnaque simul compassione & lachrymis, corpus Christi de cruce deposuerunt. Refixerunt sacros pedes ac manus, tenerrimè eas osculantes; abstulerunt spineam coronam ex capite, eam reuerenter adorantes; & cùm clauos refigerent, sacrum corpus complectebantur: vt, quem priùs claui sustentabant; suis ipsi humeris sustinerent, cuius diuina persona solo verbo Cœlum & terram, & quidquid in eis continetur, sustentat.

O Fili DEI viui, vnite mortuo corpori, in ea necessitate constituto, vt opus habeat ab ipsis tuis creaturis sustentari: Gratias tibi pro hac humilitate, quam hic ostendis plenam tanta charitate. O a *fortis sicut mors dilectio, & dura sicut infernus*, siue sepulchrū, *æmulatio* & zelus! Quomodo inuincibilem superasti, morti eum subiecisti, & vt se in sepulchro sinat poni compulisti? vince & me, a Can. 6. 8

vt meo

vt meo Domino commoriar. illi enim commori lucrum meum est, &, per te vinci, est victoriam obtinere.

II. DEPOSITVM ex cruce corpus accepit Virgo sanctissima in suis vlnis, quibus & illud complexa est; sed multò magis animæ vlnis, quæ tota erat dolore transfixa: vbi illud impletum est, quod in Canticis dicitur: b *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter vbera mea commorabitur.* O suprema Virgo, quātum interest inter hos amplexus, & illos quibus in specu Bethlehemitica, & cùm fugeres cum eo in AEgyptum, illum cōplectebaris. Tunc enim fasciculus erat myrrhæ, instar monilis cuiusdam, ex tuis sacris vberibus pendens; sed nunc fascis est magnus myrrhæ amarissimæ, vt possis dicere lamentationem illam Ieremiæ: c *repleuit me amaritudinibus, inebriauit me absinthio:* nam verè fuisti repleta amaritudine, cū tui Filij corpus, ex cruce depositū, in tuas vlnas suscepisti. Aspiciebat mæstissima hæc Virgo totū filij sui corpus, in singulis membris cruciatum, & inde myrrhā colligebat, ex qua fascē hunc amarissimum componeret. Contemplabatur ossa luxata, osculabatur manuū vulnera, contractos digitos extendebat; mox ad lateris & pedum vulnera descendens, manebat eius spiritus, visis tot vulneribus vulneratus, & tot amaritudinibus inebriatus! Accesserit quoq; Magdalena, pedes illos cōplectēs apud quos suorū peccatorū veniā impetrauerat: quos vbi

b *Cant.* 1.13

c *Thre.* 3.15.

vidit

vidit vulneratos adeò, & crudeliter habitos, mansit eius cor dolore transfixum, & oculi conuersi sunt in fontes lachrymarum, quibus eos cœpit rigare, optans, si licuisset, capillis suis eos tergere, sicut aliàs fecerat; dilectus verò Discipulus, rectà accessit statim ad pectus, in quo proxima nocte recubuerat; quod, vbi à latere vidit lancea apertum, sacrum illud vulnus osculabatur; & oculorum suorum lacrymis rigabat, cupiens etiam ingredi, vt somnum alium contemplationis dormiret, proximo profundiorem. O felices animas, quibus datum est tangere & complecti sacratissimum illud corpus: Fac mihi, Domine, potestatem, vt spiritu ego illud complectar, meipsum in tuum amorem transformando. Ex nunc eris mihi *fasciculus myrrhæ, qui inter vbera mea commoretur*, quem & oculis meis aspiciam, & omnibus mei cordis affectibus diligam.

MEDITATIO LV.

DE CHRISTI DOMINI funere.

PVNCTVM. I.

VM Virgo sacratissima, aliquantulum in gremio suo Filij sui corpus habuisset, tradidit illud Iosepho & Nicodemo, vt pietatis illud officium

implerent, retinens sibi spineam coronam, & clauos, tanquam pignora & monilia pretiosissima.

I. VIRI autem illi accipientes corpus vnxerunt illud centum libris myrrhæ & aloes, ita vt totum corpus vnguento illo repleretur. ad significandum quod illud sacratissimum corpus, inde ab initio suæ conceptionis, vsque ad vltimum vitæ suæ spiritum, semper vixerit myrrha laborum & mortificationum repletum, quò totum corpus mysticum Ecclesiæ suæ, & quodlibet eius membrum simili myrrha vnctum, à culpæ corruptione præseruaretur. Et quoniam centenarius numerus significat perfectionem, centum istis libris significatur, quod nostra mortificatio debeat esse perfectissima, & in omni genere virtutum exactissima, qualis fuit ipsius Christi, iuxta illud, quòd dixit Sponsa: a *manus meæ stillauerunt myrrham, & digiti mei pleni myrrha probatissima.* Memento Anima mea, omnino serio huius myrrhæ dilecti tui, qua vngas corpus tuum, b *mortificationem Iesu semper in corpore tuo circumferens, vt vita Iesu,* in tua vita *manifestetur.*

a Can. 5. 5.

b 2. Cor. 4. 10.

III. PERACTA hac vnctione, c *inuoluerunt illud in sindone munda,* & sacrum caput sudario: d *ligantes illud linteis cum aromatibus, sicut mos est Iudæis sepelire.* O Virgo sacratissima, quantum dolorem cor tuum senserit, cùm vidisti obuolutum vultum filij

c Matt. 27. 50.

d Ioan. 19. 40

tui, in quem aſpicere deſiderabas, plus quàm illi Angeli cœli! ô facies purior Sole, quis te ferali iſto amictu operuit! ô Adam cœleſtis, quis te mortuorum animalium pellibus veſtiuit! charitas tua hoc effecit, quò Adamum terrenum, à morte liberaret; & peccatorum meorum nubem diſſiparet, quæ diuini tui vultus aſpectum mihi prohibet.

PERPENDI quoque poteſt amor & affectus Christi ad paupertatem, vt qui voluerit, & myrrham, & ſindonem, & ſudarium ex eleemoſyna habere, ſicut & ipſum ſepulchrum voluit ſibi tantùm eſſe accommodatum. hoc nos exemplo docens, eam virtutem amare, quam ipſe tantopere amauit; & reipſa illam exercere & experiri in vita & in morte, ſicut ipſum videmus exercuiſſe. IV.

PVNCTVM II.

INVOLVTVM & ligatum corpus, piè creditur, feretro fuiſſe impoſitum, ſicut moris erat mortuos deferre. Totus verò ille comitatus piarum mulierum ſequebatur plorans, cum Matre Defuncti; quæ flebat, ſicut vidua illa Naim, filium ſuum vnicum in ætatis flore defunctum. O DEVS benigniſſime, cur non venis obuiam deſolatæ huic Viduæ, dicíſque ei: a *noli flere*? cur non *loculum ipſum tangis*, in quo benedictus hic Iuuenis, *filius vnicus* eius, & I.

a Luca 7. 13

tuus defertur, ac dicis illi: *Adolescens tibi dico, surge*; vt illum postea *des Matri suæ*, quæ sine eo adeò sola ac desolata manet? Sed video Domine non adhuc esse tempus: nam priùs
Iona 2. 1. oportet b *Ionam esse in ventre* Ceti, & c *filium*
Mat. 12. 40. *hominis in corde terræ tribus diebus, & tribus noctibus*, vt inde postea exeat rediuiuus.

II. PIE quoque credendum est, Angelorum Choros in duas partes fuisse diuisos, quorum altera animam Christi comitaretur, vt postea dicetur; altera verò diuinum hoc corpus: quod etiam erat diuinitati coniunctum, vt illud pro dignitate honorarent, & imple-
Isai. 11. 10 retur quod scriptum est: d *& erit sepulchrum eius gloriosum*, ob plurima, quæ conuenerunt ad illud honorandum, quorum vnum fuit hic sanctorum Angelorum comitatus. De quibus dicere possumus quod di-
Isai. 33. 7. xit Isaias e *Angeli pacis amarè flebunt*, non quòd verè flerent, sed quòd, si lachrymarum capaces essent, ipsorum charitas vrgeret eos flere cum flentibus, vbi adeò aderat iusta causa flendi. O Angeli pacis, impetrate mihi amarè flere mortem mei Domini; & lachrymis cordis mei eos comitari, qui eandem flent; siquidem ego fui causa, cur ita ipse tractaretur, vt omnes meritò ad flendum permoueret.

{o}

PVN-

PVNCTVM. III.

ERAT a *autem in loco, vbi crucifixus est, hortus; & in horto monumentum nouum a ipsius Iosephi* a. d. *quod* ipse *exciderat in Petra*, b. c. *in quo nondum quisquam positus erat*, a *& aduoluit saxum magnum ad ostium monumenti; & abijt.*

a *Matt.* 27. 60.
b *Ioan.* 19. 41.
c *Luc.* 23.
d *Marc.* 13. 46.

PRIMVM qualitates istius sepulchri sunt considerandæ, quod CHRISTVS Dominus sibi elegit, acceptum à Ioseph, qui illud exciderat. PRIMA proprietas est, quod esset in quodam *Horto*: nam sicut primus Adam peccauit in horto, vbi mortis pœnam incurrit, ita voluit secundus Adam, hoc peccatum in alio horto flere: & in alio sepeliri: vt primum & à peccato, & à morte liberaret. I.

SECVNDA proprietas est, quòd esset *Nouum*: cùm enim hic Dominus nouus esset Adam, & homo nouus, non debuit, nisi nouum sepulchrum suo corpori eligere: sicut quando ingressus est mundum, elegit pro suo corpore vterum Virginis, qui instar erat sepulchri licèt noui, in quo nullus positus fuerat: quia semper fuit Virgo, e *Hortus conclusus*, & hospitium solius Christi, in quo nec sponsus eius Ioseph vllam partem habuit, sicut nec alter hic Ioseph, partem vllam habuit in sepulchro, quod sibi ipse exciderat. II.

e *Can.* 4. 12.

TERTIA proprietas, quòd esset *excisum in petra* siue rupe, vi & violentia ferri exca- III.

uata, vt significaretur sepeliendam in eo Petram viuam Christum, grauissimis laboribus cælatum. de quo dixit æternus Pater, *Ecce ego cœlabo sculpturam eius* & multas foueas fodiam in ea, & *auferam iniquitatem terræ illius in die vna*: nam virtute vulnerum, quæ diuinus hic lapis suscepit, remissum est peccatum, quo terra vniuersa erit infecta. O Petra viua, fac me petræ instar fortem, cœla me malleo laborum, vt fiam sepulchrum, in quo perpetuò manere possis, Amen.

f Zach. 3. 9. Iuxta lxx. *Ego fodiam foueas in eo.*

IV. IN hoc sepulchro posuerunt sanctissimũ hoc corpus humiliante se eo, qui est super cœlos, vt sub terra, inter mortuos collocaretur. g *Posuerunt me* (ait Dauid) *in lacu inferiori, in tenebrosis & in vmbra mortis*: quod ita statuit hic Dominus, vt nos, hac sua humiliatione, ab inferiori inferni lacu, & tenebris ignorantiæ, & vmbra mortis, quæ est peccatum, liberaret. secum enim sepeliuit omnia vitia mundi, vt virtute mortis suæ, & ipsa mortua & sepulta æternùm manerent. O Dei h *sepulchrum* verè *gloriosum*, quia intra te claudis eum, qui est splendor æterni Patris, gloria Angelorum, honor mundi, salus & vita hominum. Libera me, ô sacrum Sepulchrum ab obscuro Inferni lacu, & mortali vmbra peccati; admitte me intra te, vt moriar & i *consepeliar* cum eo, qui mortuus & sepultus est pro me.

g *Psal.* 87. 7.

h *Isai.* 11. 10.

i *Rom.* 6. 4.

V. VLTIMÒ considerandum est, proponi nobis in hoc mysterio, debitam ad sacram

Communionem præparationem: nam, quia consecratio corporis & sanguinis Christi Domini nostri, in diuersis panis & vini speciebus, significat eius mortem, vt suprà diximus, in qua sanguis eius fuit à corpore separatus; ita communio sacra, refert nobis ipsum sepulchrum. nam Sacratissimum hoc corpus, cum quinque vulneribus plenis meritis, quæ ab ipsius Passionis mirrha prouenerunt, inuolutum, tanquam sindone, velo specierum panis, intrat in corpus nostrum, tanquam in sepulchrum: quod meritò esse debet *horti* instar, odoriferis virtutum floribus pleni; & *nouum* ob renouationem vitæ, expulsis omnibus præteritæ fœtoribus; vt mundum omnino maneat, atque si nunquam in eo aliquid mortuum positum fuisset. debet quoque *excisum* esse in *petra* ob fortitudinem & magnam constantiam, quã habere debet in tolerandis mortificationibus & tribulationibus huius vitæ. Debet item esse *prope* montem *Caluarium*; quia semper oportet occupari cogitationibus afflictionum Christi crucifixi, & imitari eximias ipsius virtutes. Præparatio ad Cõmunionẽ.

HAC præparatione efficietur sepulchrum gloriosum CHRISTI, qui libenter ad illud ingredietur, & gratiæ suæ donis ditabit. Post ipsam verò communionem lapis magnus supra portam sepulchri adhibendus est, vt securè & fortiter seruetur thesaurus reconditus, occlusâ portâ cordis

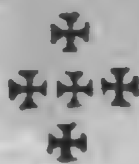
& sensuum ad omnia, quæ tantum thesaurum possunt mihi deprædari: ideoque meipsum cum ipso Domino, quem habeo intra meipsum sepeliam, vt cum illo colloquar, & gratias agam pro tanto in me collato beneficio. Siquidem (teste S. Gregorio) ipsa contemplatio, est instar sepulchri spiritus, in qua spiritus occluditur k *& absconditur cum Christo in Deo.* Conare, anima mea, cum Iosepho ab Arimathæa, vngere ipsum Dominum myrrha perfectissimarum mortificationum, & inuoluere sindone noua & & munda cum magna vitæ puritate. Da eidē proprium tuum sepulchrum, quod est cor tuum, magna firmitate cœlatum: sic enim eris sicut Ioseph, quæ vox significat crescentem, quia, quoties communicaueris, cresces in virtutibus, donec peruenias ad habitandum in ciuitate cœlesti, quæ per Arimathæam significata, interpretatur excelsa, & in excelso collocata clarè videt l *Deum Deorum in* altissima arce sanctæ *Sion.*

k *Coloss. 3. 3.*

Iansen. cap. 144. concordia.

l *Psal. 83. 8.*

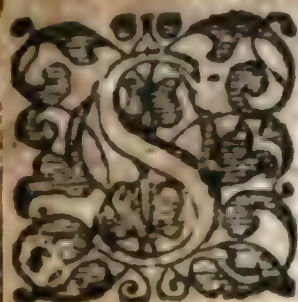
(·.·)

MEDITATIO LVI.

DE SOLITVDINE B. Virginis, poſt filij ſepulturam.

PVNCTVM I.

EPVLTVRAE officio omninò perfecto, Virgo ſacratiſſima, nouo dolore plena, quòd ſe omninò ſolam videret, & nó ſolùm viuente filio priuatam, ſed etiam eius corpore demortuo, ſtatuit ad ſuam habitationem redire, comitantibus illam nobilibus illis viris, Magdalenâ & aliis deuotis mulieribus. Cùm autem peruenerunt ad montem Caluarium, & Virgo ſanctiſſima filij ſui crucem videret, illam adorauit, ipſa omnium prima, hoc nobis huius adorationis exemplum præbente. O quàm tenera verba & pia tunc dixerit, ſeſe cum cruce oblectando! flexerit in terra genua, & eleuatis in altum manibus, inceperit dicere: Salue crux pretioſa, in cuius brachiis obiit ille, quem ego infantem in meis tuli! felicior tu in hoc fuiſti, quàm ego: ſiquidem in meis incepit ille mundi redemptionem, quam perfecit in tuis, benedicta tu es inter omnes creaturas, quia in te commutata eſt maledictio culpæ, in benedictionem gratiæ. ille enim mortuus eſt in te, vt vitam adferret

mundo. Salue ô arbor vitæ, cuius fructu mortales omnes, vitam æternam consequi possunt: ego te adoro, tanquam imaginem eius, qui est imago Dei inuisibilis, & extendit brachia sua & pedes in te, vt renouaret imaginem, quam Adamus peccato suo deleuit. His & similibus aliis verbis adorauerit Beatissima Virgo sanctissimam crucem; & reliqui ad eius imitationem idem fecerint. In ipsa verò via, cautior quoque & solicita fuit, ne sanguinem, quem filij sui esse credebat, calcaret, quod esset eius diuinitati coniunctus; fueritque illi magnus dolor, si quis illum calcaret: ac flouerit eorum peccata, a *qui* (vt ait Apost.) *filium Dei conculcant, & sanguinem testamenti noui pollutum ducunt.*

a Heb. 10. 29

CVM ad suam habitationem rediisset B. Virgo, demissè valdè gratias egit duobus illis nobilibus & piis viris, Iosepho & Nicodemo, ob charitatis & pietatis officium filio suo præstitum, & ita illis valedixit, & fortè dixit, quod aliquando Dauid habitatoribus Galaad, cùm sepeliuerunt Saul à Philistæis occisum: b *benedicti vos à Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro Saul, & sepelistis eum. Et nunc retribuet vobis quidem Dominus misericordiam; sed & ego reddam gratiam, eò quòd fecistis verbum istud ei.*

b 2. Reg. 2. 5

(∴)

PVNCTVM II.

INGRESSA Virgo sanctissima suam habitationem, & in conclaui aliquo se colligens, incepit flere solitudinem & desertionem suam. Habebat animam suam in plura loca diuisam, in quibus thesaurus erat cordis sui.

Pars VNA erat in sepulchro, cum corpore filij sui, meditans & ruminans dolores, quibus ille in sua passione fuit affectus. I.

ALTERA pars erat in Lymbo cum anima eiusdem filij, contemplans quid illa cum patribus, qui ibi erant, ageret: sed multò magis hoc tempore cor eius occupabatur doloribus, memoria sua illos recogitans, & eorum causas deflens, æterno Patri supplicans, vt eorum fructum plurimis applicaret, ad gloriam eius, qui fuit illos perpessus.

ALTERAM noctis partem expendit in conferendo cum suis comitibus de CHRISTI laboribus. Præcipuè Sanctus Euangelista Ioannes referebat illi, quæ eius Magister in cœnaculo egisset, quo pacto Agnum Paschalem cum illis comedisset, lauisset eorum pedes, instituisset sanctissimum corporis & sanguinis sui Sacramentum, ac diuinum sermonem ad illos habuisset, illis prædicens, quæ essent euentura; & postea II.

ad

ad hortum Gethſemani ſe contuliſſent, ac verba triſtitia plena, quæ illis ibi dixerat, & quod ſe ab illis ter ad orãdum ſeparaſſet, ac denique quod Iudas, veniſſet cum exercitu militum & miniſtrorum ad Ieſum comprehendendum, & miracula quæ ibi fecit, & qua ratione diſcipuli omnes fugientes, illum deſeruiſſent. Hæc omnia magna pietate & ſpiritu SS. Virgo audiens, conſeruabat & conferebat in corde ſuo, ſed cùm ad eas pœnas ſe conuerteret contemplandas; quas ipſamet viderat, tota reſoluebatur in lacrymas, & in hoc reliquam noctis partem conſumebat. O Virgo ſuprema, vellé tecum flere, ſicut Propheta Ieremias, ac dicere: *quomodo ſedes ſola*
Thren. 1. 1. quæ eras ſicut *ciuitas plena populo! facta es quaſi vidua* deſerta, quæ iure es *Domina gentium: plorans ploras in nocte, & lachrima* tuæ defluunt per *maxillas tuas. Non eſt qui te conſoletur ex omnibus charis tuis*: nam alij fugerunt, *alij facti ſunt tui* crudeles *inimici.*

CONSOLARE ô Princeps ſuprema, ceſſent gemitus & ſuſpiria tua, ſiſtatur fluxus tuarum lachrymarum; quia frumenti illud granum quod eſt conditum & ſeminatum in ſepulchro, prodibit tertia die viuens cum fructu copioſiſſimo, vt centuplum reddat lętitiæ, pro tua iſta ſolitudine & triſtitia.

III. PERPENDAM præterea: eodem tempore, quo bonus hic Paſtor, animam ſuam pro ſuis ouibus poſuerat, quamuis ad Lymbum deſcẽderit, vt ouibus quæ in caulis illis erãt,

(con-

consolationem afferret, & eas in libertatem vendicaret; nō tamen earum fuisse oblitum, quæ manserāt super terram, & sicut oues sine Pastore errabant. Nam virtute suæ omnipotentiæ, ex Lymbo ipso illis inspirauit, vt se ad locum reciperent, vbi eius Mater erat, vt illa ipsius loco eas cōsolaretur, & corroboraret. PRIMVS qui venit, fuit S. Petrus, totus flens ac dolens, ob trinam sui Magistri negationem; & prostratus coram ipsa Virgine, & condiscipulo suo Ioanne, repetiuerit fortè amaras suas lacrymas, tum ob negationes suas, & laborem sui Magistri, tum ob ipsius Matris desolationem, & reliquorum qui ibi flebant. Quem Virgo sanctissima blande est consolata, vt quæ optimè nosset cōditionem Dei, qua flentes consolatur. SECVTI sunt mox reliqui Apostoli quos omnes ipsa Virgo sacratissima, magna charitate excipiebat, sicut gallina solet pullos suos sub alas colligere, cum fugiunt transuolantem miluum. Exhortata est illos, vt fidem haberent, & spē Resurrectionis Filij sui; nam vt fuit impletum, quod ipse prædixerat, de sua crucifixione & morte; ita implendum fore, quod prædixerat de sua Resurrectione. O Virgo suprema, quàm aptè exordiris officium veræ Matris, quod filius tuus, in cruce tibi commisit: recipe me sub tuis alis; ne inferni milui mihi nocere audeant.

LICET etiam perpendere sensum ipsius Virginis & Apostolorum, cùm aduerterunt IV.

duo-

PRIMVM est, in quiete & cum mora, nō ex curiositate, sed ex caritate contéplari quidquid ad Christum crucifixum, mortuum, & pro me sepultum pertinet; & modum, quo idem ingreditur ad viua animarum sepulcra, quæ illum in sacramenta recipiunt; & quid in illis postea ipse operetur.

ALTERVM est, vt nō sim contentus sola meditatione & contemplatione, sed pergam postea colligere species aromaticas, exercitia videlicet virtutum odorifera ad gloriam ipsius Dei, ad vtilitatem proximorum, & ædificationem Ecclesiæ, quæ est eius corpus mysticum, quod his operibus vngitur.

MEDITATIO LVII.

DE CVSTODIBVS AD Sepulchrum Christi adhibitis & de eius corporis incorruptione.

PVNCTVM I.

LTERA autem a die, quæ est post Parasceuen, conuenerunt Principes sacerdotum, & Pharisæi ad Pilatū, dicentes: Domine recordati sumus, quia seductor ille dixit adhuc viuens: Post tres dies resurgam. Iube ergo custodiri sepulchrum vsque in diem a Matt. 27. 62.

hoc satiati, sed turbati, & feruentis maris instar ipsi inquieti, obscurare conantur gloriam Resurrectionis eius. Sed nihil illis hæc nequitia profuit: quia diuina prouidentia conuertit illorum inuentiones contra ipsos, accepta ex eis occasione, vt Christi Resurrectio manifestior fieret, & facilius reciperetur ac crederetur. O dulcissime IESV, qui persecutionem in vita & in morte à tuis inimicis es perpessus, ne patiaris in talem me cœcitatem peruenire, vt seductionem reputem ipsam frudis retectionem; & consilia iustorum, qui tua sequuntur, reputem imposturam. Si seducendus sum, fac vt per te ipsum decipiar deceptione sancta, c *lactando*, vt soles, carnem & eam eò *ducendo*, vt lubens se dedat spiritui. c *Osea* 2.14. *Vide Riberam hic.*

PVNCTVM II.

AIT *illis* a *Pilatus: Habetis custodiam, ite, custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes, munierunt sepulchrũ, signantes lapidem, cum custodibus.* Hic apparet anxietas exsecrandæ suspicionis horum Pharisæorum, qui nec militibus crediderunt, suspicantes & veriti ne discipuli Christi eos prensarent, vt conniuerent, & permitterent auferri corpus: & ideo sigillo proprio lapidem sepulchri obsignarunt: sed melius multò Pater æternus illud obsignauerat sigillo suæ omnipotentiæ, adhibens millia Angelorum, qui corpus filij sui custodirent. O Saluator mi, qui sicut alter a *Matth.* 27. 65.

PVNCTVM III.

MANSIT corpus Christi Domini nostri in sepulchro tribus diebus, & tribus noctibus, accepta parte pro toto: vt sint noctes duæ & dies vnus, quo significetur quod per mortem & sepulturam Christi Domini nostri, à duplici morte, animæ scilicet & corporis, culpæ, & æternæ pœnæ liberati simus: quæ significantur duabus noctibus; & reparantur vna vita, per diem vnum significata, qui est vita gratiæ & charitatis. Toto hoc tempore, conseruatum est Christi corpus integrum & incorruptum, nulla eius parte resoluta in puluerem, aut in aliquid aliud, vt prædictum erat per Dauid, cum dixit; *non dabis sanctum tuum videre corruptionem.* Nam etsi sponte subiecerit se miseriis hominis, & pœnæ mortis, quam ille incurrit ob culpam: noluit tamen subiicere se pœnæ corruptionis, & conuersionis in puluerem, ne, vel ad breuissimum tempus, naturam relinqueret, quam sibi semel in vnitate personæ vniuerat. Si enim corpus dissolueretur, etiam hæc vnio fuisset soluta: quod non permisit eius bonitas & charitas: quia nunquam voluit dimittere, quod semel assumpserat. O amantissime Redemptor, gratias tibi, quod nos à duplici morte liberaueris, à culpa & pœna æterna: obtinueris verò vitam gratiæ, quæ initium est vitæ æternæ. Applica mihi, Domine,

[Margin notes: I. — *D. Thom.* 3. p. q. 51. a. 1. — *Psal.* 15. 10. *Act.* 2. 32.]

passionis tuæ fructum, eripiens me ab vtraq; hac morte, & concedens mihi vtramq; vitam, quæ in te vna tantum sunt. Gaudeo, Saluator mi, quod tuum corpus semper fuerit incorruptum, nec defecerit vnquam vnio diuinæ tuæ personæ cum illo, quapropter supplex oro, vt me à corruptione peccati conserues, & tecum vnias vnitione perfectæ charitatis, in qua perseuerem vsque ad vitam æternam, Amen.

DESCENSVM animæ Christi ad Lymbum ponemus in quinta parte, quæ sequitur; quia pertinet ad gloriosos Christi Domini nostri triumphos, quos Passionis suæ meritis est consecutus, propter quam fuit glorificatus, & honoratus ab hominibus & Angelis, cum Patre & Spiritu sancto per infinita sæcula, Amen.

FINIS QVARTAE PARTIS.

COLONIAE

Excudebat Stephanus Hemmerden, Sumptibus Ioannis Kinckij.

ANNO M. DC. XIIII.